

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שונה שישיית
גיליון מספר 508

ורא
תשפ"ד

מזנומה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמני קיסת וזיאת הסקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
6:05	5:25	4:13	ירושלים
6:01	5:27	4:27	בני ברק
6:02	5:25	4:17	חיפה
6:02	5:28	4:28	אשדוד
6:04	5:26	4:12	בית שמש
6:04	5:27	4:30	קרית גת
6:02	5:24	4:20	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס מהיר ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת וירא תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון פרשת לך-לך:

לגופם של דברים, המאמר המרכזי שכתבת לגבי ההתייחסות הנכונה שלנו למאמר חז"ל "הכול לטובה" ממש יפה.

לענ"ד יש עדיין מה ללטש בזה, ולא סיפקת את כל התשובות לשאלות.

הערה נוספת לגבי השו"ת:

היה נראה שאתה מעודד את מעשי המלמד, שהבטיח שאם ילמדו טוב לא יהיו אזעקות.

אני הייתי גוער במלמד הזה, שלענ"ד זה הרס האמון של הילד. וזה עיוות האמת לכתוב שזו הבטחת התורה, ומייצר נזק לעתיד. והדברים פשוטים...

*

בהמשך למאמר שלך השבוע (פרשת לך-לך) לכאורה הדברים שכתבת מתיישבים מאוד על הלב, אך נדרש לציין שזו מדרגה פשוטה של אנשים.

כי מי שמתחזק באמונה מכיר בוודאי את מה שנכתב בספרים הקדושים בענין אמונה שהכול טוב באמת, ואצטט רק כמה משפטים מתוך דברי התניא:

חכמתו יתברך הוא מקור החיים והטוב והעונג, והוא העדן שלמעלה מעוה"ב, רק מפני שאינו מושג. לכן נדמה לו רע או יסורים. אבל באמת אין רע יורד מלמעלה והכל טוב. (אגרות קודש, י"א, עיין שם באריכות)

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: שמעתי את התכנים שלך, ואני גם שומע אחרים, שממליצים להיזהר שלא להתמכר לחדשות, לא בקריאה ולא בשמיעה. אני כבר לאחר מעשה. נראה לי שמה שקורה איתי זו כבר 'התמכרות', מה אפשר לעשות?

תשובה: אין לי ניסיון בתחום הזה. וגם כמה שורות בכל מקרה לא יועילו. ועדיין אפשר לציין שתי נקודות.

1. כאשר מישוה מזהה את מצבו, ויודע להצהיר על כך, זה שלב בסיסי וחשוב ביכולת להיחלץ משם.

2. לפעמים אנו מנסים בכל הכוחות שלנו להתגבר, אך מתברר שאנו זקוקים לסיוע מבחוץ. במקרה שלך, אם יש לך אפשרות לבקש מחברים לשמור עליך - זה יכול מאוד לעזור לך.

אולי החברים יציעו להשאיר את הטלפון שלך בידיהם למשך כמה שעות? אולי ידאגו לך לחסימה אדוקה יותר על המחשב? ואולי רעיונות אחרים?

מה שחשוב, שלא תשאיר את השליטה רק בידיים שלך.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

'כיתת כוננות' בלבו של כל ילד

אז מה ההיגיון בחיסון?

ההיגיון אומר: שאם יש סיכוי גבוה לחלות במחלה האמיתית והמסוכנת, עדיף לקחת את הסיכון להיתקל בחיידק מוחלש, להתמודד מולו ולפתח חסינות. מאשר לא להסתכן בלקיחת חיסון, אך להסתכן הרבה יותר בלקות במחלה עצמה.

ואם אנו יודעים על מישוה שחי כל השנים על אי בודד, ואין לו סיכוי לחלות אי פעם בשום מחלה? - אז באמת אין טעם לתת לו חיסון.

שמעתי בשם הרש"ר הירש זצ"ל (ולא מצאתי את המקור), שזה היה הדיון החינוכי בין אברהם לשרה. אברהם טען שמעשי ישמעאל הוא כמו חיסון עבור יצחק. כעת הוא עדיין מוגן בבית הוריו, ישחק קצת עם ישמעאל, יכוה ממנו, ותחת השפעת אברהם ושרה ילמד להתמודד כעת, וכך גם בהמשך החיים מול הרחוב הפרוץ. שרה לא התווכחה לגבי הצורך הזה, אלא טענה שיצחק עתיד לשתב בבית השם כל ימי חייו ואין לו סיבה להיחשף לרחוב בכלל.

שרה ניצחה את אברהם בגלל שהיתה גדולה בנבואה, וניבאה שיצחק יעלה על מזבח השם לקרבן, ויישמר מוגן לכל ימי חייו. "אל תרד מצרימה!" - יצוה לו השם.

*

נחזור אלינו. המצב של הילדים שלנו, שונה מאוד ממצבנו לפני עשרים או שלושים שנה. בעבר, כאשר ילד היה מוגן על ידי ההורים, היה לו סיכוי גבוה מאוד להישאר שמור לכל ימי חייו. בשנים שלנו בישיבה, כדי להשיג חומר שהוא לא עיתון "המודיע", היה צריך לקחת אוטובוס, לנסוע מרחק של כמה ק"מ, להיכנס לחנות תוך כדי סכנת חשיפה לאנשים מוכרים, להבריח איזה עיתון בשקית שחורה, להיות רדוף כל הדרך, ואז להשיג מחבוא. מבצע שהיה שמור למבריחים מקצועניים בלבד.

כיום בעידן החשיפה הרחבה למכשירים טכנולוגיים, והמהירות העצומה שבהם מועברים חומרי מידע הלך ושוב, בלתי אפשרי להכריז על אף מקום כמגן מוחלט. יש אומנם חומות מעל ומתחת, אך הרחפנים הפשוטים שעלותם כמה שקלים בודדים, גוברים עליהם בקלות. הם עוקפים מימין ומשמאל.

ולכן יש צורך לשנות את הגישה החינוכית. כיום כאשר ילד התחבר למישוה שנחשב בעינינו, יש בוודאי חשיבות להפריד ביניהם. אך יש משהו הרבה יותר חשוב ונחוץ, לנסות ללמוד מהילד, למה נחשף? באיזה אופן? מה המיניון? ואז - וזה הדבר הנחוץ ביותר - ללמד אותו להתמודד מול התכנים.

ניקח בחשבון שזו כנראה לא היתה החשיפה האחרונה בחייו, ונרצה להבין לאן הוא הולך עם זה. כיצד זה השפיע עליו? האם זה יכול לשנות אצלו משהו? איך יצליח לשמור על עצמו להמשיך להיות את מה שיהיה? וגם איך יתגונן בעתיד מפני השפעות הרסניות כאלו? פעילות כזאת הרבה יותר חשובה ונחוצה.

ובמשפט אחד: מעתה 'כיתת כוננות' בלבו של כל ילד בישראל.

"מי הם החברים של הילדים שלנו?"

זה מקור לדאגה כל השנה, ויותר בימים אלו. כי אולי הילדים שלנו משועממים יותר בגלל המצב? / כי נמלטנו לגלות והילדים פוגשים ילדים אחרים? / כי בכיתה של הילדים השתלבו ילדים מהצפון או הדרום?

לחברים של הילדים שלנו יש המון השפעה, לטוב ולמוטב. והיה אם יגיע חבר ויחשוף לאזוני הבן שלי או לעיניו, תכנים פסולים, הוא הרס אותו לנצח. ולכן, אנו משקיעים הרבה מאוד:

לחקור (מה יש לך איתו?)

לסנן (החבר הזה?! בשום אופן!)

לכוון (תברר אם יש להם מחשב...)

לאסור (לא הולכים למקומות כאלו!)

לכבול (תתקשר כל חצי שעה)

ביום שבו נודע לנו שהבת שלנו פיתחה קשר, עם "החברה היא", נתחיל להפעיל את התותחים. ננסה בכל דרך לנתק ביניהם. נחקור עד כמה הקשר כבר הזיק. ואין מבטיחים שזה לא יקרה שוב.

ובינתיים יש מערכה אחרת שבה אנו הרבה פחות משקיעים. מה קורה אחרי שהילד נחשף? מה הם הכלים העומדים לרשותו כדי להגן על עצמו? האם הוא יודע כיצד אפשר להתרחם מתוך המצבים הללו?

אם לדבר אקטואליה - מדינת ישראל השקיעה מיליארדים בחומות הגנה על רצועת עזה, ממעל לאדמה ומתחתה, אך לא נלקח בחשבון כיצד יצליחו התושבים להתמודד מול האויב שכבר חדר פנימה. המערכה הזאת נזנחה. (ואולי זה עוד משהו שאנו יכולים ללמוד לעצמינו מוסר השכל...)

*

הביטוי הראשון בתורה לדאגה הזאת, מופיע בפרשתנו: "ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק". חז"ל מפרשים שהכוונה למעשי עבירה חמורים.

שרה נחרצת. "גרש האמה הזאת ואת בנה". לאברהם הרע הדבר מאוד, אך הבורא ית"ש מצווה עליו "כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה". לאיזה קול לשמוע? רש"י מביא בשם חז"ל: "למדנו שהיה אברהם טפל לשרה בנביאות".

לכאורה, יש כאן שאלה בחינוך, ומה הקשר להקשיב לקול נבואה?!

*

את החיסון למחלות כולנו מכירים. החיסון הוא חיידק מוחלש, לעתים מומת ולעתים חי. המטרה של החיסון היא לחשוף את גוף האדם למחלה בצורה קלה, כדי שהמערכת החיסונית תגיב נגד המחלה המוחלשת. תוך כדי שהיא מייצרת נוגדניים נחוצים. בפעם הבאה, כאשר חלילה תגיע המחלה בעוצמה, היא תיתקל בהתנגדות עזה של הגוף.

והאם החיידק המוחלש הזה לא עלול לפעמים לפתח מחלה אמיתית? - שואלים ההורים המודאגים.

התשובה היא: "לצערנו - לפעמים כן". יש מקרים נדירים, שבהם אנשים שקיבלו חיסון אכן חלו במחלה.

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת וירא

אנו לומדים מכך שהתורה הקדושה משבחת ומפארת דווקא מצווה שקיימה מתוך טרחה ועמל מיוחדים. הכנסת האורחים של המלאכים נעשתה ביום השלישי למילתו של אברהם, כחום היום, ומתוך טרחה רבה, ועל כך משבחת התורה את אברהם אבינו. (ר' שלמה זלמן אויערבך - באר הפרשה)

"והוא יושב פתח האהל כחום היום" (יח, א)

"וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם" (יח, ב)
אברהם אבינו הצטיין במידת הכנסת אורחים. מה היה כה מיוחד באופן הכנסת האורחים של אברהם אבינו?

כתב רש"י, פתח האוהל - לראות אם יש עובר ושב. אומר האדמו"ר הרה"ק בעל שיח יעקב יוסף מספינקא, העניינים מצאו את דרכם בעצמם לאוהלו של אברהם אבינו, אבל היו כאלה שרצו להיכנס אך התביישו, לכן הם התקרבו לאוהל והתרחקו ממנו, וחוזר חלילה, והיו "עובר ושב"...

מסופר על רבי לוי יצחק מברדיטשוב, אשר באחת מנסיעותיו הגיע לעיירה למברג. יהודים יראי שמים מתגוררים כאן - חשב רבי לוי יצחק - אדפוק על דלתו של אחד מעשירי העיירה, והוא בוודאי יקיים בי מצות הכנסת אורחים בהידור!
ניגש רבי לוי יצחק אל הבית הראשון בעיירה. היה זה ביתו של הערשל הגביר, בית גדול ומפואר. דפק רבי לוי יצחק על דלת העץ המחוטבת, והמתין. לאחר דקות ארוכות, נפתחה הדלת. מה רצונך? הרעים קולו של הגביר. מבקש אני להתארח בביתך, השיב הרבי.

"כִּי יִדְעֲתוּ לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצוּה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרָךְ ה' (יח, יט)
שְׁנֵי אַנְשִׁים נָסוּ לְהַחְזִיר אֶת הָעוֹלָם לְשִׁפּוּיֹת בְּאַלְפֵי הַשָּׁנִים הָרִאשׁוֹנוֹת לְבְרִיאַתָּהּ, וְלְהַחְזִיר אֶת הַלְבָבוֹת לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׂמִים.
נָח בְּאִמְצָעוֹת בְּנֵי תְבָה בְּמִשְׁךְ מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה, וְאַבְרָהָם עַל יְדֵי הַכְּנַסַת אוֹרְחִים.
בְּפֶעַל, נָח לֹא הִצְלִיחַ לְהַחְזִיר אֶפְלוֹ אָדָם אֶחָד בְּתִשׁוּבָה - וְאֵלּוֹ אַבְרָהָם חוֹלַל מִהֶפְכָּה שֶׁל מִמֶּשׁ בְּעוֹלָם.
מָה הִתְבַּדַּל בֵּינֵיהֶם?
נָח, הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשִׁפְת ה'אִיוִּמִּים', בְּעֶסוֹק בְּשִׁלְיִל. הוּא אָמַר לְעוֹלָם: רְבוּתִי, אִם לֹא תִשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה - יִגִּיעַ לְכֹאֵן מִבּוֹל! כָּלֵם יִטְבְּעוּ!
הַכּוֹנֵן אוֹלֵי הַיָּתֵה טוֹבָה, אָבַל הַתּוֹצְאוֹת בְּשִׁטַּח לֹא הָיוּ חֲלָשׁוֹת, הֵן פְּשוֹט לֹא הָיוּ קִימוֹת...
אַבְרָהָם אָבִינוּ לְעַמַת זֹאת, בְּחֵר בְּשִׁיטָה הַמְקַרְבֵּת, הוּא פָתַח אֶת בֵּיתוֹ וְהִצִּיעַ אֶכָּל וְשִׁתִּיה חֲנָם אֵין כְּסָף, וּבְתִמְוָרָה הוּא בְקֶשׁ רַק שִׁיבְרָכּוֹ אֶת הַבוֹרָא שְׁנַתֵּן אֶת הַמְזוֹן...
לְעִי"נ הִרְה"צ

אברהם אבינו המתין לראות היש עובר ושב, וכאשר מצא עניים כאלו, היה רץ ומזמינם להיכנס.
"וירא אליו ה'... והוא יושב פתח האהל כחום היום ושאל עניו וירא והנה שלשה אנשים" (יח, א-ב)
התורה מתארת באריכות רבה את הכנסת האורחים של אברהם אבינו, ומקדישה פרק שלם המספר על המלאכים שאברהם אבינו כה טרח לארחם. נשאלת השאלה, מפני מה מתארת התורה באריכות את הכנסת האורחים החד פעמית שקיים אברהם במלאכים, שאף לא נהנו כלל מכל מה שהכין להם אברהם, ואילו את הכנסת האורחים היומיומית של אברהם, שהאכיל והשקה ולויה את אורחיו המרובים, מזכירה התורה במילה אחת בתורה: "ויטע אשל" (כא, לג) שהם ראשי תיבות של המלים א'כילה ש'תיה ל'ויה?

להכניס אותך לביתי! ענה הערשל, והדלת נסגרה בחבטה.
פנה רבי לוי יצחק לאחוריו, והמשיך בדרכו. הוא עצר ליד בית אחר. היה זה בית דל ופשוט, ביתו של אחד

לעני"נ הרה"צ ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל כ"ו בניסן תשע"ז

לעני"נ הרה"צ ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל כ"ו בניסן תשע"ז

העניים בעיירה.

כאשר נקש רבי לוי יצחק על הדלת, נפתחה הדלת מיד ובפתח עמד זלמן, המלמד העני. ברוך הבא בצל קורתיו! קרא זלמן במאור פנים, זכות היא לי לקבל אורחים במעוני הדל!

חיש קל התפשטה בעיירה השמועה כי הרבי הקדוש מברדיטשוב מתארח במקום.

תורות ארוכים של יהודים המבקשים ברכה ועצה השתרכו ליד דלת העץ הפשוטה בבקתתו של זלמן המלמד.

בין הממתינים בלטה דמותו המהודרת של הערשל הגביר.

אותו חרטה ניכרו על פניו של הערשל, והוא המתין בחוסר סבלנות לתורו.

כאשר עמד העשיר לפני הרבי, קרא בהתרגשות, רבי קדוש, לא הכרתיו, ולכן לא הכנסתי אותך לביתי, רוצה אני מאד לזכות לארח את הרבי הקדוש כעת בכל הכבוד הראוי!

הביט הרבי בעיניו המתחננות של הערשל ואמר, האם יודע אתה מה היה ההבדל בין הכנסת האורחים של אברהם אבינו, להכנסת האורחים של לוט? הרי שניהם הכניסו את המלאכים לביתם!

ההבדל הוא, שלוט ראה מלאכים עומדים בפתח ביתו והכניסם, אך זו איננה חכמה, להכניס מלאכים ולארח אותם

בכבוד הראוי, אולם אברהם אבינו לא ראה מלאכים מגיעים לביתו, הוא ראה שלושה ערבים מאובקים, ובכל זאת, וירץ לקראתם, וקיבל אותם בשמחה, זוהי הכנסת אורחים אמיתית.

כך נהג זלמן המלמד, סיים הרבי, הוא הסכים לארח אותי בביתו עוד בטרם ידע מי אני, הוא זכה במצוות הכנסת אורחים מהודרת, ובביתו אשאר! (חסידים מספרים)

"והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם" (יח, ב)

גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה (שבת קכז). רבינו הגרא"מ שך זצ"ל נהג בשנות בחרותו, כמו רבים אחרים, כששקד על התורה יומם ולילה, להתארח ולאכול חלק מארוחתו אצל משפחות בעלי

הבתים שבעיירה.

בזכרונו נשתמרו עובדות שהיה ניתן ללמוד מהם מוסר השכל נוקב.

באחת השבתות סעד על שולחן בעל הבית נדיב-לב שנהג להזמין לסעודתו גם עניים, לצד בני ישיבה.

באותה שבת הזמין אורח עני, מורעב.

כאשר התחילה הסעודה, מיד התנפל האיש המורעב על המנה שהוגשה לשולחן ובלעה בעודה בכפו...

עוד המנה בין שיניו, מיהר לתבוע מבעלת הבית להגיש את המנה השניה...

בעל הבית נשך שפתיו ולא הגיב, כדי שלא לפגוע בעני, ומשום כך הורה להגיש את המנה השניה.

אולם, משחזר העני על התנהגותו המוזרה והמשיך לבקש שיגישו במהרה

את יתר האוכל.. לא עצר בעה"ב בנפשו ופנה אל העני בשאלה בלשון רכה, האם זו מדת דרך ארץ, להתנהג כך, כשסמוכים על שולחנם של אחרים?!

הדברים יצאו מפיו, ואשתו של בעל הבית הגיבה בתרעומת, אינני מבינה, האם הוזמן האורח לביתנו כדי ללמדו פרק בהלכות דרך ארץ? הרי הזמנו אותו כדי להאכילו ולהשקותו, ואם כן מדוע מצאת לנכון לחנך אותו?

הדברים הללו ששמע אז, נצרבו על לבו של הרב שך וליווהו תמיד כפרק מוסר בהכנסת אורחים ודאגה לזולת.

(מרח הרב שך)

"ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו" (יח, ה) אדם שעושה סעודה ומזמין את רעיו לשמוח אתו, מן הנימוס הוא שכשמגיעים האורחים מזמינם לשבת ולאכול. אבל אם פונה אליהם בהגיעם ואומר להם: תשבו, תאכלו ותלכו, הרי שהם יבינו שאינו רוצה שיתעכבו ונותן טעם לפגם בכל ההרגשה שלהם.

אם כן, שואל בספר אוצר הרעיון והמחשבה, מדוע פונה אברהם אבינו - שאין לנו מכניס אורחים גדול ממנו - אל האורחים ואומר להם: ואחר תעברו?

ומתריך בדרך צחות כך: הנה אברהם אבינו נעשה לו נס שהקב"ה הוציא חמה מנרתיקה, כדי שלא יבואו אורחים, והרי אין בעל הנס מכיר בניסו, ישב אברהם אבינו

אלו הן שתי שיטות אפשריות שעומדות בפני כל מי שמטל עליו התפקיד לחנך, ילדים או תלמידים. למה אנחנו רואים שיש אנשים המעדיפים דוקא את השיטה השלילית והמאימת? למה לא ללכת באופן נעים ונוח? כי השיטה המאימת, היא מעניקה למחנך או לאב תחושת שליטה, הנה הוא מצליח להשיג תוצאות 'כאן ועכשיו'... הבעיה היא, שברגע הראשון שהתלמידים ירגישו שהמחנך לא ערני במיוחד - הם יברחו מתחת ידו ויפרקו מעל צוארם את כל מה ש'חנך' אותם... אברהם אבינו לעמת זאת, הוא בחר בדרך לא פשוטה בעליל. בתחלה היה נראה שאף אחד אינו משתנה, כלם רק באים וטועמים וממשיכים הלאה, לא לוקחים מוסר. הדרך של אברהם אבינו מותרת מראש על תחושת השליטה... אבל בסוף? בסוף זה מה שהוכיח את עצמו.

(נקודות של אור - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה
כ"א מר חשון תשפ"א

"למה זה צחקה שרה" (יח, יג)

כאשר התבשר אברהם אבינו שעתיד להיוולד לו בן, נאמר, ויפול אברהם על פניו ויצחק ויאמר בלבו הלבן מאה שנה יולד. על צחוק זה לא שאל השם למה זה צחק אברהם, ומדוע שאל רק על צחוקה של שרה? הרמב"ם אומר, כי נבואה הנאמרת מפי השם, יכולה להשתנות לפי מעשי האנשים עליהם נאמרה הנבואה, אך נבואה הנאמרת מפי נביא, אינה יכולה להשתנות, כדי שלא יחשיבוהו לנביא שקר.

לפי דברי הרמב"ם הללו אפשר לפרש, כי כששמע אברהם אבינו את הבשורה מפי השם, צחק בלבו מפני שידע שנבואה מפי השם יכולה להשתנות לפי מעשיו, וחשש שאינו ראוי לנס כזה, ואולי עוונותיו יגרמו שהנס לא יתקיים.

מה שאין כן שרה, ששמעה את הנבואה היו מפי אברהם אבינו, ויש לכך דין כאלו שמעה מנביא, ובשורה כזו אינה יכולה להשתנות וודאי שהיא תתקיים, לכן שאל השם למה זה צחקה שרה, הרי שמעה נבואה זו מפי נביא ולא מפי השם.

(משך חכמה)

"למען אשר יצוה את בניו ואת אחרייו" (יח, יט)

אמרו חז"ל: שלושה סימנים יש באומה זו [ישראל] רחמנים ביישנין וגומלי חסדים... גומלי חסדים דכתיב: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו... לעשות צדקה ומשפט" (יבמות ט).

מעשה באברך צעיר שבתור בחור היה מפורסם כבעל חסד גדול, אך לא כמתמיד ושקדן, הוא היה בעל לב-טוב ועין טובה באופן יוצא מן הרגיל.

לאחר נישואיו ביקש להתקבל בכולל אברכים (הידוע כיום ככולל חזו"א בב"ב), אך הושב בשלילה ע"י מנהל הכולל.

הדבר הגיע לידיעת החזון איש, הוא קרא למנהל הכולל וביקש ממנו להכניס את האברך.

המנהל טען ונימק את סירובו בטענה שהכולל

וחשב מה קורה כאן שכבר שלשה ימים ששום אורח לא רוצה להגיע? אולי יש איזה פגם בהכנסת אורחים שלי, שבגלל זה אנשים מרגישים כאן שלא בנוח?

חשב וחשב, והגיע למסקנה שאולי העובדה שתמיד היה פונה אל האנשים בגמר הסעודה ומחייב אותם לברך ולהודות למי שהעולם שלו, לבורא עולם, אולי זו הסיבה שאנשים לא רוצים להגיע, כי לא תמיד הם רוצים להתעכב.

לכן כשראה את המלאכים אמר להם, וסעדו לבכם ואחר תעברו, אין לכם מה לחשוש שתתעכבו בסיום האוכל אלא מיד תוכלו ללכת...

"כן תעשה כאשר דברת" (יח, ה)

רבי מנחם מווישניווא, התמסר לבחורי ישיבתו, וכבר בסיום תקופת הלימוד, דאג למזונם לזמן הבא וקבע ימים אצל בעלי הבתים.

פעם נודע לו על כמה שנוהגים צרות עין באורחים, ונותנים להם לחם צר ומים לחץ, בעוד שלעצמם מכינים הם סעודות הגונות.

אמר עליהם הרבי, למה נאמר אצל אברהם ואקחה פת-לחם, ובאמת הביא להם לשונות בקר בחרדל? כי בא לרמוז לקמצנים, שנותנים לאורחים פת-לחם ואומרים להם סעדו לבכם, אבל זה בתנאי שכן תעשה כאשר דברת, כאשר גם אתה בעצמך תאכל פת חרבה, אבל אם לעצמך אתה דואג לסעודה דשנה, דאג גם לאורחים...

"ויקה בן בקר רך וטוב" (יח, ז)

כתב רש"י ג' פרים היו כדי להאכילן ג' לשונות בחרדל (ב"מ פז).

תמה רבי אשר זאב ורנר, רבה של טבריה, לשם מה היה צריך אברהם אבינו לשחוט שלוש פרות לשלושת אורחיו, כדי לתת להם לשון בחרדל, וכי לא היה יכול להסתפק בלשון אחת?

אלא שמוסר השכל למדנו, שכל אורח בפני עצמו צריך לשון ושפה מיוחדת, ולהלך נגד רוחו של כל אחד.

"להביא לימות המשיח"

הַרְהִי צִרְפִּי אֲשֶׁר פְּרִינְד זְצוּק"ל אָמַר, הָיוּ הַרְבֵּה פְּקִידוֹת לַיָּמֹת הַמְּשִׁיחַ ע"י צְדִיקִים גְּדוּלֵי הַדּוֹרוֹת, רַבֵּי יְהוּדָה הַחֲסִיד נִסָּה לַעֲלוֹת לְאָרֶץ וּלְהִבִּיא אֶת הַמְּשִׁיחַ, גַּם תְּלַמִּידֵי הַבַּעַשׁ"ט וְגַם תְּלַמִּידֵי הַגֵּר"א עָלוּ לְאָרֶץ וּרְצוּ לְקָרֵב אֶת הַגָּאֹלָה, גְּדוּלִים אֵלוּ לֹא הִצְלִיחוּ לְסַיֵּם אֶת הַגְּלוּת וּלְהִבִּיא אֶת הַגָּאֹלָה.

הַסֵּבָה הַיָּא, בְּגַלְל שְׁהֵם גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, וְהֵם פּוֹעֲלִים מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה, (אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלָא) כְּמוֹ מְנוּף הַיּוֹרֵד מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה וְלוֹקֵחַ אֶתּוֹ עֲרֻמָּה שֶׁל תְּכוּלָּה, הַמְּצִיאוֹת הַיָּא שְׁהֵמָּה אֵינָם מְסַגְּלִים לְהָרִים אֶת כָּל הַתְּכוּלָּה וְתַמִּיד יִשְׁאָרוּ מֵעַט שֶׁל גְּרָגִירִים שֶׁלֹּא יִצְלִיחוּ לְהָרִים אוֹתָם.

אָבֵל אָנוּ פְּשוּטֵי הָעַם אֲשֶׁר עֲבוּדְתָנוּ בְּקִדְשׁ מְלַמְטָה לְמַעֲלָה, (אֲתַעְרוּתָא דְלַתְתָּא) אָנוּ דּוֹמִים לְכַף הַנִּגְרָר עַל פְּנֵי הַשֶּׁטַח, וּמְצִלִּים לְהַעֲלוֹת אֶתּוֹ כָּל גְּרָגִיר, וּלְהַעֲבִירוֹ לְרֵכֶב הַגְּדוֹל הַעוֹמֵד לִיד הַטְּרַקְטוֹר. הַשְּׁנֵי שֶׁל יָמֹת הַמְּשִׁיחַ לְשָׂאֵר הַתְּקוּפוֹת הוּא בְּזֵה, שֶׁהַגָּאֹלָה תָּבוֹא מִפְּשׁוּטֵי הָעַם כְּאֲשֶׁר הֵם קְשׁוּרִים וְכַנּוּעִים לְגְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּכָל הַדּוֹרוֹת מְהַאֲבוֹת וְעַד עַתָּה.

(נְקֻדוֹת שֶׁל אֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

מיועד עבור אברכים גדולי תורה מופלגים, אריות מובהקים.

הגיב על כך החזו"א ואמר: כשם שכולל צריך שימצא בו אברך שימש כדמות של התמדה בתורה, כך צריך שימצא בו אברך שהוא דמות של חסד!

(מעשה איש)

"ויצא לוט וידבר אל חתניו לוקחי בנותיו" (יט, יד)
ברש"י מפרש את כפל הלשון: חתניו - שתי בנות נשואות... לוקחי בנותיו - שאותן שבבית ארוסות להן.

המהרא"ץ בריסק הביא פירוש מחודש ומקורי בדרך רמז: לפי דרך העולם אם משיאים בת לבחור מתאים ומושלם במעלותיו, אזי כאילו נתווסף לו עוד ילד בבית, ואם היו לו עד עכשיו שלושה ילדים, יש לו עכשיו ארבעה ילדים, ומורגש מה שאמרו חז"ל "חתנו כבנו" (תנחומא, וישב, י), אבל אם חס ושלום אין זוכים לכך, והבת מתחתנת עם בחור מדרגה נמוכה, אזי נחשב כאילו נפחת ממנו ילד, ומתקיים בו הפסוק "כי יסיר את בתך מאחריך" (דברים ז, ד), ובמקום שהיו לו עד עכשיו שלושה ילדים, יהיו לו עכשיו רק שני ילדים, שהרי בתו עזבה אותו והלכה אחרי בעלה, בדרך אחרת לגמרי.

נמצא שלפעמים החתן לוקח את הבת מן האב, ולפעמים אדרבה הבת מכניסה עוד ילד למשפחה.

זהו שמרמז לנו הפסוק, שללוט היו חתנים כאלה שלקחו ממנו את בנותיו, והפרידו אותן ממנו, ולא חתנים כאלה אשר נתווספים לבני ביתו, ולכן נאמר 'אל חתניו לוקחי בנותיו'.

(להתעדן באהבתך)

"ויכרתו שניהם ברית" (כא, כז)

רבי שמחה בונם מפשיסחא הורה פעם אחת לרתום את העגלה ולנסוע לוורשה.

בבואו לעיר עצר ליד בית מרזח ונכנס פנימה.

הוא התיישב ליד שני אנשים פשוטים, סבלים במקצועם, והקשיב לשיחתם.

האחד שאל את חברו אם כבר למד את פרשת היום בחומש, ונענה בחיוב.

שאל הראשון, נאמר בפרשה ויכרתו שניהם ברית, איך כרת אברהם אבינו ברית עם גוי ורשע כמו אבימלך?

השיב השני, גם לי הוקשה הפסוק הזה, כי היה די לומר ויכרתו ברית, ולמה נאמר שניהם? אלא התורה מגלה לנו שאף שכרתו ברית, נשאר 'שניהם', שני עולמות שונים. לאחר ששמע רבי בונם את הדברים יצא וחזר לפשיסחא, ואז גילה שכל מטרת נסיעתו לא הייתה אלא כדי לשמוע את דברי שני הצדיקים הנסתרים האלה.

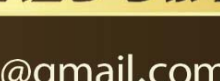
"וילכו שניהם יחדיו" (כב, ו)

מפיו של המשפיע הנודע רבי מנדל פוטרפס, נשתמר הסיפור הנפלא הבא, שקבלו מדורות העבר.

פעם ישב רש"י הקדוש עם אחד מנכדיו, מאלו שלא התפרסמו בעולם כבעלי התוספות, והנכד פתח

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutinNiflaim@gmail.com

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת ויגא - דגמא אישית

"והנה שלשה אנשים נצבים עליו" (בראשית י"ח, ב)

צורך ללמד לעולם ערך זה מכיוון שהעולם היה אז במדרגה נמוכה בעניין המושג של חסד כי העולם הושפע מחוקי סדום שאצלם האידיאולוגיה היתה נגד חסד כידוע.

אברהם אבינו בנה אוהל שפתוח מארבעה רוחות לפרסם את דעתו ועל ידי זה לסתור את הדעה של סדום בעניין חסד. באותו יום שהיה חום גדול ולא היו אורחים אברהם הצטער שתחסר לו מצוות הכנסת אורחים. אומנם כשאין אורחים שנזקקים לו הרי שאין עליו חיוב ומצווה.

אבל הצער של אברהם כי היום תחסר הדוגמא לחנך את בני ביתו וכן להראות דוגמא לעולם מה המושג של חסד להכניס אורחים. כשהקב"ה ראה את צערו, הוא שלח לו מלאכים בדמות אנשים אומנם אין הם זקוקים לאכילה ושתייה אבל למרות זאת הם יהיו דוגמא לבני ביתו של אברהם לרדוף אחר עשיית צדקה וחסד. מכיוון שהעולם חשבו אותם לאנשים והיה להם מזה דוגמא ומושג לחסד הרי שזה מספיק לתשוקתו של אברהם לפרסם את מושג החסד ולהשריש אותו בלב בני ביתו גם באופן זה שיראו מעשה שנראה כהכנסת אורחים.

בכלל זה גם בשאר קיום המצוות שאדם עושה ובפרט לימוד התורה וקביעת עיתים לתורה. כשאדם משתתף בקביעת עיתים לתורה, חוץ ממצוות ת"ת שהוא מקיים הרי במעשה זה הוא משפיע להוסיף רוח לימוד תורה בעולם ומהווה דוגמא ליהודים אחרים שגם הם יקבעו איתים לתורה.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות מברשת ציון

צריך להבין כיצד התקיים רצונו של אברהם למצוא עובר ושב שיכניסו לביתו בכך שהקב"ה זימן לו מלאכים, הרי מסתמא אברהם רצה אורחים שנזקקים לאכילה ושתייה ויכול להנות אותם מנכסיו ובכך יקיים מצוות הכנסת אורחים?

העובדה שהקב"ה שלח לו מלאכים שאינם זקוקים לאכילה ושתייה אם כן, אברהם לא מקיים בכך למעשה מצווה של הכנסת אורחים. מה הקב"ה הועיל לאברהם בכך שזימן לו מלאכים? לכרואה היה לקב"ה לסובב שיגיעו לאברהם אנשים שהם בשר ודם שזקוקים לאכילה ושתייה ובהם יקיים מצוות הכנסת אורחים?

כדי לבאר זאת יש להקשות מדוע אברהם הצטער שלא הזדמנו לו אורחים? הרי מי שנמנע ממנו לקיים מצוות עשה, כגון שאין לו לולב בגרך אונס-אין עליו תביעה, מכיוון שאין לו מה לעשות? כל שכן כשאין אורחים שצריכים לו הרי שאין עליו חיוב הכנסת אורחים ומדוע הוא מצטער על כך?

אפשר לתרץ את הקושיא השניה שאברהם אמר בדעתו שבגללו לא באו אורחים כי שקל בדעתו: "מה יום מיומיי שהשמש יוקדת?". מזה הבין כי הקב"ה הוציא חמה מנרתיקה למענו, כדי שאורחים לא יטריחו אותו ומכיוון שזה בסיבתו לכן לא יתרחק לחפש אורחים.

בשם רבינו שלמה היימאן זצ"ל ראיתי דהנה הקב"ה אמר על אברהם "כי ידעתינו למען אשר יצוה את בניו ואת אחריו ושמרו דרכו ה' לעשות צדקה ומשפט" (בראשית י"ח, ט). כלומר שאברהם דאג לחנך את בני ביתו לעשיית צדקה ובכלל מצוות הצדקה זה עניין הכנסת אורחים ובשביל הכנסת אורחים אברהם ע"ה נטע אשל דהיינו אוהל שפתוח מארבעה כיוונים.

שתי מטרות היו לאברהם בהכנסת אורחים: גם כדי להאכיל אורחים רעבים וגם כדי ללמד את העולם את הערך הנשגב של הכנסת אורחים. היה

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי שלומית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שלומית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שלומית נעם בן שרה שירי ימנה בת שלומית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר לאה בת תמר אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחא- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי אליאור בן פרידה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קנסש בת דגטו רותי בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה ניב בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים אורן בן פרידה

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

זמני ליל

שבת	כניסת ליל	צאת ליל	ריבון תמ
י"ג	16:12	17:23	18:00
י"ד	16:30	17:21	17:56
ט"ו	16:31	17:22	17:56
ט"ז	16:33	17:24	17:59

שואל ומשיב בהלכה – פת גויים - חלק ד'

מהן הפעולות שמתירות לאכול פת גויים?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':
כאשר יהודי עשה אחת מהמלאכות כדלהלן הפת תהיה מותרת, שמכיוון שבמלאכות אלה יש היכר שיהודי היה מעורב באפיית הפת. דבר זה מועיל בין בפת בעל הבית גוי בין בפת פלטר, ואלו הם:

- א. הדלקת התנור על ידי יהודי.
- ב. אפיית הפת. דהיינו, הכנסת הפת לתנור על ידי יהודי. הערה: גם במאפיות שהפת נכנסת לתנור על ידי מסוע מיוחד [אוטומציה], אם יהודי הפעיל את המסוע נחשב כאילו הכניס את הפת לתנור. אולם אם לאחר הפעלת המסוע על ידי נכרי עדיין צריכים להניח עליו את הפת, יהודי צריך להניח את הפת. לכן במקום שיש חשש שהפעלים הגויים יתנו את הפת עליו, לא יסמכו על ההדלקה של היהודי אלא צריך להדליק ממש את התנור. כן דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל, הובא בספר שבות יצחק ח"ו (עמוד קלח).
- ג. חיתוי בגחלים. בימינו יגביר את עוצמת החום בתנור ודי בסגירת דלת התנור בלבד.
- ד. השלכת קיסם. מקורות: שו"ע (שם ס"ט). פרי חדש (אות א), הרחיד"א בברכי יוסף (אות יח). השדי חמד (אס"ד סימן א אות יג) כתב: "עדיף לאכול פת בעל הבית שיהודי השליך לו קיסם, מאשר פת פלטר ללא השלכת קיסם".
כאשר יהודי עשה את אחת מהמלאכות הנזכרות לעיל שמתירות את הפת, הפעולה מועילה אך ורק במשך הזמן שהגחלים בוערות או התנור דולק.
לאחר שהגחלים או התנור כבו ושוב הודלקו על ידי גוי, יהודי צריך לעשות שוב אחת מהפעולות הנזכרות.
בימינו כאשר התנור כבה והתקרר, אף שהדלקתו הראשונה היתה על ידי יהודי, צריך שוב שיתוף פעולה של יהודי בהדלקת התנור. הערה: הדבר מצוי בבתי קפה שעם פתיחת דלת התנור החימום נפסק. כאשר התנור עדיין חם מהדלקת יהודי, מועיל שגוי יפתח ויסגור לאחר מכן. אולם אם התנור התקרר, צריך שוב הדלקה או סגירת התנור על ידי יהודי. כיום יש פיילוט בשם "נר תמיד" שמתקנים בתנור שגם בעת פתיחת הדלת יש חום קבוע בתנור ולא גרע מקיסם שהושלך על ידי יהודי והפת מותרת.

הכנסת אורחים

- הרה"ח ר' ברוך מרדכי טשארני מורשה מחסידי סלונים היה מופלג במצוות הכנסת אורחים. ביתו היה פתוח לכל. כל נצרך הרגיש שם כאילו נמצא בביתו, אוכל ממה שיש בבית, ישן שם, ונוהג כרצונו. נכדו הרה"ח ר' שלמה קופלוביץ סיפר: פעם עני הגיע לבית הסבא. הוא אכל וישן שם במשך מספר שבועות.
- הסבא (בעל-הבית) התנהג איתו כשווה בין שווים. העני היה סבור שגם הוא אחד העניים שמתארחים בבית. יום אחד העני שאל אותו: "אתה נמצא פה כבר זמן רב. מסתמא אתה כבר מכיר בהלכות הבית. האם בעל הבית לא יכעס שאני מתארח בביתו זמן כה רב?"
- ר' ברוך מרדכי השיב לו בפשטות: "גם אני לא יודע. ראה, אני נמצא פה זמן רב, אוכל וישן על חשבון בעל הבית. בינתיים אף אחד לא העיר לי מאומה על כך. אני חושב שכך יהיה גם לגביך ובעל-הבית לא יכעס עליך גם אם אתה מתארח בביתו זמן רב".
- פעם אחת אשתו של ר' ברוך מרדכי חלתה. באותו זמן הרה"צ ר' אברהם ויינברג זצ"ל (לימים האדמו"ר ה'ברכת אברהם' מסלונים) התארח בביתם כאשר היה בדרכו לנסוע אל דודו, האדמו"ר מסלונים ה'דברי שמואל'. בעלת הבית ביקשה ממנו שיזכיר אותה לפני הרבי לרפואה.
- כאשר האדמו"ר ר' שמואל ויינברג (ה'דברי שמואל') נכנס לשולחנו הטהור בליל שבת-קודש, האדמו"ר ר' אברהם הזכיר את שמה של אשת ר' ברוך מרדכי לרפואה שלימה. האדמו"ר ר' שמואל שהכיר את ר' ברוך מרדכי אמר: המשנה באבות אומרת 'ויהיו עניים בני ביתך'.
- "על אישה זו אפשר לומר שאין העניים בני ביתה, אלא היא גרה אצל העניים (שהרי ביתם מופקר וכל מי שרוצה יכול להיכנס לביתם ולהתארח בחופשיות). אפשר אם כן להמשיך את דברי המשנה: 'אל תרבה שיחה עם האישה' – כלומר, על אישה כזו אין צורך להאריך בתפילה. היא תהיה בריאה". כך היה שהבריאה בדרך פלא.

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב דוד שלמה אייבשיץ זצ"ל

הרב דוד שלמה אייבשיץ זצ"ל - נולד בשנת תקט"ו (1754) לערך בעיר אוזיראן שבפולין. עוד כשהיה צעיר לימים ניכר כי ראשו ורובו וכל מעייניו בתורה, ביראה ובעבודת השם. יצא לו שם של עליו חריף ובקי שמופלג בכל מידה נכונה בכל הארץ. בשנת ה'תק"מ (1779) הרביץ תורה לעדרים בישיבה שבעיר נדבורנה. בהמשך שימש כאב"ד העיר חורסטקוב. בשנת ה'תק"ן (1789) שימש כאב"ד בבוזנאוב. בשנת ה'תק"ס (1799) עבר לעיר סארקא. הקים ישיבה שהייתה הראשונה במחוז בסרביה כולו ומכל קצווי המדינה נהרו תלמידים מצוינים לפתחה. בכל מקום ששימש ברבנות תיקן את צורכי העיר והרים את קרן התורה.

בשנת ה'תקס"ח (1807) עלה לארץ ישראל והשתקע בעיר צפת. **נהג כאחד מפשוטי העם במסווה של מלמד תינוקות ופרנסתו היתה מצויה בדוחק**, אולם שם השלים את חיבורו. בית הכנסת שבו קבע את לימודו ובו לימד את תלמידיו נשאר קיים עוד שנים רבות לאחר פטירתו. גם השולחן והכיסא אשר ישב עליהם נשארו. אף אדם לא העיז לשבת עליהם גם כעבור מאה שנים ויותר מפטירתו. מקובל היה בקרב חסידיו כי היה זוכה לגילוי אליהו הנביא. נפטר ב-כ"ב מרחשוון ה'תקע"ד (1813). חי כ-60 שנים. ציונו במערה בצפת. במערה זו קבורים גם הגאונים רבי אריה לייב (אב"ד וואלטהאסיק) והגאון רבי אברהם דובער מאוורטש (מח"ס 'בת עין').

אביו: ר' ירחמיאל. **אשתו:** בת ר' יחיאל מיכל מרגליות (אב"ד לשקוביץ). **מרבתי:** ר' משה צבי הלר (מח"ס 'גאון צבי' על חושן משפט), ר' יחיאל מיכל מזלוטשוב, ר' משולם פייביש מז'אבריזא (מח"ס 'יושר דברי אמת', היה תלמידו המובהק), ר' זאב וואלף מטשארני אוסטראה, ר' עוזיאל מרוטשוואל (מח"ס 'תפארת עוזיאל'), ר' דב בער ("המגיד ממזריטש"). **מתלמידיו:** ר' אברהם דוד וואהרמאן מבוטשאטש (מח"ס 'דעת קדושים ואשל אברהם'), ר' אריה לייב מרגליות. **מספריו:** **ערבי נחל**- על התורה **ילבושי שרד**- על יו"ד ואו"ח **ביגדי שרד**- על יו"ד ואו"ח **ינאות דשא**- שו"ת **מגילת סתרים**- על תהילים **משוש כל המתאבלים**- על מגילת איכה **אשד הנחלים**- ביאור דברי המגן אברהם והט"ז.

ל אחר שרבינו עלה לארץ ישראל הוא התיישב בעיר הקודש צפת. שם נהג כאיש פשוט ולא גילה לאיש את זהותו. את מקומו תפס עם העניים ופשוטי העם בסוף בית המדרש. לצורך פרנסתו עסק במלמדות. בבית המדרש שבו התפלל היה גם גביר אחד שחי בהרחבה בזכות העובדה שבניו היו שולחים לו סכומים נכבדים מחוץ לארץ. מקומו של אותו גביר היה בכותל המזרח בין נכבדי העם. פעם אירע עיכוב בדרכו של השליח שהיה מביא לו את הכסף. הגביר היה שרוי בצער על הכסף שלא קיבל וגם מלא דאגה שלא קיבל כל ידיעה ממשפחתו. יום אחד השליח הגיע כשהכסף באמתחתו וצורר מתבנים בידו.

הגביר באותה השעה היה בביהמ"ד באמצע התפילה. הגביר ששמח מאוד על ביאת השליח התחיל לשוחח איתו כדי לברר את סיבת עיכובו. רבינו שראה זאת ממקום מושבו בקצה ביה"כ, לא יכל להתאפק מלמחות על חילול ה' וביזיון כבוד השכינה, הרי אין לך ביזיון גדול מזה שבשעה שמדברים אל מלך מלכי המלכים פונים אל אחרים ומשוחחים דברי חול. **רבינו קם ממקומו, ניגש אל קדמת ביהמ"ד, תפס את הגביר בזרועו והוציאו אל החדר החיצוני: "כאן רשאים לדבר", אמר ושב למקומו.**

הגביר שלא ידע את מעלת רבינו, נפגע מאוד וכעס על כך. "היתכן להתנהג כך אלי?!", חשב לעצמו, "רק יסיימו את התפילה וכבר אלמד אותו פרק בהלכות דרך ארץ". הגביר חזר למקומו והמשיך להתפלל. במהלך התפילה הוא נרגע מכעסו וחשבו: "הרי הוא צודק! נכון הדבר שאסור לדבר בבית מקדש מעט ועוד באמצע התפילה".

ככל שהוסיף לחשוב על המקרה, גברה התפעלותו מהתנהגותו של רבינו: "אין זאת אלא שהאיש שנראה פשוט מלא וגדוש ביראת שמיים", חשב, "למרות שהוא עומד בסוף בית המדרש כאחד העניים, ואני הגביר עומד בראש, לא התיירא ממני והוציא אותי מבית המדרש בגלל ששוחחתי באמצע התפילה".

לאחר התפילה הגביר ניגש לרבינו והגיש לו סכום נכבד ביותר של עשרים אדומים, כאות הוקרה והערכה על מעשהו. רבינו משך את ידו ולא רצה בשום אופן לקחת את המנחה. כאשר הגביר הירבה בהפצרותיו, רבינו אמר לו: "הלא פרנסתי מצויה בזה שאני מלמד תלמידים, די לי שתביא הנה צלוחית יי"ש ונשתה כולנו יחד לחיים".

הגאון ר' יוסף פרגר כתב בספרו 'מנחת יוסף': מעשה ברבינו ה'ילבושי שרד' שפעמים רבות התענה תענית חלום בגלל חלומות שחלם. לילה אחד אשתו הרגישה צירי לידה. רבינו מיהר לקרוא למיילדת. בחצות לילה הרב הלך לביהמ"ד לעסוק בתורה. בבוקר כששב אל ביתו, המיילדת בישרה שאשתו ילדה בשעה טובה, והגישה לפניו כוסית שיכר ומזונות. הרב סירב לטעום. המיילדת הבינה שהרב מתענה תענית חלום. היא

אמרה לו: "אם אומר לרב מה חלם בלילה- האם יסכים לבטל את תעניתו?". הרב הסכים. המיילדת סיפרה את חלומו באופן מדויק. רבינו התפלא מאוד- מהיכן ידעה מה חלם?! היא סיפרה: "אני לא נביאה, אך כשהרב הלך לביהמ"ד, היה עוד זמן עד הלידה. ישבתי לנוח במקום בו התנמנם הרב ונרדמתי. חלמתי את אותו חלום שכתת סיפורי לרב. אבל אמרתי לבעל החלומות שהוא טועה, כי אני לא הרב ואני לא פוחדת מהחלומות ולא אצום! והניח לי. זה היה מעשה בעל-דבר להטריד את הרב מלימודו על ידי צומות, כדי להחליש את בריאותו". הרב שמע את הדברים והפסיק לצום. מאז לא חלם יותר חלומות קשים...

הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים וּשְׂכָרָה

הרכוש המשותף לקראת הפרידה". כששמע ראש הארגון את הדברים הוא נחרד ואמר להם:

"אנא מכם, הפסיקו את החלוקה ביניכם. בואו שניכם לכאן בשבוע הבא ביום שבת כדי לארח. בעזרת ה' תזכו להזמין את רבכם לסנדק ואותי למוהל!"

לאחר התייעצות קצרה הבעל השיב כי הוא ואשתו החליטו לקבל את ההצעה ולבוא לארח במלונית בשבת הקרובה מתוך תקווה שהמעשה אכן יניב פרי.

כעבור שנה מנהל הארגון התבשר כי אותם בני זוג זכו לחבוק את בנם בכורם. הוא גם היה המוהל. לשמחתו ולשמחת כל המשתתפים לא היה גבול.

כעבור מספר חודשים בני הזוג אשר כבר הפכו למשפחה ביקשו לשוב למלונית כדי לארח בה. מנהל הארגון ניסה להסביר להם כי עדיין יש זוגות רבים שטרם נפקדו, ואיך הוא יוכל לדחותם ולהזמין זוג שכבר זכה להיפקד בילדים?

הם לא קיבלו את התשובה השלילית ואף התחילו להגביר את לחציהם. ראש הארגון חשש שמא יש נדר שקיבלו על עצמם באירוח הקודם. הוא החליט לשוב ולנסות לשבץ אותם למרות העומס הרב. הוא הציע להם להגיע בשביעי של פסח מכיוון שזה תאריך שלא רבים מבקשים להגיע בו.

השניים נענו בשמחה להזמנה. מנהל הארגון הוסיף להזכיר להם כי עליה להתייצב במקום כשעתיים לפני כניסת החג. **ביום המיועד הוא המתין במקום כפי שסוכם, אבל השניים לא הופיעו...**

החג קרב ובא, והזוג - איננו. הוא ניסה להשיג אותם כדי להבין מה קרה אבל הוא לא הצליח. מחוגי השעון לא עצרו מלכת. המנהל שהבחין בשעה שמתאחרת החליט להזמין זוג אחר מתושבי העיר שמצפים אף הם לישועה.

למרות ההתראה הקצרה בני הזוג הגיעו תוך מספר דקות למקום והתחילו להכין את המלונית. כמחצית השעה לפני זמן הדלקת נרות הופיעו בני הזוג הראשון...

המנהל היה אובד עצות: אף אחד מהזוגות לא רצה לוותר על הזכות לארח במלונית. לבסוף הזוג המקומי החליט לוותר. מנהל המקום פלט מפיו באופן ספונטני את מאמר חז"ל: **"כשם שמקבל שכר על הדרישה מקבל שכר על הפרישה"**.

לאחר זמן קצר נודע כי לזוג הפורש נולדו באותה השנה תאומים. מתנה מן השמיים, הן על הדרישה שהובילה אותם להגיע למקום תוך רגעים אחדים למרות שהיה מדובר בערב שביעי של פסח והן על הויתור בנתינת הסגולה לאחרים.

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך הספר **'ומתוק האור'**. יש בסיפור זה כדי ללמד אותנו עד כמה גדולה מצוות הכנסת אורחים ומה השכר העצום שניתן פה בעולם הזה כאשר הקרן קיימת לו לעולם הבא.

אחד מארגוני החסד הבולטים ברחובות הוא ארגון החסד הנפלא **'ארגון עזרת חולים'**. ביוזמתו נחנכה ומתנהלת שנים רבות ה'מלונית' בבית החולים קפלן בעיר.

ה'מלונית' משמשת כ'בית הכנסת אורחים'. מתארחים בה המלווים של היולדות ושאר המלווים של החולים. בכל שבת מתנהלת המלונית על ידי זוג תורן שמארח את הזקוקים לכך בהתנדבות מלאה.

מטבע הדברים הארגון השתדל לאתר לצורך המשימה זוגות שטרם זכו לפרי בטן. הנחת היסוד היא שלהם יהיה קל יותר לעזוב את הבית בשבתות ובחגים.

כעבור זמן מה המארגנים שמו לב לתופעה שחזרה על עצמה. עם הפעלת המלונית התחילו להגיע מהם בשורות טובות בזה אחר זה וזוגות אלו שאירחו בשבתות ובימים טובים זכו להיפקד בזרע בר-קיימא.

בהתחלה התופעה היתה בלתי מוסברת. לאחר שמנהל המקום נתקל בדברי חז"ל הקדושים לגבי השכר שמובטח למקיימים מצוות הכנסת אורחים, הבין שהעניין פשוט וטבעי. מאז כל בשורה טובה כזאת, הגדילה כבוד שמיים והמחישה את העובדה ש"**משה אמת ותורתו אמת!**".

השמועה על התופעה המשמחת עשתה לה כנפיים וזוגות רבים שעדיין לא זכו להיפקד בפרי בטן פנו ביוזמתם למנהל הארגון וביקשו להצטרף ולזכות לשמש במלונית כזוג מארח את המלווים של החולים.

זוג אחד מהזוגות האלו נרשם בתור. מנהל הארגון הסביר כי בגלל שנרשמו זוגות רבים, התור שלהם לארח עלול לקחת זמן רב.

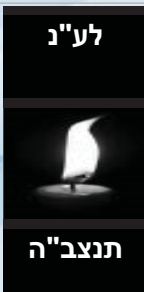
כעבור מספר חודשים ראש הארגון התקשר להזמין אותם. להפתעתו הם אמרו: "העניין כבר לא אקטואלי". "מה פירוש לא אקטואלי?", ראש הארגון שאל.

בני הזוג סיפרו שכבר חלפו למעלה מעשר שנים מנישואיהם והם עדיין לא התברכו בילדים. לא זו בלבד אלא שחייהם מלווים במתיחות רבה.

הם התייעצו עם אחד הרבנים. לאחר ששמע את דברי בני הזוג, הוא הציע להם להיפרד וללכת איש איש לדרכו מתוך תקווה שדרכם החדשה תצליח יותר וכל אחד מהם ינסה להקים את ביתו מחדש.

"ברגע זה ממש", הבעל סיפר, "אנחנו עסוקים בחלוקת

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
יצחק יצקן בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	שמואל בן רבקה ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	יצחק בן חביבה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	דב בן יצחק ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	סוליקה בת עישה ע"ה
רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	סלים בן פרחת ז"ל
לטיף בן פרחת ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
יהודה בן סעדה ז"ל	אלון בן סעדה ז"ל	יהודה בן סעדה ז"ל
שרה בת נרקיס ע"ה	אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה	עפאת בת השמת ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	רחמים בן רחל ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	אביחי בן אסתר ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה
חי זידי בן קלרה ז"ל	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	אסתר בת נעמי ע"ה
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זרהה ע"ה	מסעוד בן יקוט ז"ל	

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1084

הדלקת הנר: 16:27 צאת השבת: 17:27 רבינו תם: 18:03 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ואשה אחת (מלכים ב' ד).

או צרות הפרשה

פרשת "זרע"

"זרע אליו ה' באלוני ממרא" [ית, א]. אין להזכיר את החולה בשמו.

באר רש"י: "לבקר את החולה".

לכאורה קשה, מדוע רש"י לא כותב "לבקר את אברהם"? ובעצם השאלה היא על הפסוק עצמו: מדוע לא כתוב "זרע אל אברהם"? שמו של אברהם לא נזכר, לא בפסוק ולא בפרוש רש"י, ויש להבין מדוע.

יש כאן יסוד, שכתבו כמה מהפוסקים, וראוי לדעת אותו: הגמרא מפליגה בחשיבות מצוות ביקור חולים ואומרת: "כל המבקר את החולה – גורם לו שיחיה, וכל שאינו מבקר את החולה – גורם לו שימות". לפעמים החולה נמצא במצוקה הגובלת בפיקוח נפש, וכשלא באים לבקרו, עלול מצבו להידרדר עד כדי מיתה. נמצא שהמבקר מציל את חייו. הגמרא מביאה מעשה שהיה: "מעשה בתלמיד אחד, מתלמידי רבי עקיבא שחלה. לא נכנסו חכמים לבקרו, ונכנס רבי עקיבא לבקרו. ובגין הביקור של רבי עקיבא הבריא התלמיד. אמר לו: 'רבי, החייתני'. יצא רבי עקיבא ודרש: כל מי שאינו מבקר חולים – כאילו שופך דמים".

והנה, המהריק"ש, רבי יוסף קשטרו, שמרן מביאו הרבה פעמים בבית יוסף, אומר שאין להזכיר את שם החולה כיוון שאיתרע מזליה. בשם שלו יש אישה קילקול, ואם מזכירים את שמו, עלול מזלו, חלילה, לפול עוד יותר. כדבריו הביא גם ה"חתם סופר" זצ"ל, וכן כתב גם ה"מגן אברהם" שעדיף ללכת אל החולה ולברך אותו באופן אישי, בלי להזכיר את שמו, מאשר להתפלל עליו ולהזכיר בתפילה את שמו. הזכרת השם מעוררת "דינים" חס וחלילה. נמצא אפוא שאדם שאינו הולך באופן אישי לבקר את החולה מצוי בדילמה: מצד אחד הוא רוצה להתפלל שה' ישלח לחולה רפואה שלמה ויאריך את ימיו, אך מצד שני תפילה כזאת מחייבת את הזכרת שמו של החולה, שהיא, כאמור, מסוכנת. מי יכול לדעת מה עדיף על פני מה? אולי הנזק שבהזכרת השם גדול מהתועלת של התפילה עליו?

משום כך יש עדיפות ללכת ולבקר את החולה, שאז אין צורך להזכיר את שמו, אלא אפשר לומר לו את הנוסח שמביאה הגמרא: "רחמנא ידכרינך לשלום", הקב"ה יזכור אותך וירפא אותך לשלום.

מעתה מובן מדוע שמו של אברהם לא נזכר כאן, משום שאברהם היה חולה, ביום השלישי למילתו. הזכרת השם, במצב שכזה, כאמור, אינה מומלצת. לפיכך הקב"ה בא "אליו" כדי "לבקר את החולה" (דורש ציון).

"והוא יושב פתח האוהל" [ית, א]. אין דן יחידי אלא אחד.

באר רש"י: "יושב – ביקש לעמוד, אמר לו הקב"ה: שב ואני אעמוד, ואתה סימן לבניך שעתיד אני להתייצב בעדת הדיינים והן יושבין שנאמר 'אלוקים ניצב בעדת א-ל'".

מה הקשר בין אברהם אבינו כעת לבין הדיינים?

כשבא גוי ומביע את רצונו להתגייר, שואלים אותו מפני מה הוא רוצה בכך. אם אומר: חשקה נפשי בעם ישראל ובתורה הקדושה, אומרים לו: אינך יודע שעם ישראל דוויים וסחופים, מצויים בגלות וכולם שונאים אותם? מה ראית לדבוק באומה זו? אם הוא בכל זאת ממשיך להתעקש שהוא אוהב את היהודים ואת התורה ורוצה לדבוק בהם, טוענים לו: מה ראית בתורה? יש בה כל כך הרבה איסורים וגזרות! ושש מאות שלוש עשרה מצוות...

תורתנו אינה בעד צרופ גרים. רק אם זה בא מצידם והם מאוד חפצים בכך, יש עניין לעשות זאת, אבל אין שום עניין לחפש גרים. יתרה מזאת, אם אותו גר לא יעמוד בדרישות התורה ולא יקיים מצוות, עונו יהיה על ראש המגייר. כשבכל זאת מתקבל גר, לא מועיל לו הגיור אלא אם הוא נעשה בפני שלושה דיינים כשרים ויראי שמים.

אוי לנו מן הרפורמים הרשעים המחבלים בכרם ישראל! הם מביאים כל מיני גויים ומגיירים אותם סתם כך, עם תעודה שאינה שווה את הנייר שהיא כתובה עליו. המגיירים עצמם צריכים להתגייר, והם עוד מגיירים אחרים... אברהם אבינו יושב חולה בפתח ביתו בעקבות ברית מילה שעשה, שהפכה אותו לאביהם של כלל ישראל, הראוי להבטחת הקב"ה: "והקמותי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריו לדורותם... להיות לך לאלוקים ולזרעך אחריו".

בברית המילה הזו נעשה לו מעין גיור. שום בית דין לא גייר אותו, רק הקב"ה לבדו, בכבודו ובעצמו. הקב"ה – אחד הוא, והמשנה אומרת "אל תהי דין יחיד" – אין גיור אלא בשלושה.

לפיכך כאן אומר לו הקב"ה: אני עומד, ומשום כך אני לבדי מספיק כדי לגייר אותך, אבל אתה סימן לבניך, כשביט דין מגייר צריך שיהיו בו שלושה, ולא חלילה בית דין יחידי. אין דין יחיד אלא אחד, רק הקב"ה יכול לדון יחידי, והדיינים, שהם יושבים, חייבים להיות שלושה (דורש ציון).

"ויהי היום ויעבור אלישע אל שונם ושם אישה גדולה ותחזק בו לאכול לחם" [מתוך הפטרה].

הזוהר הקדוש כתב כלל, כי כל מקום שנאמר "ויהי היום" הכוונה לראש השנה. ואף כאן, כשנאמר "ויהי היום", למדנו שאותו יום ראש השנה היה. "ויעבור אלישע אל שונם" – עיר בצפון ארץ ישראל.

"ושם אישה גדולה" – רש"י מביא בשם פרקי דרבי אליעזר שהאישה הייתה אחותה של אבישג השונמית. מהי "גדולה"? אומר רש"י: חשובה. ובזוהר מובא שהייתה גדולה במעשייה.

לרפואת משה בן רינה הי"ו, אסנת בת תקווה הי"ו, ענת בת אסתר הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, יוסף בן זולאיכו הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

"ותחזק בו לאכל לחם". אומרים חז"ל: "צדיקים אומרים מעט ועושים הרבה". הנה, אברהם אומר מעט – "ואקחה פת לחם", אבל עשה הרבה – "ואל הבקר רץ אברהם וייקח בן בקר רך וטוב". גם האישה השונמית הציעה לאלישע לאכול מעט לחם, אבל בפועל הכינה לו שפע רב – "ויהי מדי עוברו יסור שמה לאכול לחם". "ותאמר אל בעלה הנה נא ידעתי כי איש אלוקים קדוש הוא עובר עלינו תמיד". היא עמדה על מעלותיו של אלישע, ומכאן למדו חז"ל, כי "אישה מכרת [מבינה] באורחים יותר מן האיש".

הזוהר מביא דבר מבהיל: אלישע היה בדרגה מרוממת כל כך, השכינה הייתה על פניו. אם אישה הייתה רואה את פניו הייתה מתה, לכן הוא נזהר ללכת עם כיסוי על פניו. האישה סקרנית מטבעה והיא רוצה לראות את האורח שהגיע לביתה, אך הוא ידע שהאישה השונמית היא צדקנית גדולה והיא לא תסתכל בפניו.

אמרה האישה השונמית לבעלה: "נעשה נא עליית קיר קטנה ונשים לו שם מיטה ושולחן וכיסא ומנורה". בחצר ביתם היו שלושה קירות, הם יוסיפו קיר נוסף ויצרו חדר קטן, ובו יאכסנו את האורח שבא לביתם. ישימו שם את החפצים הבסיסיים הנדרשים לו: מטה, שולחן, כיסא ומנורה. "ויהיה בבואו אלינו יסור שמה", ויוכל לשמור על פרטיות וצניעות.

וכן היה. "ויהי היום" – ראש השנה, "ויבוא שמה ויסר אל העלייה וישכב שמה". בעונותיו הוא לא סבור שמגיע לו דבר, הוא לא דורש לעצמו מאומה ומחזיק לה טובה על נדיבות ליבה. "ויאמר אל גחזי נערו קרא לשונמית הזאת ויקרא לה ותעמוד לפניו". אסור לה להסתכל בפניו, לכן הוא שולח אליה את גחזי משרתו.

"ויאמר לו אמור נא אליה... היש לדבר לך אל המלך או אל שר הצבא". המלך – הוא הקב"ה. שר הצבא – זה מט"ט, המלאך שמעלה את התפילות של עם ישראל.

"ותאמר בתוך עמי אנוכי יושבת" – אינני רוצה שתזכיר אותי לבד. כשמזכירים את שמו של אדם יחיד, המקטרגים נטפלים אליו ומקטרגים עליו. לכן היא ביקשה שיזכיר את כלל ישראל ובתוכם יזכיר גם אותה. לכן כשמתפללים על החולה אומרים "כל חולי ישראל ובכללם פלוני", וכן באשכבה למת אומרים "פלוגי וכל בני ישראל השוכבים עימו".

"ויאמר ומה לעשות לה, ויאמר גיחזי אבל בן אין לה ואישה זקן", הרשע הזה, גיחזי, כפוי טובה וחסר אמונה. הוא אומר לאלישע, אין סיכוי, אין מה להתפלל. משיב רעה תחת טובה.

אך אלישע עומד על שלו. "ויאמר קרא לה, ויקרא לה ותעמוד בפתח, ויאמר למועד הזה כעת חיה את חובקת בן". הוא מבטיח לה בן. ואכן – נבואתו התקיימה ונולד לה בן – וזה חבוק הנביא.

אך מן השמים נזרה על הבן מיתה, האישה השכיבה את הילד המת על מיטתו של אלישע והלכה לחפש את הנביא "איש האלוקים", כדי לספר לו על האסון הנורא שקרה לה.

אלישע מצווה על גיחזי לטול את משענתו ולהחיות בה את הילד. המדרש אומר שגיחזי עבר על דברי אלישע, ובמקום ללכת מיד אל הילד ולהחיותו על ידי המשענת, הוא ניסה את הכוח המיוחד של המשענת על חיה מתה שמצא בדרך והקים אותה לתחייה. אך אחר כך כשניסה להקים את הילד לתחייה על ידי המשענת – לא הצליח. עד שבא אלישע ובעצמו החזיר את הילד לחיים. גיחזי, משרתו של אלישע הנביא, היה רשע טמא ולא היה נאמן לרבו – לא רק במקרה הזה אלא במשך כל תקופת היותו משרתו של אלישע.

אומרת הגמרא "לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת". כאשר צריכים לדחות ולהרחיק משהו, ביד אחת דוחים ומרחיקים, אך ביד שנייה צריך לדעת לקרב אותו, כי אם ירחו אותו לגמרי – יאבדו אותו לעולם, בלי תקנה.

כדוגמה לכך אומרת הגמרא: "לא כאלישע שדחפו לגחזי בשתי ידיים". לאחר שאלישע ריפא את נעמן שר צבא ארם מן הצרעת, הציע נעמן לאלישע מתנות, אך הוא סירב לקבלן מידיו. מה עשה גיחזי – בא אל נאמן וביקש ממנו, כביכול בשם אלישע, ככר כסף ושתי חליפות בגדים. כשנודע הדבר לאלישע הוא קילל את גיחזי ואת זרעו בצרעת – "וצרעת נעמן תדבק בך ובזרעך לעולם". גיחזי הבין מכך שאין לו אפשרות לעשות תשובה, אין לו תקנה, וסופו שהוא חטא והחטיא את ישראל ואיבד את העולם הבא שלו. ואכן המשנה אומרת שגיחזי הוא בין אלו שאין להם חלק לעולם הבא.

כאן נשאלת השאלה: הלא ראוי שאת הנביא ואיש האלוקים ישרת אדם כשר, צדיק ונאמן, ואם כן איך אלישע הנביא לקח לו אדם רשע וטמא שכזה שישירת אותו?!

הרב בעל "מגלה עמוקות" כותב דבר מבהיל, גיחזי הייתה לו נשמה גבוהה מאוד. הנביא ישעיהו מתנבא על "משא גיא חיזיון". גיא חיזיון הוא גיא בן הנס, שמול הר הבית, למרגלות הר ציון. בימים ההם היה המקום שטוף בעבודה זרה, שם היו מקריבים בניס למולך. הנביא קורא לו "גיא חיזיון", כי הוא מתנבא מה יהיה שם לעתיד לבוא.

על מקום זה אומר דוד המלך: "כי שמה ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד", לעתיד לבוא, כשיבוא משיח בן דוד, יקומו מלכי בית דוד, ואז הקב"ה יושיב שם "כסאות למשפט", וכל הגויים שהצרו לישראל יעמדו לפניו לדין. נשמתו הגבוהה של גיחזי היא מגיא חיזיון. אומר הרמ"ע מפאנו כי שמו 'גיחזי' הוא על שם גיא חיזיון, ללמדך שנשמתו שקולה כהר הבית! מעתה מובן מדוע בחר בו אלישע למשרתו, כי ידע על שורש נשמתו הגבוהה, ורצה לתקנו ולהחזירו למוטב, אך לא עלתה בידו.

עוד כותב "מגלה עמוקות": כשהקב"ה התגלה אל משה רבנו בסנה, נאמר: "וירא מלאך ה' אליו בלבת אש", ראשי התיבות של "אליו בלבת אש" – א, ב, א – הם ראשי תיבות של "אלישע בן אבויה". אלישע בן אבויה היה מגדולי התנאים, וכפי שמובא במדרש: "ואמרו עליו על אלישע בן אבויה, שלא הייתה העזרה נעללת על אדם חכם וגיבור בתורה בישראל כמותו. וכיוון שהיה מדבר דורש בלשכת הגזית או בבית המדרש של טבריא, היו כל החברים עומדים על רגליהם ומאזינים לדבריו, ואחר כך באים כולם ונושקין אותו על ראשו". אולם אלישע בן אבויה "קצץ בנטיעות", יצא לתרבות רעה וכפר בעיקר – ואיבד את עולמו. משום כך הוא אינו נקרא בשמו – אלישע, אלא מכונה "אחר".

מה היה שורש נשמתו של אלישע בן אבויה? אומר הרמ"ע מפאנו: מכיוון שאלישע הנביא דחף את גיחזי בשתי ידיו, לכן נענש אלישע שמניצוץ נשמתו יצא אלישע בן אבויה. נמצאנו למדים אנשים שהיו בשפל המדרגה חוטאים וכופרים, בעצם היו נשמות גבוהות מאוד – גיחזי ואלישע בן אבויה היו ניצוץ גיא חיזיון ואלישע הנביא (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניזה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כ חשון תשפד: הדלקת נרות: ירושלים: 4:13 תל-אביב: 4:27 חיפה: 4:17 מוצאי שבת: ירושלים: 5:25 תל-אביב: 5:27 חיפה: 5:25 ר"ת: 6:04

פרשת וירא

זריזות למצוות

זריזות מצילה חיים...

סיפר רופאו של החזו"א: שאלתי את החזו"א איש האם לקנות מכונת פרטית? והשיב לי: כאשר יזמינו אותך חלילה ותכנס למכוניתך, ולפתע תארע בה תקלה ותשער לעצמך שעל ידי טיפול קצר תוכל לתקנה, האם תשאר לתקן את מכוניתך או שמא תיקח מונית ותסע היישר אל החולה?
"השבתי: משער אני שאתעכב ואנסה לתקן את המכונית... אמר לי החזו"א איש: אם כך הדבר, מוטב שלא תקנה מכונית פרטית!"
פאה"ד

עובר לעשייתו...

**בעת ששהה הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל בבית חתנו הגאון רבי יצחק מאיר בן מנחם זצ"ל, לאחר פציעתו הקשה של רא"ז בהפגזות על ירושלים, הופיע אחד מבני משפחתו של רבי יצחק מאיר בביתו על מנת לבקש מרבי איסר זלמן שיכתוב עליו המלצה לצורך ענין מסויים.
אמר לו הרב בן מנחם: "חותני ראש הישיבה ישן כרגע ואולם לאחר שיתעורר אבקש ממנו למלא את בקשתך". והנה לאחר כשתי דקות הביט הרב בן מנחם לעבר חדרו של רבי איסר זלמן ולגודל תדהמתו רואה אותו יושב על גבי מטתו וכבר כותב את ההמלצה המבוקשת.
בדרך עץ החיים**

מצוה הבאה לידך...

סיפר הגאון רבי שלמה קניבסקי שליט"א על זריזותו של אביו הגאון **רבי חיים זצ"ל**: כשסיים לכתוב מכתב היה מיד מקפלו מכניסו למעטפה, מדביק בול ויוצא מיד לתיבת הדואר. פעם סיים מכתב ובאותה עת ששה בבית אחד מחתניו שעמד לצאת. הציע שהוא יקח את המעטפה שעובר ממילא בדרכו ליד תיבת הדואר. רבי חיים הסכים שהרי זה יחסוך לו זמן יקר. אבל כשעברו שתי דקות וחזרו עדיין התעכב, אמר לו רבי חיים: "עדיין לא הלכת א"כ תביא את המכתב ואשלח אותו מיד..."
ביום אחרי שהתארסתי אמר לי אבא: "בוא, אנחנו צריכים ללכת להזמין מזוזות שיהיו לדירה שלך..." עוד לא היה לנו שום מידע לגבי הדירה בה אתגורר, כמה חדרים יש בה וכמה מזוזות נצטרך, אבל לדידו של אבא אין זו סיבה לדחיה... מה שאפשר עכשיו לא דוחים למועד אחר. צריכים מזוזות, אז קונים מזוזות...

כל מעשה מצוה שמזדמן לאדם יעשנו בזריזות ולא יתמהמה!

נלמד מהפסוקים: "וירא וירץ לקראתם מפתח האהל..." "וימהר אברהם האהלה אל שרה ויאמר מהרי"..." "ואל הבקר רץ אברהם..." ויתן אל הנער וימהר..." (פרק יח-ב,ו,ז)

וכתב האלשיך הק': הורנו שתי הדרכות טובות אשר יעשה אותם האדם בעשותו כל מצוה: א) הזריזות. ב) שכל מה שיכול לעשות בכבודו ובעצמו יעשה... וזהו שאמר הכתוב: "וימהר אברהם". וגם בדברו אליה לא אמר לוישי... במהרה. כי אם טרם גלותו הציווי אמר "מהרי", לומר, כי קודם כל דבר תשים נגד פניה הזריזות והמהירות. ורק אחר כך אמר הציווי.

ידועה אמרת התנא (במסכת אבות פ"ה): "הוי עז כנמר, קל כנשר, רץ כצבי וגיבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים" הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל הביא את ביאורו של המהר"ל ז"ל שהתנא מלמדינו בזה שאדם צריך להחליט במחשבתו לקיים המצוה כמו טבעו של נשר, מה נשר אין לו צורך בהכנה מוקדמת כדי לעלות למעלה, אלא כהרף עין הוא מתרוסס ועף אל על, כך האדם צריך לבצע פעולותיו בזריזות כמו הנשר, ללא הכנה מוקדמת, אלא אומר ועושה!

מוסיף רבי משה אהרן: כל איחור בעשיית מעשה טוב, נענש האדם על כך! וכפי שמצינו שאף גוי נענש על שאיחר עצמו מלבוא להתגייר, כמובא בגמרא (יבמות מח:): מפני מה מעונין הגרים? מפני ששהו עצמם להכנס תחת כנפי השכינה. אעפ"י שבשעה זו עדיין גוי הוא ואינו מצווה כלל על גירות, אך מכיון שהחלטה להתגייר לא באה בבת אחת, אלא היה בו ניצוץ טוב, לכן נענש על שלא הקדים עשייה בשעה שהתעורר הניצוץ. עכ"ד.

הגאון רבי אברהם מאולינאב זצ"ל היה דורש - בדרך צחות - את הפסוק "עת לעשות לה' הפרו תורתך" (תהלים קיט-קכג) בביאור הבא: כל מי שאומר "עת לעשות לה'" - שיש עוד זמן לעשות המצוה וממילא מאחר בעשייתה, אזי "הפרו תורתך" - הריהו כמיפר התורה, שכן אם לא ימהר לעשות המצוה עלול להפסידה.

אומרים חז"ל בגמרא (ב"ק צז:): "איזהו מטבע של אברהם אבינו? זקן וזקינה מצד אחד, בחור ובתולה מצד אחר". מה ענין זה בא ללמדינו?

ביאר זאת הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל בדרך צחות: "איש יהודי, מצד אחד צריך להיות כל ימיו זריז ורענן כבחור, בכל הנוגע לדברים שבקדושה לא עייף ולא יגע אלא צריך לעשותם בחריצות, בזריזות ובשמחה. לעומת זאת, מאידך גיסא, עליו לחוש את עצמו כזקן מותש, חדל אוניס ממש, בכל מקרה שיצרו הרע מדרבן אותו לפעולה, ואז לא יהיה לו שום כח ומוטיבציה לפעול..."

עלון השבוע פרשת וירא הוקדש לעילוי נשמות
ר' שמזאל צבי בן ר' הנוך מיכאל הלוי ז"ל
נלב"ע כג' מרחשון תשנ"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

מצוה להכניס אורחים לביתו ולספק להם אכילה שתיה ולינה!

נלמד מהפסוק: "ויאמר... אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך..." (פרק יח-ג)

למדו מכאן חז"ל: גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה. דכתיב "ויאמר... אם נא מצאתי... אל נא תעבור" (שבת קכז:).

בספר "חידושי רבי שלמה" (ח"ב) הביא הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל את מה שלכאורה יש לתמוה: כיצד עלה בדעתו של אברהם אבינו ע"ה לישב בפתח האוהל, אולי יעבור איזה אורח לדרכו, הרי ראה והרגיש בעצמו את גודל החום הנורא שעשה הקב"ה בעולם עד שלא יתכן בדרך הטבע שימצא אדם בחוץ?!

עוד הביא את תמיהתו של הגאון רבי שלמה היימן זצ"ל עפ"י דברי חז"ל בגמרא (שבת קכז:): שבמצוה חיובית כמו תפילין וד' מינים שגם כאשר אין לו אפשרות לקיימם מחמת אונס, עדיין חייב הוא, אלא שאנוס הוא מלקיימם, כי המציאות אינה מאפשרת לו זאת, ויש לו סיבה טובה להצטער על שאינו יכול לקיים. אבל מצות הכנסת אורחים, מדוע הצטער שלא יוכל לקיים המצוה הרי אין זו מצוה חיובית כתפילין שצריך לחפש אחר האורחים אלא המצוה היא שכאשר מזדמנים לו אורחים שיכניסם לביתו, ומכאן שכשהמציאות אינה מאפשרת אורחים אין עליו כל מצוה?!

אלא יש לבאר שאברהם אבינו שהיה עמוד החסד בעולם הרגיש שתכלית חייו הוא רק עשיית חסד, לפיכך השתוקק לכך עד כלות הנפש שלא הרגיש בגודל החום שבחוץ, וממילא לא היה לו שום צד לחשוב שמא לא יוכל לקיים את המצוה. וכשישנה כזו מסירות נפש למצוה, אזי זוכים לעזרתו של הש"ת אף מחוץ לדרך הטבע שיוכל לקיים המצוה שכה משתוקק לקיימה.

וממעלתו זו של אברהם אבינו, נטע אש"ל בבאר שבע. מטרתו היתה בזה להאהיב שם שמים אצל הבריות כפי שהביא רש"י מדברי חז"ל (סוטה י) "לאחר שאוכלים ושותים אמר להם ברכו למי שאכלתם נפשו סבורים אתם שאכלתם משלי, אכלתם משל בורא העולם."

נמצאנו למדים שאברהם אבינו נתן תמיד תחושה לאורחים כי האוכל שמגיש להם הוא כלל וכלל לא שלו אלא זה לחם מן השמים וכפי שהם מקבלים, כך הוא מקבל, ואין לו כל יתרון עליהם (וכפי שהבאנו במאמר הבא בנושא חסד). ועל כן הוא עסב את תשומת לבם להודות לבורא עולם שמשלו אכלו.

ביסוד זה ביאר הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל את דברי חז"ל (סנהדרין קח:): אמרה יונה לפני הקב"ה, רבונו של עולם, יהיו מזונותי מרורין כזית ומסורים בידך ואל יהיו מתוקין כדבש ומסורים ביד בשר ודם.

וטעון ביאור: מדוע אמרה כך היונה לנוח, הרי נח האכיל את כל היצורים שהיו בתיבה במשך י"ב חודש במסירות רבה ביותר, ביום ובלילה, ומדוע מצאה היונה לנכון להתבטא כנגד נח בצורה כה מעליבה?!

אלא הביאור הוא שכוונת היונה היתה להסביר לנוח שאף שהאכיל את הבריות של הקב"ה, אך עכ"פ ניכרה יד האדם הפועלת בזה וכשהמקבל מרגיש כי מקבל מהאדם אף כשהאוכל מתוק וערב בכל זאת הוא מר בשבילו כי יש בכך בושח לקבל, וזה מה שנקרא "נהמא דכיסופא".

ולכן מבקשים ומתפללים אנו בברכת המזון "אל תצריכנו ה' אלוקינו לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלואתם", שכן התלות ביד האדם היא בושח ועלבון, וזה מה שאמרה היונה. ומכאן עלינו ללמוד שכאשר מגישים לפני האורח, יש לתת לו את ההרגשה שלא המארח נתן אלא הקב"ה, כפי שנהג אברהם אבינו, וזה מה שמבקש האדם בברכת המזון "כי אם לידך המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד".

"התרחש הנס בזכות המצוה"...

סיפר הגה"צ רבי חיים פלאגי זצ"ל: יהודי תלמיד חכם שהיה מחזר אחר המצוות לקיימן בהידור, דרכו היה להטיב לכל אדם. במיוחד התאמץ להכניס אורחים לתוך ביתו על אף שפרנסתו היתה בצמצום גדול.

פעם התדפק על דלת ביתו יהודי עני ומסכן ובכה לפניו כי אין לו מקום ללון. נכמרו רחמיו וקיבלו בסבר פנים יפות.

והנה באותם ימים פרצה שריפה גדולה סמוך לביתו. האש כיתרה את דירתו ועל-פי דרך הטבע לא נראה כל פתח הצלה מהאש עד שנתיימש מביטו. אך מן השמים ריחמו עליו והתרחש נס ולא שלטה האש בביתו כלל. ותלו את הנס בזכות מצוה זו שהכניס את האורח המסכן לביתו.

באותם ימים פרצה גם מגיפה ודבר בעיר. רבים מאנשי העיר ברחו מביתם ונסו אל ההרים. אך אותו יהודי מכניס האורחים לא נטש את ביתו כי אם ישב שקט ושאנן בביתו כל הימים הללו, ולא דבקה בו ובמשפחתו שום מחלה ושום גנע, וגם מצבו החומרי השתנה מאוד בזכות מצות הכנסת אורחים.

עפ"י תוכחת מוסר"

"וסעדו לבכם אחר תעבורו..."

פעם ביקר הצדיק רבי חיים צבי מסיגעט זצ"ל אצל חתנו שהיה גר בעיירה סמוכה למקום בו שהה אז כ"ק האדמו"ר מהרי"ד מבעלז זצ"ל, הפציר בו חתנו לערוך ביקור קצר אצל המהרי"ד. השעה היתה דחוקה לו מאוד, ולכן אך בקושי נענה להפצרותו והסכים להכנס ולבקר אצל המהרי"ד מבעלז. קיבלו המהרי"ד בשמחה רבה וכיבדו מאוד. לאחר שטעם האורח דבר-מה, אמר לו המהרי"ד:

"מצינו באברהם אבינו שהקביל פני אורחו באמירה "וסעדו לבכם אחר תעבורו". ופלא הוא: וכי כך שורת הנימוס שיודיע אדם לאורחו כי עליו ללכת אחר שיעעד את לבו? זאת ועוד: מה איכפת היה לו לאברהם אם ישארו אורחיו עוד מעט קט?"

"אין זאת אלא שביקשה התורה ללמדנו, שאם בא אורח שאינו מעונין לבקר וביאתו על כורחו נעשית, אל תעכב אותו, כבדהו במאכל ובמשתה ואמור לו שאם הוא רוצה, הוא יכול ללכת..."

הפטיר המהרי"ד: "כפי שאני מבין אין לרב מסיגעט זמן והוא ממחרת..." ואז קם המהרי"ד הושיט יד לאורחו וליווהו עד לפתח הבית... בקדושתו של אהרן

"הכנסת אורחים" כיצד...

באחת המלחמות שהתרחשו בדרום הארץ, כאשר ישראל יצאה למבצע בדרום, הגיעו עשרות בחורי ישיבה מאיזור הדרום להסתופף בצילה של עיר התורה, בני ברק, ועלו לישיבת פוניבז' כדי לשמוע שיעור מפי הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצ"ל.

קיבלו תלמידי הישיבה הוותיקים את האורחים בסבר פנים יפות, ופינו את מקומם הקבוע בחדר השיעורים סמוך לעמדתו של רבי גרשון, ונתנו לבני הישיבה מהדרום לשבת שם כדי לכבדם.

כאשר ראה זאת רבי גרשון פתח ואמר להם: הכרתי משפחה, שכאשר באים אליהם אורחים מקיימים הם מצות הכנסת אורחים ומוסרים את מיטותיהם הקבועות לטובת האורחים, ואילו בני המשפחה ישנים על מזרון שמונח על שתי שורות של כיסאות כדי שהאורחים יוכלו לישון על מיטה נוחה ומסודרת, ובכך שיבח את בני השיעור על שפינו את מקומם.

רבי גרשון לא ציין על איזה משפחה הוא דיבר. אולם אחד מבני הבית גילה שהכוונה למשפחת אדלשטיין...

להטיב לזולת ולגמול חסד עמו בכל עת ובכל מצב!

נלמד מהפסוק: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת יצוה את בניו ואת יצוה את בניו..." (פרק יח-יט)

ואמרו חז"ל: שלשה סימנים יש באומה זו [ישראל] רחמנים ביישנים וגומלי חסדים... גומלי חסדים דכתיב: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו... לעשות צדקה ומשפט" (יבמות עט).

הגאון בעל המשנה למלך (בספרו **פרשת דרכים** - דרך צדקה דרוש יז) מביא את דברי המדרש על הפסוק "לעשות צדקה ומשפט": בתחילה צדקה ולבסוף משפט. הא כיצד? אברהם היה מקבל את העוברים ושבים. משהיו אוכלים ושותים, אמר להם: ברכו ואמרו ברוך א-ל-עולם שאכלנו משלו. אם מקבל עליו ומברך, היה רשאי לצאת לדרכו, אך אם לא מקבל עליו ולא רוצה לברך, היה אברהם תובעו לשלם דמי אכילתו. וזה שנאמר בתחילה "צדקה" ולבסוף "משפט".

הקשה על כך ה"פרשת דרכים": לכאורה הדברים תמוהים ומשוללי הבנה, מה סבר אברהם אבינו בתחילה ומה סבר בסוף. הרי כשאברהם הזמין לסעודה ללא תנאים מוקדמים, היתה כוונתו לתת להם צדקה, היינו אכילה ושתייה ללא תשלום. וא"כ היאך יכול לתבוע מהם לאחר שאכלו ושתו, שישלמו לו דמי הסעודה אם אינם רוצים לברך לא-ל-עולם?! **אלא** מבאר הפרשת דרכים: לאמיתו של דבר היה אברהם אבינו מאכיל את העוברים ושבים חנים אין כסף, שהרי כך הדין שכל האומר לחברו אכול עמי, סתם, פטור הלה מדמי האכילה, דסתמא בחינם קאמר (וכמו שכתב הר"ן כתובות קז; סג בדפי הרי"ף). על כן, בתחילה זו אכן היתה "צדקה" כיון שלא תבע מהם דמי אכילה.

ואולם אחרי שאכלו, ובמקרה שלא רצו לברך לבורא עולם על אכילתם, מצא אברהם אבינו לנכון לתבוע אותם בתורת "משפט" ומדוע? הדבר יובן עפ"י מה שאמרו חז"ל (ברכות לה): במקום אחד כתוב "השמים שמים לה" והארץ נתן לבני אדם" ובמקום אחר כתוב "לה הארץ ומלואה" ולכאורה סתירה בניניהם. ומבארת הגמרא: קודם ברכה "לה" הארץ ומלואה" ולאחר ברכה, נתן את הארץ לבני אדם.

נמצא לפי"ז, שכל עוד לא בירכו העוברים ושבים על האוכל, אף אברהם אינו זוכה בו ואין זה שלו אלא "לה" הארץ ומלואה" והיאך יכול לתת להם צדקה ממה שאינו שלו. לכן תבע אותם בצדק עפ"י "משפטי הממון" [לבסוף "משפט"] לברך לא-ל-עולם, שרק אז "נתן לבני אדם" וזה יהיה שלו, וממילא שלהם, ואם לא, עליהם לשלם.

לאור דברי ה"פרשת דרכים, נוכל להמליץ על הנהגתו של אברהם אבינו, בדרך צחות, את אמרת חז"ל (סוטה מט) "אין הצדקה משתלמת אלא לפי חסד שבה, שנאמר "זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד", והיינו שפעמים הצדקה כשלעצמה אינה משתלמת [וכגון במקרה שלא היו רוצים לברך], ואימת משתלמת הצדקה? לפי החסד שבה, היינו לפי ההטבה היוצאת ממנה, כאשר מקבלי הצדקה מתגיירים ומברכים להקב"ה ונכנסים תחת כנפי השכינה [כפי שהיה אצל אברהם] זהו הכח הגדול והאמיתי של הצדקה... אברהם קצר, איפוא, את פירות הצדקה שעשה, לפי גודל ההטבה והחסד שיצא ממנה!

חסד והצלחה...

באחד מביקוריו של הצדיק **רבי אריה לוי** זצ"ל בביתו של הגאון **רבי איסר זלמן מלצר** זצ"ל, בליל שבת, סיפר רבי אריה על ישיבה מופלגת אשר גרה בקומה הראשונה בבנין בו הוא גר והיא חולה מסוכנת. המנורה שבביתה כבתה, ובמצבה היא מפחדת פחד נורא מפני החושך הכבד השורר בחודש טבת ושאל רבי אריה האם מותר לו להוריד בשבת את מנורת הנפט מדירתו שלו לדירת הישיבה, שכן יתכן שאצלה הדבר בגדר פיקוח נפש.

השיב לו רא"ז שאכן צריך להוריד בשבת את מנורת הנפט. לשמע התשובה מיהר רבי אריה לביתו כדי לדאוג לכך שמנורת הנפט תורד מיד מביתו לדירתה של הישיבה החולה...

דקות ספורות לאחר שהגיע רבי אריה לביתו, הופיע לפתע רבי יצחק אפשטיין תלמידו המסור של רא"ז, לתמוהו הגדול של רבי אריה ובני ביתו. לשאלתם על מה ולמה הטריח עצמו לבוא אליהם בשעה כה מאוחרת, השיב רבי יצחק:

"אחר שיצא רבי אריה מביתו של רבי איסר זלמן, החל רא"ז לחשוש שמא רבי אריה לא ירצה להוריד בעצמו את מנורת הנפט מפני חשש לחילול שבת, והוא יעיר לצורך כך משנתו את בנו הקטן בן העשר... והילד שיקום מהשינה עלול להתקרר בצאתו מהמיטה החמה אל מחוץ לבית בחורף הירושלמי הקר... וכן עלול הוא להפיל מידו את המנורה בעת רדתו את המדריוגות. שכן קורי השינה עדיין יהיו על עיניו, לכן ביקשו רא"ז שימחר לביתו של רבי אריה ויוריד בעצמו את מנורת הנפט..."

בדרך עץ החיים

"כדי שימתחיל באוירה טובה ונעימה"...

סיפר הגר"ש בירנבוים זצ"ל: קרוב משפחתי נסע ללמוד בישיבת מיר בליטא. בלילה הראשון בישיבה לא מצא מיטה שיוכל להניח ראשו לאחר יום מעייף ומתיש. הוא פגש את הגאון **רבי אליהו חזן** זצ"ל שלמד אז בישיבה ושאלו האם יודע היכן יש מיטה פנויה בכדי לישון בלילה.

נענה לו רבי אליהו שהוא יודע, והלך עמו לחדרו שם הראה לו את מיטתו הפרטית באומרו שעליה יוכל לישון את שינת הלילה.

רק לאחר מכן נודע לאותו בחור שזוהי היתה מיטתו של רבי אליהו. הוא ניגש להתנצל בפניו על כך, הסביר לו רבי אליהו שהוא החליט לוותר על מיטתו מחמת שלא רצה שבחור יהיה עם הרגשה רעה כבר ביום הראשון שהגיע לישיבה, ויחשוב שאין לו היכן ללון, ובכך יתחיל את לימודיו בישיבה בצורה שאינה טובה, ולכן נתן לו מטתו שיתחיל באוירה טובה ללא צער ועוגמת נפש...

גאון התורה

להתחסד בכל זמן ומצב...

מפורסם היה הגאון **רבי משה שמואל שפירא** זצ"ל (ראש ישיבת באר יעקב) במדת החסד שגמל לכל אדם בכל זמן ובכל מצב. כאשר דפקו על דלת ביתו, היה רץ לפותחה. גם כאשר היה טרוד ומיוסר לא היה אצלו מושג לא לגשת מיד ולראות את מבוקשם של הדופקים. פעמים היה זה באמצע אכילתו שהיתה מוכרחת לבריאותו.

התחננו אליו בני ביתו ומקורביו כי לא יניח לאנשים להיכנס למען שמירת בריאותו. אך רבי משה שמואל התפלא עליהם ואמר: "יהודי מגיע אלי ומתדפק על דלתי איך אפשר שלא לפתוח תיכף ומיד". וכשלא היה ברירה הוא היה גם מוציא את האוכל מפיו ורץ לפתוח את הדלת.

גם לעת זקנותו כשכבר לא היה בכוחו לגשת בעצמו. כאשר שמע דפיקות בדלת, זירז את בני הבית לפתוח. וכשהיה חלש ביותר והיו מפצירים בפניו שאין בכוחו כעת לקבל אנשים, היה גוער בנעימה: "יהודי דופק בדלת, דבר ראשון מיד צריך להכניסו, אח"כ כבר נראה אם יש בכוחו מה לעזור..."

הלמות עמלים

להתחסד עם כל אדם...

בחדרו של הגר"ל **דיסקין** זצ"ל הסתובב למדן שלקה בדכאון. היה הגר"ל מרבה לשוחח עמו דברי תורה. מעורר לו קושיות שבידו ליישבן. התפעל מתירוציו ונטע בו הרגשה נעלית שעלה בידו לתרץ קושית הרב מבריסק. שיחות עידוד אלו פיזרו את ערפילי הקדרות והאיש שב לאיתנו. **השרף מבריסק**

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

המתקת הדינים / הרב נפתלי וינברג

האם זו בעיה של הזולת ולא שלנו? האם היינו מרגישים כך, גם אם היה מדובר בקרובי משפחתנו? כולנו נרתמים, כאיש אחד בלב אחד, להשפיע שפע רוחני רב שבכווחו להפוך את המצב לטובה.

כאמור, עיקר מגמתנו "להמתיק את הדינים" - שהרי המלחמה האמיתית מתנהלת ברובד הרוחני וכאן אננו רק מבחינים בתוצאות של מלחמה זו. לתועלת הכלל, נציין כאן בקצרה רשימה של פעולות שבכווחם להמתיק את הדינים:

(א) נתינת צדקה

(ב) צעקה

(ג) שינוי מעשה

(ד) תפילה בעד השבויים

(ה) טבילה במקווה מתוך מחשבת-תשובה

(ו) התחזקות בביטחון בהש"ת

(ז) אמירת מזמור ל"ט / ע"א בתהילים בכוונה

(ח) לימוד תורה לשמה

(ט) לימוד י"א הברכות שבירך משה רבינו את השבטים

(י) לימוד פרשת המרכבה שביחזקאל

(יא) לימוד משניות זרעים

(יב) לטרוח למצוא זכות, וללמוד זכות על עם ישראל

(יג) להתחזק במידת הענווה אשר מְרַצָה את הקב"ה

(יד) בלימת הפה

(טו) אמירת שיר-השירים

(טז) אמירת פרשת י"א ירעות העיזים

(יז) אמירת פרשת הקטורת

(יח) משניות מסכתות שבועות / אהלות

(יט) לסבול בושות

(כ) להתנהג בשפלות

(כא) לקבל על עצמו צער כדי להקל על עם ישראל, לדוגמא: לישון בלי כרית, על הרצפה ולא במיטה, לצום חצי-יום, לקבל על עצמו תענית-דיבור

(כב) להתחזק במידת הרחמנות

(כג) תפילה בהתלהבות

* * *

במקביל יש להימנע לחלוטין מדברים שמעוררים את מידת הדין, ובעיקר בכל מה שנוגע לכעס וקפידה. אם חס ושלום נקפיד על שטויות והבלים - דברים שאנשים לעיתים קרובות מתעצבנים בגללם - הרי זה מעורר דינים על עם ישראל חלילה!

אם לא עכשיו אימתי? נקבל על עצמנו לוותר! ולוותר! ולהיות סלחן ומחלן! ויהי רצון שבזכות המאמץ המשותף של כולנו נזכה במהרה להסרת כל הדינים ואף שפע טובה וברכה יושפע על כל עם ישראל בכל מקום שהם!

אנו מצויים בעיצומו של חודש מר-חשוון, בשנה בה כולם מבינים מהי התוספת של "מר" לשם החודש... אין יהודי "מזן ועד באר שבע" שלא מרגיש זאת, ואין יהודי כשר בעולם כולו שלא מזדהה אתנו לעת הזאת.

אבל נשים לב שהסיפור התחיל בחודש תשרי, שהוא חודש של דין. לצערנו החגים והשמחות לא הספיקו כדי להמתיק את הדין, וקרה מה שקרה.

במצב דברים שכזה עלינו להתבונן בשורש הענין, ולא רק בתוצאות שלו. השורש של כל ההתרחשויות מוטל בעולם הרוחני, וממילא מובן מאליו שהמטרה המרכזית הינה להמתיק את הדינים.

* * *

אמנם בעיקר אנחנו מחפשים מהי הדרך להמתיק את הדינים מעל ראשי השבויים, "אחינו בני ישראל הנותנים בצרה ובשביה", והנה מצאנו סגולה נפלאה בספר מועד לכל חי למקובל האלוקי מהר"ח פלאג'י ז"ע (סי' ח' אות ח').

לְיִקְרַת-הַדְּבָרִים נביאם בלשונו, בתוספת הרחבות בסוגריים מרובעות: "ידוע דסגולת קרבנות של חג הסוכות [פרשת פנחס, החל מפרשת התמיד - אצלנו זה מעליית חמישי - ועד לסוף הפרשה] שהם שבעים פרים כנגד שבעים שרים דמתמעטים והולכים [בחג הסוכות מקריבים 70 קרבנות כנגד שבעים אומות, אך החלוקה בין ימי החג אינה שווה, אלא הקרבנות מתמעטים והולכים מיום ליום כאות לכך שגם שבעים אומות מתמעטים והולכים] וכל איש ישראל שיש לו איזה תביעה או עלילה וצרה ומצוקה, הנה קריאת הקרבנות הללו הם מסוגלים להינצל מהם כמו שכתב בספר המידות [לרבי נחמן מברסלב ז"ע] יעוין שם".

וכאן הוא מספר מעשה-שהיה עם שבוי:

"וכבר אירע מעשה באחד שנתפס בבית האסורים על תביעה אחת, ואמרתי לו שילמוד בכל יום בהיותו בבית הסוהר - שהיה המקום מכובד ונקי [לפעמים בתי סוהר מלוכלכים באופן שאסור לומר בהם דבר שבקדושה, אך במקרה זה הוא מציין שהמקום היה נקי] - פרשת הקרבנות הללו, וזה היה בחודש אלול ומאת ה' היתה זאת דיצא מבית האסורים ביום הושענא רבא, כי הוא היום אשר נשלמים הקרבנות של שבעים שרים, והיה הדבר לנס ופלא וענו כולם כי הוא בדוק ומנוסה".

* * *

מסתברא מילתא שלחטופים שלנו אין כלל ספרי-קודש, והם בגדד "אונס רחמנא פטריה", ממילא נשתדל אנחנו לומר את הפסוקים בכל יום ליזכות שחרורם המיידית מתוך בריאות הגוף והנפש. ומצוה להרבות באנשים שישתדלו בזאת ליזכותם, שהרי לא מדובר כאן באסיר אחד כי אם במאות - וככל שיצטרפו לכך יותר אנשים כך גם תגדל הזכות.

* * *

אבל. א-ב-ל! כל בר-דעת מבין שאת המצב בו אנו נתונים אי אפשר לפתור בעזרת סגולות בלבד!

כל אחד מרגיש שאי אפשר להמשיך בשגרה, בשעה שבה אחינו מצויים בסכנת נפשות!

לרגל המצב, המבצע ימשך בעזה"י בשבועות הקרובים

הזוכים הבאים במבצע הפרסים לעידוד וטיפול מודות טובות יכולים להיות אתם. כל שעליכם לעשות: לכתוב סיפור מעניין ולא שייגרת על מודות טובות שאירע אצלכם או אצל מכרכם, בתנאי שהסיפור עדיין לא פורסם בספר או בכתבי עת, ולשולחו לפי כתובת המכון: "מכון אהבת אמת" רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242410 או פקס: 077-7671812 או אימייל: haemesemes@gmail.com

ששה סיפורים נוספים שיבחרו, יפורסמו במדור זה ויזכו את שולחיהם בסך 100 ש"ח(!)

הסיפורים שיתקבלו יטופלו רק בתנאים הבאים:

- 1) אורך הסיפור בין 500-200 מילים (בעברית), בכתב יד ברור וקריא. (עדיף מודפס במחשב).
- 2) על השולח לרשום שמו, כתובתו המדויקת ומס' טלפון.
- 3) למכון שמורה הזכות, לפרסם את כל הסיפורים שישלחו, והרי הם רכוש המכון, (מלבד בהוראה אחרת מהשולח) ורק 20 סיפורים יזכו לפרס.
- 4) למכון אהבת אמת שמורה הזכות, לערוך ולעבד את הסיפור לפי מדידת הצורך.
- 5) למותר לציין כי על שולח סיפור האחריות לבדוק שהסיפור לא פורסם בספר או בכתב עת ואין עליו "זכויות יוצרים".

בע"ה בשבועות הקרובים נמשיך לפרסם את הסיפורים והזוכים הבאים.

מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

לעילוי נשמת
ה"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מידת החסד

פרשת וירא

בס"ד | גליון מס' 453

כיצד חפיסת שוקולד שוויצרי הצילה משפחה?

והוא יושב פתח האוהל... (י"ח, א)

תפקידו, זה ייעודו, זו מטרתו. יש בו את הכוחות, בהכרח שיש בו את היכולות. עליו רק להתבונן ולחפש את הנקודות בהן הוא יכול להועיל לאחרים, את הכשרונות הברוכים החבויים רק בו ויכולים לסייע לזולת, את העוצמות והכוחות שיש רק לו כדי למלא את תפקידו - ולפעול בהם, בכל הכח, במלוא העוצמה, כדי לעשות חסד!

וכשאדם מבין זאת, מפנים זאת, וחי עם החשיבה הזו, כל ההתמודדויות והקשיים האישיים שלו מתגמדים, מתקטנים, כמעט נעלמים... כי חייו כאן אינם למען עצמו, ולכן ההתמודדויות שלו אינן משבשות את חייו. חייו האמיתיים הם החיים בהם הוא עושה חסד לזולתו, מיטיב לחבריו, מסייע לסובביו. וחיי אלה - הם החיים המעניקים לו אושר וסיפוק אינסופי!

זהו הלקח אותו מלמד אותנו אברהם אבינו, בשבתו בפתח האוהל כחום היום. חולה, כאוב, מיוסר - אבל עיניו ממוקדות בחיפוש חסד, הוא תר אחר מישור להכניס הביתה, בולש אחר מישור הזקוק לעזרה. החום כבד, הכאב האישי שלו בשיאו - אך הוא ממוקד בנושא אחר לחלוטין - בעשיית חסד, בריבוי טוב עם הזולת, וכאבו האישי כמו נשכח מלבו, נדחק מפני מטרתו וייעודו האמיתיים - להיטיב לעוברי אורח, לגמול חסד עם המהלכים בחוצות.

הבה נצטרף לפלוגה הנפלאה של עוסקי החסד. כולנו יכולים, צעירים כמבוגרים, יושבי בית המדרש כעמלי כפיים, ילדים צעירים כמו קשישים נכבדים. בפעולה חד פעמית או בהתנדבות קבועה, בשיחת טלפון או בתרומה כספית, באירוח ביתי או בהסעה ברכב, במילה טובה או בחיוך מאיר פנים. כל אחד מאלה הוא חסד מזוקק שעושה טוב לזולת, מעניק משמעות לחייו, ופותח לנו את אוצרות השפע והברכה!

הזמנה מפתיעה במיוחד...

היה זה בראשית הקיץ תשס"ד, אל מלון נאה בירכתי עיירת הנופש הצירית דאבוס שבשווייץ הגיע ר' אהרן א. עם בני משפחתו, על מנת לנפוש בו שבוע ימים. במהלך ימי הנופש חל גם יום השבת, יום שכולו עונג ומנוחה, ובצאת השבת, לאחר סעודת מלווה מלכה, יצאו בני המשפחה לטיול בנופים הקסומים.

כששבו למלון היה זה כבר בשעת חצות הלילה, ולמרבה ההלם וההפתעה, גילו שבגינת הלובי שבקדמת המלון יושבים בחוסר מעש זוג הורים ובתם שנפשו במלון בימים האחרונים, ומזוודותיהם וצורותיהם לצידם. ר' אהרן ניגש מיד אל האב, מבקש להבין מדוע המשפחה על חבילותיה 'זוקקה' בחצר המלון, ללא קורת גג לראשם...

עד מהרה התבררה התמונה: הטיסה לישראל יוצאת עם שחר, ואילו המלון מחייב פניו חדרים עד השעה 12 בלילה, ואם לא עומדים במועד זה יש לשלם עבור לילה נוסף, סכום יקר. לפיכך, החליטו לפנות את חדרם לפני חצות הלילה, כשאת המשך הלילה - עד השעה 3 חצות לפנות בוקר - בה יצטרפו לצאת לשדה התעופה, יעשו בגינת המלון, תחת כיפת השמיים!

אחד הנכסים היפים ביותר של העם היהודי, אחת המרגליות הזוהרות הנוצצות בכתר של כולנו, היא מידת החסד האהובה, המושרשת בליבנו ועוברת בינינו מדור לדור. בכל העולם כולו, אין אומה, קבוצה או ציבור, שיש ביניהם כל כך הרבה עשייה למען הזולת, כל כך הרבה חסד אמיתי, חסד מזוקק לשם חסד.

בכל שכונה, בכל קרן רחוב ובכל בניין, נוכל למצוא גמ"ח שהוא עדות נאצלה על רצון להיטיב, לתרום, לתת ולהעניק מאמץ, כוחות, זמן וכסף, למען הזולת. נתקעת? זקוק למוצץ, למזון תינוקות, לתרופה, או לסיוע משפטי? צריך עזרה, עצה טובה, כלי הגשה או טירי ענק? - די מהר תמצא את אנשי החסד וחיוכם הנצח הפרוש מאוזן לאוזן, עומדים הכן להקל, לסייע, לתמוך.

אם ניכנס לבית החולים או ניתקל ביהודי נזקק, מהר מאד נמצא את אנשי החסד. בחיוך עדין, בשליחות נחושה, בידיים טעונות ובלב רחב, רוצים ורוצים להקל את סבלו של הזולת, להקל מעליו את המשא, לסייע לו במסע ובהתמודדות שלפניו. חלוקות סלי מזון ואוכל מוכן, ביגוד מסובסד וריהוט יד שניה - הן מחזה נפוץ, חזון נפרץ במחוזותינו. כמעט כל אחד מאיתנו מתנדב במשהו, פועל למען משהו, מקדיש מזמנו, מוחותיו ומכספו למען אחיו הזקוקים לעזרתו. יופי של עם, אשרינו שזכינו!

ולצד כל היופי הזה, לא פעם עולה השאלה: מנין הכוחות לכך? לא מעט אנשים עוסקי חסד, מרגישים לפעמים שהמשימות גדולות מדי, אולי אפילו שוחקות. חלק מהמבקשים להצטרף לעוסקי החסד, שואלים את עצמם - רגע, מי אמר שאני אצליח? ובכלל - למה בעצם? למה שאקריב את מיטב שעותיי וכוחותיי? אולי זה מתאים לאנשים אחרים. אבל אני? איך? למה?

כדי להתמודד עם השאלות הללו, כדאי לעיין בספר 'נפש החיים' מהגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, ובהקדמת הספר, מצטט בנו של רבי חיים בשם אביו משפט אחד, שמחדד את הראיה ומשנה את המבט על החיים. כמה מילים שעושות סדר במהותו של יהודי ובחובתו בעולמו, מנקות את המשקפיים וממקדות את המבט בחובתנו בעולם הזה, חובה שהיא זכות. וכך הוא מגלה:

'לא נברא האדם בעולם לעצמו. האדם נברא כדי להועיל לאחרים, ככל אשר ימצא בכוחו לעשות!'

ממש כך! המטרה האמיתית, החדה והמדויקת לבריאת האדם בעולם, היא כדי להיטיב לזולתו, להועיל לאחרים, לגמול חסד עם סובביו! זו המטרה, זה הייעוד של האדם בעולמו!

מדהים! מסתובבים בעולם אנשים, ומחפשים את עצמם, את תפקידם, את ייעודם עלי אדמות. יש מהם שטועים וחושבים, שנבראו למען עצמם - כדי לחיות בטוב ובניעמים עם עצמם,

אולי - אפילו - כדי לרום את עצמם לרמה רוחנית גבוהה וטמירה. אך רבי חיים מוולוז'ין מדגיש, שהמטרה החדה וברורה היא להיטיב ליהודי, זו מטרת בריאתו של יהודי!

וכשהמטרה הזו ברורה וחדה מול העיניים, השאלה 'מנין הכוחות' מתורצת מעצמה, כמו גם השאלה 'האם זה מתאים לי'. זה מתאים לכל יהודי, זה לא רק מתאים לו - זה

ארוחת צהריים כארבעת המינים...

היה זה לעת זקנתה של הרבנית שך, רעייתו של ראש ישיבת פוניבז', הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל. הרבנית כבר היתה מרותקת למיטה, כוחותיה לא עמדו לה עוד. לפיכך, נהג בעלה - ראש הישיבה, ללכת מדי יום לחדר האוכל, ליטול מהמזון המוגש לבני הישיבה מנה מכובדת, ולהביאו לרעייתו הביתה.

בני הישיבה ראו את ראש הישיבה יוצא מהישיבה וצלחת אוכל בידיו, והבינו כי אין זה מן הכבוד שראש הישיבה יסתובב כמלצר, ועוד בחוצות קריה. 'אנחנו נביא לרבנית את האוכל מדי יום, עד הבית!' - הבטיחו תלמידיו, 'אל יטרח ויתבזה כבוד הרב בנושאו אוכל הביתה!' - ביקשו.

הרב שך פער עליהם עיניים משתוממות ושאל: 'אינני מבין, האם כשראייתם אותי בימי חג הסוכות נושא את ארבעת המינים, גם אז הצעתם את עצמכם? גם אז חשבתם כי זו טירחה או התבזות? בוודאי שלא, הלא זו זכות כבירה לשאת את ארבעת המינים לבית הכנסת! ועתה, הלא עכשיו זו הזכות שלי להביא לרעייתו מזון, זו זכות חסד כבירה פנים-ביתית לדאוג לה לאוכל להשיב את רעבונה. האם תרצו לקחת את הזכות הגדולה הזו ממני?!' - שאל בתמימה...

וסיפור נפלא זה, המופיע בספר 'גדולי ישראל בכיתם', מחדד את העובדה כי מצוות גמילות החסד מתחילה - בראש ובראשונה - בבית פנימה. הבה נראה את דמותו של ראש הישיבה, ממרום גילו ומעמדו, רואה לעצמו זכות נפלאה בטיירה אישית לעשות חסד למען רעייתו. הוא ראה בכך זכות כבירה, זכות של חסד - וחסד - הוא קודם כל בתוך הבית, למען האשה, למען הילדים, זה החסד הגדול ביותר!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רזנברג
מזקי חסידי בעלזא, נעקח"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

על אתר הודיע ר' אהרן, כי משפחתו יכולה להצטמצם לשני חדרים, כדי להקצות למשפחה הזו חדר אחד - קורת גג למשך השעות שנתורו עד הטיסה. אך אבי המשפחה סירב בנימוס להזמנה, והם נפרדו זה מזה בלחיצת יד ואיחולי נסיעה טובה.

בשעה 3:00 לפנות בוקר התעורר ר' אהרן, ומחשבותיו נשאוהו אל המשפחה הממתנה תחת כיפת השמיים. 'בוודאי הם נרדמו קלות ועתה עליהם להתעורר, איך יצליחו לשאת את כל חבילותיהם ומזוודותיהם באמצע נמנום לילי? איך יסתדרו בהעברת המזוודות לרכב?' - מהרהר ר' אהרן, וכבר הוא מתלבט ונועל נעליים, מבקש לרדת אליהם ולסייע. בני ביתו תמחו לנוכח כוונתו, לקום באמצע הלילה ולרדת לסייע למשפחה שעוד רגע עוזבת את המלון, אך ר' אהרן נותר נחוש:

'זה לא רק לסייע להם בלסחוב את המזוודות, זה גם לתת להם חפיסת שוקולד לטיסה, וגם ללוות אותם - שזו מצוה הלכתית חשובה. ובכלל, לתת להם תחושה טובה טרם צאתם לדרך, הנקלה היא בעיניכם?!' - הוא מסביר לבני משפחתו, שנפעמים מרצונו הכנה לעשות חסד...

חושך, אפילה למלוא האופק. אף פרה שוויצרית אינה גועה במרחקים, עיצומו של הלילה. בני משפחה מישראל מחלצים את עצמותיהם מכורסאות גינת המלון, נרעדים מצית הטל שירד עליהם לאורך השעות האחרונות. הם מחפשים את המזוודות והחבילות שסביבם, בולשים לראות אם לא שכחו משהו, ובלאות ועייפות מתחילים לנוע לכיוון הרכב...

ולפתע, כאלומת אור באפילה, מתייצב ר' אהרן. 'באתי לומר לכם נסיעה טובה!' - הוא אומר בחיוך רחב, ומעניק להם משהו מתוק וטעים. 'תנו לי לסחוב, תנו לי. אתם עייפים, ולפניכם עוד דרך לשדה התעופה ואחר כך טיסה. תנו לי לסחוב!' - הוא אומר, וכבר הוא מגלגל לפניו עגלה טעונה מזוודות בדרכו לרכב שבחניה, ולא נחה דעתו עד שהעמיס וסידר את המזוודות ברכב, וגם העניק למשפחה חפיסת שוקולד שוויצרי, שיהיה להם מתוק בפה...

'נסיעה טובה!' - הוא מכריז בחיוך רחב, ומלווה את הרכב עד שהוא נעלם מהאופק. אבי המשפחה לא מוצא מילים להודות לו, מנפנף בשלום ידידותי במבוכת מה.

ואם נראה שהסיפור הסתיים כאן, הסכיתו וגלו את המשכו המפתיע:

חולפת שנה, וביום מן הימים נחתת בתיבת הדואר של ר' אהרן הזמנה לחתונת הבת של אותה משפחה. ר' אהרן פותח את ההזמנה, השם מוכר לו, ועד מהרה הוא נזכר בדבר הסיפור. הוא מבחין שהחתונה תתקיים בירושלים - בעוד הוא תושב בני ברק, ועל אתר הוא מצייץ בלבו כי יפה שנשלחה לו הזמנה, אם כי הקשר ביניהם אינו מחייב אותו לנוסע לירושלים, כמוכן...

עוברים יומיים, והנה שיחת טלפון. ר' אהרן היקר, קיבלת את ההזמנה שלנו? - שואל אבי המשפחה בידיות מופגנת. 'בוודאי, קיבלתי, מזל טוב והרבה נחת. בוודאי אתה משער שקשה לי לבוא לירושלים, אני ממעט לצאת מחוץ לעיר!' - מתנצל ר' אהרן, תמיה על עצם השיחה הטלפונית...

'לא ולא, ר' אהרן, אתה חייב!' - קורא לעברו המחונן, 'אתה פשוט חייב! אתה המחונן הראשי, כל החתונה הזו היא רק בזכותך! אני חייב שתבוא!' - קורא המחונן בהתלהבות נרגשת...

'מה קרה? החתונה בזכותי? מה כבר עשיתי?!' - שואל ר' אהרן כשגבותיו מתעגלות בתדהמה, 'מה הקשר אליי?'

'זה הכל בזכותך, החתונה הזו, הבת הזו, הכל בזכותך!' - מתפרץ המחונן בבכי, ומגלה את הרקע לחופשה ההיא: 'הלא תדע רבי אהרן יקירי, שאינני בעל יכולת לשאת בעלויות של חופשה כזאת, זה גם לא באופי שלי. אבל קרה מה שקרה, בתי היקרה והאהובה סטתה מדרך החינוך שהקניתי לה, מצאה את החברות הלא נכונות, ועוד רגע היתה מאבדת את עולמה הרוחני בשתי ידיה!'

ר' אהרן נפעם. עדיין לא הבין מה הקשר אליו, אך מבועי הרגש של המחונן לא הותירו לו פנאי להשחיל שאלה. המחונן המשיך: 'בעצת יועצים שונים, הוחלט שניסע יחדיו, ההורים והבת, לחופשה בשווייץ. אולי אם נשהה יחד, רחוק מהסביבה המוכרת, נמצא מסילות לליבה, נצליח לשוב ולחבר אותה אלינו ואל כור מחצבתה. אבל למרבה הצער, לכל אורך שבוע החופשה היא נותרה אטומה, לא אבתה לשמוע, ליבה לא נפתח ולו כדי סדק קל...

ואז, המחונן עצר לרגע כדי להסדיר את יבבותיו, 'הגעת אתה. בעיצומו של לילה, באמצע החושך, בשיא האפילה. בתי ראתה אותך, יהודי לא צעיר, שקם ממיטתו כדי לסייע לאחיו הזקוק לעזרה, שעשה מעל ומעבר כדי להעניק תחושה טובה, שהתמסר באופן כה יוצא דופן למען זולתו - וזה מה שפתח לה את הלב!

ואם היא עומדת להינשא עכשיו כדת וכדין לחתן בן תורה - זה רק בזכותך. עד הרגע שראינו אותך - דבר לא הועיל. רק המפגש עם החסד הטהור שלך, המראה של יהודי שמתמסר עד כדי כך למען יהודי אחר בלי שום תועלת, כבוד או תמורה כספית - זה מה שהמים את לב האבן שלה, זה מה שהשיב אותה לאמונתה ולטהרתה!

רבי אהרן יקירי! - חתם המחונן את השיחה, 'לא אוכל לשמוח בחתונה בלעדיך, לא אוכל לרקוד כראוי אם אתה לא באולם. הרי כל החתונה היא הודות למעשיך הנאצלים

והסדך הגדול והנפלא, שוש עמי משוש! - כמעט התחנן המחונן, כשר' אהרן משנה את תוכניתו וקובע מיד כי ישתתף בחתונה לכל אורכה...

וסיפור מדהים זה, אותו שמעתי מבבל המעשה, מעיד עד כמה מעשה חסד אחד הוא גורלי, אפילו פעולה קטנה, לסייע למישהו לסחוב משהו, להעניק חיוך או מילה טובה, ללוות אדם לדרך ארוכה, להעניק משהו קטן שישמח את הלב ויעשה ומתוק בפה - לעולם לא נדע עד כמה מעשי החסד הקטנים שלנו הופכים עולמות, משנים מציאות, מחוללים מהפכים!

הבה נחפש את ההזדמנויות הללו בכל דרך, נעשה הכל כדי למצוא אותן. גם מעשים שנראים בעינינו קטנים עשויים להיות רבי השפעה, גם פעולות זוטרות בעינינו יש בהן חסד עצום. הבה נאמץ את מידת החסד, נחפש כל הזדמנות לגמול חסד, הבה נאיר את העולם באור החסד והעשייה למען הזולת!

חתימה שהצילה...

היה זה בימים קשים לעם היהודי, כשהשלטון הסובייטי הכביד את עולו על יהודי רוסיה, והגלה רבים מהם לגלות קשה ומפרכת בתת תנאים בסיביר הקפואה. ביניהם היה גם הרה"ק רבי גדליה משה מזוועהיל ז"ל, ששהה בסיביר ועבד בפרך תחת ידי החיילים הרוסיים, שנגשו ביהודים האומללים מתוך שנאת ישראל צרופה. בסיביר לא ניתנו תנאי מזון ומחיה, הקור היה מצמית וחודר לעצמות, יהודים רבים מדי לא זכו לשוב בחיים מאותה ארץ גזירה...

ולפתע, באחד מימי השבת, נקרא רבי גדליה משה לחדרו של מפקד המחנה, שהגיש לו צרור דפים מלאים בשורות צפופות ונתונים אישיים שונים. 'קיבלנו אישור לשחרר אותך היום' - הודיע לו המפקד בטון עליז, כנראה קיבל חופש שוחר הגוון בתמורה לכך... 'רק חתום כאן וכאן - ותוכל לצאת לדרךך חופשי ומאושר!' - הודיע.

רבי גדליה משה אפילו לא לקח את העט ביד. 'שבת קודש!' - ניתר כנשוח נחש, 'לחתום בשבת? - לא יעלה על הדעת!' - הודיע למפקד בנחישות, כשהמפקד מהרהר האם לא נסתרה בינתו של יהודי זה, עד שאינו מבין את ההזדמנות שבפניו. 'על מה אתה מדבר? נותנים לך הזדמנות להשתחרר מהגיהנום ואתה מתעכב! תחתום עכשיו, לפני שיהיה מאוחר!'

אך רבי גדליה משה מתעקש. הוא מודע למשמעות של ההישארות בסיביר עוד שנים ארוכות, מבין היטב כי בפניו הזדמנות שלא תסולא בפז לצאת לחופשי. אך לחתום בשבת? - לזאת לא ההין ולא הסכים, גם במחיר ההישארות בסיביר על תנאיה ומוראותיה!

'הוא לא מבין מה מציעים לו...' - הרהר המפקד בשילוב של רחמים ובזז על רבי גדליה משה המתעקש, וקרא ליהודי קשיש נוסף שהופעלו שתדלנויות לשחרורו. הושיט גם לו צרור דפים, וביקש גם ממנו לחתום. הלה, שהיה עד לסירובו של רבי גדליה משה למען שמירת השבת, הרהר שבוודאי אסור הדבר, ולכן גם הוא לא אבה לחתום...

רבי גדליה משה הביט בנעשה, ועל אתר קפץ ושאל את המפקד: 'אמור לי, המפקד, אם אני אחתום במקומו על הטפסים שלו - זה יספיק כדי לשחרר אותו? אם כן - אני מוכן לחתום עבורו, כאן ועכשיו!' - אמר, והתקרב אל השולחן ליטול את העט...

'אינני מאמין!' - המפקד היה המום, 'אינני מאמין! ידעת שאחוותם של יהודים עולה על כל דמיון, אך לא האמנתי שעד כדי כך. הלא אתה, הרבין היהודי - אמר והצביע על רבי גדליה משה - 'סירבת לחתום כדי לשחרר את עצמך, כנראה במצוות דתך. ואילו למען יהודי אחר - אתה מוכן לחתום!'

'זה פיקוח נפש!' - השיבו רבי גדליה משה במושג למדני אותו לא הצליח הגוי להבין, 'הן אין ספק ששחרור מסיביר הוא בגדר פיקוח נפש, יהודים נופלים כאן אל מותם מדי יום ביומו... לעצמי אני יכול להחליט שיש בי את הכוחות לשרוד ולהמשיך לשמור על קדושת השבת, אבל למען היהודי הקשיש הזה? אני שש לחתום במקומו, להקריב את השבת היקרה לי כל כך למענו, להצלת חייו!'

המפקד כל כך הופתע מאחוות היהודים שנגלתה לעיניו, עד שעל אתר הורה לשחרר את שני היהודים לחופשי, בלי חתימות ובלי עיכובים. רבי גדליה משה והיהודי שלצידו השתחררו מאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה, זכו בחיי חירות חדשים הודות להקרבה הגדולה של רבי גדליה משה את השבת שלו למען זולתו!

וסיפור מדהים זה, אותו סיפר הגאון רבי שמעון רובין זצ"ל, יד ימינו ומקורבו של רבי גדליה משה ז"ל, מעיר וקורא: פעמים אדם מתמסר למען חברו, והוא חושב שהוא פועל רק למען זולתו. לא פעם יגלה, ברבות הימים או בנקוף השעות, שהחסד אותו עשה היה טובה גדולה בראש ובראשונה לעצמו, הוא פתח לעצמו שערי חסד ורחמים מן שמיא.

הבה נחפש כל הזדמנות להיטיב, לעשות חסד, לפעול למען הזולת. גם אם הדבר דורש מאמץ, התמסרות, או הקרבה. סגולתו של החסד, המתנה הטמונה בו - היא שהוא הופך למפתח של רחמים לעושה החסד, פותח לו שערי רחמים שמימיים, ומעניק לו את היכולת להרעיף על עצמו שפע וברכה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

506

פרשת וירא תשפ"ד

וַיֵּרָא לְקָרְאֵתָם בְּמִצְוַת הָאֱלֹהִים (יז, ב)

אמר רב יהודה אמר רב: גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכניה... (שבת קכז.)

הימים ימי מלחמת המפרץ, בירושלים לא הורגשה המלחמה בעוצמה רבה, מלבד צפירות אזעקה מעטות שהורו לאזרחים להיכנס לחדר האטום. הרב אלישיב כהרגלו קם בהשכמה, יושב ולומד בשקידה, ורק שעה אחת ביום מפסיק לימודו לשאלותיהם של רבים שהתדפקו על דלתו. התשובות ניתנות במהירות, בתמצית ובבהירות, כראוי למי שדקותיו יקרות-ערך וחפץ לנצלן ללימוד תורה.

והנה לפתע, באמצע קבלת קהל, נשמעת אזעקה. הרב קם ממקומו ופנה לחדר האטום ואיתו נכנסו עוד שלושה אנשים מהעומדים בתור השואלים. לאחר שהתיישב במקומו, פנה אליהם, ענה להם על שאלותיהם והמשיך להתעניין בשמם, בשלומם ובמעשיהם, ורק לאחר מכן שב ללימודו.

לפלא היה הדבר בעיני בני ביתו, הרי הרב חס על כל דקה ומעולם לא הרחיב את הדיבור עם קהל הפונים. "מה ראה הרב להתעניין בשלומם של שואלים אלו דווקא?", שאלו בני הבית את הרב לאחר שאלו יצאו מביתו.

"בדרך כלל איני רואה צורך להתעניין בשלום השואלים, הרי הם מקבלים תשובתם וממשיכים בדרכם לעסקיהם ולעניינם, אך עתה כששהינו בחדר האטום לא יכלו השואלים לצאת לדרכם, אם כן הם אורחים שלי ומחויב אני במצוות 'הכנסת אורחים'..."

* * *

למעלה בקודש שאבה הרבנית את מידת ה'הכנסת אורחים' מסבה הדגול, איש החסד הגאון הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל. לבו הרחום חס על כל איש מישראל, אף על הפחותים שבהם, ומשכך היה מבקר את האסירים בבתי הכלא.

ערב אחד נשמעות נקישות על דלת ביתו ובפתח עמד אחד האסירים שזה עתה שוחרר מכלאו. מאחר והוא מתגורר הרחק מירושלים ולא היה בידו פרוטה הוא פנה אל הרב כדי לבקש ממנו דמי נסיעה... הרב והרבנית הכניסוהו לביתם בסבר פנים יפות, העניקו לו את הסכום המבוקש, אך לא הסכימו שייצא בטרם יסעד את לבו.

לאחר שסיים את ארוחתו הודה לו רבי אריה על שביקר אותם. "בזכותך קיימנו שתי מצוות - 'הכנסת אורחים' ו'גמילות חסדים'", הוסיף רבי אריה להיטיב על לבו של האסיר המשוחרר.

בפרשתנו מסופר על שניים שאירחו את המלאכים, אברהם אבינו ולוט. אירוחו של אברהם אבינו נזכר לטובה לדורות, ואילו מעשהו של לוט, למרות מסירות הנפש שבו בסכנו את עצמו ואת בנותיו מפני אנשי סדום, כמעט ואינו נזכר לשבח. התירוץ המפורסם על תמיהה זו הוא, שאברהם אבינו חשב שהוא מארח עוברי אורח 'ערביים' ולמרות זאת טרח עבורם רבות, ואילו לוט ידע שהוא מארח 'מלאכים'...

הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, משגיח ישיבת קמניץ, מסביר את ההבדל באופן נפלא: אברהם אבינו חיפש לעשות חסד, הוא יצא כחום היום אל מחוץ לאוהלו וחיפש אורחים, ולא נח ולא שקט עד שמצא אותם. וגם אחרי חורבן סדום ועמורה נאמר בתורה 'ויסע משם ארצה הנגב' - הוא נסע לשם כדי לחפש אנשים לעשות עמם חסד, כזה חסד עומד לדורות כי הוא נובע מ'אהבת חסד'; ואילו לוט, למרות שעשה חסד תוך סיכון חייו וחיי בנותיו אבל הוא לא חיפש ולא חיזר אחר מעשי החסד, ואדרבה, הוא הלך לגור בסדום, מקום שאנשיו היו ידועים כמי שמופקעים לגמרי מעשיית חסד. לכן למרות שכשנזדמן לו מעשה חסד הוא עשה אותו באומץ רב, אבל כיון שהוא לא ביקש זאת ולא 'אהב' חסד, דרגת מעשי החסד שלו היתה שונה לגמרי.

* * *

ערב תשעה באב תש"ע, עם ישראל יושב על הארץ, אוכל סעודה מפסקת ומתאבל על חורבן הבית. אך הרבנית מרת **בת שבע קנייבסקי** ע"ה, אשת חבר למן שר התורה שליט"א, עומדת בפתח ביתה ונושאת עיניה לכיוון הרחוב. "במה אוכל לעזור?", התעניין בן משפחתה שעבר שם בדיוק באותה עת, "קרה משהו? הכל בסדר?", הוסיף לתמוה. "הכל בסדר, ברוך השם!", השיבה הרבנית, "אני מחפשת אורחים שיסעדו בביתנו...". [אע"פ שסעודה זו אין אוכלים בחבורה, היא חיפשה אורחים שיאכלו על כל פנים בביתה...].

את מידת הכנסת אורחים המרובה ינקה הרבנית בבית אביה הגדול, מרן הגאון רבי **יוסף שלום אלישיב** זצוק"ל.

אך האירוח לא הסתיים בכך. רבי אריה התחנן בפני האורח: "הנה השעה כבר התאחרה, מדוע תצא עתה לביתך בחשכת הלילה? במטותא ממך הישאר עמנו הלילה, ומחר בבוקר תשוב לביתך בשעות היום!". האורח הסכים, הרבנית הציעה לו מיטה והוא נשכב לנוח.

לפנות בוקר, כשקם רבי אריה לתפילת שחרית כוונתיקין מבחין הוא כי ה'אורח' נעלם מן הבית, ואתו נעלמו גם הגביע ופמוטי הכסף...

רבי אריה העיר את רעייתו וסיפר לה על גניבת כלי הכסף ואמר: "אני מוחל לגנב בלב שלם, איני חפץ שייענש אדם בסיבתי... אך הבה ונבטיח אחד לשני", הוסיף רבי אריה ואמר לרעייתו, "שמקרה מצער זה לא ימנע בעדנו מלארץ גנבים בביתנו גם בעתיד...".

* * *

תור של שואלים השתרך על מפתן דלתו של הגאון רבי אריה לזין זצ"ל, ממתנינים שישבו מן השיעור ומפעולות החסד הרבות - חתונת מצווה, ביקור חולים וניחום אבלים. מקורבו שהמתין אף הוא אמר לשניים שקדמו לו כי דבר-מה קצר ודחוף לו אל הרב בפרטיות, וביקש מהם להיכנס אל הרב לפניו לכמה דקות קצרות. הם הסכימו. כשחזר הרב, נכנס המקורב ואמר לרבי אריה שהשניים שקדמו לו הסכימו שייכנס ביחידות לפניהם. לפליאתו הכניס הרב אף אותם אל החדר, ולאחר שהושיבם על מיטתו ביקש את סליחתם ויצא עם מקורבו אל הרחוב, והסביר לו: "אנחנו יכולים לשוחח אף בחוץ, ומדוע נשאיר את האורחים להמתין ברחוב...?".

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב ישראל ליוש']

* * *

הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל נקט בדעה כי לא ייתכן לערוך שמחה ולהזמין אנשים, בין אם זו סעודת נישואין ובין אם 'שלום זכר', בלי להכין כיבוד בכמות שתספיק לכולם. יש והיה הוא עצמו מגיע לשמחה בקהילה כשארזג שתייה קרה באמתחתו, הן לטובת הציבור והן לטובת בעל השמחה שלא תמיד ידע להעריך נכונה את כמות המשתתפים הצפויה.

לקראת סיום חתונתו של אחד מבניו שיחיו שם לב כי הכיבוד שהוצע לאורחים כמעט ונגמר. הוא פנה לאחד מבניו וביקש ממנו למצוא מאפייה סמוכה ולקנות כמה ארגזים של עוגות. "חייב אני בכך מדינא דהכנסת אורחים", הסביר את בקשתו.

כיוצא בזה, כאשר הבחין פעם שרצפת אולם השמחות הסמוך לביתו לא נוקתה כדבעי לקראת שמחת שבע ברכות שעתידיה היתה להיערך במקום, העיר: "כך לא מקבלים אורחים!", אך הוא לא הסתפק בדיבור גרידא אלא טרח בגופו לשוות מראה הגון יותר לאולם. אחד ממקורביו שנבהל למראה עיניו התחנן בפניו שגם הוא יודע לנקות

ויניח לו את המלאכה, אולם רבי שמשון זצ"ל משהזדמנה לידו מצווה שוב לא הניחה מידו: "אולי אתה יודע", הגיב כלפיו, "אבל לא כמוני...".

[מתוך הספר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו']

**כִּי יִדְעֶתְיוּ לְמַעַן אֲפֹר יִצְוֶה אֶת בְּנָיו
וְאֶת בֵּיתוֹ אֲזוּרָיו וְשֹׁמְרוֹ דְרָךְ ה' (יוז, יט)**

'כי ידעתיו' - לשון חיבה... ולמה ידעתיו, 'למען אשר יצוה' - לפי שהוא מצוה את בניו עלי לשמור דרכי (רש"י)

הקב"ה מחבב את אברהם אבינו ומשפיע עליו את כל הברכות וההבטחות, מדוע? כי אברהם מחנך את בניו ובני ביתו ומלמדם לשמור את דרך ה'. מלאכת החינוך 'מלאכת קודש' היא, והעושה אותה כראוי זוכה לקרבת אלוקים במידה גדושה.

* * *

מֵרַן הַגְּרָאִי"ל שְׁטֵינְמַן זְצוּק"ל הִיָּה מַצְעִירוֹתוֹ רֹאשׁ יְשִׁיבֵה־קֶטְנָה לְנַעֲרִים מִגִּיל 14 וְעַד גִּיל 17, שְׁזָהוּ הַגִּיל הַקָּשָׁה בְּיוֹתֵר בְּחִינוֹךְ יְלָדִים, כִּי צָרִיךְ לְדַעַת וּלְהַבִּין אִיךְ לְהִיכַס לְרֹאשׁ שְׁלֵהֶם כְּדֵי לְהַצְלִיחַ לְחַנֵּךְ אוֹתָם בְּצוּרָה הַרְאוּיָה וְהַנְּכֹנָה וּלְרֹאוֹתָם שְׁתּוּלִים בְּבֵית ה'.

היה מקרה בו שני נערים רבו ביניהם ואחד רדף אחר חברו. הנרדף ברח לתוך חדר השיעורים ונעל את הדלת מבפנים. והנה, הגיע זמן השיעור. מֵרַן זְצוּק"ל מִבְּקֵשׁ לְהִיכַס לְחֹדֶר אֲךָ הַדְּלֵת נִעוּלָה... הַבְּחוּרִים שֶׁעָמְדוּ אִפְּהֵם מִבְּחוּץ קְרָאוּ לְבַחֲרוֹ שְׁבַפְנִים: "תִּפְתַּח אֶת הַדְּלֵת! רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה עוֹמֵד פֹּה בְּחוּץ!", אֲךָ הֵלָּה מִסְרַב לְפִתּוֹחַ וְצוֹעֵק לְעֵבֶרָם: "אַתֶּם סוֹתֵם מִשְׁקָרִים, רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה עֵדִיין לֹא הִגִּיעַ! אַתֶּם רוֹצִים שֶׁהַבְּחֹר שְׂרַדֵּף אַחֲרַי יִתְפּוֹס אוֹתִי...".

הוויכוח התנהל במשך כמה דקות רצופות, עד שבסופו של דבר הוא השתכנע לפתוח את הדלת... ומה עשה מֵרַן זְצוּק"ל? כְּדֵי לֹא לְרֹאוֹת מִיָּהוּ הַבְּחֹר הַזֶּה הַסְּתוּבָב וְנָתַן לְבַחֲרוֹיִם לְהִיכַס לְפָנָיו, וְרַק לְאַחַר שְׁכּוֹלֵם נִכְנָסוּ נִכְנָס גַּם הוּא... "אִם הַבְּחֹר יִרְאֶה שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ אֶת זְהוּתוֹ הוּא יִתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנִּי, יִתְרַחֵק מִמֶּנִּי, לֹא יִהְיֶה נֵעִים לוֹ לְלַמּוֹד אֲצִלִּי. אִפְשָׁר 'לְפִסְפֹּס' בְּ-תוֹרָה בְּעֵטִיָּה שֶׁל מְשׁוּבָת נַעֲרִים אַחַת, וְחָבַל...". כֵּךְ הִסְבִּיר מֵרַן.

* * *

בפעם אחרת הגיע ראש ישיבה למעונו של ראש ישיבה ואמר לו: "אני מוכרח לסלק בחור מהישיבה! הוא עשה כך וכך וכך", והחל לפרט מסכת שלמה של עבירות שעשה אותו בחור... אמר לו מֵרַן זְצוּק"ל: "אתה צודק, אלו אכן עבירות חמורות המצדיקות את סילוקו מהישיבה. רק תאמר לי בבקשה: איך קוראים לאמו של הבחור?". הלה היה המום

מהשאלה. מה הקשר בין הנושא העומד על הפרק לבין שם אמו של הבחור?. "איני יודע את שמה", השיב. "אם אינך יודע את שמה", אמר לו מרן זצוק"ל, "הווה אומר שעדיין לא התחלת להתפלל עליו! איך, אם כן, אתה חושב לסלקו מהישיבה?".

* * *

"בפעם אחרת", כך סיפר רבי ליפא ישראלזון, "הייתה בשיעור ג' קבוצה קטנה של כמה בחורים שבאמת היו מופרעים. יום שישי אחד הם הגדילו לעשות ושרפו את הרדיאטור. נורא ואיום. הנהלת הישיבה החליטה שיש לסלקם מהישיבה לאלתר, אך מרן ראש הישיבה זצוק"ל לא הסכים". רבי ליפא הוסיף ואמר: "איני יודע מי היו הבחורים האלו, ואני מעיד שחלקם המכריע הם היום אברכים בני תורה לתפארת, ומקצתם אף מכהנים כמגידי שיעורים. זאת ועוד: אני בעצמי נכנסתי לרבנית ושאלתי אותה: 'איך ראש הישיבה העז לקחת על כתפיו אחריות כזאת ולא לסלק בחורים כאלו מהישיבה?', והיא ענתה: 'אתה יודע כמה תפילות, כמה דמעות, הוא הוריד בשבילם?'".

* * *

סיפר אחד מתלמידי החכמים בירושלים, שנכנס לרבינו ובפיו התלבטות לאיזו ישיבה גדולה לשלוח את בנו, אחר שנודע כאחד העילויים בישיבתו. הוא החל להעלות צדדים בדרך הלימוד באופן זה או אחר, דיבר על ההספק, ועל מידת ניסיונם של רבני הישיבה וכו'. הפסיק אותו ראש הישיבה בשאלה: "היכן עובדים יותר על המידות, ביררת?". משראה שמושך הוא בכתפיו כמי שאינו יודע בדבר, אמר לו שיברר את ענין עבודת המידות בישיבה, ובמקום שעובדים על כך טוב יותר לשם ישלח את בנו ויראה ממנו ברכה...

* * *

סיפר רבי אליעזר יודקובסקי שליט"א: "אברך פלוני נקלע, ללא תכנון מיוחד, לבית כנסת בתל אביב. מתפללי בית הכנסת היו יהודים קשישים, ולהערכתו נע גילם הממוצע בין שמונים לתשעים ותשע. רגעים ספורים לאחר היכנסו לשם שומע האברך את גבאי בית הכנסת מכריז, שהיום לא יתקיים השיעור הקבוע משום שהרב לא הגיע. 'מי יודע אם לא לשם כך זימן אותי הקב"ה למקום הזה בדיוק עכשיו? מן הסתם מדובר בשיעור משניות שאיני צריך להתכונן יותר מדי לקראתו', הררה האברך, ובלי לחשוב הרבה פסע פסיעה אחת קדימה וקרא לעבר הגבאי: "אני אגיד את השיעור היום!". הגבאי סקר אותו במבטו והכריע: "יהי כן". נותרה לאברך רק דקה אחת לתחילת השיעור. הוא ניצל אותה לברר אצל הציבור באיזו מסכת הם אוחזים. "אהלות", השיב אחד הזקנים, ולבו של האברך נפל. אהלות? הוא לא יודע מימינו ומשמאלו במסכת הזאת. כשהציע את עצמו סבר שהשיעור הוא רק לקרוא כמה משניות בסדר מועד ולהסביר אותן, דבר שאינו דורש ממנו הכנה מוקדמת.

הקשיש שישב לידו הבחין במבוכתו וקרא לעברו: "אל תדאג, אני אעזור לך".

העיף בו האברך מבט. 'בעל-בית, מה כבר יוכל לעזור לך?'.

אלא שיש הפתעות בחיים. הקשיש התברר ככלי מלא וגדוש, בעל ידיעות עצומות. האברך רק חזר בקול רם על הדברים שאמר אותו קשיש, ובאופן הזה התנהל השיעור כולו.

'פלאי פלאים!', השתאה האברך, 'לעולם אי אפשר לדעת מה מסתתר מאחורי בעל-בית זקן'.

כשהסתיים ה'שיעור' המאולתר ניגש אליו ושאל בפליאה: "איך מגיע יהודי תל-אביבי לבקיאות כזאת ב'אהלות?'".

"זה כלום, ממש שטויות", הניף הזקן את ידו, "אבל יש לי ילדים מיוחדים. בן אחד דיין בירושלים, בן שני בסלבודקה...", וכך הלך ומנה לפניו את שמונת ילדיו, ששבעה מהם הם בני תורה ותלמידי חכמים.

"כעת עוד יותר קשה לי", המשיך האברך, "איך זכית לכל זה?".

"הכל בזכות רבי אלה' לופיאן!", אמר היהודי.

"לא יתכן שלמדת בכפר חסידים", הספיק האברך לערוך חשבון מהיר של השנים, "איך הגעת לרבי אלה'?".

השיב הקשיש: "גרתי בלונדון, בגולדרס גרין, ולמדתי בתיכון המקומי. החברים שלי המשיכו לאוניברסיטה, וכמעט כולם נישאו לגויות. ידעתי שזה המסלול הצפוי גם לי אם אלך לשם, וידעתי שאיני רוצה להתחתן עם גויה. חשבת: מי יערוב לי שלא אכשף?. לאחר הרבה מחשבות, התחבטויות ודיונים החלטתי ללכת ללמוד בישיבה. שמעתי שבלונדון יש ישיבה טובה, 'עץ חיים', ראש הישיבה שם היה רבי אלה'. החלטתי ללכת אליו על-אף שלא ידעתי דבר וחצי דבר מדברים שבחור דתי אמור לדעת אותם. רגע לפני שנכנסתי למבחן אצל ראש הישיבה צדה את עיניי גמרא גדולה שהייתה מונחת שם. הספקתי לקרוא את שמה - מסכת ביצה, ומיד נקראתי פנימה. פנה אלי רבי אלה' בחמימות: 'איזו מסכת למדת לאחרונה?'. שמחתי שיש לי מה לענות, והשבתי בביטחון: 'מסכת ביצה'. 'טוב מאוד', אמר רבי אלה', 'אשאל אותך שאלה עליה: מה הדין אם תרנגולת הטילה ביצה בשבת ויש אחרי זה יום טוב, מה היית עושה עם הביצה הזאת?'. כמובן שלא ידעתי. רבי אלה' חשב שכנראה אני חושש לענות, משום שאני סבור שזו שאלה עמוקה. הוא ניסה להרגיע אותי: 'זו לא קושיה גדולה. זו משנה מפורשת. מה אתה אומר, מה היית עושה עם ביצה כזאת?'. הייתי מוכרח לענות משהו, והגבתי: 'מה הייתי עושה? הייתי מכין ממנה חביתה!...'. חייך אלי רבי אלה' ואמר: 'התקבלת לישיבה!'. הוא הסביר: 'ישיבה היא לא בית ספר תיכון, כאן

חשוב לי לבדוק שיש לך שכל ישר. את כל שאר הידיעות תוכל להשלים כבר".

מההחלטה הזו של רבי אליהו יצא יהודי תל-אביבי בן תשעים וחמש, יודע 'אהלות' ואב לשבט שלם של תלמידי חכמים. כל נכדיו וניניו יושבים ולומדים יומם ולילה, כולם הקימו משפחות של תורה. אלפי שעות של לימוד בזכות החלטתו וענוותנותו המופלגת של רבי אליהו, שלא דחה את אותו בחור תם, בור ועם הארץ מעל פניו!.

כשסיפרו מעשה זה למרן הרב שטיינמן זצ"ל התפעל ביותר, עד שבמשך שבועות רבים חזר וסיפר אותו לכל ראש ישיבה שבא אליו, כשהוא מברר: "מה אתה היית עושה? היית מקבל בחור כזה או לא?!...".

[מתוך 'ומתוק האור – פניני הגראי"ל']

* * *

גדולי ישראל התייחסו תמיד לתפקיד ה'מלמד' כמלאכת קודש שאין למעלה ממנה. במכתב שכתב מרן הגאון רבי **שמואל הלוי וואזנר** זצוק"ל, בעל ה'שבט הלוי', הוא מורה בנחרצות: מלמד החושב או מרגיש כי תפקידו הינו מקצועי בלבד, כפקיד בבנק, הרי הוא בכלל 'עושה מלאכת ה' רמייה!'. להיות 'מלמד' פירושו למלא תפקיד נעלה ונשגב של העמדת הדורות הבאים בעם ישראל, תפקיד אותו יש למלא בחרדת קודש! מלמד המבין את גודל חשיבות תפקידו, גם מתייחס אליו בכובד הראש וברצינות הראויים.

סיפר מנהל ת"ת בירושלים, שלפני שנים רבות שאל אחד מגדולי הדור אלו מלמדים עליו לחפש לת"ת שבראשותו, ונענה: "רק מלמדים שמרגישים מאושרים בתפקידם!".

מעשה היה באברך שעם השנים נעשה מלמד, אך כאשר נפגש עם רבו מרן הגאון רבי **שמואל רוזובסקי** זצ"ל, ראש ישיבת פוניבז', לא השיב לשאלתו במה הוא עוסק כיוון שהתבייש בתפקידו. אמר לו ר' שמואל: "איני יודע במה אתה עוסק. אך דבר אחד ברור לי, אם אתה מתבייש בעיסוקך - 'מלמד' אסור לך להיות!"... והוסיף: "הנני שוקל לגשת למנהל הת"ת ולעורר את תשומת לבו על כך...".

* * *

נביא מעשה נפלא הממחיש כיצד יש להתייחס למלאכת חינוך ילדי ישראל: לפני עמוד ההוראה, מרן הגאון רבי **שלמה זלמן אויערבאך** זצוק"ל, הגיעו שני אנשים לדיון. אחד מהם עובד לפרנסתו כנהג הסעות ומסיע בכל בוקר ילדים לתלמוד תורה, והשני הוא מלווה הממונה מטעם התלמוד תורה כאחראי על ההסעה. שניהם נוסעים יחד בכל בוקר, ולאחרונה פרץ ביניהם ויכוח: מי מהם צריך לפתוח את הדלת ולהעלות את הילדים הקטנים אל הטנדר... מה שהתחיל כוויכוח גרידא הפך עד מהרה לריב של ממש, ומשך, באו השניים לפני רבי שלמה זלמן שיכריע בדבר.

רבי שלמה זלמן חייך אליהם את חיוכו האוהב, והשיב להם במילים הבאות: "אתם הלא עוסקים בהסעת ילדים לתלמוד תורה. כל ילד הלומד תורה הינו ספר תורה קטן, ואם כן המכונית המסיעה אותו היא בגדר 'ארון קודש'. פתיחת דלת המכונית היא איפוא 'פתיחת הארון', והעלאת הילדים לטנדר והורדתם היא ממש 'הוצאה והכנסה'..."

"והנה", המשיך רבי שלמה זלמן לומר, "מעולם לא נתקלתי בבית הכנסת בשני בני אדם המתדיינים ביניהם מדוע דוקא חברו צריך לגשת ולפתוח את ארון הקודש ולא הוא...".

במילותיו הקצרות האיר רבי שלמה זלמן באור חדש את תפקידם של השניים. מעתה הוויכוח נמשך, אך השניים החליפו צדדים... כל אחד מהם רצה כעת לזכות בכבוד הגדול של פתיחת הדלת לילדים... כל ילד התקבל בטנדר הקטן בכבוד ובאהבה, בליטוף ובנשיקה. שהרי לא ילדים קטנים הם מסיעים כאן, כי אם ספרי תורה!.

הדברים הללו מן הראוי שיחרטו באותיות של זהב בכל חדר מלמדים, כדי שהם ישננו שוב ושוב את האמת המאירה: תפקידם אינו מילוי משרה תורנית גרידא, והילדים עליהם הם מופקדים אינם סתם תלמידים. התפקיד הוא קדוש ונשגב, כי הם אלו המעבירים את התורה הקדושה הלאה לדורות הבאים. בזכותם ממשיך עם ישראל לשאת את מורשתו הנצח, ושכרם לעתיד לבא מי יוכל לשער!.

* * *

סיפר המחנך הרה"ג רבי משה טורק זצ"ל: לפני עשרות שנים זכיתי להשתתף באסיפת מחנכים בפתח תקוה, אשר בראשה עמד הגאון הצדיק רבי **אליהו אליעזר דסלר** זצ"ל. בפתח דבריו אמר הרב דסלר כך: "יראתי בפצותי שיח... אני עומד כאן וחושש לדבר". לנוכח מבטיהם התמהים של המלמדים, ביאר הרב דסלר את דבריו: "סבורים אתם שאני עומד לדבר רק לפני כמה עשרות מחנכים... לא ולא! אני עומד כאן, ורואה למול עיני אלפי ילדים. כל תלמידיכם בהווה, וכל התלמידים שיבואו במהלך השנים, כולם תלויים בגישה שלכם למלאכת החינוך. לפיכך - יראתי!". עוד הוסיף הרב דסלר ואמר: "מי יודע אצל מי מכם יופקד גדול הדור הבא. אולי אצל אחד מכם יצמח רבי עקיבא איגר, ה'חתם סופר', ה'חפץ חיים'... וגודל השפעת המחנך על תלמידו אין לשער ואין לתאר. נמצא אם כן, שבמילה אחת כאן אוכל להשפיע על גורלו של גדול הדור הבא, וממילא של כל הדור. אם כן זהו פחד עצום לדבר!".

האחריות המוטלת על כתפיהם של הורים ומחנכים נוראה היא. עליהם לדעת ולשנן לעצמם תמיד, כי בידיהם נמצא המפתח לכל עתידו של הילד או התלמיד. במעשיהם, הנהגתם ודיבוריהם, הם משפיעים השפעה עצומה על נפשם הרכה של הילדים, ועלולים לקבוע את דרכם לכל ימי חייהם. [מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא']

אחד השבת

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com
מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com
טלפון: 052-7148454
קו החידות: 077-4103900
פקס: 08-9941870

חזון למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

דיני פינוי המקלטים והאם צריך לפנות את המקלטים בעיר התורה בני ברק

נשאלתי האם מדרכי ההשתדלות לפנות את המקלטים אף בבני ברק שהבטיח מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי צוק"ל שלא יארע כלום, והורה מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א במכתב מ"ח חשוון תשפ"ד שלמעשה אף בב"ב יש לפנות את המקלטים, וכן כתב לי הגאון רבי עמרם פריד שליט"א שאף בבני ברק מדרכי ההשתדלות לפנות את המקלטים.

עוד נשאלתי האם עתה שמפנים את המקלטים מחמת המלחמה, חיוב ההוצאות נקיון הוא על כל השכנים אף שאינם משתמשים במקלט כגון שיש להם מ"מ"ד או שאין להם חפצים במקלט, והתשובה בזה: יכולים לפנות על שכנים אחרים לפנות את המקלט, אף אם יש שכנים שלא רוצים לפנות את המקלט. [וכנ"ל]. ואם יש הרבה חפצים וגוראות במקלט וצריכים להביא עובדים שיפנו וינקו את המקלט היטב, כל השכנים חייבים להשתתף בתשלום על זה. ואם יש צורך בסידור או בריצוף מינימלי כדי שיוכלו לשהות בו כל השכנים חייבים להשתתף בהוצאות הציביעה וכל המינימום הנצרך כדי לשהות במקלט. אף שכנים שיש להם מ"מ"ד חייבים בזה כיון שהוא שייך לכל הבניין ויכול להיות שישתמשו בזה. (כן שמעתי להורות בכ"ז ממו"ד הגר"ע פריד שליט"א ויש בזה חיוב מ"מ"ד שכן עתה הוא מנהג המקום, ואף שכנים שיש להם מ"מ"ד מ"מ אפשר שישתמשו בזה, וראה בתשובת הגר"י משדי שליט"א בזה בארוכה בקובץ באר התורה מס' רכה).

כמו כן יש כוח ביד הועד בית להחליט שכל החפצים שהוציאו מהמקלט יהיו הפקר לא אם יתחזקו אותם תוך זמן מסוים. עוד נשאלתי האם עתה המקלטים הריקים ויש שם רק כסאות ומאורד ושתייה חייבים במזוזה.

ונראה לדינא שאם כל השנה משמש כמחסן משתמשים בו פעם בחודש חייב במזוזה בברכה, ואם משתמשים בו בפעם שנה חייב במזוזה בלא ברכה, ואם עד עתה לא השתמשו בו כלל, ועתה משתמשים בו נראה שפטור ממזוזה כיון שדינו כדירת עראי. נראה שחיוב מזוזה במחסן אם משתמשים בו תדיר כדן בית האוצר, כמבואר בשו"ע סי' רפ"ו, ולפ"ז מכלל משתמשים בו רק פעמים תדירות כדן מחסן חייב כל השנה במזוזה בלא ברכה, וכן הורה הגר"ש אלישיב צוק"ל כמובא בשו"ת וישמע משה ח"ה עמ' רפה ה"ד מרן הגר"ש אלישיב צוק"ל שמחסן שאין נכנסים בו בתדירות אם נכנסים לשם פעם בחודש חייב במזוזה ועם ברכה, ואם אין נכנסים רק פעם בשנה אינו מברך. ע"ש, וכ"כ בלקט הלכות מזוזה להגר"א דינר שליט"א, ובשו"ת אבני ישפה ח"א סי' ר"ט כתב שיש לחייב מקלט במזוזה, ולגבי ברכה הסתפק בזה, ע"ש, ושוב ראיתי בשו"ת בנין אב ח"א סי' מ"ז כתב שאף אם משמש רק לשעת חירום ונכנסים אליו לעיתים תרוקות מ"מ אינו חייב במזוזה כיון שדינו כדירת עראי שפטורה ממזוזה, ע"ש, וכן נראה בקובץ מבית לוי י"ד עמ' רסד שמקלט שאין משתמשים בו בקביעות רק לעיתים תרוקות פטור ממזוזה ע"ש, וכן השיב לדינא מו"ר הגר"ע פריד שליט"א שמקלט פטור ממזוזה, וכמו שהבאתי בקובץ פסקים והוראות יו"ד הל' מזוזה שמקלט המשמש לשעת חירום פטור ממזוזה, וכן כתב לי הגר"י משדי שליט"א, אך אם מ"מ אם משמש כמחסן דינו כמחסן.. (הרב יוסף אביטבול)

נקודת מבט

אין על מי להשען!

הקב"ה מראה לנו פעם אחר פעם, שאין לנו זכות קיום ללא האמונה שלנו בבורא עולם. בזמן שהמערכות המתקדמות ביותר בעולם קרסו בן רגע, זה הזמן לעצור רגע ולעשות חושבים | חובת קריאה! במוצאי השבת השחורה, עלו בראשי מחשבות ותקוות לצד הצער והכאב הנורא של מה שאירע במהלך השבת. ואלו היו מחשבותיי: בתחילה כשירו עלינו טילים ולא היה הגנה אווירית שתיירט את אותם הטילים פחדנו והתפללנו כל אועקה שהלילה לא יקרה משהו. ואז מה קרה? המציאו את הכיפת ברזל. ותשקוט הארץ. ללא ספק, התפילות שהטילים לא יפלו על הבתים כבר ירדה. ואז הגיע האיום החדש: המנהרות! גם אז כמה פחד היה שיבוא היום וחלילה יקרה אסון (כמו שאירע בשמחת תורה, אם לא יותר). עד שבאו ונטרלו את כל אותם המנהרות, ולא רק זה הם הביאו פתרון חדש: "מכשול תת קרקעי". מכשול שאמור למגר איתו את כל בעיית המנהרות. וגם שם לפתע שוב חזר הבטחון בכוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה! ושוב פעם העיניים שהיו נשואות השמימה ירדו באחת אל הקרקע בוטחים בה! יתברך אבל לא רק! יש לנו כיפת ברזל, יש לנו מכשול תת קרקעי, היש לנו תצפיות הכי מתקדמות בעולם! יש לנו ויש לנו ויש לנו.

עד שהכל התפוצץ לנו באותה שבת, חג שמחת תורה. הכיפת ברזל לא עצרה את המחבלים, המכשול תת קרקעי לא עצרו את המחבלים, התצפיתניות נהיו 'עיוורים' לגמרי. רגע אחד, מה קורה פה? היכן כל הכוחי ועוצם ידי? היכן כל השכלולים וכל מערך ההגנה האדיר הזה?

באותם רגעים במהלך השבת ובצאתה שוב עינינו היו נשואות לאבינו שבשמים שיציל אותנו ויושיע אותנו. האמונה חזרה להיות יציבה ואיתנה למול הזוועות שאירעו. באותם רגעים, היינו נתונים בידי של הקב"ה בהחלטתו נחיה, ובהחלטתו נמות. הכל נגזר ונחתם, הכל מנהל מלמעלה.

ואז, שוב מגיע הרגע. וכן זה לא נגמר. נשיא ארה"ב לפתע מודיע שהוא שולח ספינות מלחמה מהגדולות שלו כדי להרתיע את איראן, חיזבאללה, טימן וכל הארגונים שכל תכליתם זה להשמיד את עם ישראל. אין אחד בארץ שהביטחון שוב חזר לו הרי המדינה והמעצמה החזקה בעולם הם מגנים עלינו! מה היינו עושים בלעדיהם? ומתי זה יחלוף? מספיק הודעה אחת מצידם שהם יותר לא מתערבים... וכולם יחזרו שוב להיות ספונים תחת ספרי התהלים.

בבקשה, אסור לנו ליפול לטעות הזאת. הספיק לנו כמה פעמים משמים שהראו לנו משמים שאין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמיים - הוא ואין בלתו. וזה חובתנו ברגעים אלה. כן... בלעדי הקב"ה אין לנו זכות קיום בעולם הזה. הוא המושיע, הוא המגן, הוא הנותן את הברכה ואת ההגנה הגדולה ביותר עבורנו. הספיק לנו האיתנות משמיים? עכשיו תורנו. בתפילה ובתקווה לבשורות טובות - המערכת.

בזכותכם! התווספו השבוע 300 שעות לימוד תורה ברציפות ובתענית דיבור! אל תהססו - תרמו עוד היום!

מיזם מיוחד של סדרי לימוד נוספים בהיכלי הישיבות בכדי להרבות את לימוד התורה. להצלת והצלחת עם ישראל. וידוע שאין כוחם של ישראל אלא בפה. עם ישראל חייב את זה! הם זקוקים לכם לתרומות. ניתן לתרום הכל - שתיה, ממתקים, עוגות, כסף וכל דבר לתרומות, תיאום וכל נושא ניתן לחייג: 052-7148454

כשמרן הגרב"מ אזרחי זצ"ל נגמל מעישון, הוא הוציא ממנה מסקנה הנוגעת לחיי היום יום | מיוחד!

בהיותו אברך צעיר, ובלילה אחד חורפי כלו לו הסיגריות, והוא היה מוכרח לעשן, לרוב הרגלו. והוא נטל את רגליו והלך מבית וּגן עד ליפו/אגריפס, שם היה איזה קיוסק מפוקפק שהיה פתוח בלילות, והוא הסביר שלא כמו היום לא היה אפשר להשיג בשום מקום אחר.

ואחר שקנה הסיגריות פתח החבילה והתחיל לעשן, ואז באמצע הדרך הוא תפס את עצמו, ואמר לעצמו: ברוך! מה אתה עושה בשביל סיגריה!

כזה דבר ישלוט בך ויגרום לך ללכת כל כך הרבה, ועוד למקום שאדם מהוגן בוש לעמוד בקרבתו!

ובאותה שעה השליך מידו הסיגריה, ואת שאר החפיסה השליך לפח הקרוב.

ומני אז הפסיק לעשן. הוא האריך להסביר אז את המהלך הנפשי של ההתגברות, ומדוע היה חייב להשליך את החפיסה כולה מיד, וביאר שם במה זה עדיף מהדרך שמציע המכתב מאליהו בנושא.

באחד משיחותיו האריך וחייד מרן זצ"ל, שבמלחמת היצר המלחמה צריכה להיות חדה וחזקה בלי שום פתחון פה ליצר להשחיל את עצמו שוב. הוא הביא כדוגמא את הפסקת העישון. הוא לא דיבר על עצמו באותה שיחה, אלא אמר שכל מי שמבין יודע שאם רוצים להפסיק לעשן צריכים החלטה חד משמעית וברורה ולהפסיק באופן מוחלט, כי אם אתה עדיין מחובר לעישון אפילו במקצת בדרך כלל אתה תחזור לזה מהר מאד.

באותה שיחה הוא דיבר על הקימה לתפילה בזמן, והטיב להמחיש כי אין בזה שום ממש אלא כולו עצת היצר לבטל אותך מתפילה בציבור, או מתפילה בישיבה לכל הפחות, ולכן צריך החלטה חד משמעית לקום בשבע. ואני מגלה לך סוד, כך אמר, שאחרי זמן לא רב היצר הרע מתרגל לזה שאין לו מה לחפש פה, והכל הופך להיות יותר קל.

הוא סיפר שבעבר עלתה הצעה בישיבה לאחר את זמן תפילה שחרית 7:15 - 7:45 וכך יקל על הבחורים לקום לתפילה. אולם הוא הסביר בטוב טעמו כי אין בהצעה זו ממש, כי מי שקם מאוחר זה לא בגלל שהוא עייף וצריך עוד חצי שעה לישון, זה הרי שטויות, אלא מאי, הוא צריך לקום מאוחר! ולכן כמו שהיום הוא קם מאוחר, אזי גם אם זמן התפילה ישתנה הוא יקום מאוחר, כי שם הוא אוהז, בלקום מאוחר. אם הוא יחליט החלטה נחושה וחד משמעית שהוא קם בזמן, לא באמת משנה לו אם זה שבע ורבע או שבע ארבעים וחמש. מה שחסר לו זה ההחלטה, ואת זה כל בחור צריך לעשות לבד, ולא יעזרו החלטות על שינוי זמני התפילה.

מרן זצ"ל עם נכדו

בעקבות מרן הגרב"מ אזרחי זצ"ל

לשרוד או להתעלות

לקרב לבבות בבחינת "מצוה בו יותר מבשלווח", לו נאה לעורר אותנו להתחזק באחדות. "האמונה השלמה שאין עוד מלבדו" – די היה לשמוע את מרן זצ"ל מוסר שיחת חיזוק בכל זמן ולצורך כל עניין שהוא בכדי לקבל את אור האמונה אשר אנו כה זקוקים לה בפרט בתקופה הלא פשוטה שלנו, לזכור ששום דבר לא קורה "במקרה", ויש רק אחד עליו אפשר וכדאי לסמוך והוא בורא עולם, אבינו מלכנו אוהבנו, שיודע באמת מה הכי טוב עבורנו ומשגיח עלינו בהשגחה פרטית באהבה ובחמלה, ומרן זצ"ל אומר בצורה ברורה שזאת עיקר העבודה בפרט בתקופה הזאת.

בתקופה זו מתקיים לנגד עינינו דברי חז"ל שאמרו (פרקי דרבי אליעזר פ"ב): "ולמה נקרא שמו ישמעאל, שעתידי הקדוש ברוך הוא לשמוע בקול נאקת העם, ממה שעתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים, לפיכך נקרא שמו ישמעאל, שנאמר (תהלים נה, כ) ישמע א-ל ויענם". אנו צועקים לקב"ה כמו שלא צעקנו מעולם? סימן שאנחנו בדרך אל הגאולה...

איבדנו בימים האחרונים את שריד דור דעה שהעמיד רבבות תלמידים, והיה מחש ספר תורה מהלך, גאון המידות, אוהבן של ישראל ומקרבן לאבינו שבשמים

את הדברים הבאים אומר בטוב טעם ודעת מגיד המשרים הרב שמעון גוטסמן שליט"א:

באפשרותנו לעבור את התקופה הזאת באחת משתי הדרכים: דרך אחת היא "לשרוד" – "קשה לי להתאושש מכל מה ששמעתי, גם אין לי כעת ישוב הדעת, כל מה שאני עושה זה להתאמץ לשרוד, לא לכעוס על השם, להשתדל להסיה את הדעת מהטרגדיות והדאגות, ופשוט לחכות בסבלנות שכבר תיגמר התקופה הקשה הזאת ואז אתחיל להתחזק..." אך הדרך השנייה שהיא הנכונה היא "להתעלות" – לנצל את הנענוע הגדול שנענע אותנו אבינו אוהבנו בכדי לחדש ולחזק את הקשר שלנו אתו יתברך, כי כעת יותר מתמיד קל לנו לחוש תלות מוחלטת בו יתברך, וקל יותר להתפלל מעומק הלב בהשתפכות הנפש [אפילו כשקשה לכוון בכוונת המילות], וכעת גם הלב פתוח לעשות שינוי לטובה, כי כלנו זוכים לשמוע בתקופה זו את ה"בת קול" המכרזת ואומרת "שוב בנים שובבים", ואם אחינו שהיו רחוקים כל כך זוכים להתחזק בהמוניהם בשמירת שבת כשרות ציצית ותפילין וכ' כל שכן שאנחנו צריכים ויכולים להתעלות יותר ויותר. יהיה עצוב מאוד אם רק "נשרוד" את התקופה ונפספס את ה"קרש קפיצה" שקיבלנו להתעלות, כי הרי זו הזדמנות נדירה ומיוחדת.

איבדנו בימים האחרונים את שריד דור דעה שהעמיד רבבות תלמידים, והיה ממש ספר תורה מהלך, גאון המידות, אוהבן של ישראל ומקרבן לאבינו שבשמים, שהתבטל בפני רעיו גדולי ישראל בצורה שאין לה אח ורע, מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי ברוך מרדכי אזרחי זצוק"ל. מרן זצ"ל התבטא יום לפני הסתלקותו בעקבות המצב הבטחוני ואמר: "יש להתחזק בתורה ויראת שמים, ועל הציבור להיות באחדות, ועיקר העבודה האמונה השלמה שאין עוד מלבדו". נתבונן בצוואתו הקדושה הזאת: "להתחזק בתורה ויראת שמים" – מרן זצ"ל שהפקיר את עצמו למען עמלי התורה, והיה שקוע בתורה יומם ולילה שלא ישן רק כשחטפתו שינה ולא היה אכפת לו אלא רק מרצון השם יתברך, לו נאה לעורר אותנו להתחזק בתורה ויראת שמים שנמצל יותר את הזמן לדברים החשובים באמת שבכוחם להגן ולהוסיף זכויות לעם ישראל. "להיות באחדות" – מרן זצ"ל שכל חייו כיבד כל יהודי באשר הוא ובפרט את בני התורה וגדולי ישראל מכל העדות והחוגים, ועל אף שהיה שקוע בעמל התורה והעמדת רבבות תלמידים לא פסח מלדאוג

יהי רצון שננצל את התקופה הזו להתחדש ולהתעלות בעבודת השם מתוך תחושת אחריות על הכלל, ונזכה שכבר ישמע הא-ל ויגאלנו ואלות עולמים בחדש וברחמים.

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמצי!
אם אירע אתכם או מכיריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 3314 נתניה 08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

למוד השבת

10

רצינות, רגשות והשגת מטרות

חדרי הנפש

הרב מלאכי כהן שליט"א

נכה לא מתמודדים

הסוף הטוב של הסיפור? ואיך צריך להתמודד כדי שהוא יבוא? טור שיעניק לכם מבט מרענן מול אתגרי התקופה!

'אנחנו חייבים להיפגש, כמה שיותר מרד, זה בלתי נסבל'. זה היה לפני כשנה, הוא יצר קשר בגלל שהוא חושש להיות במקום סגור. האמת הוא קצת יותר מחושש, כשהוא נכנס למקום סגור הופיעה אצלו חרדה של ממש, כולל פרפרים בחזה, קשיי נשימה ותחושת לחץ ומחנק נוראית. 'אנחנו חייבים להיפגש, כמה שיותר מרד', הוא הצהיר.

נפגשנו, פעם אחת, פעמיים ושלוש, ומאו, לא ראיתי אותו, לא שמעתי ממנו, גם לטלפונים הוא לא ענה. הספקתי כמעט לשכוח ממנו, עד שפרצה המלחמה, ונוכרתי בו.

נזכרתי, שהוא שיתף אותי בשיטה שהמציא למול הפחד ממקומות סגורים. זוהי השיטה: במקום להתמודד מול הפחד החרדה והמתקן בגרון כשהוא נמצא במקום סגור, הוא פשוט לא נכנס לשם... נו, מצוין. הגבתי 'בהתחלה זה באמת היה מצוין - הוא אמר - אבל ככל שעבר הזמן זה כבר לא כל-כך מצוין, אני כבר לא יכול להיכנס לשום מקום, מה עושים?'

זה ההבדל, בין התמודדות פעילה להתמודדות מתחמקת. התמודדות מתחמקת, פשוט בורחת ממקום ההתמודדות - לא נכנס למקומות האלה. זוהי דרך הכי פשוטה להתמודד עם בעיה - להתחמק מהבעיה. הרבה פעמים להתחמק מהבעיה זו דרך טובה, הבעיה מתחילה כזוהי הופך להיות בלתי נסבל, כשאי אפשר להתחמק מהבעיה יותר. כשהיבב להיכנס למקומות האלה. נכה זה גם בתקופה שלנו, אצל רבים רבים, הופרה השגרה. כמעט אצל כולם מקנן החשש והפחד בלב, מה יהיה הלאה? אחת הדרכים להתמודד עם הבעיה של כולנו - מלחמת חרבות ברזל, היא לנסות להתעלם מקיומה. לנהל שגרה ככל האפשר, לא להתעסק בחדשות - כאילו לא קרה כלום.

וזה דרך טובה, כדאי לנהל שגרה מלאה ככל הניתן, כדאי גם לא להתעסק בחדשות כמה שיותר. אבל הבעיה מתחילה כשאי אפשר להתחמק מהבעיה. כשהשמועות גועשות בכל פינת קפה, או כשהשגרה מופרת בלי לשאול אף אחד, צריך למצוא דרך להתמודד מול הבעיה, התמודדות פעילה.

ההתמודדות הפעילה - במצב שלנו - נעוצה ביכולת קבלה והכלה. להכיל את המצב כמות שהוא, לזרום עם הבלבול והוסר הוודאות, להבין שזה הגיוני שמפחדים להיות כנים עם הפחד והחשש. הגיוני בתקופה הזו לחשוב על הגרוע מכל. זה הגיוני, טבעי נורמלי, ולצערנו, זה גם חלק מהחיים שלנו, של כולנו. אל תבלעו את זה, אל תתחמקו מזה, תלמדו להיות את זה. רק אחרי שתכילו את כל המערכת הרגשית הזו כמות שהיא: תקבלו את הפחד והחשש כמות שהם, ותזרמו עם הוסר השגרה והוסר הוודאות, ותוכלו לאמץ קו חשיבה נכון יותר ואמיתי יותר. בימים האלה להיות רוחניים יותר זאת לא המלצה - זו חובה מציאותית, חובתנו להבין את משמעות החיים טוב יותר, חובתנו ללמוד ולהפנים את מהות הקשר שלנו עם בורא עולם, וכמובן, זה הזמן להשחזר את כלי המלחמה שלנו, הלא היא עבודת התפילה.

בסוף יהיה טוב, וגם לסיפור שלנו מתחילת הטור יש סוף טוב. בהשגחה פרטית נפלאה, פגשתי בו השבוע בירושלים עיר הקודש, (למרות ששינינו מהדרום), אחרי איחולי מה נשמע הדדדים הוא לחש לי באוזן: 'הכל מאחורי, עזר לי המון, מה שלמדנו על התמודדות פעילה.'

מקווה שיעזור גם לכם, ושלכל הסיפור הזה יהיה סוף מצוין מלאכי

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי חקפת התורה וחקמנו בעלי המוסר והמחשבה. מוסקר בשיטת ג"פ. מרדך התנים ויענין שנואין. לזמנות ולהתייעצות m086173528@gmail.com
 האיזו לקו התוכן של מלכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט לזמנות הרבה יותר. ללא עלות. חייו עכשיו: 08-617-3528.

סיפור אישי גדלות האדם פסקה

זלמן!!...!

יום אחד לקראת בר המצוה שלו הוא עלה לביתו בכדי להתברך. לפני שהוא הולך, רב איסר זלמן אומר לו שברצונו לתת לו מתנה לבר המצוה. הוא נוטל חבילה של שני כרכים "אבן האזל", פותח את אחד מהם וכותב הקדשה חמה לכבוד חתן בר המצוה. "הילד הזה היה נרגש ביותר.. מתנה מרב איסר זלמן!!...". הוא לוקח את הספרים ופונה לצאת מן הבית. "היה שם גרם מדרגות כזה... הילד יוצא מן הבית ויורד במדרגות... לפתע הוא שומע קול מאחוריו, קורא לו לשוב... הוא מסתובב בבהלה ורואה את רב איסר זלמן, גדול הדור, עומד בפתח הבית, מביט בו, ואומר, בוא הנה בחזרה, תביא את הספרים... מה קרה? הוא שואל את עצמו? אבל ה"עץ חיים ראש ישיבה" אמר, הוא ממחר כמובן לחזור. רב איסר זלמן לוקח את הספרים, מוציא את הכרך השני, וכותב גם עליו הקדשה חמה... את אותם המילים... עכשיו אתה יכול ללכת... הוא אומר.

אבל הוא חושב לעצמו, אולי, אולי רב איסר זלמן חשב, שמא יום אחד, עוד כמה שנים, מישהו יראה את המתנה, אולי אשתו של אותו הילד, ויפתח את הכרך הלא נכון, ולא יראה הקדשה מרב איסר זלמן...

אותו ילד לא העיז לשאול את רב איסר זלמן על מה ולמה כל הטרחה...

אבל הוא חושב לעצמו, אולי, אולי רב איסר זלמן חשב, שמא יום אחד, עוד כמה שנים, מישהו יראה את המתנה, אולי אשתו של אותו הילד, ויפתח את הכרך הלא נכון, ולא יראה הקדשה מרב איסר זלמן...

אם כך, המתנה היא לא בשלימות... "אתם שומעים?"

רצינו לומר: בודאי, בשביל זה באנו...

אבל כבר התחיל שיר להתנגן, ואנחנו הרגשנו שאנחנו מרחפים טפח מעל הקרקע.

טפח מעל הקרקע - זה כל מה שהוא ביקש. תוספת מאוחרת: כתב לי אחד הרבנים שטעייתי בכמה פרטים. אני סיפרתי על פי מיטב זכרוני, אבל הייתי נער צעיר, וייתכן מאוד שאכן לא זכרתי היטב. וז"ל הרב הכותב:

"במחילה, בסיפור שכתבתם על הגרא"ז נפלו כמה טעויות, אני שמעתי מרבינו זצ"ל, והמדובר היה על הגר"י קולין ז"ל, לא לפני בר מצוה אלא לפני חתונתו, וגם זכיתי לראות בעיני את 2 ההקדשות [הגר"י התגורר בסוף ימיו ליד הישיבה]. וגם לא נכון שכתב אותה הקדשה, אלא רק כתב בכרך ה' [בערך בהאי לישראל] שזו מתנה כמבואר בכרך א'...".

סיפורים רבים סופרו על גאון ישראל מרן הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי זצוק"ל. מיד כשהוא נפטר עלה בדעת רבים מעם ישראל העניין שבטלה 'גדלות האדם', הוא השריש את הנושר הזה כל כך חזק בכל בן תורה, בכל עמל ובת בית תורני. הוא החדיר לנו את המושג הזה כמה אישיות האדם גדולה מכל דבר אחר שבעולם.

וזה לא סוד שמתלמידיו הרבים ניתן למצוא את ענקי הרוח אלה שירשו ממנו את הסוד הזה שנקרא גדולת האדם.

כעת, אין לנו מהיכן לינוק את המושגים הללו שרחוקים מהבנותינו, אבל זה כל כך קרוב אלינו עד כדי כך שכל יהודי אשר ידבק במידותיו, בתורתו, בחסדיו ובמעשיו של מרן זצ"ל יכול למצוא את עצמו לאחר זמן ברמת גדלות האדם שמעולם לא ציפה לה, והכל בזכות התמדה, התמדה והתמדה. לדעת היכן להשקיע ולדעת היכן לחדול. היכן להכניס את הגישמעאק של סלבודקא והיכן לינוק את המידות ודרכי החסידות.

הסיפור הבא הגיע לשולחן

המערכת ויש בו כדי להבין כמעט את דרכו של מרן גאון ישראל זצ"ל, ואולי ימחיש לנו כמעט מהי הייתה דרכו:

היינו בחורים צעירים בגיל ישיבה קטנה. לביל שבת "וישב", ידעו כולם: אחרי הסעודה הולכים שעה וחצי ברגל, כדי למצוא מקום לדחוף את הראש אל מבעד לחלון הקטן של הסלון ברחוב קסוטו. להיכנס אל הבית פנימה, לא חלמנו שנצליח. אבל בסוף כן הצלחנו. היה דחוס כל כך, אבל זו עטרה, והאוויר היה מבוסס. הוא ישב שם, כיפתו הענקית התנשאה מעל הראשים הרכונים קדימה בצפייה דרוכה. פניו הביעו רוגז קל. "מי שבא הנה לשמוע סיפורים", הוא אמר בשקט והעביר את מבטו בין כולם, "אנא ממנו שיצא כעת".

אף אחד לא סבר שהוא מתכוון ברצינות, והחיוך הקל שעלה על פניו הסגיר זאת.

את המטרה הוא כרגיל השיג: הקשבנו באדיקות לשיעור העמוק שהוא מסר.

השיעור נגמר, והוא התרווח לאחור. מקהלה שמימית של בחורי הישיבה שרו שיר או שניים כשהוא מלווה את השירה בידי, חרד מכל זיוף, מתענג על עשרות הבחורים המקפידים לשיר בדיוק והרמוניה מושלמים, מנסים להסב לו עוגג.

ואחר כך הוא התחיל לספר על רב איסר זלמן. על בחור אחד צעיר מאוד בירושלים "של אז", מי יודע מה שמו, אפשר רק לנחש... שזכה להארת פנים אצל רב איסר זלמן... "רב איסר

עד שהטיל מגיע לזקה ספ שניות: אלו מצוות ניתן לעשות באותם שניות?

כאשר נשמעת אזעקה וקולה פולח את הלבבות, כל אדם אשר יראה ה' בלבבו רוצה להתחזק בדבר מה. 90 השניות, בהן עושה הטיל את דרכו מהמשגרים של אויבנו בעזה עד לארץ ישראל, הן עיתוי מתאים לקיום מצוות הקשורות לעתות מלחמה בהן אנחנו מצויים.

דא עקא, שכאשר נשמע הקול המבעית, העולה ויורד, גם מנוחת הדעת עולה ויורדת... ולא תמיד מצליחים לתפוס את הראש' ולחשוב על מה שצריך לחשוב. רבינו הגאון המרא דאתרא, רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, חבר מועצת גדולי התורה – ניסח יחד עם אברכי הכולל שלו בחולון, 'בית דוד' – את המצוות דאורייתא שאפר לקיים עם השמע האזעקה. ואלו הן המצוות:

א. להכניס בלבו שהכל מאתו יתברך שמו, ולכל כדור יש כתובת ויבטח רק בה, ומקיים בזה מצוה דאורייתא כמו שכתב בשערי תשובה לרבינו יונה (שער ג' אות ל"ב) 'כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך, לא תירא מהם (דברים כ א). הוזהרו בזה, שאם יראה האדם כי צרה קרובה, תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה, כענין שנאמר (תהלים פ"ו י) "אך קרוב ליריאי ישועי", וכן כתוב (ישעיה נא יב) "מי את ותראי מאנשי ימות".

ב. ברגעי האזעקה יש לומר פרק תהלים, ולהתפלל שהטיל לא יפגע באף יהודי, ויצליחו ליירט אותו בתפילה זו מקיים מצוה עשה דאורייתא. וכמו שכתב הרמב"ן (השגות לספר המצוות מצוה ה) שמה שדרשו חז"ל בתענית (דף ב ע"א) על הפסוק 'ולעבדו בכל לבבכם' איזו היא עבודה שהיא בלב הוא אומר זו תפלה. מצוה עשה זו נאמרה על הזמן שהאדם בעת צרה, שאז יש עליו מצוה להתפלל להקב"ה שיושיעו מהצרה. ג. להרהר בתשובה

וכמו שכתב הרמב"ם (תעניות פ"א הל' א-ג) מצוה עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבא על הצבור, ודבר זה מדרכי התשובה הואי שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה ויריעו ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן, ככתוב 'עונותיכם הטו וגו'', וזה הוא שיגורם להם להסיר הצרה מעליהם. אבל אם לא יזעקו ולא יריעו, אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו, וצרה זו נקרה נקרות, הרי זו דרך אכזריות, וגורמת להם להדבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות, הוא שכתוב בתורה 'זהלכתם עמי בקרי והלכתי עמכם בחמת קרי', כלומר כשאביא עליכם צרה כדי שתשובו, אם תאמרו שהוא קרי [מקרה] אוסיף לכם חמת אותו קרי.

ד. לאחר שהטיל יצט, או שנפל בשטח פתוח ולא הזיק כלום, יש עוד מצוה עשה, והיא, להודות להקב"ה על חסדיו המרובים

כמו שכתב בשאלתות (פרשת וישלח שאלתא כו) 'דמייבין רבית ישראל לאודווי ולשבוחי קמי שמיא בעידנא דמתרחיש להו ניסא', דכתיב 'הללו את ה' כל גוים שבחווהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו', אטו משום דגבר עלינו חסדו, 'הללו את ה' כל גוים'? אלא הכי קאמר הללו את ה' כל גוים מה דעביד עימכון, וכל שכן אנן דגבר עלינו חסדו.

ה. לפרט שם בהעמק שאלה' שהוא מצוה עשה דאורייתא, ולמדו זאת מקל וחומר מהשירה שאמרו בני ישראל לאחר שיצאו מעבדות לחירות, ומה מעבדות לחירות, אמרינן שירה, ממות לחיים לא כל שכן, והוא קל וחומר גמור, שהוא דאורייתא, ועיקר השירה היא מיד לאחר שהנס התרחש. [אמנם דעת החת"ס (י"ד סימן רלג) שגם בשנה שלאחר מכן, יש מצוה דאורייתא לעשות זכר לנס, ופרטי הזכרון הם דרבנן].

ו. לפתוח את הדלת לאלה שמחפשים מחסה. אם אדם נקלע לאזעקה בהיותו ברחוב, במקומות של פחד, והוא מחפש מחסה בתוך מבנה, ופותחים לו את הדלת, מקיימים בכך עוד מצוה של 'לא תעמוד על דם רעך', וגם מצוות הכנסת אורחים...

(תשוא"ח לתלמידו הרב מיכאל צורן שליט"א, על מסירת הדברים)

מי נעל את המ"ד

סיפור מצמרר מהשטח בפרסום ראשון: התעלומה שמסעירה את העיר הדרומית | הרב שמעון גוטסמן שליט"א

מיד לאחר שמחת תורה הצטערתו לשמוע שבבית ידידיו הרה"ג רבי אופיר שלמה שליט"א ראש מוסדות "הליכות עולם" ומחשובי רבני הקהילות בקרית גת פגע טיל פגיעה ישירה. בהשגחה פרטית מיוחדת פגשתי את הרב אופיר שליט"א ובקשתי ממנו שלמען זיכוי הרבים ישתף אותנו בנס הגדול שהתרחש בביתו, הרב שמח להיות שותף בזיכוי הרבים ועל אף עיסוקיו הרבים נעצר ושיתף אותנו בהרחבה במה שהתרחש אצלו, וכך הוא סיפר: בבית הכנסת שלנו נוהגים למכור את ה"חתן תורה" ו"חתן בראשית" כבר ביום הכיפורים, גברת אחת מבית שמש התארחת עם הבת שלה ביום כיפור בקרית גת, הם הגיעו להתפלל אצלנו ומעזרת הנשים התחרו על המכרז לקניית ה"חתן תורה", המאבק בינם לבין מתפללים אחרים היה ארוך, כשכמה אנשים היו מעוניינים לזכות לקנות את העלייה הזאת, בסופו של דבר הנשים הללו זכו במצוה. לקראת חג שמחת תורה הגיעו לקרית גת האם וביתה ברכב העמוס במאכלים ומטעמים יקרים ומשובחים לכבוד הקידוש של חתן תורה, הם השקיעו על הקידוש אלפי שקלים וטרחה מרובה לכבודה של תורה.

קמנו בבוקר שמחת תורה לקול האזעקות הרבות ומיהרנו לבית הכנסת לתפילת השבת והחג, באמצע התפילה הייתה אזעקה, רצנו למ"ד של בית הכנסת ושם פגשתי את המתפללים של המניין הראשון שהתפללו בנ"ץ כשכמה מהם לבושים במדי הצבא, הופתעתי מאוד מהמחזה והם עדכנו אותי שיש קעת טבח גדול רח"ל וכבר מגיעים לגייס אותם ללחימה. הבנתי שהמצב הביטחוני לא פשוט בכלל והחלטתי לזרז את מהלך התפילה בכדי שנגיע לבית מהר ונוכל לעזור בטיפול בילדים במידה והיו אזעקות נוספות ואולי אפילו דברים מסוכנים יותר רח"ל. כשהסתיימה תפילת מוסף באנו לצאת לבתים אבל אז נעמדו האם ובתה וממש התחננו אלינו שנערוך את קידוש ה"חתן תורה", הקידוש עליו הם השקיעו כל כך הרבה הכנות טרחה מרובה והוצאה כספית גדולה, כמה שניסו להסביר להם שהמצב הביטחוני מסוכן, יש חידרת מאות מחבלים, אי אפשר לדעת מה יהיה בהמשך... הם המשיכו לבקש שנערוך את ה"קידוש". גברה עלי תחנוניהם של האם וביתה והתעוררתי לשכנע עשרות מתפללים שיישארו ל"קידוש", ערכנו את הקידוש במ"ד של בית הכנסת אליו נדחסו עשרות אנשים עם שולחן עמוס כסעודת שלמה בשעתה...

לאחר הקידוש מיהרתי הביתה, רק התחלנו להתארגן לסעודה ולפתע נשמעה אזעקה, רצנו עם האורחים שלנו למ"ד, עד אז בכל פעם שהייתה אזעקה היינו נכנסים למ"ד אך משאירים את הדלת פתוחה, לא הבנו את החשיבות שבסגירת המ"ד, ורק בחסדי שמים הפעם התחשק לי לסגור את המ"ד, הרבנית שלי הספיקה לתמוה "למה סגרו את המ"ד, זה ממש מחניק", היינו שם אחת עשרה נפשות... אבל כאמור התעקשתי להשאיר את המ"ד סגור. עוברים כמה שניות ואנחנו מרגישים רעידה ענקית, קול נפץ מחרדי, והחשמל כבה, נשארנו במ"ד בלי אור ובלי אוויר בדקות של מותחן נוראי עד שפתחנו את הדלת. ליד הדלת מצאנו כמויות של רסיסים, חלקיקי מתכת לרוב, התברר שטיל גראד פגע בקומה העליונה שלנו ואף חדר את הקיר שבינינו לשכנים, מהטיל נפלו כמויות עצומות של רסיסי מתכת מסוכנים שגם התגלגלו במדרגות והגיעו עד לפתח המ"ד, מהטיל אף יצא פיח מחניק שהתפשט במהירות בכל הבית, מה שאף הרס לנו את הבגדים, כתוצאה מהטיל נפגעה גם מערכת החשמל ועוד. הבנתי מיד שהיה כאן נס גדול, אם דלת המ"ד הייתה פתוחה הרסיסים היו נכנסים למ"ד ואני שעמדתי סמוך לפתח לא הייתי יכול לעמוד ולספר את הסיפור רח"ל, "ברוך פודה ומציל". רצינו לצאת במהירות מהבית שהיה בו מחנק נוראי מהפיח הרב, זאת לצד כל הרסיסים שהיו מפוזרים בו, אך נדהמנו לגלות שדלתות הכניסה התנפחו מההדף ולא הייתה אפשרות לפתוח אותם, גם מהחלונות לא יכולנו לצאת לאחר שבכולם הותקנו סורגים. הבן שלי ניסה לנענע סורג שעמד על חלון קטן, אחד השכנים הצטרף מבחוץ למאמצים, ובנס של ממש תוך דקה הסורג פשוט נעקר!!! זאת בלי שימוש באף כלי עבודה! יצאנו מהחלון ברחמי השם ללא פגע.

הרגשתי מיד שבזכות החסד וההתחשבות ברגשותיהן של האם וביתה ניצלו חיננו, בבחינת "ונתן לך רחמים ורחמך", השם יתברך מוכה אותך לנהוג ברחמים עם אחרים ובזכות זה גם הוא נוהג עמך ברחמים. היום אני בן אדם חדש, כל השטויות של העולם הזה וההתחשבוניות של פלוני אמו ופלוני יאמרו וכדומה הכל בשבילי הבל הבלים, לא מעניין אותי כל השטויות שבעולם, כשאתה רואה מול עיניך כמה צריך רחמי שמים בשביל לחיות אתה מפסיק להתייחס לעניינים של "מה בכך".

"כשחושבים על השטייגען זו הדרך שבה גדלים"

איך משמרים חיזוקים? | מהי דרך החיזוק הראויה? | באיזה נושא התבטא מרן זצ"ל: "עולם של ריחוקים מהנשמה לגוף"? | ועוד נקודות מרתקות כפי שנכתבו ע"י אחד מתלמידיו

אנחנו משתדלים לקפוץ לכאן מדי פעם, אנחנו מקבלים טללי תחיה פה, מהמקום הזה...

היית כאן פעם?

לא למדנו בישיבה, אנחנו באים לכאן לשמוע, באים לשבתות לפעמים...

מגיעים לכאן, שומעים דברים חדשים, יסודות חדשים, מושגים חדשים, הרוממות והגדלות והכוחות הכבירים שיש לאדם, נכנסים לאיזו אטמוספירה אחרת, מקבלים מושגים חדשים [הגרב"מ: נכון!], ואחר כך כשחוזרים לשגרה הדבר מתמססם כי אין...

[צוחק] ודאי... ודאי, זה הבעיה, זאת הבעיה...

אבל זה לא הולך לאיבוד. זה אל תחשוב.

יש לזה השפעה כבירה גם הלכה למעשה, וגם בטווח הארוך [הגרב"מ: - ודאי!], מרגישים, מרגישים את זה...

אבל אתה מרגיש שזה - - הולך ודועך... - לכאורה. אז תדע לך, שזה לא דועך לגמרי. זה גם כן טוב לדעת.

אז כך היא הצורה, שזה יועיל לטווח הארוך?

צריך לחשוב על הדברים, צריך להתאחד עם הנשמה. [צוחק] - אנחנו בדור של 'ריחוקים', בן אדם רחוק מהנשמה של עצמו... צריך להתאחד עם הנשמה. וצריך להיות יחד בחדות החיים -

צריך לשמוח!!

שיהיה בהצלחה!!!

[אך יצוא יצאנו, ובחלל החדר החל מתפשט שוב ניגון לימודו של ראש הישיבה זלה"ה, הרכון על 'שיעורי רבינו משולם דוד' על זבחים, אפשר מכין את החבורה הקרובה בקדשים...]

השקיעות לא תתכן, אלא כשיש בראש דברים לחשוב עליהם. כשלומדים בלי בעיות לחשוב עליהן - זה לא יתכן. צריך פשוט להחזיק תמיד שיהיה בראש משהו. כשאתה הולך ברחוב - שהיא תצוץ ואתה חושב [כל הזמן] על הבעיה. אתה נמצא באיזה מקום - הבעיה הזאת חושבים עליה. מזה עושים את השטייגן, מזה גדלים.

וזה משמר את הענין, ונותן לך את ההרגשה - להשאר ברמה הגבוהה. אחרת - אין עצה, כי אדם מתרגל לכל מצב. זאת היא הסיבה של הצוואה של "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים". למה [בכל יום יהיו בעיניך כחדשים]? כי דברים ישנים אדם מתרגל אליהם. חדשים - לא מתרגלים.

איך עושים שיהיה חדש? צריך בעיה בראש!

אם תזכה לפתור את הבעיה - עוד יותר טוב.

ומה שנוגע לענינים של עבודת השם?

גם כן אותו דבר - עם קבלות.

צריך להזהר, אנשים לא מבינים, לקבל דברים - לא פחות מדאי ולא יותר מדאי. יותר מדאי מזיק עוד יותר מפחות מדאי, -על כל פנים לא פחות מזיק. צריך לעשות דברים במידה. לא לעשות דברים ש... אדם יקבל על עצמו ללמוד סדר שלם בלי הפסקה. אולי זה לא 'יותר מדאי', אני חושב שזה כן 'יותר מדאי' - לכתחילה. אבל אם אדם יקבל על עצמו ללמוד יום שלם ללא הפסקה - הוא יישבר, גם חצי שעה לא ילמד. צריך להתחשב בדברים האלה.

לכן כדאי לקבל קבלות בקשר לעבודת השם. למשל, להתכוין היטב בתפילה אחת לפחות. להשתדל לא להכנס לספיקות של כשרות. אבל להשתדל! לא 'לכשיבוא לידך'... דברים כאלה שהם שומרים, 'עשו משמרת למשמרת'.

ומה אתם נוסעים מ... ויורדים' לבית וגן?...

באנו לשמוע את השיעור כללי...

אני: קורה הרבה פעמים בחיים של בחורים - [קוטע אותי:] אתה מדבר על בחורים או עליך?!

אני: אני בחור, ישיבע בחור.

אז למה אתה אומר "קורה בחיים של בחור", תגיד בחיים שלך!... כן?...

אני: קורה שתופסים איזה חיזוק, בן אדם מתעורר, תופס איזו רצינות בחיים, פתאום החיים שלו מקבלים משמעות רצינית, עבר עליו איזה משהו רציני, איזה 'גל' של חיזוק. אבל החיזוק הזה כותו יפה בזמן שיש את הברק של ההתחדשות וההתלהבות. השאלה היא, איך משמרים זאת במבחן היומיום, בחלקים האפורים של החיים?

תשמע. הבעיה הזאת היא לא בעיה של מקרים, ושל תקופות של חיזוק. זו בעיה כללית בכל דבר - איך משמרים מצב. לכל אחד יש מצבים יותר טובים ופחות טובים. זו בעיה - איך משמרים מצב.

צריכים ללמוד את הבעיה.

למה זה בעיה 'איך משמרים מצב', הבעיה היא משום שאדם מתרגל לכל מצב. אז כשהוא מקבל חיזוק והוא מתרגל למצב הזה, הוא מפסיק לייקר אותו, מפסיק לראות בו משהו חדש, משהו חשוב. ואז הוא יורד עוד הפעם לירידה הקודמת כפי שהוא היה לפני כן.

- מה העצה?

העצה כתובה בגמרא (רש"י דברים כו, טז, מתנחומא תבא, א): "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים". אבל השאלה היא, איך 'יהיו בכל יום כחדשים'. אז כשזה נוגע ללימוד גמרא שזה עיקר הבעיה, צריך פשוט לדעת, שצריך תמיד להחזיק משהו בראש.

יש מתמידים - אבל לא שקועים. יש שקועים - ולא מתמידים. העיקר זה השקיעות - אבל היא צריכה להיות בהתמדה.

טעם בפרשה

וירא

אוכל לעני אחד , עד שגילו אותה והרגוה, ועל זה נחתם דינם ...

מי היתה אותה נערה???

מובא בחז"ל שהיא היתה בתו של לוט!!!

שים לב איך ההכנסת אורחים של לוט השפיעה אפילו על בניו ובנותיו!!

ויותר מזה : אשתו של לוט ההיתה מתנגדת לאורחים 'גדולה', ואפילו כשבאו המלאכים לסדום ולוט ארחם , היא לא הסכימה לתת להם בביתה כלום (כך מובא במדרש), ואפילו רימזה לשכנותיה שיש להם אורחים, על מנת שיבואו ויהרגו אותם. וברוך השם זה יסתיים בטוב אך הפלא הגדול הוא - שלוט לא למד מאשתו כלל, ואפילו לא הושפע ממנה במאום!!

האם ראית פעם אדם שלא מושפע מאשתו???

הנה לוט נשאר דבוק בהכנסת אורחים למרות התנגדותה הנחרצת של

אשתו ולא למד ממנה !!

לכן נדע , שגם אם קירבנו מישהו ולבסוף הוא עזב , ייתכן מאוד "שמשהו נדבק בו"!

אני לא יודע אם נדבק בו 'הכנסת אורחים' או 'כיבוד הורים' או 'שילוח הקן' או 'מתנות כהונה'..

אבל "משהו נדבק בו"!!

והמעניין הוא שמהו הדבר שנדבק???

הדבר שבו אתה הכי מאמין! הדבר שבו אתה הכי משקיע!

אברהם אבינו היה כל כולו מסור לעניין של 'הכנסת אורחים' וזה מה שנדבק בלוט

יהי רצון שנזכה להדביק עוד ועוד ייחודים לעבודתו יתברך..

לוט ואברהם גרים ביחד עד אשר הארץ כבר לא יכולה להחזיק אותם יחד , ואברהם ניגש לקרובו 'לוט' ואומר לו: הפרד נא מעלי אחי היקר , או ימין או שמאל.

לוט רואה את סדום ועמורה, והוא רואה ארץ מלאה ירוק ומלאה מים, משהו כמו 'שוויץ הקטנה' , ומיד אמר : אני הולך לשם!

זהו זה! הוא נפרד מאברהם ומאלוקיו, ואמר: אני חותך שמאלה!!!

סיימתי! יש לי תוכניות חדשות!!!

ולוט נכנס ללוע הארי של ה'סיטרא אחרא' -סדום!

עוברות השנים ומתגלה משהו מאוג מעניין...

אותו לוט שירד מהדרך , ונפרד מדרכו של אברהם , אבינו. נשאר עדין במשהו אחד 'דבוק' לאברהם אבינו??

ובמה??

בהכנסת אורחים!!!

אותו לוט שירד מהדרך ונכנס לתוך תוכו של ה'סיטרא אחרא' נשאר עדין דבוק במידה של 'הכנסת אורחים' שראה אצל אברהם אבינו..

ללמדך...

גם מי שהשקעת בו את כל נשמתך וכוחך,, ועשית הכל הכל על מנת שהוא יישב וילמד ,

או הכל על מנת שיישאר בעולמה של תורה והוא בכל אופן נפלט החוצה..

תדע צדיק "משהו נדבק" !!

אין מה לעשות, יש "משהו שנדבק בו"!!

הנה לוט, שנכנס לתוך הקליפה הכי קשה, נשאר עדין בדבקות נפלאה, במידה של הכנסת אורחים שראה אצל אברהם, עד שכשהגיעו המלאכים לסדום הוא הכניסם ומסר נפשו עליהם.

ויותר מזה...

בחז"ל מסופר על נערה בסדום שהיתה מביאה כל יום

לבית לוי!

להערות ותגובות וכן להרשמה לקבלה במייל tamrdy35@gmail.com

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 962

פרשת וירא - "תפילה בדמעות"

את שיחו לפני בוראו. אך ככל שהתפילה הזו היא מנקודה של צעקה, יש לה עוצמה מיוחדת וכוח אדיר יותר והיא מגיעה למקום גבוה ונעלה עוד יותר. כאשר יהודי צועק: "ריבונו של עולם! עכשיו, במצב שלי, רק אתה יכול לעזור לי!". אדם שמרגיש שרק השם יכול לעזור לו, הקדוש ברוך הוא יקבל את תפילתו אפילו שהיא נגד כל העולם. יש לגשת לתפילה מתוך תלות מוחלטת ומתוך ידיעה ברורה שאין לבטוח בנדיבים, אפילו אם יש לו דוד חבר כנסת, בן דוד מנכ"ל וגייס סמנכ"ל, אני לא סומך לא על הכשרונות שלי ולא על חבר שלי, רק ה' יוכל לעזור לי. ממנו תבוא הישועה. אדם שפונה אל השם יתברך בצורה כזו, הקדוש ברוך הוא יקבל את התפילה שלו. גדולי המוסר שואלים, מדוע אנו משקיעים כוחות בתפילה בכל השנה? הרי הכל נגזר בראש השנה, מראש השנה ועד ראש השנה נגזר על הבריאות, על הפרנסה, על ההצלחה, לשם מה אם כן להתפלל? ואם כבר נקבע הכל מראש, מדוע אנו מתפללים כדי לבטל את הגזירות? משל למה הדבר דומה? לאדם שהזמין סחורה מבית החרושת, שילם מראש, וכבר מעמיסים על המשאית את כל הסחורה. עומד מנהל בית החרושת כדי לכוון את המשאית שיוצאת מהשער ולפתע נעצרת המשאית ולא יכולה לנסוע. המשאית נתקעה מול השער הנעול. אדם יכול לשלם מראש והסחורה כבר תהיה טעונה על המשאית, אבל המשאית לא תיסע עד שיבוא מי שהפתח בידו, ובאפשרותו לפתוח. אומרים המפרשים: בראש השנה נגזר על הכל – על הפרנסה ועל הבריאות, על הכבוד ועל המשפחה, אך אם אדם לא משקיע בתפילה – השערים נעולים. כל מה שנגזר – יתקיים. הסחורה טעונה על המשאית, אבל שערי התפילה הם אלה שפותחים את כל השפע המובטח לנו וזה הכוח של התפילה. התפילה מחברת אותו וּמְקַשֶּׁרֶת אוֹתוֹ לְאֵבִיו שְׁבַשְׁמִים. "קְרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאָהוּ בְּאֶמְתוֹ". הקריאה באמת היא תנאי! מתי הקדוש ברוך הוא קרוב? כשקוראים אליו באמת. על כל דבר שיהודי צריך, בכל פרשת דרכים בה הוא עומד, הוא נושא את עינו לשמים, לוחש תפילה לריבונו של עולם, מקרב הלב, וה' יתברך שומע תפילת כל פה, כמו שאמרו חכמים: "אין תפילה שחוזרת ריקם". לפעמים רואים זאת מיד ולפעמים לאחר זמן, קצר או ארוך, התפילה פועלת. רק מילים פשוטות... רק לדבר עם בורא עולם באמת... זה הרי כוח עצום! התפילה משרה שלווה ורוגע על האדם ומצמיחה לו ישועות. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. **אל רבי שלום שבדרון זצ"ל הגיע יהודי מארצות הברית, עורך דין שאינו שומר תורה ומצוות. הוא ביקש ברכה שאשתו תבריא ממחלתה. אמר לו הרב: "אני אברך אותה, אבל דע לך שתפילתך על אשתך טובה יותר ויעילה מהתפילה שלי". אמר לו עורך הדין: "אני עם בורא עולם לא יכול לדבר!". התפלל רבי שלום שבדרון ואמר לו: אם אתם, עורכי הדין, אינכם יודעים לדבר, מי יודע לדבר? מי ידבר אם לא אתה?!", אך הוא השיב: "אני יהודי רחוק מתורה ומצוות והיתה לי בת יחידה שנולדה אחרי הרבה שנים. בגיל שלוש היא חלתה במחלה ממארת לא עלינו ובאחד הימים, בהגיעי לבקרה, אמר לי הרופא כי אלו שעותיה האחרונות. האב קיבל את הבשורה בזעזוע עצום. מיד הוא רץ לבית הכנסת של בית החולים, פתח את ארון הקודש ופרץ בבכי ואמר: "בורא עולם מעולם לא ביקשתי**

על הפסוק בפרשתנו **"וַתִּשָּׁב מִנֶּגֶד וַתִּשָּׂא אֶת קֶלֶה וַתִּבְךְ"** (בראשית כא, טז) כתב הספר "העמק דבר": עוד הפעם להורות שנתרחקה יותר ממטחווי קשת באשר ביקשה לבכות בקול ולא רצתה שישמע הילד בכייתה, שזה קשה לחולה בין אם עומד להבריא בין אם עומד למות, על כן התרחקה עוד. בספר "פניני פרשת השבוע" כתב כי אחת המתנות הייחודיות בהן זכה העם היהודי, מתנה המבטאת יותר מכל דבר אחר את קירבתו לבוראו והקשר הקרוב שיש לכל יהודי עם מנהיג העולם, היא מתנת התפילה. העובדה שאדם, קרוץ מחומר, איש פשוט בגוף גשמי, יכול רשאי ומוזמן לפנות לבורא עולם – לקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, לבקש את אשר על ליבו, לדבר אליו ולפרוש בפניו את כל משאלותיו, היא ההוכחה הגדולה ביותר על הקירבה והקשר האיתן שבין היהודי לאביו שבשמים. כל תפילה ובמיוחד תפילה בדמעות, היא למעשה רגע מכוון בחייו של יהודי. כי אם יש לאדם קשיים, התמודדויות, משברים או צרות, התפילה מעניקה לו קרש קפיצה לצאת מכל אלו. התפילה היא כלי ייחודי רב עוצמה, באמצעותו מדלג יהודי מהקשיים שהם מנת חלקו ומהצרות עימן הוא מתמודד, היישר לחיקו של מלך מלכי המלכים, שיביא לו את הישועה הנכספת. לפעמים, אנשים מתמודדים עם קשיים שונים, חלקם נראים נטולי פיתרון וחסרי סיכוי לחלוטין. רופא שקובע משהו באופן חד משמעי, נתונים אישיים שאינם משאירים מקום לספק, כישורי פרנסה שמקבעים מצב בעייתי, וכך הלאה. החשיבה שמובילה במצבים כאלה היא, שלמעשה אין מה לעשות, זה המצב וצריך להתמודד איתו... זה היה עלול להיות נכון, לולא היה קיים בעולם כוח התפילה. בדיוק למצבים מעין אלו נועדה התפילה, היא נועדה ליצור "כביש עוקף" למערכות הטבע, לחתור חתירה תחת כיסא הכבוד ולמצוא פתרונות "מחוץ לקופסא" של דרך הטבע. כשהדרך חסומה מכל עבר – מגיעה התפילה ומדלגת בקלילות מעל כל המחסומים, מרחפת בדרכה לבורא עולם ובחזרה עם הישועה הרצויה. בורא עולם ברא את עולמו בדרך הטבע, קבע כאן מערכות ותהליכים על פיהם יתנהל העולם. אין בידי בין אנוש, חשוב ככל שיהיה, לשנות את מהלכי הטבע, להכתיב לחייו ולעיסוקיו קצב ומתכונת שונים. רק דבר אחד יכול לשנות את מערכות הטבע – כשבורא העולם בעצמו מתערב בו ובמהלכו ומוביל דברים בצורה שונה מהרגיל. וזה קורה כאשר יהודי נושא עיניים מייחלות לאלוקיו ומבקש ממנו בפשטות ובכוונה לשנות עבורו את מערכות הטבע, לתת לו סיכוי במקום שנראה אבוד מראש. כשיהודי פונה לאבא שבשמים ואומר "אבא, מתוך אהבתי אליך אני פונה אליך! אני חושש מהקביעה המפחידה של הרופא, אני מודאג מהמצב של בני, אני קורס תחת נטל הפרנסה, אני לא יודע איך להתמודד עם האתגר הזה!" – באותו רגע הוא פותח לעצמו יכולת לשנות את הטבע, להפעיל דרך שונה בחייו.

אין אפשרות להעריך את עוצמתה של הדמעה, ועד כמה היא נחשבת ל"כסף מזומן" בשמים. בעת שהאדם מתפלל מעומק ליבו עד כדי התרגשות אמיתית, דבר הבא לידי ביטוי בהזלת דמעות, עולה תפילתו ומתקבלת ללא עיכובים. אין גבול לכמה אדם יכול להשיג בדמעה אחת הנושרת על לחייו... כל תפילה היא רגע מרגש, בו יהודי זוכה לפתוח את מצפונו לבבו ולשפוך

ממך משהו. כעת יש לי בקשה אחת ויחידה: תרפא את הבת שלי! אני מבטיח לך, בורא עולם, שאם תרפא אותה להבא לא אבקש ממך כלום!". לאחר התפילה הוא עלה חיש מהר למעלה ושמע על המהפך במצבה של בתו. פשוט שבורא עולם אוהב "שמנדנדים לו", וזה ההיפך הגמור מאיתנו, אבל אותו יהודי לא ידע זאת. היה זה אדם רחוק שלא הכיר קרבת השם אבל התפלל מעומק הלב במילים פשוטות והישועה אכן הגיעה מיד...כן, דווקא כשמבינים שאין כל סיכוי, דווקא כשסומכים אך ורק על כוח התפילה ולא על שום דבר אחר, דווקא אז התפילה פועלת ומצליחה ופותחת שערים. כשאדם יודע שרק התפילה תציל אותו, היא פותחת עבורו שערי שמים. כשאדם מתפלל מתוך הבנה והפנמה שאין כל מוצא אחר, התפילה אכן פותחת לו מוצא חדש. כשאדם שופך שיחו לפני בורא עולם בידיעה שרק הוא יכול לעזורו – הקדוש ברוך הוא עונה לו. לכל מצוקה קטנה שלנו, או אלופים בלהציע פתרונות, כשליצידן מגיעה כמובן התפילה. אך כדי שהקדוש ברוך הוא יפתח עבורנו את השערים, צריך להפוך את הסדר: לומר לבורא עולם אין לי פיתרון, רק אתה יכול. רק אתה חנון ורחום יכול לשנות את רוע הגזירה. לזעוק מקירות הלב שבאמת אין מוצא, רק ריבונו של עולם הוא שיכול לשנות את התמונה. על פי דברים אלו יש להטעים את מאמר רבותינו על הכתוב (תהילים פרק כז, יד) "קוּה אֶל ה' וְיִצְמַח לְפָנֶיךָ וְיִקְוָה אֶל ה'". אמרו רבותינו (דברים רבה פרשה ב, יב) "הוי מתפלל וחוזר ומתפלל". ויש לבאר דבריהם, כי סוד כוחה של התפילה השניה, כפול ומכופל עשרת מונים מכוחה של התפילה הראשונה. מדוע? משום שבתחילה אין כל הכרח שהאדם התפלל מתוך אמונה, ושמה נשא תפילתו וליבו בל עמו, ועודנו חושב כי גם הוא יכול לסייע בידי עצמו ולהיושע. אך כאשר האדם חוזר ומתפלל למרות שלא נענה, הרי זה אות מובהק וברור, כי בקרבו יוקדת אמונה תמימה בבלעדיותו ובכוחו של הבורא בעולמו. כאשר אדם שוטח את בקשותיו לפני הקדוש ברוך הוא, יש ביד מלך מלכי המלכים להעניק לו את כל מה שהוא מבקש, שהרי הכל נתון בידי ואין מי שיאמר לו מה תעשה ומה תפעל. וזה מה שאנו אומרים בתהילים "הֲרָחֵב פִּיךָ וְאֶמְלֵאֲהוּ" וכתב רש"י (ברכות נ). "לשאול כל תאוותך", דהיינו שאדם יכול להרחיב את פיו בתפילה ולבקש גם על הדברים הגדולים ביותר, כי גדול מלכנו למלא כל משאלותינו. כאשר יהודי פונה אל בורא עולם במילים שלו ובשפה שלו ומשתף אותו בחייו באופן חי ופעיל, זוכה שתפילתו מייצרת כלים לקבל בהם את השפע, וככל שהאמונה והתפילה שלמים יותר, כך הכלים יפים ושלמים יותר. התפילה אם כן, הינה ביטוייה של האמונה. כאשר האדם מאמין בבורא, בכוחו הגדול ובשליטתו הבלעדית ביקום כולו, הריהו נושא אליו תפילה מעמקי ליבו. וזהו הביאור גם לסוד כוחה של התפילה, וליסוד שהצבנו כי כל תפילה אמיתית מתקבלת, משום שתפילה אמיתית עם דמעות היא תפילה מתוך אמונה, והאמונה היא הזכות אשר בכוחה נושע המתפלל. הסיפור הבא שלפנינו אותו סיפר הרב חיים זאיד ימחיש לנו דברים אלו היטב. לפני תקופה היה עלי למסור שיחה בכינוס נשים שנערך ביישוב ניר עציון הסמוך לחיפה. משם היה עלי לנסוע לחדרה ומשם לנתניה. אלו שלושה מקומות שונים שאינם כה סמוכים זה לזה וכידוע שאני מתנייד בלי רכב. אבל קוראיי ושומעיי כבר יודעים שאפשר להסתדר היטב גם באוטובוסים ושלא לדבר על כך שהנסיעה בהם מביאה סיפורים רבים. נסעתי אם כן לניר עציון, נשאתי את השיחה ובסיומה עצרתי טרמפ שהוביל אותי עד הצומת הסמוך ממנו לקחתי אוטובוס לחדרה. האוטובוס מגיע ועודי נוסע איתו לכיוון חדרה הטלפון מצלצל. "הרב זאיד?" אני משיב בחיוב ומהעבר השני, "שמענו שאתה מדבר היום בחדרה". מי מדבר ואיך שמעתם שאני בחדרה?" אני מנסה לברר אבל האישה שמהצד השני לא מספקת יותר מידי פרטים, רק מבקשת בקשה לא פשוטה. "אנו קבוצת בנות מהישוב חֶרֶב

לאת הסמוך לחדרה ואנו מאוד מבקשות שכבוד הרב יבוא אלינו לדבר כמה מילים לזיכוי הרבים, לחזק אותנו להקמת בתים של תורה ויראת שמים". הייתי מאוד רוצה לבוא, אני אומר לה, אבל אני בלי רכב ומתנייד רק באוטובוסים. קשה לי לראות איך אוכל להגיע מחדרה ליישוב שלכן. אין לי לא את היכולת וכנראה גם לא את הזמן. לדוברת מהצד השני לא היתה עבורי תשובה, והיא השתמשה בכלי העוצמתי מכולם – בכי. תחילה ביקשתי לומר לה שהבכי לא עוזר כי בסופו של דבר אני מוגבל, כפי שכבר הסברתי לה קודם. אבל אז חשבת לעצמי שאם היא כה בוכה במטרה להתחזק בהקמת בית של תורה, אות היא שיש לה מסירות נפש לעניין. ובכן, אמרתי לה, אם את בוכה ומראה לקדוש ברוך הוא שאת מוכנה לעשות בשבילו הכל, אני בטוח שהקדוש ברוך הוא יעשה ניסים גלויים. ואילו אני מצידי אעשה כל השתדלות ואם בורא עולם יוביל אותי בדרך, גם אגיע אליכן. מסרתי את הדרשה אליה הוזמנתי בחדרה ואחריה הרגשתי ש"אם אין קמח אין תורה", או במקרה שלי אם לא אוכל משהו לא אוכל להמשיך לדרוש. מצאתי מאפיה עם הכשר מהודר, קניתי לחמניה וישבתי לאכול בשולחן קטן שיש במקום. בסיום ברכת ברכת המזון, מתוך ברכון, מילה במילה – הלא אני מדבר עם בורא עולם, הלא אני מדבר עם אבא שלי. אני מסיים לברך ורואה שמישהו מתבונן בי. זה נהג מונית. "תגידי" הוא פותח את החלון ושואל "מה דיברת שם עם בורא עולם, מה אתה רוצה ממנו, מה ביקשת ממנו?". אמרתי לו תודה רבה על החיים שהוא נותן לנו. וכן, המשכתי וסיפרתי לנהג הסקרן, ביקשתי מהקדוש ברוך הוא שיסייע בידי להגיע ליישוב חֶרֶב לָאת, שם מחכה לי קבוצת נשים ואין לי דרך להגיע אליה. "חֶרֶב לָאת?" הוא שואל, "לשם אני נוסע עכשיו, שם אני גר". נסעתי איתו והגעתי לנשים הצדקניות שישבו וחיכו ואכן זכיתי לחזק אותם ברוחניות ויראת שמים והכל בזכות הבכיות של המארגנת. בסיום השיחה שאלתי אותן, מי כאן המארגנת? וכשזו הצביעה אמרתי לה, ראי, הגעתי לכאן בזכות הדמעות שלך, כעת אני צריך שתבכי שוב כי עלי לצאת מכאן לנתניה וכמובן שאין לי רכב. למען האמת, מאחר שהשעה היתה 6:30 ואילו אני הייתי צריך להיות בנתניה ב-7:00 כשהדרך כולה עמוסת פקקים, הרי שגם אם היה לי רכב לא הייתי מגיע בזמן. אבל אותה אישה שמעה לבקשתי ואכן פרשה לצד ואמרה פרקי תהילים בדמעות. "אנא ה'", עמדה הצדקנית וביקשה, "הבאת את הרב לכאן, וכעת הוא צריך לצאת מכאן". ובעודה עומדת ומתפללת, פניתי מצידי לעשות השתדלות ויצאתי החוצה. בו במקום עובר לידי רכב והוא מאט: "סלח לי אתה מהאזור?" הוא מבקש לדעת. – אני מכיר את כל האזורים, אמרתי, למה? "אני צריך להגיע בהקדם לכביש 4" הוא אומר. – אומר לך את האמת, אמרתי לו, אני לא יודע לכוון אותך, אבל בכל זאת אצטרף אליך לאן שלא תיסע. נכנסתי לרכב ובינתיים הוא מצא תושב מקומי שהסביר לו כיצד לנסוע ותיכף הוא פתח בנסיעה במהירות מסוכנת ממש. אתה חייב להוריד את המהירות, ביקשתי ממנו, "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם". יש לי ילדים בבית שאני צריך לחזור אליהם... "מחילה כבוד הרב" הוא אומר "פשוט אני ממהר מאוד לשיחה של הרב זאיד בנתניה והוא מתחיל ב-7:00 בדיוק. – אני הרב זאיד, אמרתי לו, ובכל זאת אתה חייב לנסוע בזהירות אם אתה רוצה לעזור לי להגיע לשם. הוא נסע כל הדרך על השוליים והגענו בחמישה לשבע. שערי דמעות לא ננעלו, צריך רק לבקש..

כוח התפילה, הוא כוח מובנה בתוך נפשו של כל יהודי, בלי קשר לכמות זכויותיו, למצוותיו, לכוונותיו, ליכולותיו. רוצים לדעת עד כמה? הסכיתו ושמעו את דברי ה"מדרש תנחומא" בתחילת פרשת וירא, שחושף גילוי שמיימי מכבשונו של בורא עולם, מגלה איך עובדת המערכת השמיימית. כיצד ניתן לפצח ולנצח אותה, וכך הוא מגלה, הישר מדברי אבינו שבשמים:

"אפילו אין האדם כדאי להיענות בתפילתו ולעשות עימו חסד, כיוון שמתפלל ומרבה בתחנונים – אני עושה חסד עימו!" – מדהים! לכוח התפילה יש מערכת עוקפת זכויות, יכולת עליונה כמעט, להתעלם ממצבו הרוחני והגשמי של יהודי – לטוב או למוטב, להתעלות מעבר לכל שיקול של אם מגיע או לא מגיע לו, לדלג מעל השאלה האם הוא זכאי לישועות! כל מה שכדאי כל כך לעשות הוא פשוט להתפלל, שוב ושוב, להתעקש, לא לוותר. גם אם נראה שהתפילה אינה נשמעת, גם אם לא חשים שהיא נענית – להוסיף ולבקש, להמשיך ולהתחנן, לפנות שוב ושוב לאבא שבשמים ולומר לו: "אבא, אתה כל יכול, עשה עימי חסד שאוכל להתגבר על הניסיונות, זכני בנחת יהודית, רפאני ה' וארפא ותן לכל בריה ובריה די מחסורה, ותמהר ותחוש לגאלנו..." ולא תמיד זה קל, כי – כאמור – לא תמיד רואים שהתפילה נענית, ואולי, לפעמים – נראה כי היא לא נענתה בכלל. אבל האמת היא שכל תפילה שיהודי נושא, כל דמעה נרגשת, כל תחינה בכוונה, כל בקשה מהבורא – מחוללת מהפכות של ממש, ביטול גזירות קשות, השפעת שפע שמיימי אדיר, שינויים גורליים בחיים! הבה נאמץ את כוח התפילה, ניסען על התפילה – עליה ורק עליה, נבטח בבורא יתברך ונבקש ממנו. ככל שנהפוך את תפילתנו לעבודת אומנות, ככל שנכוון בה, ככל שנסתמך עליה שביכולתה לפתור לנו את כל הבעיות, ככל שנזעק לאבא שוב ושוב – כך מובטח לנו כי בורא עולם שומע תפילת כל פה וימלא משאלותינו במידה טובה, ישועה ורחמים!

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, מאת הרב צבי נקר שליט"א, המוביל אותנו לתובנה, כי כאשר חלילה מתרגשת עלינו צרה, נזכור כי יש בידנו עוצמה כבירה, וזאת אם נפתח את פינו ונבקש במילים פשוטות משלנו: "אבא תעזור לנו!" תפילה מתוך כאב, תפילה מתוך צרה, תפילה בשעה בה אנו יודעים אנו מכירים כי נתונים אנו בידיו של אבינו אב הרחמן – תפילה שעליה נאמר "שערי דמעות לא ננעלו" היא זו שתנפץ את כול המסכים ותקרר לנו את הישועה המיוחלת ...

תחילת כסלו תשפ"ב. הרב שלמה ישב באוטובוס העושה את דרכו מירושלים לנתיבות, השעה הייתה עשר וחצי בלילה, הוא חזר זה עתה משמחה שהשתתף בה, וכדרכו, הדליק את האור מעל לראשו ועד מהרה צלל לתוך לימוד הגמרא. לראות יהודי לומד בדרך מירושלים לנתיבות, זה לא מחזה נדיר, אולם הפעם הרגיש הרב שלמה שמישהו עוקב אחריו, הוא המשיך ללמוד עוד מעט, אבל המבט שננעץ בו לא הוסר, הוא הרים את מבטו והופתע כשנתקל במבטו של אדם צעיר. הצעיר רק חיכה שהרב שלמה יביט בו, הוא חיך אליו ואמר לו, "אשריך שאתה לומד תורה". הרב שלמה שתק לרגע, מופתע. חיזתו החיצונית של האדם הצעיר לא שייכה אותו לקהל שומרי תורה ומצוות, ובכל זאת, לב של יהודי הוא כנראה לב חם, בכל מקום. "אתה רוצה ללמוד?" שאל אותו הרב שלמה, האדם הצעיר ראה בשאלה הזמנה, והוא כה רצה להשיח את לבו, הוא קם ממקומו והתיישב ליד הרב שלמה, "שלום", הוא אמר בחיך נעים, "שמי שגיא, אני מתחזק, עדיין בתחילת הדרך אבל בווער בי רצון עז ללמוד תורה. אני לומד הרבה, למרות שלא תמיד אני מבין הכל". דיבורו של שגיא היה שוטף, ההתלהבות נוצצת בעיניו "יש לי אהבה עזה להקב"ה והלוואי שאצליח ללמוד". הוא מאחל לעצמו, הרב שלמה ישב לידו, מחריש ומתפעל. את השתיקה שבר דווקא שגיא, "בוא", הוא אמר לרב שלמה, "אספר לך קצת עלי". האוטובוס היה שקט, רוב הנוסעים נמנמו והוא עשה את דרכו לנתיבות, שגיא התחיל לספר בקול חרישי את סיפורו: נולדתי למשפחה מסורתית, ההורים שלי חשבו שצריך לשמור על המצוות הבסיסיות, אבל לא מעבר לכך. לימוד התורה היה נראה בעיניהם כסוג של בזבז זמן. אני הייתי אחר מהם, מגיל צעיר מאד אהבתי את הדת, חקרתי את המצוות ורציתי לקיים אותן, מעבר לכך, הרגשתי צימאון עז ללמוד תורה. ההורים שלי לא היו מרוצים, בכל הזדמנות

הם אמרו לי שאני צריך לבחור מקצוע מפרנס, לימוד התורה הוא בעדיפות אחרונה מבחינתם, כמעט כל יום שמעתי משפטים מהסוג "אדם צריך לעבוד ולפרנס את עצמו ומשפחתו". אבל המשפטים האלו חלפו ממני והלאה, שום דבר לא היה חזק יותר מהרצון הפנימי שלי, נמשכתי חזק ועמוק ללימוד תורה. ההורים שלי לא התייאשו, הם המשיכו להטיף לי מוסר, "שגיא, אתה צריך לעבוד ולהתפרנס", "שגיא, תירגע, אל תהיה לנו קיצוני", הייתי ילד טוב, רציני להרוות אותם נחת, אבל על המשיכה שלי לקב"ה, על האהבה שלי ללימוד התורה, לא יכולתי לוותר. ואז, בלי הודעה מוקדמת נשברה השגרה ולבית שלנו הגיעו ימים אחרים. אבי הרגיש רע וההורים שלי היו טרודים מאד, הרופא שלח אותו לבדיקות ונבהל מהתוצאות, הוא חשש מהגרוע מכל. מיעטנו לדבר בתקופה הזו, הספק היה נוראי, והפחד שקינן בליבנו היה משתק ממש, אבא שלי הלך ונחלש, הבדיקות היו כואבות ומפחידות, והספק ריחף כמו ענן כבד ומעיק. ואז הגיעו התשובות, הגרוע מכל אכן קרה. אבא שלי חולה במחלה האימה. הוא אושפז בבית החולים, קיבל טיפולים אבל מצבו התדרדר במהירות, מעט אחרי שהגיע הוא הועבר לטיפול נמרץ, הרופאים לא הבטיחו עתיד וורוד, להפך, הם הודו שמצבו קשה מאד וחיינו בסכנה. שגיא משתתק לרגע, מבטו המצוץ מתבהר, הוא פונה לרב שלמה, "תאר לך אותי, בחור צעיר שהחיים עוד לפניו, ופתאום נוחתת מכה איומה כזו על ראשו. אבא שלי מוטל חולה בבית החולים, הוא סובל, סכנה נשקפת לחיינו ואני לא יכול לעזור בכלום. הסתובבתי בבית כמו ארי בסוגר, לא יכולתי לעשות כלום, חשבתי רק על אבא שלי וחוסר היכולת שלי להועיל לו, גרמו לי לתסכול וכאב, ואז, עלה בדעתי שאני דווקא כן יכול לעזור, נזכרתי שקראתי על יהודי שחלה במחלה הקשה, הוא קיבץ את בני משפחתו וחברים קרובים ונסע לקברו של רבי אלימלך מליז'נסק, שם הם עשו כולם תענית דיבור והוא נושע. ידעתי מה אני הולך לעשות - תענית דיבור כדי שאבא שלי יבריא. ביום למחרת לא יצאתי מהבית, ישבתי בחדרי ואמרת תהילים. אמא שלי כמעט התעלפה, אמנם יום קודם דיברתי איתה על הכוונות שלי, אבל היא לא חשבה שאני רציני, היא לא האמינה שאעשה את זה. "מה אתה עושה, שגיא?" היא נכנסה לחדרי והסתכלה עלי באלכסון, "אני לא מאמינה שאתה יושב בחדר ואומר תהילים ועושה תענית דיבור. תאמין לי שעדיף שתלך לעבודה, אבא ישמח יותר אם תלך לעבודה, לא אם תעשה תענית דיבור". היות שהייתי בתענית דיבור לא יכולתי לענות לה, והאמת שגם לא היה לי מה להגיד, לכן רק סימנתי לה ביד שאני רוצה להמשיך. אמא הבינה שהחלטתי ועזבה אותי לנפשי, לא לפני שהיא טורחת להגיד לי שוב את דעתה בנושא. חשבתי ללכת לבית הכנסת אבל פחדתי שאנשים יפנו אלי ואני לא אוכל לעמוד בזה, ואענה להם. לכן ישבתי בחדר ובדמעות רותחות אמרתי את פרקי התהילים, לא את כל המילים הבנתי, אבל גם בלי להבין הרגשתי שהמילים האלו הן סם מרפא עבורי, מניחות רטייה אוהבת על הלב הכואב שלי, מבטיחות שה' יעזור. ככה ישבתי בחדר עד השקיעה כשאני לא מדבר כלל, רק אומר תהילים. למחרת בבוקר נסענו אמא שלי ואני לבקר את אבי. כשהגענו למחלקה שפשפנו את עינינו בתימהון. אבא שלי, שבימים האחרונים בקושי יכול היה לקום מהמיטה, שהרגיש רע כל כך, נראה היה כבן אדם חדש, הוא היה מלא מרץ, שמח שהגענו, שוחח איתנו ואפילו קם כדי לטייל איתנו. כמה פעמים במשך הביקור צבטתי את עצמי כדי להיות בטוח שזה לא חלום, שזה אבא שלי, והוא בריא ומתפקד וחי ושמח. לא יכולתי להאמין. הרופאים גם הם לא האמינו, הביטו בו בהשתאות ואחר כך מיהרו לעשות בדיקות נוספות. התוצאות שהגיעו הכו אותם בתדהמה. המחלה האימה שהשתוללה בגופו, נעלמה כליל. הם אמרו שזהו מקרה שבהם הם רואים כמה הם קטנים ולא יודעים, שהוא

הבריא בניגוד לכל התחזיות, שחררו אותו הביתה ועל התיק כתבו נס רפואי". שגיא סיים את סיפורו, מותיר את הרב שלמה פעור פה ומשתאה, האוטובוס הגיע לנתיבות, הם נפרדו לא לפני שהחליפו כתובות, שניה לפני שירד הציע שגיא, "אולי תבוא אלינו לסעודה שלישיית?" הרב שלמה הנהן בראשו והסכים, ביתו של שגיא היה במרחק של רבע שעה הליכה. בשבת אחר הצהרים פסע הרב שלמה לביתו של שגיא, הדרך הייתה קצרה אמנם אך מלאת חששות. איך ההורים של שגיא יגיבו? 'האם הם יכעסו עלי? יגידו שאני מטיף לשגיא ומשכנע אותו?'. אך למרות החשש המשיך הרב שלמה לצעוד, הצעיר היקר שבה את לבו, הוא רצה לפגוש אותו שוב. כשהגיע, ראה הרב שלמה דבר ראשון את השולחן הערוך בטוב טעם, מפה צחורה וכלים יקרים. ההורים של שגיא קמו לקראתו וקיבלו אותו בכבוד. "איזה יופי שהגעתי", הם אמרו לו בהתרגשות, ביקשו שישב בראש השולחן, ואמו של שגיא סיפרה: "כשהבנתי ששגיא חוזר בתשובה, נלחצתי. אמנם תמיד הייתי דתיה קצת, שמרתי על המינימום, אבל בן שילמד תורה? אצלי בבית? זה היה חלום שחור עבורי. בהתחלה קיוויתי שזהו סוג של שיגעון חולף, אבל אז, בדאגה אמיתית, ראיתי איך הלימוד של התורה מדליק בעיניו אור, איך הוא הולך ונהיה צדיק יותר ויותר... הרגשתי שאני מאבדת אותו, ואמרתי שאם הוא ימשיך ככה, אחרי החתונה אני לא רוצה להכיר אותו, הוא לא יקבל שקל מהירושה שלנו והוא לא יהיה הבן שלנו יותר". אמו של שגיא נאנחת לרגע, מביטה בבנה, אי אפשר להחמיץ את המבט המאושר שעומד בסתירה מוחלטת לדיבורים שלה. היא לוגמת קצת מהמים, לפני שהיא ממשיכה. "ואז,

כשהרגשתי שאני הר געש שעומד לפני פיצוץ, בעלי חלה. חשבתי שאנחנו עומדים לאבד אותו, אבל בזכות שגיא, בזכות התפילות שלו, היה לנו נס ובעלי הבריא לגמרי. אחרי שהוא הבריא החלטתי שאני הולכת בדרכיו של שגיא. הוצאתי את המכשירים הטמאים מהבית, זרקתי את העיתונים, נקינו את הבית והאוויר שנשמנו היה טהור יותר. הרגשתי בחוש איך אני נושמת אוויר טוב ומזוכך יותר, הייתי אומרת לו בדמעות: 'שגיא, חשבתי שהרסת לנו את הבית, אבל מתברר שהצללת אותו, הצלת את הבית שלנו, את כולנו'. היא מסתכלת לרגע בגאווה על בנה וממשיכה, "אחרי זה נרשמנו לסמינר ערכים, ואני זכיתי להבין את כוח התפילה, את הזכות שלנו בהיותנו בנינים לעם הנבחר. איך חיינו את החיים עד כה בטעות ואיך החיים שלנו יכולים להיות טהורים וקדושים יותר". מהחלון נצבעים השמים בגווני ורודים ושקיעה הדורה מציצה מבעד לתריסים, "אני מנהלת בית ספר ברמלה", המשיכה האם, "לומדים שם בנינים ובנות, בכיתות נפרדות, התחלתי להביא להם רבנים שיחזקו אותם, וגם אלינו הביתה, אנחנו אוהבים להביא לכאן תלמידי חכמים, בחורי ישיבות מתקבלים בביתנו בכבוד. אנחנו רוצים שהקירות כאן יספגו דברי תורה, שהבית שלנו יהיה בית וועד לחכמים. כל הבית שלנו השתנה בזכות שגיא". השמש שוקעת, הרב שלמה נפעם, מתרגש לספר את הסיפור של שגיא. ואנחנו חושבים על הכוח שיש לאנשים שמוכנים בכל מחיר לעלות ולהתעלות בעבודת ה', על שגיא, הבחור התמים והיקר שישב בחדרו והתפלל תפילת יחיד ותפילתו נענתה, שגיא שעשה מה שידע כדי שאביו יבריא, ובסופו של דבר, לא רק אביו ניצל ממוות לחיים, כל המשפחה ניצלה וזכתה בחיים רוחניים...!

אחים יקרים!

כוח התפילה הוא כוח מנצח! עם ישראל נמשל לתולעת, תולעת כוחה בפיה – היא יכולה בכוח פיה לאכול כל דבר שבדרכה, כך עם ישראל כוחו בפיו – על ידי התפילה הוא יכול לבטל כל גזירה. אך גם לכוח הפה יש גבול ויש מסכים קשים ביותר שקשה לשבור עם הפה בלבד... אם נוסיף לכוח הפה כוונה ודמעה, כל שער יהיה אפשר לעקור, כל גזירה יהיה אפשר לקרוע! יש לנו נשק חזק, פותר כול בעיות ושובר מחסומים. אין צורך ב"גז מדמיע", יש צורך בדמעות שלך, בתפילה שלך! כך נוכל יחד לעקור כל קושי ומשבר העובר עלינו. כי הנשק היהודי הוא הפה – החרב שלנו. אנו מתפללים לבורא עולם, מבקשים ממנו, פורשים את קשיינו בפניו ומתחננים לעזרתו – זה ורק זה הנשק שלנו, בעזרתו ננצח כל צרה וצוקה, אויב ומועקה, בעיה וקושי! זה הזמן להבין את האיתות האלוקי, לשאת עיניים לבורא עולם. לו יש שליטה על המצב, כן, גם עכשיו. עכשיו אנו גם רואים זאת בעיניים, חשים את זה בכל יום. כן, מול כל אתגר, מול כל קושי, גדול או קטן, רוחני או גשמי, בריאותי או פרנסתי, אל תרימו ידיים – תרימו את הקול. אומנות העם היהודי היא בתפילה, אין כוחנו אלא בפה. ככל שנרבה להתפלל בכוונה, להסתמך על כוח התפילה, לעמוד בדבקות מול בורא עולם ולבקש שוב ושוב בדמעות לזכות לישועה – כך נצליח לראות בחסדי ה' ובניסיו הגלויים, ולהעיד כי אבינו שבשמים שומע תפילת עמו ישראל ברחמים וברצון, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

688

ניתן לתרום באשראי בנדירים פלוס: כולל ערב המרכזי גילה, עבור כולל דרכי חזקיה.

ניתן לקבל קבלה להחזר מס סעיף 46

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

תגלית מקופלת

כבר ארבע עשרה שנים אני זוכה להיות מלמד לתשב"ה. זוכה ללמד את צעירי הצאן גמרא ומשניות, מתאמץ להחדיר בהם חשק ואהבה ללימוד, לדרבן אותם לתפילה ברגש ובכונה, לחדד בהם את הרגישות בתחומים שבין אדם לחברו, ובעצם, להעניק להם את הבסיס ואת הגירסא דינקותא שאתם יצאו למסע החיים שעוד נכון להם, ויגדלו בעזרת ה' לתפארת.

בכל שנה אני עורך מבחנים קטנים וגדולים, בודק וגם מחלק ציונים. בכל שנה אני נתקל בתלמידים מוכשרים יותר או פחות, בכאלו שחוששים ורועדים לפני מבחן, ובאחרים המגיעים רגועים ושאננים. מידי פעם אני גם מתמווד עם תלמידים שמחפשים לעצמם חיים קלים וציונים ללא מאמץ, ומנסים לקצר את הדרך על ידי העתקה בדרכים וברעיונות יצירתיים יותר או פחות.

אבל בסיפור מוזר, מדהים ומרטיט כמו זה שהתרחש לי עם יענקי, טרם נתקלתי מעודי. זה היה בסוף חדשי החורף, לאחר תקופה רצופה של לימודים רציניים, והמבחן שעמד להערך בכיתה היה מקיף ומשמעותי במיוחד. התלמידים כולם התכוננו לקראתו ברצינות, ובהגיעי ביום המבחן אל הכיתה הרגשתי את המתח שבו הם נתונים. כולם שאפו להצליח, כולם שאפו להגיע לציון שישקף את מאמציהם ואת ידיעותיהם.

הרגעים הראשונים והדמומים הללו, שאחרי קבלת דפי המבחן, מרגשים אותי בכל פעם מחדש. ראשים רכונים, עטים רצים במרץ על פני השורות, מצחים קמוטים מתוך מאמץ מחשבתי. ממקומי שעת הקתדרה אני סוקר במבט אוהב את טורי התלמידים, תלמידי היקרים, עיני נחות על שורות היושבים בטור שמולי ופתאום נעצרות בתדהמה מול המתרחש בספסל השלישי:

יענקי.

תלמיד משקיע ורציני. אמנם אינו מהמבריקים בכיתה, אבל לא הייתי מצפה לראותו בפזזה כזו.

שולף מכיסו דף קטן ומקופל, פותח אותו בזהירות ומציץ, דוחף חזרה לכיס וממשיך לרוץ על פני שורותיו של דף המבחן.

אני בווה בו כלא מאמין. הכין לעצמו כמה תזכורות חשובות מהחומר, כנראה, ועכשיו מהר להציץ בהן. מה הוא חושב לעצמו, הנער? הרי אני יושב כאן מולו, והעיניים שלי בריאות ומתפקדות ברוך ה'.

מול דמותו של יענקי הרכון במרץ על מבחנו החלטתי לתת לעיניי לזרום בינתיים. תמיד תהיה לי אפשרות להגיב. מסביב הוסיפו העטים לחץ על פני הדפים, ופה ושם החלו ניצנים של סיום לבצבץ על פני השטח. הנה, מוטי רייך, העילוי של הכיתה, כבר קם ומחזיר את מבחנו במבט שכובד ראש וסיפוק מעורבים בו. מאיר פנחסוב, שגם הוא ניחן במח מבריק במיוחד, סיים מיד אחריו את הכתיבה, וכעת הוא עובר בעיון על התשובות כולן, ומשפץ קצת לפני שהוא מחזיר.

רחש קל של תזוזת כסאות התחיל להשמע בין שורות התלמידים, ובתוך שאני מאשר בניד ראש למסיימים לצאת מן הכיתה אל הפרוזדור, זה שוב קורה.

יענקי והדף המקופל שבכיס.

מכניס יד ושולף, פותח בזהירות ומציץ. מקפל חזרה ודוחף לכיס. לא. עכשיו כבר ברור שלא היתה זו מעידה חד פעמית. זה היה תעלול מתוכנן מראש. סוג של פתרון חלופי להשקעה בלימוד לקראת המבחן. לא מתאים לו בכלל, ליענקי, אבל עם מציאות אי אפשר להתוכח, וכמחנך המופקד על התנהגותם של התלמידים ולא רק על רמת הידיעות שלהם, ידעתי כי עלי למצוא דרך מתאימה וממובנת כדי להגיב.

הכתיבה כבר ריקה כמעט, הערמה של הדפים על שולחני הולכת ומתגבשת. סוף סוף מתרומם גם יענקי ממקומו ופוסע באיטיות לעבר שולחני, חיוך מרוצה על פניו בשעה שהוא מושיט לי את המבחן "שלו". "השעור עומד להסתיים, תקף ישמע הצלצול", אני אומר לו בקול נעים של כבדהו וחשדהו, "אשמח אם תוכל להתלות אלי לחדר המורים".

יורדים יחד בצעדים איטיים מן הקומה הרביעית לעבר חדר המורים שבקומה השניה, ואני מתעניין איך היה המבחן. "נראה לי שהצלחתי" קולו של יענקי מלא ביטחון "ידעת לענות על כל השאלות, יענקי?" אני מנסה לרדת לפרטים, ויענקי נענה ומספר כי אכן הוא השקיע שעות רבות של הכנה, למד בעצמו וגם עם אביו.

אנחנו נעצרים בפינה שקטה בפרוזדור, לפני הסיבוב לגרם המדרגות הבא, ואני מנסה לחפש קצה חוט. "אוכל לשאול אותך כמה שאלות?" אני שואל, ורואה את התגובה הבלתי מבינה בעיניו של הנער שמולי. שאלות? עכשיו? אחרי המבחן? למה הרבי אינו מסתפק בתשובות שבתוך המבחן שלי?

שאלה אחת. יענקי עונה ברהיטות. שאלה נוספת נענית מיידית ובצורה מושלמת.

הנער שולט בחומה אין מה לערער על כך ופתאום, כאילו משום מקום, צצות להן דמועות קטנות, חצופות, בתוך עיניו החומות של יענקי. פתאום נדמה לו שהוא הבין מה מטרת השיחה המוזרה הזו שמנהל איתו הרבי.

"הרבי... חושד... בי?" זעזוע נמשך לתוך קולו המרוסק ומשתקף היטב במבטו, "הרבי חושד בי... העתקתי במבחן?"

אני עומד מולו, מביט בריכוז בפניו הסמוקות, ומחליט להניח את הדברים "על השולחן".

"במהלך המבחן, יענקי, ראיתי אותך שוב ושוב שולף דף מכיסך ומציץ בו".

רגע קל של תדהמה עובר בינינו, יענקי מנסה לעכל את הדברים. אחריו נדחפת ידו של יענקי באותה תנועה מוכרת אל הכיס.

פתק כתוב נשלף משם, מהוה ומקופל.

"הפתק הזה?" זיק של הבנה מאיר לפתע את העיניים האדומות. "בגלל הפתק הזה הרבי חושב שאני מעתיק במבחן?"

אני מהנהן קלות, מצפה להמשך, יענקי פותח את קיפוליו של הדף ומושיט לי.

כתב יד מוכר מציץ אלי מבין השורות הכחולות הממלאות אותו. הכתב שלי.

*

אסיפת הורים ראשונה בשנה.

תור ארוך של אבות משתרך מאחורי החדר, ואני משתדל להתעלם ממחוגי השעון הרצים ולהעניק לכל אחד מן הנכנסים יחס של 'בן יחיד'. הם פינו מזמנם וטרחו להגיע, לפעמים ממרחקים,

לע"נ שרה בת פכ"ב

לע"נ דוד בן אסתר

והדברים נוראים, אך רעיון הדברים הוא שעל ידי שמחליטים על פלוני שאינו בעל כשרון ובודאי לא יצליח, גורמים בזה לדחותו בידיים ולכן חשוב מאוד לתת מחמאות ולהעצים את הילד. (בך בטחונ) (סימנא טבא)

חשדא היא עברה שרבים נכשלים בה בחשבם שאין בה עוון אשר חטא, וכמו שכתב הרמב"ם ז"ל (הל' תשובה פ"ד, ה"ד) שמתוך כך שלא יחשב לו עוון אין חזקתו לשוב. ועוד בה, כי רוח היא באנוש ואין אדם שליט ברוח לכלא את הרוח שלא יחשד, אבל על כל פנים יש ביד האדם לשמר פיו ולשונו ולא ישמע על פיו שחושד לאיזה איש, כי גורם רעה גדולה, הלבנה ומחלקת ושנאה ותחרות, עד שהשלהבת עולה. ואם רוצה לחפש אחר הגנבה יחפש על כל בני החבורה והיה כצדיק כרשע, ואז לא יהיה לאחד מהם תלונה, ואף גם זאת כל ערום יעשה בדעת באופן שלא יבא הגנב לידי הלבנה, שהרי אמרו (סוטה י, ב) מוטב שיפיל אדם עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים. וכל שכן שמשום הפסד ממונ אין להלבין פני חברו ברבים שהוא כשופך דמים. והמלבין תכסהו בושא, כי עבר עברה גדולה מן הגנב, שהגונב עובר בלאו ועליו לשלם בלבד, אבל המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא:

הנה כי כן, איש כי יגנב מעמו שום דבר, ישכיל על דבר אחרית דבר מראשיתו ולא יוסיף אבדה על אבדתו, ושמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו (משלי כא כג). והאיש החפץ חיים לו בכח יגבר להיות מושל ברוחו שלא לחשד כלל רק יאמר מי יודע מה היה לי איזה דבר שכעת אינו עולה על דעתי, כי כמה פעמים כן נמצא, וכן היה שהמצא תמצא הגנבה ביד עכו"ם אשר לא עלה על דעתו, ויש שהיא שמורה תחת ידו ולא אדעתה, ולאחר זמן זמנים היא מוצאת. ואם חשד לאיזה אדם ועשה עמו קטטה אנה יוליך את חרפתו, לפחות ירבה לפיטו ויתרפס לפניו לבקש מחלתו. וכן בכל דבר לא למראה עיניו ישפט ויתן מום באדם, כי כאשר עשה כן יעשה לו. והדן לכף זכות דנין אותו לכף זכות מן השמים, שאף שהמקום יודע קשט דברי אמת, מכל מקום על פי מדותיו אם הוא דן לכף חובה דנין אותו על שעשה דבר שנוטה לצד חובה ועל צד החובה שיש באותו דבר, ואם הוא דן לכף זכות כל שיש צד זכות באותו דבר שעשה לא הביט און ולא ראה עמל. וגדולה עברה לשמה (הירויות יב). ואף שצמינו שיש ענש על עברה לשמה כמו שנענש הארן על שעשה את העגל (ויק"ר יד) לפי גדלתו נענש, זה נראה לעניות דעתי כעת, ודוק:

ואמנם כמו שיש אסור על האדם להיות חושד בכשרים, כן יש אסור להביא עצמו לידי חשדא, כי עובר על "...עור לא... מכשלו" (ויקרא יט יד), וכל שכן שראוי לאדם לשמר עצמו וממונו ולהרחיק את כל אדם כלסטים כדי שלא יבוא לידי חשדא, ואפלו אם בא לעשות מצוה, ראוי לתן לב אם מתוך כך יבוא המון העם לדבר תועה החדל יחדל, כי אפשר שנגד מה שגורם לכמה בני אדם שיחטאו איננו שוה המצוה שעושה. והכל לפי חיוב המצוה פלס ומאזני משפט יהיה בידו לדעת את אשר יעשה ואת אשר יחדל. וכל שכן שיתרחק מאד מן הדומה לכעור. והן רבים עתה עם הארץ שאומרים מה אכפת לי, יאה חלקי עם מי שחושדין אותו, זכות הוא לי והוא עווננו ישא. ולו חכמו ישכילו שהוא נוטל חלק בראש על היותו עובר על ולפני עור:

וראוי למי שנחשד לכנס בעבי הקורה להוציא עצמו מידי חשד, שהרי כמה וכמה גזרות גזרו רבותינו זכרונם לברכה ואסרו את המתיר מפני מראית העין ומפני החשד, ואמרו בש"ס (ב"מ ל"ב) שהטילו רבנן שבועה על השכיר אף שלא היה ראוי שישבע, אלא כדי להפיס דעתו של בעל הבית. ומזה ישמע חכם, שאף מי שנזהר בעצמו שלא להוציא שבועה מפיו, לא ימנע מלשבע במקום חשדא כדי לנקות את עצמו ולצאת מידי חשד, ויהיה זך וישר פעלו בעיני כל ראויו ולקים מה שאמרה תורה (במדבר לב כב) והייתם נקים מה' ומישראל. ובזה ימצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם:

(פלא יועץ)

ומצפים לשמוע ממני בשורות טובות על מצבו של בנם בכיתה. מגיע להם לשמוע כמה מילים טובות של נחת, וגם אם יש לי ביקורת כלשהי להביע, הערה או בקשה, אני עוטף אותם במעטה רך של שבחים, מעלות ומחמאות על הבן היקר שלהם. ובבית, כך אני יודע, מחכה גם האמא לשמוע ולרות נחת.

דמות בלתי מוכרת נכנסת. אבא של מי? אני לוחץ יד ומקדם בברכה, ואחר כך משבח את הבן היקר מכל הלב. הפעם אין צורך להתאמץ כדי לחפש אותן, את המילים הטובות והמחמאות. "יש לך בן יקר ומיוחד מאוד", אני מחמיא לו לאב, ומוסיף לתאר את רצינותו בלימודים, את שקידתו והקשבתו, את יראתו שקודמת לחכמתו. "עדין לגדולות" אני מוסיף מול האור הנדלק בעיניו של האב.

רגע קטן של שתיקה עומד בחדר, ובהחלטה של רגע אני תולש דף מן הפנקס שעל השולחן. "מגיע לו, ליענקי שלך, לקבל מכלי ראשון את המחמאות שהן שלו ביושר". וכבר רץ העט שלי על הדף בקלילות ובמהירות, מכין לתלמיד היקר שבבית הפתעה כתובה מלאה וגדושה מחמאות.

*

"זה הפתק שהרבי'ה הביא פעם, בתחילת השנה, לאבא שלי באסיפת ההורים", עיניו של יענקי מושפלות באי נעימות, ובכל זאת הוא ממשיך; "מאז הוא תמיד בכיס שלי, לא הולך אפילו יום אחד לחידר בלי זה. הרבי יודע שלא קל לי בלימודים. אני לא מהתלמידים שמצליחים לקצור מאות בלי להתאמץ, ופעמים רבות אני מרגיש שנגמר לי הכח, שאני עומד לפני יאוש ממש. אבל אז אני שולף את הפתק מהכיס, והמילים שבו מחזקות אותי ונותנות לי מרץ להמשיך. וגם היום המילים הללו היו סוד ההצלחה שלי במבחן".

*

ידי רועדת כשאני מושיט אותה ונוטל בהירות את הפתק. כתב היד הרגיל שלי. עט סטנדרטי. על דף מלבני קטן וחסר יומרות. אוסף פשוט של מילים שהצטרפו לשורות. דקה וחצי של השקעה באותו ערב גורלי של אסיפת הורים.

מישהו היה מסוגל לשער את העצמה הטמונה בהם? מישהו היה מסוגל לדמיון את ההשלכות שלהם? מישהו היה מעלה בדעתו מה הם מסוגלים לחולל?

ארבע עשרה שנים אני כבר עוסק בחינוך, ארבע עשרה שנים אני ניצב מול כיתות מלאות תלמידים ומקנה ידע, מעביר שיעורים.

אבל שעור כמו זה שלמדתי היום, דווקא מאחד התלמידים שלי, שיעור מדהים ומוחשי כל כך על כוחה של מילה טובה - עדיין לא היה לי מעולם. אמרה חריפה אמר הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, שהנה מדרך העולם שהנכנס למקום עבודתו של גג ידרוך שם על חתיכות זכוכית, וכן הנכנס למקום עבודתו של חרש לא ימלט מלדרוך על שברי עצים, כמו כן יש אשר בכניסתו לבית שמגדלין בו תינוקות של בית רבן ידרוך על נשמות.

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'ירכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תבורכו מפי עליון!

לזיכוי הרבים: בית הוראה יחווה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730	
נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפואה שלימה!	העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל
לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה	להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה
לעילוי נשמת: עמנואל בן אירן, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלנט, סלנט בת טאווס, ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, אליהו בן זוהרה	נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל
נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה	העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה
שדכנית (בלחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-676049 שידוכי "חסידי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למתור החרדי לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם בתוכנת אוצר החכמה ועוד טל: 099595@okmail.com	
מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.	

סגולה מרבי נחמן לזש"ק

פרשת וירא

מתקרבת אליו, כמו שהיה בעיקב: "ויפגע במקום", שחר המוריה בא לקראתו, וההיפך במתרחק. כמו שנאמר "וכי ירבה ממך הדרך", כי על הראות לך כי רב הדרך, ותתרחק מהמקום - גם המקום הקדוש יתרחק ממך. אך להיפך היה באברהם, החפץ להידבק בקדושת המקום, כי על כן כאשר היה הולך - הוא הלך לעומתו היה נוסע הנגבה, הוא הר המוריה, כי קדושתו באה ונוסעת לקראתו.

לאור דברי האלשיך, יתורצו כל הקושיות:

נפשו של אברהם נכספה לקיים את מצות בוראו, ועל כן השכים בבוקר, שזרזין מקדימין למצוות, ואח"כ חבש את חמורו בעצמו ולא ע"י אחד מעבדיו, כפי שכתב רש"י, ולאחר שהוכיח תשוקה וזריזות שכזו ונפשו איוותה להר המוריה, היה מן הראוי שגם המקום הקדוש יתקרב אליו, דברי האלשיך, אך לאחר כל זאת, כאשר נשא אברהם את עינו ביום השלישי, מה נעצב לראות את המקום "מרחוק", וכאשר ראה שההר עודנו רחוק ממנו, חשב על מה ולמה לא מתקרב אליו ההר, לגודל תשוקתו.

חלילה לטעות כאילו בגלל אברהם אירע הדבר, אלא כפי שקרה כששהה עם לוט, כמאמר חז"ל על הפסוק "וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו" - כל זמן שהרשע עימו, היה הדיבור פורש ממנו, ואף כאן, כל זמן שהנערים גסי החומר היו עימו. לא היה יכול הר המוריה, שעליו השכינה להתקרב אל אברהם.

ועל כן אמר אברהם לנעריו "שבו לכם פה עם החמור", כלומר: מידכם ובגללכם אירע לי כזאת, בעטיה של גסות החומר הדומה לחמור, ועל כן רק "אני והנער נלכה עד כה".

ואמנם מעיד הפסוק מיד: "וילכו שניהם יחדיו". רק שניהם ולא היה זר במחיצתם, ואז "ויבואו אל המקום אשר אמר לו האלוקים" - תיכף ומיד!

(ושלל לא יחסר)

"וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת הָאֵשׁ וְאֶת הַמֶּאֲכָלֶת וַיִּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו... אֱלֹקִים יִרְאֶה לוֹ הַשָּׁה לְעֹלָה בְּנֵי וַיִּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו" (כב, ו-ח).

פעמיים מדגישה התורה **וילכו שניהם יחדיו**, והדבר אומר דרשני. **ונראה לבאר**, דהנה אמרו חז"ל (יומא לז): "שלשה שהיו מהלכין בדרך, הרב באמצע, גדול בימינו וקטן משמאלו... והתניא, המהלך כנגד רבו - הרי זה בור, אחורי רבו - הרי זה מגסי הרוח? דמצדד אצדודי" ["מקצת צד רבו. רש"י]. מבואר בגמרא כי ההולך ממש ליד רבו, היינו לצידו, הרי זה בור, ומפרש רש"י (ברכות כז: לענין דומה): "מראה כאילו הם שווים".

והנה, בגמרא בברכות (מו:) **שנינו:** "אין מכבדין לא בדרכים ולא בגשרים". הקשו שם התוספות (בד"ה "אין" וכן בשבת נא: ד"ה "קדמיה"), אם הדין הוא שאין מכבדין בדרכים, מדוע יש להקפיד על אופן ההליכה של תלמיד עם רבו, ומדוע המהלך כנגד רבו הרי זה בור?

ויש שתירצו, על פי שיטת המרדכי (פ"ז דברכות, ס"י קסו) **בשם הראב"ה** (והובא ברמ"א י"ד, רמב"ז, שכל הדין ש"אין מכבדין בדרכים" נאמר רק במקום סכנה, אבל בדרך רגילה חובה לכבד. ע"כ. עוד יש לתרץ, שאין חיוב לכבד בדרכים, כאשר הולכים לדבר מצווה, כיון שהולכים בזריזות אין צורך לנהוג בדרך כבוד. כאשר הלכו אברהם ויצחק לעקידה, מספרים חז"ל על הנסיונות של השטן לעצור אותם בדרכם, וכך נאמר (ילקוט שמעוני וירא, צט): "הלך ונעשה לפניו כנהר גדול שלא יוכלו לעבור. אמר אברהם: אם יורדים הנערים מתירא אני שמה יטבעו. ירד, עמדו להם המים עד צואריהם. תלה אברהם את עינו לשמים אמר: רבון העולמים נגלית עלי ואמרת לי אני יחיד ואתה יחיד, הדוע שמי בכל העולם והעלה בנך לעולה, ולא הרהרתי אחר דבריך ולא עכבתי מאמריך, ועכשיו באו מים עד נפש, אם טובע יצחק בני היאך יתייחד שמך? מיד גער הקב"ה בשטן והלך לו".

נמצאנו למדים כי הליכתם לעקידה היתה במקום סכנה, וחל עליה דין של "אין מכבדין בדרכים". ולפיכך הדגישה התורה - "וילכו שניהם יחדיו", שהיה יצחק מהלך כנגד אביו, ולא כיבדו ללכת מאחוריו. לאחר מכן, כאשר שאל יצחק את אברהם "ואיזה השם לעולה" והשיבו אברהם "אלוקים יראה לו השם לעולה בני", שוב הזדרז יצחק כדין ההולך לדבר מצווה, ועל כן נאמר פעם נוספת - "וילכו שניהם יחדיו", שלא היתה חובה ליצחק לנהוג כבוד בדרך. (אמרי בינה)

"וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו" (יח, ב).

פירש רש"י: אחד לבשר את שרה, ואחד להפוך את סדום, ואחד לרפאות את אברהם, ומשם הלך להציל את לוט.

והקשה **גאון עוזנו החיד"א זצ"ל:** הן לפי סדר פעולותיהם, היה ראוי למנות בראשונה את המלאך שבא לרפאות את אברהם!

ותירץ, שבאמת לא היה אברהם אבינו נצרך למלאך שירפאו. שהרי אמרו שמרגלית היתה בצוארו, וכל הרואה אותה היה מתרפא - ומדוע לא הביט בה אברהם עצמו? אלא, שמחבבו את המצוה לא רצה להרפא! לכן נשלח המלאך, לאותות לו שמסכימים מן השמים שיתרפא. ואז באמת לא נצרך לרפאל, אלא הביט במרגלית ונרפא. נמצא שלמעשה לא נצרכה שליחותו של רפאל אלא כדי להציל את לוט!

(מעין השבוע)

"וְהוּא עִמָּד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ" (יח, ח).

כאשר נפגש **הצדיק רבי חיים מקוסוב זיע"א** עם מחותנו **הצדיק רבי ישראל מרוזין זיע"א** הכינו בני הבית סעודה גדולה לכבודם של שני שרפי קודש אלה. רבי ישראל נוהג היה שלא לאכול כמעט מאומה וגם כעת לא שינה ממנהגו אלא טעם מעט מזעיר ודחה את הצלחת מעליו.

מחותן יקר - שאל הרה"ק מקוסוב זיע"א - מדוע אינכם סועדים את לבכם? לפני שירדנו לעולם הזה - השיב רבי ישראל - התנינו מפורש תנאי עם הגוף שלא נרד לעולם הגשמי אלא אם כן יסכים הגוף שלא ליהנות מהאולם הזה ויסתפק רק בנחוץ לו להחזיק את עצמו.

כאשר שמע את הדברים הפסיק הרבי מקוסוב את אכילתו ודחה גם הוא את צלחתו מפניו.

שאל אותו רבי ישראל: ואתה מחותן, מפני מה אינך אוכל? האם גם אתה תניתי כך עם גופך?

האני לא התניתי כל תנאי - השיב רבי חיים בחיוך - אלא שלימוד גדול למדתי מהנהגת ליל שבת, כאשר שכים מבית הכנסת מלווים לו לאדם שני מלאכים, ובהגיעו הביתה מברך אותם האדם בברכת "שלום עליכם מלאכי השרת", ו-"בואכם לשלום מלאכי השלום".

אולם - המשיך הרבי מקוסוב - עוד בטרם נפתח בסעודת השבת אנו אומרים: "צאתכם לשלום" מדוע איננו מזמינים אותם לסעודה? האם זו קבלת פנים ראויה?

אלא - סיים הרבי מקוסוב - אנו אומרים כן מפני שאין זה נעים לשבת לסעודה יחד עם מלאכים שאינם אוכלים ושותים...

(וקראת לשבת עונג)

"בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשֶׁא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא אֶת הַמְּקוֹם מְרַחֵק. וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֵל נְעָרָיו שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר וְאֲנִי וְהַנֶּזֶר נִלְכְּהוּ... וַיִּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו... וַיִּבְאוּ אֶל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹקִים" (כב, ד-ט).

הגאון רבי חיים אלעזר וואקס זצ"ל, בעל שו"ת "נפש חיה" - הקשה כמה קושיות על לשון הפסוק:

א. לשם מה צריך הפסוק להדגיש שאברהם ראה את המקום "מרחוק", די היה לומר שכאשר ראה אברהם את המקום צויה אל נעריו להישאר, ומהי הנפקא-מינא בידיעה שראה את המקום מרחוק?

ב. עצם הדבר טעון הסבר: מדוע כאשר ראה את המקום צויה לנעריו להישאר? איזה נזק ייגרם אם גם הם יהיו עימו בשעת העקידה?

ג. מדוע את ציוויו להם להישאר, צריך אברהם לומר בלשון "שבו לכם פה עם החמור"? למה לו להזכיר את החמור? ואמנם, חז"ל דרשו שהכוונה ל"עם הדומה לחמור", ובכך רמז על נעריו שהם גסי החומר - כחמור, ועדיין לא מובן לאיזו תועלת אמר להם אברהם שהם גסי חומר כחמור, ולמה דווקא עכשיו, ברגעי ההוד שלפני עקידת בנו יחידו?

ד. מדוע נקט הפסוק לאחר מכן לשון "וילכו שניהם יחדיו"? והלא המילה "יחדיו" מיותרת, שהרי אנו יודעים שלאחר שנשארו הנערים והחמור, הרי נותרו רק שניהם בהליכתם? (עיין ברש"י שהביא את דברי חז"ל לפרש קושיא זו).

ה. הרי המהלך מבאר שבע להר המוריה חצי יום א"כ איך לקח להם ג' ימים? כבואו ליישב קושיות אלו, מקדים בעל "נפש חיה" דברי האלשיך בפרשו לך לך, וזה לשונו: "אך הנה ידענו כי הר המוריה אשר שם השכינה הוא נגבה לארץ ישראל, ואשר לו חשק ללכת ולקרב שמה - גם קדושת המקום

הקריאה לעזרה הגיעה בחתונה של חבר משותף. מישהו טפח על שכמי. זה היה חבר החדר שלי מהישיבה, אותה עזבתי לפני כשנתיים. 'מה שלומך?' 'ברוך ה' - הבטתי בו. משהו נראה בו שונה. אני מכיר לעומק. העליות מחפה על עצב גדול. 'באמת הכל בסדר? שאלתי והבטתי ישר לתוך עיניו. כתשובה קיבלתי אנהח עמוקה. 'עוזב, זה לא לעכשיו. מה קורה בצפת?'

מספר חודשים אחרי נישואיו עברנו להתגורר בצפת עיר הקודש. עיר נפלאה עם אנשים מיוחדים, אך עם כל היחודיות שלה, רחוקה ת"ק פרסה מירושלים התוססת. בדרך כלל איני עולה לירושלמה על מנת להשתתף בכל חתונה אליה אני מוזמן, בשל שעות הנסיעה הארוכות, אולם הפעם שיניתי מהרגלי לכבוד נישואי חברי הטוב, שם פגשתי בחבר החדר שלי. 'בדאי שזה לעכשיו', אמרתי לו. 'אתה לא חייב לספר, אבל אם אתה רוצה, נצא ללובי. אני כולי בשבילך. יש זמן ארוך להמתין עד האוטובוס הבא'. 'נצא', הוא הנהן. ביקשתי מהיושבים בשולחן לשמור לנו מנות, וניגשנו ללובי מחוץ לאולם. מיד כשהתיישבנו אמרתי לחברי: 'פתח פיך ויאירו דבריו, אני שומע'.

במקום תשובה טמן חברי פניו בידיו ולא ענה. המתנתי בסבלנות. אחרי מספר דקות הוא אמר: 'זה הבית שלי. אני חושש שאנחנו עומדים לפרק את החבילה'. התחלתי להרגיש את לבי הפועם. הוא החל לשרטט בפני את קורות חצי השנה שחלפה מאז חתונתו ועד היום. הקשבתי לכל מלה ולכל נימה מדבריו. החל מכעס גדול עד ליאוש עמוק. 'זוהו', סיים. 'עכשיו אתה מבין? למרות שאיני רוצה בכך, הטוב ביותר לכולנו יהיה אם נסיים את הסיפור בצורה יפה'.

'ועד עכשיו דברת עם מישהו על כך? שאלתי אותו. הוא הניח בראשו. 'לא. בנינו לא מדברים על זה בחוץ. לשם מה?' 'תן לי לחשוב על הדברים', ביקשתי. הוספתי מילות עידוד ארוכות ושבונו לאולם ולצלחות הקרות

שהמתינו בסבלנות על השלחן העגול. **בדרכי הביתה היו לפני מספר שעות נסיעה בהן ניתחתי בניו לבין עצמי את הדברים ששמעתי.** חברי ניחן בלב טוב ובנשיאת חן, הוא אדם טוב ביסודו אך יחד עם זאת יש לו נטיה להתבצר בעמדותיו, לא להשקיע. מפונק גדול שהורגל מקטנותו לקבל הכל על מגש של כסף. בישיבה לא נכנסו עמו לעימותים וכחבר חדר נהגנו לומר לו בלי סוף בשל קסמו האישי. אך בחיי הבית הדברים נראים אחרת, ואת זה אני אומר כנשוי ותיק בן שנתיים ימים. במוחי הבהבה ההבנה שאני צריך להתגייס מיידית. חברי אינו מקבל מרות בקלות אך לי יש עימו שפה משותפת והשפעה רבה עליו. הוא צריך קודם כל להבין שיש כאן שני צדדים ושהוא גם כן עשה טעויות לא מועטות. עליו ללכת ליעוץ אישי בטרם ינקוט בצעד נמהר. יש כאן תכונות אופייניות שאינן מעובדות. אם אטול על עצמי את המשמיה אני יכול להציל בית יהודי, למרות שהדבר כרוך בקשיים לא מעטים. האם אני יכול לקחת אחריות על עצמי? ידעתי שכן. לפחות עלי לנסות.

בחדשים הבאים עשיתי את הדרך מצפת לירושלים פעמים רבות. שיחות טלפון ארוכות בשעות מוזרות, פגישות ארוכות וצפופות. לא התיימרתי להיות תחליף לאיש מקצוע אלא להיות זה שמעורר באפשר לשנות אם אחד כזה יכנס לתמונה. המון מילות עידוד, חיזוק והקשבה אמיתית - שעות ארוכות שבאו על חשבוני האישי. השתדלנות עלתה לי בדמים לא מועטים - הפסד ימי לימודים, נסיעות, חשבון טלפון מנופח במיוחד. לאברך זלפון כמוני לא היה זה מובן מאליו אך בסופו של דבר המאמץ נשא פרי. אחרי תקופה יכולתי לציין שעמלי לא היה לריק. במאמצים משותפים והם הרבה רצון כנה - הבית הצעיר שזה עתה נבנה החל לראות ימים יפים.

השלוש הצעירי שזה עתה הלכו בשכון ברחוב הסיפוק היה רב. כששמתי לב ששיחות הטלפון מצד חברי הידלדלו לאפס ידעתי שמשמתי הושלמה. מפגישות אקראיות פה ושם הבנתי שהעניין עלה על דרך המלך

וכך הסתיים תפקידי בקול דממה דקה.

באותה תקופה קיבלנו בדואר חוברת מהודרת של הגרלה סינית מאחת העמותות העוסקות בחסד. בדרך כלל אנחנו משלמים אותה לפח הקרוב בלי שהיות. הפעם עלעלתי בה יחד עם הקפה של ארוחת הערב. טיפות ניתזו בדיוק על העמוד בו הובטחה לזוכה מחצית הקופה. במקום לנגב את הטיפות העכורים קראתי בעניין את ההבטחה: תמורת עשרים שקלים יש לנו סיכוי להגריל סכום לא קטן ומאוד מאוד נצרך. מתי ההגרלה? מחר. התקשרתי למוקד ההגרלה ושלמתי בכרטיס האשראי עשרים שקלים, כשאני מצוין את קוד הזכייה בה אני חפץ. אמנם מעודי לא זכיתי בשום הגרלה, אפילו בהגרלה על ספרים בתלמוד תורה, אבל בכל זאת, למה לא לתת הזדמנות? בפרט אם הכסף מוקדש לצדקה. סיימתי את השיחה. שעה לאחר מכן שכחתי מהעניין לגמרי.

למחרת בשעות הערב צלצל הטלפון בביתנו. רעייתי הרימה את השפופרת. המשוחחת ביקשה לדעת אם אנחנו אלו שהשתתפנו בהגרלה על חצי קופה בארגון פלוני. 'לא, עד כמה שידוע לי', ענתה אשתי במבוכה. סימנתי לה שכן, אךן השתתפנו. 'אתמול הכנסתי את השם שלנו', לחשתי לה. 'עכשיו אני שומעת שכן', אמרה אשתי בסקרנות. 'ובכן', אמר הקול החגיגי 'רצינו להודיע לכם על זכייתכם בחצי קופה. ההגרלה הצליחה מעל המשוער והסכום בקופה היה גדול במיוחד. אתם מוזמנים למשרדנו לקחת את זכייתכם'. 'בכמה זכינו? שאלנו במתח. 'בשלושים ושמונה אלף שקלים במוזמן, ושיהיה לכם לבריאות'.

מנסייני הצעיר אני יודע שבדרך כלל העולם מתנהל בהסתר פנים. אין תשלומים מידיים, וזה לא שתמיד הצדיקים מרוויחים והרשעים נענשים. לא על כל מעשה טוב מקבלים תגמול מידי, אולם הפעם הרגשתי בחוש שהוענקה לי מתנה על הליכתי בדרכו של אהרן הכהן.

משולחנו של העורך

ג. מקור נוסף מצינו בגמרא בפסחים (ק"ב), שם מובא ששבעה דברים ציוה רבי עקיבא את רבי יהושע בנו, ואחד מהם הוא 'אל תמנע מנעלים מרגלך'. ופירש הרשב"ם, שרבי יהושע הוא רבי יהושע בן קרחה שהיה בנו של רבי עקיבא. וכן מצינו עוד שם (ק"ג): 'שבעה מנוודין שומעים', ואחד מהם הוא המונע מנעלים לרגליו.

ד. בגמרא בשבת (ק"ב) מצינו עוד, שרבי יהושע בן קרחה פגש בדרכו בצדוקי אחד, וקינטר אותו הצדוקי על שהלך ללא מנעלים לרגליו, ש'מי שנועל מנעלים לרגליו - הוא נחשב לבן-אדם' (ע"ש ע"ד), והקשו המפרשים מדוע רבי יהושע בן קרחה לא נעל נעליים, כמבואר בגמרות לעיל?

ועוד הקשה הגר"ח פלאגי זצ"ל בשו"ת לב חיים (ח"א, סי' נט), כיצד לא נזהר ר' יהושע מאזהרת אביו, כדמצינו בגמ' בשבת (ק"ב) שהלך יחף? וכן הקשה בספר פנים מסבירות ועוד [ויש לציין, שלדעת התוס' בבבבורות (מ"ח) רב"ק אינו בנו של ר"ע, ולפי"ז א"ש]. ותירצו בכמה אופנים: הקרבן אש"ה ביאר, שהיה זה קודם שציווה אביו. והוסף, דאדרבה משום כך הוצרך ר"ע לצוותו על כך.

בשדה יצחק (פסחים ק"ב), ביאר, שהקפיד אינה אלא בעיר והוא הוצרך לצוותו על כך בדרך, מחוץ לעיר (וזה כתיובו של היעב"ץ לעיל על אבא חלקיה). אך בשו"ת לב חיים כתב, שתלמיד חכם צריך לזוהר אפילו בדרך, מצד שהוא גנאי (עי' ברכות מג סו"ע"ב ד"ק), ועל ת"ח מוטלת החובה לזוהר ביותר (עי' שבת ק"ד. וברמב"ם פ"ה מהל' דעות ה"ט), והוסף, שדברי ר' עקיבא הם בסתמא, ואזהרתו לרבי יהושע בנו ש'אל ימנע מנעלים לרגליו' משמע בכל מקום, ולכן הוצרך לצוותו ע"ז, שהיה בעיר בלאו הכי אסור שהרי הוא כ'מנודה לשמאל' וענין שם, שהוסף ליישב בזה את דברי הרשב"ם בפסחים (ק"ב) שכתב, שגנאי הוא לת"ח לילך יחף, וציין לגמ' בשבת (ק"ט), דלכאורה קשה, דהרי שם משמע שיש לזוהר בכל אדם. וע"פ זה ניחא, דבכל אדם יש להתיר בדרך דאין כ"כ בזיון, אך לת"ח גם בדרך אסור, וכמשנ"ל.

המהרש"א תירץ, ש'אפשר' שהיה זה ביום הכיפורים או בתשעה באב, שאסורים נעילת הסנדל.

הענין אליהו תירץ, שהיה זה מחמת עניותו של רבי יהושע בן קרחה. וכן תירץ בכפתור ופרח (פרק מג) בשם הר"מ מקוצי (בעל הסמ"ג), ובמנחת אהרן (פאריה, כלל ג, אות ו). וכו"ל ביאר בסדר הדורות (לובי יחיאל הלפרין, ע"ש, אות י, בנז"מ ע"מ שסו"ד"ה ויש).

היעב"ץ ביאר, שאולי היה זה מחמת אונס, שהיתה מכה ברגלו וכד' [ויש להעיר על דבריו, מדוע לא בדרך כפירושו בשבת (ק"ב), שכל הקפידא היא בעיר, אך בשדה אין חשש. וכנראה, היה זה ביאר שרבים הולכים בה וכד']. וכן ביאר בספר סימנא מילתא (עמ"ס ברכות. עמ"ט, אות יב) ובספר יד אפרים (שם).

חלק ב - בעלון לפר' תולדות'

פנייה לשבת בענייני הלכה ואגדה

האם מותר לאדם ללכת ברגליים יחפות? חלק א'

בכמה מקומות בש"ס, מצינו התייחסות לענין הליכה ללא נעליים:

א. בגמרא בשבת (דף קט"ט) שנינו, 'אמר רב יהודה אמר רב לעולם ימכור אדם קורות ביתו ויקח מנעלים לרגליו' (המתאמים למידותיו. ניצוי אור, ברכות ס"ב). וכן פסקו הר"ף (דף נ"ב), הרא"ש (פרק י"ה, ס"ו), הראב"ה (ח"א, שבת ס"י רע"ו), הקיצשו"ע (ג, א) ועוד.

ותחלקו המפרשים בטעם הדבר: רש"י (ד"ה ויקח) פירש, 'דאין לך בזיון מן המהלך יחף בשוק'.

המהרש"א פירש, שלפי הסוגיה שם נראה שהוא משום צינה, וכמו שאמרו בגמ' ביומא (ע"ג): שהיולדת תנעול מנעל כל ל' יום משום צינה, ובאים להשמיענו, שהגם שקורות ביתו של האדם מגינות עליו מחום השמש הזורחת, מ"מ ימכור אותם כדי לקנות מנעלים, שיתר יש לו לזוהר מהצינה. וכן פירש ברבינו פרוחיה (שם), שהוא מצד 'שלא יצטנן ויכהו עיניו'. וקצ"ב בפירושו זה, דהוא מועיל רק לימות הצינה ולא לימות החמה, ומלשון הגמ' 'לעולם' משמע שאיירי בכל גוני. וי"ל.

המאירי (פסחים ק"ב) פירש, שהוא מפני שהרגל מועדת לינוק.

רבנו משה חגיגי זצ"ל בספרו משנת חכמים (המעלה הה-ו, אות רכ"א) פירש בשם חכמי הרי"מ, שענין לבישת המנעלים הוא כדי שלא יגע בשרו על האדמה שבחטאו של אדם נתקללה, והיה הפסק של עור או של עץ בין האדמה לרגל [ובמקום קדוש, הרי זה יצא מכלל הקללה ושרתה עליו ברכה, על כן נאמר למשה בסנה 'של נעליך', לומר לו שאין הוא צריך להפסק המנעל, לפי שהמקום עליו אדמת קודש היא. וע' לקמן].

בשו"ת מעשה אברהם (פ"י) ביאר בשם החסד לאברהם, שהטעם שאסור ללכת יחף הוא משום שהחשש עפר לחמו, והעפר שואף מזהמת הנחש ומשפיע למעלה, ולכן צריך ללבוש מנעלים, כדי להפסיק בין הטומאה של הנחש. וסיים, שכל זה הוא בארץ העמים - שם יש לנחש שליטה, אך לא בארץ ישראל.

ב. מקור נוסף מצינו בגמרא בתענית (כ"ג), שאבא חלקיה הלך בדרך מהשדה לביתו כשהמנעלים בידיו, וכששאלוהו החכמים על כך ביאר להם את סיבת הנהגתו. המפרשים הקשו מהגמ' בשבת (ק"ט), ותיירצו בכמה אופנים:

היעב"ץ תירץ, 'דשמא לא אמרינן זה אלא בעיר, ואבא חלקיה הלך יחף בשדה'. וכן תירץ בספר אפיקי מגינים (על השו"ע, ביאורים, אות"ה, ב, סק"ג). ולכאורה, החילוק בין עיר לשדה הוא אינו מצד צניעות, כי הלא מלא כל הארץ כבודו', אלא מצד בזיון (וכדביאר רש"י בשבת), ודוקא בעיר - שם רואים אותו העוברים ושבם, יש בזיון, אך בשדה לא [ראיה לזה, ע' ב"מ דף ט (ה"ב) דו"ק].

באופן אחר יישוב רבינו יוסף חיים זצ"ל (בן יהודע שם), שודאי אין הכונה שהלך יחף ממש, אלא כיסה את רגליו בכיסוי בד [וע"ע למלבי"ם בארצה"ח ב, ו].

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאם ושלמים, לרפואת כל הפצועים, להצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.

אומנייה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 111

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

שבת וירא - תשפ"ד

עניין של חינוך

לבחור נכון!!!

"כִּי יִדְעֲתֶיכוּ לִמְעַן אֲשֶׁר יֵצֵא אֶת בְּנֵי וְאֶת בָּיִתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ ה' (יה, יט)

מעשה שהיה בעיר אחת במרכז הארץ. אל בית הכנסת שברחוב 'רבי חיים עוזר' הגיע בשבת יהודי עולה חדש מרוסיה ומצא לו מקום לשבת. בקריאת התורה ניגש אליו הגבאי, שאלו לשמו ולשם אביו וכיבדו בעלייה. עלה האיש לתורה, וכאשר החל לומר את הברכות פרץ בבכי מר, דמעות חנקו את גרונו ולא הניחו לו לסיים... כך בכה שעה ארוכה ואיש לא הבין על מה ולמה. לאחר התפילה סיפר האיש בהתרגשות את סיפורו: "היום, בשבת זו, חל יום הולדתי השמונים ושלושה. הפעם האחרונה שבה עליתי לתורה הייתה לפני שבעים שנה בדיוק, כאשר נחגגה לי חגיגת בר מצווה בבית הכנסת בוויילנא. לאחר שעליתי לתורה ניגש אל אבי רב בית הכנסת, הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצ"ל, ושאל אותו היכן אני לומד. אבי השיב שאני לומד בעיר בבית הספר הכללי... ידע לך, אמר רבי חיים עוזר לאבי, 'אם בנך ימשיך ללמוד בבית הספר הזה ולא יתחנך כראוי ברוח ישראל סבא, אזי לבסוף יעזוב את דרך התורה ויעברו שבעים שנה עד שיעלה שוב לתורה!...' "אוי!" סיים היהודי את סיפורו, "כמה שהוא צדק! ולא זו בלבד, אלא שכיום, לאחר שבעים שנה, אני עולה לתורה בבית הכנסת הנמצא רחוב הקרוי על שמו של אותו גאון וצדיק!" (יוקראת לשבת עונג)

מסיפור זה נלמד לנצל את הכוחות האדירים שקיבלנו - לתורה ועבודה ובוזה ננצח!

בברכת שבת שלום

מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מְלָכִים

בחירתו של ישמעאל

בפרשתנו מסופר על גוי שקיבל מה' מתנות רבות מאוד, כוחות גדולים ומרובים ועזרה מהקב"ה, ואת כל זה הוא "זרק לפח האשפה"... לא ניצל את הכוחות הטובה והכול הלך לאבדון. הוא היה כמו אדם שקיבל מיליון דולר, שרף אותם באש ונותר חסר כול, רעב וצמא, בלא קורת גג ובלא בגד מחמם. האדם האומלל הזה - שאמלל את עצמו - הוא ישמעאל. הקב"ה אמר להגר על בנה ישמעאל: "לְגוֹי גָדוֹל אֶשְׁמְנוּ". מילים שלא נאמרו על שום אדם, נכתבו בחומש על ישמעאל. הוא קיבל עזרה עצומה משמיים, סייעתא דשמיא גדולה מאוד. נאמר עליו: "וַיְהִי אֶל־הֵימָן אֶת הַנְּעָר" - אלקים היה איתו, הלך עימו כל הזמן. הקב"ה ליווה אותו כדי שיגדל ויתפתח. עוד נכתב על ישמעאל: "וַיִּגְדַּל". לא מדובר רק על התבגרות ושנות חיים נוספות, אלא שהוא גדל באמת, לומר ברוחניות, ונעשה לגדול הדור. ואיך זכה ל"וַיִּגְדַּל"? על ידי "וַיְהִי אֶל־הֵימָן אֶת הַנְּעָר". הקב"ה נתן לו כוחות אדירים והעניק לו סייעתא דשמיא אדירה. ומה יצא מכל זה? מה יצא מישמעאל? "וַיְהִי רָבָה קִשְׁתּוֹ" - הוא נעשה צלף. היה יורה חיצים ופוגע במטרה, "כל קליעה בול", ואת יכולת הצליפה הזאת ניצל לרעה והיה יושב במדבר ומלסטם את הבריות. **רבי חיים שמואלביץ' זצ"ל, ראש ישיבת מיר, אמר על כך רעיון אמיתי ונפלא, מאיר עיניים:** לאדם יש בחירה חופשית. הקב"ה בירך את ישמעאל ואף מינה מלאך מיוחד שילווח אותו ויסייע לו בכל דבר שיעשה. כל מה שיעשה - יצליח בידו. כל מה שישקיע בו - יתברך. גם עפר יוכל להפוך תחת ידו לזהב... "וַיְהִי אֶל־הֵימָן אֶת הַנְּעָר" - הקב"ה עזר לו כל כך, אבל הוא לא ניצל את הסייעתא דשמיא הזאת לטובה. הייתה לו בחירה חופשית, והוא לא בחר בחירה נכונה. הוא לא בחר בטוב. זהו הסוד של הבחירה החופשית. הבחירה החופשית היא מתנה גדולה לאדם, אבל היא גם אסון גדול אם לא מנצלים אותה לטובה. אלקים נתן לישמעאל עזרה וכוחות שיאפשרו לו להיות הגדול שבדור. במה יהיה גדול? במה שיבחר. הוא בחר, למרבה הצער, להיות צלף. הלך לבית ספר לקליעה למטרה, נעשה "גדול הדור" בקליעה למטרה... מה הוא הרוויח? הרוויח קליעות מדוייקות "בול" בחיות ובציפורים מסכנות. ומה הוא הפסיד? הפסיד את היכולת להיות גדול הדור, להיות נביא ה' כמו משה רבינו. הוא הפסיד רוחניות אדירה וקרבת ה', הפסיד שכר בגן עדן לנצח נצחים. הוא השתמש בסייעתא דשמיא לרעה, לסטם בני אדם והביא על עצמו ייסורים נצחיים. כך עלול אדם לשרוף מתנות, שפע, כוחות וברכות שהוא מקבל מה'. **חז"ל (יוקראת רבה ב, א) אומרים** שאלף נכנסים למקרא (ללמוד), מאה מהם יוצאים למשנה, עשרה לתלמוד ואחד להוראה. ואפשר לומר: מן השמיים מורידים שפע לכולם, שכולם יוכלו להיות גדולים וחכמים, אך רבים אינם משתמשים בשפע הרוחני הזה, בגלל עצלות ומידות רעות ובגלל כבידות של התאוות. ומן השמיים רואים שיש אחד המוסר את נפשו באוהלה של תורה, והוא עמל ויגע ומסתפק במועט. מה עושה הקב"ה? לוקח את כל הכוחות המבוזבזים של כל האלף ונותנם לאותו אדם, והוא גדל לאין שיעור. **גם הגמרא אומרת**, שאדם שבא ראשון לתפילה נוטל שכר כולם. מה הכוונה? בבוקר ניתנת משמיים רוח קדושה והשראה. כאשר המתפלל הראשון בא לתפילה הוא זוכה ליהנות מהשפע הזה, שכולו עומד לרשותו, משום שהאחרים מחמיצים את ההזדמנות ובאים מאוחר. הבה נתחזק כולנו, נלמד לנצל את כל הכוחות שה' נתן לנו כדי להתקרב אליו ולהתעלות בעבודתו יתברך. (הועתק בקיצור מהספר נתיבי אור)

מעשה שהיה...

הבקר המושיע! 1

ספורים על רבנו רבי אברהם אלימלך פרלוב הי"ד זיע"א

הילולא דצדיקייא

הילולת כ"ק

האדמו"ר מקרלין

סטולין רבי אברהם

אלימלך פרלוב

הי"ד זיע"א

הרב אברהם אלימלך פרלוב הי"ד- נולד ב-ד' באלול ה'תרנ"ב כבן חמישי לאביו: האדמו"ר ר' ישראל (הינוקא מסטולין) ולאימו: מרת ברכה שיינדל (בת ר' דוד מזלטיפולי) נקרא 'אלימלך' על שם זקנו הרה"ק ר' אלימלך מגרודזיסק ויאברהם' על שם המגיד מטוריסק. כבר בצעירותו נהג בדרך הקדושה והפרישות והיה יושב ולומד שעות ארוכות כשהוא מצמצם בזמן השינה ושאר צרכי הגוף, את מזונו היה בולע ללא לעיסה על מנת להמעט את הנאת האכילה ולהינות כמה שפחות מן העולם הזה וכך התפרסם בקדושתו. בשנת ה'תרפ"ב נפטר אביו זיע"א, ולמרות הפצרות החסידים סרב לקבל על עצמו את עול האדמו"רות. והתבטא כי כשמדברים עימו בעניין זה מרגיש כמו שדוקרים אותו בסכינים. אך לאחר מכתב בעניין מהאדמו"ר ר' ישראל מצ'ורטקוב החל רבינו לשמש בהיותו כבן 30 שנים כאדמו"ר השמיני בשושלת אדמו"רי חסידות קארלין. למרות שרבינו שהה בארץ בפלישת הנאצים ביקש לחזור לעדתו כדי לעודד את היהודים שם, הוא אכן חזר בספינה האחרונה שיצאה. היה בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא. רבים פנו אליו ונושעו. הנהיג את חסידיו במסירות נפש כאהבת אב לבניו גם בזמן כליאתם ע"י הנאצים. נרצח בחודש חשוון ה'תש"ג. **חסידי קארלין מציינים את היארצייט ב-י"ד בחשוון**, אך התאריך המדויק אינו ברור.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו

ספר הגה"צ רבי ישראל גרוסמן זצ"ל ראש ישיבת פינסק קארלין: כשהגיע האדמו"ר רבי אברהם אלימלך מקארלין הי"ד זיע"א לארץ ישראל, בקשו מנהלי ישיבת קארלין מקום חלופי וזמני עבור תלמידי הישיבה כדי שיוכלו להמשיך את סדרי הישיבה כרגיל. מקומה הקבוע של הישיבה היה בבית-הפנסת המרכזי בבית ישראל, אבל כיון שהגבאים הועידו את עזרת הנשים למקום מושבו של הרבי, ששם יקבל את הקהל לעצה ולברכה, חששו מההמולה בהמתנת הגבאים עד שיפנסו ולכן חפשו לתלמידי הישיבה מקום למוד זמני. תזכר לטובה צדקותה של אמי ע"ה, ששמעה על הענין והציעה ללא הסוס להעביר את הישיבה לחדר האורחים בביתנו. באותו זמן היה אבי בחוץ לארץ, וכך במשך תקופה ארוכה למדו הבחורים בביתנו ואמי ע"ה דאגה לרוחחתם ולצורכם. באחד הימים זכינו לביקורו של הרבי, שהגיע לשמוע את שיעורו של המגיד שיעור הרב הגאון שלמה אטיק זצ"ל, מגדולי גאוני ירושלים. הרבי ישב שעה ארוכה והשתתף בשיעור והעיר הערות בסגיה הנלמדת. כשישב הרבי בביתנו הגיע מכתב מארצות הברית מאבי, במכתב ספר, שבתקופה האחרונה נתקף בכאבים עזים בבטנו והלך להבדק אצל רופא. הרופא הורה לאשפזו בבית הרפואה, ולאחר סדרת בדיקות החלט על דעת צות רופאים ממחים, שעליו לעבור ניתוח. אבי מבקש במכתב, היות והרבי נמצא פעת בארץ, מבקש הוא להזכירו לרפואה שלמה בפני הרבי. אלא בקשה ממני להראות את המכתב לרבי. הרבי העיף מבט במכתב, שהיה כתוב על פני ארבעה עמודים. עבר במהירות על כל דפי המכתב ואמר: "אין מקום לדאגה. הרופאים האמריקאים אוהבים לנתח באפן שיטתי!". הרבי ברכו ברפואה שלמה. אחרי הצהרים התישבה אמי ע"ה בדעתה אולי מן הראוי היה לשלוח מברק דחוף לארצות הברית ולהודיע לאבי על התנגדות הרבי לניתוח. בין מנחה למעריב נכנסתי לרבי ושאלתי לדעתו, אם פדאי לשלוח טלגרמה. הרבי הרהר קמעא ואמר: "אין צורך, הם בעצמם יגיעו למסקנה שפדאי לותר על הניתוח". כעבור מספר שבועות הגיע מכתב מאבי ובו סופרה כל השתלשלות הענינים, איך שבתחלה המליצו לו לעבור ניתוח, ולבסוף בהתייעצות נוספת ושמיעת חוות דעת ממחים החלט שאין צורך כלל בניתוח והסתפקו בהמלצה לקחת תרופות, וב"ה חל שפור נכר. (לב ישראל)

(מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).

אופק חדרה

כניסת שבת	16:19	לוח מקומי
יציאת רבינו תם שבת	17:25	
18:01		
אור החיים	16:30	
17:56	17:20	

הרב עובדיה התפעל מתשובתו של האברך ולא ניסה לשכנעו. במקום זאת אמר לו: "אם כך, יש לי עצה אחרת. תמכור את דירתך בהר-נוף, ותלך לגור בבית שמש. בפער של מחירי הדירות תוכל לשפץ ולרהט את הדירה החדשה, ועוד ישאר לך כסף בצד..."

באותה תקופה החלה ההתיישבות החרדית בבית שמש. מחירי הדירות בבית שמש היו זולים יחסית, והמקום שימש פיתרון דיוור לאברכים. הרעיון לא קסם לאברך, בלשון המעטה. האוכלוסיה החרדית בבית שמש היתה אז מועטה מאוד, בקושי היו מוסדות ציבור חרדיים בעיר. הכולל שלו היה בירושלים, אשתו עבדה בירושלים, ומה פתאום לעזוב הכל ולגלות לעיר אחרת?

כל זה מצד ההיגיון, אבל מה עם אמונת חכמים? אם הרב אומר - צריך לשמוע לו. אם הרב מציע - בוודאי מן השמים לגלו עיבור להתגורר בבית שמש. וכך היה. הוא עבר להתגורר בבית שמש. חיפש בית הכנסת ספרדי ולא מצא. הלך להתפלל בבית הכנסת הספרדי בעיר הישנה. לא נוח, אבל אין ברירה.

יום אחד הוא הלך ברחוב, פגש אדם אמיד, והשניים פתחו בשיחה. הם שוחחו על ההתפתחות של ההתיישבות החרדית בבית שמש מהון להון עלה הצורך בהקמת בית כנסת ספרדי בשכונה החרדית החדשה שיאגד סביבו את הקהילה של האברכים הספרדים שבאו להתגורר בעיר. אמר העשיר: "אני מוכן לממן את בית הכנסת, אתה תשיג את ההקצאה - ואני אממן את הבניה".

האברך פתח ביוזמה לבקשת הקצאה מהעירייה. הוא כינס את האברכים הספרדים שגרו באיזור והחתים אותם על הבקשה, פנה לעירייה ועמד מול כל הגורמים הרשמיים. כעבור זמן הוקצה להם שטח בשכונה החדשה. האברך המשיך להתמסר לבניה, העשיר עמד בהבטחתו ומימן את עלות הבניה, וכעבור זמן זכתה הקהילה לחנוך את המבנה של בית הכנסת.

האברך ההוא היה הרוח החיה בקהילה. וכאשר הקהילה חיפשה להכתיר לעצמה רב, המועמד הטבעי היה - אותו אברך, כמובן. אם עד אז הוא היה אברך מן המניין, המשרה החשובה דירבנה אותו לגדול בתורה כהנה וכהנה ולהעמיס עצמו בש"ס ופוסקים. האברך נהיה לרב קהילה, תלמיד חכם מופלג, שניהל את קהילתו ביד רמה.

למים הוא סיפר את סיפורו ואמר: "כשהרב עובדיה העלה בפני את הרעיון לעבור לבית שמש, חשבתי שהוא שלח אותי לגלות... חשבתי בלבי: אני ויתרתי על סכום כסף עצום כדי למנוע ביטול תורה מהרב עובדיה, האם כך מגיע לי? אבל אם הרב אומר - לא שואלים שאלות. ומה התברר: "כי למחיה שלחני אלוקים". בזכות המעבר לבית שמש גדלתי בתורה. וכל זה בזכות הוויתור שלי למען תורתו של הרב עובדיה!"

ידוע שכאשר בן אדם יודע שמנסים אותו - קל לו יותר לעמוד בניסיון. לכן, אומר השל"ה, עיצה טובה לכל בן אדם שעומד בפני קושי, שיחשוב בליבו אולי הקב"ה מנסה אותי, כדרך שניסה את אברהם, וכך יקל עליו לעמוד בניסיון.

אדם אחד בא לפני האדמו"ר ואמר לו: "רבי! אני בן אדם כעסן. מתעצבן מכל דבר קטן וכועס נורא. אשתי סובלת, הילדים סובלים, האנשים בבית הכנסת סובלים. כולם סובלים. אולי יש לרבי עיצה בשבילי נגד הכעס?"

אמר לו האדמו"ר: "תמתין בחוץ רבע שעה. לאחריה תהיה לך עיצה נגד כעס.

בינתיים קרא האדמו"ר לשמש שלו והחל לדבר עימו בעודו מותיר, בכוונה תחילה, את הדלת מעט פתוחה, כדי שהלה יוכל לשמוע את השיחה. וכך אמר לו: "יש כאן בעיה עם אדם שנמצא בחוץ, שקובל על כך שכל דבר קטן מעצבן ומביא אותו לידו כעס. ברצוני לבדוק את עוצמת הכעס שלו. בצאתך החוצה תנסה להרגיז אותו, בלי שישים לב, ברצוני לראות איך הוא יגיב."

השמש יצא החוצה ודרך לו על הרגל. דריכה כזאת כמו שצריך... אך הלה הגיב באיפוק. כעבור כמה דקות חזר השמש לאדמו"ר, וכדרכו נתן לו בעיטה מאחור. גם הפעם הוא הגיב באיפוק: "לא נורא. ממש מכה קלה."

השמש נוכח לדעת שלא הצליח להרגיז אותו, והוסיף לתת לו צביטה הגונה. והאיש עדיין מתאפק: "נגיעה קטנה. לא נורא."

כעבור רבע שעה קרא לו האדמו"ר ואמר לו: "סיפרת לי שאתה מתרגז על כל דבר קטן. שלחתי את השמש שלי לנסות להרגיז אותך. והנה, הוא ניסה אותך שלוש פעמים ואתה כלל לא התרגזת..."

"והאלוקים ניסה את אברהם" (כב, א)

אברהם אבינו מפרסם את אמונת ה' בעולם. הוא מטיף לכל באי עולם שלא לעבוד עבודה זרה ולא לשחוט את הבנים לעבודה זרה. מאה שנה הוא מתהלך עירי, עד שהקב"ה פוקד אותו בבו - יצחק. והקב"ה מבטיח לו (כא, ג): "כי יצחק יקרא לך זרע". יצחק הוא היורש שלו והוא החוליה הממשיכה את שושלת האבות שעליה יכון בית ישראל.

והנה הקב"ה קורא לאברהם ומצוה עליו ציווי תמוה ביותר - לעקוד את בנו על גבי המזבח ולשחוט אותו. מה יאמר אברהם לכל באי עולם? איך הוא עושה את הדבר שנגדו הטיף כל העת? ואחרי כל השנים שהוא הטיף לאמונת ה', מה ישיב אם ישאלוהו על הבטחת ה' "כי יצחק יקרא לך זרע"?

הכל משתבש לו, עבודה של שנים הולכת לריק, יורדת לטימיון! אבל דבר אחד אברהם יודע - אלוקים אמת ודברו אמת, ואם הקב"ה מצוה עליו לשחוט את בנו, עליו לעשות את דבר ה' בלי לשאול שאלות!

זה היה הניסיון הגדול - ואברהם עמד בו בשלמות. ומה התברר? החשש מה יהיה עם הבטחת ה' "כי יצחק יקרא לך זרע" - התהפך לטובה, ודוקא על ידי העקדה מתקיימת ההבטחה הזו. בזכות עקדת יצחק הקב"ה הבטיח שזרעו של יצחק יתקיים לנצח, וגם אם יחסאו - זכות העקדה תעמוד להם לבטל מהם גזרות קשות.

מתי זכה אברהם לכך? כשעמד בניסיון. יש הרבה שאלות ותהיות, אבל אם ה' אומר - אין להן מקום. יש לעשות את דבר ה', ואז יווכחו לראות כי הכל ממת ה' והכל לטובה.

דירתו של אברהם בשכונת הר-נוף בירושלים עלתה באש, השרפה כילתה את כל הדירה על כל תכולתה. עלות השיפוץ עמדה על מאתיים אלף שקל, טבין ותקילין. עולמו של אותו אברך חרב עליו. הוא עדיין משלם את המשכנתא לדירה, ומניין יהיה לו מימון לשקם את דירתו?

הלך האברך אל הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, שהתגורר בשכונה, ותינה בפניו את צרתו. הרב עובדיה השתתף בצרתו, ואמר שיכתוב לו מכתב המלצה. אמר האברך: אבל איך אאסוף מאות אלפי שקלים?

עודו מדבר - והנה נכנס לחדר יהודי נכבד, איש עסקים עשיר. הוא סיפר לרב עובדיה שנולד לו נכד ראשון, והוא בא להזמין את הרב שימשם סנדק בברית.

שאל אותו הרב עובדיה: "היכן תתקיים הברית?"

השיב: "בבני ברק".

אמר לו הרב: "קיבלתי על עצמי לא לצאת מירושלים לבריתות בבני ברק. הנסיעות הולך וחוזר גוזלות ממני זמן רב. חבל על הזמן! בזמן הזה אני כותב את הספרים שלי, כותב תשובות, מכין את השיעורים, מוסר שיעורים. אתה יודע כמה תורה אני מפסיד בגלל הנסיעה הזאת?"

העשיר ניסה להתעקש: "כבוד הרב, הבן שלי לא נפקד במשך כמה שנים. הבטחתי לו שבעזרת ה' כשיולד לו בן, גדול הדור הרב עובדיה יהיה הסנדק, כדי שהתינוק שנימול על ברכי הרב יתברך ויגדל לתורה ולמעשים טובים. עכשיו אאלץ לאכזב אותו ולא לעמוד בהבטחתי".

אמר הרב עובדיה בקול שבור: "אני מבין לליבך, אבל מה לעשות, אני רוצה ללמוד! מה אתה רוצה, שאני אתבטל מתורה?!"

ודמעות נקו בעיניו של הרב.

לפתע התעשת הרב עובדיה ואמר לאותו עשיר: "אתה יודע מה, יש לי רעיון". הוא הצביע על האברך שישב בחדר ואמר: "אתה רואה את האברך הזה, ביתו נשרף, הוא צריך לשקם את כל הבית, אין לו כסף. אני הייתי רוצה לעזור לו, אך אין לי אפשרות. אני יכול לכתוב לו מכתב המלצה, אבל קשה לו לגייס את הסכום העצום. אם תממן לו את שיפוץ הבית, אני מוכן להיות סנדק לנכד שלך בבני ברק".

שאל: "מה עלות השיפוץ?" והשיב: "מאתיים אלף שקל", אמר העשיר: "אני מוכן לתת לו את הסכום הזה, ובתמורה הרב יהיה סנדק לנכדי".

הרב עובדיה היפנה את מבטו אל האברך וציפה לשמוע ממנו אנחת רווחה. ואז קרה דבר מדהים: האברך הניד את ראשו לשלילה ואמר: "אינני מעוניין..."

הביט בו הרב עובדיה בפליאה ותהה: "למה לא?"

אמר האברך: "ראיתי אתה הדמעות של הרב, עד כמה הוא מצטער מביטול תורה. וכי בגלל הצרה הפרטית שלי אגרום לרב ביטול תורה? חלילה לי מעשות כדבר הזה!"

נענה האיש ואמר לו: "רבי! בפעם הבאה שאתה מדבר עם השמש שלך - תסגור טוב את הדלת. אתה אומנם לא שמת לב, אבל אני שמעתי שאתה שולח אותנו לנסות אותי. וכשאני יודע שמנסים אותי - אינני מתעצבן".

אמר לו האדמו"ר: "אם כך יש לך עיצה בדוקה! בכל פעם שמרגיזים אותך, תחשוב אולי ברגע זה הקב"ה מנסה אותך לראות אם תכעס, כדרך שאני ניסיתי אותך. מחשבה זו יש בכוחה להקל מעליך ולגרום לך שלא תכעס".

זוהי העיצה הנפלאה שמייעץ השל"ה הקדוש: בעת קושי, יחשוב האדם: הקב"ה מנסה אותי עכשיו! הוא בודק אותי אם אצליח להתגבר ולעמוד בניסיון!

כשאדם יודע שמנסים אותו - קל לו יותר להתגבר על הקושי.

אספר לכם סיפור יפה שאירע לבעלת תשובה אחת, העובדת כאחות בתל השומר: אותה אשה ניגשה לאחד הרבנים, ואמרה בהתרגשות: "כבוד הרב, אני רוצה לספר לרב על השגחה פרטית מיוחדת שיש לי. אני משובצת במשמרות בליל שבת, ומאז שחזרתי בתשובה אני מקפידה ללכת ברגל מביתי ברמת גן לבית החולים תל השומר.

והנה שמת לי לב לדבר מדהים - כשאני הולכת, אף פעם לא יורד עלי גשם. גשם יכול לרדת כמה דקות לפני שאני יוצאת מהבית, ולהתחיל ברגע שבו אני מגיעה לבית חולים, אך בשום שבת לא ירד עלי גשם בדרך! האין זה מוכיח שהקב"ה אוהב אותי, ושמח בשמירת השבת שלי?!"

אמר לה הרב: "גם אני שמח על כך, אך - האם ברצונך לדעת את האמת?!"

"מה האמת?!" - התפלאה.

נענה הרב: "האמת היא, שאם היו יורדים עליך גשמים בהליכתך, זה היה סימן ברור שאת עוד יותר חשובה בעיני ה'. היודעת את מדוע? משום שמי שיודעים שהוא עלול להישבר, מקפידים כל הזמן לעודד אותו ולחייך אליו, אך מי שבאמת סומכים עליו, אין צורך לבטא זאת כל הזמן בחיובים. גם כשלא מחייכים יודעים שהוא לא ייפול ברוחו. אילו היה הגשם יורד עליך גם כשאת הולכת ברחוב בלי מיטריה בגלל שמירת השבת, היה הדבר מוכיח שהקב"ה באמת ובתמים סומך עליך, ויודע שבכל מצב תמשיכי לשמור שבת, ואף פעם לא תעשי חשבונות של 'התחלתי לשמור שבת, והנה יורד עלי גשם'... אם את רוצה באמת לגדול, שאי עינייך לשמים ותאמרי לבורא עולם: 'אנא, תוריד עלי גשם בדרך, ותראה שלא אאכזב אותך...'"

עיקרון זה נכון לכל יהודי, בכל רגע בחייו.

העובדת שהאלוקים ניסה את אברהם, מעידה על כך שבשמים החשיבו את החוסן שלו, והעריכו אותו ובתמים. כאשר לאדם יש ניסיונות, פירושו של דבר שהקב"ה סומך עליו. אילמלא היה סומך - היה דואג שלא יהיה לו שום צער, והיה מדבר אליו בכפפות של משי. (שש באמרתך ונאה דורש)

מצפה שהיה

סיפר הרב גואל אלקריף שליט"א:

ידידי, מנהל ישיבה גדולה, הביא לישיבה רצפים כדי לרצף את הריצפה. הרצפים היו סינים שעשו את המלאכה בזריזות ובחריצות. לאחר שסיימו את הריצוף בישיבה, הוא לקח אותם לרצף גם את ריצפת ביתו. הוא התיידד עם הרצף הסיני. לאחר שסיים את עבודתו הביא לו הסיני למזכרת שתי בובות מחרסינה. הבובות מצאו חן בעיני אשתו, והיא הניחה אותם בוטרינה שבסלון הבית.

עד אז היא לא סבלה מעולם מבגיות של קוצר נשימה. בלי שום רקע, היא החלה לסבול מקוצר נשימה חריף. הרופאים העלו השערה שהדבר הוא תגובה להיחשפות לאיזשהו עץ פרי.

בחצר ביתם גדל עץ מנגו. אמרו לה: "כירתו את העץ, יתכן מאוד שהוא הגורם לקוצר הנשימה".

בעלה לא היה שלם עם הצעד הזה. חבל לו על העץ, והרי יש איסור לכרות עץ פרי.

אשתו הלכה לרבנית קנייבסקי ע"ה. אמרה לה הרבנית: "מקובל שמי שיש לו טומאה בבית היא מקשה עליו לנשום".

שבה האשה לביתה וסיפרה לבעלה את דברי הרבנית. הם ניסו לחשוב, איזו טומאה נמצאת בביתם. מה יכול להיות? הבית נקי מעיתונים קלוקלים.

היא שבה לרבנית קנייבסקי ואמרה לה: "הפכתי את הבית, לא מצאתי שום דבר טמא". אמרה הרבנית: "בדקי שוב".

ואז היא נזכרה בשתי בובות החרסינה שהרצף הסיני הביא

מתנה לבעלה. ניצנצנה במוחה המחשבה: מי יודע, אולי שתי הבובות הללו מקורן טמא? אולי מייצרים אותן לצרכי פולחן ועבודה זרה? היא חזרה לביתה, לקחה את שתי הבובות החרסינה, ניתצה אותם לרסיסים, והשליכה אותן לפח האשפה. היא קיימה מצוות עשה של "אבד תאבדוך" בהידור. מיד לאחר מכן חלף קוצר הנשימה כלא היה. עץ המנגו ממשיך לגדול בחצר...

פעם היתה בחורה מעוכבת שידוך. אביה בא לרבי חיים קנייבסקי וצ"ל. אמר לו הרב: "אם יש בביתכם חיות טמאות - תוציאו אותן מן הבית". הם גידלו בביתם תוכי, אומנם הפוסקים מתירים חיית מחמד כזו בבית, אבל זהו בעל חיים טמא. הם עשו כהוראתו של רבי חיים והוציאוהו מהבית. כעבור זמן קצר התארסה הבת.

ועתה הגע בנפשך: ומה אם טומאה בבית משפיעה לרעה כל כך - אם יש קדושה בבית, איזו השפעה טובה יש בה, איזו ברכה עצומה היא מביאה עימה!

הפכות

דיני זימון

בגמרא (ברכות מה) למדו חכמינו זיכרונם לברכה את חובת הזימון מן הפסוק (תהלים לד, ט): "גדלו לה' איתי ונרוממה שמו יחדיו". כלומר, המברך קורא לחבריו לרומם את ה'. ויש בכך ריבוי כבוד שמים ושבח לקדוש ברוך הוא שמצטרפים כמה אנשים (כי אין מזמנים פחות משלושה מסובין) ומזמנים את עצמם לברך לה' יתברך, בבחינת "ברוב עם הדרת מלך" (משלי יד, ח).

לאחר נטילת 'מים אחרונים' קודם ברכת המזון, אם היו המסובין שלושה אנשים, חייבים בזימון. נוסח הזימון: המזמן אומר: "הב לן ונברך למלא עילאה קדישא. המסובים עונים "שמים". וממשיך המזמן: "ברשות מלכא עילאה קדישה, וברשות מורי ורבותי המסובין, נברך שאכלנו משלו". והמסובים עונים: "ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו". והמזמן חוזר ואומר: "ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו".

אם היו המסובים עשרה ויותר, מוסיפים לומר 'אלוקינו', דהיינו, המזמן אומר: "נברך אלוקינו שאכלנו משלו". והמסובים עונים: "ברוך אלוקינו שאכלנו". וכו'. והמזמן חוזר ואומר: "ברוך אלוקינו שאכלנו". וכו'.

בעשרה יש לומר "נברך 'אלוקינו' שאכלנו משלו", ואין לומר 'אלוקינו', ומי שאומר 'אלוקינו' יש ללמדו הנוסח הנכון לכל יוסף לומר באות ל'.

שלושה שאכלו כאחד והם מזמנים, ונכנס לשם אחד שלא אכל - אם נכנס כשאומר המזמן: "נברך שאכלנו משלו". עונה אחריו: "ברוך ומבורך שמו תמיד לעולם ועד" (סימן לדבר, ראשי תבות: בוש"ת ל"ו). ואם הם עשרה, אומר: "ברוך 'אלוקינו' ומבורך שמו תמיד לעולם ועד". ואם נכנס כשהמסובין עונים: "ברוך שאכלנו" וכו'. עונה אחריהם: "אמן".

אם טעה המזמן בעשרה ולא הזכיר "אלוקינו" בזימון, וגם המסובין לא הזכירו "אלוקינו", אינם יכולים לחזור ולזמן. ואף אם נזכר לאחר שענו המסובין ללא הזכרת "אלוקינו", הנה גם הוא כאשר יענה אחריהם לא יזכיר "אלוקינו". אבל אם עדיין לא ענו אחריו, יחזור ויזמן כראוי. ואם המזמן לא הזכיר "אלוקינו" והעונים הזכירו, הוא עונה אחריהם ומזכיר "אלוקינו", מאחר שכבר הזכירו כולם.

שלושה שאכלו כל-אחד על שולחנו, מצטרפין לזימון, אפילו לא ישבו מתחילה על דעת להצטרף יחדיו. אבל בעשרה שאכלו כל-אחד על שולחנו, אפילו נכנסו לבית אחד - כגון במסעדה - צריך שישבו מתחילה על דעת להצטרף יחדיו לזימון, ואם לא עשו כן לא יזמנו בהזכרת "אלוקינו".

שניים שאכלו כאחד וסיימו אכילתם ונטלו ידיהם למים אחרונים, ובא השלישי וישב לאכול עימהם, אינו מצטרף לזימון כלל ואינם רשאים לחזור ולאכול כדי לזמן, שמכיוון שנטלו ידיהם למים אחרונים, אסור להם לאכול עד שיברכו ברכת המזון.

(אורות ההלכה)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות: שושנה שירה ח' בי בת אברהם, מיכאל ח' בי בני בעדיה, לזכות אריה ח' בי בני שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בני סעיד הינדי, ציון נר בני סעדה, אסתר תוהמה בת סעיד, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אבינה אסתר בת שלום, עופר בני רוזה, חיים בני דוד בני ארי, בני ציון בני יפת וימימה ישכר, אילי בני ניסים ורחם, משה כהן בני יעקב, קמר (שושנה) נגר בת עוואד, בנימין חיים בני יהודית, צדוק סאלח בני ג'וליס.

לרפואת: אריה בני סעידה.

ניצוד מחנכיו?

עלון מס' 47

לקראת יום פטירת החזון איש - ט"ו מרחשון תשי"ד

יכלול בתוכו תלמוד תורה - הכיצד?! - תמה בכל לב, וגם שאל את ה'חזון איש' לפשר העניין....

ה'חזון איש' חיך, ניכר עליו שידע ששאלה זו בוא תבוא, ואז השיב תשובה מרוממת: 'דע לך בני יקירי. יודעני בך שאתה מתמיד ועמל בתורה, אולם תפקידו של היהודי הוא לא רק ללמוד תורה ולעסוק בה, אלא להתחבר אליה באמת, להכניסה אל תוך תוכו, להפוך ל'ספר תורה' מהלך. זה לא קל, כי האדם גשמי והתורה רוחנית, והחיבור ביניהם הוא כמעט בלתי אפשרי.'

הרב פלמן עשה אוזנו כאפרכסת, הוא חש שה'חזון איש' מגלה עכשיו את סוד החיבור לתורה, וזו העת להטות אוזן ולא להחמיץ אף מילה: 'הדרך היחידה ליצור חיבור בין אדם לתורה, היא לעדן את הנפש, לזכך אותה, לרומם את עצמך למדרגה שתהיה ראוי לחיבור לתורה. בלימוד התורה בלבד אין די, יש להתרומם ולהתעלות, להתעדן ולהפוך לנפש אצילית - הראויה לחיבור לתורה

ואת זאת' - הוסיף ה'חזון איש' ואמר, 'ניתן לעשות רק על ידי עשיית חסד, הקדשת זמן וכוחות אישיים למען הזולת. אינני אומר לך לסגור את הגמרא וללכת לעשות חסד, אולם עתה, משהזדמנה לך הזדמנות לעשות חסד אמיתי, להשקיע זמן יקר בעשיית חסד - לבקר את סבתך החולה, הרי אם תבקר אותה ככל שתחפוץ, אם תקדיש לה זמן ככל שתרצה, אם תשהה לצידה ככל שתבקש - בכך תקנה את העדינות הראויה, תהפוך לכלי ראוי לחיבור לתורה הרוחנית.

לפיכך, אני מדגיש בפניך' - הוסיף ה'חזון איש', 'שבביקוריך אצל סבתך אינך רק מקיים מצוות חסד וביקור חולים, אתה הופך את עצמך לראוי לעסוק בתורה ולהתחבר אליה. הרי בכל כוס שתיה שאתה מגיש לה, בכל שיחה עמה, בכל רגע שאתה שוהה במחיצתה והיא נהנית ממנו - נפשך מזדככת, נשמתך מתעלה, אתה הופך לראוי והגון להיות מחובר לתורה. זהו חלק בלתי נפרד ממצוות לימוד תורה - להפוך את עצמך לראוי לקשר ולחיבור עם התורה!'

אלו הדברים אשר השיב ה'חזון איש', ולימים סיפר אותם הרב פלמן, ויש בהם מסר נוקב:

לעתים, אנשים עלולים לחשוב שביקור חולים הוא ערך נעלה, אולם לא על חשבון משימות חשובות ונחוצות אחרות. בהחלט, זה מעשה חסד ראוי, אולם הוא דורש זמן רב, ואולי אפשר להספיק בזמן הזה להתעלות באופנים אחרים. ואילו ה'חזון איש' פותח בפנינו צוהר, מכריז ואומר:

לא ולא, יהודי יקר! מצות ביקור חולים אינה נושאת בחובה רק את העזרה לחולה, רק את החסד עבורו. יש בה נוסחת קסם שמעדת את הליכות האדם, שמרוממת את כל כולו, שהופכת אותו לראוי ומחובר יותר לעולמות הרוחניים הנעלים. אם יש לך שעת כושר

מדי יום ביומו נהג ה'חזון איש' צ"ל לצאת לטיול קצר, לשאוף אוויר צח. הוא עשה זאת במצוות רופאיו, ולמותר לציין שגם בעת הטיול, נהג לשוחח בדברי תורה עם בן לווייתו. מי שזכה ללוותו לעתים, היה הגאון רבי בן ציון פלמן צ"ל - אז בחור צעיר, ששעת הטיול הזו היתה עבורו הזדמנות פז לשמש תלמידי חכמים וליהנות מאוצרותיהם בעת ובעונה אחת.

פעם אחת, בעת הטיול, בחר הרב פלמן לשטוח בפני ה'חזון איש' התלבטות אישית, שהוא לא מצליח להכריע בה. הוא סיפר, כי בבית הוריו - הגאון רבי שמואל פלמן צ"ל, רב שכונת 'היכל מאיר' בתל אביב, מתגוררת סבתו, אמו של אביו. הסבתא כבר לא הייתה צעירה וסבלה ממיחושים שונים, ולפיכך התגוררה בבית בנה, שם בנה, כלתה ונכדיה סעדו אותה תדיר.

מטבע הדברים, נוצר קשר חזק וקרוב מאוד בין הסבתא לנכדיה, וקשר זה המשיך גם כאשר הסבתא אולצה להתאשפז בבית החולים לתקופות ממושכות, עקב מחלות שונות שפקדו אותה. בני משפחתה ביקרו אותה בתכיפות, שהו לצד מיטתה במסירות, וסעדו אותה בכל ליבם. גם מיודענו - הבחור בן ציון, נהג לבקר את הסבתא בבית החולים, וביקוריו היו עבורה כמשיבי נפש, וממש החיו את נפשה.

הסבתא כל כך נהנתה מביקוריו של הנכד, עד שביקשה ממנו לבוא לבקר עוד ועוד, ולהשתהות בביקורו זמן ממושך. מנגד, הרב פלמן היה אז - כאמור - בחור צעיר, השוקד על התורה בישיבה לילות כימים, והתקשה להעביר את זמנו היקר בבית החולים, תוך שיחות חולין ו'סיפורי סבתא'... נכון, אין ספק כי הוא שש ושמח לקיים מצוות ביקור חולים ולכבד את סבתו, אולם לא ידע עד כמה מוטלת עליו חובה זו, שעה שישנם גם בני משפחה אחרים שיכולים לשהות בקרבתה...

ככל הספק הזה, פרש הבחור בן ציון לפני ה'חזון איש', מבקש את עצתו. ה'חזון איש' לא הסתפק בשמיעת פרטים אלה בלבד, והתעניין לפרטי פרטים למה הסבתא מעדיפה את נוכחותו של נכדה זה בדווקא, עד כמה הוא משמח את ליבה יותר מנכדים אחרים, ועד כמה בני משפחה נוספים שותפים למצוה החשובה לבקר את הסבתא ולשהות בצילה. כשהתמונה במלואה נפרשה לפניו, החל ה'חזון איש' מהרהר בדבר דקות ארוכות, ואז השיב תשובה מדהימה:

לך לבקר את סבתך, ותשהה לצידה ככל רצונה, ביקורים רבים ותכופים, למשך זמן ממושך. ודע לך, שבשהותך לצידה אינך מקיים רק מצות ביקור חולים, כי אם בנוסף - גם מצות תלמוד תורה!

עיני הבחור התעגלו בתדהמה, הן לתשובה כזו לא ציפה. הוא ציפה שה'חזון איש' יבחר להכריע בין מצות לימוד התורה המוטלת עליו, לבין מצות ביקור חולים - המוטלת עליו גם היא. אבל שביקור חולים

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

בבושה ובמבוכה. אכן כן, מי יודע מתי בפעם האחרונה השקיע בלעשות נחת רוח להוריו, לא לירה אחת ולא מחציתה, לא הרבה מאמץ וגם לא מעט.

נענה ה'חזון איש' ואמר משפט מטלטל, שכדאי שכולנו נזכור כל העת: 'הלא כתוב בתורה 'כבד את אביך ואת אמך... למען יאריך ימך ולמען ייטב לך'. בורא עולם אומר לכל יהודי: רוצה להאריך ימים? רוצה חיים טובים ומאושרים? בבקשה, קח! כבד את הורייך, ואני מבטיחך אריכות ימים ושנות חיים טובים ומאושרים, בריאים ושמחים. האין הבטחה זו שווה יותר מכל? האם יש משהו גדול מהבטחה כה ברורה של בורא עולם?'

ר' פנחס הנהן בראשו ושתק, וה'חזון איש' המשיך: 'טרחת כה רבות להגיע עד אליי. שילמת הון, התאמצת במאוד. כל זאת כדי להגיע לכאן, לבקש את ברכתך. כשאתה יוצא לדרך, אינך יודע אם אקבל אותך אם לאו, אולי אני לא בבית, ואולי חלש. וגם אם אקבל אותך, כל מה שאני יכול לעשות זה לברך, ולקוות שהברכה תשפיע...'

מנגד, הקדוש ברוך הוא עומד ומבטיח, מילים ברורות וחדות: תכבד את ההורים שלך, ואני מאריך את ימייך. אני דואג לך לשנים ארוכות וטובות, דואג לבריאות שלך, מסדר את האושר בחיים שלך. מה לך בא אליי ומתאמץ כה הרבה, כשחיך, איכות חיך, אושר חיך והברכה בחיך, מצויים בהישג ידך במרחק כמה רחובות מביתך? תמיהני על מאמצייך הרבים לבוא לחלות את פניי, כשברכתך מובטחת בבית הורייך, בחותמו של בורא עולם!'

ה'חזון איש' לחץ את ידו בחום ונפרד ממנו בברכה לבבית. ר' פנחס יצא המום ונסער, ולכל אורך הדרך לביתו לא פסק מלהרהר בדברים, מרגיש כי קיבל מסר לחיים, הוראה נוקבת אך באותה מידה מתנה יקרת ערך. עוד באותו יום רכש מתנה קטנה להוריו, ועלה לבקרם תוך הקדשת זמן ותשומת לב לצרכיהם, לשמחם, לעשות להם טוב על הלב. מאז אותו יום קיבל על עצמו על עצמו להקפיד ביותר על כיבוד הוריו, לעשות הכל כדי לכבדם ולהוקירם, להעריכם ולפעול למענם.

את סיפורו זה, סיפר ר' פנחס, בהיותו כבר יהודי זקן ושבע ימים. כיום הוא בן למעלה מתשעים, עודו חי וקיים, בריא וחייכן. המחלה האיומה שריחפה מעל ראשו חלפה כרוח נושבת, כיבוד ההורים הביא לו חיים חדשים ומאושרים, ממש כמו הבטחת התורה!

ולא בא סיפור זה אלא ללמדנו: יהודים הנתונים בצרה, מרבים לפעול בסגולות ובתפילות, מנסים להעביר את רוע הגזירה בכל דרך אפשרית. יש כאלה העורכים סגולות, תפילות במקומות ייחודיים, מבקשים ברכות צדיקים, ועוד ועוד, ובוודאי כולם אהובים וברורים.

אבל יש לנו עוד משהו, חזק ועוצמתי פי כמה, הבטחה של הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו: כיבוד הורים מאריך ימים, לא אריכות ימים בלבד - אלא מתוך טוב וחסד, חיים איכותיים מלאי שמחת חיים, חיים מאושרים ומבורכים. הבה נתאמץ יותר בכיבוד הורינו, בעשייה למענם, בלשמח את ליבם, נשתדל לבקרם בכל הזדמנות, נתקשר כל אימת שנוכל, נתמסר אליהם בכל בקשה. הקדוש ברוך הוא מבטיח לנו איכות ימים בטוב ובנעימים, היש הבטחה כדאית מזו?

[מתוך פניני פרשת השבוע]

לבקר חולה - יש לך הזדמנות פז למקפצה רבת עוצמה, לזכך את נפשך, לפתוח בפניך עולמות רוחניים, להתעלות ולהתרומם באופן נעלה ביותר.

ביקור חולים הוא לא רק חסד, הוא מפתח לעליה רוחנית טמירה ואדירה, ובד בבד - פותח הוא שערי שמים להציל מן היצר הרע, למנוע ייסורים ומחלות, להעניק לכולנו חברים וידידים טובים, לשפר את איכות חיינו לאין ערוך. הבה נקדיש זמן לבקר חולים, לחזק את ליבם ולעודד את רוחם - זה מה שירומם את ליבנו ונפשנו.

על אם הדרך המובילה לבני ברק, עיר קטנה למדי באותם ימים, נראה משתרך רכב ישן ומקרטע. נהג הרכב, יהודי בשנות העשרים לחייו בשם ר' פנחס, נהג בזהירות למרות עננת הדאגה שכיסתה את פניו. לפני תקופת מה, גילו הרופאים כי מחלה קשה מקננת בגופו, חייו בסכנה של ממש. ר' פנחס שמע את הבשורה בצער רב ובדאגה עמוקה, הן הוא עוד צעיר לימים, משפחה בת כמה נפשות בביתו, ולפתע - שוד ושבר!

החליט ר' פנחס כי תחילה יקיים דברי חז"ל שיעצו לחולה ללכת אצל חכם שיבקש עליו רחמים, וביקש לנסוע אל ה'חזון איש' זצ"ל. באותם ימים, ההגעה בתחבורה הציבורית הייתה מורכבת ומסובכת, ושכירת רכב - אפילו ישן ומקרטע - עלתה 5 לירות, סכום לא מבוטל. לפיכך, חסר ר' פנחס פרוטה לפרוטה, ביקש את עזרת שכניו וידידיו וגם לווה כמה חצאי לירות משכנים - הכל כדי להגיע לחמש הלירות הדרושות למסע לבני ברק, אל ה'חזון איש'.

בשעת ערב מוקדמת, נרגש ודרוך, נקש ר' פנחס בדלת ביתו של ה'חזון איש'.

בברכיים כושלות נכנס אל הבית הקטן, והחל מתנה את צרתו בפני רבן של ישראל.

הוא סיפר על גילו הצעיר, המשפחה האהובה שלו, החיים שעוד לפניו - ולפתע פרץ בבכי כשציטט את הבשורה הנוראה שבפי הרופאים על המחלה הקשה, על החרב החדה המתהפכת על צווארו...

ה'חזון איש' האזין לו בקשב, ומליבו נעקרה אנחה. אכן, צרה קשה היא זו, מחלה נוראה ואומללה שפקדה את היהודי הצעיר. לפתע, כמו התעורר משרעפיו, הרים את עיניו הטובות ושאל את ר' פנחס: 'אמור נא לי, האם אביך או אימך, ואולי שניהם, עדיין בחיים?'

ר' פנחס הופתע מהשאלה, שנראתה לא נוגעת לעצם הענין לשמו טרח כה רבות כדי להגיע עד הנה. אחרי רגע של מבוכה קלה השיב בקצרה: 'אכן, ברוך השם, שני הוריי בחיים, עד מאה ועשרים!'

'אמור נא לי', שב ה'חזון איש' ושאל, 'כמה עלה לך להגיע אליי?' - ר' פנחס נדהם מהשאלה, אך התשובה הייתה שגורה על לשונו: 'חמש לירות עלה לי, ועוד הרבה טרחה ומאמץ, הכל כדי להגיע לכבוד הרב ולקבל את ברכתו ועצתו לנוכח הצרה הנוראה שהתרגשה עליי... - ניסה להזכיר את הנושא...'

'ומתי לאחרונה עשית משהו עבור הורייך, בעלות לירה בודדת ויחידה?' - שאל ה'חזון איש' שוב. לנוכח שאלה זו, שתק ר' פנחס

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם על ידי ידיד נאמן לזיכוי הרבים

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת וירא"

עורך: הרב יוסף ברנר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com - 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

קיבלתי הרבה תגובות של התרגשות, ובהם של כמה רבנים וצדיקים, שאמרו, דאכן כבר נודע מקדמת דנא, סגולה בדוקה, (כך מסופר על תלמידי הבעש"ט), דאם יהודי רוצה להפיל פחד על גוי, שיאמר את המילים: "דוד מלך ישראל חי וקיים". וסימנך, דאנו אומרים ב"קידוש לבנה": "תיפול עליהם אימתה ופחד בגדול זורעך ודמו כאבן". ומיד לאהר מכן, אנו אומרים "דוד מלך ישראל חי וקיים".

פרשת וירא

ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלותי היתה לי עדנה ואדני זקן. ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה היפלא מה' דבר וכו' ותכחש שרה לאמר לא צחקתי כי יראה, ויאמר לא כי צחקת (יה, יב-טו)
הנה"ק בעל "הפנין היים" זי"ע גילה ברוח קודשו, שבפסוקים הנ"ל, מגלה לנו התורה הק' סוד גדול! אודות הצדיקים שיהיו לעם ישראל לפני שיתגלה משיח צדקנו, שהם יהיו במקום הנביאים! והם יגלו ויבשרו לנו שמישה צדקנו עומד להתגלות, בכדי שנוכל להכין את עצמו כראוי בכדי שנהיה ראויים להיגאל. והדברים מבחילים, כי הם ממש מתממשים וקורים בימים אלו, כאשר גדולי ישראל מודיעים בתקופה האחרונה שהנה משיח צדקנו עומד בפתח ממש ועל עם ישראל להרכות כחיבור אל הקב"ה ע"י תורה ומצוות.
הדברים של ה"הפנין היים" אשר יובאו להלן, נכתבו במקורם במאמר מיוחד שפרסם בשעתו ה"הפנין היים" הנקרא "חיזוק האמונה", והם אף מובאים בספר "הפנין היים" על התורה בפרשה זו באריכות, אנו נביא את הדברים בחלקם. וזה לשונו הק':

"וכאשר התבוננתי היטב בפרשה זו, קשה לי טיבה. הנה ידוע לכל, כי כל טיבה וטיבה מתורתנו הקדושה, קדושתה גדולה למאד, עד אין שיעור וערך, ואין אות וטיבה מתורתנו הק', שתהא יתירה, וכולן מנויות וספרות מהקב"ה נותן התורה. ועל כן, לכאורה יפלא, למה לה, לתורתנו הק' להאריך כל כך בסיפור זה, ולספר בגנותה של שרה אמנו, לומר שהיתה מקטני אמונה ולא האמינה בדברי המלאך? וגם כל הויכוח של הקב"ה עם אברהם אבינו ושרה אמנו, שהיא אמרה שלא צחקה, והוא אמר שצחקה – מאד מאד קשה להכין הדבר כפשוטו. ואמרת, בודאי איזה ענין גדול נרמז בפרשה זו, עד שהאיר השם עיני, לבאר הענין הזה, וזהו ההלך, בעזרת ה'.

אמרו חכמינו זכרונם לברכה: "מעשה אבות – סימן לבנים". ומצינו, שכל מה שאירע לאבותינו – אירע לנו. ועל כן, לעניות דעתי, גם מאורע זה – סימן לנו, וזה מרמז על "עקבתא דמשיחא", בזמן שיגיע העת, להתגלות כבוד ה' בעולם, על ידי ביאת משיח צדקנו.

הנה, בעת ההיא, בודאי ימצאו אנשים מגדולי ישראל, שהמה יהיו במקום הנביאים מלפנים, ויזרזו להמון ישראל שיתחזקו באמונה ושישובו בתשובה, שרק על ידה יהיו נגאלים, וכמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה: "כלו כל הקציף, ואין הדבר תלוי – אלא בתשובה". וגם יעוררו את המון בני ישראל, שיכינו את עצמם בתורה ומעשים טובים, לביאת משיח צדקנו, כדי שיוכלו לקבל פניו כשיבוא.

ומרמזות לנו תורתנו הק', שבעת ההיא ימצאו אנשים, קטני אמונה, שלא יאמינו לדברי המוכיחים והמזרזים, באמרום: "היתכן, אחרי גלות ארוכה ומרה כזו, שעם ישראל מדוכה ומעונה כל כך בתכלית העיני, וסובלים צרות ומצוקות הרבה, איך אפשר שניגאל פתאום?" ועל כן, לא יתנו לב לדברי המוכיחים. וכמו שמוצינו כזה, גם בגלות מצרים, שכתוב: "ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבורה קשה".

על זה בא לנו רמז בתורה הק', שיהיה לקדוש ברוך-הוא תרעומת עליהם, ויאמר: "היפלא מה' דבר?" – הלא הוא כל יכול, ויכול להביא לנו הגאולה בכל יום

הנם המופלא בזכות "דוד מלך ישראל חי וקיים"!

אמר הכותב: אני רוצה לשתף אתכם בסיפור אמיתי – גם פלאי ששמעתי במוצ"ש"ק פרשת לך לך. הסיפור הזה בודאי יביא לחיזוק גדול ובפרט בתקופה הלא פשוטה בה אנו מצויים.

אני רוצה להקדים ולומר, שהיות וזכני הקב"ה להסתופף הרבה בציונו הק' של משיח ה' דוד המלך ע"ה ולהיות מהמבקשים את מלכות בית דוד, אני זוכה לשמוע מידי פעם סיפורי ישועות מאנשים שבאים לפקוד את הציון הק' – לומר שם את כל ספר התהילים בבת אחת, שהוא סגולה ידועה לבטל כל מיני גזירות ולהצמיח ישועות, כפי שכבר הסבירו הקדמונים את דברי דוד המלך ע"ה (תהילים קג, ב): "מי ימלא גבורות ה' ישמיע כל תהילתו". דמי שרוצה למלל – להתוך את הדינים והגבורות שנגזרו עליו משמים, העצה לכך, "ישמיע כל תהילתו" – יאמר את כל ספר התהילים בבת אחת ובכך יבטל ויסיר מעמו את הגזירות והדינים הקשים.

אבל הסיפור ששמעתי במוצ"ש"ק האחרון, הוא בהחלט משהו יוצא דופן ומיוחד.

אז כך: כידוע, מידי מוצאי שבת מתקיימת סעודת "מלוה מלכה" רבתית לכבוד דוד מלכא משיחא ע"ה, בהרכת ציונו הק' שבהר ציון בירושלים.

מידי מוצ"ש מגיעים הרבה יהודים מירושלים ומחוצה לה, להשתתף בסעודה ואף לרקוד ולהלל בשירות ותשבחות לא-ל חי לצלילי מנגני הכליזמר, עד הצות הלילה. אף אני זוכה להשתתף בה מידי מוצ"ש.

במוצאי השבת האחרונה, באמצע סעודת "מלוה מלכה", הגיע ישעיהו (שם אמיתי), אחד מן המשתתפים הקבועים, ובהתרגשות רבה כשדמעות

מכבצצות מעיניו, הוא מספר לנו את הנס שקרה לו בדרך:

"יצאתי מביתי אשר בשכונת נחלאות בירושלים כמידי מוצ"ש, אלי התלוו שני בנותיי, וצעדנו רגלית לכיון הר ציון, בכדי להשתתף כמידי שבוע בסעודת המלוה מלכה.

כשהגענו לאחד הסימטאות שבסביבות שוק מחנה יהודה, הגיח לעברנו צעיר ערבי, וכידו סכין, ובתאוות רצה הוא צועק לעברנו: "איטבה אל יהוד", "אללה אכברו"...

"מה אני אומר לכם" – הוא ממשיך, "ראינו את המוות מול העיניים..." המקום היה שומם מאדם, אף אחד אינו נמצא בסביבה שיכול לבוא לעזרתנו, בנותיי צעקו מפחד...

"אני לא יודע איך זה יצא לי מהפה, אבל זעקתי לעברו: לא! אתה לא עושה לנו את זה, אנחנו בדרך לדוד המלך! אתה לא יכול לעשות לנו את זה, אנחנו חלכים בעת לדוד המלך!!!..."

כשיצאו לי המילים הללו מהפה, ראינו שהערבי קיבל איזה פחד בלתי מובן, וברח מעמנו מבלי לעשות לנו פגע..."

"היינו בהלם, והמומים מהנס העצום שקרה לנו, הרגשנו שפשוט הקב"ה שלח אלינו את דוד המלך שישמור עלינו מכל רע, בזכות הקפדתנו מידי מוצ"ש, לבוא לאכול ולשמוח בסעודת מלוה מלכה בציונו הק' שבהר ציון".

ישעיהו סיפר את הנס אין ספור פעמים להרבה אנשים, כשכולם מתרגשים מהנס הגדול שקרה לו ולבנותיו.

בהחלט סיפור מדהים שראוי להפיצו ולפרסמו, בכדי שעם ישראל יתחזק ויבין איך שהקב"ה שומר את רגלי חסידיו, ואיך שהצדיקים לא נשארים חייבים לאותם אנשים המקושרים אליהם – כמו אותו ישעיהו הנ"ל, שאינו מחסיר מידי שבוע לבוא ולפקוד את ציונו של דוד המלך ולסעוד שם לכבודו את סעודת המלוה מלכה.

מה גם, שהסיפור הנ"ל קיבל תוקף וחיזוק מיוחד לאחר פירסומו:

עם תחילת השבוע, לאחר שפרסמתי את הסיפור הנ"ל בדואר האלקטרוני,

ובכל עת ובכל שעה. וכמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה: "היום אם בקולו תשמעו", ולא יקשה ממנו כל דבר, ויתפסו אותם האנשים, הם ושלום, על קטנות האמונה שלהם.

ועל כן, מרמזת לנו תורתנו הקדושה, את הויכוח הגדול שיהיה ב"עקבתא דמשיחא", שכל אחד ואחד יתרוץ את עצמו, שאיננו מסתפק, הם ושלום, באמיתות אפשרות הגאולה. יודעים אנו ברור, שיש ביכולת ה' יתברך להביא הגאולה בכל רגע ורגע, רק שכל אחד ואחד מסתפק על זמן הגאולה – מתי תהיה, יכול היות שיתאחר עוד איזה שנים, אבל לא כל כך מהר. אבל על כך יוכיחו אותנו על פנינו: הלא מפורש כתוב בדברי הנביא מלאכי כ"י: "פתאום יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים" (שקאי על משיח בן דוד), "ומלאך הברית אשר אתם חפצים בו" וגו' (שקאי על אליהו הנביא) – "הנה בא אמר ה'".

ולכן יהיו אנשים שיצחקו על דבריהם של גדולי ישראל ויטילו ספק, ויאמרו: כבר היו כל מיני זמנים של קיצין, והם לא התקיימו, אז מי אומר שעכשיו זה כן יתקיים?...

אך מיד לאחר מכן יבוא מלך המשיח ויתגלה, ויבואו אליהם בטענות: מדוע צחקתם ולא האמנתם מה שגדולי ישראל אמרו לכם? אך אותם אנשים מרוב פחד, ינסו להכחיש שהם לא ממש צחקו, אלא רק אמרו שזה לא הייב להחיות בדיוק וכו' וכו'...

אך הוא יגיד להם: **"לא, כי צחקתם! כן צחקתם!!!"**

וכך מסיים ה"הפץ היים" בהריפתו: "אף שלא מצינו שנענשה שרה על כך, והמעם, משום שעמדו לה צדקותיה, אבל אנהנו קטני ערך, מי יודע עד כמה יגדל, הם ושלום, מידת הדין עלינו, עד שלא היתה האמונה בביאת המשיח, אמונה שלימה באמת!"

והנה שלושה אנשים נצבים (יה, ב)

אחד לבשר את שרה ואחד להפוך את סדום ואחד לרפאות את אברהם, שאין מלאך אחד עושה שתי שליחות. ורפאל שריפא את אברהם הלך משם להציל את לוט (רש"י).

ולכאורה דברי רש"י תמוהים, דאם אין מלאך עושה שתי שליחות, מדוע לא נשלח מלאך מיוחד להציל את לוט, ולמה דווקא רפאל שהלך לרפאות את אברהם הוא הציל את לוט, וכי אין די מלאכים בשמים כדי שישלחו מלאך מיוחד להציל את לוט?

אלא תירץ הרה"ק בעל ה"חידושי הרי"ם" ז"ע תירוץ למדני – נפלא מאד! דהנה מובא במדרש (בראשית רבה נ. י) דהצלת לוט היתה מפני שדוד המלך היה עתיד לצאת ממנו. והגמרא (יבמות עז:) אומרת דדוד המלך מותר היה לבוא בקהל ה', אף על פי שיצא מרות המואביה, משום שכתוב (דברים כג. ד) "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה'", ודורשים עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית. שהרי כל טעם איסורם הוא, כמו שנאמר (דברים כג. ה) "על דבר אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים, ודרכו של איש לקדם, ולא דרכה של אשה לקדם, משום דכבודה בת מלך פנימה.

והנה, כששלחו את המלאכים לאברהם לא ידעו אז איך תהיה ההלכה לגבי נשים, אם דרכם לקדם או אין דרכם לקדם, וא"כ לא יכלו לשלוח מלאך להציל את לוט, דהגם שעתידי דוד המלך לצאת מורעו, מכל מקום לא נודע עדיין אם יהיה מותר לו לבוא בקהל ה', ועל כן לא שלחו מלאך. מה שאין כן כשבאו המלאכים לאברהם אבינו ע"ה ושאלו על שרה, ואמר להם אברהם שהיא באוהל, למדו מזה שאין דרכה של אשה לקדם, ודרכה בצניעות באוהל, ולמדו מזה הדרש דעמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית, ונמצא דמותר לדוד לבוא בקהל ה', ולכן הלכו מאברהם אבינו להציל את לוט, אבל קודם לזה לא היו יודעים עוד מה ההלכה לגבי עמונית.

שוב אשוב אליך כעת היה (יה, י)

לכאורה יש כאן כפל לשון "שוב אשוב" ולהלן (פסוד יד) כתוב "למועד אשוב אליך כעת היה" בלי כפילות לשון, ומדוע? אלא פירש הרה"ק בעל ה"אהבת ישראל" מוידניץ ז"ע את ההכדל בדרך רמז על פי דברי הח"ל (סנהדרין צח.) שקיימים שני זמנים לביאת המשיח – "בעתה" "אחישנה". "חז"ל דרשו זאת מדברי הנביא ישעיה (סכב) "הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה", כלומר, אם יתעוררו בני ישראל בתשובה ויזכו מן הדין, אזי "אחישנה" – הוא יבוא עוד לפני הזמן וכמהירות, אבל אם לא יחזרו בתשובה אז יבוא רק "בעתה".

ועל זה מרמזים הפסוקים הנ"ל: הקב"ה אומר "שוב", אם אתה תחזור בתשובה, "אשוב אליך כעת היה" דהיינו אחישנה, מיד כעת. אבל אם "אשוב" – אם אני צריך לשוב אליכם, בלי שאתם תתעוררו תחילה, אז "למועד" – אבוא רק "בעתה"...

הדפסת והפצת הגליון הונצח ע"י משפחת קוברניק – תל אביב
לע"נ אביהם הר"ר ישראל בן הר"ר יחיאל משה קוברניק ז"ל
גלב"ע כ' חשוון תשנ"ב – ת.נ.צ.ב.ה.

כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על

שפת הים וירש זרעך את שער אויביו (כב, יז)

וצריך להבין, מה הקשר בין ברכת "ושמתי את זרעך כחול אשר על שפת הים" לברכת "וירש זרעך את שער אויביו"?

ביאור נפלא שמעתי מאת ב"ק מרן ארמו"ר ממישקולין שליט"א, על פי דברי המדרש (ויקרא רבה כג.) בדורו של אהאב, אף על פי שכולו היו עובדי עבודה זרה, היו יוצאין למלחמה ומנצחים, מפני שהיה אחדות ביניהם ולא דיברו לשון הרע. לעומת זאת, בדורו של שאול, אף על פי שהיה בהם תורה, היו יוצאים למלחמה והיו נופלים לפני אויביהם, מפני שהיה בהם מחלוקת ולשון הרע. הרי שבכוהו של שלום מנצחים את המלחמה.

והנה בברכה שבירך הקב"ה את אברהם אבינו "כחול אשר על שפת הים", לכאורה, למה ברך הקב"ה דווקא "כחול אשר על שפת הים" ולא "כחול אשר במדבר"?

אלא מכיוון שהול המדבר, כשנושבת הרוח, היא מפזרת את כל גרגירי החול לכל עבר, לעומת זאת החול אשר על שפת הים, היות שגרגיריו דבוקים זה בזה, שום רוח ומים שבעולם לא יכולים להזיזם ממקומם, אלא אדרבה החול נהפך לחומת מגן. לכך ישראל נמשלו דווקא לחול אשר על שפת הים, משום כשהם אוחזים ודבוקים אחד בשני, שום רוח רעה ושום גורם בעולם אשר יהיה, לא יכולים להזיזם ולהרע להם.

וזהו הקשר בין ברכת "כחול אשר על שפת הים", הרומזת לאחדות כנ"ל, לברכת "וירש זרעך את שער אויביו", לומר לנו, שרק ע"י האחדות, יוכלו ישראל לנצח את אויביהם, ולכן הוסמכו שני הברכות יחדיו.

וישא עניו וירא והנה איל אחר נאחו בסך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעולה תחת בנו (כב, יג)

המפרשים מדקדקים, הרי לא היה אלא רק איל אחד, ומהו הלשון "איל אחר" שמשמע שהיה עוד איל? אלא הסביר הרה"ק רבי שמשון מאסטרפולי ז"ע שכך נראה לפרש את המקרא שלפנינו: "וישא אברהם את עינו וירא" – ברוח קדשו, אשר מלבד "והנה איל" שלפניו יש עוד "אחר" – בעל היים אחר אשר "נאחו בסכך" הרוצה לסכך את ישראל, והוא העגל, אשר נרמזו בתיבת "סכך", כי האותיות שמגיעות אחרי "סכך" הם אותיות "עגל", וזהו "אחר נאחו בסכך" אותו "עגל" מרומז באותיות שלאחר המילה "סכך", וגם שאם תחלק את האותיות של תיבת "סכך" ל"ב" חלקים יצא "איל". לפיכך "ויקרא אברהם שם המקום ההוא, ה' יראה, אשר יאמר היום בהר ה' יראה" וכפירוש רש"י: "ה' יראה עקידה זו לסלוח לישראל בכל שנה, ולהצילם מן הפורענות, כדי שיאמר היום הזה בכל הדורות הבאים, 'בהר ה' יראה' אפרו של יצחק צבור ועומד לכפרה". וממילא זכות העקידה מבטלת את הקיטרוג של חטא העגל...

ובספר "אור לשמים" (חקת, על הפסוק עלי באר) מביא בשם הרה"ק מלובלין ז"ע פשט נפלא מאד המביא לנו חיווק גדול: "וישא אברהם את עינו וירא והנה איל אחר" – מלבד עקידת יצחק יש עוד עקידה, "נאחו בסכך", כאשר האדם מסתבך בסכך היצר, שמטרידו ומבלבלו בתאוות ומידות רעות, וכאשר מתגבר עליו ומשרש נפשו מזה, זהו גם ענין עקידה, על זה נאמר "בקרניו" מלשון קרן אור פניו, דהיינו שתהל אורו עד כסא הכבוד. (וכמו שפרש"י בסוף פ"ה דשבת, ובסוף פ"ג דסנהדרין).

ויאמר מדוע את הולכת אליו היום לא חודש ולא שבת ותאמר שלום (הפטרות וירא מלכים – ב) (כאן מסיימים הספרדים)

מסופר כי הצדיק הירושלמי רבי אריה לוי זצ"ל נהג ללמוד עם אשתו הרכנית בליל שבת את ההפטרות של מהר.

באותן חת השנים בפרשת וירא כאשר הגיעו לפסוק הזה, תמה ר' אריה ושאל: איני מבין את אחינו הספרדים, כיצד הם מפסיקים כאן באמצע המתח כאשר אין יודעים עדיין מה יקרה עם הילד? הרי זה ממש באמצע הענין ומדוע אינם ממשיכים בכדי לשמוע את הסוף הטוב ואת מה שנראה כעיקר, המופת הגדול של אלישע הנביא?

נענתה זוגתו הצדקנית ואמרה: זאת משום שהספרדים הנם בעלי אמונה פשוטה ומבינים כי אם הלכה האשה לנביא, זה כבר סוף טוב, בודאי שהנביא יעזור לה. אבל האשכנזים ספקנים המה ורוצים לראות את הנם בעיניים, אין להם את האמונה הפשוטה שיש לספרדים...

חיך רבי אריה, ולמחרת כדרשתו הזכיר את הסבר זה ואף ציין זאת לשבת...

**האם גם אתם רוצים להיות ממוזכי הרבים?
בתרומה שלכם עבור הוצאת הגליון "פנינים", אתם יכולים להיות שותפים לזיכוי הרבים הגדול!
צלצלו: 054-8455798**

לתגובות הערות: שליח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:29

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:26

ר"ת: 18:01

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 624 3.11.2023 - ימ' מרחשוון תשפ"ד

וְיָרָא אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְאֵלֵי אֲבֹתָיו וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְאֵלֵי אֲבֹתָיו

פְּרִשְׁת - וִירָא

וִירָא אֱלֹהֵי ה' בְּאֲלֵנֵי מִמְרָא (יח,א)

כל ימיו של הגאון הקדוש מהרי"ל דיסקין זצ"ל - "השרף מבריסק" שהאיר את שמי ירושלים לפני כמאה שנים, היו קודש לה' ולא הסיח דעתו מהעיון בתורה ומדבקותו בבוראו אף לרגע קט. בעת הארוחות בביתו הסבו אורחים רבים לשולחנו, אך הוא עצמו לא נטל את ידיו, אלא אכל אכילת ארעי וישב בראש השולחן כשהוא שקוע בתלמודו. יום אחד, בשעת הארוחה, ננער לפתע וקם ממקומו, פסע לירכתי השולחן והתיישב שם. הכל הפנו אליו את מבטם. התברר שהרב הבחין בקשיש חסר שיניים שהתקשה בלעיסת הלחם, בצע לו השרף את הפרוסה, הסיר את הקרום הקשה, והגיש לו את החלק הרך במאור פנים. כשסיימו הסועדים והלכו לדרכם פנה אליו בן ביתו, הגאון רבי דוב בר גרוסברג זצ"ל, וביקש רשות לשאול שאלה: "הן שקוע היה הרב בלימודו, כיצד הבחין אפוא בכך שהישיש מתקשה באכילה?" "יפה שאלת" אישר השרף, "אך מדוע נזכרת לשאול כאן, מדוע לא הקדמת לשאול."

שאלה זו בפרשת "זירא"? נבוך השואל: "בפרשת 'זירא' מה יש לשאול בה? והשרף הסביר: "הרי בפרשת וירא מסופר שהבורא יתברך נגלה לאברהם אבינו, היש לנו מושג בנועם הנבואה וברוממותה? היש לנו מושג מהי הדבקות העילאית לה זוכה הנביא בעת הנבואה, עד כדי ביטול כל חושיו...? והנה בעיצומה של ההתגלות ראה אברהם אבינו שלושה אנשים עוברי אורח, ורץ להכניסם בצל קורתו, מדוע שם לא שאלת כיצד הבחין וכיצד ראה?", השתאה רבי דוב בר אכן, שאלה כהלכה. "אלא מה?" ענה השרף, "שם וכאן התשובה אחת היא: כשצריך לעשות חסד - רואים!!!"

וידוע המעשה עם ה"צמח צדק" מליובאוויטש זצ"ל, ששהה בימי אברכותו בבית סבו האדמו"ר הזקן בעל ה"תניא" זיע"א. ופעם אחת היה ה"צמח צדק" שקוע בתלמודו, ולא שמע את תינוקו שפרץ בבכי. כך בכה התינוק בכי הולך וגובר עד שנשמע קולו גם בקומה העליונה שם היה שוקד על התורה גם הסבא הגדול. כששמע אדמו"ר הזקן את בכיו של התינוק קם מתלמודו וירד מחדרו. הופעתו הסבה את תשומת לב נכדו שקם בכבוד ובמורא גדול, אך הסבא שם פניו לעבר התינוק, ונטלו בידי הקדושות להרגיעו מבכיו. מיד התנצל הנכד, אבי התינוק הרך ואמר: "יסלח לי כבודו, שקוע הייתי בתלמודי ולא שמעתי דבר."

השיבו הסבא: "ידעתי בני, ידעתי. אך אמור נא לי, כלום שקוע הייתי אני בלימודי פחות ממוך??? או שמא קרוב הייתי יותר לעריסת התינוק? אלא מה? אומר לך כלל: זכור ונצור אותו בלבד! יהודי, באיזו דרגה שיהיה, ובאיזה גובה שיהיה, לא יתכן שלא ישמע את קולו של יהודי בוכה... אף אם יהא הוא קטן ככל שיהיה, ונמוך ככל שיהיה... ולא יתכן שלא יפסיק הוא מעיסוקו, יהא נעלה ככל שיהיה. וירד כמה שיירד לרדת, כדי לעזור בכל יכולתו להשקיט את בכיו!!!". ('ברינה יקצורו')

וְאִבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בְּיָמֵם חָדַל לְהִיט לְשָׂרָה אֲרַח כְּנָשִׁים (יח,יא)
ידועים דברי רבינו האר"י הקדוש זצ"ל, שקוצבים מהשמים לכל אדם ואדם את כמות הדיבורים שידבר, ולאחר שסיים את הכמות, נפטר מן העולם. ואמרו רבותינו בתלמוד (קידושין מט): "עשרה קבים של שיחה ירדו לעולם, תשעה נטלו נשים ואחד כל העולם כולו". והנה שרה אמנו זכתה להגיע לזקנה ואריכות ימים, ומשמע מכאן שלא הייתה מדברת הרבה ככל הנשים, אלא הייתה מומעטת בדיבור ולכן זכתה להגיע לשיבה טובה. וזה שאומר הכתוב: **"וְאִבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בְּיָמֵם"** – אברהם ושרה זכו להגיע לזקנה, ואם תשאל איך זכתה שרה להגיע לזקנה, והרי כתוב נשים נטלו תשעה קבים? על זה המשיך הכתוב: **"חָדַל לְהִיט לְשָׂרָה אֲרַח כְּנָשִׁים"** – שרה לא הייתה מדברת ככל הנשים, לכן זכתה להגיע לאריכות ימים... (תורת הפרשה)

וְשָׁמְרוּ דְרֹךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט (יח,יט)

"רבי שמואל עובדיה"ס, כך היה שמו של האיש הנכבד ונשוא הפנים מתושבי ויז'ניצא, ומחסידיו הקרובים של רבי מנחם מנדל מקוסוב בעל "אהבת שלום", אבי שושלת קוסוב-ויז'ניץ. פרוש מכל הבלי העולם היה רבי שמואל, וישב כל ימיו על התורה ועל העבודה, כשתורתו אומנתו ואין הוא מכיר כמעט בצורת מוטבע. את פרנסת בני ביתו היה מקבל מידיו של הרבי בעצמו, שמדי שבוע היה מעניק לו 'מעות שבוע' די מחסורו, וראשו פנוי לעבודת השם ללא טרדה.

היה זה בערוב ימיו של הרבי, כאשר ביתו של רבי שמואל הגיע לפרקה, ועל-פי הסכמת הרבי, שידך אותה עם בנו המצוין של יהודי מעיר אחרת, שהתפרנס כמלמד תינוקות. כדרכו, השליך רבי שמואל את-יהבו על הקב"ה, שהוא זן ומפרנס מביצי כינים ועד קרני ראמים, ולא שת ליבו כלל לחשוב, כיצד יעלה בידו להשיא את ביתו ומאין יקח את ההוצאות הרבות לצורך נישואיה. עברו ימים וחודשים רבים, רבי שמואל יושב ושוקד על תלמודו, ובבית אין כל תכונה לקראת החתונה הקרבה ובאה. המחזותנים מצפים לאות חיים מצידו של רבי שמואל, כדי לקבוע זמן מוסכם בין הצדדים למועד החתונה, ולשווא.

ובדיוק באותה העת, נגזרה גזירה מן מהשמיים, ועטרתו של רבי שמואל יחד עם כל עדת חסידי קוסוב, נטלה מהם. הרבי "אהבת שלום", הסתלק בי"ז במרחשוון תקפ"ו, בהיותו בן חמישים ושמונה שנים בלבד, וירב בבית יהודה תאניה ואניה. מטה לחמו של רבי שמואל נשבר בבת-אחת, שכן רגיל היה כל-ימיו להתפרנס מידי הרבי, ועתה נותר בעירום ובחוסר כל.

באחד הימים, הגיע לביתו מכתב ממחזותנו, ובו דרישה נחרצת לקבוע זמן החתונה, שכן השנים נוקפות בזו אחר זו, והחתן כבר הגיע מזמן לפרק 'האיש המוקדש'. מתוך מבוכה ובלבול דעת, לא השיב רבי שמואל על המכתב.

ולאחר תקופה הגיע איגרת נוספת שנוסחה בלשון תקיפה, ובה אזהרה שאם לא תענה בקשתו, ינתק קשר השידוכין שביניהם. נקל לשער את אוירת האבל שהשתררה בביתו של רבי שמואל למקרא האיגרת, פניהם של בני הבית השתנו ככרום, והכלה בכתה את ימי נעוריה.

מנהג היה בעיר ויז'ניצא, כי מדי שנה היה ה"אהבת שלום" מגיע לשבות בעיר שבת אחת בתקופת החורף, ואנשי העיר היו אוספים סכום נכבד של שלוש מאות רובל-כסף ומגישים אותו כמנחה לרבי, כדי להיזכר בדבר ישועה ורחמים. בעיר התגורר נגיד מפורסם בשם ר' אברהם, שהיה עשיר מופלג, ומנהגו היה, שבעת ביקורו של הרבי בעיר, היה עורך לכבודו סעודה גדולה ומוסיף משלו עוד מאה רובל-כסף על נדבתם של אנשי העיר.

את פרנסתו הגדולה, שאב הנגיד מעדרי הצאן ובקר שהיו לו בכפר סמוך לויז'ניצא, וכאשר היה שב לביתו לאחר יום עמוס בעסקים, היה עייף ויגע מטורח הדרך. לילה אחד, בעודו שוכב על מיטתו וישן שנת ישרים, חלן הנגיד וראה בחזונו את הרבי-המנוח, בא לשבות בעירו כמנהגו מימים ימימה. והנה הוא רואה כיצד הוא מכין סעודה גדולה למענו, והרבי יושב בראש השולחן, אלא שלמרבה הפליאה אין הוא טועם לא מהדגים, לא מהמרק, ולא מהבשר שהגישו לפניו. "מדוע אין הרבי טועם מאומה מהמאכלים שהכנתי לכבודו?", שאל העשיר תוך כדי חלומו את-הרבי, ונענה: "איך יכול אני לאכול אצל אדם אכזר כמוך?!", הרי אינך שם לב להשגיח על עניי עירך, ואינך משתתף בצערם."

נבהל העשיר ופניו חפו. "רבי, לא אדע למי כוונתכם בדברי התוכחה", והרבי מיהר להסביר: "האם אינך יודע, כי יושב כאן בעיר החסיד הוותיק רבי שמואל עובדיה'ס, אשר מעודך לא נתת לו אפילו פרוטה-אחת, ועתה הגיע ביתו לפרקה, ולרש אין כל? הרי כל-עבודתי ויסוד דרכי, ללמד את אנשי שלומי, להתנהג באחדות, ולהיות רחמנים, ביישנים וגומלי חסדים. וכי אתה בן-חורין להיפטר מכל-זה?!". ביקש הנגיד דרך תשובה, והרבי הורה לו להעמיס על שכמו את כל הוצאות נישואי ביתו של רבי שמואל בדרך כבוד. ומשהשיב בחיוב, החל הרבי לסעוד מהמאכלים שהגיש לפניו. תוך כדי כך, הקיץ הנגיד משנתו, והנה חלום.

ירד ר' אברהם ממשכבו בעוד ליל, ושם לדרך פעמיו, כדי למצוא מרגוע לנפשו הסוערת מהחזיון שראה באישון לילה. שעה ארוכה הסתובב ברחובות קריה, עד שרגליו נשאוהו אל בית-המדרש, ושם פגש את רבי שמואל, שישב והגה בתורה בהתמדה מפליאה. נכנס עמו העשיר בדברים, והתעניין 'מהיכן ירק זה חי'. סיפר לו רבי שמואל על המלגה הקבועה שהיה מקבל מידי הרבי, ועכשיו שעדיין לא מלאו אפילו שלושים יום מהסתלקותו, נאלץ למשכן את כלי ביתו בעבור מעט מזון.

בהמשך הדברים סיפר לר' אברהם על ביתו שהשתדכה והחתונה המתעכבת מחוסר ממון, ולהפתעת הנגיד סיפר: "זמן קצר לפני שבאת אלי, התגלה לפני הרבי המנוח, והוא גילה לי, כי אתה עתיד לבוא אלי, לאחר שקבלת על-עצמך להעניק לי די מחסורי". השתוממותו של הנגיד התעצמה שבעתיים, והוא הבין מיד כי לא דבר ריק הוא. על-אתר ערך עמו חשבון מדויק לכמה מעות הוא זקוק, ולמחרת שקל בידו את הסכום כולו, ורבי שמואל הכניס את ביתו בברית הנישואין.

את סיפור הלז, סיפר החסיד הישיש רבי יהושע לייב לנדמן, בנו של רבי יצחק לנדרמן רבה של ויז'ניצא, בעת עריכת השולחן של ה"צמח צדיק", לכבוד יום הילולת זקנו, אבי-אביו, ה"אהבת שלום" בי"ז במרחשוון, והוא אף הוסיף ואמר, כי הוא עצמו היה עד למעשה כולו. בסיימו את הסיפור הנפלא, אמר הרבי: "ראו נא כמה גדול כוח זקני, שלא רצה לעלות לעולמות יותר גבוהים, כדי שלא ישכח גם את הנחוץ לעולם השפל הזה, ויוכל להתנהג עם אנשי שלומו כמו בחיים חיותו. (שבת טיש)

אולי ימצאון שם עשרה (יח,לב)

בזקנתו של רבי מרדכי לבטון, רבה של ארם-צובא, אפסו כוחותיו ולא יכול להשכים ולהעריב לבית הכנסת. בקש מבני העיר לאסוף מניין עשרה שיבואו לביתו בבוקר ובערב, ובקשתו התמלאה. ביום חורפי אחד, המתין הרב עד בוש לביאת המתפללים, אולם אף אחד לא הגיע מפני הקור והגשם. כשראה כי השעה דחוקה, קרא למשמשו וביקש ממנו להתדפק על דלתי המתפללים, ולהפציר בהם להתכנס אצלו לתפילה. עבר זמן-מה, והמשמש שב בידיים ריקות. "כולם הודיעו לי, כי עקב הגשמים המרובים, חוששים הם לצאת מביתם, ומתכוונים להתפלל בביתם ביחידות". אמר. הצטער הרב ואמר למשמשו: "יודע אתה שבימי חיי צברתי פרוטה לפרוטה, וחשכתי מלחמי כדי לאגור לעצמי סכום נכבד, אותו הקדשתי לחכמים שיבואו לאחר פטירתי, לביתי ללמוד לעילוי-נשמת. אולם עתה מוכן אני לשלם למתפללים את כל כספי, על מנת שיבואו לביתי ולהתפלל יחד עימי במניין עשרה". השתומם המשמש לשמע הדברים, ומיד יצא שוב לדרכו, והודיע לציבור, כי שכרם מובטח להם אם יבואו להתפלל עם-הרב. התפעלו כולם לשמוע עד כמה חשוב הדבר בעיני רבם הנערץ, ומיד הזדרזו לבוא לביתו, והודיעו לו כי אין בכוננתם ליטול אפילו פרוטה אחת בשכרם. מאז קיבלו על-עצמם להתחזק בתפילה בציבור, כשראו כמה הסכים הרב לשלם בעבור מצוה זו. (שבת טיש)

זַעַקַת סָדָם וְעַמּוּרָה כִּי רָבָה וְחֻטְאֵתָם כִּי כְבֵדָה מְאֹד (יח,כ)

באחת מקהילות ישראל הנוודעות, היו כמה מורי הוראה שלא התמנו בידי פרנסי העיר, וישבו על מדין כדי להורות הוראה בישראל. היה הדבר לצנינים בעיני פרנסי הקהילה שביקשו להשתרר על-הציבור, והללו באו אל ה"אמרי אמת" מגור והתלוננו בפניו עליהם. גער בהם הרבי ואמר: "מעודי תמהתי על הפסוק: 'זַעַקַת סָדָם וְעַמּוּרָה כִּי רָבָה וְחֻטְאֵתָם כִּי כְבֵדָה מְאֹד', מה עניין הזעקה אל-חטאתם? אלא שהזעקה היתה חלק מהחטא, כדרכם של גנבים שכאשר מתחוללת מהומה במקום הגנבה, צועקים אף הם יחד עם כולם 'תפסו את הגנב!' וכך נהגו אנשי סדם שהיו מרשיעים וצועקים חמס כמבקשי אמת וצדק. ואף אתם מתנהגים כאנשי סדם, שכן במקום לסייע לאותם מורי הוראה שגומלים חסד עם בני העיר בחינם, ולתמוך בהם כדי שיוכלו להמשיך בעבודת הקודש, תחת זאת אתם מתלוננים עליהם... (שבת טיש)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בעיה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, נואי בת מאירה.
לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים.
לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.
לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת כל הנרצחים.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/2I2sH>

וִירָא

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 773 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 647 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ רבי מרדכי שרעבי זצ"ל - כ' חשוון ט"ו חשוון תשפ"ד

פאסק פאפ פאפ

פאסק פאפ פאפ

בסוף פרשתינו מופיע הנסיון האחרון מתוך עשרה ניסיונות שנאמר (כב, ב): "וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בְּנֶךְ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אֶהְבֶּתְ אֶת יְצָחָק וְלֶךְ אֶל אֶרֶץ הַמִּרְיָה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֵלָה". הנה כל מי שמעמיק להתבונן בסיפור הנורא הזה של ניסיון העקידה, בו אברהם אבינו הולך לשחוט את בנו יחידו אשר נולד לו לאחר מאה שנה, יראה עד כמה באמת אברהם אבינו ע"ה אהב את הקב"ה בכל לבו ובכל נפשו ובכל מאודו. שכן, לכאורה ניסיון שכזה הוא בלתי יאומן כי יסופר, כאשר הקב"ה מבקש מאברהם אבינו להקריב את בנו יחידו יצחק על המזבח עולה כליל, ולשרוף אותו כמו ששורפים קרבן, ורק אפרו יישאר.

משום כך, אף שבסופו של דבר לא נשחט יצחק, נחשב הדבר כאילו נשחט ומזכירים אנו בראש השנה זכות זו של עקידת יצחק, כפי שאמרו חז"ל (מסכת ראש השנה טז) "אמר רבי אבהו למה תוקעין בשופר של איל, אמר הקב"ה תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק". וכן אומרים אנו בתפילת מוסף של ראש השנה: "ועקידת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור". מסירות נפש זו של אברהם, מראה לנו את גודל אהבת ה' שהיתה לאברהם אבינו ע"ה, שִׁכְבְּשָׁה תַחְתֵּיהָ אֶת כָּל הָאֲהָבָה וְהַרְצוֹן שֶׁהָיוּ בְּלִבּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם עַד שֶׁלֹּא נֹתְרָה בְּלִבּוֹ אֲהָבָה כָּלֵל לְהַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּפִי שֶׁהֶעִיד עַל עֲצָמוֹ (בראשית יח, כז): "וְאֲנִי עֶפְרָיִם וְאַפְרָיִם". וזה שכתוב (כב, ד): "וַיִּרְא אֶת הַמָּקוֹם מֵרְחֹק". שאף על פי שהיתה המצווה רחוקה ממנו, לרוב הקשיים והניסיונות על מנת לקיימה, הרי היא כקרובה אצלו לגודל אהבתו אותה. את האהבה הזאת הוריש אברהם ליצחק בנו. ואכן הכתוב מעיד על השקעתו של אברהם אבינו בחינוך ביתו (יח, יט): "כִּי יִדְעִיתִי לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְנֶה אֶת בְּנִי וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרֹךְ ה'". הרצון לעשות את רצון ה' ולהיקרב לכבוד הקב"ה בתור מתנה, היתה גם ביצחק ולא רק באברהם. ועל כך ממשיך הכתוב ואומר (כב, ו): "וַיִּלְכּוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּר". שניהם יחדיו הוא ראשי תיבות שי. ללמדך, כי גם אברהם אבינו וגם יצחק אבינו הלכו באותה כוונה ואותו רצון מושלם להסכים לתת את עצמיותם שי ומתנה לה'. ונזכה לאהוב את ה' יתברך ולעשות את רצונו יתברך.

פאסק פאפ

וִירָא - תוכן ענייני הפרשה

- א. אברהם מחלים מברית המילה, וה' מבקרו - ביקור חולים.
- ב. אברהם מחכה לאורחים והכנסת האורחים (ג' המלאכים) שקיים אברהם אבינו ע"ה בזריזות למרות חוליו.
- ג. אברהם ושרה מתבשרים מאחד המלאכים, שְׁיִלֵד להם בן בשנה הבאה, ותצחק שרה. (יח, א-טו).
- ד. בזכות שאברהם אבינו מחנך את בניו בדרך הישר: אמונה ותיקון המידות, ה' מגלה לו את העתיד לבוא לסדום.
- ה. אברהם מתפלל שש פעמים להצלת ערי סדום, אם יהיו בעיר מעט צדיקים.
- ו. המלאכים מתארחים אצל לוט, הפיכת סדום ועמורה והצלת לוט ומשפחתו (טו-יט, א-לח).
- ז. אברהם ושרה בגרר, נגעי אבימלך וכל בניו ועבדיו - בעבור שרה, ורפואתם בתפילת אברהם (פרק כ).
- ח. הולדת יצחק, שמחת שרה, ומשתה גדול להולדת יצחק.
- ט. אברהם מגרש מביתו את הגר ובנה ע"פ דיבורה של שרה.
- י. ברית שלום בין אברהם לבין אבימלך מלך גרר.
- יא. עקידת יצחק - הנסיון העשירי (כב, א-יט).
- יב. הבשורה על הולדת רבקה מבתואל בן נחור (כב, כ-כד).

אברהם אבינו אינו חושב לרגע לתמוה על דברי ה', ואינו חושב לרגע להרהר אחר מידותיו של הקב"ה, אלא תיכף ומיד, כאשר הוא מקבל את הציווי הנורא הזה מאת ה' יתברך, הוא משכים בבוקר, והולך ביחד עם בנו ויחד עם שני נערי עמו לכיוון הר המוריה כדי להעלות את יצחק בנו לעולה על גבי המזבח. וכי אז, כשהוא הולך עם יצחק בנו, הוא לוקח עמו עצים להדליקם וגם אש להדליק את העצים, אבל שה לקרבן אינו לוקח עמו. ואמנם, יצחק בנו מבחין בדבר המוזר הזה, והוא שואל את אביו (ב, ז): "הֲנֵה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאֵיךְ הִשָּׂה לְעֵלָה". דהיינו, את הכל לקחת עמך אבל את העיקר חיסרת! את הקרבן עצמו. ומה אברהם אבינו משיב ליצחק, בפשטות גמורה הוא עונה לו: "אֲלֵקִים יְרָאָה לֹו הִשָּׂה לְעֵלָה בְּנִי" (שם, ח). ה' יביא לנו שָׁה, ואם לא, אז אתה, בני, אתה תהיה הִשָּׂה לעולה, שכן ה' בחר בך להיות כמו שָׁה לקרבן.

למעשה, מפרשה זו אנו רואים למעשה את גדלותו של אברהם אבינו ע"ה, ובכמה מסירות נפש הלך לעקוד את בנו והשכיח מליבו את אהבתו לבנו ממשך דרכו. אברהם למרות מֵאֵת השנים שבהם ציפה ויחל לפרי בטן שימשיך לפרסם את שם ה' בעולם, סילק מליבו את כל האהבה והקשר שהיה לו עם בנו ומאותו רגע בו ציווהו הקב"ה לשחוט את יצחק, הרי שמרגע זה ואילך יצחק שייך כל כולו להקב"ה וכאילו אינו בנו שלו. ומסיבה זו אברהם קראו 'נער' - "וְאֲנִי וְהַנֶּעַר גִּלְכָּה עַד לָהּ" (כב, ה).

משום כן, כשהלך אברהם לקיים פקודת ה' כָּבַשׁ את אהבתו הגדולה לבנו והרי הוא נער בעלמא, כדי לקבוע בליבו שאין אהבה כאהבת המקום ברוך הוא. ואמנם התורה מעידה עליו שהוא כָּבַשׁ את רחמיו מעל יצחק בנו.

אברהם לא שת ליבו לשיחת הבריות שירננו אחריו שעשה כמנהג עובדי האלילים שמעבירים את בנם למוֹלך, ולא פנה אל טענת היצר טענה המתקבלת על כל הגיון; אתמול אמרת לי "כִּי בִּיִצְחָק יִקְרָא לְךָ זָרַע" (כא, יב), ועכשיו אתה אומר לי "קַח נָא אֶת בְּנֶךְ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אֶהְבֶּתְ אֶת יְצָחָק וְלֶךְ אֶל אֶרֶץ הַמִּרְיָה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֵלָה" (כב, ב).

כלומר, אברהם לא פנה לכל המחשבות הללו, והשכים ונזדרז למצוה. חבש את חמורו בעצמו, ולא על ידי משרתיו, לגודל אהבתו. עבר בדרכו בנהר שגובה המים הגיעה עד צווארו - 'הגיעו מים עד נפש' - והלך באהבה לקיים רצון ה'.

”וְהָיָה פֶקֶד אֶת שְׂרָה” (כא, א) - מיהו בעל

הפיקדון בפרשתנו, שהחזיר את הפיקדון?

מובא בפסיקתא (פרק מ"ג) על הפסוק: "וְהָיָה פֶקֶד אֶת שְׂרָה" - אברהם ושרה הפקידו נפשות אצלי, כמו שכתוב (יב, ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְחַרְוֹן, וְאֲנִי מַחְזִיר לָהֶם נַפְשׁוֹת. זֶהוּ ”וְהָיָה פֶקֶד” - מלשון פיקדון. ובמדרש רבה (נ"ג, ה) מובא: אמר הקב"ה: שרה הפקידה אצלי ומצוות ומעשים טובים, לכך אחזיר לה מצוות ומעשים טובים, וזה שכתוב "וְהָיָה פֶקֶד אֶת שְׂרָה".

”וְהָיָה פֶקֶד אֶת שְׂרָה” (כא, א) - על מי נאמר

”מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שְׂמֻחָה?”

מובא במדרש רבה (נ"ג, ה) על הפסוק (תהלים קיג, ט): "מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת" - זו שרה, שנאמר (יא, ל): "וְהָיָה שְׂרֵי עֵקֶרָה" (למרות שמצינו כמה עקרות אשר פקד אותן ה', כמו רבקה, רחל ורחנה, מכל מקום הפסוק נדרש על שרה, שהיא היתה עיקר בית ישראל - יפה תואר' שם). וב'חזקוני' מובא "וְהָיָה פֶקֶד אֶת שְׂרָה" - 'את' בא לרבות כל העקרות שנפקדו איתה. "אִם הַבָּנִים שְׂמֻחָה" - זוהי שרה, שנאמר בה (כא, ז): "הַיְנִיקָה בָּנִים שְׂרָה".

”וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת

יִצְחָק” (כא, ח) - מדוע לא עשה אברהם אבינו

סעודת ברית כשמל את עצמו, כפי שעשה כשמל

את יצחק?

כתב ה'בית יוסף' (י"ד סי' רס"ה) בשם ה'אבודרהם' (ע"מ ש"ד): נהגו לעשות סעודה ביום המילה, ויש סמך מ'פרקי דרבי אליעזר' (פכ"ט ובמדרש 'שוחר טוב' מזמור ק"ב) "וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יִצְחָק", בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יִצְחָק, מלמד שעשה משתה ביום השמיני. וכן משמע בגמרא שהיו עושים סעודה ביום המילה, דרב פפא (כתובות ח') סבר לברוכי 'שהשמחה במעונו' אי לאו משום צער התינוק. וכן מובא בגמרא (שבת ק"ל): תניא רבן שמעון בן גמליאל אומר, כל מצוה שקבלו עליהם בשמחה, כגון מילה, כפי שכתוב (תהלים קיט, קסב): "שֶׁשׁ אֲנֹכִי עַל אֲמֶרְתְּךָ", עדיין עושין אותה בשמחה - שעושים משתה (רש"י). וכתבו התוספות (ד"ה ש"ש) בשם רבינו תם: "וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יִצְחָק" - ביום השמיני דמילה. יש להבין מדוע לא עשה אברהם אבינו סעודה ביום בו מל את עצמו, כפי שעשה ביום שמל את יצחק. מתרץ ה'דרש והעיון' על-פי המובא בשע"ת (סי' תקנ"א סק"ג בשם 'אור נעלם' סי' ט'): דווקא סעודת מילה בזמנה יש לה עיקר, אך סעודת מילה שלא בזמנה - אין לה מקור בש"ס. לפי זה, כשמל אברהם עצמו - הווי מילה שלא בזמנה, לכן לא עשה סעודה כפי שעשה כשמל את יצחק. ולכאורה זה פלא לומר שכשמל את עצמו, נחשב היה הדבר למילה שלא בזמנה, שהרי היה זה ביום הכיפורים, כפי שמובא בפרקי דרבי אליעזר (שם), ואם זו מילה שלא בזמנה, איך מל ביום הכיפורים, הרי מילה שלא בזמנה לא דוחה שבת ויום טוב. ועל-כן מכיוון שנצטווה אז - נחשבת מילה בזמנה.

”וְהָיָה נָצִיב מַלְחָ” (יט, כו) - מהו נציב מלח?

א. ה'אבן עזרא' מבאר כי אחר שנשרפה בגפרית עם מלח, הפכה לנציב מלח.
ב. ה'רד"ק' מבאר: כל אנשי סדום הפכו חלקם לנציב מלח, וחלקם לנציב גפרית, כל אחד נהפך לדבר ממנו נפגע; מי שפגע בו המלח - הפך לנציב מלח, ובמי שפגעה הגפרית - הפך לנציב גפרית. ועירית, אשת לוט, נפגעה ממלח, לכן הפכה לנציב מלח.
ג. ה'רמב"ן' (יט, יז) מבאר: אשת לוט נהפכה לנציב מלח, שהרהרה וחשבה אודות המלח שמכה בסדום, ומכח המחשבה פגע בה המלח ונהפכה אף היא למלח.
ד. ה'ריב"א' ('בכור שור' עה"ת) מחדש: נציב מלח הינו תל מלח, שנפלו על אשת לוט כמויות מלח, עד שלא נראתה שם אשה, כי אם נציב מלח, כנאמר "וְהָיָה נָצִיב מַלְחָ" - מצבה ותל. ומביא את פירוש הראשונים: "העולם אומרים כי גופה נהפך למלח, ועדיין נראית בארץ ההיא". דבריו מחודשים, אחר שתולה שגופה נהפך למלח ועדיין נראית בארץ - במה ש'העולם אומרים', בעוד שבגמרא (ברכות נ"ד.) מובא שרואים אותה עדיין: "הרואה אשתו של לוט צריך שיתן הודאה"...

”וְהָיָה נָצִיב מַלְחָ” (יט, כו)

אגדות רבות מצינו אודות נציב המלח של אשת לוט.
א. ה'פרקי דרבי אליעזר' כותב עובדה פלאית שמתרחשת מידי יום: "ונעשית נציב מלח, ועדיין היא עומדת, כל היום לוחכים אותה השוורים ויורדת על רגליה, ובבוקר צומחת".
ב. בתקופת הראשונים יש תיעוד לשנים שסיירו בארץ והתייחסו להימצאות אשת לוט.
ג. רבי פתחיה מרגנשבורג (אחיו של בעל התוס' רבי יצחק הלבן) הלך לראות הארץ, אך הלה מכחיש את הימצאותה של אשת לוט בזמנו: "וראה ים של המלח, וסדום ועמורה, ואין בו עשב, ונציב מלח אמר שלא ראה ואינו בעולם".
ד. ה'רד"ל' (בביאורו לפדר"א) כתב: "ומה שלא נראה עתה נציב מלח, שהיה בסביבה רעש ארץ, ויצא ים המלח מגבולו, ושטף את כברת הארץ סביבו. וזה טעם הרמב"ם שהשמיט בחיבורו הברכה על סדום ועל נציב מלח, שבימיו נכסה נציב המלח". אולם התרגום ירושלמי (י"ט, כ"ו) כותב: אשת לוט תישאר קיימת עד לתחיית המתים. גם ה'מזרחי' שהביא פירש"י כתב: "והוא עומד עד היום". נראה שלעולם לא נדע עד מתי נראה נציב המלח, ואולי יש לחפש אותו בצד השני של ים המלח - בירדן, כדברי המלבי"ם שערי סדום היו בעבר השני של ים המלח, שם גבוהים יותר הסיכויים למוצאו.

”וְהָיָה נָצִיב מַלְחָ” (יט, כו)

רבי רפאל מרדכי מלכי (חמיו של ה'פרי חדש') זצ"ל, (שפעל בירושלים לפני כ-350 שנה), בפירושו על התורה מספר שאספקת המלח לירושלים היא מנציב מלח זה! "שמעתי אומרים שאשתו של לוט היא קיימת עד היום, והיא נציב מלח. אבל אין בו צורת אדם או אשה, אלא כהר ונציב מלח בלי צורה, והערבים קורין עד היום לאותו נציב 'מרת לוט', וממנה מביאים מלח לירושלים עד היום הזה. ואומרים, שמה שלוקחין מאותו נציב מלח היום, במעט זמן חוזר לשיעורו הראשון, באופן שלוקחים ממנה מה שלוקחים ואינה כלה לעולם". ומציין דווקא מלח זה הנלקח מנציב המלח יש בו סכנה לעיניים: "וזהו מלח סדומית שאמרו חכמים שמסמא את העיניים".

"ויקח חמאה וחלב וכן הבקר אשר עשה ויתן לפנייהם והוא עמד עליהם תחת העץ ויאכלו" (יח, א) - החשיבות בין ארציות

גשמיות לרוחניות

אברהם אבינו, כך מסופר במדרש, היה מלמד את האורחים לברך את ה' לאחר שאכלו ושתו באהל המיוחד שנטע בבאר שבע. מדוע לימדם לברך רק לאחר שאכלו ולא לפני שאכלו? ביאר האדמו"ר בעל ה'אמרי אמת' מגור זצ"ל: אם אברהם היה מבקש מהם לברך את ה' לפני שאכלו - לא בהכרח שדבריו היו מתקבלים על לבם. אבל אחרי שאכלו האורחים מהמאכלים של אברהם ושרה, שבודאי נעשו בקדושה, לשם יחוד קודשא בריך הוא, והיו מתקנים בהם ייחודים ומתפללים שמי שיאכל אותם יקבל יראת ה' - עצם אכילת האוכל הקדוש נטעה בהם תשוקות עליונות לקב"ה. מעתה היו הדברים הנאמרים ע"י אברהם מתקבלים על לב האורחים, ומיד היו מברכים ברכת המזון בלב שלם ובנפש חפצה. הגאון רבי שלום משאש זצ"ל, הרב הראשי וראב"ד ירושלים, היה אומר על הפסוק בתהלים (קמב, ה): "אֲבַד מְנוּס מִמְּנֵי אֵין דוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי" - "מְנוּס", פירושו: מקום שבו יכול האדם לנוס ולהתחבא כדי להציל את עצמו.

וכך אפוא דוד המלך אומר: אם תראה אדם שמרגיש שאבד מנוס ממנו, דע לך, שאין זה אלא משום ש"אין דוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי" - אין שואל וחוקר אודות הנפש. כולם ארציים ועסוקים כל היום רק בענייני העולם הזה.

כאשר אדם פוגש את חברו, הוא שואל אותו על ענייניו ועל שאר ענייני הילדים והבית, הוא אינו שואל מה עם הנפש - מה קורה עם הלימוד? מה לומדים? ומה מצב המוסר וההתעלות שלך? "אֲבַד מְנוּס מִמְּנֵי" - משום ש"אין דוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי"! ובאמת, כפי שמובא בספר 'משכני', סיפור חייו של הרב משאש עצמו מחזק את הדברים. יש בו לימוד גדול על דרכו הפלאית של הקב"ה לתת לכל אחד כדי מחסורו, כשאדם זה אינו מפקפק אם מגיע לו עונש כזה או אחר, אלא מקבל את רצון ה' בהשלמה ובתמימות.

בצעירותו למד במקנאס שבמרקו. לאחר שנשא בְּקָשׁ להמשיך לשבת על התורה ועל העבודה, אבל בבית לא היתה פרנסה, והאוכל כבר תם. פתח את ההיכל ובפשטות ובתמימות המאפיינת אותו לחל לבכות: "ריבונו של עולם, אתה ציוויתנו ללמוד את תורתך, אני רוצה להמשיך ללמוד, אנא עזור לי, שלא אצטרך להתנתק ממנה, ואוכל להמשיך לעסוק בה תמיד"... חלפו ימים אחדים, ונערכה ועדה של רבנים בעניין תלמוד התורה שם. בתחילה שלחו רבים מאנשי הקהילה את ילדיהם לתלמוד התורה הזה, אבל בהמשך גילו כי התנאים שם נמוכים בהרבה מאלו הקיימים בבתי הספר של הצרפתים, והעבירו את בניהם לחינוך הממלכתי. בקשו הרבנים להעלות, אפוא, את קרן התורה במקום, על ידי מינוי מנהל רוחני לתלמוד התורה, אדם שייתן את הטון ויצליח לסחוף אחריו. למרבה ההפתעה, בוועידה הוחלט פה אחד, שמי שראוי לתפקיד הזה הוא הרב משאש, שהיה אז צעיר לימים - בן 26 סך הכל! בעוד המלמדים בתלמוד תורה, עליהם הוא אמור לפקח, היו מבוגרים ממנו בעשרות שנים! אנשים מסביב לא הבינו - בחור צעיר בא להכתיב למורים שלימדו אותו בעצמו בילדותו, איך ללמד? הוא עצמו רק אמר בענוותנותו היתרה, שקיבל זאת בזכות תפלתו התמימה לבורא העולם.

"וירא אליו ה' באלני ממרא והוא ישב פתח האהל פחם היום" (יח, א) - גמילות חסד מתוך צער ומאמץ

וברש"י: 'ירא אליו'. לבקר את החולה, אמר רבי חמא בר חנינא, יום שלישי למילתו היה, ובא הקב"ה ושאל בשלומו (בבא מציעא פו:).

פעם צעד האדמו"ר מקרלין ברחוב בשעת לילה מאוחרת. לפתע עצר לפניו רכב. הנהג פנה לרבי ואמר: "כבוד הרב, אני אקח אתכם ברכב אל היעד שלכם".

אמר לו הרבי: "תודה רבה על הרצון הטוב, אבל אין צורך, המרחק קצר, אלך ברגל". אך הנהג התעקש: "אני מבקש מהרבי שיעשה לי טובה וייכנס לרכב, אני חייב לקחת את הרבי!" האדמו"ר התפלא: "מדוע אתה חייב?"...

סיפר הנהג לאדמו"ר: "כאשר קניתי רכב לראשונה, הייתי אצל ה'בית ישראל' מגור זצ"ל, והוא אמר לי: 'אם אתה רוצה שתהיה לך ברכה ברכב שקנית - תעשה בו חסד בכל יום! תשתדל שלא יעבור עליך יום בלי שעשית חסד עם הרכב שלך! מאז הקפדתי לקיים את עצת ה'בית ישראל' זצ"ל. מאז החלפתי כמה רכבים, אך בכלם הקפדתי שלא יעבור עליי יום מבלי שאעשה בהם חסד".

המשיך הנהג: "הרכב הזה משרת אותי כבר שנים עשרה שנה, ולא הייתי במוסך אפילו פעם אחת! היום חזרתי לביתי בשעת לילה מאוחרת, ונזכרתי שהיום עוד לא עשיתי חסד עם הרכב. מיהרתי לחזור לרכב, התחלתי להסתובב באזור, ואז ראיתי את האדמו"ר צועד. עצרתי ובקשתי מהאדמו"ר להיכנס לרכב, כדי שאעשה עמו חסד - למעני. בזכות הרבי שיכנס לרכב, תשרה בו הברכה ולא אצטרך לבקר במוסך"...

גמילות חסד בכל מצב - סיפור

סיפר רבי יהודה אריה דינר שליט"א: פעם צעדתי מביתי לכיוון בית הדין של רבי נסים קרליץ זצ"ל ברחוב הרב שך. לפתע עצר רכב, והנהג ביקש ממני לעלות.

סיפר הנהג: "יש לי רכב מסחרי המשמש אותי לצרכי עבודה, יש בו ציוד יקר וכלי עבודה. יום אחד גנבו לי את הרכב. ברכב היה מותקן מכשיר 'איתוראן', והוא איתר את מקומו של הרכב - בקלקיליה... בדרך כלל, כשרכב גנוב מגיע לקלקיליה - תוך זמן קצר מפרקים אותו הגנבים, מוציאים את חלקיו ולא משאירים בו בדל אחד שלם. נשאר ממנו רק שלד... לאחר שבוע נכנסו חיילים לקלקיליה לצורך איזו משימה. הם הגיעו למשחטת רכב, וראו שם שלדי רכב וגרוטאות, ואז הופתעו לראות שם רכב שלם שיד אדם לא נגעה בו לרעה! החיילים לקחו משם את הרכב והחזירו אותו לישראל, בדקו מי בעליו והגיעו אליי. זה היה הרכב שלי! כשהגעתי לקחת אותו, נדהמתי: לא רק שהרכב היה שלם ללא פגע, אלא אף כל תכולת הציוד היקר שהייתה בו נשארה במקומה, איש לא נגע בה! הממונים שטיפלו בעניין אמרו לי: "דע לך, מעולם לא נתקלנו במקרה כזה שרכב חזר שלם ממשחטות הרכב בשטחים. אין לנו הסבר איך זה קרה. נס, פשוט נס!"

סיים הנהג: "הם לא יודעים את הסיבה, אבל אני יודע: הרכב הזה נמצא ברשותי כבר שלוש שנים, ואני מקפיד שלא יעבור עליי יום אחד בלי שאעשה בו חסד!" [שש באמרתך]

וַיֹּאמֶר ה' זַעֲקֵת סֶדֶם וְעַמָּרָה פִּי רָפָה וְחִטָּאתָם פִּי כְבֹדָה מְאֹד (יח, כ) - עֵבִירוֹת הַתְּנוּעָה מְקוֹרֵם בַּשְּׁחִיתוֹת הַמִּידוֹת

בעת לימודיו של המשגיח בישיבת ליקווד, הגה"צ רבי נתן ווכטפויגל זצ"ל, בישיבת 'קלם' קראו לו פעם לעלות לתורה. לידו ישב איש צדיק בשם רבי מרדכי לוינטון זצ"ל (עליו אמר ר' נחום וועלול כי עוד עשרה יהודים כמוהו והמשיח יבוא). הרב ווכטפויגל שמע שקוראים בשמו לעלות לתורה, מיד הזדרז ולקח טלית מאדם אחר ועלה לתורה (כמנהג בני אשכנז שאינם מתעטפים בטלית קודם החתונה). אחרי התפילה פנה אליו רבי מרדכי לוינטון ושאל אותו בתמיהה: 'למה לא לקחת מ-מ-ני את הטלית, הרי אני יושב ממש לידך?!' רבי מרדכי הוסיף אז משפט מוסרי עמוק: "צריך לדעת שהאדם שעומד לידך אינו בול עץ!"... כאיש המוסר, הסביר המשגיח הרב ווכטפויגל את משמעות המשפט שיצא מפיו של רבי מרדכי; הנה בן אדם עסוק עם עצמו מהבקר ועד הערב ולא רואה שום דבר חוץ מעצמו. הוא לא מבחין שיש עוד אנשים בבריאה חוץ ממנו. מי שנמצא לידך הוא לא בול עץ, הוא בן אדם. תראה אותו, תתייחס אליו. אל תראה רק את האינטרסים האישיים שלך. במה דברים אמורים?...

התמונה מוכרת היטב לתושבי ירושלים, לתושבי בני ברק וערים נוספות: ערבי שבתות וחגים בשעת צהריים. הרחוב המרכזי בעיר כולו פקוק. עומס תנועה כבד. מה גורם לפקק התנועה הגוזל מאנשים זמן וכסף? תעלומה של ממש לכל הנהגים. אחד מהם שיצר הסקרנות שלו טיפס עד לראש, יצא מהרכב ועשה מעשה; הוא טיפס ברגליו וראה מה הגורם לעומס. פלוני היה צריך לקנות דבר מה, כמובן לכבוד שבת קודש, וחנה את רכבו במקום שאסור לחנות. במקום שלא אפשר לאחרים לעבור עם רכביהם ולהמשיך את התנועה כתקנה. הוא בתוך החנות מצא את מבוקשו, אולי גם מצא את הזמן להתמקח עם בעל החנות על טיב הסחורה ועל התשלום, והאחרים? הם יושבים ברכביהם ורוטנים, ונוסעי המוניות משלמים במיטב כספם על העיכוב בנסיעה. ואם תשאלו מדוע אותו פלוני עשה זאת?! האם מ'רוע לב' חלילה? האם חפץ הוא לגזול מאנשים זמן ביום שישי קצר של ימי החורף?!...

את התשובה לכך העניק המשגיח רבי שלמה וולבה זצ"ל במשל נפלא: אדם נמצא בחדר המצופה כולו במראות. הרצפה, הקירות והתקרה, הכל מצופה במראה. בכל מקום שהוא מסתכל, הוא רואה רק את עצמו... ברגע שהוא יצא מהחדר הוא רואה שמים רואה בני אדם ורואה את העולם. נמצא אפוא שאותו פלוני שחסם עם מכוניתו את כל התנועה, אינו רע מעללים חלילה, אלא רואה הוא רק את עצמו. הוא צריך כעת לקנות דבר מה, הוא עוצר וחונה במקום הקרוב ביותר, הוא אינו רואה שיש גם בני אדם אחרים שעלולים לסבול מכך. לפני עשרות שנים יסד הרב וולבא בירושלים בית מדרש מיוחד שנקרא 'בית המוסר'. כשמו כן הוא. בית מדרש לכל דבר ועניין שבו 'לומדים' אך ורק מוסר.

בהזדמנות הראשונה כינס המשגיח ועד מיוחד לאברכים הנוהגים, וכיבד את אחד מחכמי המוסר שיאמר בפניהם שיחת מוסר. באותה שיחה נאמר במפורש שכל עבירות התנועה הינם בעיה של 'מידות'. אי נתינת זכות קדימה לשני ואי ויתור על ההשתמשות בכביש.

הנקודה הזו היא למעשה משנה במסכת אבות (ג, ב): "רבי חנינא סגן הכהנים אומר, הוי מתפלל בשלומה של מלכות, שאלמלא מורא, איש את רעהו חיים בלעו". בן אדם, כך אמר הגה"צ רבי ירוחם ממיר זצ"ל, אינו מסוגל לרצוח, לטרוף את השני. אבל יש הרי מעשי רצח בעולם. הכיצד?! התשובה היא שאם האדם היה רואה שקיים אדם שני, הוא לא היה מסוגל לרצוח אותו. מי שמסוגל לרצוח את השני זה מכיוון שהוא שקוע בחיים של עצמו ואינו רואה שהשני קיים. הוא מעמיד את חייו מסביב לעצמו. 'אגוצנטרי' בלע"ז. כך מגיעים לגרוע מכל, לרצח. ורצח כולנו יודעים אינו חייב להיות פיזי. מילים גם מסוגלות לרצוח. וגם מילים אלו יוצאות מהפה כשלא רואים את השני ולא חושבים שהשני הוא גם בן אדם ולא רק ה'אני'. אנשי סדום היו מושחתים מהיסוד במידותיהם, ולא רק אלא גם חסד ורחמים לא אפיינו אותם, ומכאן הדרך סלולה לאכזריות כפי שהתורה מביאה (יח, כא): "אַרְדָּה נָא וְאַרְאֶה הַכְּצַעְקָתָה הַבָּאָה", ורש"י פירש: ורבותינו דרשו הכצעקתה, צעקת ריבה אחת, שהרגוה מיתה משונה, על שנתנה מזון לעני, כמפורש בפרק חלק (סנהדרין קט:). והנה אברהם אבינו שמידתו היא חסד, העניק לנו לבני בניו את המידה החשובה זו שאלמלא חסד וגמילות חסדים אין העולם מתקיים, לכך דוד המלך ע"ה (תהלים פט, ג): "עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה". ונזכה להדבק במידה זו. אכ"ר.

וְאִשָּׁה אַחַת מְנַשֵּׂי בְנֵי הַנְּבִיאִים (מלכים ב' ד, א)
הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על ברכתו של אלישע הנביא לשונמית על הולדת בנה, וקיום ההבטחה שנוולד לה בן במועד שדיבר אליה. כפי שבישרו המלאכים לאברהם אבינו ע"ה בפרשתנו, שכעת חיה יולד לו בן.

ברכת התורה בדין

"לְאָדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד: בן זוהרה: רחמים בן חאזור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (חוליה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כתון בת חביבה: אהובה (דייני) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זהבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן הגר: גולן בן דינה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל
לימור הודיה, ושחנה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה
ששנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
הדס הודיה בת פאולה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.47209
מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

כבר גילה לפנינו התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי ז"ע בספר הוזהר הקדוש (ח"ב רכז:): "שבע מאות – איתו רזא שלים" עכלה'ק.

למדנו מדבריו שיש בו במספר 'שבע מאות' שלימות מיוחדת (עין שם במה שפירש לפי דרכו בסדר הספירות העליונות). כברת דרך ארוכה על פני שנים ושבעות רבים צעדנו יחדיו בגיליון נחמד ונעים זה, העולה על שולחן מלכים מדי שבת בשבתו! [בלשון הקודש, בידיע, ובאנגלית]. – כן יתן ה' וכה יוסיף עוד רבות בשנים, לזכות את הרבים ממעינותיו הטהורים של מורנו ורבינו הגו"צ שליט"א בכל מכמני מקצועות התורה, כיד ה' הטובה עליו.

לכבוד גיליון מיוחד זה 'דוא שלי', נבואה נא במקבץ קטן של 'טיב המעשיות' בענין זה גופא של 'טיב המעשיות'... סיפורים אשר מותכנס

נוכל ללמוד גדול כוחם והשפעתם של סיפורי קודש

הללו על לב ונפש האדם. – ובפרט כאשר הם מסופרים מלכתחילה בכוננת לימוד לקח מוסר הנלמד מהם הלכה למעשה! לא בסיפורים בעלמא של הגאית הסיפור המתקבל בלבד, אלא להצמיד לכל סיפור את 'הדינים העולים והמסקנא המתבקשת מתוך הסיפור' לשנות את דרכינו והנהגתנו לטובה ולברכה. – כאשר מילתנו אמורה רבות פעמים בתכלית פינת יקרת זו של מדור 'טיב המעשיות', שיעקר כוונתנו בו הוא להעלות אף ורק סיפורים שיש בהם לימוד וחיוזק, מכוון 'דוגמא אישית' המוכחת לפנינו בעליל בסיפורי 'טיב המעשיות'!

→ • ←

נפתחה נא כדרכנו ברמזי פרשת השבוע שמעיד הכתוב בעת לידת יצחק אבינו ע"ה (בראשית כא ז): "ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן ליקניז". וכבר נעמד רש"י ז"ל על אהר, במאמר "בנים" בלשון רבים, הלא לא ילדה כאן אלא בן אחד בלבד, ולא בנים רבים.

ברם רמזו כאן בספרים הקדושים על פי הידוע דרכי הצדיקים לפעול ישועות נשגבות בכוח סיפור 'טיב המעשיות', שכשנצרכו להמשיך ישועה מסוימת הטיבו לספר מאחד הצדיקים הקדמונים שכבר המשיך בשיעור אותה ישועה עצמה. וממילא מכוח אותו צדיק והסיפור שאנו חוזרים ומספרים בטיב אותו מעשה, מתעוררת שוב בעולם אותה ישועה עצמה, וכך היו פועלים ישועות רבות לישראל בכוח סיפור 'טיב המעשיות'.

לפיכך שפיר תפס הכתוב בלשון רבים 'היניקה בנים שרה', שכן כשנפקדה שרה עקרות רבות נפקדו עימה (רש"י לעיל פסוק ו). – ובכן מגלה הכתוב כאן כיצד המשיכו זאת הישועה לפקידת עקרות – מכוח הסיפור שהיו מספרים ומהללים את ישועת ה' אשר עשת ושמתו של צדיק עד שכלל השומע יצחק ל', ממילא מכוח אותו סיפור שמספרים ומשבחים נפלאות הש"ת ותשועותיו ממשיכים אותה ישועה עצמה.

הוא שהכתוב אומר: "מי מלל לאברהם" – מכוח זה שהיה ממלל ומספר בטיב אותו מעשה של אברהם. – מכוח זה גופא 'היניקה בנים שרה', זכחה שרה שנמשכה מכוחה הישועה לבנים רבים, שכולם ינקו מכוחה, שמכוח סיפור ישועתה נפקדו עקרות רבות כשסיפור את ישועת ה'!

→ • ←

לפנינו קובץ של שלוש מעשיות אשר הולידו זה את זה, הסיפור הראשון הוליד את השני, וזה השני הוליד את הנכד השלישי. – 'מי מלל את טיב המעשה הראשון, הוא שהוליד בכוח סיפורו את זה השני, אשר אף הוא 'מלל' את סיפורו וילד מכוחה את השלישי.

→ • ←

בדרשה אחת שנשאתי בחסדי הש"ת בימים הנוראים והמקודשים סיפרתי בין הדברים 'טיב מעשה' מופלא כדלהלן:

בעיר בדיישוב הגדולה לאלקים אשר זכחה להתפרסם בעולם בכל הדורות, על שם רבה הגו"צ הקדוש הבלתי נשכח רבי לוי יצחק בן שרה סאשא זיע"א גרו שני אנשים האחד עני מרוד ואילו השני בהיפך עשיר קרוד. שנה אחת בערב יום הכיפורים היה ביתו של האיש העני ריק מכל, לא נמצאה בו אף לא פת במלאה לכבודו של יום רח"ל. שלחה אותו אפוא זוגנו שכנגדו מן הבית ובמר ייאוש צעקה ורוגה עליו: ריקא ביש מזל שכמור! אל תהיין לשוב הביתה בלי שתשיג מעט אוכל!

יצא האיש במפת נפש אל רחוב העיר, אך רדוע מזלו לא מצא שום דרך כיצד להשיג מזון לעצמו ולביתו. ברוב צערו ויוגו נכנס לבית הכנסת, בידוע היטב מה ממתין לו בבית, אם רק ינסה לשוב בידיים ריקות... ישב לו האיש שעות בבית הכנסת הגדול שבבדיישוב כשבתנו מקרקרת מרעב, והוא ממתין לישועה.

והנה כבר נראתה חמה בשיפולי הרקיע, היום התחיל לערוב, השמש יבוא ויפנה, ואנשים החלו להתאסף בבית הכנסת להכין את עצמם בסילודין לקראת היום הקדוש, ולתפלת כל נדרי.

האיש העני דן ישוב לו ספון בפינתו ואפוף בדאגתו, הוא היה רעב עד מאד, זה עידן טובא שלא בא אוכל אל פיו, אבל נשך את שפתיו וניסה להיראות כמו

כולם שווה בין שווים...

והנה נפתחת הדלת לרווחה, ולבית הכנסת נכנס בהדרו האיש העשיר הגדול, כשהוא פוסע מעדנות ולבוש במיטב מחצולותיו, גנדי משי לבנים מצוחצחים ובוהקים, טליתו עם העטרה המבריקה מכסף טהור משתלשלת על כתפיו בכבוד רב, ותחת בית שחיו החזיק במחזור המשובח בעל כריכת העור היקרה.

– גם הוא מירר אל בית הכנסת, ובתור אחד מנכבדי הקהילה תפס לו את מקומו החשוב שבמזרח... בהיותו איש יודע ספר רצה גם כן להתכונן מעט לפני כל נדרי, בלימוד ואמירת 'הפילה זכר' ושאר ההכנות. – לאחר שקיים כראוי וכיאות את מצוות היום של כל האוכל ושותה בערב יום הכיפורים, בסעודות הגונות כדת היום...

התיישב לו אפוא העשיר הנכבד בנינוחות על מקומו ההודו, פתח את המחזור, וברוב חשיבות שלף לו מן הכיס את קופסת הטבב והמעוטרת מכסף טהור, והניחה לפניו על גבי השולחן, כדי שתהיה מוכנה להרחה כדרך הנגידים...

מן הצד, בקצה השני ישב לו העני המורעב בפינה שבירכתי בית המדרש מאחורי התנור, וכראותו את כל תלכות העשיר, ואת כניסתו ההדורה אל מקומו כשכולו מדושן ושבע עונג, נשבר לבו בקרבו. ולאחר שהוציא העשיר את קופסת הטבב ופרס אותה על השולחן, מוכנה ומזומנת, ניגש אליו בבקשה: אם אפשר אולי 'קמצוץ' של טבב להרית...

בקשתו של ההלך העני הנבזה לא נשאה חן בעיני הגביר, הוא הרעים עליו בקולו קבל עם ועדה: וכי עלך נתונה דאתך בשעה נעלה ורוממה שכזו? עוד לא התחיל היום וכבר רודף אותה אחר קמצוץ הטבב? שב לך בבקשה במקומך והחל באמירת 'הפילה זכר' וכו', ואחר כך תיקח לך טבב...

הדברים פגעו כמדקרות חרב באיש העני העלוב והחללו בו כחיצים יוקדים עד עמקי נשמתו, הוא חזר אל מקומו שמאחורי התנור שבור ומדוכדך, והחל לבכות ולבכות תוך שהוא שופך את שיה מד לבו לפני השם יתברך, כשהוא גונח מעומק נפשו: כנראה שגם קמצוץ טבב [שמעק טאבעק] אינני שווה...

למעלה בשמים התעורר בעקבות מעשה זה קטרונ איום ונורא על האיש העשיר, שכך דחה וביזה והעליב בעיצומו של יום הקדוש את העני המורעב והמדוכדך קבל עם ועדה. ויצא הפסק בבית דין של מעלה באותו יום כיפוי, שיהתפר עליהם הגלגל, וכל רכושו של העשיר יעבור אל האיש העני.

באותה שנה החל העשיר לפתע לרדת מנכסיו מטה מטה, עסקיו כשלו בזה אחר זה, והגיע עד פת לחם ממש. כשמיאדך העני לעומתו נתעשר ועלה מעלה מעלה, מתחילה לווה מעט מעות ושלה ידו במסחר, ובכל אשר פנה והשקיע זרחה לו שמש הצלחה למעלה מדרך הטבע.

הנגיד הנכבד כראותו גדל עניו ומרדותו, נכנס בלב נשבר ונדכה אל הרב מרא דאתרא, הלא הוא הבארדיטשבער רב ז"ע, ובכה במר ליבו על מצבו הרע. ושאל מלפניו לדעת מה זה ועל מה זה, מה היא הסיבה שבגינה נענש כל כך עד שבבית אחת התהפך עליו הגלגל לגמרי וירד לעניות נוראה כזו.

הצדיק ברוח קדשו כבר 'רעד את כל אשר נעשה' (אסתר ז, א), ופתח להעיר לו בעדינות: שמא מידה כנגד מידה יש כאן? אולי פגעת באיזה איש עני ומשום כך נענשת? תתבונן נא! אם לא בא לידך מקרה שכזה...

והנה תיכף כששאל הצדיק את האיש שאלה זו, [בכוונה פנימית להותת להזכירו ולהשיב את ליבו בתשובת אותו מעשה שבא לידו] עלה בלב הנגיד ונזכר בדיקו מאותו מקרה שקרה לו השתא בערב יום הכיפורים כשפגע באיש העני ברבים, שבשעתו כלל לא שם לב לכך... – כידוע כח הצדיקים לעורר איש ישראל בתשובה בדיקו על מה שצריך לשוב...

באותו מעמד גילה הצדיק את אוגונו, שאכן זו היא הסיבה שהתהפך עליו הגלגל. הוא סידר לו תיקף דרך תשובה כראוי בתפילות ובוידיויים, וכמובן בפיוס העני ובקשת מחילתו.

העשיר-היוורד לא הסתפק בדרך תשובה זו, הוא ישב וחשב וחיפש לעצמו דרכים שונות כיצד ניתן להחזיר את גלגל העושר אליו. והגיע למסקנה שלא ניתן להחזיר את הגלגל בחזרה אחורה, כי אם על ידי שיוזמן לידו מקרה שכזה בדיקו, שיבקש הוא מאותו עני שהתעשר עתה 'קמצוץ טבב', ואם יסרב גם הוא לתת לו, או לא תחזור אליו עשירותיו...

ישב אפוא מידועו העני הטרי והמתין להזדמנות שכזו, שיוכל לבקש מן העשיר המחודש 'קמצוץ טבב' ברגע של טרדה ולחץ, כשלא תהיה דעתו פניה להיענות לבקשתו. – והנה הגיעה עת דוידים, יום חתונת בתו של העשיר החדש עם בנו של רב גדול וחשוב, כנאה וכיאות לאיש עשיר בעל מטבע... החתונה התקיימה ברוב פאר והדר באולם יפהפה ויוקרת, כשכל טובי העיר ונכבדיה מוזמנים לטיול בה חלק.

חשב העני דן לעצמו: הנה הגיעה שעת הכושר, עתה בזמן החתונה כשטרדותיו של העשיר מרובות, אנש אליו בשעה שיהיה טרוד ולחץ, מאוד בהכנת החופה וסידור הכתובה וכו', ואנסה אז לבקש ממנו קמצוץ של טבב להרית...

גיליון שבע מאות!

יחברך היצור וישתבח הבורא, שברוב רחמי וחסדיו הביאנו עד הלום, והגיענו אל גיליון "שבע הקהילה" מספר שבע מאות! (1700)

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

'סימן שאין תורה'

ברשותי זיירה יפהפיה המושכרת בזמן שאני שוכר זיירה בעיר אחרת. הזיירה עמדה חודשיים ריקה בלי שוכרים. אני אברך שעובד עם נוער ואת הכסף אני צריך להשלמת דמי השכירות. אחי שמגיע כל ערב ללמוד איתי, ראה שאני טרוד מאוד מה שלא מותאים כלל לאופי השמח של וישאל אותי: "מה יום מיומיים?!" שיתפתי אותו במצב.

הוא באמת אח צדיק שכל כולו תורה ועבודת ה'. על אתר צייטט לי את האור החיים הקדוש על המשנה 'אין קמח אין תורה' שאנשים אומרים אם אין קמח אז אי אפשר ללמוד, אבל האור החיים הקדוש אומר: אם אין קמח, סימן שאין תורה!!! כלומר אם חסר לך בקמח שזה פרנסה, סימן מובהק הוא שחסר לך משהו בלימוד התורה...

תיכף קיבלתי על עצמי להוסיף בתורה וקבלתי על עצמי ללמוד דף גמרא ביום עם אחי הצדיק בכל יום שהוא נמצא איתי, קבלתי על עצמי ומיד התחלנו ללמוד.

למחרת שלושה טלפונים של אנשים המעוניינים בדירה כאשר האדם האחד לחץ להיפגש כבר באותו יום. הסברתי לו שיש לי חתונה של חניך ואין מצב לאותו יום, אבל הוא לא הרפה ממני. שאלתי אותו מה הלחץ? ניפגש מחוץ בעזרת השם ואם הכל יהיה בסדר נסגור חוזה. הוא הסביר לי שמחר הוא רוצה כבר להיכנס לדירה... הוא לא הותיר לי ברירה וחתמנו חוזה באותו יום. הרגשתי כמו יוסף הצדיק שכונן ויריאתו מן הבור, שאפילו לא נתנו לו זמן להתארגן כיוון שכאשר ישועתו של אדם מגיע, מריצים לו את הישועה ולמרות שרוצה להמתין מעט, משמים לא נותנים לעכב את ישועתו... נדהמתי לראות עד כמה מהר הגיעה הישועה. רק קבלתי על עצמי תוספת בעול התורה וארובות השמים נפתחו!!!

בעל המעשה א.א.ס.

'המקבל עליו עול תורה'

אשתי התקשרה אלי ואמרה שהרופא בדק את הבן, ואמר שצריך לקחת אותו לצילום רנטגן בשביל לשלול שבר בזרוע. בדיקו הייתי לפני השיעור הקבוע שלי, והתלבטתי אם לקחתו מיד או להמתין 45 דקות? בסוף אמרתי לה שהבן יבוא לשיעור ואחרי השיעור אקח אותו למכון לצילום... השתתפתי בשיעור עם בני לצדי, ואחרי השיעור נסענו לעשות צילום. כשהגעתי אמר לי המזכיר שהמכון רנטגן אמור להיפתח רק עוד עשר דקות ואני השני בתור. הייתי המום ושמחתי שלא ויתרתי על השיעור, האם הייתי מוותר הייתי ממתין שעה לתור, וכך זכיתי לעמוד בניסיון ללמוד את השיעור הקבוע ולא לשרוק זמן...

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזמן שלוח אל א' שפחה ספואלס
בפוקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

הפוך בעמוד הבא <

וממחשבה למעשה

כשהבחין העני שעמד מן הצד בירכתי האולם שהנה מתקרבם הרגעים הגדולים האחרונים שלפני החופה, וכראותו את העשיר אבי הכלה טרוד עד מאוד, רץ לו בזריזות מן הרב אל העדים תוך שהוא מחלק הוראות שונות למשרתים העושים על המלאכה. - כך בהיותו טרוד מאוד במרוץ של שיא הלחץ, גיגש אליו בפתאומיות עצר אותו באמצע ריצתו והפתיע אותו בבקשתו: אפשר אולי קצמץ טבך להריח? [אנטשולדגנט, א'שמעק טאבעק...]

לתדהמתו, נעצר לרגע האיש העשיר, ובטוב ליבו הושיט ידו לכיסו, שלף את קופסת הטבק המוסכפת והגיגש לפני העני בחפץ לב בדיוק את מה שלא רצה... - מיד כשראה זאת העני קרס תחתיו ונפל מתעלף! נוצרה לה מהומה קטנה, כשלאנשים שמסביב כלול לעשיר עצמו היה הדבר תמוה מאוד, מה קרה פתאום לעני הזה שהתעלף לו כך באמצע האולם על בקשת טבך קטנה שדווקא נענתה ברצונו?!

לאחר שהתעורר האיש והתאושש מעלפוגו, באמצע החתונה קרא לו העשיר הצידה ושאלו מה קרה לו, ומדוע נפל מתעלף מחמת קצמץ טבך?

ישב עימו העני ושח לו דברים כהווייתך, שזהו לא כמה וכמה חודשים שהוא יושב וממתין בדיוק להזדמנות זו... שיוכל להכשילו במקרה דומה למה שעולה הוא אליו בשעתו, והנה עתה היה בטוח שיצליח במזימתו ולא עלתה בידו כלל... כיצד ניתן שלא להתעלף על איבוד כל הרכוש כולו? תהה האיש במר ליבו.

אמרה קצרה. משל. סיפור.
להחיל את השנה חדשה עם 'שלחן שבת' ברמה אחרת

מיב הפנינים

לשלחן שבת

מנינים קודים אמרות קצרות
על פי משלים וסיפורים

על התורה

מאגרו המנוגד של
החז"ל רבי גמליאל הכהן רבינובין שליטא

להשיג בחנויות הספרים המוכרות
הפצה ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן | 03-6194114

היו הם תפוחים... וחבירו המספר דגן היה תמיד שוחק ממנו ולועג לו על כך, וכי מה מצאת בו בצל זה שהכל נרתעים מחריפותו... יום אחד הביא הילד לכתה כדרכו כמה בצלים טריים וחריפים ומרוב שאהב כל כך את הצלל הוכיח לעיני כולם שהוא מסוגל 'לגמור' את כולם בזה אחר זה בלא שום בעיה... חבירו זה שעמד מן הצד, לא הצליח להבליג ולכבוש את יצרו, והחל מתלוצץ ממנו עד דכוכה של נפש: איזה מן תאוה משונה נחפסה בך? אין כאן אלא מחלת נפש! ועיוות של הרגלי אכילה שונים ומשונים! במקום להתבייש לך, אתה עוד מתהדר לפני כולם במחלות הקשות וההפרעות הנפשיות שלך!

כך עמד לו שעה ארוכה והטיח בו גידופים ועלבונות בפני כל הכיתה, השם ידחם.

והנה עתה חלפו עברו מאז שלוששים ושש שנים! ולרוע המזל בכל דבר שמנסה בו נש דגן זה המספר את מזלו במסחר ובעסקים אינו מצליח ולא כלום הוא לא רואה לא ברכה ולא הצלחה בעמלו, נראה בחוש שהקללה רובצת בכל מה שרק שולח בו את ידו... והנה עתה מתוך שהתבונן וערך את חשבון נפשו הדק היטב עולה בדעתו שמא קללתו ואי הצלחתו הגיעו עליו מחמת הפגיעה באותו חבר נעורים, מלפני שלוששים ושש שנים... והוא נעגש משמים על כך! - ועל אודו החליט לשוב בתשובה, ולתקן את העולה שבידו. הוא החל אפוא לברר על מקום מגוריו של אותו חבר כיום וכשהשיג את הפרטים התקשר אליו טלפונית וביקש את סליחתו על כל מה שפגע בו בילדותו. חבירו ענה לעומתו שקשה לו מאוד למחול על כך, כי עד היום בכל פעם שזכר מזה עולה לו הדם לראש... מרוב צער וכעס, והוא עדיין פגוע מזה עד עמקי נשמתו! - אך לאחר שהרבה עליו הפצרות ובקשות, והסביר לו שלא היה בכך כי אם מעשי ילדות בחוסר דעת, ושהוא מתחרט על כך מאוד וכו', אמר האיש שהוא זקוק לשובע ימים כדי להתישב בדעתו, כיצד להוציא

את הצער העמוק מן הלב ולמחול על כך באמת. במהלך אותו שבוע עשה עימו האיש טובה גדולה מאוד שנודע לו שהוא זקוק לה, ובנוסף שלח לו דורון יפה ומהודר כדי לפייס את דעתו, עד שבסופו של דבר התרצה האיש ומחל לו על כך בלב שלם.

לא חלפה תקופה ארוכה והאיש המספר הג'ל חזר אלי כשבפיו עדות נאמנה שאכן מאז שקיבל את המחילה המיוחלת עולה קרנו למעלה ראש, הוא מצליח מאוד בעסקיו, הברכה שורה בממונו, ובתקופה קצרה ביותר נעשה לעשיר גדול!

→ • • ←

השחא דאתנין להכי בדרשה הבאה שנשאתי בסיעתא דשמיא בעניינים שבין אדם לחבירו, [בשידור ישיר לנו יורק שבארצ'ב] כבר היו באמתחתי שני סיפורים טובים ויפים! אמרתי לציבור שברצוני לכבד אותם בטיב שתי מעשיות נאות בגדר 'אב ובנ', סיפור שהוליד סיפור...

הקהל נדך כמוכן לשמוע כיצד סיפור מוליד סיפור... ושמו אוחזם כאפרסת, כשסיפורתי לפניכם אל תוך האפרסת דברים כהווייתך, הן את הסיפור הראשון הג'ל, והן את אשר הוליד בתולדתו את הסיפור השני הג'ל.

→ • • ←

והנה לא יאומן כי יוסף, כמעשהו בראשון כך מעשהו בשני! לאחר סיימתי את הדרשה בנימים התקשר אלי אחד השומעים יהודי נכבד מניו יורק אשר נתעורר ליבו מאוד מאותה דרשה ומכוח טיב הסיפור של אותו צדיק קדוש עליון, אשר הוליד סיפור חשוב נוסף, ומתוך שנתן אל ליבו אף הוא לשוב בתשובה, ראה מעשהו ונזכר הלכה!

ובאותה שיחה החל לספר טיב מעשהו נורא שהתרחש עימו בעצמו! בצעירותו, סיפר האיש, שימשתי כחובש בכיר במקום מגורי באחת העיירות שבאמריקה. יום אחד, מטעם לא ברור, החליט אדם אחד מן הקהילה שצריך לפטר אותי מן העבודה. מסיבה שאינה ידועה לי עד היום לא מצאתי חן בעיניו, הוא פנה אל רב השכונה והצליח לשכנעו שצריך לפטר את החובש, ואכן פטרתי מתפקדי ונשארתי מובטל תקופה ארוכה, כשיאבדתי את פרנסתי!

עברו מאז כעשר שנים והנה לאחרונה התקשר אלי חבירו הקרוב של אותו אדם כדי לבקש ממני מחילה, על שבגללו הפסדתי את פרנסתי, [כנראה מחמת הבושה לא התקשר האיש בעצמו...]. הוא סיפר שחבירו נעגש קשות מן השמים ולאחרונה הכביד כשגודל לו ילד חולה רח'ל, שכל ימיו יצטרך לטפל בו קשות... הוא החל לתת אל ליבו מה זה ועל מה זה עד שמתוך חשבון נפש נוקב הגיע למסקנא שכל זאת באתו כעונש על מה שרדף אותו וקלקל את פרנסתו, ועתה התקשר לבקש את מחילת.

קשה היה לי עד מאוד למחול על עוולה נוראה, שהלה קלקל לגמרי את פרנסתי! - אך עתה בעקבות זו הדרשה והמעשים הנוראים המתרחשים כאן בטיב מעשיות הללו שבין אדם לחבירו, הריני מוכן ומזומן למחול לו על כך בלב שלם! נורא נוראות!

→ • • ←

כמה גדול הוא כוח 'טיב המעשיות'!

אף אנו קוראים נאמנים! נמשך להוליד ולייצר עוד ועוד 'טיב מעשיות' כאלו וכיוצא בהם בטיב סיפור מתוך סיפור! בבחינת 'ראה מעשה ונזכר הלכה' - 'מי מילל סיפורים טובים וישרים שכאלה כדי שיתעוררו מכותם לשוב בתשובה, להמשיך ולייצר עוד סיפורים רבים ונאים המלמדים לנו דרכי הנהגה ישרה בין אדם למקום ובין אדם לחבירו. וממנו נלמד כוח 'טיב המעשיות' והשפעתם האדירה על ליבם של ישראל, ללמד מדרכיהם ולעשות כמעשיהם למען נלך בדרך טובים וארוחות צדיקים נשמו, אמן ואמן.

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון

לע"י יעקב צבי בן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביע יסיון תנצבה.	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחסיא רבי ישראל יצחק נלביע יח נסלו תנצבה.	גרפצ'יק סל: 02-5002321	קשת הרשת מנוהגת י"א ויקדים מיוחדת 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גל 19
------------------------	-------------------------------------	-------------------------------	---	--	---	--	------------------------	---	-------

יור'ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com | יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

הלימוד מאברהם אבינו לדורינו

אמר מרן הגרא"מ שך זצוק"ל: חשבתי לעצמי, אילו נקראתי אברהם, והייתי יושב בפתח ביתי, חולה וחלוש, והייתי זוכה לגילוי שכינה ורואה שלשה אנשים ניצבים עלי, - אז אולי היתה חולפת בי המחשבה, שהרי זה בדיוק כמו בפרשת וירא, צריך לרוץ לקראתם ולהשתחוות ארצה, להזמין במאור פנים, לומר מעט ולעשות הרבה, ולטרוח בעצמי בכל פרט ופרט.

אבל הרי אנו בני תורה, ומבינים שהתורה נדרשת ב'במה מצינו' וב'בין אבי, וקל וחומר' הרי אדם דן מעצמו - אז אם יושבים חמשה בחורים סביב השולחן בחדר אוכל, ונכנס בחור חדש, נבוך ותוהה, כלום אין זה קל וחומר, לקום ולגשת ולקדם פניו במאור פנים, ולהזמין להצטרף לשולחן? והרי אין הם חולים, ואינם בני מאה, והוא אינו ערבי מאותם המשתחוים לאבק רגליהם ולא הם מכינים את המאכלים, ואף אינם מתבקשים לקיים 'והוא עומד עליהם', והלא דברים קל וחומר! מדוע אין אנו עושים זאת? משום שאין יודעים ללמוד פסוק כצורתו, להפשיט ממנו חומרו ולהפיק ממנו לקח. (משלחן גבוה)

והוא ישב פתח האהל כחם היום (יח, א)

בספר 'טעמא דקרא' פירש רבי חיים קניבסקי זצ"ל פסוק זה על פי דברי הגמרא במסכת ר"ה (יא). שאומרת שהיה זה בסוכות. ואם כן קשה, מדוע ישב פתח האהל ולא בתוך הסוכה כמצותה? על זה מתרץ הפסוק "כחם היום". כלומר, שהיה מצטער בסוכה מחמת החום, ופטור. ואפשר שבפתח האהל לא היה כל כך חם ולכן ישב שם.

והנה שלשה אנשים ניצבים עליו (שם)

ברש"י מזה"ל אחד לבשר את שרה, ואחד להפוך את סדום, ואחד לרפאות את אברהם. יש לדקדק דמשמע מדברי חז"ל שהקב"ה בא לבקר דוקא את אברהם שהיה חולה, לשלוח לו את רפאל לרפאותו, ויש להקשות מפני מה לא בא גם לבקר את כל ילידי ביתו שנימולו עמו ולדאוג לרפואתם. וי"ל דאכן דוקא את אברהם הוצרך לבקר ולרפאות, דהנה אמרו בגמ' (ב"ב ט"ז:) רשב"י אומר, מורגלית טובה היתה תלויה בצוארו של אברהם, שכל חולה שרואה אותה מתרפא מיד. נמצא שילידי ביתו היו מביטים במרגלית שבצוארו של אברהם ונעשו בריאים, ולכן לא הוצרכו לשלוח מלאכים לרפואתם. אמנם אברהם אבינו עצמו לא רצה להסתכל במרגלית, משום דידע שמצות מילה הוא אחד מהעשרה ניסיונות שלו, ואם היה מתרפא מיד לא היה נחשב כלל לנסיון, שהיו אומרים שזה הטעם שנתרצה למול את עצמו, הואיל וידע שיש בידו לרפאות את עצמו מיד ע"י ההבטה במרגלית, ולכן רצה לעמוד בחוליו כדי להראות לכולם שהוא סובל את הצער של המילה באהבה ושמוח בה, ולכן מדה כנגד מדה בא הקב"ה בעצמו לרפאותו. (זרע שמשון)

יקח נא מעט מים (יח, ד) על שאלת המפרשים מדוע דוקא בנוגע למים הפך אברהם - איש החסד ל"חסכון", השיב הגר"ר משה מאיר ישר זצ"ל באמצעות הסיפור הנודע שכאשר התארח מרן הגאון רבי ישראל מסלנט זצוק"ל אצל מקורבו, ר' יעקב משה כרפס ז"ל מעשירי יקובנה, הבחין המארח שרבי ישראל מקפיד ליטול את ידיו ברביעית בצמצום. והלוא אין עניות במקום עשירות - ובפרט בנטילת ידים בה יש להדר בשפע מים! נימק רבי ישראל שהמשרתת כאן הלוא נאלצת לשאת את

המים במעלה ההר, בטרחה מרובה מאוד - וא"כ כיצד ניתן "להדר" על חשבונה?! ולפי"ז מובן מדוע דוקא לגבי המים אמר אברהם "מעט", שכן רש"י מפרש "יקח נא. ע"י שליח", וא"כ לא רצה להטריח. (מוסף ש"ק ט')
הגאון רבי אליהו דיסקין תירץ, דבשביל מה הוא הביא את המים? לרחוץ את הרגלים! אם הוא היה מביא להם הרבה מים, איזה דרך ארץ זה לבוא לאורחים ולהגיד להם קחו ככה טונות של מים, אתם כל כך מלוכלכים, אתם צריכים לנקות את עצמכם?! ולכן הוא אמר 'מעט מים', מעט מים זה כבוד לאורחים.

לושי ועשי עגות (יח, ו) וצריך ביאור למה צריך לומר לה ללוש העיסה, הרי כן הוא לעולם דרך האפיה. ויש לבאר דהנה רש"י להלן פסוק י' מביא מסדר עולם דהיה זה בליל פסח, ובפירוש הרוקח כתב דלכן אמר לה מהרי, כדי שלא תחמיץ העיסה ופסח היה. ולפי"ז יש לומר דלכן אמר לה ללוש, דהא ההלכה היא ד'כל זמן שעוסק בבצק אינו מחמיץ', ולכן אמר לה כן, למנוע את חימוץ הבצק. (הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א)

וה' פקד את שרה כאשר אמר (כא, א)

פרש"י סמך פרשה זו ללמדך שכל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה.

לפני פטירתו של ה"שפת אמת" חלה במחלה נדירה, שלא היתה מוכרת כלל, וגדולי הרופאים בעולם עמדו משתאים לטיב המחלה. אמר אז בעל ה"אבני נזר": הרי השפת אמת מקבל בכל יום מאות בקשות להתפלל על חולי ישראל. וכיון שהיה מתפלל עליהם בכל ליבו, הרי שכל סוגי המחלות לא יכלו לפגוע בו, שכן מי שמתפלל על חבירו הוא נענה תחילה. לכן כשקבעו להעלותו למתיבתא דרקיעא, היה צריך הקב"ה לברוא 'מחלה חדשה' שלא התפלל עליה מעולם. (משלחן גבוה)

ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו וגו' יצחק וימל אברהם את יצחק בנו וגו' (כא, ג ד')

הנה מנהג ישראל הוא לקרא שם הבן בעת המילה, וכאן נאמר תחילה ויקרא אברהם, ואח"כ וימל. ויש לומר כי הרי אברהם היה מצווה לקרותו יצחק, כמו שכתוב לעיל (יז, יט) וקראת את שמו יצחק, ומצות מילה לא רמיא עליה עד שיהא בן שמונת ימים, על כן הקדים לקראתו יצחק קודם המילה. (הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א)

ויעקד את יצחק בנו וישם אתו על המזבח ממעל לעצים (כב, ט) מבואר שעקד אותו עוד כשהיה על הקרקע בטרם העלה אותו למזבח ואחר העלה אותו למזבח כשהוא עקוד. מבאר המהר"ל דיסקין מדוע עשה כך הרי לכאורה היה פשוט הרבה יותר להעלותו למזבח ושם לעקוד אותו? מפני שהוא נצטווה "והעלהו שם לעולה", ואם לא יעקדהו תחילה הרי "חי נושא את עצמו" והיאך יתקיים במלואו הציווי של "והעלהו" לכן עקד אותו תחילה ובכפות אין דין "חי נושא את עצמו" וכך קיים אברהם את ה"והעלהו" במלואו.

ויאמר מדוע את הלכת אליו היום לא חדש ולא שבת ותאמר שלום: כאן מסיימים הספרדים (הפטרה)

אמר פעם מאן-דהוא בדרך צחות: ממנהג זה רואים כמה חזקה מידת "אמונת חכמים" בקרב בני עדות המזרח. ברגע ששמעה שהלכו לבקש את ברכת הצדיק היא סמוכה ובטוחה בברכה "ותאמר שלום" - כאן מסיימים הספרדים! (א ישיבישעור חומש)

מי הם שני האחים: רצח המוני ו'בריה לשעה'?

חידה

לחיות או למות על קדושת השם

וְהָיָה אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֵלֶּה נִסָּה אֶת אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִי (כ"ב, א') הנה בפסוק זה מבואר, כי הניסיון בעקידת יצחק – היה ניסיון עבור אברהם. מעתה יש להתפלל, מדוע בתפילה אנו אומרים: "ועקידת יצחק לזרעו ברחמים תזכור" – והיינו לזרעו של יצחק? הלא בתורה מבואר כי הניסיון היה דוקא לאברהם! עוד יש להתפלל: מדוע אמנם מייחסת התורה את הניסיון של עקידת יצחק – לאברהם? הלא יצחק לא היה ילד רך בשנים שניתן היה לעקדו מבלי רצונו... הוא היה אדם בשיא כוחו, בעוד אברהם כבר היה בן מאה שלושים ושבע! הדעת נותנת, כי ניסיון העקידה היה ניסיון קשה מנשוא עבור יצחק – לא פחות מכפי שהיה זה ניסיון עבור אברהם!

בעיירה שפולי, התגורר יהודי, בשם יוס'ל, שמשלח ידו לא היה מכובד במיוחד: הוא היה גנב, גנב פשוט, וכך גם נקרא: 'יוס'ל גנב'. לא פעם היה הצדיק, הסבא משפולי, מדבר על ליבו של יוס'ל ומשדל אותו להמיר את משלח ידו במקצוע הגון יותר, ולבסוף – אף נשאו הדברים פרי: יוס'ל הבטיח לצדיק בתקיעת כף כי מהיום לא ישלח את ידו בממונם של אחרים! ובכל זאת, סבר יוס'ל, כי לכל כלל יש יוצא מן הכלל... הוא נתן את עיניו בבית יראתם של הגויים, אשר התנוסס לתפארת בטבורה של עיר, ובליבו אמר כי בודאי לא התכוון הצדיק לאסור עליו את הגניבה ממקום כעין זה... ידע יוס'ל היטב, כי אם יצליח במלאכתו – יוכל להניח את מלאכתו שמשכבו, שכן השלל יספיק לכל צרכיו בשפע, מהיום ועד לאחרית ימיו. ואכן, זו בדיוק היתה כוונתו. יוס'ל ערך את כל ההכנות הדרושות מראש. הוא הכין תכנית מסודרת, בדק מהיכן ניתן לחדור אל המקום וכיצד ניתן לצאת ממנו, ומספר ימים לאחר מכן – נישא להוציא את תכניתו אל הפועל. אולם בכל זאת, משהו השתבש... בעת שעשה את דרכו אל מחוץ לבית התיפלה, והשלל בידו – נתפס יענק'ל על ידי חוליה של שוטרים מקומיים, שמיהרו להוביל אותו אל בית האסורים, עם השלל כולו. המשמעות היתה ברורה לו היטב, ליוס'ל... הוא ידע שהוא לא יואשם בגניבה, אלא ב'חילול הקודש', ודינו ימסר לידם של הכמרים – שבודאי לא יוציאו אותו חי מתחת ידיהם... יוס'ל ידע היטב שאין לו מה להפסיד, ולפיכך, ימים ספורים לאחר מכן, בפתח משפטו, כאשר נתבקש להסביר את פשר מעשהו – קם ואמר: "האמת היא, שזה עידן ועידנים ששמעתי את בני אמונתכם מספרים אותות ומופתים על כוחו וגבורתו של אלוהיכם... משכך, החלטתי לבדוק את כוחו! אכן, מאחר והתביישתי להגיע אליו באור יום, וחששתי מתגובתם של אחי היהודים – החלטתי להגיע בלילה, מבלי שאיש ידע בבואי ובצאתי, ואכן כך עשיתי. נכנסתי אל בית התיפלה שלכם, והתחלתי לתנות את מר גורלי בפני הפסל שמצאתי בתוכו... סיפרתי על הדחקות שבביתי, על ילדי הרעבים ללחם, על המצוקה שאינה נותנת מנוח אפילו לרגע... "בשלב מסוים חשבתי, שאולי הפסל כלל אינו מטה אוזן לדברי... אולם דחיתי את המחשבה הזו, המשכתי להתאונן, עד שבסופו של דבר, כשלא קיבלתי שום תגובה – החלטתי לגשת ולבדוק בעצמי האם הפסל מקשיב לי... ניגשתי אליו, מיששתי אותו, ומה גיליתי? לא תאמינו: גיליתי שהוא אינו אלא גולם דומם, שאינו יכול להניע יד או רגל! ניסיתי לנענע אותו, אולי ישן הוא ויתעורר, אולם אז, לפתע, הוא נפל לפני על פניו ארצה... "באותה שעה, אמרתי לפסל: 'אינך מתבייש? איך אתה משטה בכל הציבור במשך שנים ומוליך אותם שולל?', ואילו הפסל לא השיב מאומה... "או אז, אמרתי לעצמי: הנה יש בידי הזדמנות לגמול חסד עם הציבור כולו, ובאותה הזדמנות גם להרוויח משהו! אטול את הפסל ואת כל אביזריו, אמכרם לצורך זהב, ובכך ארוויח בכפליים: גם אביא פרנסה אל ביתי, וגם כל הקהל – שוב לא ילך שולל אחר תעתועיו של הפסל!" סיים יוס'ל את נאומו, שכצפוי, התקבל בזעם רב... בו במקום נמלכו הכמרים בדעתם, וחרצו את דינו של יוס'ל לשריפה! בהגיע המועד אשר נקבע להוצאת גזר הדין אל הפועל, התכנסו המונים בככר, מול המוקד ממנו התמרו לשונות אש אל השמים. יוס'ל הובא אל המקום על ידי שומרי, לקול תרועות ההמון, אולם ניכר היה בו כי הינו שלו ורגוע. ואז, לפתע, בקע קולו של הכרוז אשר רעם בככר: "כס המשפט של הכנסה מכריז בזאת, כי החליט להעניק חנינה לנידון, ובלבד - - - שיקבל על עצמו את הדת הנוצרית!". לשמע הדברים, זינק יוס'ל ממקומו כנשון נחש, ושאג: "הקשיבו לי היטב! אני יוס'ל, הגנב, ובימי הרביתי לחטוא ולפשוט: גנבתי, גזלתי, עשקתי, חמסתי, אבל את דתי – לא אמיר לעולם!!! לעולם לא!!! עשו בי כרצונכם, העלוני על המוקד, שירפו את גופי, יסורני ביסורי שאול, אך את דתי לא אמיר!!!". את דעתו, לא שינה יוס'ל, גם כאשר איימו עליו בייסורים קשים בטרם 'יזכה' לעלות אל המוקד... "שוטים שבעולם!" הוא פרץ בצחוק רועם וקרא: "אילים שכמותכם! האם גם כעת, כאשר נוכחתם לראות עד כמה חדל אישים הוא אליכם, שלא יכול היה להציל אפילו את עצמו בשעה שצררתי אותו אל תוך שקי, עדיין מאמינים אתם בו? האם באמת סבורים אתם כי אצטרף לאמונת ההבל הזו?"

וכך, עלה יוס'ל אל המוקד כשקריאת 'שמע ישראל' בוקעת מפיו, ונשמתו הטהורה עלתה למרום למקום שרק הרוגי מלכות יכולים להגיע אליו, מקום המיוחד לאלו אשר קידשו שם שמים במוות! לאחר מעשהו, שאלו אנשי העיירה את הסבא משפולי: כיצד יתכן הדבר? כיצד ניתן להסביר את הפער הבלתי נתפס הזה? חיותו, ועשה את המעשים השפלים ביותר – הגיע למדרגה כה גבוהה של מסירות נפש על קידוש ה'?' כיצד ניתן להסביר את הפער הבלתי נתפס הזה? ואילו ה'סבא' השיב במשפט מהדהד: "דעו לכם... הרבה יותר קל לאבד את הכל, אפילו את החיים, על קידוש ה' – מאשר להשאיר בחיים ולהקריב את תענוגי העולם הזה! הרבה יותר קל לאדם למות על קידוש ה' – מאשר לחיות על קידוש ה' ולהקריב את הנאותיו ותאוותיו!..."

ומכאן תשובה לשאלתנו, כפי שמבאר בעל ה'בית הלוי' ואומר: אמנם, לאמיתו של דבר, הניסיון עבור אברהם – היה הרבה יותר קשה מהניסיון עבור יצחק: יצחק – נדרש למסור את נפשו ולמות על קדושת ה', בעוד אברהם – נדרש להקריב את האהבה הגדולה ביותר שלו, את בנו יחידו שזכה לו בהיותו בן מאה שנים, ולהמשיך לחיות עם הכאב הזה! לפיכך, אכן, התורה מייחסת את ניסיון העקידה בעיקר לאברהם אבינו.

אולם כאשר אנו מזכירים את זכות מעשה העקידה לדורות, אנו מזכירים דוקא את חלקו של יצחק בנסיון, משום שבכדי לעורר רחמי שמים – יש צורך בזכות אבות שהשפיעה על הבנים, בעוד זכות שלא הותירה רושם על הבנים – אינה יכולה להועיל להם. מדרגתו של אברהם אבינו – רחוקה כל כך מאיתנו, עד שניתן לומר כי לא נותר ממנה רושם לדורות הבאים, ולכן את 'זכות האבות' – אנו לא תולים בזכותו של אברהם אלא בזכותו של יצחק, שמדרגתו אכן הותירה חותם על כלל ישראל לדורי דורות, כאשר רבים מהם מסרו את נפשם בטהרה על קדושת שמו הגדול של מלך מלכי המלכים...

(ל'למדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

סעודת שבת לפני חצות

שאלה: האם צריכים להתחיל את סעודת שבת בבוקר לפני חצות (מצוי בקידושים שעושים בבית הכנסת, לצורך שמחה, שמסיימים סמוך לחצות)? **תשובה:** יש סוברים שסעודת שבת צריכה להיות קודם חצות, והיינו פת ומונה נוספת שאוכלים לכבוד שבת (ב"ח הובא במשנ"ב סי' של"ד סק"ב, וכתב על זה המשנ"ב שהפמ"ג מפקפק בדבר). כל כן יש לשים לב בשבתות החורף שחצות היום בערך ב-11:30 להתחיל את הסעודה מוקדם, ומה שאוכלים בקידושים הנערכים בבתי הכנסת אין זו סעודת שבת, ועל משתתפי השמחה להזדרז לסיים מבעוד יום. (הגרי"א דינר, מים חיים)

חידה שבועית

היו ע' ע' 10 ציפורים, צייד ירה באחת מהן. כמה נשארו ע' הצ'?

תשובה לחידה פר"ש: ככר. תשובה לחידה השבועית: נון.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות גואטה – כהן להולדת הבת הנכדה משפחות אמויאל – ברהום לנשואי הבת הנכדה משפחת הרשברג לנשואי הבן משפחת יעקב לוי להולדת הבת משפחת אלמה להולדת הבת משפחת פלד לאירוסי הבן **גני הדר-עמישב:** משפחת רייכנברג לנשואי הבת משפחות איראם – רייכנברג להולדת הבן הנכד משפחות פרידמן – קינסבורסקי להולדת הבן הנכד משפחות גולדברג ידלו לאירוסי הבן הנכד משפחות אפשטיין – בא גד להכנס הבן הנכד הנין לעול תורה ומצוות משפחת ואלקין לנשואי הבן

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

מורן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך: אין התפילה על החולה נכללת במצות ביקור חולים אלא דווקא כשמתפלל בשעת הביקור, רק שאין צריך להתפלל בפניו ממש, אדרבה, לפעמים מוטב שיפוש לצדדים, שלא ירגיש החולה וידאג, אלא אפשר גם בחדר סמוך. גם מה שמברכו כשנפרד ממנו בברכת "רפואה שלימה" חשוב תפילה.

אבל כשאינו מתפלל בבית החולה, אין התפילה נכללת במצות ביקור חולים. (הליכות שלמה ח' הערה 63)

מעשה נפלא סח לי הגאון רבי אפרים גרינבלט, תלמיד מובהק של מורן הגאון רבי משה פיינשטיין, הסיפור נסוב אודות תלמיד חכם אחד – אשר ביקש להשאר עלום שם, הוא חלה בלבו והוזקק לעבור ניתוח לב. אותו תלמיד חכם שהיה גם ממקורבי רבי משה סיפר על השתלשלות העניינים עד לביצוע הניתוח בו היה רבי משה פיינשטיין מעורב בכל השלבים. וזה סיפורו:

הדבר היה לפני עשרות שנים. הרופאים קבעו שאני זקוק בחיפוף לניתוח לב. בעיר מגורי לא היה מרכז רפואי גדול, והרופא מנתח הלב היחיד לא היה מנוסה דיו, אולי ניתח במשך השנים כמה עשרות חולים. לעומת זאת במרחק של כאלף ק"מ מביתי שכן מרכז רפואי גדול ונחשב, בו עבדו רופאים ידועי שם, חלקם מנתחים אשר ביצעו מאות ניתוחי לב והיו בעלי נסיון רב. ידידים וקרובים יעצו לי כדבר פשוט לבצע את הניתוח במרכז הרפואי הגדול, על אף ריחוק המקום.

אך אני בהיותי מקורב לרבי משה פיינשטיין לא חשבתי להחליט על צעדי לבדי, אלא לשאול את ר' משה מה לעשות וכהכרעתו כן אעשה.

שאלתי את ר' משה והוא השיבני בשאלה: "כמה ניתוחי לב עשה כבר הרופא בבית החולים בעירך". לא ידעתי להשיבו ואמרתי שאברר זאת. בשיחת טלפון לרופא, נתברר שאני עומד לעבור אצלו את הניתוח מספר עשרים ותשעה, דהיינו שהרופא ניתח עד עתה רק עשרים ושמונה אנשים.

טילפנתי לר' משה וסיפרתי לי זאת. לפליאתי השיב ר' משה: "עשרים ושמונה ניתוחים אין זה מעט, אם תלך להנתח אצל הרופא הגדול באותה עיר רחוקה, הרי אין לך מכירים שם ומי יבוא לביקרך, תשכב שם בודד והדבר איננו טוב. לכן תעשה את הניתוח בעיר שלך, על אף חוסר הנסיון הרב, באופן זה יבואו לביקרך ידידים, ישמחו אותך ויעזרו לך, ומה עוד שעל ידי זה תזכה אותם במצוות ביקור חולים אשר רב שכרה!"

"וירא אליו - לבקר את החולה". (ח"א) מצות ביקור חולים "מצוה יקרה". ("בן יהודה" נדרים לט: ועיי"ש) "מהמצוות היותר גדולות". (מהר"ל שם)

עניני חולים ורפואות נמצאים פעמים רבות בפרשת השבוע

ה' ביקור חולים-אברהם. (סוטה דף.) שלישי למילה. (ב"מ פ: ועוד)

"כחום היום" (ח"א) "שמש צדקה ומרפא בכנפיה" - הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה, צדיקים מתרפאים בה ... (נדרים ח. ב"ר מ"ח ח')

"אחרי בלותי היתה לי עדנה ..." ("י"ח י"ב-ג') חזרה לימי עלומיה.

"כי ידעתיו למען אשר יצוה - זו ביקור חולים". (ב"ר מ"ט ד')

"ויכלו המים" ישמעאל, שדרך חולים לשתות הרבה. (כ"א ט"ו שם)

"באשר הוא שם" - יפה תפילת החולה על עצמו. (ב"ר נ"ג י"ד)

"מעשים אשר לא יעשו" - מכה שלא הורגלה לבא על בריה ... עצירת כל נקבים. (כ"ו רש"י) "וירפא אלקים את אבימלך". (כ"י י"ז)

"וה' פקד את שרה". (כ"א א) שכל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה - ריפא את שרה קודם שריפא את אבימלך. (ב"ק צב. ועיי"ן שפ"ח) נפקדו כל העקרות. (י"ז ט')

"ותלד שרה לאברהם בן" - יש מצות ביקור חולים בביקור יולדת. ("תורת היולדת" ל"ה ח') עד שלושים יום נחשבת חולה ומצוה לעזור ולבקר אצלה. (הגאון רבי אפרים גרינבלט - "ביקור חולים" בהלכה ואגדה) רופא עינים לא היה עוזר להם... "הוכו בסנורים - מכת עורוץ".

הגאון רבי חיים גריינמן: מוטב לבקר שני חולים כל אחד מעט, שבכך מוסיף מצוה נוספת של ביקור חולים, מאשר לשהות אצל חולה אחד זמן רב. (חוב"ב נדרים לט: כמובא בח"ח במצוות הלואה וצדקה)

הגאון רבי יעקב קמיניצקי סיפר על רב אחד שבא לבקר חולה תלמיד חכם, ונשאר שם זמן רב...

כשהחולה לא הרגיש טוב וראה שהמבקר בכל זאת לא עוזב, אמר למבקר, האם כבודו יודע השיעור שנתנו חכמים לקיים מצות ביקור חולים, הלא הגמרא בנדרים אומרת שמצות ביקור חולים ניתן לקיימה גם מאה פעמים ביום, אם כן בהכרח שהמצוה מתקיימת בזמן מועט.

(במחיצת רבינו')

"כל המבקר את החולה נוטל אחד משישים מחוליו?" (גדלים לט:)

ביאר זאת החידושי הרי"ם, על פי מעשה: פעם תלמידו של האר"י הקדוש, רבי שמואל אוזידא נכנס לחדרו והאר"י קם מפניו... רבי חיים ויטל שהיה במקום, נתפלא על הדבר, שיעמוד הרב מפני תלמידו, מה זאת?! השיבו רבינו: "לא מפני עמדתך, אלא מפניו של רבי פנחס בן יאיר שנתלווה אליו, וזה מפני שרבי שמואל אוזידא עשה מצוה שרבי פנחס בן יאיר היה רגיל בה". לפי זה מתבאר מדוע המבקר חולים נוטל מעט מחוליו של החולה, על פי דברי רבי שמעון בר יוחאי האומר (ב"ב טו:) אבן טובה היתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו, כל חולה הרואה אותה מיד התרפא.

גם כאן, כאשר אדם הולך לקיים מצות חסד של ביקור חולים, מתלווה אליו אברהם אבינו, עמוד החסד מרפא החולים, נכון שאין החולה מתרפא לגמרי, אך מעט מן החולי ניטל ממנו מכוחו של אברהם המתלווה למבקר. (דברי תורה" לרבי ממונקטש)

הגאון רבי אליהו רגולר אף שהיה גדול מאד בחוכמת האמת וכל שערי הנגלות והנסתרות היו גלויות בפניו, לא השתמש מעולם בשום קבלה מעשית, גם קמיע לא כתב מימיו. והזקנים שבדור וכל תלמידיו הגאונים סיפרו עליו רק זאת, כי דבריו עשו רושם תמיד ולא יצאו לבטלה.

גם תפילתו לא שבה ריקם ונתקיים בו הכתוב "ותגזר אומר ויקם לך". דרכו היתה כאשר הטריחוהו הרבה להיות לעזר באיזה רפואה ופיקוח נפש, היה מבקש שהחולה יעשה איזו מצוה בשעה שהוא מתפלל בעדו, למען תגן עליו זכות המצוה ההיא. פעם אחת הפצירה בו אמו של חולה כי יתפלל בעד בנה. וישלח התפילין שלו לחולה, ויצו כי ישימם עליו ויקרא קריאת שמע.

אחות רבינו, היא דודתי הצדקנית מרת פרומה סיפרה לי לתומה כי פעם בבואה לבקרו ולדרוש בשלום רבינו, לקחה עימה את בתה בת השנתיים, והנה בתה חלתה שם עד מאד במחלת השדפון והרופאים נואשו מחייה.

עקב כך היא נאלצה להתעכב במקום יותר מארבעה ירחים. כאשר הרופאים ראו כי אפסה התקווה שתתרפא הילדה, הציע רופא אחד לתת לה תרופה אשר תשים קץ לדבר, אם לשבט אם לחסד...

היא גם הרשתה אותו לדבר הזה, כי דאגה מאד אל יתר עולליה אשר הניחה אותם באפס משען, כי היא לבדה היתה המפרנסת אותם ותירא לבל יגוועו ברעב.

אך רבינו התקצף מאד על הרופא, כאשר שמע הדבר הזה. ויאמר: "גם חיי זבוב יקרים בעיני הקב"ה ובוודאי נפש אדם!"

בהיות דודתי עימו בחדרו לבדו, העתירה עליו בתחנונים ובכי, אולי יסכים להושיעה בדברים סגוליים. ויען אותה רבינו, אמנם לא כבדים הם דברים כאלו, אבל אסור להתעסק בהם ולשנות סדרי בראשית, אך אנסה בתפילה לה'. ובאמת אחרי זה החלה הילדה לשוב לאיתנה ותהי בריאה!

ביום שישי יחול יום פטירתו של אותו גאון עצום וצדיק רבי אליהו רגולר, מגדולי ליטא, י"ט חשוון תר"י, רבה של רגולה, סלבודקה וקליש

"לעשות צדקה - על ידי - משפּט"ם... כאשר אחד מבני עירו לקח לו לחתן בחור בן תורה, היה רבי אליהו רגולר שולח את רעייתו הרבנית להתוודע אל חמותו של הבחור, ולהגיד לה בשמו כי הוא הרב שבע רצון ורווה נחת מהחתן וכי הוא גדול בתורה, לכן מצווה עליה שתנהג כבוד ויקר בחתנה ותדאג לו. בדרכיו אלו רומם רבינו את כבוד התורה והיריבה אהבה, שלום ורעות. (שם)

מאליהו לאליהו, סגולה לרפואה: בהר הכרמל נמצאת מערת אליהו הנביא זכור לטוב, שם באים יהודים לאלפים, גם ממרחקים. כל מי שיש לו חולי בא וישן יחיד במערה לערך שתי שעות, כה יעשה שלש לילות רצופות ויתרפא!" (שערי ירושלים)

סיפר אותו תלמיד חכם - את הניתוח עברתי כדברי ר' משה בעירי, ואחרי הניתוח הייתי צריך לשכב שלש עשרה שבועות בבית החולים, רבים באו לבקרני, הביאו לי דברים טובים ומעדנים, האכילו אותי, דיברו עימי ושימחו אותי, או אז הרגשתי וראיתי כמה צדקו דבריו של ר' משה...

בא וראה מה בין דעת בעלי בתים לדעת תורה - סיים אותו תלמיד חכם - ומה גדולה מצות ביקור חולים ושכרה!"

(ביקור חולים" בהלכה ובאגדה להרה"ג רבי א. ז. מורסקי)

בא לפני הגאון רבי בן ציון אבא שאול אברך ושאל: "לבן משפחתי צורך בטיפול רפואי סבוך, קיבלנו המלצה על רופא פלוני, מה דעת כבודו?" רבינו ענה: "הוא אינו מבין הרבה!" שאל השואל: "מהיכן יודע כבודו?"

ונענה: "הייתי נוכח באסיפה של רבנים ורופאים בכירים בנוגע לטיפול רפואי בעיניו של ראש הישיבה, חכם יהודא צדקה, דיברו שלשה רופאים, האחד דיבר קצר וקולע, השני דיבר קצת יותר והשלישי דיבר הרבה, הוא אותו פרופסור. הפטיר רבי בן ציון: "דע לך, מי שמדבר הרבה מבין קצת..." (רביש האור לציון" ח"ב)

סיפר הגאון רבי יצחק אורחי - אספר לכם סיפור שקרה אצל אחד מגדולי הדור, הגאון רבי אברהם פאם: הוא היה אדם גדול מאד בכל המובנים, אי אפשר לתאר איזו שלימות, בתורה, בצדקות, בחסד, בבית הלב, מיחידי הדור.

נודע לו לרב פאם על חולה השוכב בבית חולים והוא זקוק לביקורו. נטל עימו מספר תפוזים והלך לבקרו. כאשר הגיע למיטת החולה הציע לו את התפוז. החולה שכבר אכל, הודה לרב פאם על הצעתו באשר הוא כבר שבע. אך אמר - כבוד הרב, בסמוך למיטתי ישנו יהודי חולה - אחר כך נתברר כי יהודי זה היה הרבי מברונקס, אשר זמן רב לא בא אוכל לפיו - מטעמי כשרות - יציע לו הרב תפוז זה.

נטל הרב פאם את התפוז והציע אותו לרבי. הרבי אשר כוחותיו כבר לא עמדו לו וחש רעב נורא, לקח את התפוז ובלעו כמות שהוא בקליפתו! מיד ראו הנוכחים איך שבה אליו נפשו.

בזאת לא נסתיים הסיפור - המשכו לאחר שנים רבות.

היה זה כאשר הרב פאם ואשתו גרו בבית דירות. שבת אחת חש הרב לפתע ברע עד כדי צאת הנשמה. הרבנית החלה לרוץ בין הדירות כדי להזעיק עזרה. כעבור דקות מספר היא שבה ובידה לימון... היא נתנה בידו של הרב את הלימון. הרב שהיה באפיסת כוחות מוחלטת הכניס את הלימון לפיו ואכלו, בלעו כמות שהוא, ורוחו שבה אליו.

אחר זמן מה, כאשר שוחח הרב פאם עם בנו על שארע עימו, על המצב הקשה שהיה נתון בו, שאלו בתמיחה: "איך יכול להיות הדבר שבלעתי את הלימון על קרבו ועל כרעיו?!"

לפתע קרא הרב פאם: "נזכרתי, אני נזכר באותו הביקור לפני שנים בבית החולים, ברבי אותו זכיתי להצילו. גם הצלתו היתה באופן זה, הוא בלע את התפוז ואחר נפשו שבה אליו - הקב"ה הטיב עימי מידה כנגד מידה, באותה הדרך!" (קונטרס "רבה אמונת")

ה"אבני נזר" הלך פעם לבקר חולה, ציווה על שמשו כי יקח עימו פירות לדרך. סבר האיש שהפירות בוודאי מיועדים לחולה.

אולם כאשר בא רבינו לחדרו של החולה, אמר לשמשו, תן לי את הפירות ואטעם. בהסבירו, הלא חז"ל אמרו שהמבקר את החולה נוטל אחד משישים מחוליו, אם כך המבקר נחלש וצריך הוא לאכול איזה דבר מה להשיב את נפשו... (עפ"י "בישישים חכמה")

הגמרא אומרת "כל המבקר את החולה ניצול מדינה של גיהנם". (גדלים מ.) "כל" בא לרבות אפילו קרוביו ואוהביו של החולה, שבלאו הכי יבואו לבקרנו, עם כל זה יש להם שכר הגמול - שכר גדול! (הגה"ק רבי יעקב בן רבינו אב"ח "גאון יעקב" - הובא ב"אוצרות דתנו רבנו ברפואה" ח"א)

סיפורים מבזקים העושה חסד עצמו חסד

החסד על אברהם אבינו הוא בלתי נתפס ויודע עם ישראל הם גומלי חסדים כיון שירשנו תכונה זו מאברהם אבינו בזכות שעשה חסד ניצל מהמחבלים סיפר יהודי יקר מהדרום שהוריו גרים בצפון הוא התקשר להוריו כדי לחגוג את שמחת תורה אצל הוריו, הוריו שמחו מאד שהוא מגיע אליהם. אחד השכנים שמע שהוא נוסע להוריו וביקש את דירתו עבור אחיו ורעייתו המתארחים אצלם בשמחת תורה, הוא שאל את אשתו אם היא מסכימה לכך אף שאשתו בדרך כלל מתנגדת לתת את הבית, הפעם היא הסכימה והוא נתן תשובה לשכן שאפשר לקבל את הבית לשמחת תורה. ערב שמחת תורה הוריו התקשרו אליו ואמרו שאבא פתאום התאשפו בבית חולים ולכן אינם יכולים לקבלם לחג הוא סיפר לאשתו וביקש להודיע לשכן שהוא חוזר בו ואינו יכול לתת את הבית, אבל אשתו אמרה לו כבר אמרנו שאנו נותנים להם את הבית והם בנו עלינו ולא חיפשו בתים אחרים לכן אל תחזור בך. הוא אמר לרעייתו טוב לפחות אני רק ארמזו לו והם יבינו, אמרה לו אשתו הם ירגישו אי נעימות מכך ויתנו לנו את הדירה למרות שאין רצונם בכך, לכן אל תחזור בך אלא תשאיר להם את הדירה ואנו נלך לגיסך שיש לו יחידה שהוא משכיר אותה ואנו נשכיר אותה ממנו, הוא אמר לאשתו בסדר קיבלתי, אבל גיסו של השכן יעבור ליחידה ואנו נשאר בביתנו אמרה לו אשתו, לא כיון שהיחידה רחוקה מבית אחיו שמארח אותו ולכן אנו נעבור ליחידה והוא יהיה בעינינו הוא מספר שהתפעל מחסד ומהחשיבה של רעייתו ושחמ בזה ואכן עושה חג בדירה שכלל לא רצו ולא נוחה להם כלל, וגם להכין צרכי החג לא כל כך הספיקו כיון שנתנו את הדירה. והתפלל בבית הכנסת ליד היחידה.

למחרת בשמחת תורה חדרו מחבלים ובאו לבלוק שהוא גר בו, השכן שביקש את הדירה עבור אחיו שמע שיש מחבלים החשיך מיד את כל הבית ואחיו שהיה אמור לקבל את הדירה החליט לבסוף שהוא ילון בבית של אחיו ולא בדירה שקיבל, המחבלים רצו להיכנס לבית של השכן אבל כשראו שהכל חשוך ונעול חשבו שאין אף אחד בדירה ועזבו אותה די מהר. לעומת זאת בדירה שלו שנתן לאח של השכן היתה דלת פשוטה והמחבלים פרצו אותה בקלות הם ירו כמה יריות אבל לא מצאו אף אחד כיון שהיה ביחידה של גיסו וגם האח של השכן שהשאירו לו את הדירה החליט ללון אצל אחיו וכך כולם נצלו בזכות החסד שעשה עם דירתו הקב"ה עשה עימו חסד והציל אותו מהמחבלים לעולם לא מפסידים מחסד

עשתה חסד עם אחיה והקב"ה עשה עימה חסד

לפנינו סיפור מדהים שאירע זה עתה, אותו קיבל חרב משה צורן שליט"א ממשפחה המתגוררת בחו"ל: "במשפחתנו ישנה נערה צדיקה ויראת ה' בת 31 אשר עדיין לא מצאה את זיווגה. היא נפגשה עם עשרות, אם לא יותר מחורים, ניסתה את כל הסגולות אך שום דבר לא הועיל, גילה הלך והתגבר מיום ליום ואין השידוך נראה באופק. והנה לפני כמה חודשים, אחיה הצעיר בחורה נערה, בחור ישיבה מצויץ ומוצלח ביותר, עמד לפני גמר שידוך עם בחורה טובה כמוהו. הזוג החליט כי הוא מעוניין לבנות בית על אדני התורה, וההורים משני הצדדים נפגשו על מנת לסגור את התנאים. אלא שאז התגלו חיילוקי דעות ופרעים גדולים. הוריו של הבחור לא היו אנשים אמידים והם לא יכלו לעמוד בסכומים ובהתחייבויות שהציבו להם המשפחה של 'הכלה'. הצד של ה'כלה' היו מוכנים לתת את רוב הסכום לחתונה, אך הם דרשו כי הצד של החתן ישלים סכום לא מבוקר. הורי הבחור התנצלו והודיעו כי הם אינם יכולים לעמוד בכך, ולמרבית הצער ולמרות שבני הזוג מאד התאימו אחד לשני ורצו לבנות בית יחדיו, הם הודיעו לצד השני כי כנראה השידוך יבוטל. האכזבה והצער היו גדולים עד למאוד, והבחור בעצמו לקח את הסיפור באופן קשה. אלא שאז אירעה הפתעה. אחותו המבוגרת של החתן בת ה-31, פנתה להוריה בהפתעה והניחה לפניהם סכום כסף גדול מאד של למעלה מ-100,000 ש"ח, ואמרה להם: "הנה, זה הסכום שחסר לך לשידוך, קחו אותו, ותודיעו למשפחה של הכלה כי השידוך משיך ולא יתפרק, ואפשר להתקדם לחתונה". הוריה היו המומים מניין לה סכום גדול והתנדדו בכל חלקי הקחת אותו, אך היא נלחמה בכל כוחה ואמרה להם: "אתם יודעים כי אני עובדת בעבודה טובה ורווחית, במשך שנים רבות חסכתי סכום יפה בצד על מנת שיהיה לי לחתונה. אלא, שאם משמייים זיווגי מתעכב, אני רוצה לעזור לאחי בכך שיתחתן". "לא ביתנו היקרה", הם פנו אליה, "בעז"ה גם את תמצא את זיווגך בקלות". "ואת תיהנו מהספק הזה שחסכת שנים רבות. לא, דאגה, משמייים ישלחו לאחייך זיווג אחר, שהרי ישנם משפחות רבות הרוצות אותי". "לא", היא סירבה, "זה בשביל שאחי יתחתן עם הזיווג שמצא, ואני בטוחה שה' לא יקפח אותי". ההורים היו המומים מעוז נפשה של ביתם המבוגרת, הם לקחו את הכסף והודיעו להורי הכלה כי השיגו את הסכום, ובי"ה השידוך נסגר והחתונה יצאה לדרך, כשהחתן והכלה היו שמחים ומאושרים. אלא, הקב"ה אינו מקפח שכר אף בריה, והוא ראה את מסירות נפשה שמסרה לה חסכוניתה שהסתכמו ברבבות דולרים, והישועה לא אחת לבוא ובגדול. לאחר כמה שבועות, הוצע לאותה בת מבוגרת בחור מעולה בתורה ובמידות המתגורר בעיר שלה, שגילו הוא 26 – קטן ממנה ב-5 שנים והסכים לכך, הדבר היותר מפעים הוא כי הורי הבחור הודיעו כי כל הוצאות החתונה עליהם עד הסוף, וכי הם יעניקו לזוג סכום גדול אחר החתונה. משם דומה לסכום שיוותרה' עליו הבת בשביל חיה. לעולם אין אדם מפסיד מחסד

כיצד וינצל מחבלי משיח? ענה להם יעקב בתורה ובגמילות חסדים

מִן הַגִּרָּיִם - הַרְבּ מְבָרִיקִם - זִי"ע שָׁהָה פֶּעַם בְּרָשָׁא, וְנוֹדַע לוֹ שֶׁגַם מִן הַחֶפֶץ חַיִּים נִמְצְאוּ בְּעִיר בְּעִיר לְהַרְחֵק מֵהָאָזוּר שְׁלוֹ. כְּמוֹתָּה שֶׁתִּכְרַךְ נִסֵּעַ אֶלְיוֹ הַגִּרָּיִם וְיִכְנַס אֶצְלוֹ, וְשָׁהָה שָׁם כְּפָאֵי שְׁעָה, וְאַחַר כֵּן נִסֵּעַ לְדַרְכּוֹ, כִּי לְהַשְׁתַּכֵּחַ אֶת הַרְקָבָת שְׂפָאָה מֵהַעִיר בְּאוֹתָהּ שְׁעָה. וְהִיא תִּמְדֵּי מִצְטַעַר עַל זֶה שֶׁהִיא מֵהַחֶפֶץ חַיִּים כְּשֶׁהִיא עוֹד בְּאִמְצַע דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְאָמַר שְׂאִינוּ מִבֵּין אֵיךְ עוֹשִׂים דְּבַר כְּזֶה... וְסָפַר שֶׁהַחֶפֶץ חַיִּים אָמַר אֵז בְּתוֹךְ דְּבָרָיו, שְׂאֵנְשִׁים בָּאִים אֶלָּו לְבָקֵשׁ עֲצוֹת שְׂפָאִים עֲלֵיהֶם צְרוֹת שְׁלוֹת רְוִיצִים לְדַעַת אֵיךְ לְהִצָּל מֵהֶם. וְהִנֵּה אֵימָא בְּגִמְרָא: שֶׁאֵלּוֹ תִּלְמִדָיו שֶׁל רַבִּי אֶלְיָעָזֶר הַגָּדוֹל אֵת רַבָּם, מֵהַ עֵשֶׂה אֲדָם וְיִנְצֵל מִחֶבְלֵי מְשִׁיחַ? עֲנָה לָהֶם יַעֲקֹב בְּתוֹרָה וּבְגִמְלוֹת חֲסִדִּים! וְאָמַר הַחֶפֶץ חַיִּים: אִם יִאֲסֹפוּ אֶת כָּל הָאֲחֵרוּנִים, וְאִפְלוּ אֶת כָּל הָרְאוּשִׁינִים, וְכָל הָגְאוּנִים וְרַבָּנֵי סְבוּרָאִי, וְכָל הָאֲמוּרָאִים וְכָל הַתְּנָאִים, הָאִם יִכְלְוּ לְתַת עֲצָה טוֹבָה יוֹתֵר מִרַבִּי אֶלְיָעָזֶר הַגָּדוֹל? וּמָה רְוִיצִים מִמֵּינִי, יִשְׂרָאֵל מֵאִיר, שְׂאֵתָן לָהֶם עֲצָה! !

סוליקה מסרה נפשה על יהדותה וצניעותה

מסופר על סוליקה על מסירותה לצניעות בשנת 1834 בעיר טאגויר שבמרוקו, אירע מעשה איום נורא. באותו מקום היתה נערה יהודיה, ית תואר עד מאוד, בשם סוליקה. אביה תמיד החזיר בה צניעות ויראת שמים, ותמיד אמר לה: "כל כבודה בת מלך פנימה", והיה נוהג לומר לה: "ככל שתמנעי לצאת מהבית אל הרחוב כך ייטב לכולנו". ואכן סוליקה, הנערה הצנועה, קיבלה את דברי אביה באהבה ונמנעה ככל האפשר מלצאת אל הרחוב. **מסופר** על הנערה היתה ידועה בטוב ליבה וביופי מידותיה שהאפילו על יופייה הנדיר. בנוסף לחוכמתה ופיקחותה, נודעה גם כבעלת יראת שמים גדולה. באחד הימים, אחד מבני השכנים המוסלמים שהיה מעשירי העיר, ראה במקרה את סוליקה, וגמר בנפשו שרק את הנערה הזאת ישא לאשה. אך כיצד יוכל מוסלמי להתחתן עם נערה יהודיה? הרי חוקי האסלאם אוסרים זאת. אביו של הנער הגיע אל בית משפחת הנערה והודיע להם שאם בתם סוליקה לא תתאסלם, כדי שתוכל להינשא לבנו, רע ומר יהיה גורלם! בני המשפחה החליטו להתביא את סוליקה בביתם של ידידים, ומיום ליום גבר פחדם מהצרה העומדת להתרגש עליהם.

ואכן, לא עבר זמן רב, וחיילי המושל הגיעו לבית המשפחה, ובידם פקודת מאסר נגד סוליקה. אך האב אמר לחיילים שבתו ברחה מהבית והוא אינו יודע היכן היא, החיילים שלא האמינו לדברי האב חיפשו את הנערה בכל פינה בבית, ומשלא מצאו אותה אסרו את האם, כבת ערובה, עד שתמצא הבת. דבר המאשר געזו לאוזניה של סוליקה, היא ידעה על תנאי המאסר הנוראיים של היהודים שנאסרו בפקודת המושל, ולא יכלה לתת מרגוע לנפשה על צערה וסבלה של האם.

סוליקה החליטה שהיא מוסרת את נפשה ומוסגרה את עצמה לידי השלטון שבראשו עומד מושל אכזרי, ובלבד שמה שתשרר ממאסרה. לאחר שהסגירה סוליקה את עצמה, שוחררה האם, והנערה הובאה למשפט בפני השופטים המוסלמים. והנה העליל עליה המוסלמי העשיר, שסוליקה התאסלמה, ולאחר מכן חזרה בה ושבחה אל יהדותה. מעשה זה נחשב בעיני המוסלמים לחטא גדול, והברירה היחידה הנותנת בפני החוטא היא, לשוב לדת האסלם או שיוצא להורג. וזו הבחירה שעמדה בפני סוליקה.

בגאווה ובעוז נעורים השיבה סוליקה לשופטים: מעולם לא התאסלמתי, יהודיה הייתי, ויהודיה אשאר לעולם. לא המוות ואף לא העינויים יפחידו אותי. מוכנה אני למות על קידוש השם ובלבד שלא להפנות עורף לאמונת אבותי. דבריה התקיימו של הנערה הצעירה הדהימו את השופטים המוסלמים. הם לא שיערו בנפשם שהנערה תעדיף להיהרג ובלבד שלא לבגוד באמונתה. השופטים דחו את משפחה למועד אחר וסוליקה הוחזרה אל הכלא. גם בזמן מאסרה המשיכה סוליקה להתעקש שלא להמיר את דתה, ולכן חרצו השופטים את גזר דינה להיהרג בחרב. לשם כך הועברה לעיר פאס, מקום מושבו של המלך, ששם היו מוציאים להורג את הנידונים לאחר שהיה מאשר המלך בחתימת ידו את גזר הדין. אחד מבני המלך שראה את הנערה, הבטיח לה עושר כבוד ומלכות ואף רב תסקים להתאסלם ולהנשא לו. אולם סוליקה נשלה: "אין הכסף והזהב משתווים באמונת הקב"ה, ושום דבר בעולם לא יפתה אותי לבגוד בעמי ובאמונתי". בן המלך ראה כי דבריו לא עושים רושם ולכן קרא אליו את רב העיר פאס, וציווה עליו לדבר על לב הנערה שתסכים להמיר את דתה, כדי שתוכל להינשא לו. הוא אף רמז שאם הנערה תתמיד בעקשנותה, הוא יתנקם ביהודי מרוקו כולם. גזר דינה של סוליקה נחרץ. היא קיבלה זאת בשוויון נפש ובשלווה גמורה, והכינה עצמה לרגע בו תקדש שם שמים ברבים. לפני הוצאתה להורג, שוב ניסה הנסיך לדבר על ליבה, אולם סוליקה דחתה אותו מעליה בשאת נפש. חמתו של הנסיך היהיר בערה בו והוא ציווה לבצע מיד את גזר הדין, שהנערה סוליקה תיגרר על ידי סוס ברחובות העיר.

הנערה חשבה על דבר אחד, מרוב צניעות שהיתה בה, היא פחדה שמא בזמן שהסוס יגרור אותה, יקרה ח"ו הבגד מגופה ויתגלה לבעני קהל הרואים, דבר שהקפידה עליו כל ימי חייה במסירות נפש. היא אמרה: "אני מוכנה לגזר הדין ומקבלת הכל באהבה! אבל בבקשה מכס, תועילו בטובכם להביא לי סיכות". הגויים לא הבינו לפרש בקשתה המשונה ודרשו הסבר, מדוע היא צריכה סיכות לפני שהיא מוצאת להורג? היא הסבירה להם על חששה, שמא בזמן דהירת הסוס מלפתה תתרומם וישרה יתגלה. הגויים "הנחמדים" אמרו לה שהם מוכנים לתת לה סיכות, רגליה הכואבות שנתנו דם, בגלל הסיכות אבל כל זה היה לה כדאי, ובלבד שתוכל לשמור על צניעותה ולא יראה אפילו חלק קטן מגופה. כך קשרו אותה לזנב הסוס, הפרש הצליף וסוס דהר במהירות ברחובות העיר. בשלב מסוים היא צרחה וביקשה שיעצרו את הסוס. כולם חשבו שהיא חוזרת בה ומוכנה לקבל עליה את דת האסלאם. הפרש ירד מהסוס ושאל לבקשתה. היא אמרה: "אני מתחננת לפניך, בזמן שדהרת עם הסוס ששתחררו כמה סיכות משולי שמלתי... אני רוצה שהסיכות יושמו שנית, כאשר הדבר תוקן היא נגררה שוב ברחובות עד אשר השיבה נשמתה אל יוצרה. כולם ראו ובכו, ובכך גרמה לקידוש שם שמים מאוד גדול עד אשר הרבה התגיירו מן המעשה הזה המראה על צניעותה של בת ישראל קדושה. סוליקה הובאה למנוחת עולמים בעיר פאס ליד קברותיהם של שני צדיקים גדולים: רבי יהודה בן עטר ורבי אבנר הצרפתי זצוק"ל. על מצבתה נכתב: "נערה בתולה שקידשה שם שמים ברבים ונהרגה על קידוש השם בעיר פאס". (הסיפור מבאר יעקב).

מעשה בבתו של ה"חתם סופר" הגאון רבי משה סופר זצ"ל, שְׂאָדָם אָחָד הַתְּפִלָּה מִפְּנֵיהֶם וְעָקַב אַחֲרָיָהּ כָּל מְקוֹם שֶׁהִלְכָה, וְכִשְׁהִרְגִישָׁה בְּדָבָר, הִלְכָה לְבִיתָהּ, כִּינִסָּה לְחַדְרָה וְרַחֲמָהּ בְּכִי וַתִּפְּלֶה. מִשְׁתַּחֲוֶיֶת אֲבִיהָ הַגָּדוֹל בְּדָבָר, שְׂאֵלָה לְסִבַּת בְּכָיָהּ. עֲנָתָה לוֹ בְּתוֹ, שְׂאֵיהָ בּוֹקֵה וּמִתְחַנְּנֶת לְבִנְיָא שֶׁיִּשְׁקַח מִמֶּנָּה אֵת יָפֶיהָ, כִּי שְׂאֵלָה תִּהְיֶה מְכֻשׁוֹל לְבִנְיָ אָדָם. וּבְרַכָּה אֲבִיהָ שֶׁבְּכֻכּוֹת זֶה תִּלְדַּבּ בְּן שְׂאִירֵי אֵת עֵינֵי יִשְׂרָאֵל. וְכֵן הִיא, שְׂהִיפִי נִלְקַח מִמֶּנָּה, וְזִקְתָה לְלִדְתָּ בֶן גָּדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל...[מראות הצובאות לרב לוגסי]

וככל שהאישה יותר צנועה זוכה לבנים מוצלחים (וכמעשה דקמחית המפורסם) כמעט בלי לטרוח בחינוכם כיוון ששורשם הוא טוב בזכות נשים צדקניות נגאלו ובזכותם עתידים להיגאל

הגאון הרב בנגיס שוחח עם האברך חזון איש בכל התורה כולה

ופעם כלה היין בישיבה בפורים. אמר האחד: "אם העילוי משניפישוק - הוא הרב בנגיס - יוכל לומר מילה אחת מהמשנה הראשונה במסכת בבא מציעא ואת המילה הראשונה במסכת ביצה, את המילה השניה בבא מציעא והשניה בביצה וכך עד סוף הפרק, אנדב תריסר בקבוקי יין". והרב בנגיס עלה על כסא ועשה כמבוקש, כקורא בספר!

ובקיאותו זו היתה בכל התורה כולה. סיפר רבו, שיום לפני פטירת הרב בנגיס, בהיותו בן תשעים, הרצה לפניו דברי הש"ך בסעיף קטן פלוני, והרב בנגיס תיקן אותו: "זה בסעיף קטן פלוני" - והוא שצדק! וכשפרט לפניו על מה דנו באותו היום בבית הדין, הפטיר: "הרי זה ריב"ש מפורש", וציטט לשונו - וסיפר לרבנו, שכאשר נפש במקופ נופש בחוץ לארץ הגיע אברך לבקרו, "ושוחחתי עימו בכל התורה כולה" - ואמר רבנו בהתפעלות: "אין לנו מושג מה פרוש יכל התורה כולה אצל הרב בנגיס!" כשיצא האברך חקר לזהותו, וענו שהוא אברך נסתר מהשובב קוסובה. והיה זה מרן ה"חזון איש" זצ"ל!

ללמוד תורה קודם לכיבוד הורים

מעשה בתלמוד ישיבה קטנה שנפשו חשקה בתורה, אבל אמו הלכה ורשמה אותו בבית ספר מקצועי, למרות מחאותיו. הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א שהיה רבו, הביאו לפני הגאון החזון איש. מיד הוציא הרב מן הארון גמרא מסכת תענית וישב עם הנער ולמד עמו מתוכה בצוותא בדף כ"א עמוד א, מעשה באילפא ורבי יוחנן שהיו לומדים בצוותא, וכשהגיעו למצב של דוחק גדול בפרנסה, החליטו לצאת למסחר. בדרכם יסבו תחת כותל רעוע וסעדו ליבם. באו שני מלאכי השרת, ורבי יוחנן שמע את אחד מהם אומר לחברו: נפיל עליהם קיר זה ונהרגם, מפני שמניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה... כאן הפסיק רבנו והעיר לתלמיד: מכאן למדנו, שאינו חייב למלא את רצון אמו בענין זה! שמע התלמיד לעצת הרב, והמשיך ללמוד בישיבה ועלה והתעלה בלימודו, ונעשה תלמיד חכם גדול. (מעשה איש ח"א עמוד סה. כיבוד הורים המנוקד צז)

להזהר בכיבוד הורים גם כשאנשים שומרים מצוות

לישיבת פוניבז' נכנס פעם בחור מבוהל, וסיפר כי הוריו חולים מאוד, והוא נאלץ לגור עמם כדי לסייע להם. לתומי חשבתי כי העוף שאימי מבשלת כשר הוא, אך הפעם הבחנתי כי אמי מוציאה את העוף לחצר, ושם עורפת את ראשו ללא שום שחיטה כשרה. לכן ברחתי מהבית ובאתי לישיבה על מנת לקבל עצה מה לעשות. הבחור נלקח עם כמה בחורים בבהלה לגאון החזון איש, כששמע זאת הרב, השיב להם: ומה אתם רוצים ממני, שאומר לו לעזוב את בית הוריו ולנטוש אותם חולים!! איני יכול לומר לו דבר כזה! הבחורים הבינו שהרב מתכוון כי עליו לעזוב את בית הוריו, אך אין הוא יכול לומר לו לעשות כך. תוך כדי דיבור הוחזרו הבחורים אל הרב, שהבהיר את דבריו: לא לכך התכוונתי, אלא עם כל הבהלה והחשש, עליו לחזור לבית הוריו ולסייע להם, אלא שמעתה צריך להזהר בענייני הכשרות בבית. (עה)

אין לדעת מהיכן יצמח גדול הדור הבא

היה מרן ה"חזון איש" זצ"ל אומר: שאסור להנהלת הישיבה לזלזל בשום בחור, כי לעולם אין לדעת "מהיכן" יצמח גדול הדור הבא. אולי "מתפילה של אם", או "מדמיעה של סבתא".

אין טוב אלא תורה

מרן ה"חזון איש" בקובץ אגרות (אגרת ט') כתב וז"ל: רצוני בזה לבקשך להודיעני משלומך הטוב, כמובן אין טוב "אלא" תורה. יש בחינות הרבה בחשוקי האדם ותאוותיו, כי דברים ערבים מרגישים את גוף האדם וצבא איבריו להנאה מדומה, ומשמחים במידה מסוימת את נפשו. אבל הנאה זו אין בכחה "להתחרות" עם העונג האציל של עמל החכמה, אשר נשמת האדם מתרוממת מעל "המיינית" העולם עד שמי השמים, והננים מזיו החכמה העליונה. וזו הטובה "הגדולה" והיתרה שניתנה להאדם תחת השמש. ועל זה אני שואל עד כמה עלה בידך "לחוש" במיוחדו בני אדם כי הכל הבל, אחרי שיש כח באדם ליאור באור החיים ולהשתעשע בבינה עילאה משמחת לב ונפש... ע"כ דברי החזון איש

ומפורסמים דברי האור החיים בקדוש "שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשבו בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה כל התורה כוללת כל הטובות שבעולם":

המסרב ללמוד חצי שעה ביום לחזק בחור - כמו לסרב להניח תפילין

הגאון הצדיק רבי אברהם ישעיה קרליץ בעל ה"חזון איש" זצ"ל, בדאגתו לילד עזוב וריק מתורה שטרח על צירופו לישיבה אחת, כתב ב"א הרמי"ם ש"לפי גילה הילד אפשר לסדר שיתנדב לו לימוד חצי שעה בבוקר צהורים ועוד, וזה יוכל להתקיים על-ידי תלמידי הישיבה המבוגרים" ("קובץ אגרות" חלק ב) במקרה אחר כאשר אירע שבחורים מבוגרים לא ששו לקיים משאלה דומה, באמרם: אין לנו פנאי, הגיב על דבריהם בלשון תימה: ותפילין יש לכם פנאי להניח! (פאר הדור)

אנו רואים רק חלק מהתמונה ולא את כל התמונה

תורת הפרשה (עמ' 278) שפעם בא אליו אדם אחד והקשה "קושיות" על ההשגחה העליונה, בקשר לשואה הנאצית שניתנה על בית ישראל באירופה. ענה לו החזון איש: "מי שאינו מבין במלאכת התפירה, ורואה את החייט כשהוא גוזר וקורע את האריג, לחוש כי אותו חייט משחית את הבד - ולדאמיתו של דבר אלא מוכין בגד חדש. ע"כ.

תורה שאין עימה חסד אינה תורה

נאשל פעם רבנו מוה"ר הרב משה לוי זצוק"ל, הכיצד מבזבז זמן יקר על קבלת אנשים, מפעם בעיותיהם, מתן עצות! הרי בזמן זה יכול היה כבוד הרב לכתוב חידושי תורה ולהוסיף בלימוד כהנה וכהנה? ענה ואמר במתק לשונו: מספרים על החזון איש זצ"ל, שהרבנית חסה על זמנו והיתה סוגרת את הדלת בפני המוני האנשים שהגיעו לקבל עצותיו וברכותיו. התלונן בפניו אחד ממקורביו ואמר לו החזון איש בחיך: אם כך עושה הרבנית, אבקשך שתבוא דרך החלון...! וזהו אף תשובתי: החסד עם הבריות הוא המשך הלימוד! תורה שאין עמה גמילות חסדים - אינה תורה!

החזון איש - "כבוד אמא קודם!"

כמה שנים לאחר שעלה הגאון רבי אברהם ישעיהו קרליץ זצ"ל, ה"חזון איש" לארץ ישראל, וקבע את משכנו במעלה "גבעת רוקח" בבני ברק, עלתה גם אמו הישישה ארצה, והתישבה בשכונת לבנה, במורד הגבעה. עד מהרה התארגן מנין קבוע בביתו של החזון איש. אמו היתה מקפידה להתפלל עם הציבור, ובכל בוקר היתה באה לבית בנה, נכנסת בחשאי לדרך צדדי, וממתינה לתפלה. שמח החזון איש על ההזדמנות שניתנה לו לכבד את אמו. מידי בוקר היה טורח לשאת אליה במו ידיו סטנדר, כדי שתניח עליו את סידורה. רעייתו של החזון איש חששה לבריאותו, והיתה אומרת: "הלא זה כבד מידיא בשבילך, לשאת את העמוד במו ידך! מישהו אחר יכול לעשות מלאכה זו!" אך החזון איש ענה: "כבוד אמא קודם!" (מעשי אבותינו) תולדות סיפור לשבת... "יציאה לעבודה"

לדבר בלשון נקיה טהורה ויפה: בספר "פאר הדור" (ח"ג עמ' כ') מסופר שמרן ה"חזון איש" היה איסטניס מופלג בקפידתו על ניקיון הדבור, בורר היה בניבים כל ביטוי מאמזני זהב. לשון "נקיה" נחשבה לגביו כסייג לקדושה. כאשר שמע אדם אחד אומר לחברו "שקר דברידך", הוכיחו על פניו "לא כך אומרים, אלא דברידך אינם אמת". (ילקוט "לקח טוב")

חומרות לא על חשבון פגיעה בשני

מחמיר היה החזון איש על עצמו ומתנזר מאכילת בשר בהמה לחלוטין, והיה מסתפק בבשר עוף, אשר נשחט על ידי שוחט ובודק בר סמכא, ולאחר שבדק את סכינו. אולם משהבחין בחולשת הדעת שנגרמה לשוחט ובודק בגלל בדיקה זו, נהג - מכאן ואילך לבקש ממנו, שיבדק השוחט בעצמו את הסכין לפני שישחט עבורו. (פה"ד ג, י"ח)

המתין בסבלנות לקבל את כולם

פעם הגיע החזון איש לתלמוד תורה בתל-אביב כדי לבחון את הילדים. כשהגיע לפרוודור הבנין נתקל בהרבה אנשים שאו לראותו. הציע לו אדם דרך עקיפה, סרב החזון איש לילך בה. אמר לו הלה: כאן הדרך יותר קצרה. השיבו החזון איש: אבל כאן הדרך יותר ישרה! (שם ד, כ"ח). כונתו היתה שקופה, היות ונתאספו אנשים ובאו במיוחד לראותו, אסור לו לאכזבם ולהתחמק מהם, כי בזה הרי יפגע בכבודם ויצערם. (שם כ"ה)

זה חדשתי עם חץ בגבי

סיפר הג"ח שמואל צבי קובלסקי זצ"ל שפעם הראה לו ה"חזון איש" קטע בספרו על הלכות עירובין ואמר לו את החידוש הזה חדשתי עם חץ בגבי, היה זה בעת מלחמת תש"ח כאשר יצא החזון איש למרפסת ביתו ללמוד הוא שכב במיטת הרבול הצרה וכיסה עצמו בסדין כדי שלא יפריעוהו בעיונו, בתוך כך עברו אנשי המשמר וראו דמות עטוית סדין. חשבו שזהו ערבי האורב במרפסת שאלו מי זה ולא נענו החזון איש השקוע בעיונו לא שמע את שאלתם וישבו שאלו וצעקו, ומשלא קבלו מענה ירו, חדר הכדור לגבו אך החזון איש לא הרגיש מאומה, כפי שהגמרא מספרת על רבא שהיה שותת דם מאצבעותיו ולא חש בכך בשל עומק עיונו, הוא עוסק בחידושו, כמדומה שזהו הקטע הראשון בחידושי עירובין, חייו ניצלו אז בנס. הר"ח קניבסקי שהיה עד ראייה למעשה, מספר כי הכדור לא חדר לגבו של החזון איש, אלא נתקע במזוזה הדלת, רק אז הבחין החזון איש בנעשה ופסק מעומק עיונו, והלך להראות לאמו ע"ה זכר לנס. (אנא עבדא)

מעשה מוזרה הקדוש מתורגם

מסופר בוהר אמר רבי ברכיה (זוהר חדש שיר השירים דף עז, מתוך פירוש מתוק מדבש) הייתי יושב בשער של עיר רומי הגדולה, וראיתי שבא אדם אחד, יצאתי לקראתו והכנסתי אותו לתוך ביתי, ובדקתי אותו אם הוא יודע דבר הלכה אגדה משנה או גמרא, והוא לא ידע כלום, גערתי בו והוא לא אמר לי כלום, ושכב על הארץ וישן, ואז אמרתי שהוא והכלב יאכלו יחד, והנה כשנתעורר והקיץ אותו האיש משינתו, קם וקרב אל השולחן ואמר לי ודאי נתרחקת מהקב"ה, שהקב"ה הכין שלחן עם מאכלים טובים טרם שנברא האדם, וטרם שצוה אותו ובדק אותו אם ראוי למזונות, נתן לו לאכול משפירות של כל עצי הגן, ואם תוסיף ללכת בזה הדרך לא יתקיימו לך בנים, ומיד חזר ואמר: יחיו לך ויתקיימו לך הבנים. [מכאן רואים שחזרה מיד מהקללה ה"י מבטלת את הקללה]שאלתי ממנו למה חזרת מדברידך ונחרטת? אמר לי אסור לו לאדם לקלל את עצמו וכל שכן לאחר, מפני שקללת חכם אפילו על תנאי יתקיים, אמרתי לו, נכון הם דברידך וכמו שראינו אצל יעקב אבינו, אבל אתה אני בדקתי עליך שאתה עם הארץ ולכן קללותיך אינם כלום.

פתח אותו האיש ואמר מפני מה לא מוזכר שמו של משה רבנו בפרשת "תצוה"? שהיה לו למשה ליכתב בכל דבר ודבר ובכל מצוה ומצוה הנזכרת שם, וזאת מפני שאמר להקב"ה שאם לא ישא לחטאתם מחני נא מספרך אשר כתבת, והקב"ה מחל לחטאתם בשביל תפלתו של משה, ועם כל זה נמחה שמו מפרשה שלימה בתורה, כי קללת חכם אפילו על תנאי מתקיימת. כיון שהרגשתי בו שהוא תלמיד חכם קמתי והושבתי אותו בראש השלחן, ושאלתי, והרי אחרי פרשת "אתה תצוה" דהיינו בפרשת כי תשא אמר משה "ואם אין מחני מספרך" שבוה קלל את עצמו, וענה לי מפני שאין מוקדם ומאוחר בתורה. ע"כ.

שאלה: זקן בגיל 70 שעלה באוטובוס האם חייבים לפנות לו את המקום ולהשאיר בעמידה תשובה כתב בשבט הלוי ח"ב סימן קי"ד שהחוב לקום בזמן הוא קימה שיש בה הידור אם כן היה צריך לעמוד ואחר כך יכול לשבת אבל הידור לא מקיים שהוא יושב והזקן עומד ולכן צריך לפנות את מקומו ואף שהגמרא אמרה שבמקום שיש חסרון כיון לא חייב לקום פה אין חסרון כיון שהמחיר בשיבה ועמידה זהה ועוד בענין שיהיה חסרון כיון כעין ביטול מלאכה והכא אין פה [וכן] פסק בהליכות עולם כי תצא ס"ה שכל זמן שהזקן עומד אינו יכול לשבת) לגבי נשים הוא מחלוקת גדולה ודעת האר"י ז"ע דאין לעמוד, ע"כ נראה שבסתם אשה אין בכוחו לחייב עמידה [ובהליכות עולם פסק לחייב לקום גם מפני אשה] וזאת נשים מעוברות וכיו"ב, לא מפני מצות קימה לבד אלא לפעמים גם מצטערת הרבה בעמידה ואיכא מצוה ולפעמים איכא גם מפני הסר ממך עיקשות פה ולזות שפתים, דגם בדרך הלכו של אדם ניכר אם חכם הוא, [ובהליכות עולם פסק ממידת חסידות ראוי לעמוד ולפנות הכסא] והכלל הוא דהחכם וירא אלקים עושה הכל לקדש שם שמים ולאבה אותו על הבריות, ועל כיו"ב נופל מליצת לשון רבינו יונה ביטול השתובה: "ולא יעות לפי כחו אפילו פסיעה אחת". ועיין חשוקי חמד ב"מ לא ויש בזה והאבת לרעד כמוד וגמילות חסד

שאלה: זקן מעל שבעים שנה הראה זקן מעל שבעים האם חייב לקום לכבודו: **תשובה** אם הזקן נכנס לתוך ד' אמותיו אינו חייב לקום לכבודו אבל צריך לעשות לו הידור הידינו לקום מעט כמובא בשולחן ערוך יורה דעה סימן רמד סעיף ח שְׁנֵי כַּמְּסִים וְשְׁנֵי זָקָנִים, אִין אָתָּה צְרִיךְ לָקוּם מִפְּנֵי חַבְרוֹ, אָזְלָא וְעָשָׂה לוֹ הַדּוּר. וְאָפְלוּ הַרְבַּ תְּלִמִידוֹ יַעֲשֶׂה לוֹ הַדּוּר סָתָּה.

זניעות שכרה עצום ורב

ויאמרו איה אשתך ויאמר הנה באה
רש"י - ידעו המלאכים שהיא צנועה ושאל אותה לחביבה על בעלה, בצניעות נשתחו אימותינו הקדושות, התורה פטרה את האשה מכל מצוות עשה שהזמן גרמא ונתן לה את המצווה הגדולה והחשובה מצוות הצניעות

ה"פרי יקר" (בראשית יח, ט) מַפְרֵשׁ קִשְׁיַת הַמַּלְאָכִים "אֵיזָה שְׂרָה אֲשֶׁתְּךָ" - בְּאִיזוֹ זָכוֹת רְאוּיָה עֲקָרָה בַּת תְּשָׁעִים לְהוֹלִיד בֶּן לְיִצְחָק אֲבִינוּ. וְהַשֵּׁב לָהֶם אֲבָרְהָם: "הִנֵּה בְּאֵהָלִי" - בְּזָכוֹת הַצְּנִיעוּת רְאוּיָה הִיא שְׂיִתְקַסֵּם בָּהּ הַעוֹד שְׁהַבְטִיחֵנִי ה' - "וּמַלְכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ" (בראשית יז, ח).

כותב בעל הפלא יועץ (בספרו חסד לאלפים על שו"ע או"ח סי"ג ד) כמעט כל שכר האשה וכל עונשה לעולם-הבא תלוי בצניעות.

מובא במדרש שמואל (אבות פ"ה) על רבי יהושע בן הנהניא - "אֲשֶׁרִי יוֹלְדָתוֹ". כִּי לְהִיּוֹת אִמּוֹ צְדָקָת וְאֶשָׁה יִרְאֵת ה', הִיא רְקִמָה לְהִיּוֹת הַבֵּן הַיּוֹצֵא מִמֶּנָּה פְּמוֹתָהּ.

רבינו בחיי פ"ב: "כִּי בְּשִׁהֲרָאֲדָם צְדִיק וְעַל עֲנָה וְאִישׁ מְדוּת, הִנֵּה זֶה מוֹפֵת עַל אִמּוֹ שֶׁהִיָּתָה צְנוּעָה וְעַל מַחְשַׁבַּת טוֹבָה, וְעַל כֵּן זָכְתָה אֵלָיו, כִּי הֶעֱנָה הַטּוֹב יַעֲדֵי עַל מַעֲלַת הַשְּׂרָשִׁי". (פרשת אמור בד"ה "וּשְׁמֵ אִמּוֹ") בזכות נשים צדקניות נגאלו ובזכותם עתידים להיגאל

בעל השומר אמונים כתב שצניעות לאישה היא גדולה יותר מעל כל המצוות ומעשים טובים שלה, חינוך הילדים תלוי מאד בצניעות האישה

כותב ה"חפץ חיים" ע"ה בזה: "גם צריכה האשה להתבונן תמיד לפי מה שידוע, דכשקאשה הולכת בדרך צניעות, אז היא זוכה להוליד בנים צדיקים, בנים תלמידי חכמים, המאירים לעולם בתורתם ובצדקתם, וכדאיתא בתלמוד ירושלמי: כל פבדית פה מלך פנימה ממשבצות זקב לבושה - אשה צנועה, ראוייה לצאת ממנה כהנים גדולים המלכשים משבצות זקב.

ואמרו במגלה דף י"ג: בשכר צניעות שהיתה בה ברחל, זכתה שייצא ממנה שאול, ובשכר צניעות שהיתה בשאול, זכה ויצאה ממנו אסתר, ע"ן שם. ועל ידי זה ייטב לה בעולם הזה, וגם באחרית היתנה לישוב בעולם העליון בהיכל ה' ברב הוד והדר,

מובא בזהר הקדוש (פרשת בחקתי) על הפסוק 'פבד את אביך ואת אמך, דקאי אף לאחר מיתה. אם הולך הבן בארץ מישור וישור מעשיו פראוי - פבד בזה את אביו, פבדו בעולם הזה פקרב בני אדם, וכבדו בעולם הבא אצל הקדוש-ברוך-הוא, והקדוש-ברוך-הוא נוטה לו חסד ומושיבו בכסא כבודו, שכן ההולכים בדרך הצניעות זוכים להיות צדיקים וזוכים לבנים קדושים ורע קדש, ועליהם נאמר: "כל ראייהם יפירום פי הם ורע ברה"י". ולהפך, חס ושלום - אם היא הולכת בדרך פריצות, אז תלד בנים אשר לא טובים, ויהיה לה על ידי זה לבסוף קלון וקלמה בעולם הזה, וכמה דכתב: "ויבן כסיל תוגת אמו", וגם בעולם הבא היא בליון גדול לאביו ואמו פשייציא מהם בן מבעיס להקדוש-ברוך-הוא.

כמו שכתב הגר"א באגרותיו הקדושה "עלים לתרופה", שאף אם נדריך תמיד בנו במוסר ולא נקבל - אוי לה לאותה בושיה והצער והבליון בעולם הבא. על פן צריכה האשה להרגיל עצמה במדת הצניעות וייטב לה על ידי זה פזה ויבא. הנה מקל זה נוכל להתבונן פמה האשה להיות זהירה בענין שערותיה או זרועותיה שלא יראה החוצה. אשה צנועה זוכה לבנים חשובים וגדולים.

כותב בגמרא (סוטה י): כל כלה שהיא צנועה בבית חמיה - **זוכה ויוצאין ממנה מלכים ונביאים**. מנין? מתמר. רש"י - שלא ראה אותה יהודה את תמר כלתו כל הימים שגדלה בביתו לכן לא הכיר בה נתבונן לרגע כלתו של יהודה בביתו ומעולם לא ראה את פניה מתוך צניעותה של תמר איזו צניעות ולכן זכתה לנביאים - ישעיה, למלכים - לדוד ושושלת מלכותו

כשהיה פעם זמן של חוסר צניעות צעק הרב ש"ך שאם אין צניעות אין טעם להקים כוללים,
הכל תלוי בצניעות האישה ובפרט בחינוך הבנים החזון איש אמר גילוי של סנטימטר באישה גורם לקילומטר מרחק בחינוך הבנים **מובא מעשה** שהיה אצל החזו"א שבאה אליו אשה א' ובכתה לפניו מאוד על בתה שטתה לגמרי מדרך התורה ליע ואינה יודעת סיבת הדבר, והתחיל החזו"א לשאל אותה על התנהגותה ולבדוק את כל התנהגותה בצניעות ולא מצא בהם עוול א' שכשהיתה מדיחה את הכלים היתה מרימה קצת את השרוול ענה החזו"א ואמר לה דעי לך סנטימטר א' (קולא) בשרוול הרי זה (גורם) קילומטר (קלוקל) בהילדים ע"כ, ועיין מה שכתב המהר"ל (תניבות עולם בן תניב הצניעות פרק א') וז"ל שם, וכן תמצא בכל המדות [שמשפיע כל כך על הילדים] שהדומה יוליד הדומה כמו שתמצא אצל הצניעות שהצנוע מוליד צנוע, ע"כ דבריו הק', כל האמור כאן אינו תלוי רק בצניעות הלבוש בלבד אלא גם בכל פרטי ההלכות וההתנהגות במדת הצניעות שכולל גם צניעות הפנימית

מסופר בתלמוד ירושלמי מסכת מגילה דף יד. מעשה בשמעון בן קמחית שיצא עם מלך ערבי ערב יום כפורים עם חשיכה ונתזה צניורה של רוק מפיו על בגדיו וטימאתו כנס יהודה אחיו ושימש תחתיו בכהונה וראתה אימן שני בניה כהנים גדולים ביום אחד. שבעה בנים היו לקמחית וכולם שימשו בכהונה גדולה שלחו חכמים ואמרו לה מה מעי"ש יש בידך אמרה להן יבוא עלי אם ראו קורות ביתי שערות ראשי ואימרי חלוקי מימי. אמרון כל קמחיא קמח וקימחה דקימחית סולת וקרו עליה כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זקב לבושה,

צניעות האישה גורמת לפרנסה טובה בבית כמובא בזהר ידוע המעשה עם ביתו של רבי יוסי דמן יוקרת שחשש שבתו הכשילה בני אדם באונס גמור וכלל שלא באשמתה אמר לה אביה שובי לעפר וראיתי שהסבירו שרבי יוסי סבר שאישה שנגרם על ידה מכשולות גם אם זה בשוגג לא שווה קיומה בעולם הזה והגמרא במסכת סוטה דף כא. אמר רבי יוחנן למדנו יראת חטא מבתולה שהייתה מתפללת כל יום ריבנו על עולם בראת גן עדן בראת הינונם יהי רצון שלא יכשלו בי בני אדם וודאי שהיא מצידה עשתה את כל ההשתדלות מבחינת צניעותה כדי שלא יכשלו בה בני אדם שאם לא כן מה מקום לתפילה ונוסף על כך גם התפללה להי' יתברך שלא תהווה מכשול.

מעשה ביהודי שבי לבנותיו בחלום ראו אותו עוצב וסובל שאול אותו אבא מה אתה צריך אמר להם אוכל אמרו לו הרי בעולם האמת אין אוכל אמר להם הצניעות שלכם היא האוכל שלי כתוצאה מהחלום שינו בנותיו את כל לבושם ליותר צנוע **הגר"א כותב** התבלין ליצר הרע לאנשים עסק התורה, ולנשים הצניעות והנהגת המידות (אגרי' הגר"א בנוסח המדויק).

ובלשון הזה אמר **החזון-איש** הנשק של הנשים לנצח את יצר הרע היא בגדי צניעות ואמר שצריכים לפרסם את זה (מעשי איש ח"ד).

וכן מובא בשם החזון-איש שאמר שמזיעת האשה על ידי בגדי צניעותה נעשה טל תחיה עבורה לעמוד בתחיית המתים. **והיה** אומר שהיראת שמים של האשה ניכרת ומגדדת לפי גודל זהירותה והידורה בצניעות.

מובא בשם הגר"א שכמו שמצווה לאנשים לשים כל גיעתם בתורה הקדושה כמו כן מצוה לנשים לשים גיעתם בצניעות. וכן הגר"א היה אומר שהמדרגה הגדולה ביותר לנשים היא הצניעות ובה נמדד צדקתה ע"כ.

הרה"ק מקאליב אמר שכל חתיכת בד שמוסיפים לצניעות מוסיפין בבית דין של מעלה להכריע את הדין לזכות.

בספר קב הישר (פרק פ"ב) כתב שהנשים שאינן הולכות בצניעות המה מעבבות את הגאולה, כי הגאולה האחרונה צריכה להיות בזכות נשים צדקניות. **החפץ חיים אמר** שכל הוספת הידור בצניעות מוסיף יותר השראת השכינה ושמידה והגנה מכל הצרות והקטרוגים. גם כתב החפץ חיים שכל ההשפעות וההצלחות בגשמיות וברוחניות ובפרנסה היא בזכות הצניעות.

כ' ה' א-לוקים ההלך עמכם להלחם לכם עם- אֲבִיבְכֶם הַלּוֹשֵׁעַ אֲתָבְנָם (דברים פ"ב פ"ד) ה' ילחם לכם ואתם תִּחְרְשׁוּן (שמות פ"ב פ"ד) [פנה] לא יוציב איש בפניכם פחדכם ומוזרצכם יתן ה' אלהיכם על פני כל הארץ אשר תרכיז בה פאשר דבר לכם: **זבחים פ"א כד כה** תפל עליהם אימתה נפתח... (שמות פ"א פ"ט) **ויסעו ויהי חתת** אֶל-לְקִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא דָפוּ אַחֲרָיָהּ בְּנֵי יַעֲקֹב. (בראשית לה, ח) כי מלאכיו יצוה לך לשמורך בכל דרך. ה' ישמורך מכל רע שימור את נפשך. ה' ישמור צאתך ויבואך מעתה ועד עולם (תהילים)

לומר כל יום מזמור - יושב בסתר עליון עם תחילת המלחמה, קרא הגאון הגדול הרב דב לנדאו לומר בכל יום את פרק צא', 'יושב בסתר עליון', שהגמרא שבעות טו כינתה אותו 'מזמור של פגעים', המציל מן המזיקים והמפגעים. ספר החינוך: תקיב כותב: כי האומר מזמור זה ומחזק תחושת הביטחון בה', זוכה לשמירה מהשמיים מכל פגע. ורבי דוד אבודרהם כותב שכאשר יוצאת השבת נוהגים לומר גם מזמור זה (צא). ומדוע? מפני שבכל המזמור הזה אין את האות ז', ללמדך, שכל האומר מזמור הזה - אינו זקן לכלי זיין (לכלי נשק), (הוא מוגן דיו מכל פגע. "ורבנו השב"ץ כותב כי בחנוכה, אחר דלקת נרות ושירת 'מעוז צור' נהג לומר 7 פעמים מזמור צא - יושב בסתר עליון. מדוע? לפי שכאשר נלחמו החשמונאים בוונים, אמרו מזמור זה 31 אנשים וגברו על מאות אלפי יוונים ובתוכם: 'מהעלון טעמו וראו. ע"כ, מפקד גוי ציווה את חייליו לומר כל יום לפני הקרב יושב בסתר עליון ואף אחד מחייליו לא מת בקרב. כדאי לומר מזמור זה בתדירות בנחה בזמנים אלו ובפרט הנמצא במקומות שיש חשש

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המהדהדים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות וירא - חיי שרה תשפ"ד • עלון מס' 125

השגחה שבועית

לו היו שואלים אותי!

"לו היו שואלים אותי", כך מדבר איזה כל-יודע באזוני כמה 'מבינים', "היה צריך לעשות מהלך כזה וכזה, ואז כבר מזמן היינו אחרי".

לאנשים יש רעיונות. חכמת ההמון עשירה היא. יש להם כיווני מחשבה מקוריים במיוחד, וכולם סובבים סביב טבע העולם להיכנס למקום של השתדלות, ולחשוב באופן מעשי, מה יכול להועיל ומה יכול להציל.

אבל במצב שלנו היום, סגנון החשיבה הזה לא רלוונטי. בעלי רוח הקודש מדורות קודמים גילו לנו, שדווקא איבוד השכל לגמרי יביא לנו את הישועה. האמונה בלי היגיון, היא-היא שתציל אותנו במצב הנוכחי.

כך פירש ה'כילי יקר' בפרשת וירא (פרק כח פסוק יד), שם הוא מקדים את דברי המדרש (מדרש תהלים מד ב): אין התשועה באה לישראל כי אם בזמן שהם בתכלית השפלות, שנאמר (תהלים מד) "כי שחה לעפר נפשנו"... מה כתוב מיד אחר כך? - "קומה עזרתה לנו". העפר מסמל את המקום הנמוך ביותר, הארץ, שאי אפשר ליפול יותר נמוך ממנה.

למה כדי לקבל את הישועה צריכים כלל ישראל להגיע עד לעפר? מסביר ה'כילי יקר' בלשונו הזהב:

"וטעם של דבר, שכל זמן שאינן בתכלית השפלות אז אינן תולין ביטחונם בה', וחושבים תחבולות להינצל מפח יקוש על ידי תחבולות אנושיות, ועל כן ריחק ה' את האדם ורבה העזובה, כי לא בטחו בתשועת ה'. אך כשיראו כי אזלת יד השתדלותם ואין עוזר וסומך, אז עיניהם נשואות אל ה' לקרוא אליו בעת הצר להם, וה' שומע, ובאותו זמן התשועה באה דרך בריחה מן הקצה אל הקצה, דהיינו מן תכלית השפלות אל תכלית המעלה. וזה הבטחה על הגאולה האחרונה".

הקב"ה רוצה שיראו, שאין לכלל ישראל שום סיכוי באופן טבעי, כדי שעיניהם תהיינה נשואות אך ורק אל ה', ואז ה' שומע!

זה מה שקורה לנו עתה, באחרית הימים. ההגנה שהתיימרו לספק לנו לא הועילה, שום דבר שאמור לספק ביטחון לא עזר, ולכל זה יש מטרה אחת ויחידה: שנפנה את מבטנו אל הקב"ה, שנישען רק על אבינו שבשמיים, שנצפה רק לו, נסמוך רק עליו, ונקרא רק אליו.

והתשועה בוא תבוא. תיכף ישתנה המצב כולו משפלות למעלה, מגלות לגאולה.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

את המלחמות אני עושה

בעבר ידעו שיש מומחה מיוחד לכל תחום, אבל בימינו נעשו כולם חכמים ונבונים ומומחים לכל דבר ועניין. יהודים מקימים פרלמנט מחוץ לבית הכנסת, ואחד מהם אומר: "זה הכל כי לא החטיפו לעזה אלף טילים. אני אומר לכם. היה צריך לגמור אותם מזמן". השני מתלהב ונותן רעיון מקורי ביותר, וכל מה שנשאר זה להזמין את הממונים שיבואו לאזור השטיבלאך, וסוף סוף יתחילו לעשות משהו מועיל.

בעצמי ראיתי יהודי רציני, עם תלית ותפילין, האומר שלדעתו צריך לומר תהילות ולהשמיע זמירות ותשבחות למי שמנהל את כל המלחמה הזאת. הוא עושה את זה הכי טוב שיכול להיות, ואין שום טענות וביקורת עליו. להיפך, כאלו מהלכים מחושבים, וכזה ביצוע מושלם, אף אחד לא יכול לעשות כמוהו. כולם, הקנאים והמתונים, הנהנה והסכימו, ואמרו יחד אתו את אותם הדברים.

לא רק אותו יהודי אמר את זה, ולא רק אתמול, ולא רק בבית הכנסת שאני התפללתי בו, אלא בכל בתי הכנסיות אומרים זאת. מיליוני יהודים מצהירים כך מדי יום לקראת סיום ברכת המאורות, בשפה ברורה ונבעימה: **זמירות יאמרו ותשבחות ישמיעו כי הוא לבדו... פועל גבורות, בעל מלחמות!**

כן כן, וכולם משבחים ומפארים ומעריצים, כי אכן "ה' איש מלחמה!"

בגמרא (עבודה זרה ב:) מסופר שלעתיד הקרוב לבוא, יקרא הקב"ה לכל מי שעסק בתורה ליטול את שכרו. מיד מתקבצים עובדי כוכבים ומבקשים לקבל שכר. נכנסת מלכות רומי תחילה ואומרת, כמה מרדצאות בנינו, כמה גשרים הקמנו, כמה שווקים הפעלנו, וכולם כדי שישראל יעסקו בתורה. עונה להם הקב"ה: שוטים שבעולם, כל זאת לא עשיתם אלא לצורך עצמכם! באה מלכות פרס ואומרת דברים דומים, ומוסיפה: הרבה כרכים כבשנו, הרבה מלחמות עשינו, וכולם לא עשינו אלא בשביל ישראל כדי שיעסקו בתורה. אומר להם הקב"ה: **מלחמות אני עשיתי!**

בעוד שעל ענייני הממלכה השונים, עונה להם ה' כי אמנם הם עשו זאת, אך הכול לטובתם ולכבודם, הרי שעל המלחמות עונה להם ה': זה בכלל לא אתם, אני עשיתי את המלחמות. אתם רק הוצאתם לפועל את הגזרה שגזרתי. אלו לא התכוננים שלכם, ולא הטכסיסים

שלכם. כמה אנחנו מבקשים כבר להיגאל. עומדים יהודים, ומתוך עומק המצוקה והצער בוכים בדמעות: גאל אותנו! אומר המדרש (תהילים לא) שבשעה שישראל מבקשים על הגאולה, אומר להם הקב"ה: היש צדיקים ביניכם? והיהודים עונים: אכן, אנו משתדלים, לומדים תורה ומקיימים מצוות, אבל צדיקים גדולים כמו אבותינו הקדושים, הנביאים, התנאים והאמוראים, אין לנו. יש ירידת הדורות, והיא מכחשת והולכת לנו. אנו חלשים כל כך. עונה הקב"ה: בני, **בטחו בשמי ואני עומד לכם!** ולמה? **שכל מי שבוטח בשמי, אני מצילו!** כיוון שאנו מאמינים באמונה שלימה שמלחמה זו תהיה המלחמה האחרונה, נביא כאן את דברי המדרש 'קומי אורי' (פסיקתא רבת, לו): אמר רבי יצחק, בשנה שמלך המשיח נגלה בו, כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה. מלך פרס מתגרה במלך ערביה - הערבים, ובאדם - אלו הנוצרים ששולטים במדינות המערב. כל האומות מתרעשים ומתבלבלים ונופלים על פניהם ואוחזים אותם צירים כצירי יולדה, וישראל מתרעשים ומתבהלים, ואומרים: להיכן נלך ולהיכן נבוא? אומר להם הקב"ה לישראל:

בני, אל תתייראו. כל מה שעשיתי, לא עשיתי אלא בשבילכם! הגיע זמן גאולתכם! וגאולה אחרונה אין לכם צער ושעבוד מלכויות.

מסופר על גוי שרצה ליהנות בליל הסדר של היהודים. הוא התחפש ליהודי וישב ליד השולחן. היהודים אמרו דרשות ושתו כוס יין, עוד דרשות, ועוד כוס. כשסוף סוף נראה היה שמתחילים לאכול, הם הביאו מצה יבשה, ולאחריה - מרור כל כך מה. הגוי בקושי נשם מחריפות המרור, והתרגז, בשביל זה חיכיתי כמה שעות? קם בזעם וברח מהמקום.

אח, כמה טיפש הגוי הזה. יחכה עוד כמה דקות ל'שולחן עורך', ויסעד סעודת מלכים! כזה הוא מצבנו היום. יש סדר ויש מרור, אבל הנה הנה, כבר מגיע 'שולחן עורך'. רבותי, כמעט אלפיים שנות גלות עברו עלינו, הגענו עד לכאן, ואנחנו כל כך קרובים לגאולה השלימה. נחזיק מעמד, נתגבר על הפחד, נאחו בביטחון, נתחזק באמונה, נצפה לישועה, ונזכה בקרוב לראות כיצד מתקיימים דבריו של בורא כל העולמים: **בטחו בשמי ואני מצילכם!**

(מתוך שיעור 325 בשער הביטחון. לשמיעת השיעור הקישור 4 לאתר בחירת השפה, או בחיגוי ישיר 02-3011904.)

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מאריך ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28 • מאוקראינה 380-947-100-633 • מארגנטינה 3988-4031 • מארצות הברית 87-551-8521 • מדרום אפריקה 87-551-8521

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

קו לנשים - שלוחה 4 בתפרים הראוני

מזכירות - 380-947-100-633

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

חלונות מתנפצים

מספר הרב מ' ל' שליט"א:

גדלתי בקיבוץ. הקב"ה ריחם עליי, וגיליתי את האמת. חזרתי בתשובה והשארתי מאחוריי אחים תועים. אני מתפלל עליהם, שגם הם יכירו וידעו ויקיימו את התורה. לפני כמה חודשים התקשר אליי חבר מהקיבוץ, וביקש ממני שאשיג לו תפילין, אבל שלא אגלה לאף אחד שהוא מניח תפילין ואומר קריאת שמע. אני בטוח שהצעדים שלו להתקרב, עמדו לו להינצל.

ביום השבת, שמחת תורה, הוא התעורר בשעה שש וחצי בבוקר לקול אזעקה. תוך רגע נפל פצמ"ר ליד הבית שלו, וברגע אחד נהיה חושך בכל הבית. החשמל נותק, כל המכשירים, כולל המקרר, הפסיקו לעבוד, ומבחינתו זה היה מספיק כדי להבין שהוא בסכנת חיים.

הוא חולה סכרת, והוא חייב שיהיה בקרבתו מזרק אינסולין. האינסולין חייב לשהות בקירור, וכעת, כיוון שהוא לא ידע כמה זמן יעבור עד שהתקלה תתוקן, הוא צריך למצוא משהו שיש לו מקרר, ויכול לארח אותו.

הוא מיהר לביתו של חבר, שעדיין עמד בשלמותו. כעבור כמה רגעים נפל גם בחצרו פצמ"ר. החבר, שרק לפני זמן מה סיים לשפץ את ביתו המפואר, ראה בעיניו כלות איך כל הקיר בחזית מתנפץ. זה היה קיר מיוחד, עשוי כולו חלונות זכוכית, ואלו התנפצו בקול רעש גדול, ושבריהם התפזרו לכל עבר. אמנם בפנים הבית נשאר יציב, אבל בחוץ כבר נראה חורבן של ממש.

קולות של פיצוץ והדף, רעשים, יריות וצרחות, זה מה שהם שמעו. הם נכנסו לממ"ד והסתגרו שם. התברר ששני הדברים שנראו כמו צרה צרורה, הצילו אותם ממוות: האחד - הסכרת של החבר שלי. מפני שהיה לו דחוף למצוא מקרר לאינסולין, הוא מיהר לביתו של החבר. הפצמ"ר שנחת ליד ביתו שילח אותו החוצה, וכך הוא ניצל מהמחבלים שמאוחר יותר חדרו אליו הביתה ולא מצאו אותו.

השני - הקיר החיצוני בביתו של החבר התפוצץ בצורה דרמטית, וחלקי הזכוכית שהתפזרו בטווח גדול, עשו רושם כאילו כל הבית חרב. למראה הקיר המנופץ חשבו המחבלים שהבית כבר 'טופל' גם מבפנים, ודילגו עליו. נפשותיהם היו להם לשלל.

מבלי יכולת לדעת מה קורה בחוץ, הם נשארו בממ"ד, ורק אחרי שמונה עשרה שעות באו חיילים לחלץ אותם. החבר שלי עדיין ממשש את עצמו, ומתרגש להיווכח שהוא חי. הם היו ממש בתוך התופת, וניצלו בחסדי שמיים.

בלי קסדה

עוד מספר הרב מ' ל' שליט"א:

היינו כמה חברים שחזרו בתשובה. היה לנו חבר שהיה עם כבוד למסורת, והוא היה שומע את הרעיונות שלנו, אבל הוא נשאר כמו שהוא. עכשיו הוא סיפר לי מה שעבר עליו בשעות הטבח:

בבית שלי יש שתי קומות. התעוררתי מוקדם בבוקר ושמעתי את האזעקות. מיד עליתי לקומה העליונה והורדתי את כל הילדים למטה. ברגע שכולם סיימו לרדת, נפל פצמ"ר על הקומה למעלה, ואני לא רוצה לחשוב מה היה קורה לו היינו מתעכבים שם רק עוד כמה רגעים.

הבנתי שהתחילה מלחמה, וכחבר בכיתת כוננות, לקחתי את הרובה. לפני שיצאתי עמדתי ליד המזוזה ואמרתי 'שמע ישראל'. זה מה שידעתי זה

שיתופים מהשטח

מה שסיפור לנו קוראי מגיין השגחה פרטית

שפה חדשה

יש לי בית ברוך בלי עין הרע. ילדים חמודים ומתוקים שכל הרואה אותם ברחוב בטוח שאני האבא המאושר בעולם. אני יוסיף שהם ילדים חרוצים המצליחים בלימודיהם, לסיכום, מה עוד יכול יהודי לבקש?

אף אחד לא מעלה בדעתו אלו מרורים מאכילים אותי הילדים שלי. הקולות והבכיות שהם מצליחים להפיק זה מזה עברו מזמן את כל הגבולות. ילד אחד מביא מתנה קטנה הביתה פרס מ'אבות ובנים' וכולם בוכים ומתחילים להתלונן, "למה רק הוא קיבל?" כשלמישהו יש מסיבה טיול או פרס, לאחרים וגם לי זאת צרה צרורה. הבכיות והטענות עולות עד לב השמים, כל אחד נזכר בכל העוולות שנעשו לו מיום היוולדו עד היום הזה, כולל החלומות שהם חלמו בלילה, איך שהאחד לוקח מהשני. השפה בבית הפכה להיות מרידה ונרגנית, "הוא לקח, הוא עשה, הוא קיבל", כל זאת מבלי להתייחס למה שמתחולל כשמישהו טועה ומקלקל. אני מגיע הביתה ואת פני מקדם אחד מילדי עם פנים אדומות ובכיות איומות. "קיבלת מכה?" אני מנסה, "נבהלת?" והוא עונה, "איציק שפך עלי מים".

אני הופך לשופט וקורא לאיציק כדי לברר את הסיפור. איציק טוען שהוא לא שפך, ארי מוכיח באותות ובמופתים שהוא ולא אחר הרטיב לו את החולצה. כשמתברר שאיציק מזג לעצמו כוס מים ובדרך זלגו מים גם על חולצתו של אחיו, אני נרגע. "הוא לא עשה ככוונה", אני מנסה להרגיע גם את איציק, אבל זה מתחיל להיזכר בכל הדברים שנעשו ככוונה גדולה. איציק לעומתו נזכר במה שנעשה לו, ושישו ושמוחו... כשנרשמתי למגזין השגחה פרטית למשפחה לא תליתי בו תקוות גדולות. ציפיתי שהם יריבו פחות כשתהיה להם תעסוקה, אבל כאן חיתכה לי הפתעה. אמנם הם רבו כהוגן, כהרגלם הקבוע. הם רבו מי יקרא ראשון את הקומיקס, ומי יפתור ראשון את החידה, אבל עם הזמן התחולל השינוי והמריבות פחתו בצורה ניכרת. הם קראו את המגזין בשקיקה והתחילו להשמיע מילים כמו 'זה בהשגחה פרטית', או 'אם נתנו לך, זה משמים', והכי מדהים: 'אתה לא אשם, מה שקרה זה כי ה' רצה'.

אני לא יכול לומר שהמריבות פסקו לחלוטין וזהו. אני כן יכול לומר שהאווירה בבית השתנתה. גם אני למדתי את השפה. במקום לעסוק ב'משפטים' מייגעים בין תובע ונתבע, אנחנו מגיעים מהר למסקנה ש'זה בהשגחה'. הדיבורים בבית החלו לקבל מימד גבוה יותר, שמח, מואר. כבר לא מקדמים אותי פרצופים אדומים מכעס. הם מסוגלים לשחק יותר בנחת, לפרגן יותר, ליהנות יותר, לשמוח, להירגע. יש שלושה בבית. יש נחת. את התפנית הזאת אני זוקף לזכות 'השגחה פרטית לבית ולמשפחה'.

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

רציתי להודות מאוד מאוד על כל התוכן החדש שהוספתם לאחרונה בקו, ובמיוחד על השיעור 'ניצוץ של אמונה' ועל כל השיעורים החדשים. הם מאוד מחזקים, יפים ומיוחדים. הימים האלו תפסו אותי לא מוכנה. הלחץ והפחד הכניסו אותי לטירוף חושים, לא הצלחתי לתפקד, והייתי בחולה ומבוהלת. ובתוך כל התוהו הזה התחברתי לקו שלכם, לא סתם התחברתי, אלא חיברתי את הקו אליי כמו אינפוזיה - הזנה ישירה של חיוק ואמונה לתוך הווריד, ממש ככה. כל כך הרבה חיוק ואמונה, כל כך הרבה עידוד לנפש. ממש ריפוי ואיחוי לנפש דואגת. תודה לכם, ובמיוחד תודה על כך שאתם יודעים להוסיף עוד תוכן ושיעורים בימים כאלו. תמשיכו עוד ועוד.

שיתופים מהשטח

מה שסיפרו לנו קוראי מגזין השגחה פרטית

תקרא, תתחזק, תירגע

אין לי את המילים לתאר את החסד שעשיתם איתי במוצאי שמחת תורה. במשך החג שמענו אזעקות, והיינו מבוהלים ומפחדים מאד. כששמעתי על הטבח הנורא שהמחבלים השפלים בצעו, תפס אותי רעד בלתי נשלט. מול הבית שלי ממוקמת צרכניה ועובדים בה ערבים. בבניין שבו אני גר ובשני הבניינים הסמוכים מבצעים שיפוצים, והפועלים - ערבים כמוכן. אחד הדיירים אמר לי, שכשהוא עולה במדרגות, נראה לו שדוברי הערבית בבנין רבים יותר מדוברי העברית. ואם מסובבים ככה ביבני דודים, אפשר להבין את הפחד. מה אני עושה אם ערבי מחליט להפוך לשאיד ולפגוע באנשים סביבו? העובדה שלא נותנים להם אישורי שהייה בימים אלום לא הרגיעה אותי. חששתי אולי אחד מהם מתחבא באזור? ומי אמר שלא יצוץ? וחלילה יפגע? מי יכול להבטיח שלא יקרה כלום אחרי שקרה מה שקרה? הפחד שיתק אותי. הייתי עצבני, ונכנסתי לבנין בפחד, שמא מאחורי הבנין או בפינה חשוכה מתחבא מחבל.

"אתה לא נראה טוב", אמר לי השכן בקומה ראשונה.

הודיתי באשמה "האמת, אני מפחד", אמרתי לו.

"אולי יעניין אותך לראות את המגזין של 'השגחה פרטית', הוא שאל, פנה אל ביתו וחזר תוך כמה רגעים עם החוברת בידו. "אצלי כולם כבר קראו את המגזין. קח תקרא ותן גם לשאר בני המשפחה מגדול ועד קטן לקרוא".

לא הבנתי מה הוא רוצה ממני, במה החוברת קשורה לפחדים שלי? אבל לקחתי, שיהיה. אם הקריאה בחוברת תעזור לי להסיח את הדעת, כבר תהיה בכך תועלת. החלטתי לעיין בה לפני שאני נכנס הביתה. לא מתאים שראש המשפחה שאמור לעודד את כולם לשלווה ורוגע יהיה מפוחד בעצמו.

קראתי ונכבשתי. הובאו שם סיפורים מרוממים על אמונה והשגחה בכל רגע ורגע. סיפורים אמיתיים, שגרמו לי להיזכר במי שמחולל את כל התמורות, מי שמחורר גדרות ומי ששומר מפניהם. הכל מושגח, הכל מסודר, אנחנו חוסים בצילו של בורא עולם, ואין מקום לפחד?

המשפחה שלי הרוויחה אבא שקיבל כוחות לגייס את כל דיבורי האמונה שהוא שמע עד היום, ולהשתמש בהם. היא הרוויחה אבא שמהווה משענת, ויד מכוונת בזמן שכל כך חשוב לתת את ההרגשה הביתית והחמה. "ישר כוח.

מה שביקשתי, שהקב"ה יעזור לי. רק הוא יכול. הייתי בטוח שהוא יהיה אתי. לא מצאתי את הקסדה שאמורה להגן על הראש, ויצאתי כך. הודעתי לחברי הכוננות שאיני יכול לצאת מאזור הבית שלי, ואני אאבטח את האזור מחצר ביתי. הבית שלי הוא האחרון בקיבוץ, וניצב סמוך לגדר.

אני יוצא ורואה טנדר של החמאס, ממנו יורדים שנים עשר מחבלים, והם מתחילים לחתוך את הגדר. מיד הזעקתי חבר שיעזור לי לעזור אותם. זה היה נורא. רחפנים מעל הראש, אש באוויר, ואני צריך לבלום שתיים עשרה חיות אדם שכל המטרה שלהן היא להרוג. השתטחתי על הרצפה מאימת ההפצצות, ויחד עם זה קמתי להילחם במחבלים. ידעתי רק דבר אחד: אני לא יכול כלום, אבל בורא עולם יכול הכל. 'הקב"ה, אתה אתי'. זה מה שאמרתי כל הזמן כשלחצתי על ההדק. ברוך ה', חיסלנו אותם.

החבר הזה אמר לי: אני לא גיבור. זה לא אני. זה הקב"ה. לאורך כל השיחה הוא אומר 'ברוך ה', ברוך ה'. זו שפה חדשה שלו. אף פעם עד עכשיו לא שמעתי אותו מדבר כך. אמונה. זה מה שהציל אותי.

אתה משגיח עליי

עוד מספר הרב מ' ל' שליט"א:

אמי ע"ה נפטרה כשהייתי ילד, ואשתו השנייה של אבי גידלה אותי במסירות מאז גיל שתיים עשרה. כאשר חזרתי בתשובה, המשכתי לשמור קשר עם אבי ואשתו, ומפעם לפעם הגעתי לבקר בקיבוץ יחד עם אשתי, ללא הילדים. הבאתי אתי לשם מושגים חדשים-ישנים. הייתי אומר להם דברי חיזוק, מספר דברים יפים, ומדבר דיבורי אמונה. במיוחד הדגשתי שהקב"ה רואה כל אחד ומשגיח על כל אחד. סיפורי סיפורי השגחה פרטית, ואמרתי, שאם רק מתבוננים, כל אחד יכול לחוש בהשגחה פרטית. הדיבורים שלי השפיעו, ומאז, בכל פעם שהגעתי כבר היו לאשתו של אבי כמה עובדות שהיא אספה כדי לספר לי, סיפורים של השגחה פרטית שאירעו לה.

אבי נפטר לפני כמה שנים, ומאז היא חיה בגפה. גם אחותי מתגוררת בקיבוץ, והיא זו שסיפרה לי במוצאי שבת על האסון הנורא שפקד את הקיבוץ. "תבוא", היא ביקשה ממני, "תבוא לחזק אותנו. מחכים פה לאנשים כמוך".

עם 'אמא' לא יכולתי לדבר ביום ראשון. היא לא היתה מסוגלת לספר כלום. למחרת, ביום שני, נפגשנו, ואז היא סיפרה לי את מה שעבר עליה:

"שמעתי את האזעקות, ורגע אחר כך את ההפצצות. תפס אותי כזה פחד, שכל הגוף שלי התקשה כמו אבן. ניסיתי להזיז את השפתיים, וראיתי שאני מצליחה לעשות זאת, אז מה אמרתי? אמרתי וידוי, ביקשתי מה' שישלח לי ושישמור עליי. נזכרתי בכל הדיבורים הטובים שלך, ואמרתי: ריבונו של עולם, אתה אוהב אותי. אתה אתה. אתה משגיח עליי. אין לי מה לפחד.

ככה אמרתי עוד פעם ועוד פעם, עד שהרגשתי שהגוף שלי מתרפה, ואני יכולה לזוז. קמתי, לקחתי לעצמי משהו לאכול, כל הזמן שמעתי קולות מלחמה וכל הזמן חיזוקתי את עצמי: ה' אתי, ה' שומר עליי, הוא משגיח עליי. אני לא לבד. אתה מבין? אף בן אדם לא היה אתי, אבל לא הייתי לבדי. היה לי ברור שבורא עולם לא עוזב אותי, ושלא יקרה לי כלום.

זה הרגיע אותי.

בסופו של דבר, המחבלים שכחו מהבית שלי. הם בכלל לא נכנסו לשורת הבתים שבה אני גרה. תגיד אתה, זה לא בורא עולם, שהשגיח עליי בתוך התופת?"

(הריאון המלא עם הרב מ' ל' שליט"א, ובו שלל סיפורים נוספים, ניתן לשמוע בשלוחה המיוחדת שנפתחה לרגל המצב בהקטת 77 לאור בחירת השפה.)

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "השגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים
התקשרו עכשיו למוקד הישועות 02-6313-742
או בקו השגחה פרטית 02.30.11.300 | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי חשבון 57390056
מחלוח דואר חשבוני 5475 ירושלים
בעמדות נדרים פלוס ע"ש השגחה פרטית
טניף 902 | חשבון 57390056

מפיצים אמונה ורואים ישועות

כבר יותר מחצי שנה שאשתי מחפשת מקום עבודה ולא מוצאת. כסגולה, תרמתי להפצת עלונים בשכונה שלימה. לא עברו כמה ימים, והתקשרו להציע לי עבודה עם משכורת מוכבדת! כהודיה להש"ת אני מוסיף תרומה להפצת עלונים בשכונה נוספת.

חיים י, טבריה

ניסוך שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

ריקודים של יהודים

מספר רבי מרדכי מלאכי, ששמע מפי בעל המעשה:

יאיר האכיל אותי מרורים. לא חשבתי שאתגעגע לימים בהם הוא היה בבית אחרי שסולק מהישיבה. אז חשבתי שזה הדבר הגרוע ביותר שיכול להיות, אבל התברר שהחברים שיאיר מצא לו, הביאו אותו למקומות שאי אפשר לדמיין בכלל. אי אפשר לדמיין כמה הם גרועים, וטוב שכך.

לפני חג הסוכות השנה, שאלתי אותו איפה הוא הולך להיות. "אהיה בבית", הוא אמר. זה שימח אותי, כי יאיר, עם כל ניסיונותיו המרים מול היצר הרע, השתדל מאד לכבד אותנו. הוא לא התריס ולא עשה 'דווקא'. היה שקט, הלך וחזר בלי לספר מאיפה, ישב בסעודות בסוכה הקדושה, ואני קיוויתי שהאושפזין הקדושים מבקרים גם אצלו.

לקראת שמחת תורה, שוב דיברנו על התכניות שלו. "לשמחת תורה אני נוסע לדרום", הוא הודיע. "לדרום? מה יש בדרום?" "חבר שלי הציע לי להצטרף למסיבה ענקית שמתקיימת שם. הוא אמר שזה משהו מדהים".

"חבר? אתה לא מתכוון לחבר מהישיבה, נכון?"

הוא צחק צחוק חלול. לא, מה פתאום, זה מהחברים החדשים. "מה הולכים לעשות שם?" שאלתי.

"ריקוד", הוא אמר, "אני יודע? יהיה שמח".

כאב לי. "תשמע יאיר", אמרתי לו, "אני מבין אותך, שאתה מחפש משהו נדיר ושמח במיוחד, אבל מי אמר שכאן לא תוכל למצוא את זה? אתה מחפש ריקודים? יש לך כאן בשפע בשמחת תורה. מחפש חברים? תביא גם את החבר שלך לכאן. מה אתה אומר? תעשה את זה בשביל אבא שלך?"

כמו שסיפרתי, את ההורים הוא מכבד, ויאיר חשב והחליט, שאם הוא יצליח לשכנע גם את החבר, הוא נשאר בבית.

החבר השתכנע. הוא הגיע לביתנו בהושענא רבה, לראשונה ישב בסוכה, בירך 'על נטילת לולב', ומפני שזו גם היתה הפעם הראשונה שהוא נטל לולב, הוא בירך גם 'שהחיינו', והשניים יצאו לחגוג את ההקפות בבית הכנסת. הם רקדו כמו יהודים עם התורה הקדושה, וחייהם ניצלו.

כשנודע לכולם מה קרה לבאי אותה מסיבה אומללה ונוראה, יאיר הבין שהוא ניצל ממוות בטוח. הוא היה המום ממה שקרה, ובפעם הראשונה הוא קלט מה שניסינו להסביר באלף צורות ואחת. לחיות - אפשר רק כמו יהודי.

"אבא", הוא הצהיר במוצאי החג, "אני חוזר! אני נשאר כאן!"

(יום רביעי פרשת לך תשפ"ד, בוקר, סיפור 1, מס' סיפור 19483. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

הייתי למעלה

מספר ר' מ' ו':

הסתובבתי בתל השומר. יוצא אליי יהודי. הוא רואה אותי ככה בלבוש המקורי, עם זקן ופאות, ומבין שאותי הוא מחפש. הוא אומר לי, "הבן שלי פצוע. הוא מאושפז כאן, ויש לו לספר דבר שיעניין אותך".

בכנסתי אל הפצוע. הוא היה כאוב, אבל נרגש. ניכר שעברה עליו חוויה מאד לא פשוטה. נשמע מוזר לדבר על פציעה קשה כעל חוויה, אבל על זה בדיוק הוא רצה לדבר.

"בנקראתי לנקודה מסוימת בדרום" - הוא מספר - "התנהל שם קרב קשה, ושלחו לי קריאה לבוא לעזרה. הגעתי למקום, בסמוך לאחד היישובים. יש שם מין אנדרטה שעליה כתוב 'לא הטנק ניצח, כי אם הק"ל'. היינו ארבעה מול שנים עשר מחבלים. נלחמתי כמו אריה תחת אש, מטווח אפס. פתאום חטפתי כדור בגב. עורק ראשי נפגע, ואיבדתי המון דם. זכרתי שבכיס השמאלי שלי יש חסם עורקים, אבל כיוון שהפגיעה היתה בצד השמאלי, לא הצלחתי להגיע אליו.

שיתופים מהשטח

מה שסיפרו לנו קוראי מגזין השגחה פרטית

השדכן האמיתי

כשהבת שלי היתה בת שמונה נודע לי שהיא מוכשרת באופן מיוחד. שאלתי אותה, "את יודעת מי נתן לך שכל?" "חשבתי הרבה ולכן יש לי שכל", היא אמרה לי.

"ומי נתן לך את היכולת לחשוב?" המשכתי לשאול והיא הצטרפה לשאלתי, עינתי לה, "תדעי לך שאת השכל קיבלת מבורא העולם. לא את עשית את הכשרונות. והוספתי ואמרתי לה, שלא תחשבי שאת שווה יותר או מיוחדת יותר מילדות אחרות, משום שגם הן קבלו מה' מתנות מיוחדות, אולי שונות מהמתנות שלך. אבל כל היכולות והכשרונות הן מתנות. ולכן, אם יש ילדה שרוצה שתסבירי לה תרגיל בחשבון, אל תחשבי שהיא טפשה. היא ילדה חכמה וטובה, ורק בחשבון פחות קל לה, גם לך יש מקצועות שאת לא מסתדרת איתם, נכון?"

למען האמת, זה לא היה מדוייק. היו מקצועות שהיא לא כל כך אהבה, אבל בכולם היא הצליחה. מאד השתדלתי שתבין שהיא ממש כמו כולן, שלא תתגאה, ושתסייע לאחרות מתוך רצון ותחושה שבכל פעם מישהו עוזר למישהו אחר. ושכל היכולות שקיבלנו הן מתנה כדי לעשות בהן טוב בעולם. אני חושב שהצלחתי להעביר לה את המסר, כי כששמעתי אותה לדבר בטלפון עם חברה כשהיא מסבירה לה חומר לימודים שלא הבינה, היא עשתה זאת בחן ובטוב טעם.

עשר השנים שביין גיל שמונה לגיל שמונה עשרה עברו ביעף. הבת גדלה ועימה המוצלחות. היו בה את כל מה שמייחלים למצוא בבת ישראל: צניעות, יראת שמים, חכמה, פקחות, חביבות וכן. הצעות שידוכים התחילו להגיע, ואנחנו בחנו אותם בזה אחר זה וחיפשנו בשבילה את הטוב ביותר.

בשעה טובה ומוצלחת היא התארסה עם בחור כליל המעלות. העמקות שלו הדהימה אותי. כשהוא השמיע בפני את הפשעטל שהוא הכין לא הצלחתי לעקוב אחרי כל המהלכים. היו אלו מהלכים גאוניים.

היום אני חושב שהוא העתיק את הפשעטל מאיזה ספר, אבל לא על זה יש לי טענות. אם בחור מצטט מספר ומבין היטב את הדברים, זה דבר גדול. היו נושאים נוספים עליהם שאלתי בצורה ישירה, והשדכן ענה לי בבטחון שהוא בסדר גמור. הוא היה כל כך נלהב, שהאמנתי לו.

אם בררתי? בטח שבררתי. והיו רמזים, אבל לא הבנתי אותם. מישהו אמר לי "הוא בהחלט בסדר", והייתי צריך להבין שבסדר זה ציון נמוך למדי. השדכן דחף, אני נדחפתי, והבחור המדובר הפך לחתני.

לא עבר זמן רב, וגילינו שזה לא זה. השידוך המוצלח לא כל כך מוצלח, וההתמודדות של בתי משמעותית ביותר. את כל התסכול שלי השלכתי על השדכן. כעסתי עליו ונטרתי לו טינה על שהוא הטעה אותי. הפסקתי לברכו לשלום, וכיוון שהוא שייך לקהילה שלי, כל פעם שהגעתי לבית הכנסת נזהרתי שלא לפגוש בו. החיים שלי הפכו לסיטו. החתן מבית והשדכן מבחוץ.

יום אחד השתכנעתי להרשם כמגזין השגחה פרטית. בשביל הילדים. לא רציתי שהם יקראו תכנים מפוקפקים, וחשבתי שהחברת הזו יכולה להיות פתרון מעולה. הם התלהבו מהציונים והסיפורים המרתקים, בני הבית התעמקו במדורים לנשים, ואני רפרפתי כך מלמעלה, עד שמצאתי את עצמי קורא קצת יותר בעיון. חודש ועוד חודש, המגזין הופך לאורח קבע בביתנו, ואני שם לב שמצב הרוח שלי רגוע יותר. ופתאום נופלת בי ההבנה והאמת הפשוטה שהשדכן הוא רק שליח, זה לא הוא, זה הרבוננו של עולם. והבת שלי לא נפלה בפח, אלא, קבלה התמודדות מכוונת מלמעלה, ואם אני רוצה לעזור לה, אז התפקיד שלי הוא לתת לה כח וחיזוק באמונה, ולא להחליש אותה בהאשמות הסביבה.

חזרתי לידידות הותיקה עם השדכן. אני יכול ואפילו שמח לפגוש אותו בבית הכנסת, ולא צר לי המקום. אני מוכרח להביע יישר כוח עמוק למפעלי 'השגחה פרטית' שהאיר לי את העיניים וסידר לי את נקודת המבט על הנסיון שהקב"ה גלגל לפיתחי, והעניק לי חיים רגועים וינבוחים.

מפיצים אמונה לכל יהודי

זכה בשותפות קבועה "בשכונה שלמה"

שמואל צבי בן יסל קענדל וכל משפחתו פנסיא בת מלכה וכל משפחתה הצלחה בכל העיניים יוסף דב בער בן מלכה וכל משפחתו משה בן מלכה וליווג הגון במהרה והצלחה בכל העיניים

בעילום שם ליווג הגון בקרוב

מבצע היכרות מיוחד!!!

הצוי מחיר

בעקבות המצב ובכדי שנוכל
בס"ד לחזק את הילדים
ואת כל בני הבית
באמונה ובעתון

- ✎ כתבות מרתקות
- ✎ ראיונות מחכימים
- ✎ מדורים לכל הגילאים
- ✎ סיפורים בהמשכים
- ✎ סיפורי קומיקס

מבצע למצטרפים השבוע
9 ש"ל לחודש
לחודשיים הראשונים

במיוחד בימים אלו, הבטיחו לעצמכם ולבני ביתכם ימים
נינוחים ושמחים, על ידי המגזין המורחב של 'השגחה
פרטית' המחזיר בס"ד אמונה וביטחון שלוה ורוגע!

להצטרפות לאלפי המנויים חייגו כעת:

***6176**
(שלוה 3)

או בעמדות 'נדרים פלוס' על שם 'מגזין השגחה פרטית'

נשכבתי על הארץ, ובשקט בשקט התגלגלתי לכיוון האנדרטה,
כדי ששום מחבל לא יראה זאת ולא יירה. שיחשבו שהם כבר
גמרו אתי...

באנדרטה היה מבנה עגול, שיכולתי למצוא תחתיו מחסה. הגעתי
לשם ואז איבדתי את ההכרה. למעשה, באותם רגעים לא הייתי
כאן בכלל. שמים תכולים, מאירים, זכים וטהורים נפרשו מעלי.
הרגשתי עטוף באהבה עזה, כמותה לא חשתי מעולם. 'אני לא כל
כך מושלם', חשבתי, 'למה כל כך אוהבים אותי כאן? מה עשיתי,
שככה מחבקים אותי?'

כשהוא מספר זאת, דמעות זולגות מעיניו, והוא ממשיך:
"הרגשתי שאני מתנתק, והבנתי מה קורה. יש לי משפחה, פניתי
ואמרתי. הרגשתי שמקשיבים לי, 'אני צריך לחזור למטה'.
'אתה יכול לחזור', אמרו לי, ואז התעוררתי על האדמה המוצקה
מתחת למבנה העגול של האנדרטה. כוחות חדשים נמסכו בי,
והצלחתי להוציא את חסם העורקים ולעצור את הדם. חשתי
צמאון עז, וכדי לשרוד, דמינתי את עצמי לוקח מימיה ושותה
מים, עוד ועוד. היה לי ברור שאנצל, כיוון שקיבלתי רשות לחזור
למטה.

יחד עם חבריי שנפצעו גם הם, שכבנו שם בשקט מוחלט, כדי
שהמחבלים לא ישימו לב אלינו, וציפינו לישועת ה'.
אחרי שמונה שעות עם חסימת עורקים, הגיע מסוק ונחת במרחק
שלוש מאות מטר מאיתנו. איך פצוע כמוני יכול לעבור מרחק
כזה? אין לי מושג, אבל עובדה. קמתי ורצתי לכיוון המסוק, ושם
היו... מים! לרוויה!

חיי ניצלו.
כל אלו ששהו עמי במבנה נשארו בחיים.
אני מצטער על האופן שבו העברתי את חיי עד היום. לא מספיק
האמנתי באלוקים, אבל היום אני מאמין לגמרי. יש אלוקים! הוא
ממית ומחיה, הוא משגיח עליי בצורה הכי אישית ומדויקת. אתה
רואה אותי עכשיו? היום אני יהודי מאמין."

(הראיון המלא המורחב, ובו שלל סיפורים נוספים בליווי תמונות, יפורסם במגזין 'השגחה
פרטית' לכל המשפחה' לחודש כסלו. כמריכ ניתן לשמוע זאת בשלוחה המיוחדת שנפתחה
לריגל המצב, בהקשת 77 לאחר בחירת השפה.)

ברכה וקבלה

נסעתי עם בני לראש הישיבה, להתברך לקראת ראש השנה. ראש
הישיבה קיבל אותנו במאור פנים, ובירך אותנו בחמימות. אחר כך
שאל אותנו, "איך הגעתם לכאן?"

"במונית", עניתי.
"אולי גם הנהג רוצה להתברך?" שאל הראש ישיבה.
אמרתי שאברר זאת, ויצאתי לקרוא לו. הוא התרגש מהרעיון
שהרב רוצה לברך אותנו, ונכנס עמי לבית הרב.
"תסכים לקבל על עצמך משהו?" שאל הראש ישיבה.
"משהו קטן", ענה הנהג, שלמרבחה הצער אינו חובש כיפה.
"תקבל על עצמך לשמור שבת בחודש תשרי", יעץ לו הרב.

הוא קיבל על עצמו, וזכה בברכה לשנה טובה.
כשחברים הציעו לו לבוא למסיבה ביישוב בדרום, שתיערך
בשמחת תורה, הוא כמעט התפתה להצטרף אליהם. אבל הוא
החליט שהוא נאמן לקבלה שקיבל על עצמו. הוא שמר את השבת,
והשבת שמרה עליו, והוא ניצל מהטבח ההמוני שהמחבלים ביצעו
שם, ר"ל.

(מוצטיק בראשית תשפ"ד, סיפור 1, מס' סיפור 38229. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר
בחירת השפה.)

כתובת בלי כדור

מדבר יהודי מאופקים:
יש לי אחיין שגר באחד היישובים הסמוכים לעזה. אחיין שלי היה
בדרכו להקפות בבית הכנסת, והנה תופס אותו מחבל ומכוון נגדו
רובה. המחבל לוחץ על ההדק, אבל הוא לא נלחץ. לוחץ שוב, ולא
יוצא כדור! הוא בדיק מה הבעיה, ואז האחייין שלי תפס אומץ וברח.
הוא רץ במהירות והתרחק, עד שמצא מסתור בין עצים. שם הוא
הסתתר במשך שעות ארוכות כמו נצח.

במוצאי שבת הוא התקשר לספר, שהוא ניצל בחסדי שמיים!
(יום רביעי פרשת נח תשפ"ד, סיפור 1, מס' סיפור 38342. למדור הסיפורים הקישו 1
לאחר בחירת השפה.)

בכל העולם

זכה בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

לע"נ הרה"ח ר' יעקב בן שייבלחט"א ר' פנחס
נלבי"ע ב' חשון תשנ"ב

שיחת חברים, מוצאי שמחת תורה תשפ"ד

עכשיו זה הזמן!

עם ישראל צמא לאמונה יהודים רוצים בטחון

יש ילך אפשרות לתת להם את זה

הצטרף למאות מפיצי עלון השגחה פרטית ברחבי הארץ והעולם

התקשר עכשיו ל 6176* (שלוחה 2)

ותזכה לתת ליהודים את הבטחון האמתי ואת הרוגע הנפשי

רוקדים עם השי"ת

הרב שך זצ"ל היה מספר בדמעות מעשה שיהודי סיפר לו: הם היו קבוצה של יהודים במחנה תחת שלטת הנאצים, ואחד מהם אמר: היום שמחת תורה, בואו נעשה הקפות! נדו לו חבריו ואמרו, איך נרקוד, ואין לנו ספר תורה? אמר להם אותו יהודי יקר ונלהב בעוז ותעצומות: נכון, אין לנו ספר תורה, אבל יש לנו ריבונו של עולם! הוא נמצא כאן איתנו, ואנחנו נרקוד עם הריבונו של עולם!!!

מיד פצחו אותם יהודים מקדשי ה' בריקוד נלהב של הקפות. ריקוד עם השי"ת, רק הם ובוראם.

כשהרב שך סיים לספר את הסיפור הזה, הוא הוסיף: הייתי גותן כל חללי דעלמא, כדי להשתתף בהקפות האלו!

הרבי מקוצק ז"ע היה אומר: "היטיבו נגן בתרועה" (תהלים ג) - 'תרועה' היא מלשון 'ירועה', שבר, קול השופר שמכונה 'תרועה' זהו רצף של שברים. דווקא אז, בזמן של שבר, 'היטיבו נגן' - חכמה גדולה היא לנגן, ומה יהיה הניגון? המשך הפרק: "כי ישר דבר ה', וכל מעשהו באמונה". זהו הניגון בעת השבר. הרבי האמרי חיים מוויניץ ז"ע, שאסף את השברים אחרי השואה, היה אומר על המילים שאומרים בתפילת נעילה ביום הכיפורים "ותצילנו מכל גזרות קשות" - שתצילנו מגזרות שיש עליהן קושיות. בכל פעם לפני שבחורי הישיבה היו יוצאים לבין הזמנים, לפני החגים או לקראת הקיץ, הוא היה מזהיר: 'תשתדלו לא להיכנס בשיחה עם אנשים על מה שהיה בשואה. תיזהרו, כי הם עלולים להעלות כל מיני שאלות, וזה לא התפקיד שלכם לענות להם.'

פעם נכנסו אליו שני אחים, היחידים שנותרו ממשפחתם הענפה, שעלתה כולה על המוקד הי"ד. הם עצמם איבדו נשים וילדים, ועמדו עתה שבורים ורוצצים. הם סיפרו בדמעה על מה שעבר עליהם, וגם הציעו את טענותיהם, על מה עשה ה' ככה.

ענה להם האמרי חיים מליבו הרחום: אלוקים כזה, שאני יכול להבין את המהלכים שלו, איני רוצה לעבדו!

זאת אומרת: בידידי קוראים לקב"ה 'איבישטער'. בפירוש מילולי פשוט הכוונה היא 'מעל', הוא מעל הכל. כמו שנאמר (ישעי נה) "גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי מחשבותיכם". הקב"ה הוא הבורא, המשגיח, המתכנן והמבצע, הוא ראשון הוא אחרון, והוא רואה הכל מראשית ועד אחרית. אנחנו בני אדם, נבראים, נמצאים כאן בעולם כל כך מעט, ואין לנו שום יכולת להבין משהו. וכי היינו רוצים אלוקים כזה שאפשר להבין את מעשיו? זה כמו שילד ירצה שאבא שלו יהיה ברמה שלו. הן כל הביטחון של ילד בכוחו של אבא להגן עליו ולהעניק לו את כל צרכיו, מגיע מזה שהוא יודע ומאמין שאבא שלו יותר חזק ויותר חכם ממנו. הוא יודע שאם אבא החליט למנוע ממנו טובה או לגרום לו צער, זה רק מפני שהוא דואג לו ורוצה שיהיה לו טוב. כמה טוב לנו, ומה שפר גורלנו, שאיננו מבינים את המהלכי של האלוקים, ואנחנו יכולים לסמוך עליו שהוא עושה את הטוב ביותר עבורנו ללא כל ספק כלל וכלל.

הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב ז"ע, שרק מהזכרת שמו כבר משפיעים רחמים וחסדים על כלל ישראל, אמר: "אנו מלאי עוון ואתה מלא רחמים" - כמה זה 'מלאי עוון'! הרי לאדם יש גבול כמה הוא יכול לחטוא. הכוח שלו מוגבל, ואילו הקב"ה 'מלא רחמים'. כמה זה 'מלא רחמים'! אין סוף! הקב"ה אינו מוגבל, ורחמיו אינם כלים לעולם. הוא אב הרחמים, כל הרחמנות שבעולם היא ממנו, ומה שהוא עושה, זאת הרחמנות הכי גדולה.

העמיד כבר כאן

כאשר אתה שואל אדם מה השעה, הוא עונה לך 'יש וחצי' - חצי שעה אחרי שש. באידיש אומרים הפוך: 'האלב זיבן' - חצי שעה לפני שבע. כי כך חווה יהודי את חייו. עכשיו ההווה אינו ברור לי, אבל אין כל ספק שהוא הכנה לעתיד, ובסוף יראו איך שהכל טוב.

בזמן השואה אנשים שאלו את ה'שפע חיים': מה אתה אומר עכשיו? והוא ענה: אם אעבור את המלחמה הזו או לא, איני יודע, אולם אני בטוח שהמלחמה תסתיים והקב"ה יעזור והיהדות תתחדש, ויקימו בתים, יקימו ישיבות, ייסדו תלמודי תורה, יבנו בתי כנסת, ועם ישראל ישוב ויפרח. עם ישראל ישאר לנצח! דבריו של ה'שפע חיים', שנאמרו אז, במצור ובמצוק, התקיימו במדויק. עם ישראל חי וקיים, וגם עכשיו, בימים הקשים האלו, אנחנו חוזרים ומתחזקים מדברי רבותינו הקדושים, ומצפים בלב מלא אמונה וביטחון בהשי"ת שמנהל את כל המהלכים, לגאולה השלמה במהרה בימינו אמן.

מדי שבעה ומתקיימת בקו שיחת חברים, שיחה מלאה חיות ונעימות, עתירת תובנות, עובדות וחיוקים, המאירים את מאורעות החיים באור האמונה וההשקפה הנכונה. הרבנים המשתתפים בשיחה הם הרב **משה זילברמן שליט"א**, ר"מ ביישיבת צאנז בנתניה, והרב **ישראל זאב ברנשטיין שליט"א**, ר"מ ביישיבת לעלו בביית שמש. אליהם מצטרף הרב **יוסף מאיר משינסקי שליט"א**, מחשובי המשפיעים בעיר בית שמש. בשיחה בשפת האידיש משתתף גם הרב **אליעזר נייחז שליט"א**, מרבי ק"ק דושינסקא.

במוצאי שמחת תורה תשפ"ד, עם הגיען של השמעות הנוראות, התאספו החברים לעוד שיחה, בה דנו בענייני היום, לחוק ולהתחוק, והעלו הנהגות הדורות כפי שנהגו בעתות צרה לכלל ישראל, והנה היא לפניכם.

ניתן לשמוע את השיחה בהקשת 25 לאחר בחירת השפה.

עם ישראל חי וקיים

הרבה מחשבות ורגשות עלו אחרי האסון המחרד בדרום הארץ. הרבה אבל, צער וכאב. זה בלתי נתפס, עוצמה כזאת של טירוף. אין שום דרך להכיל כאב, אובדן וסבל של כל כך הרבה יהודים. הלוואי שנדע להקדיש ולו דקה אחת אמיתית של השתתפות וכאב.

רגע לפני שנעסוק במחשבות העולות בעקבות האסון המר והנמה, כדאי שניתן את הדעת על העניין של 'להיות מצר בצרתן של ישראל'. מספרים על מין החפץ חיים ז"ע, שבימי מלחמת העולם הראשונה הוא לא ישן על מיטה, כדי להשתתף בצערם של רבבות יהודים הנתונים במצור ובמצוק.

יש הנוהגים להניח אבן למראשותיהם ביום תשעה באב, לאות אבל על חורבן בית מקדשנו. פעולות אלו, יש בהן כדי למשוך את הלבבות, אולם מאיתנו לא דורשים דברים כאלו. מאיתנו דורשים לסייע ולעזור באופן חיובי, וזה מתחיל קודם כל בשמירה על היציבות הנפשית שלנו, ובמילים נרדפות - התחזקות באמונה.

מנהג ישראל - תורה

יש אנשים, שהיצר הרע בא אליהם במחשבות עגומות ובשאלות: הרי זה היה ביום כה קדוש, השיא של חודש תשרי, שמחת תורה, היום של הקרבה הכי גדולה, שעליו נאמר 'שקני מגשיקות פיהו'. זהו היום שעליו אומר הקב"ה 'עשו לי סעודה קטנה, רק אני ואתם', שמחה שלא יתערב בה זה. והנה בדיוק ביום הזה, אירע כזאת. אולי הקב"ה לא מרוצה ממנו? אולי העבודה שלנו לא התקבלה לרצון?

מחשבות אלו הן מחשבות של יצר הרע. אין לנו כלל עסק עמהן. להיפך: אנחנו צריכים להתחזק בידיעה שכל פעולה טובה שלנו רצויה, כל מצווה פועלת את פעולתה, וכל התעלות של טפח מעל הקרקע בהקפות גרמה נחת רוח למעלה. כל תפילה וכל שירה, כל הזמירות והתשבחות וההתרפקות המרגשת על התורה ועל השי"ת, כולם כולם אהובים ופועלים גדולות ונצורות.

שמחת תורה היא שמחת תורה, ואין לנו עסק בנסתרות. ה'שפע חיים', הרה"ק מצאנז-קלויזנבורג ז"ע, עבר את מוראות השואה האיומה באירופה. בראש השנה ערכו את התפילות בעל פה, ללא שופר. הימים היו גוראים גם בלי קשר לתאריך, והנה הגיע יום שמחת תורה. מה עושים יהודים ביום הקדוש הזה? ורוקדים הקפות. ה'שפע חיים' לא ויתר. יחד עם עוד כמה יהודים אמיצים ונלהבים לכל דבר שבקדושה, הם השיגו דף קרוע של חומש, גניחו אותו על כיסא והחלו להקיף אותו בשירה ובזמרה. השיחה היתה שקטה מאוד, כזה היתה. הרבי בער כאש, ומישהו מהנאצים י"מ"ש הבחין בנעשה.

הוא התקרב, והיהודים האחרים ברחו. הרבי המשיך לרקוד, והנאצי י"מ"ש בעט בו. הרבי נפל על הרצפה, אך לא ויתר. הוא המשיך את הקהות בחזילה סביב הכיסא...

את הסיפור הזה צריך ללמוד, ויש הרבה מה לקחת ממנו. הבה נתבונן ונראה: בזמן שהרבי ערך הקפות, עלה עשן מהקומטוריום. המוות התחולל, יהודים סבלו סבל בל יתואר, מסביב יהום הסער, אבל כל זה לא מנע ממנו הקפות בשמחת תורה. עכשיו הזמן לשמוח, אז לא שאל, איך בזמן שיהודים הרבי לא עשה חשבונות. הוא לא שאל, איך בזמן שיהודים נרצחים הוא יכול לרקוד. לא, כי מה שעמד מול עיניו, זה לא חשבונות. זה השמירה על מנהג ישראל. וכי ייתכן שבגלל השטן הנאצי, לא תהינה הקפות בשמחת תורה!?

את המסר הזה אנחנו צריכים לקחת. לעשות את המוטל עלינו, ולא להיכנע לסערת המלחמה. עכשיו כבר חווים 'שגרת מלחמה'. הרבה יהודים לא נמצאים בבית. יש אורחים ומארחים, ילדים לא הולכים ללימודים, השגרה מופרת, ועימה כל מיני אנשים נפגעים בעקיפין: אם זה בגלל התחבורה שלא עובדת, אם בגלל קושי כלכלי שהמלחמה הביאה עימה. חלילה, לא נחשוב שהקשים האלו נועדו להרחיק אותנו. להיפך: הם באו לקרב אותנו לבורא ית"ש, לגרום שנתפלל אליו, נקווה לו ונעשה את רצונו, ונוכיח לו שאנחנו דבקים בו ואיננו מוותרים על קרבנו.

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה
פרשת וירא גיליון 266

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

ממתק לשיולחן שבת

סוּךְ הַקְרִיָּא אַלְטֵשְׁטִין וְלַחֲזוּחַ כְּשִׂיחָה שְׁנִיתָה עַל הַמַּעַב הַבִּישׁוּחֵי הַמְסוּךְ.

(י"מ"ש) לא גמר את המלאכה, שהרג רק שש מליון ולא יותר, והיו עוד התבטאויות כאלה, ואחד מאלו שהתעסקו בשואה אמר כי הוא "קפוזן משמחה אל הקבר שלו" אחרי שהרג את היהודים, כזו שמחה! מהשנאה לעם ישראל. ורק אחרי השואה, כשכבר נגמרה השואה, באו האמריקאים והתנקמו והענישו את הגרמנים, רק אחרי השואה, אבל למנוע את השואה? הם לא רצו למנוע. כך המציאות שעשוי שונא ליעקב. וגם כאן בארץ ישראל, אנו מוקפים שונאים מכל הצדדים, מצד אחד הים, ומכל הצדדים מסביב, פה, ופה, ופה, כל האומות שונאים אותנו! יש מהם ששונאים פחות, ויש ששונאים יותר, אבל שונאים אותנו, והיאך אנו קיימים? בנס ובהשגחה! מחזק חיים בנס!

והנה לנס, כדי שיימשך הנס צריכים זכויות, ומה זה הזכויות? ראשית לעסוק בתורה, כמו שאמרו חז"ל (סוטה כא, א) תורה מגנט ומצלא, עסק התורה הוא לא רק מצד חיוב תלמוד תורה, אלא הוא גם חיוב הצלה של כלל ישראל! ואלו שעוסקים בתורה מצילים גם את אלו שלא עוסקים. חוץ מהחיוב שכל אחד חייב לעסוק בתורה, יש בזה דבר נוסף שזה הצלת כלל ישראל והצלת הציבור.

ועכשיו הרי יש איומים גדולים מצד הערבים, שהם מאיימים אומים אִיִּים, וצריכים רחמי שמים שלא יצליחו, ולכן צריכים זכויות, להוסיף זכויות! זה מה שאנו חייבים כעת, להוסיף זכויות. וכאמור זכות התורה היא זכות גדולה מאד.

וגם בין אדם לחברו, ואהבת לרעך כמוך, שלא יהיו חיכוכים, לא לוותר! ואתה לרעך כמוך, כאילו שהוא בן וכאילו שהוא אח, וזו מצות עשה דאורייתא ואהבת לרעך כמוך, אהבת ישראל.

ואמרו חז"ל (ירושלמי נדרים ט, ד) ואהבת לרעך כמוך אמר רבי עקיבא זה כלל גדול התורה, וכבר דיברנו על זה, מה הפירוש ל'כלל גדול התורה'? כמו שכתב רבי חיים ויטאל בספר שער קדושה, שאם חסר לאדם משהו במידות טובות זה פוגם בכל המעשים הטובים שהוא עושה, מי שיש לו חיסרון בשלימות המידות אזי כל המעשים הטובים שהוא עושה יש בהם פגם ואינם בשלמות. ובהו צריכים להתחזק, בשלימות המידות הטובות בין אדם לחברו.

וגם במידת האמת, בגמרא (סנהדרין צו, א) מובא המעשה בעיר קושטא, שכל אנשי העיר היו זוהרים בדיבורם לדבר רק אמת, ובזכות זה כולם האריכו ימים, כי אם מדברים אמת יש אריכות ימים! ופעם אחת ארע שם שאשה אחת לא הייתה יכולה לומר את האמת, ושניתה בדיבורה משהו שלא כפי האמת, ומיד הגיע לשם מלאך המוות, וגירשוה מן המקום, ואז חזרה האריכות ימים לשם. ובמסילת ישרים פרק י"א הביא את דברי הגמרא בזה, ועוד מדברי חז"ל במעלת מידת האמת, וכתב כי "אין צריך להאריך בדבר הזה שהכל מוחיבו והדעת מכריחו".

ויש עוד צורך להתפלל, תפילה, ולומר פרקי תהלים, וידוע שספר התהלים, אם אומרים פרקי תהלים בכל יום זה נותן זכויות עצומות, ויש אנשים גדולים, גדולי תורה ממש, שבכל יום אמרו תהלים, כמה פרקים בכל יום, וזו זכות עצומה מאד.

לימוד המוסר ועל כולנה העסק בספרי המוסר, שתהיה לאדם קביעות יום יומית בספרי מוסר, אין זה משנה כמה זמן, ואפילו רק כמה דקות, וכבר דיברנו הרבה פעמים על זה, שלימוד המוסר משפיע על האדם שנהיה אדם אחר, ומרגיש טוב בזה, ויש אווירה נעימה גם במשפחה. כך המציאות, וכן ידוע לי ממעשים שהיו.

וכבר אמרו (ומא לת, ב) הבא ליטור מסייעין אותו, ומי שלומד מוסר הוא בא ליטור, כי הוא רוצה שלמות, ולכן יש בזה סיעתא דשמיא להרגשה טובה ונעימה והצלחה בכל ענייני השלמות. העצה למעשה היא לימוד המוסר, שהו נותן הרגשה מאד נעימה לאדם עצמו, וגם למשפחה זה עושה אווירה נעימה, וזוהי העצה היחידה, שאנו צריכים וכדאי לנו, לעשות קביעות יומית ללימוד מוסר קצת, בכל יום כמה דקות, ובעזרת השם זו זכות לכל אחד לעצמו, וגם זכות לכל כלל ישראל שצריכים זכויות.

כל הקיום של עם ישראל בכל הדורות הוא בנס. וידוע מאמר חז"ל (אסתר רבה י, א) שעם ישראל בין האומות כמו "שה אחת בין שבעים זאבים" וכמו שבעים זאבים ושה אחת שטבע הזאבים לטרוף את השה, כך הטבע של אומות העולם, שהם שונאי ישראל, ושה אחת שעומת שבעים זאבים - זה נס.

וכבר עמדו בספרים על ענין זה, שרואים את גודל השגחת הקב"ה בזה שעם ישראל קיים בכל הגלות, לאחר החורבן, כבר אלפי שנים, בלי מדינה, עם ישראל קיים וחי חיים טובים, אפילו בין הגוים, בין השונאים, עם ישראל חי חיים טובים, וזה ממש נס! וכך כתב בחובות הלבבות (שער הבחינה סוף פ"ה) כי אם יבקש אדם בזמן הזה לראות ניסים דומים לניסי יציאת מצרים יביט בעין האמת עמדתו בין האומות מעת הגלות וסידור ענייניו, ויראה, כי עניינו אפשר שיהיה קרוב מענייניו במזונות ובטרפים, ואפשר שיהיה טוב מענייניו בעת המלחמות והתגרות ותראה הבינוניים והכפריים שבהן טורחים יותר כך הבינוניים שבנו וחדלים אשר בקרבנו", ורבי יעקב עמדון כתב בהקדמה לסידורו 'בית יעקב': "מי שיעיין ביחוד עניינו ומעמדנו בעולם, אנתנו האומה הגולה, שה שזורה, אחר כל מה שעבר עלינו מהצרות והתמורות אלפים מהשנים ואין אומה בעולם נרדפת כמונו. מה רבים היו צרינו מה עצמו נשאו ראש הקמים עלינו מנעורינו להשמידנו לעקרנו לשרשנו מפני השנאה שסיבתה הקנאה, רבת צרוננו, גם לא יכלו לנו לאבדנו ולכלותינו". "כל האומות הקדומות העצומות אבדו זכרם, בטל סברם סר צלם. ואנו הדבקים בהשם כולנו חיים היום לא נפקד ממנו בכל תוקף אריכות גלותנו אפילו אות וניקוד אחד מתורה שבכתב, וכל דברי חכמים קיימים. לא שלט בהם יד הזמן ולא כולם. מה יענה בזה פילוסוף חריף. היד המקרה עשתה כל אלה! חי נפשי כי בהתבונני בפלאות אלה, גדלו אצלי יותר מכל ניסים ונפלאות שעשה השם יתברך לאבותינו במצרים ובמדבר ובארץ ישראל" ע"כ. ומה הסיבה ששונאים את עם ישראל?

ואמרו חז"ל (שבת פט, א) 'למה נקרא הר סיני בשם סיני שממנו ירדה שנאה לאומות, שנאת האומות לישראל באה מר סיני וקבלת התורה היא סיבה שהגויים שונאים אותנו ולכן נקרא 'סיני' - מלשון שנאה, כי קבלת התורה גורמת שעם ישראל שונא אצל הגוים. ומה הסיבה ששונאים את עם ישראל? כי הגוים רואים את המעלה של עם ישראל, שאנחנו חשובים יותר מהם ויש לנו אופי אחר שאין להם, רחמנים, ביישנים, וגומלי חסדים, ולגויים אין את האופי הזה, ולכן הם מקנאים בנו למעלתנו, ושונאים אותנו על זה. וכיצד נהיה האופי הזה של עם ישראל, אין ומתי נהיה עם ישראל עם כזה מובחר? בקבלת התורה! כמו שכתוב בקבלת התורה (שמות י"ח, ה) והייתם לי סגולה מכל העמים, ואז נהיינו עם סגולה, עם כל המעלות המיוחדות של עם ישראל ולכן בסיני ירדה שנאה לאומות, והם מקנאים בנו על האופי והמעלות שקיבלנו בקבלת התורה. ויד עוד מאמר חז"ל (ספרי פדרת בהעלותך) הלכה היא בידוע שעשוי שונא ליעקב, הלכה? כך המציאות, שגוים שונאים את היהודים, ורק בנס אינם מוציאים את השנאה למועל, אבל הם שונאים וכפי שראינו בשואה, שרצחו והרגו שש מליון יהודים, ועל מה ולמה עשו גן? מה עשו להם היהודים ומה חטאו? רק מפני שהם יהודים! כי כך המציאות, שבסיני ירדה שנאה לישראל.

וכשהייתה השואה כל העולם שתק, וידעו שהגרמנים הורגים את היהודים, ולכל אומות העולם לא היה אכפת מכן! ואפילו היה אחד שהתבטא ואמר: חבל שהיטלר

השיבוע העלוז מוקדטי

האתרוגים 18
ספר לשבת עמ' 2

הכשרת כהן
שאלת חובות-הרב דוד שרתי שליט"א
עמ' 2

החיזוק השבועי
עמ' 4

סכר כמיל
אתח שאלת-ר יצחק זילברשטיין שליט"א
עמ' 4

לרפואת האון רבי משה בן פתימה, והגאון רבי שלום מאיר בן צירל, וזו חובתנו חוה, ולרפואת כל חולי עמו", ולהצלחה ב"ו"איתמר בן שרה, והוראין סימה.

סיפור לשיבת האתרוגים 18

"שלוש"

תחת החמה הקופחת. אברהם עמד בנסיון והנחיל דעת תורה לדורי דורות כך צריך וחובה לנהוג!!! אבינו עמד בנסיון הזה בגבורה. הרב לוי לא באתי לחדש לך חידושים, שאני מאמין שהם מוכרים לך... "ועכשיו בוא ניגש לסיפור. ביום חמישי אחה"צ ראש הכולל שלנו מכנס אותנו לשיחה מוסרית ומילותיו הן כמים צוננים לנפש עייפה. הוא מתאר לנו בצבעים חדים את דמותו של אברהם העברי, מכניס אותנו לתוך האוהל שלו, עם החממה והחלב, עם לשונות החרדל. אנחנו מריחים את ניחוח הטיגון ושכרון המאפה והעוגות. משעין אותנו תחת העץ עם אורחיו, שומעים אותו פוקד על ישמעאל להביא מים, ושרה לשה ועושה עוגות, ואנחנו שם, ועינינו בורקות מהתרגשות כמו ילדים קטנים המרותקים לגננת. לראש כולל יש כשרון מופלא להפוך את החסד שנעשה שם, לדבר הניתן למישוש, להרחח, לתחושה. יש לו כשרון מפליא לעורר בנו קינאה לשאוף ולהדמות לאבא הראשון, לרוץ כמותו מהכא להתם, כדי לשמוח שלושה אנשים שאבק עבודה זרה מונח על רגליהם.

"ולקראת סוף השיחה המדהימה, הוא רוצה לספר סיפור קטן שארע לו השבוע וכך מספר ראש הכולל: "ביום ראשון בבוקר הלכתי ברחוב, עד שהגעתי לתחנת האוטובוס והתישבותי שם ממתין להסעה. מבלי שרציתי הגיעו לאוזני שברירי משפטים של שיחה בין בעל לרעייתו. לא בדיוק הבנתי את פרטי הויכוח אבל מה שהבנתי - מאותה האנחה אקראית - שהבעל איננו יכול למלא את בקשתה של אשתו. נו מילא, חשבת לעצמי, לא כולם מלאכים, הוא כנראה עסוק עד למעלה מראשו. ארבעה ימים חלפו, והנה אתמול בלילה מצלצל הטלפון בביתי, ואשה אחת פונה אלי בבקשה "כבוד הרב, אתה לא מכיר אותי, אבל שמעתי שאתה הרב הכי חשוב בשכונת... יש לי בעיה קטנה שמעביה על תפקוד הבית, גם הילדים סובלים... אולי כבוד הרב יכול לשלוח בעל מקצוע שיעזור לי לתקן... אנא!" כך היא ביקשה. "ראש הכולל לגם מכוס המים שלפניו ואמר: "רשמתי כאן את השם הכתובת והתקלה שיש בבית. לדאבוני אינני מיומן במלאכת הנגרות... אבל אולי משהו מכאן מוכן לעשות חסד עם אם צדיקה ברוכת ילדים?".

"הרב לוי, קפצתי ממקומי, כולי מרוגש מן השיחה המוסרית והודעתי לראש הכולל, שאני מוכן עוד הערב לתקן את התקלה, כי יש לי מושג בכל המלאכות כולל נגרות, אינסטלציה, זגוגות ומה לא. ברוך ה' חנן אותי בשתי ידיים ימניות, ומי אינו אוהב חסד???

"ראש הכולל חיך, חיטט בכיס חולצתו ושילף משם פיתקה קטנה "הנה, כאן השם והכתובת". "אני מציץ בפתק הרב לוי, וחשכו עיני. רשום בפתק בכתב יד ברור "הגב' שושנה גינצליק רח' האתרוגים 18 מבקשת שיתקנו את ארון הבגדים של ילדיה, הדלת והרגליים נפלו".

"כן הרב לוי, אני מאמין שתפשת את העניין, הגב' שושנה גינצליק היא - שלא במקרה - אשתי, ואנחנו מתגוררים עם שמונת ילדינו ברח' האתרוגים 18... סמוך לתחנת האוטובוס שם התישב לו ראש הכולל באותו יום ראשון. אולי בפעם החמישים ביקשה ממני אשתי, קצת בקול רם, שאתקן את הארון הרעוע, ובפי, כמו תמיד, התשובה הנצחית, "עכשיו אני ממהר לכולל... אולי אמצא זמן מחר".

"ועכשיו תחילתי בעצמך הרב לוי, הסיפור הזה יותר מצחיק או יותר עצוב...?"

סיפור מאת מאמר הסיפור
האתרוגים

הסיפור הזה, בינינו לבין עצמנו, הוא יותר עצוב מאשר מצחיק, ובמידה רבה הוא בבואה לא מחמאה של רבים, ששוכחים שלא המודרש עיקר אלא המעשה! בסיפור שלנו למרבה המזל, לא היתה בעיה של שלום בית כעסים ומריבות, אלא פשוט הזנחה והתעלמות של יהודי חשוב מצרכיה הגשמיים. של העזר כנגדו, שהיא בעצם עמוד היסוד של התעלותו הרוחנית במקרים אחרים, ונסיוני הרב לימדני, מתלקחות מריבות איומות כאשר לעיתים אברכים ובעלי פתים חשובים, הופכים טפל לעיקר ועיקר לטפל, ובשם עומס הלימוד פוגעים או מתעלמים ממי שאמורה להיות העדה הכי נאמנה למוסריותם, ולטהרת מידותיהם.

שנו טוב טוב את הסיפור הזה, כי האתרוגים 18 יכולה בהחלט להיות בהחלט, גם הכתובת שלכם.

קובי לוי-

לך הרב לוי, ברשותך, אני הולך לספר לך סיפור שקצת יצחיק אותך, ואולי קצת יעצב. סיפור שאין לי ספק שלקח גדול בצידו, ובמידה רבה הוא מעמיד אותי, באור מגוחך. לשמחתי אני עוקב אחרי הסיפורים הקטופים שלך, ומגלה פעם אחר פעם שהם מחייבים חשבון נפש, וזה בדיוק מה שיהודי צריך לעשות כל יום, אלא שנוח מאד לחמוק לאיזו פינה אפילה מאשר לעמוד מול עצמך, ולהוכיח את האיש הרע הטמון בך, שיפסיק!!! מה יפסיק? שיפסיק להוליך אותך שולל, לסמא את עיניך, ולהחדיד בך השקפות עקומות שאין בינן לדרכה של תורה ולו קורט של אמת.

"תראה, אני לא הטיפוס שמטיף מוסר לאחרים, וגם כשהייתי בן ישיבה אף פעם לא הכנסתי את האף שלי כדי להוכיח מישהו. למה? כי אני באמת חושב שאינני ראוי להוכיח, אבל מה, כמעט כמו כל אברך מצוי שחיינו טובים להם בין כתלי הבית, לכולל, למכולת ולבתי הספר, חשתי שאני צדיק, ממש צדיק. אתה בוודאי מכיר את ההרגשה הנעימה הזו, המלטפת, המרדמה, הנוטעת בך חזק חזק, יתד של טיפוס מורם מעם, איכות, אחד שיש ללמוד ממנו איך לומדים, איך מתחסדים, ואני תודה לה' למרות העומס הלימודי שלי מוצא זמן לעזור לשכני וידידי במיומנות ובחנינות.

"הנה לפניך סדר היום שלי, מתעורר קצת לפני שבע בבוקר, מעיר בזריזות את הילדים, מכין להם סנדוויצ'ים, ורץ לשחרית. אינני מגדיר את עצמי מגדולי המתפללים, אך "בעלינו לשבח" התפילין עדין מונחות עלי. קרוב לשעה תשע אני חוזר הביתה, שואל "מה נשמע", לוגם קפה מברך על עוגה ושועט בזריזות לכיוון הרחוב, שם ממתנה לנו בשעה 9.10 בדיוק מכונית של אברך מן הישיבה, המסיע אותנו לכולל. הכולל שלנו נמצא בעיר השכנה, מרחק 20 דקות נסיעה.

"לזכותי יאמר, ובאמת בצניעה רבה, שאינני מבטל זמן בכולל. הגמרא נפתחת, ואני עם החברותא שלי צוללים לכמעט ארבע שעות רצופות של לימוד אמיתי. את שעת מנוחת הצהריים אני מעביר בחדרון סמוך לכולל, על גבי מזרון דק. 40 דקות של נימונם מועילות לי לחזור לסדר שני במלא המרץ.

"בבסיבות שש בערב אנו חוזרים הביתה. שועט במדרגות ונכנס פנימה! הסערה בעיצומה. כולם רעבים, לכולם יש שיעורי-בית. הבית קצת הפוך, אני משתדל להשקיע שעה בבית אח"כ תופש כמה דקות מנוחה, ושוב יורד במדרגות וממהר לכולל ערב.

"יש לי אשה אשת חיל ממש. היא קיבלה באהבה וברצון את חיי הדוחק של אשת אברך. "אני לא מרגישה שאני מוסרת נפש", היא אומרת לי מפעם לפעם "זו לא מסירות נפש, ככה חיו אמותינו הקדושות לצידן של לומדי תורה, הן הסתפקו במועט ונהנו וחשו מאושרות ומושלמות שיש להם בעל העסוק ראשו ורובו בעולמה של תורה "בעל שהוא נזר הבראה", כך אשתי. האמן לי אין הרבה נשים שמדברות כך, באופן נחרץ והכי ברור, והנני מלא גאווה שזכיתי באשה כזו, שיודעת לייקר את עמל התורה של בעלה, ומשדרת. הערכה זו גם לילדים.

"ועכשיו אני שואל אותך, אם כל כך טוב, אז מה הבעיה! מה עצוב ומה מצחיק בסיפור שלי? סבלנות.

"ברשותך, דבר תורה קטן שקשור לפרשת "וירא". הקב"ה בא לבקר את אברהם אבינו החולה, ביום השלישי למילתו, פשוט הדבר ש"הביקור" הזה לא היה אלא גילוי שכינה עצום, ואברהם שמע מפיו של הקב"ה דברי תורה מופלאים, סודות וסודי סודות, רזין ד'רזין מגנני אוצרות השגב של מלך מלכי המלכים. והענק שבענקים יונק קדושה עילאית זו וכולו אחוז שרעפי טוהר. נו, ולפתע הוא מבחין בשלושה אנשים ערביים, עובדי עבודה זרה, ומבקש מהקב"ה, "רק רגע, בוא נעשה הפסקה, אני רץ להכניסם כאורחים לביתי, ואח"כ נמשיך". לא יאומן, ביטול תורה ממש!!!

"לא, אומרים חז"ל אין בכך ביטול תורה, אלא שגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה", רוצים לומר, שלימוד תורה דורש "ישום מעשה, הוצאה לפועל. לימוד תאורטי הוא חשוב ונעלה, אך לא מושלם. שמעתי שיש מי שמסביר שהקב"ה העמיד את אברהם אבינו בנסיון עצום, האם הוא יצל את העובדה שהוא עסוק בלימוד ויתעלם מן החסד המזדמן להכניס אורחים, או לחילופין הוא יתעלה על עצמו וילמד את כולנו מה זה שכל ישר. שכל של יהודי שרואה את המציאות הרוחנית ישר ונכון, כלומר עכשיו סוגרים ספר, עכשיו רצים לאסוף הולכי רגל שצועדים מזועזעים

הלכה שיבועית

הרב יוסף דוד כהן שליט"א

שום יחוס לאביו הגוי, ואין חייב לכבדו, ומכל מקום צריך לכבדו מצד נימוס והכרת הטוב, אך את אמו חייב לכבד בכל עניני כיבוד ומורא אפי' נשבע שלא לכבד הוריו הנשבע שלא יכבד את אביו או את אמו, או שלא יירא מהם, הרי זו שבועת שוא, ולא חלה שבועתו, וחייב לכבדם.¹

2 זה הנה אם חייב בכבוד אמו, הסתפק בזה המנחת חינוך (מצוה לג), וכתב בספר מורא הורים וכבודם (פרק א סעי' יז) בשם הגר"צ אבא שאול זצ"ל שמשמטב שחייב מכוין שספק דאורייתא לחומרא. אך בכבוד אביו יש לכבדו מצד נימוס והכרת הטוב, וכ"כ בשו"ת אג"מ (יו"ד ח"ב ס"י קל). ע"ש. ובפרט שמבואר בוהר הקדוש (פר' קדושים) וברמב"ן (פר' יתרו) דחייב כיבוד אב ואם הוא מצד זה שהביאורו לעולם הזה והיו שותפים ביצירתו.

3 מנחת חינוך (מצוה לג) דהוי ליה כנשבע שלא יאכל מצה בפסח, דאין השבועה חלה כיון שעומד ומשבע מחר סיני, ולא אמרין שמינין שאם ימחול האב על כבודו, כבודו מחול, דמ"מ לא קיים הבן מצות כיבוד, אלא רק שאינו צריך לכבד, ובספר כיבוד הורים (פרק א סעי' יג) צ"ן למור"ש ונטורה בתשובה במכתם לדוד פארדו (ח"ד סי' לב) שכתב דלא חשיב בכהאי גוונא שבועת שוא, שהרי הדבר תלוי ברצון אחרים ויתכן שאביו ימחול על כבודו או שיהיה לו מי שישמשנו. אולם מהר"ד פארדו (שם סי' לג) דחה את דבריו דמכל מקום הוא נשבע במפורש לבטל את המצוה ולא יועיל מה שיתכן שהאב ימחול על כבודו. ע"ש.

לרכישת ספרי ידי כהן ועוד ספרים מאת המחבר
052-764-4642

החיוך השבועי

אחד נתפס בגניבות ונידון בבימ"ש לשלש שנים מאסר בפועל במעצר בית, השופט בירר תנאי הדירה שלו והוחלט שהמעצר בית יבצע בבית השוויגער שלו, הוא התחיל לבכות ולהתחנן להשופט שיקל בעונשו כי הוא מעדיף צינוק.....
חבר שאל אותי האם לקנות נשק כעת או לחכות למכירה המודלת של משנת יוסף?.....

בירושלים בשעות האחרונות
מסתובב ערבי שהתחפש
לחרדי עם נוצה ביד ומדגדה
אנשים נא לשים לב.....

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

כי הרמ"א (שם ס"א) סמך להקל על נטילת המרה רק היכא שנטול את המרה ועמה חתיכה מן הכבד. וכפי העיר לנכון הר"ן ירוב בספר קיצור דברי סופרים מליחה (פרק סז סעיף לב). ואם עברו ועשו בכבד נקבים בסכין או בשפוד, וצלו את הכבד ללא חיתוך שתי וערב, מותר הכבד באכילה. אבל לא יבשלו אותו לאחר מכן, ובדיעבד אם עברו ובשלוהו לאחר צלייתו מותר באכילה.

כבד בקר שהוא פרוס לפרוסות, ניתן לצלות את הפרוסות כמות שהן על גבי רשת או כשהוא תחוב בשפוד, כיון שכאשר פורסים את הכבד לפרוסות נחתכים הסמפונות, ודינו ככבד שנחתך שתי וערב. וכמבואר בדברי רבינו ירוחם (תא"ו נט"ו אות ח) והביאו הרמ"א (יו"ד סי' עג ס"א). אבל צריך להקפיד שמקום החתך של הפרוסה יהיה כלפי האש בכדי שהאש תשאב את הדם שבכבד.

כבד עוף שצולים אותו ואוכלים אותו לאחר הצליה כמות שהוא, ואין מבשלים אותו, אין צריך לחתוך אותו שתי וערב אלא די לחתוך כל חלק ממנו לכל אורכו או לכל רוחבו, כמבואר בב"י (יו"ד סי' עג ד"ה ולי נראה) ובפר"ח (שם ס"ק יא) ובשו"ת דברי דוד (חו"ו יו"ד סי' י) הארכת. ולכן הכבדים שצולים אותם באש על גבי שיפוד, ומגישים אותם לסועדים בעודם צלויים, ואין מבשלים אותם לאחר צלייתם, אין צריך לחתוך אותם שתי וערב לפני צלייתם אלא יכולים לנתק את שני חלקי הכבד זה מזה, ולחצות בסכין כל חלק מהכבד לשני חלקים, ולהשחיל אותם על השפוד ולצלותו.

המשך יבוא בע"ה בשבוע הבא

המשך התשובה מגיליון שעבר בהכשרת ובצליית כבד אחר בישולו.

מהו סדר חיתוך הכבד כהכנה לקראת צלייתו באש. כשמכינים את הכבד לצלותו, יש לעשות תחילה חתך עמוק (עד חצי עובי הכבד) לאורך ולרוחב הכבד. ובכבד עוף שהוא חלוק לשני חלקים, יש לעשות חתך עמוק לאורך ולרוחב במרכז כל חתיכה משני החתיכות של הכבד, כמבואר בדברי רבינו יונה באגרת התשובה (אות מג) שכתב בזה"ל: הכבד אינו מותר במליחה אלא בצליה, וקורעין אותו שתי וערב ומעמיקין בקריעתו עד הסמפונות, ומניחין פני הקרעים על גבי האש, והכבד של עוף שיש בו ב' חלקים קורעין כל חלק וחלק שתי וערב, וצולין אותו על פני הקריעה כענין שאמרנו, עכ"ל. והובאו דבריו בבית יוסף (יו"ד סי' עג), כמו כן יש להסיר את קרישי הדם ואת הסמפונות שבהם הדם הנמצאים בין שני חתיכות הכבד, כיון שדם בעין לא הותר על ידי צלי. וכמ"ש רבי יוסף מולכו בספרו שלחן גבוה (יו"ד סי' עג ס"ק יא). ובכה"ח (שם אות מא).

אם רוצים לבשל את הכבד לאחר צלייתו (כאשר נצלה הכבד תוך ג' ימים משחיטתו), אין לסמוך לכתחילה על ניתוק המרה של העוף מהכבד, או על מה שמנקבים את הכבד הרבה פעמים בסכין או בשפוד, אלא יש לחתוך אותו שתי וערב כמבואר בסעיף הקודם. וגם האשכנזים היוצאים ביד רמ"א לא יסמכו על נטילת המרה בזמן הזה, כיון שכיום במשחטות כשנתקים את המרה בעדינות ממקום חיבורה בכבד, נוהרים שלא ינטל עמה כלום מהכבד, ולכן לא מועילה נטילת המרה במקום קריעת שתי וערב,

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב ארז חזני

שָׁכַר כָּפוֹל

כִּי יִדְעִיתִי לְמִטָּה אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנֵי... לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט (בראשית י"ח, י"ט) "צְוֹאֲתוֹ" שֶׁל אַבְרָהָם מְקַדֶּמָה אֶת הַצְדָּקָה לַמִּשְׁפָּט. יְתֵר עַל כֵּן, יֵשׁ וּמַעֲרַכֵת הַחֻקִּים שֶׁל בְּנֵי אַבְרָהָם רֹאֵה גַם אֶת הַצְדָּקָה כְּמִשְׁפָּט, וְכָדוּן: "זֶה נִתְּנָה וְזֶה לֹא חָסַר פּוֹסִים עַל מַדַּת סְדוּם" (רש"י ה'ש).

מעשה בפתגם שביזם הפתו, כשיעור לפני פנייתו לחפה, התקשר אליו האור שהזמן לשיר בפתגמו, והודיע כי הנו "חייב" לקורונה... גם שאר חברי התזמורת נמצאו "חייבים", כך שהחתן והפלה נותרו ללא תזמורת, והשיר ששמחתם התפך לתוגה.

אבי החתן, ראובן, נגש אל האולם הסמוך, שגם בו נערכה חתונה, ופנה אל בעלי השמחה בבקשה: "האם תסכימו בטובכם שנעביר 'פבלים' מהרמקולים של האולם שלכם לרמקולים של האולם שלנו, כך שגם אנו נוכל לשמוע ולשמח את החתן והפלה על ידי שמיעת התזמורת שלכם?" (ראה "אחת שאלתי" חלק 4 עמוד 53).

המתננים מהאולם השני הסכימו בשמחה, ואכן משתתפי שתי החתונות רקדו לקול אותם צלילים ושיירים, שנגנו ושרו אנשי התזמורת מהאולם השני. בסוף הארוז, פנה שמעון, בעל התזמורת, אל ראובן והתענון: "האם נהניתם מהתזמורת שלנו?" "נהנינו מאוד", השיב ראובן בהתפעלות, "התזמורת שלכם נפלאה! אין לכם משוג כפוח שמחתם אותנו..."

המשיך שמעון ואמר בחיך רחב: "הנה מבין שאנינו עובדים בחנם... מהרגע שבו התחברתם אל הרמקולים שלנו, התפנוז לעבד גם עבדכם..."

"ידידי היקר, וכי לא שמעת על הדיון של 'זה נהנה וזה לא חסר'?!... הן לא התקרנו מכס מאומה, ומדוע תתבענו מאתנו תשלום?!" עם מי הדיון?

תשובה: כתב הרמ"א (חו"מ סו"ס רמ"ו) שכל אדם שעושה עם חברו

ואם כן, במקרה שהאפשרות היחידה לשמוע בפתגם היתה על ידי התזמורת מהאולם הסמוך, ואלו לא פן תשבת שמחתם, ואנשי התזמורת אינם צריכים להשקיע בכך מאומה, לא תוספת זמן, ולא תוספת מאמץ, והם מפיילא מקבלים את מלוא שכר עבודתם מבעלי השמחה ששכרו אותם - באופן שפנה מסתבר שאינם רשאים לדרוש שכר גם מבעלי השמחה מהאולם הסמוך, כי אין דרכם של ישראל לתבע שכר על הנאות שפאלו.

לסכום: נראה שבעלי השמחה מהאולם הסמוך אינם צריכים לשלם לבעלי התזמורת.

החיזוק השבועי

את צבא הגנה לישראל... ונוסף לכל אפילו התורה בעצמה מאשרת את זה... האופטימיות שלי ואומרת לי לא תירא מהם... אם גם התורה מאשרת את זה... אז מי אני שאתווכח אזה!!! שאם הרוגע שלי מתבסס בעיקר על אופטימיות... בשנה שהאופטימיות התנפצה ולפתע נשמעו קולות נפץ... באותו רגע קפצתי מבוהל כנושך נחש ולא ידעתי נפשי שמתני... בדיק בשביל זה!!! מגיע הסבב השני!!! אחרי שהתורה הרגיעה את האופטימי שלנו שלא יפחד... אז אז מגיע המשוח מלחמה והוא כבר לא אופטימי... הוא מניח את השלחן את המציאות כמות שהיא בשיא הפסימיות!!! שמע ישראל אתם קריבים היום למלחמה על אויביכם!!! אין אלו אחיכם, אין זו מלחמת יהודה עם ישראל שכשהם לקחו שבויים, הרי וילבישום וינעילום ויאכילום וישקום וינהלום בחמורים לכל כושל וביאום יריחו אל אחיהם, לא!!! אין אלו אחיכם, אם תפלו בידם אינם מרחמים עליכם!!! זה לא פשוט!!! ישלך עסק עם ארגון אכזרי שכולנו כבר מבינים כמה שזה לא פשוט... וזה הולך להיות מפחיד, יהיו צהלות סוסים והגפת תריסים, קול קרנות וקול צווחות, המשוח מלחמה לא אופטימי בכלל... הוא מעמיד את כל הסכנות על השלחן, ואז הוא אומר: אל תיראו!!! אל תערכו ואל תחפזו... למה?? כי ה' אלוקיכם ההולך עמכם להילחם לכם!!! אל תפחדו... לא ממקום של אופטימיות אלא באמת באמת בגלל שה' אלוקיך עמך... צריך לשמוע מסמך זה במגירה לשלבו שהאופטימיות חלילה תזוז לצד... ואז ה' אלוקיך עמך הוא זה שבשלוש ידיו אשכבה ואישן כי אתה ה' לבד דלבתח תושיבני.

בפרשת משוח מלחמה ישנם שני פסוקים אחד אחרי השני: כי תצא למלחמה על אויביך וראית סוס ורכב... לא תירא מהם!!! אל תפחד... אין זה לפחד... למה?? כי ה' אלוקיך עמך המעלך מארץ מצרים... נקודה!!! לא לפחד!!! ה'איתנו... פסוק אחד לאחר... והיה כקרבכם אל המלחמה וניגש הכהן ודיבר אל העם, שמע ישראל אתם קריבים היום למלחמה על אויביכם, אל ירך לבבכם, אל תיראו ואל תחפזו... ולמה?? כי ה' אלוקיכם ההולך עמכם להילחם לכם... מה זה הכפילות הזו?? למה התורה חוזרת פעמיים על הציווי לא לירא ולא לחשוש?? מה טמון שם? העניין הוא כך: בפעם הראשונה התורה פונה ליחיד!!! לי ולך... אני ואתה שנמצאים כעת... כל אחד במקומו הוא, ויש לנו איזה חשש קטן בלב... התורה מרגיעה אותנו... אין מה לפחד!! יש בורא עולם!! ה' אלוקיך עמך המעלך מארץ מצרים... אין בעיה... קבלתי את המסר... אם התורה אומרת שאין מה לפחד אז אין מה לפחד... רק מה?? כל זה היה טוב... עד!!! שהגיעה האזעקה... פתאום כשהגיעה האזעקה הראשונה נתקפתי בפיך ברכיים... איזה פחד!!! אה... מה קרה?? הרי סיכמנו ש"לא תירא מהם, כי ה' אלוקיך עמך"... אז מה קרה שכשהגיע רגע האמת פתאום ברחתי כמו חתול מפחד?? מה מתברר?? שנוכחון?? התורה באמת אומרת לי: לא תירא מהם!!! וזה הרגיע אותי... אבל האמת האמת היא: שהסיבה שנורגעתי זה לא כ"כ בגלל שה' אלוקיך עמך!!! אלא בגלל שבאופי שלי אני אופטימי... אני מאוד מקווה שהכל יסתדר... תצרח לזה

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי משה מינדר זצוק"ל נכדו של הרבי הקדוש היסוד העבודה מסלונים זצוק"ל נסתלק כ"ג חשוון (תר"ץ)

בעיירה 'סקידל' התגורר יהודי עשיר ורבי שמואל חירג שמו, מחשובי חסידי סלונים. את מיטב פרנסתו שאב ממפעל גדול לעיבוד עורות אשר בבעלותו. כשרבינו רבי משה מינדר זצוק"ל הגיע מדי שנה לסקידל, כדי שימסרו החסידים לידיו את כספי המעמדות המובאים אל הרבי מסלונים, הוא נהג להתארך דרך קבע בצל קורתו של רבי שמואל, אשר העמיד לרשותו חדר מיוחד, בו יוכל לעסוק בעבודת שמים מתוך מנוחה והשקט. רבי שמואל לא הניחו כלל להתעסק בגביית הכספים, זכות וכבוד ראה לעצמו, כשיעשה הוא במקומו את המלאכה.

שנה אחת כשהגיע רבינו לסקידל, פגש את רבי שמואל חירג ברחוב, כשהוא מתרוצץ נבוך ומבלבל. ברגע שרבי שמואל ראה את האורח החשוב, תפסו בידו עם המזוזה שהחזיק בה והולוכו לביתו, הכניסו אל החדר המיוחד שקבע למענו, ומרוב פיזור הנפש יצא מהר ונעל מאחוריו את הדלת, ואת המפתח שם בכיסו, ופנה ללכת החוצה. כשחלפו דקות מספר תוך כדי הילוכו ברחוב, נבהל מפני עצמו, מה עשיתי, אביו לנפשי, הלא פשוט כלאתי את רבינו במעצר. תיכף חזר לביתו במרוצה, שיחרר את הצדיק מן המעצר, ופתח לבקש בקול תחנונים שימחל לו.

רבינו שהבחין עוד ברגע הראשון כאשר נפגשו, שרבי שמואל שרוי במצוקה, השתדל להרגיע את מארחו ולפייסו בדברים. "הכל מחול לך", אך בתנאי שתספר לי מה ארע לך, מדוע פניך רעים. רבי שמואל סיפר במרירות, שבשנה שחלפה סבל הפסדים קשים עד שהוכרח לסגור את מפעלו, כתוצאה מכך התרושש מכל עשרו וירד מנכסיו, והוכרח לפטר את משרתיו מביתו, והנה לפני יומיים לדה אשתו, והוא עצמו צריך לנהל את כל משק הבית מבלי להכיר את המקצוע. פתאום ראיתי אתכם ברחוב, ונבוכו עשתונותי לגמרי, כיצד אקבל פניכם ועזרה אין לי, גם כסף למעמדות אין לי, מרוב טירדה ובהלה יצאה המכשלה מתחת ידי, שנעלתי אתכם...

רבינו שנודע בעולם החסידות כבעל מספר גדול, הרגיעו והתחיל מיד לספר לו סיפור ארוך, שרואים מזה, שאפילו במקום בו קצרה יד אנוש, לא יפלא מד' דבר, דוקא ממקום שלא פילל ולא חלם, משם יצאם ישועות. אף אתה - פנה רבינו למארחו, צא אל השוק, והעיסקא הראשונה שיעצו לך תעשנה, אפילו אם ההיגיון האנושי ישלול אותה.

ויהי אך יצוא רבי שמואל מביתו, פגש ברעהו שכמוהו החזיק במפעל לעיבוד עורות, הנה צהל לקראתו, מה טוב שמצאתיך ברגע המתאים, רצוני שנעשה ביחד עיסקא. הנה גם אני הסתבכתי לאחרונה בשקט, הזמנתי כמות גדולה של עורות, אך רימו אותי, במקום עורות 'סוסים' שהזמנתי, סיפקו לי עורות של 'חמורים', אשר אינם מוצלחים כלל לעיבוד, ועל פי רוב הם מתפוררים ונפסדים. העורות נמצאים עדיין בבורותי, והם מפריעים לו לרכוש מחדש עורות מתאימים.

אי לכך הוא מציע, מאחר שבורותיו של ר' שמואל בין כה שוממים כרגע, ירכוש ממנו את הסחורה הזיבורית במחיר אפסי ויעבינה אליו. איך צריך לשלם לי כעת - תשלם לכשירחיק, ובלבד שתרוקן כעת את בורותי ואוכל לנצל את השטח. הגם שהיה ברור לרבי שמואל, שהעיסקא קרובה להפסד ורחוקה מריוח, מסר נפשו לצייט למה שהורה לו רבינו, ונתן מיד את הסכמתו. הפלא הגדול התרחש בימים הבאים, כאשר בניגוד לצפי, העורות לא התפוררו, תהליך העיבוד הצליח למעלה מן המשוער ועלה בידו של ר' שמואל למכרם ברווח כפול ומכופל. הכסף שקיבל העמידו על רגליו מחדש, הוא המשיך בעסקיו כמקדם, ותוך זמן קצר שב למעמדו הראשון.

על ידי לימוד סדר נזיקין זוכים לכל הישועות

מי שרוצה להיות חסיד צריך לדבר רק טוב על ישראל

שהיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו, על זה שאנחנו זוכים לסיים סדר נשים, ולהתחיל יחד עם כל כלל ישראל סדר נזיקין. מי מאיתנו לא זקוק לישועות, ישועה כללית, ישועה פרטית, הגמרא במסכת שבת (לא), אמר ריש לקיש, מאי דכתיב (ישעיה לג, ו), והיה אמונת עתך חוסן ישועות חכמת חדת וגו', אמונת - זה סדר זרעים, עתך - זה סדר מועד, חוסן - זה סדר נשים, ישועות - זה סדר נזיקין, חכמת - זה סדר קדשים, דעת - זה סדר טהרות. ורואים מזה להדיא, ש"ישועות" - זה "נזיקין", בזכות הלימוד בסדר נזיקין, זוכים לישועות בכלל ובפרט.

חשבתי היום בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, סדר נזיקין מתחיל עם מסכת בבא קמא, ואיתא שם (בדף ל), אמר רב יהודה, האי מאן דבעי למיהוי חסידא, לקיים מילי דנזיקין - אדם שרוצה להיות חסיד, יקיים עניני סדר נזיקין. אך חשבתי בדרך דרש, מי שרוצה להיות חסיד, צריך לקיים מילי דנזיקין, הוא צריך להיזהר, שהמילים שהוא מוציא מהפה, לא יהיו מזיקים חס ושלום, רק לדבר טוב על יהודי, ואז יזכה להיות חסיד אמיתי, כשהמילים יהיו רק מילי דמעלותא, מילים שיכולים לתת חיות וחיוק טוב ליהודים.

(מתוך הפתיחה לשיעור במחזור הקודם - קידושין דף פב, כ"ד אייר תשע"ו)

הלומד סדר נזיקין ניצל מכל המזיקין

שאור התורה ישפיע עלינו

קשה לי לתאר לכם את ההתרגשות שהיתה לי הבורק. הרבה פעמים אני חושב רעיון בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, בדרש, בפשט, אך מי אומר שזה רעיון נכון, היום כשהתקשרתי לשאר בשירי, כל רז לא אניס ליה בנגלה ובנסתר, ואמר לי במתק לשוננו, שכיוונתי לדברי גאון קדוש שהיה מקובל אלוהי, מרן רבי עמנואל חי ריקי הי"ד זצוק"ל, שחיבר ספר משנת חסידים על חכמת הנסתר, וגם חיבר ספר בנגלה על כל המשניות, 'הון עשיר', נהה דעתי מאד.

וכך כותב המקובל האלוהי בשיר, "ישועות מנזיקין תחזה סביב", והוא בעצמו כותב פירוש על זה, "כי

תהיה נושע מנזיקין, מדה כנגד מדה שלמדת אותו כדי לקיימו, ועוד, ישועות, על שם ישועות זה סדר נזיקין".

אחרי שיש כזה אסמכתא ברורה, אפשר להציע את הווארט. ידוע המימרא בש"ס (מנחות קי.), כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם. כמו כן חשבתי לומר, כל העוסק במילי דנזיקין - בסדר נזיקין שבש"ס, ינצל בזכות זה מכל המזיקין. שנזכה שאור התורה ישפיע עלינו אך טוב וחסד, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם בבא קמא דף ב, כ"ה אייר תשע"ו)

"האי תנא ירושלמי הוא"

הגמרא בדף היומי שלנו (ב"ק ו), "האי תנא ירושלמי הוא דתני לישנא קלילא", זה מביא אותנו לסיפור נפלא. פעם באו שני יהודים לדין תורה אצל מרן הרוגוטשובער זצוק"ל, באותו זמן היה מרן הרוגוטשובער שקוע בסוגיא חמורה בירושלמי, והוא שילח את שני היהודים מעל פניו בקוצר רוח. השנים יצאו מאד מאוכזבים, ובאו אל מרן האור שמח זצוק"ל וסיפרו לו בצער רב דברים כהויתן.

אמר להם מרן האור שמח בבדיחות הדעת, זה הרי גמרא מפורשת בדף היומי שלנו, במשנה (ב"ק ב). כתוב, וכשהזיק חב המזיק לשלם תשלומי נזק במיטב הארץ, ושאלת הגמרא (ו:), למה התנא אומר 'חב' המזיק, 'חייב' המזיק מיבעיא ליה, עם שתי יודי", אמר רב יהודה אמר רב, האי תנא ירושלמי הוא דתני לישנא קלילא, ולכן קיצץ באותיות, במקום להגיד 'חייב' עם שתי יודי", הוא אמר 'חב' בלשון קצרה.

אמר להם מרן האור שמח, את מרן הרוגוטשובער אפשר גם כן לנכות "האי תנא ירושלמי הוא", שהרי בשעה שבאתם לפניו היה שקוע בלימוד תלמוד ירושלמי, ובכלל, כל תלמוד ירושלמי שגור על פיו מילה במילה, ואם כן לא יפלא איפוא שגם הוא שילח מעל פניו שתי יודי"ן - צווי ידן - שתי יהודים. באידיש יש שתי משמעויות למילים צווי ידן, שתי יהודים, וגם שתי אותיות י. כמובן שהאור שמח אמר את זה רק בדרך צחות, כדי לפייסם.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם בבא קמא דף ו, כ"ט אייר תשע"ו)

בשבת קודש שבת פרשת כי תצא, בורא עולם האיר לי ווארט נפלא בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. הווארט מתחבר למה שדברנו בסיום מסכת גיטין ותחילת מסכת קידושין (והובא בגיליון 183 - פרשת נצבים וילך), שאשה ובתולה מרמז על התורה הקדושה, וכל אדם צריך להתחתן עם התורה הקדושה. וכך חשבתי בסייעתא דשמיא, הפסוק (דברים כא, י-יא), **כי תצא למלחמה על אויביך וגו', וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה**, אדם רוצה לצאת למלחמה על היצר הרע, שהוא האויב הכי גדול שלנו, אומרת לו התורה, **ונתנו ה' אלקיך בידך ושבת שבינו**, תזכו להצליח במלחמה, איך, בזכות - **וראית בשביה אשת יפת תואר**, אשת יפת תואר מרמז על התורה הקדושה, **וחשקת בה**, בזכות הלימוד בתורה הקדושה בחשק, **ולקחת לך לאשה**, האדם מתחתן עם התורה הקדושה, ולא רק זה, רק **והבאתה אל תוך ביתך**, הוא מביא את התורה הקדושה אליו הביתה, כל הבית שלו משתנה. שאר בשירי הקרוב החפץ בעילום שמו, ששמע את הפתיחה בסוף מסכת גיטין ותחילת מסכת קידושין, ולומד ביחד אתנו את הדין היומי, הביא לי ראייה להדיא, מדברי האור החיים הקדוש על פרשת השבוע פרשת כי תצא, על הפסוק (כב, יג-יד), **כי יקח איש אשה ובא אליה ושנאה**, ושם לה עלילות דברים לא מצאתי לה בתולים, אומר האור החיים הקדוש: **"כי יקח איש אשה וגו' דברה תורה כנגד בני אדם גם בני איש, אשר חזורים פניהם מן התורה כאומרם, כי היום קצר למה שצריך להשתדל על המחיה, ועליהם אמר הכתוב כי יקח איש אשה, זאת התורה המאוסה**, ובא אליה, שכבר זרחה עליהם אורה של תורה בהר סיני וקבלו הלוחות, ושנאה, פירוש שאין לבם חפץ לתת לה עונתה במשפט, וכו', מודיע הכתוב, כי הקדוש ברוך הוא שהוא הנקרא אבי הנערה וכנסת ישראל, יתבעו עלבונה של תורה". ורואים מזה אסמכתא לדברינו, שאשה ובתולה מרמז על התורה הקדושה.

(מתוך הפתיחה לשיעור - קידושין דף יג, ט' אלול תשפ"ג)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מדאראג שליט"א

לשון קדשו של מרן הרבי הקדוש בעל השם משמואל מסוכטשוב זצוק"ל, בתורה שהרבי אמר בפרשת וילך שנת תער"ב, "הנה שבת זו האחרונה שבשנה, ויש לתקן בה מה שהחסיר בכל שבתות השנה דביקות ועונג שבת, וכאשר שבת זו היא בעונג ודביקות כדת, ומתקן בה כל שבתות השנה, כל האורות מכל שבתות השנה כולם נקבצו באו בשבת זו". מוֹרָא דְיַעֲקֹב דְיַבְרִים - דיבורים נוראים.

ראה הקב"ה שצדיקים מועטים, עמד ושתלן בכל דור ודור. זכיתי בשבת קודש שבת פרשת נצבים וילך, שבת סליחות, השבת האחרונה של שנת תשפ"ג, להיות ברעוא דרעוין בצילו של הוד כבוד קדושת מרן הרבי מדאראג שליט"א. מי שטרם טעם שבת קודש בצל הקודש, מוזמן לבוא ולהתחמם מִהַפְיִינְךָ - מהאור של הרבי שליט"א. לפני שאני ישתף מקצת דמקצת מה שחשתי באותם שעות, אני ידבר על הבין אדם לחבירו, הדרך ארץ קדמה לתורה שיש בדאראג, האהבת ישראל שיש בדאראג, הקבלת פנים, המאור פנים שיש להם, זה מרפסן איגרא, ממש מקדשי שם שמים ברבים. כשבאתי לחצר הקודש לפני מנחה, התיישבתי בקצה הבית כנסת, ועד שהם לא הושיבו אותי בספסל הראשון מתחת לרבי שליט"א, לא נחה דעתם, מי אנוכי. מסתיים מנחה בהתלהבות, כולם רצים לתפוס את מקומם בטיש, הסדר הנפלא, איזה חכם המכיר את מקומו, ועוד ועוד.

דְעַר רְבִי זְאֵהֶל זַיִן גְעוּזָט - הרבי שליט"א, מזיל דמעוות, אִיךְ הָאָב נִישְׁט גְעָקְעֶנט אַרָאפּ נְעָמְעֵן אַ אױג - לא יכלתי להוריד עין מהרבי, כששרו וזכו לראות בנים ובני בנים, העם אשר נע כצאן תעה, יום מכובד הוא יום תענוגים. חשבתי בלבי, הא בהא תליא, אַז דְעַר הַיִּילְגֶער שֶׁבֶת קוֹדֶשׁ - כשיום השבת קודש הוא יום מכובד, שכבוד הבריות זה דבר מכובד, אפשר לזכות שיום השבת יהיה יום תענוג, וכשזוכים להתמלאות בתענוג רוחני, סולדים מתענוגים גשמיים.

אחרי שהרבי אכל מהדגים בשעת רעוא דרעוין, שלח לי שיריים ונקב בשמי, מי אנוכי. השירה בחצר הקודש דאראג הוא מאד דְעָהוּיָן - מרומם. חתנא דבי נשיאה הגאון הרב מרדכי קליין שליט"א, מתחיל את השירים בהתרגשות רבה. כשמגיעים לנעילה של רעוא דרעוין, פורסים מפה מהודרת על השולחן של הרבי, מביאים לשולחן בפרשה הקודמת, הקירות רעדו כשהרבי זעק, "אוחזים לפני יום הדין"! הולכים כבר לומר סליחות, ורוצים לזכות למחילת עוונות. מי שידע איזה דרשה חוצב להבות אש הרבי אומר לפני סליחות. יום א' דסליחות בדאראג זה יום של תפילות, הרבי מתפלל לפני העמוד מעריב ושחרית, ומסיימים כל התהלים בציבור.

הרבי ממשיך בתורה בשעת רעוא דרעוין, שעל ידי אחדות זוכים בדיון, הרבי מביא ראייה ממדרש, מספר הקדוש מאור ושמש, משפתי חכמים, מזקינו הרבי האמרי שפר זצוק"ל, עבודה נוראית באמירת התורה. הרבי מדבר בלחיים, לזכות לסליחה מחילה וכפרה. אף אחד בדאראג לא מסתכל על השעון, אף אחד לא ממנה הביתה, כולם רוצים לינוק עוד ועוד ועוד.

מסתיים ברכת המזון, מתכוננים למעריב, כשהרבי עובר, הוא מברך אותי ברכות לרוב. כשנגשתי לפני הבדלה להיפרד, זכיתי להראות לרבי שְׁטִיקֶל תורה ממרן האהבת שלום זצוק"ל, והרבי שוב מברך אותי ברכות להמשך הרבצת התורה. והדרך על בניהם, זכיתי לשוחח עם בנו תביבו ויקירו של הרבי, הרב הצדיק רבי אשר שליט"א, איש שהכל בו, ולהכיר את בנו החתן הרב מרדכי, שהזמין אותי אישית לחתונה בחודש כסלו בשעה טובה ומוצלחת. נברך את מרן הרבי שליט"א, בריאות איתנה ברמ"ח אברים ושס"ה גידים, רבים צריכים לו כמו אויר לנשימה, יאריך ימים על ממלכתו, ושילווה אותנו בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו בקרוב, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - קידושין דף כח, כ"ד אלול תשפ"ג)

מאוצרות הפרשה

בפסוק **הנה הנא העצים והעצים ואיה השא לעולה** (כב, ז). נראה דיצחק שאל אותו, דהלא הנסיון העיקר הוא שתשחוט את בנך, אבל למה לך עצים ואש לשרוף אותו אחר שכבר נשחט ואינו חי, מה נסיון הוא אם תניח אותו, או שתשרוף אותו אחר שכבר יהיה נשחט, ולמה לך לשרוף אותו. ועל כרחק העצים והאש אינו עבורי, רק בשביל שה, ועל כן 'ואיה השא לעולה'. ומתורץ על פי זה מה שלא שאל אותו על המאכלת, דבאמת זה ידע שהוא על עצמו. והשיב לו אברהם, 'אלהים יראה לו השא לעולה בני', דאתה חשוב אצלי בשביל אהבת הבורא כְּשֶׁה, לשרוף אותך על קדוש שמו.

(קדושת לוי פרשת וירא)

נקודה למחשבה:

ויאמר אל נא אחי תרעו (יט, ז), ונראה לי דאיתא (ברכות ט), אין נא אלא לשון בקשה, זהו פירושו, **אל נא** - כשלא נוכל להתפלל. **אחי תרעו** - לשון התחברות וריעות, דהיינו שתתחבר עצמך עם ישראל בלב שלם, וזה תועלת גדול לתפלה.

(אור לשמים פרשת וירא)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגיליון: 054-847-0661

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפוראר מוהר"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

העוסק במצוה - המצוה מסייעת בעדו במלחמתו עם יצור

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל כחום היום (בראשית יח, א).

יבואר על פי דברי ה"ערוגות הבושם" בביאור הענין שבני-ישראל ירדו לדיוטא תחתונה עד חטא העגל לאחר המדריגות הנשגבות שזכו לה קודם לכן (ביציאת מצרים ובמתן תורה), כי ביציאת מצרים נתעלו בפתע פתאום מעומק בור ודות עד רום שמים, ויחד עמהם התעלה והתגדל גם יצרים בקרבם שלא בהדרגה (כמאמרם בסוכה נב, א: "כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו"), ומתוך כך נכשלו, כי לא הורגלו ביצר הרע גדול כזה, ולא יכלו להתמודד כנגדו. ע"כ.

לפי זה יש לבאר גם בדין, כי הנה אברהם אבינו לאחר שנימול עלה ונתעלה התעלות גדולה ונשגבה ביותר, וביום שלישי למילתו כשזכה ל"וירא אליו ה'" עלה ונתעלה עוד יותר, לאין ערך ולאין שיעור, וההתעלות היתה שלא בהדרגה, ולאור זאת, לעומת ההתעלות הגדולה מצא את עצמו במלחמת-יצר גדולה פי כמה מכפי שהורגל מעיקרא (לאור הכלל של "כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו").

ונרמזת מלחמה כבדה זו בפסוק שלפנינו: "והוא יושב פתח האהל כחום היום", שהיצר הרע מוסתר בקרב האדם ("והוא" לשון נסתר), והוא רובץ ב'פתח' הלב ("פתח האהל". ראה ברכות סא, א), ונדמה כ"גוריא דנורא" (יומא סט, ב), כי הוא "בוער בקרבנו תמיד לא ינוח ולא ישקוט עד אשר מביאנו אל תאות העולם השפל הזה ואל הבליו" ("כחום היום").

לאור זאת, חיפש אברהם אבינו עצה איך להתגבר כנגד מלחמה קשה זו, ומסקנתו היתה שאך ורק על ידי שיעסוק בקיום מצוה יוכל להיות מוגן ומשומר מהמלחמה הכבדה שהוטלה עליו בעת הזאת, ולכן נתיישב "פתח האהל - לראות אם יש עובר ושב ויכניסם לביתו", כדי שהתעסקותו במצות הכנסת אורחים תסייע בעדו לנצח במלחמה.

(ליל א' דסוכות תשמח)

הלימוד שלמדו המלאכים אצל אברהם אבינו - ללמד סניגוריא על ברואי מטה

וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וגו'. ויקח המאה וחלב וכן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו (בראשית יח, ב-ג).

במדרש (בר' מה, טז): "עד שלא יצא ידהם נצבים עליו, כיון שיצא ידהם 'והוא עומד עליהם' אימתו מוטלת עליהם, מיכאל מירתת גבריאל מירתת".

ידוע יסוד קדוש מ"ק מרן מוהר"ד ז"ע, שאין בכוחו של מלאך להליץ יושר וללמד זכות על האדם, כי הוא עומד רחוק ממנו הרחק כמטוחי קשת, ואין לו שום הבנה והשגה בנסיגותיו ובקשייו, ורק מי שהיה בעבר אדם, ונהפך למלאך, ומחמת העבר שלו הוא יודע ומכיר בנבכי נפש האדם ותלאותיו, הוא יוכל ללמד זכות על האדם כדי לזכותו ולכפר בעדו.

ולכן מצונו, שאפילו מלאך לא היה רשאי להיות בקודש קדשים בעת כפרת בני-ישראל ביום הכיפורים (ירושלמי יומא כז, א), כי מלאך אין לו הבנה בחטאי בני-אדם, ולכן אינו יכול להליץ יושר עליהם, ואילו כהן-גדול היה רשאי להיות בקודש קדשים בשעת כפרת בני-ישראל, דייקא משום שהיה מעיקרא אדם ונתעלה בשעת העבודה למדריגת מלאך (ויק"ג כא, יב), כי מאחר שהיה אדם מעיקרא, יוכל להבין לרוחם של בני-אדם ונסיגותיהם, ולהמשיך עליהם סליחה וכפרה, ע"כ.

והנה, תפקידם של מיכאל וגבריאל הוא להליץ יושר על בני-אדם וללמד עליהם סניגוריא (כמו שאומרים בפיוטים [שחרית לוי"ג]: "מיכאל מימין מהלל וגבריאל משמאל ממלל, בשמים אין כאל-ובארץ מי כעמך ישראל"), ואמנם, מצד היותם מלאכי מעלה לא יוכלו להבין לרוחם של בני-תמותה, ולכן נשלחו מלמעלה למטה בדמות אנשים, ונתכבדו לאכול, כדי שיקבלו השגה בחומריותם של אנשי העולם התחתון, ומתוך כך יוכלו למלא את תפקידם בנאמנות ולהליץ יושר וללמד סניגוריא על ברואי מטה.

מסיבה זו גופא נשלחו דייקא למעון-קדשו של אברהם אבינו, כי הוא היה יחיד מומחה במליצת-יושר על קרוצי-חומר כאשר מצונו בעמדו בתפלה ותחנה לפני קונו על הצלת אנשי סדום, וממילא ממנו יוכלו המלאכים ללמוד דרך ישרה במילוי תפקידם כדבעי.

והנה, "כ"ק מרן מוה"ש ז"ע וז"ע ביאר בנוסח התפלה (מוסף ימים נוראים): "ומלאכים יחפזו וחיל ורעדה יאחזון", כי לכאורה מה להם לרעוד ולפחד ביום דינם של ברואי מטה!? רק מאחר שתפקידם הוא ללמד זכות על ישראל כדי שיזכו בדין, משום כך הם מבוהלים ומפחדים פן ושמא לא מלאו את תפקידם בשלימות, ולא למדו זכות כדבעי על בני-ישראל.

עתה יובנו דברי המדרש: "מיכאל מירתת גבריאל מירתת", כי מאחר שהחלו להבין לנסיגות וקשיי קרוצי-חומר, ואף למדו מאברהם אבינו דרך איך למלא את תפקידם במליצה ישרה על ברואי-מטה, גלל כן נתמלאו אימה ורתת (בבחינת "מלאכים יחפזו וחיל ורעדה יאחזון"), מתוך חשש שמא לא ימלאו את תפקידם בשלימות, והיה המה 'גרמא דניזקי' לדינים וחובות שימשכו על ברואי מטה ח"ו.

(סעודה ג' תשמג)

מדריגת מקיים מצוה גדולה ממדריגות של גילוי אלקות

ויאמר אני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך (בראשית יח, א).

מכאן למדו רז"ל (שבת קכז, א) "גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה", שהרי אברהם אבינו אמר להקב"ה "אל נא תעבור מעל עבדך", והניחו והלך לקבל האורחים" (רש"י שם). וידועה התמיהה, מנין למד אברהם אבינו עצמו ענין זה שהכנסת אורחים גדולה מקבלת פני השכינה!?

ונראה, דהנה אברהם אבינו זכה להתגלות אלוהית, כמו שכתוב "וירא אליו ה'", ואף על פי כן כשבאו המלאכים בצל קורתו נאמר "והנה שלשה אנשים נצבים עליו", במדריגה גבוהה ונעלית יותר ממנו, והיה תמוה לו לאברהם אבינו, כי איך יתכן שהמלאכים יהיו במדריגה נעלית ממנו בשעה שהוא זכה להתגלות אלוהית עצומה כל-כך!?

מכך הגיע למסקנא, שכל המדריגות בהתגלות אלוהית אינן מגיעות לקרסולי מדריגתו של מקיים-מצוה, ולכן כיון שהמלאכים עסקו אז במצות ביקור חולים, היו הם במדריגה גבוהה ונעלית ממנו, על אף היותו אז בעיצומה של התגלות אלוהית נעלית למאד. ומתוך כך הבין אברהם אבינו שעליו לרוץ לקיים מצות "הכנסת אורחים" על אף ההתגלות האלוהית בצל קורתו.

ופוק חזי שכאשר החל בקיום מצות "הכנסת אורחים" נאמר "וירץ לקראתם", שכבר היו במדריגה שוה עמו, כי שניהם היו עוסקים במצוה, הם במצות ביקור חולים, והוא במצות הכנסת אורחים.

(סעודה א' תשמב)

נסיון העקידה - שלא יוכל להוריש את האהבה לדורות הבאים

ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני וגו' (בראשית כב, ז).

מדתו של אברהם אבינו היתה מדת "אהבה", כמו שכתוב (ישעי' מא, ה) "אברהם אוהבי", ומטבע הדברים, האוהב את קונו חפץ להוריש אהבה זו לבניו ובני-בניו עד סוף כל הדורות, וזה כל חפצו וחשקו עלי אדמות, ושום 'שכר' זולת שכר זה לא ית רצוי ומקובל אצלו. זאת ועוד, העובד מאהבה לא יתפסק בהנחלת האהבה בקרב תלמידיו גרידא, כי מצד תלמידיו אין הכרח שהם ימשיכו להוריש זאת הלאה לדורות עולם, ואילו בהנחלת האהבה לבנו, הוא מובטח בכך שהבן ינחיל הלאה את האהבה לבניו, ובניו לבניהם, ובניהם לבני-בניהם, וכן הלאה.

ולכן כאשר אמר לו הקב"ה לאחר מלחמת המלכים (בראשית טו, א): "שכר הרבה מאד", טען טוען (שם ב): "מה תתן לי ואנכי הולך ערייר", כי מחמת אהבתי לקוני כל חפצי וחשקי הוא להוריש את האהבה לדורות עולם, ואין לי שום ערך במתנה אחרת זולת מתנה זו, ומצד "בן משק ביתי" אינני מובטח בכך שהאהבה תימשך הלאה לדורי דורות לנצח.

בוה נשכיל להבין עוצם הנסיון שהתנסה בו אברהם אבינו כאשר נצטוו לעקוד את בנו יחידו על גבי המזבח, כי אחת היתה שאלתו להוריש אהבה לבנו ולהמשך הדורות, ועתה בהוראה זו נמנעה הימנו משאלתו היחידה, וכל תכלית חייו עלי אדמות נגוזה באותה שעה. ואמנם, אברהם אבינו לא נפל למרירות יואשו, אלא קיבל על עצמו גזירת שמים, ושיער בדעתו כי רצון קונו הוא שימיר עבודת אהבה בעבודת יראה, כי מטבע האוהב' להתאוות להוריש האהבה לדורות הבאים, ואילו ה'רא' אין בו נטיה זו.

זהו שכתוב: "ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי", הרי מצד עבודת האהבה שלך, אתה מתאוה להיות 'אב' ולהוריש הלאה את האהבה, ואם כן, איך תוכל להמשיך בעבודתך לאחר שתעקוד אותי על המזבח?! השיב לו אברהם: "הנני בני", עתה אני משריש בקרבי את מדת היראה שלך, ומתוך כך יהא ביכלתי לעבוד את קוני גם כשאינני מוריש זאת לדורות הבאים.

(סעודה א' תשמב)

סיפורי קודש

על הכנסת אורחים - מכ"ק מרן מהרי"ד ז"ע

סיפר הרה"ח ר' חיים נטע כ"ץ ז"ל:

בעיר 'ריישא' היה יהודי בשם ר' הערשלי רישער שהיה מכניס-אורחים גדול, והיה מכניס לביתו הרבה פליטים שברחו מהצבא. ר' חיים נטע עצמו היה גם כן מוצא אכסניא בביתו לעתים תכופות.

בעת שהתו של כ"ק מרן ז"ע בשנות המלחמה בימות הקיץ בעיירה בארדיוב, הגיע פעם ר' חיים נטע לבארדיוב לקראת שבת-קודש, כדי להסתופף בצל הקודש. במשך השבת שאל אותו כ"ק מרן ז"ע על אכסנייתו ב'ריישא', והוא ענה, שאכסנייתו היא אצל ר' הערשלי, וזוהי אכסניא טובה מאד, כי כל אחד מרגיש שם כמו בביתו.

כ"ק מרן ז"ע חקר אותו "מה הווננו 'כמו בביתו'", והוא ענה: "בשעת אכילה - יושבים עשרה אנשים ויותר על שלחנו, ושוכחים מכל העולם ומהצבא, ובשעת שינה - כל אחד עושה חזקה לעצמו כחפצו, אחד מוריד דלת וישן עליה, אחד מוריד חלון, ואחד מוריד דלת מהארון, וכן הלאה". כ"ק מרן ז"ע התמלא התפעלות מהדברים, וקילס ושיבח את ר' הערשלי על ההכנסת-אורחים שלו.

לשבת הבאה הגיע ר' הערשלי לבארדיוב כדי להסתופף בצל הקודש. בליל שבת לאחר ה'טיש' שאלו כ"ק מרן ז"ע: "היכן אכסנייתך", והשיב: "כבר אמצא מקום לשינה... כ"ק מרן ז"ע אמר לו: "אתה מכניס-אורח גדול, ולכן תישן בביתך". כ"ק מרן ז"ע הכין לו בעצמו מיטה לשינה, והלה נשכב עליה בחד ואימה, ושנתו נדדה במשך כל הלילה, כי לא היה מסוגל לחשוב על כך שהרבי בעצמו הכין לו את מטתו.

לאחר השבת כשחזר לעירו, אמר לר' חיים נטע: "באמת הייתי צריך לשלח אותך מביתי, כי מסרת אותי לרבי".

(כ"ב מרחשוון תשסב)

הרה"ח ר' מאיר גראס ז"ל היה השו"ב בעיר מונקאטש, והיה מכניס-אורח גדול מאד. בשבתות וימים טובים היו מסובים על שלחנו אורחים רבים והיו נהנים מסעודות שניתנו בהרחבה גדולה כיד המלך.

פעם בהושענא רבה התפלל בשעה מוקדמת כדי שיוכל להכין את הסעודה לאורחים ולסעוד עמהם. לאחר הסעודה שלח את נכדו להביא טאביק לכ"ק מרן ז"ע (כי היה לו 'חוקה' להביא טאביק לכ"ק מרן ז"ע מדי שבת), וכ"ק מרן ז"ע שאל אותו על הסעודה שהכין וקנו ועל האורחים שסעדו אצלו, ושאלות נוספות סביב ענין זה.

עוד שאל כ"ק מרן ז"ע: "מי הביא את המים לנטילת-ידיים", וענה: "האורחים". "ומי הוציא את המים ושפכם", ענה: "האורחים". ואמר כ"ק מרן ז"ע על כך: "זייער גלייך, כי מצות 'הכנסת אורחים' שייכת רק בעשירים ולא בעניים, אבל כשהאורחים-העניים עצמם מסייעים לבעל-הבית, אז יש להם ג"כ חלק במצוה רבה זו".

פעם נכנסה אשתו של ר' מאיר אל הקודש ואמרה, שיש לה דין תורה עם בעלה, "כי הוא 'מכניס-אורח' גדול, אבל בפועל אני טורחת ומבשלת ואופה ומכינה, ובעולם העליון יקבל הוא את שכרו עבור המצוה, ומה יהא עם חלקי במצוה!?"

השיב כ"ק מרן ז"ע: "איר זענט א בטלנית, ער דארף בעט'ן ביי אייך א חלק, ער זאל ברענגען יודען און איהר וועט נישט קאכען קען ער דען מכניס אורחים זיין!?" (לא אתם צריכים לבקש חלק מונט, אלא להיפך הוא צריך לבקש מכם חלק במונה, כי לולא זה שאתם מכניסים ומבשלים את האוכל לא היה יכול להכניס אורחים)...

(מוצש"ק פר' וירא תשסא)

הרה"ח ר' חיים שטרן ז"ל החזיק 'מסעדה' בבודאפעסט, ומזה היה מתפרנס. פעם אמר לו כ"ק מרן ז"ע: "היות ואינך יכול לקיים מצות 'הכנסת אורחים', מאחר שזהו פרנסתך, לכן תראה ללוות את האורחים החוצה לאחר סעודתם, וב'לויה' זו תקיים מצות 'הכנסת אורחים'" (כי ה'לויה' אינה חלק ממצוה פרנסה).

תקופה אחת פתחו הגויים 'מסעדות' משלהם, ואז לא היתה פרנסתו מצויה בשפע. הוא נכנס אל כ"ק מרן ז"ע, וכ"ק מרן ז"ע נתן לו עצה, להתחיל למכור 'טשולנט' במסעדתו, ואז תהא פרנסתו מצויה, כי מאכל זה יכול רק יהודי לעשות.

וכך הוה, שהתחיל למכור 'טשולנט', והרבה פריצים וגויים מכובדים חזרו לפתחו כדי לקנות אצלו 'טשולנט', ומיני אז שבה הברכה והרווחה לביתו.

(מוצש"ק פר' וירא תשסא)

אמירה נעימה

על פרשת השבוע

וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחו בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעולה תחת בנו (בראשית כב, יג).

מובא מצדיקים, שכאשר ראה אברהם אבינו את האיל, חשש פן ושמה האיל הוא מצד הסטרא אחרא, ובאמת רצון בוראו הוא שיעקוד את בנו וישחטהו.

ברם, כלל גדול שנו רבותינו, שכאשר דבר מגיע עם קושי, הרי זה סימן לכך שזהו מצד הקדושה, כי כלל הוא בדינו "א גוטע זאך קומט אן שווער".

ולכן כשראה אברהם את האיל "נאחו בסבך בקרניו" ומתקשה בבואו אליו, הבין מכן שהאיל הוא מצד הקדושה ולא מצד הסטרא אחרא, ומתוך כך נפלה בלבו ההחלטה שזהו רצון הקב"ה שיקח את האיל תמורת בנו, ויעלהו לעולה תחת בנו".

(שיחת קודש - אייר תשס)

סיפורי קודש

על כ"ק מרן מהרי"ד ז"ע - כ"ב מרחשוון

פעם הגיע רב העיר אפטא להסתופף בצל קדשו של כ"ק מרן ז"ע. כשנכנס אל הקודש שאלו כ"ק מרן ז"ע: "האם אתם יודעים מדוע עזב הרה"ק מאפטא ז"ע את הרבנות בעיר אפטא ועבר להתגורר בעיר מעזבוז?" הלה השיב בשלילה. וכ"ק מרן ז"ע סיפר לו: "הרה"ק מאפטא שמע כרוז בשמים שרבי מאיר'ל בעל האור לשמים אמור להתמנות לרב העיר אפטא, והיות ואין מלכות אחת נוגעת בחברתה ידע שאם ישאר באפטא יצטרך להפטר מן העולם, ולכן העדיף לעזוב את העיר מאשר להפטר מן העולם".

הלה יצא מן הקודש מלא פליאה ותמימה, כי לא הבין מדוע סיפר לו כ"ק מרן ז"ע סיפור זה.

לאחר כמה ימים נפטר הרב בפתאומיות, ולאחר מכן הוכתר הרה"ק ר' שלו' בנו של כ"ק מרן ז"ע לרבה של אפטא, ואז הובנו למפרע דברי-קדשו של כ"ק מרן ז"ע.

(ד"ר אדר תשסו)

פעם שאל רב באחת העיירות את כ"ק מרן ז"ע בענין אמירת מוסר לבני-עירו, וכ"ק מרן ז"ע פסק לו את פסקו, ש"כל רב דמתא מחוייב לומר מוסר לבני עירו, ואף אם נדמה לו שדבריו אינם נשמעים, ולא יפעל כלום בדיבורו, הריהו מצווה לאמר לבני-העיר, אולי בעתיד ייחקקו הדברים בקרב אחד מבני-העיר, ויפעלו אצלו שינוי למעולותא".

וסיפר לו כ"ק מרן ז"ע: "פעם הייתי בעיר אחת, ופגשתי שם יהודי אחד שאביו היה חסיד וירא-שמים, ואילו הוא הלך ללמוד בגימנסיא בלעמבערג, ועבד אצל יהודי פורק-עול, וגם את מלבושיו שינה כפי רוח המתחדשים, ואמרתי לו: 'גם אם לא רוצים ללמוד, עדיין אין צריכים לבחור את הקצה השני, אלא אפשר להתקבל בעבודה אצל שומר-תורה-ומצוות ולהקפיד על מסורת אבות'. היהודי הלז שמע את הדברים, ולא היה נראה שהדברים נכנסו לאזניו כלל".

"לאחר זמן פגשתי אותו שוב, וראיתי לבוש בלבוש הולם, ושאלתי על כך, וענה לי, שהדברים חלחלו בקרבו, וגמר בנפשו לחפש עבודה אצל ערליכע איד, ומיני אז פסק מללמוד בגימנסיא, ושינה את לבושו מגוי'אישע מלבושים לאידישע-חסידישע מלבושים".

הפטיר כ"ק מרן ז"ע: "רואים מזה שצריכים לדבר מוסר גם כשבשעת-מעשה נדמה שהדברים נופלים על אזנים ערלות".

(קידושא רבה פר' חיי שרה תשמא)

בתקופת כ"ק מרן ז"ע היו הרבה אדמורי"ם שפתחו וייסדו ישיבות עבור צעירי הצאן מאנשי-שלומם, מאחר שראו צורך בכך. כ"ק מרן ז"ע אמנם קירב את הבחורים ועודדם לבוא לבעלזא ולהתעלות (ואף הטעים פנים: "כשאני רואה את פני הבחורים קודם בואם לבעלזא, ואת פניהם לאחר ביאתם ושהותם בבעלזא, איני יכול למנוע מהם לבוא לבעלזא"), אמנם, 'ישיבה' לא רצה לפתוח עבורם.

פעם שאל אחד מבני-הבית לכ"ק מרן ז"ע על כך, וכ"ק מרן ז"ע השיב לו: "כשאני אומר תורה ב'טיש' וחוזרים על זה - דאס איז מיין ישיבה".

(כ"ב מרחשוון תשטל)

טוהר זה נובע ע"י ידיו הרה"ח ר' יצחק אייזיק פיינך שליט"א
לעילוי נשמת אביו החסיד הנפלא והמפורסם מלחון נשמת, אש קודש לבעלזא בר אלכסנדר בר אברהם צבי ריל פרייען

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה חי', ובעולם האמת
אקוה לא כי יבישו בי תומכי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

מלליצי יודעך

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יהואל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ויאמר אליו אל תשלח ידך אל הנער ואל תעשה לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני. יש לבאר במה שאמר לו הש"ת 'כי עתה ידעתי', והלא כבר קיים אברהם אבינו הרבה מצוות ומעשים טובים. ועוד יש לדקדק במה שאמר 'ולא חשכת את בנך את יחידך ממני', שלכאורה היה די לומר 'ולא חשכת את בנך את יחידך', דתיבת 'ממני' הוי יתור לשון. ונראה לבאר דהנה אברהם היה כולו חסד והיה מטיב תמיד לכל העולם, ומשום כך היה אפשר לומר שזה גם הטעם שהוא צדיק לפני הש"ת, כי זהו טבעו ומזגו שאינו יודע לעבור על דעת חברו ולעשות נגד רצונו, וכל שכן שלא יעבור על דעת בוראו, ואין שמירת המצוות אצלו מחמת יראה או אהבה להש"ת, וא"כ אין ראוי להחזיק לו טובה על מעשיו ולהרבות שכרו כל כך. לכן הקב"ה ניסה אותו בניסיון קשה זה, שצוה אותו לשחוט את יצחק בנו, שזה מעשה אכזריות גדולה לעשות כן, וכשראה הקב"ה שנזדרז אברהם לעשות רצונו, היה בזה הוכחה גדולה שכל מה שפעל ועשה עד היום לא היה זה מחמת טבעו ומזגו, אלא רק מצד היראה ממנו יתברך שהיתה תקועה בלבו. וזה מה שאמר הכתוב הכא 'עתה ידעתי', אף שכבר מקודם היה עושה מצוות, מכל מקום עתה נודע שכל מה שעשה עד הנה היה מחמת יראתו ומלפניו ולכבודו יתברך, והיה בזה אמת שלא עשה מחמת טבעו. ומשום כך הדגיש לומר 'ולא חשכת את בנך ממני', והיינו שנודע עתה שכל מה שעשית בקיום המצוות והמעשים טובים הכל רק מחמת כפי שלא חשכת את בנך ממני, שבזה בודאי שעשית כן רק מחמת הציווי שלי ולא מחמת שתמיד אתה עושה רצון חברך, שהלא מעשה אכזרי כזה אין אדם עושה בעבור רצון ובקשת חבריו. (זרע שמשון פרשת בראשית אות ט').

מליצי יושר מול מגיד פשע זייט מנדב פאר "מליצי יושר" 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

לע"נ הרה"ק ר' לייב בעל היסורים זצ"ל יא"צ ט"ו חשוון

וירא אליו ה' וברש"י: לבקר החולה. ויש מפרשים שדייק כן מדלא כתיב שום דיבור בהך 'וירא אליו ה' והקשה הרא"ם, דהרי אמרו (שבת כזז.) דגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה, משום שהשכינה המתינה עד שפטר האורחים, ואח"כ אמר לאברהם על עסק סדום ועמורה, ואם כן היה שם אמירה בענין סדום ועמורה, ע"ש.

ונראה דלא קשיא מיד, דהא אברהם הוא שביקש ממנו יתברך 'אל נא תעבור', ומשמע שאברהם נתייירא פן תסתלק השכינה, ולמה נתייירא, שהרי כיון שמסתמא בא הוא יתברך על עסק איזה דיבור והודעה, א"כ מסתמא לא היתה השכינה מסתלקת בטרם ידבר הוא יתברך אשר זמם. אלא ודאי מוכרח לומר דכוונת התגלותו יתברך הוא לבקר החולה, שאם בשביל הודעת דינו של סדום לבד, היתה השכינה מתגלית אחר שפטר האורחין, ולמה הקדים הוא יתברך להתגלות לו ולהמתין עד ידבר דבריו על אודות סדום, אלא ודאי לבקר החולה בא. (מעייני החכמה ב"מ פו.)

'מעגלי צדק' על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעוש: תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותוושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים. וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצר למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניו.

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. הקשה בעל הטורים, ד'ראה' הוא לשון יחיד, ו'לפניכם' הוא לשון רבים. ורש"י פירש 'האמורות בהר גריזים'. ופירש השפתי חכמים וז"ל: רצה לתרץ והלא הקללות נאמרו לעיל בפרשת בחקותי ולקמן בפרשת כי תבא, [ואיך אמר 'נותן לפניכם היום']. ומתרץ רש"י 'ברכה וקללה האמורות בהר גריזים', ופירוש 'נותן', היינו דמסדר לפניכם היום, עכ"ל השפתי חכמים.

ולפ"ז קשה מה מורה תיבת 'היום' את הברכה אשר תשמעו, ולמה לא נאמר בלשון תנאי 'אם תשמעו'. [ד'היום' מורה דנותן היום ברכה, ובאמת הברכה נאמרו בהר גריזים, וכאן אומר הכתוב רק התנאי שצריכים לקבל הברכה].

ופירש האברבנאל, דזהו עיקר הברכה - 'אשר תשמעו', כי אין גדול מזה מי שזוכה לשמוע בקול ה' ולשמור מצותיו ולעבדו בלב שלם, אשר המלאכים מצפים ליום שירשו לעבוד השי"ת, [ולכן לא אמר הכתוב בלשון תנאי 'אם תשמעו', אלא 'אשר תשמעו', דכוונת הכתוב הוא: 'אנכי נותן לפניכם היום ברכה וגו' כאשר תשמעו אל מצות ה', דזה גופא הברכה, עכ"ד האברבנאל].

ולכן פירש רש"י (לא מצאתיו) מה שאמר דוד המלך 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש', שאין לי תכלית אחר בבקשתי רק לשבת בבית ה', [דזה גופא הברכה]. וכן אמר דוד המלך 'אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי', [דהלשון 'ירדפוני' בא לרמז] שאני בורח מטוב וחסד עוה"ז, [דטוב וחסד של עוה"ז רודף אחרי, ואני בורח מזה, כיון שאין זה לתכלית, רק עיקר חפצי הוא 'שבת בבית ה'. אמנם זה מדריגה גדולה שלא יחפוץ בשום שטר, רק העבדות בעצמו. (מעגלי צדק).

לאברהם נדמו כערביים ולא כמלאכים. ויראה לפרש על פי מאמר החכם בקהלת 'לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו', והענין הוא, כי בלב יש ב' חללים, בימינו משכן היצר טוב שהוא מלא רוח, ובשמאלו החלל מלא דם, לכן אמר 'ולב כסיל לשמאלו' במקום ריבוי תאוות ודם, והחכם לבו לימינו, דהחכם מגביר כח הימין ויצר טוב. והנה המזון ידוע שהוא מורכב מגשמי ורוחני וכמו שפירש האר"י ז"ל הפסוק 'כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם', שהנשמה מתקיימת בגוף על פי הניצוצי קדושה שבתוך המאכל, ולזה אמר 'ולחם לבב' אנוש יסעד' שסועד שני הלבבות, השני חללים, האחד שמלא רוח שהוא משכן לנפש הרוחניות, והשני הוא החומריי שבא מכח השמאלי ומלא דם. והנה בוודאי בתורה שנאמר לגבם, יצדק לפי האמת [הלשון 'לבכם'], כיון שאין יצה"ר שולט במלאכים, לכן הסעודה היא נגד הרוחניות לבד. ואולם לאברהם שנדמו לו לערביים ולא היה בהם כח ליזון מן הניצוצין, ועיקר אצלם הלב חלל השמאלי שמורה על כח התאוה שבשמאל שאין בהם כח רוחניות, ועיקר הלב הוא הגשמי, א"כ יצדק נמי לפי סברת אברהם מה שאמר 'לבכם'.

[דממה נפשך יצדק אמירת 'לבכם', אי משום שהם מלאכים, וכל אכילתם מצד חלק הטוב, ומצד לב חכם לימינו. ואי משום שהם ערביים וכל אכילתם מצד חלק הרע לב כסיל לשמאלו].

לע"נ הרה"ק ר' שלמה מטשארטקוב ב"ר נחום מרדכי זצ"ל יא"צ ט"ו חשוון

תדיר ומקודש, ומעלין בקודש. הקשה השאגת אריה (סי' כ"ח), דלמה מתעטפים בציצית שהיא תשמישי מצוה, ואח"כ מניחים תפילין שהוא תשמישי קדושה, הא תפילין הוא מקודש, והיה צריך להיות קודם לציצית אף שהם תדיר, דמקודש עדיף מתדיר.

ויש לתרץ, דמה שמקודש או תדיר עדיף להקדים, היינו רק במקרה שאם נעשה את המקודש לא נעשה את התדיר, או להיפך, בזה האיבעיא בגמ'.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה

שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - יען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקה בלייבט מקה"!

gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה

במהדורה מפורטת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בתנויות הספרים המובחרות הפצה ראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין והרב יצחק מייזניק שליט"א 347-322-0000

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר: בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמתי (ספר מנחם ציון). תפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

תולדות האבני נזר זי"ע

כ"ק אדמו"ר השם משמואל זי"ע נשא בזיווג שני הרבנית מרת מירל בחודש טבת תרס"ג, הרבנית מירל נמלה עול הכית כולו ואת חינוך ילדי השם משמואל הצעירים מזיווג ראשון שנותרו יתומים מאמם, בשנים הראשונות לאחר נישואיהם הם לא נפקדו בזש"ק, והדבר גרם לה להתמרמרות, והיא נהגה להשיח דאגתה לפני המותה הרבנית שרה צינא ע"ה בת השרף מקוצק זי"ע.

המותה יעצה לה להיכנס לפני ראש השנה אל חדר המיה האבני נזר זי"ע ולהזכיר עצמה לפניו, והיא אמנם עשתה כך, המותה נכנסה לחדר פנימה, והיא נשארה לעמוד בפתח. הרבנית שרה צינא התחילה לטעון כלפי בעלה האבנ"ז 'בלתינו צודקת! וכי מה היא רוצה? היא רוצה בן זכר! והרי לשם כך נישאה לאיש קשיש ממנה בשנים, הרחמנות היא עליה, ולא עליו שכבר זכה להעמיד דורות'.

האבנ"ז בירך אותה ואמר לה שלא תדאג, יהיו לה בעז"ה בנים, וצויה עליה שתרכבה בצדקה ביהוד כגופה שתעזור לעניים ולחולים ככל שתוכל.

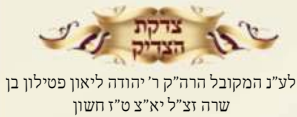
הרבנית מירל קיימה את הציווי ככל יכולתה, לא עברו ימים רבים ונודמן מקרה אשר היא ראתה בה אות מן השמים, באו וסיפרו שכבית המדרש על הספסל שוכב איש חולה עני עובר אורח, בגדיו קרועים וכולו מלוכלך, עד כי קשה היה להתקרב אליו. כששמעה זאת, אמרה לעצמה: 'הנה זהו בשבילי'. הכניסה לבית המדרש קערה עם מים חיים, ודאגה עד אשר ירחץ את גופו, אח"כ הביאה מביתה בגדים משל בעלה השם משמואל להלביש אותו מכף רגלו ועד ראשו, הציעה לו מצעים בעזרת נשים ונתן לו לאכול ולשתות.

אותו עני בירכה שתזכה להוושע ככל מה שצרכה, וכעבור יומים הבריא והמשיך בדרכו. באותה שנה נפקדה בכך זכר, הוא בנה הר"ר אהרן ישראל ז"ל בעל מחבר ספר 'נאות הדשא'.

(זבחים צ:): הי מינייהו עדיף. אבל בציצית ותפילין אף לאחר שהניח תפילין, הציצית נשאר עליו ומקיים שתיהם, א"כ שפיר דמי לאקדומי לציצית קדושה קלה, ואח"כ תפילין שהוא מקודש משום 'מעלין בקודש', דאיך נעשה מקודם החמור ואח"כ הקל. (נאות הדשא ח"ב עמוד שמ"ד).

שהכל ברא לכבודו. על המניעות שמונע האדם מלעסוק בתורה ומצוות, יתחזק בכל מאמצי כוחו ויטלקן מעיניו ויעסוק בתורה ובמצוות, אזי אם עושה כך, נעשות מהמניעות טובות, כי נאמר 'שהכל ברא לכבודו', וא"כ היתכן שיברא הש"ת מניעות שהוא מניע את האדם מתורה ומצוות. אך הן באמת טובות, רק האדם צריך לסלקן מחושיו ולעסוק בתורה ועבודה, אז יראה בעיניו כי יעשה מהן טובות. (נאות הדשא ח"א עמוד רנ"ה).

הבדלה. מבואר בפסחים (דף קג:) דענין הבדלה הוא שמלוה המלך. ונראה דלוייה היא לשון חיבור כדכתיב 'הפעם ילוה אישי אלי', דע"ל הבדלה מאירה בחינת שבת בכל השבוע.

לע"נ המקובל הרה"ק ר' יהודה לאון פטילון בן שרה זצ"ל יא"צ ט"ז חשוון

וירא אליו ה'. בתנחומא כאן: ילמדנו רבינו כמה ברכות מתפלל אדם בכל יום וכו'. ולכאורה אין לו שום שייכות לפרשה זו וכו'. אך הענין, שבפרשה זו מצאנו תפילה ראשונה שהתפלל אברהם אבינו ע"ה על סדום, שדורות הראשונים לא ידעו כלל ענין תפילה שיתפלל אדם לשנות הגזירה, ונח ששמע שעתיד הקב"ה להביא מבול לעולם, לא עלה על דעתו להתפלל לבטל הגזירה. ואברהם אבינו ע"ה כיון שגילה לו הש"ת עונש סדום, התפלל עליהם. ואף אברהם איתא בזוה"ק (ח"א קלז:): שלא מצינו שהתפלל על בנים, ורק ביצחק כתיב 'ויעתר יצחק'. ואף דאמר אברהם אבינו 'הן לי לא נתת זרע', והוא לאו בגין צלותא הוי, דלהתפלל על עצמו לא עלה על דעתו, רק בפרשה זו מצאנו תפילה הראשונה שהתפלל אברהם אבינו על אחרים והיינו על סדום.

ותפילה הוא חלק ישראל, כמו שנאמר 'כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כה' אלהינו בכל קראנו אליו'. ואף שהתפלל שלמה המלך ע"ה 'וגם אל הנכרי וגו' ובא והתפלל, אתה תשמע השמים' (מלכים א' ח:מא), היינו שישמע הש"ת מפני קידוש ה', כמו שנאמר (שם) 'למען ידעון כל עמי הארץ את שמך', [אבל באמת התפילה שייך רק בישראל], דהאבות חידשו התפילה. וכמו שאמרו (ברכות כו:): 'תפילות אבות תיקנום'. ואברהם ויצחק נקראו ג"כ 'ישראל' כמו שאמרו בבראשית רבה (ס"ג, ג') ועיקר תפילה ביעקב דכתיב 'הקל קול יעקב', קולו של יעקב נשמע בבתי נכסיות.

ובפרשה זו 'וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם', שזמה נלמד בגמרא (שם בברכות) שתיקן אברהם תפילת שחרית, והתפילה הראשונה שהתפלל אברהם אבינו ע"ה היה על סדום. ואף שידע הש"ת שלא יפעול בתפילתו, שלא ימצא אף עשרה צדיקים, מ"מ הועילה תפילתו להציל את לוט שממנו יצא דוד המלך, ודוד המלך ע"ה שורש התפילה שנאמר (תהלים קט:ד): 'ואני תפילה' והיה שליח עבור של כלל ישראל, ועל כן פתח המדרש בתנחומא פרשה זו מענין התפילה.

לע"נ הג"ר נפתלי סימון ב"ר שלום זצ"ל יא"צ י"ח חשוון

וירא אליו ה' באלוני ממרא. וברש"י: הוא שנתן לו עצה על המילה לפיכך נגלה אליו בחלקו. ויש לפרש בהקדם מה שיש לבאר על מה שנטל אברהם אבינו עצה על המילה, ונראה לי דבאמת לא היה צריך אברהם עצה כלל, רק למד מהקב"ה, דכמו שהקב"ה נמלך הגדול בקטן, וכפי שפירש רש"י על הפסוק 'נעשה אדם', שמכח ענותנותו של הקב"ה נמלך עם המלאכים, ולא נמנע הכתוב מללמד דרך ארץ ומדת ענוה שיהא הגדול נמלך ונוטל רשות מן הקטן ע"כ, והכי נמי אברהם ממדת קונו יש בו ונמלך בממרא, אף שלא היה לו צורך בזה. ויש לומר כי לכן בפעם הראשון נגלה אליו ה' באלוני ממרא להראות שהוא הוא הדרך הישרה לאלהים ולאנשים, ודבר זה נלמד גם

ואמר לאברך אחד שהזכיר עצמו לפניו שצריך להנצל מעבודת הצבא, והשיב לו שאם יחשוב כלום בזה ויטלק הדבר מראשו ממחשבתו ויעסוק בתורה כמקדם, ודאי ינצל.

סגולה פאר ערליכע קינדער
סגולת אריה"ק כהרדכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.
וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- ת"ח ויר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יארן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייאט, באנאמט, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענע קייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיערות. די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוק אויך דעם מקבילדיגע אופן פון **מסן דורות ישרים** וועט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אריה"ק האר. יצחק הלב (אבני צור) ז"ל הארץ צו ארישקייט, שיהיפך לב לשמים לטובה (ספרוטיש' די גאנצע מענטש), תורה מלאים (העשט וועגן חסידות), מקען עס געבט פון מעשה.

פאר פרייט רופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערע פון מכן דורות ישרים זאגן:

- מין קינד איז געווארען א אברעג אברעג מענטש עד לירענט ענדיגען א מסכתא מען וויל
- מין זון בעהט מיר יוזעק מיר אויך 5 מינוט פאר סוף ווען קריאת שמע
- מין יצחק האט אריינגעלייגט א פילטער
- אין האב נישט געהאט קיין נעמח פארעם, נישט וויסנדיג וואס מין בחור טוהט
- כהאב געהאט מיט הצלחה מיט מיינע קינדער נאכען מנרב זיין פאר מין חברים קינד

* ואמר האבנ"ז על עצמו, דבימי נעוריו היו לו גם כן מניעות גדולות אין לשער, ולא השגיח על זה, רק עסק בתורתו ועבודתו יותר ויותר, וב"ה כי נעשה מהן טובות.

הופיע

כרך מספר מסדרת

חידושי רבינו חיים הלוי

על הרמב"ם

עם מורשת הגר"ח

כרך שני

כרך חדש

כולל מבואות, ציונים, עיונים, כותרות, מקורות ומילואים

מהדורה מושקעת ומורחבת

בכרך זה מופיע:
• הלכות המין ומצוה • נדרים • שמיטה ויובל • ביאת מקדש • תמידן ומספין

כרך שלישי - נמצא בשלבי עריכה

כמו כן הופיעו
בזדפסה שניה כרך הראשון שנתקבל בחיבה יתירה בעולם התורה כולל הלכות:
• תפילין • שבת • יבום וחליצה • מאכלות אסורות • תרומות • קרבן פסח • מעילה

להשיג בכל חנויות הספרים המובחרות

הפצה ראשית בארץ: ספריית - אדום גיטלר • בח"ל: עם הספר - לעווין
מכון מורשת הגר"ח • moresheshagach@gmail.com

וכנלמד מקראי בברכות שם, רק שתיקנו בפירוש לזרעם אחריהם ולדורות הבאים שיתפללו הג' תפלות, וכן מבואר בהדיא במדרש משלי (פרשה כ"ב): אל תסג גבול עולם אשר עשו אבותיך, אם ראית מנהג שעשו אבות אל תשנה אותו, כגון אברהם שתקן תפלת שחרית, ויצחק מנחה, ויעקב ערבית, שלא תאמר

אף אני אוסיף תפלה אחרת, שנאמר 'אשר עשו אבותיך', לא עשו להם בלבד אלא לכל הדורות עכ"ל. וכיון דתיקנו בפירוש לדורות הבאים, לא שייך ביה אין למידין מקודם מתן תורה. ורק באבילות שבעה הוא דאמר בירושלמי (מ"ק פ"ג ה"ה) דממאי דכתיב 'ויעש לאביו אבל שבעת ימים', אין ללמוד על עכשיו, משום דזה איננו תיקון לדורות הבאים בפירוש, ורק דכתיב שיוסף עשה כן, ולכן אין ללמוד מזה על עכשיו, דאין למידין מקודם מתן תורה וזה פשוט.

והנה צ"ע קצת מדרש משלי הנ"ל, דלמה ליה קרא ד'אל תסג גבול עולם', הא בלאו הכי יש כאן איסור מפאת 'בל תוסיף', [דמוסיף על הג' תפילות] וכמ"ש הראשונים ז"ל בפ"ג דברכות. ודע, דמדרש הנ"ל דחשיב הוספת תפלה 'הסגת גבול' התפלות, מוכח דהוספה בדבר, חשוב עקירת הדבר, וכסברת הלחם משנה (פ"ב ברכות ה"ח), והארכתו בו בקונטרס שב דנחמתא אות ג'. (בית האוצר מערכת א-ב כלל א' אות ז').

לע"נ הגר" אהרן עבוד ב"ר אליהו עבוד זצ"ל י"א צ"כ א"א חשון.

וירא אליו. ופירש"י: לבקר את החולה. וכתב בספר רחשי לב, וז"ל: יש ללמוד מכאן שצויות ביקור חולים הוא דוקא לבוא ולהתראות להחולה, אבל אינו יוצא בזה ששואל עליו מאיש אחר, ואפילו אם בא אל החולה וראהו כשהוא ישן, ג"כ אינו יוצא בזה מצות ביקור חולים, רק דוקא אם החולה יראהו ג"כ, כי בזה שהחולה רואה אותו ששואל בשלומו ינהג מזה ותנוח דעתו עליו, דהא הכא הלא הקב"ה רואה

מהשראת השכינה לבשר ודם, דבמקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו להיות שוכן בתוך עמו.

לע"נ הגר" אברהם יעקב ב"ר ישראל מודכי טייטלבוים זצ"ל י"א צ"כ א"א חשון

המלט על נפשך אל תבט אחריו. אם תרצה להציק נפשך משחת, אז אל תסתכל במעשים טובים שכבר עשית, כי אל תאמין בעצמך שלא יהיה ח"ו חטא אחד מאבד טובה הרבה ר"ל, וזה 'אל תבט אחריו', כי אם תביט לפניך לבקש להתחנן תמיד על העתיד.

ויהי בשחת אלקים את ערי הכנר ויזכור אלקים את אברהם וישלח את לוט מתוך ההפכה. מוכח בזה, כי זכות קרובים ממשיעין, כי 'זכות אבות' הוא לאו דוקא מן אבות דוקא, כי אם גם קרוב צדיק מגין על משפחתו, דהא לוט היה רק קרוב של אברהם, וניצול בזכות אברהם אבינו, על דרך דכתיב 'או דודו או בן דודו יגאלנו'. והכי נמי אפשר לומר דגם מדינה של גיהנום ניצל כהאי גוונא, אם יש לו קרוב אשר הוא צדיק, צדיק שהוא קרובו גואלי.

לע"נ הגר" נחום ב"ר אריה צבי פרצוביץ זצ"ל ר"י מיר י"א צ"כ א"א חשון

וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה'. אמרו (ברכות כו:) תפלות אבות תקנום וכו', אברהם תקן תפלת שחרית שנאמר 'וישכם אברהם בבקר'. וקשה דאין יש חיוב תפילה מכח האבות, הרי זה לימוד מקודם מתן תורה. ועיין תענית (כח). דאמרו דכיון דתפלות אבות תיקנום, לכן קרי להו הש"ס התם 'דברי תורה', ואילו תפלת נעילה דהוא רק תיקון חכמים, קרי לה 'דברי סופרים', ע"ש ברש"י. וקשה דמאי מעליותא דתיקון האבות, הא אדרבה, הא אין למדין מקודם מתן תורה, ואי משום שחכמים דאחרי מתן תורה ציוו לקיים תיקון האבות הזה, א"כ זהו שוב רק חיוב חכמים כתפילת נעילה. וצריך לומר, דתפלות היה בקבלה לחכמים שלא לבד שהאבות בעצמם התפללו

מוסרי הגר" אלהן יוסף הרצמאן זצ"ל
'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלהן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דיין'

כשיש ספר פרטי בבית שמובטחים שג"כ מוחר יהיה הספר ברשותו, לא לומדים בו כל כך כמו ספר הנמצא בהשאלה שמחוייבים להחזירו לאחר זמן, ועל כן מנצלים את שהותו. דוגמת כך צריך לנצל את הנשמה שגם היא אצלנו רק בהשאלה, ומחוייבים להחזירה לאחר זמן, וכפי שאנו אומרים יום יום 'אלקי נשמה שנתת בי טהורה היא וכו' ואתה משמרה בקרבי ואתה עתיד ליטלה ממני'. ויש שתי סיבות המונעות השגת התועלת מאמירה זו. (א) ההרגל לשים לב להתבונן במה שאומרים, מוחק את רושם ההתעוררות ועל לא משפיע מה שאומרים 'ואתה עתיד ליטלה ממני'. (ב) כל מה שמחייב עבודה למעשה, לא כל כך מהר מקבלים ללב, כי אדם מטבעו אינו אוהב אחריות של התחייבות למעשה, ועל כן קשה לו לשנות קצת את הטבע מאתמול ולהתקדם הלאה בשבירת המדות עד שיבקע כשחר אורו. מפני זה ישנם ג"כ שאינם ששים ללימוד המוסר, כי הוא מחייב למעשה. מספרים על פתי אחד ששאל את חברו 'למה פניך רעים', ענה: שרואה החשבון שלו הוכיח לו שהוא בגרעון ועלול לפשיטות רגל. יעץ הפתי: 'תפטר אותו!'

אפשר למסור נדבות להוצאות הגליון בקנדה
להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א
438-875-5478
אימעיל 2792034@gmail.com
גבאים ושמשים בקנדה, שרוצים לקנות זכותים בלי שיעור ע"י הפצת הגליון
בבתי מדרשיהם, יתקשרו להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א

² וראה בחסד לאברהם (מעין שלישי נהר כ"ג) שכתב וז"ל: קבלה בדינו שתיית המתים יהיה בא"י מ' שנה קודם התחיה אשר בח"ל, אמנם כל מי שנפטר בח"ל ויש לו ממשפחתו קרוב שם בא"י שהוא חייב באבילותו הן איש או אשה, יש בו כח ביד הקרוב ההוא אשר בא"י להחיותו.

ספר מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה, מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עווננו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. נ"ל בעז"ה לחבר סיום התורה עם תחלתה, ע"פ מאה"כ "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום" (דברים ד ד). כי התורה הקדושה נקראת "עץ חיים" (משלי ג יח), "אילנא דחיי" (הקדמת הזוהר [דף יא א]). וזש"ה ישראל וס"ת של בראשית ברא אלקים, גמ' ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום [עה"כ].

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. נ"ל בעז"ה, כי הנה ידוע מאמרם ז"ל "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" (בראשית ב ד) - באברהם בראם, שבזכות אברהם בראם (בראשית רבה יב אות ט; תנחומא ישן פ' לך ס' ד). וזה שמרומז בתוה"ק בתחלת הבריאה, **בראשית ברא עם ג' כוללים של ב' תיבות והכולל, גמ' אברהם במילואו, כזה: אל"ף בי"ת רי"ש הא"מ"ם, שבזכותו ברא אלקים את השמים ואת הארץ.**

ויודע את החולה ומחלתו, ועם כל זאת נתראה אל אברהם ושאל בשלומי, עכ"ל.

ולעניות דעתי אין מכאן ראיה, דבאמת הקב"ה רואה הכל, אבל אין הבריות מרגישים בראיה זו, דאם היו מרגישים באלקות, היו בטלים ממציות כמלאכי השרת, כמו שכתב בתניא (אגרת הקודש אות כג) דאם היה נמצא מלאך במעמד עשרה מישראל, היה בטל ממציותו מגודל אור השכינה השרה

שם. ועל כן הוצרך להתגלות לאברהם אבינו ע"ה, שיראו הכל וירגישו שהקב"ה בא לבקרו. משא"כ הבא לבקר את החולה ומצאו ישן ושאל על מצבו, וכשיתעורר החולה יגידו לו שפלוני בא לבקרך ושאל עליך, אז החולה נהנה מזה כאילו הוא עדיין שם ויצא ידי מצות ביקור חולים, כן נראה לעניות דעתי להלכה.

לע"נ הג"ר אהרן עבוד ב"ר אליהו זצ"ל יא"צ כ"א חשוון

וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה. לא משום נטילת רשות, ולא בגלל שמוע חות דעתו של אברהם אמר הקב"ה 'המכסה אני מאברהם אשר

לכבוד מערכת מליצי יושר

רציתי לשאול מה שהבאתם בגליון תרומה תשפ"ב מה שכתב בארץ צבי (מועדים עמוד מ"א) דאופן איך שתפילת הצדיק מועיל לבטל הגזירה ולא יצטרך ליסורים, הוא משום דהא דיסורים מכפרים, אינו עצם היסורים, רק הגזר דין שגזרו עליו שיענש ביסורים מועיל כבר לטהרו מעונותיו, כי גזר הדין לבדו הוא כבר תשלומין על חטאו, דמיד שנפסק הדין, נתבטל כבר המשחית שנברא מחטאו, והא דמקבל אח"כ יסורים, אינו כדי לטהרו מעונותיו, רק מתוצאה של הגזר דין. לכך מועיל תפילה, שינצל מיסורים, כי כבר נטהר מעונו, והמקטרג שנברא מעונו כבר נתבטל ע"י הגזר דין, ורק נשאר עליו עונש בתוצאה מהגזר דין, ולזה מהני תפילה לבטלו, עכ"ל ארץ צבי.

הנה משהו חסר כאן, אי אפשר דבר כזה דהא דיסורים מכפרים, אינו עצם היסורים, רק הגזר דין שנגזר עליו, זה דבר שלא שמענו מעולם. וגם הרי הבאתם בגליון ר"ה תשפ"ד מהרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע, שכתב בנוגע חייבי כריתות ומיתת ב"ד שאמרו חז"ל דתשובה ויוה"כ אינם מכפרים אלא עם יסורים, דהקב"ה מחליף היסורים, ביסורים קלים, כגון שנהפכה חלוקו, ע"ש. ולא כתב דהקב"ה מבטל היסורים ע"י שצדיק גוזר ומבטל הגזירה. אם יש לכם תשובה ברורה נא לכתוב בגליון להבהרת הענין.

מ.מ.וו. קרית יואל

תגובת המערכת

יש כאן עירבוב מושגים! יש שני ענינים: (א) יש יסורים שבאים בתורת 'גזירה' שנגזר על האדם, וגזירה זה יתכן אף על שאר עבירות שאינם מכלל חייבי כריתות ומיתות ב"ד, כמו שאמרו (ברכות ה.). אם רואה אדם שיסורים באים עליו יתלה בביטול תורה. ועל יסורים שבאים מכח 'גזירה', על זה אמרו חז"ל 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים', ועל זה ביאר הארץ צבי האופן שתפילת צדיק מועיל לבטל הגזירה, כי זה משום דאין היסורים באים כדי לכפר, רק זה בתוצאה מהגזר דין. (ב) יש יסורים שבאים על האדם בתורת 'כפרה', כגון חייבי כריתות ומיתת ב"ד, דאין זה 'גזירה', אלא זה תהליך הכפרה, דאינו מתכפר לו אלא בג' דברים ביחד - תשובה ויוה"כ ויסורים. ובזה כתב הרה"ק רבי צדוק זי"ע, דגם ביסורים קלים, אפשר לו להתכפר, וכמו דמצינו 'קרבן עולה ויורד', דעני מתכפר במנחה. ועל יסורים שבאים על האדם בתורת 'כפרה', לא שייך הכלל ד'צדיק גוזר והקב"ה מקיים', דאין כאן גזירה שצריך לבטל. אלא על זה שייך מה שאמרו חז"ל 'מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים', דהחכם מבקש עליו רחמים להחליף היסורים - ביסורים קלים. ויש חילוק נוסף בין יסורים שבאים בתורת 'גזירה', ובין יסורים שבאים בתורת 'כפרה', דכדי לבטל 'גזירה', מצינו בתנ"ך ובחז"ל דזה הוא ע"י 'תעניתים'. ואילו כדי שיהיה לו 'כפרה' בלי יסורים, הוא גם ע"י 'סיגופים', כמו שכתב באגרת התשובה (פ"א) וז"ל: מה שכתב ביואל 'שובו עדי בכל לבבכם בצום ובבכיל', היינו לבטל הגזרה וכו', וזהו הטעם בכל תעניות שמתענין על כל צרה שלא תבא על הצבור. [ואילו] מה שכתבו בספרי המוסר וכו' הרבה תעניות וסיגופים לעובר על כריתות ומיתות ב"ד וכו', היינו כדי לינצל מעונש יסורים של מעלה ח"ו, וגם כדי לזרז ולמהר גמר כפרת נפשו.

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א
זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

איר קענט באשטעלען פאר שבת באווארסען-שבע ברכות-בר מצוה
א ספעציעלע גליון מיט די נאמען פון די בעלי שמיחה ארויסגעדרוקט אין דאס פארטיילען ביי די שמיחה אין די זכות פון די צדיקים וועט נמשך ווערען שטענדיג

ואני הכרתי את הגאון רבי שמואל מועד זצ"ל שהתפלגנו הרבה שנים באותו בית כנסת, והיה ידוע לאדם גדול גאון וצדיק עובד ה' מופלג טהור רעיוניים זך הראות, והיה מכיר הרבה דברים נסתרים. וידוע שנהג הוא

וחבריו להניח תפילין בתשעה באב בבוקר, פעם אחת בא רבי שמואל מועד זצ"ל בתשעה באב לתפילת מנחה בביהל"ג, וכשנסתכל על אחד מחבריו, התבטא שאינו רואה עליו את אור התפילין, הלה התנצל בפניו שבאמת החליט היום לא להניח תפילין בבוקר אלא לנהוג כמו כולם.

ובעובדא הנ"ל ראיתי להעתיק מה שסיפר הגאון רבי יעקב אדלשטיין (שליט"א) [זצ"ל] רב דרמת השרון מה שקרה ברוסיה לפני כמה שנה, שת"ח אחד התגלה באותו מקום שהיה יושב ולומד בחייו, הצדיק הגאון הרב ר' נח הלוי מובשוביץ זצ"ל מחבר ספר עולת נח, היה רב בעיר מאלאסטובקה ברוסיה, ולפני כן בעיר סמולביץ, וסיפר נכדו הגאון רבי בנימין מובשוביץ אשר הוא אח של אמו של הגאון הרב רבי יעקב אדלשטיין שליט"א, וכן היה המעשה בביתו של סבו הג"ר נח מובשוביץ, היה מתגורר ישיש גלמוד שהיה לו שם חדר ועסק שם בתורה כל היום, לימים נפטר הישיש, והנה אחרי איזה זמן פתח אחד הילדים את חדרו של הנפטר, ונדהם לראות שוב את הנפטר יושב כמו חי על יד השלחן ולומד גמרא באותו המקום הקבוע לו, הילד נבהל והסתלק, שוב פעם אחרת פתח ילד את החדר ושוב ראה את המנוח לומד וכנ"ל, הם סיפרו את הדבר להרב נח, ואז נכנס הגאון אל החדר ובראותו את הנפטר אמר לו אני מבקשך שלא לבוא עוד כאן כי זה מפחיד הילדים, ומאז לא הופיע שוב.

מהם את דרכי חייהם ומעלליהם, ואין להם תקנה אלא להעבירם מן העולם, כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, הודעתיו את תמצית הדין שנידונו בו אנשי סדום, למען אשר יצוה את בניו אחריו שישמרו לעשות 'משפט' כשאפס התקוה, והשעה צריכה לכן. 'וצדקה' וסבלנות כל זמן שיש זיק תקוה שיש תיקון לחטאתם.

ליכות מ.ב.פ.ר. להצלה בכ"ע

צדיקים לאחר פטירתם חוזרים למקום שלמדו בתורה בחייהם. מבוואר בזוהר הקדוש (פרשת פנחס) שצדיקים אחר מותם, בכל מקום בעוה"ב שנתחדש בו לצדיק דבר תורה, כאשר הוא כבר בעוה"ב, הוא פוקד אותו מקום ובא אליו, וכ"ש כאשר נמצא בו צדיקים שאומרים בו דברי תורה. ואמרתיה להביא כאן מה שקרה בזמנינו, באחד משכונות ירושלים היה יהודי ת"ח מגיד שיעורים בבתי מדרשות, במקום אחד היה אומר שיעור בגמ', ובבית הכנסת אחר היה מלמד מדרש, ובעוד בית המדרש הלכות, שמו היה הרב ישראל כהן זצ"ל, הוא נפטר לעולמו, ויהי ביום השלושים לפטירתו, והגאון רבי שמואל מועד זצ"ל שהיה מפורסם לגאון וצדיק, בא לבית הכנסת שהיה מתפלל בו הרה"ג רבי ישראל כהן, ורואה שהרב ישראל כהן נמצא בבית הכנסת על הסטנדר שהיה לו בחייו, ולומד שם כמו בחייו ממש, ובבית הכנסת היו עוד ג' אנשים ולא ראו כלום, והרגיש הגאון ר' שמואל מועד שהם לא רואים כלום, ושאל אותם האם אתם רוצים לראות דבר מיוחד, והשיבו כן. אז ר' שמואל מועד זצ"ל עשה תנועה עם ידו, והשלושה אנשים ראו את הרב רבי ישראל כהן שנפטר לפני חודש יושב על מקומו ולומד, אז אחד מהם התעלף על המקום, אחד ברח החוצה, ואחד מהם היה לו כח ונשאר בבית הכנסת. אני שמעתי מעשה הזאת מכמה אנשים נאמנים, ויום אחד סיפרתי המעשה הזה בכולל, ואברך אחד שמע ממני המעשה, אמר לי שסבא שלו היה אחד מג' אנשים בבית הכנסת, והוא זה אשר ברח החוצה מפני הפחד שקיבל, ושמו היה רבי יעקב.

ואנו רואים שמה שכתוב בזוהר שצדיקים אחרי מותם, בכל מקום שנתחדש בו לצדיק דבר תורה, כשהוא בעוה"ב, הוא פוקד אותו מקום, הוא גם בזמנינו אותו הדבר ממש. אלא שלא תמיד יש זכות לכולם לראות אותם, רק אנשים מיוחדים.

בשורה טובה!
אפשר להשיג הספרים
בקודש חזיתך - שמורות עיני,
ליקוטים נפלאים על עניני צפירת עינים.
עם אפשר להשיג ספרים אלו בפורמט קטן.
מחיר מיוחד לפנהלים ופתעבים.
718-871-6718

מאמר מספר צפנת פענח להרה"ק מופת הדור רבי אליהו גריידיץ זי"ע שכתב דמסוגל מאמר זה להינצל מאויבים

ז"ל: וכפי הזריעה (-לכוין בתפילה הכוונות שכתוב במאמר זה) יש לילך בטח שכן יהיה בעזרת השי"ת הצמיחה מזה. ואולי יהיה סיעתא דשמיא שיהיה עוד הרבה תועלת יותר ממה שאני משער, ויקוים בזה כעין מה דכתיב 'ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה'.

[אות ה']: והנמשל בזה הוא, שבעוד שאין לך ידיעה ברורה אם עומד השונא עליך להטביעך, אז תנוח, ותשים בה' מבטחך, ואמור בתהלים מזמור קי"ח, [דכתיב שם ה'] לי לא אירא מה יעשה לי אדם, ה' לי בעוזי ואני אראה בשונאי' כדי שיתהפך לך לאוהב. וכן נמצא מהרמב"ן [סגולה נגד השונא, והוא] לראות בפני השונא ולאמור בלחש שבע פעמים השם 'אוריאל', ובמקום אחר מצאתי לאמור השם 'נוריאל', וכל אחד נכון הוא.

ולענ"ד יש עצה גם אם השונא אינו במקומו, ואי אפשר לראות את פניו, [ואינו יכול לומר בפניו השם 'אוריאל'], וכן נגד שונא גוי, ושופט, שיאמר באלקי נצור כך: **וכל החושבים עלי רעה, מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבתם, ונא שיתהפך לי לאוהב, וכמו שהיה ליעקב אבינו, דכתיב 'והוא עבר לפניו וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו, והדר כתיב 'וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפול על צווארו וישקהו ויבך', כן יהיה לי גם בלא השתחוויה, רק פעולת יעקב אבינו או, יעמוד לי עתה, שכמו שנתהפך לב עשו על יעקב לטובה, כן יתהפך לב פלוני עלי לטובה.'**

אך כל זה [שכתבתי שאין להתפלל על מפלת השונא, הוא רק] בעוד שלא נודע לך בבירור [שהשונא בא להרע לך], או גם בנודע בבירור [שהשונא בא נגדך], אבל אינו מן הרודפים אותך [להרע לך בפועל], רק שונא [אותך], ומקטרג [עליך]. אבל אם ברור לך שהוא בא לדחותך ממקומך, או להמעיט פרנסתך, שנקרא 'דפסק ליה חיותא' (ב"ק כ:), אז אם עושה כן מתוך שנאתו ורשעתו, [יש להתפלל על מפלתו, אם לית דינא בארעא].

אולם כדי להזהיר שיהיה דוקא ברור לו [שהשונא בא להרע לך, ורק אז יש להתפלל על מפלתו], לכן נקט רבה בר בר חנה המשל 'ציצותא חוורתא, ד'חוור' היינו צבע לבן, הוא היותר מבורר מכל מיני צבע, וכן אמרו (פסחים פא:; נזיר סג.) 'במחוורת לו', ופירש"י 'שתהא ברורה לו'. ועיד"ז אמרו 'מחוורתא כדשינין מעיקרא'. והנה עוד חזינן מדברי רבה בר בר חנה, ממה שמסיים 'ומחינן ליה' (מכים אותו) [בלשון רבים], שלא לבד הנדף יתפלל על מפלת השונא הרודף, אלא כל היודע בבירור [שהשונא בא להרע לחבירו], מחויב [להתפלל על מפלתו] לקיים הדין המבואר במשנה (סנהדרין עג:): 'ואלו שמצילין אותן בנפשן, הרודף אחר חבירו להרגו, ואחר הזכר, ואחר נערה המאורסה'. ויש בתורה אזהרה 'לא תעמוד על דם רעך', ופירש"י: 'לא תעמוד עצמך על דמו, אלא הצילהו. ולמסקנת הגמ' שם ילפינן זאת מנערה המאורסה, והוא [דיש להציל הנרדף] אפילו בנפשו של הרודף, כמו שכתבו התוס' שם ממשמעות הגמ', והוא להדיא ברמב"ם (פ"א רוצח ה"ה), וגם הביא הרמב"ם (הלכה י"ד) דאם יכול להציל, ולא הציל, עובר על לאו של 'לא תעמוד על דם רעך'. [המשך בשבוע הבא].

אהבתנו ואלמדה

אצרות דעת, נפשי וזיוק ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגד"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

כיצד אפשר לאהוב כל יהודי?

הרי ישנם לדאבונינו יהודים רחוקים למאוד, האם גם הם בכלל 'אהבת ישראל'?

מיוחד לימים אלו – מאמר בהיר בענין זה, מחולק לז' שלבים.

אמר: "בן אחי הוא ואני חייב להצילו". אך כשהרגיש שמצבו הרחוני נמצא בסכנה, מיד החליט להיפרד ממנו!

שלב ב'

שלא יצא שרין בהפסדו

והנה לפעמים צריך האדם להגיש את החלק הראשון, ולפעמים הוא צריך להדליק את החלק השני. אך האדם צריך לדעת מדוע אין ביניהם סתירה. כשהאדם חושב שקרוב פירושו אף הוא ימשך אחר דברים שאינם בשביל נשמתו, הרי הקב"ה רק מפסיד מזה. וכפי שאומר הרמב"ם שאין האדם קולט כמה הוא מושפע מסביבתו. נדמה לו שהוא יכול להתחכם ולהרשות לעצמו לשמוע דברים מדברים שונים, עד שיום אחד הוא מגלה שנפל נפילה אחר נפילה בכמה עניינים. לכן הזהיר התנא במסכת אבות להתרחק מן הרשעים. אין זה דבר פשוט. אחד מהיסודות הגדולים הוא, שהאדם יתרחק מן הרע, פן יתדבק בו הרע.

האדם צריך בכל עת לבדוק האם הוא שרוי בסביבה שגורמת לו להתלוצץ ח"ו או לראות מראות אסורות או לשמוע דיבורים אסורים כגון לשון הרע או דברי כפירה, ואם הוא מגלה שהוא שרוי בסביבה כזו, הוא צריך לברוח משם כל עוד נפשו בו! ובאותו זמן - הוא צריך שאהבתו לישראל תהיה כה חזקה, שימסור את נפשו בשביל כל אחד מישראל. ואפילו יפסיד מחמת כן את שחרו, ובלבד שלא יפסיד את קרבת האלוקים! כך איתא במדרש שאברהם אבינו הלך להציל את לוט וחשש שמה מחמת הנס שנעשה לו, איבד את חלקו לעולם הבא. בסדר, ניחא, אבל לא נעשה גוי מחמת כן. לוותר על כל העוה"ב - זה אינו חסרון. אבל להיתפס בדברים שאינם ראויים? - חס ושלום!

לרגל המלאכה ולרגל הילדים

ה'אמרי חיים' הוסיף (ע"פ) שכן היה גם אצל יעקב אבינו. כשעשה בא אליו עם ארבע מאות איש וחייבו ונשקו, ואמר לו: 'נסעה ונלכה ואלכה לנגדך', אמר לו יעקב: 'נראה לי שזה לא יעבוד. יעבר נא אדוני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים. בשביל חינוך הילדים

כי נשבה אחיו, וירק את חניכיו ילידי ביתו וגו' וירדוף עד דן, ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויכסם וירדפם עד חובה וגו', וישב את כל הרכוש וגם את לוט אחיו ורכושו השיב וגם את הנשים ואת העם". ואיתא במדרש שאברהם אבינו חשש שהוא עלול לאבד את כל זכויותיו במלחמה זו, אך מסר את נפשו בשביל לוט ונלחם כדי להציל אותו ואת משפחתו בחירוף נפש. והדבר מעורר פליאה. כאן הוא דוחה את לוט - "איני רוצה שום קשר אתך", וכאן הוא מוסר את נפשו רחנית וגשמית כדי להצילו.

כך נהג כאן, וכך נהג מאוחר יותר כשראה שישמעאל מסכן את מצבו הרחוני של יצחק. הוא גירשו מפניו על אף שהיה בנו ואמר לו: "לך לך לחיים טובים ארוכים ולשלום. לא כאן! לא כאן!". אותו אדם. שתי התנהגויות. היתכן? אכן כשלומדים את הפרשיות האלה לך-לך וירא, רואים אצל אברהם אבינו שתי תכונות סותרות. מצד אחד רואים את הרחמנות שלו המתבטאת בהתמסרותו לכל אחד, לא רק בנוף, אלא גם בנפש, כשהוא מקרב כל אחד ומסביר שיש מנהיג לבירה. ומצד שני רואים את ההיפך ממש. הוא משלח את בנו - "לך מפנה. אינך יכול להמשיך להיות כאן".

לא במחיר המצב הרחוני

וההסבר בזה - והוא יסוד נפלא הנוגע לתקופתינו זו - אומר הר"ק האמרי חיים זי"ע (ליקוטים לפרשת וירא) - כי כשמדובר במצב של סכנה, אין עצה ואין חכמה ואין תבונה. האדם מחויב להתרחק מן הרשעים ומדברים שאינם ראויים, כי הם עלולים להשפיע עליו ולדרדרו רח"ל. אסור לו לאדם להישאר אפילו רגע אחד במצב שהוא מרגיש שהוא נופל ממדרגתו הרחנית. ועל כך ידועים דברי הרמב"ם שכל אדם, בלי יוצא מן הכלל, מושפע מסביבתו. אברהם אבינו אמר לאורח שבא לאהלו: "אקרבו, אתן לך לאכול ולשתות וללון, ואדבר עמך על רבנו של עולם. אך ברגע שאתה תתחיל למכור לי את השקפתך, לא אוכל להיות אתך ואצטרך לשלח אותך".

כמזחה הזה יש גם בספר 'אמת ליעקב' מהגאון רבי יעקב קמיניצקי זצ"ל. אברהם אבינו מסר את נפשו ללוט בלי שום היסוס, וסיבת הדבר, כי ברית אחים ביניהם. אברהם אבינו

בפרשתנו אנו קוראים על אברהם אבינו שהתמסר תמיד לכל בני העולם, הוא הכניס לאהלו כל עובר ושב, האכילו והשקו ולימדו שיש מנהיג לבירה. הארגון הגדול ביותר של קירוב, היה אצל אברהם אבינו בשעתו. ואף כשנגזר דינם של אנשי סדום להיאבד מן העולם בהיותם רעים וחטאים לה' מאוד, נעמד להתפלל לה', כי אמר: אולי עדיין אפשר להצילם. יהיו בעלי עבירה, יהיו מה שהם, אעפ"כ מה אפשר לעשות כדי להצילם.

שלב א'

נפרד וחזר ונלחם - אתמרה!

אך כל זה היה עד שראה שזה יכול לפגוע בקשר שלו אל הקב"ה.

שכן בפרשה הקודמת, פרשת לך לך, אנו רואים התנהגות אחרת, בפסוקים שם נאמר: "ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט והכנעני והפריזי אז יושב בארץ, ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני ובינך ובין רועי ובין רועיך כי אנשים אחים אנחנו, הלא כל הארץ לפניך, הפרד נא מעלי, אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה". וברש"י אנו רואים שהריב נולד מכך שאברהם היה בדרגה אחרת מלוט, ורועיו הוכיחו את רועי לוט על הגזל. ויותר מזה איתא בזה"ק שמפני כך הזכיר הפסוק "הכנעני והפריזי אז יושב בארץ", לומר שלוט חזר לעבוד עבודה זרה, וכמו שנאמר "ויסע לוט מקדם" - מקדמונו של עולם. ועוד איתא בזה"ק שמפני כך כתוב ריב חסר יו"ד (כך הוא בזה"ק), לרמז שהשכינה נסתלקה מאברהם בגלל היותו מחובר ללוט, ולכן הוצרך להיפרד ממנו. והאמת שרש"י מזכיר ענין זה בהמשך על הפסוק "וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו" - "כל זמן שהרשע עמו, היה הדיבור פורש ממנו". כשהיה עם לוט, איבד את מדרגותיו, וכיון שפרש ממנו, חזר וקיבלן וחזר הקב"ה לדבר עמו.

ואף אצל לוט בעצמו אנו רואים שני סוגי התנהגויות, שכן כמה פסוקים לאחר מכן נאמר ששבנו את לוט: "וישמע אברם

הרתבוניות

השילוב: מצד אחד צריך לבנות את העולם, לבנות את היהדות, אך דייקא מפני כך הוא צריך לשמור על עצמו נקי וטהור וקרוב אל ה', וכך יוכל להשפיע קדושה לעולם. ואחת מהדרכים להישמר בקדושה ובטהרה, היא על-ידי ההתרחקות מן הרע. ובמושג לצים לא ישב הוא סוגיא.

לא דין הוא, אלא רעיון. המוח נקי, העיניים נקיות, הפה נקי, או אז אתה יכול להשפיע ולשנות, בדרך משל, את הרוח בחדר!

והבן!

אין כדאי שנהיה ביחד. אעשה הכל כדי לעזור לך, אבל לא כאן."

עוד אמר האמרי חיים שחששו של יעקב היה שעשו יהיה איתו ויהיה אצלו שפע גשמי גדול, ובגלל כן יתקיים וישמן ישרון ויבעט, ואז תבוא הקליפה ותקטר - "אתה רואה שאין בני ישראל ארויים לשפעי! ברגע שיש להם שפע, מיד הם בועטים". אמר יעקב לעשו: "עם לדרכך, ואני אוכיח שבני ישראל יכולים לקבל כל מה שהם צריכים ולא יתקיים בהם וישמן ישרון ויבעט".

עכ"פ את זה אנו רואים בפירוש בפסוקים שבתחילה אמר אברהם ללוט: "איני רוצה להיות ביחד אתך", ופירש רש"י שאברהם ידע שכל עוד הוא נמצא עם לוט, אינו יכול לזכות להשראת השכינה. לך לאן שאתה רוצה, רק לא כאן. וכעבור כמה פסוקים, אברהם אבינו מוסר את נפשו להציל את אותו אחד שהוא ממאן להיות איתו ביחד. הרי שהתורה מלמדת אותנו שאין שום סתירה בין השנים, ועלינו ללמוד מדוע באמת אין בנייהם סתירה, ואין יוכל האדם להיזהר למעשה שלא יתרחק לאחד מן הקצוות באופן שיטור את החלק השני.

שלב ג' ~ שני צדדים יחד!

הנה ידוע שתפקיד היהודי הוא לגלות אלקותו יתברך בעולם. כמו שאמרנו בראש השנה "ויידע כל פעול כי אתה פעלתו". בשביל זה הוא לומד, ובשביל זה הוא מתפלל, בשביל זה הוא מקיים מצוות, ובשביל זה הוא גומל חסד. לא מפני שיש לו רחמנות, כי אם כדי להתדמות להקב"ה, כי כשהוא מתדמה במדותיו להקב"ה, הוא מביא את השכינה בעולם ונתקן העולם במלכותו ש-די. זהו התכלית, ובשביל זה עבדנו כל חודש תשרי, ובשביל זה אנו מתפללים ומצפים ומייחלים לביאת המשיח. לא כי אנו רוצים להיפטר מצרותינו, אלא מפני שהונו התכלית שבגללה באנו לעולם. זה תפקידנו ושליחתנו, להביא את האדם והעולם לידי תיקון!

ובכן, הדבר פשוט שכאשר האדם נופל ממדרגתו ואינו שונא את הרע כפי שצריך לשונא, אלא מרגיש שאין זה כה חמור שאנשים יעשו דברים שהם למורת רוחו של הבורא, יתכן ומיד הגאולה מתרחקת. הבעיה אינה שלו עצמו, עד שיוכל לומר: "כבר אסתדר עם הקב"ה... למעשה, אני גם עושה דברים טובים..." לא, לא. הסתכל על התכלית. אם ההרגשים שלך התקררו ולו במעט, מפני שראית דברים שלא היית צריך לראות, העולם נסוג עכשיו אחורנית. ואם כן הדבר פשוט שיש צער גדול לשכינה. האדם בא להצטדק - "כן, אבל רציני... ומצד שני..." הכל נכון, אבל סוף כל סוף המציאות היא שהעולם נסוג אחורנית. ואל תחשוב שזו בעיה פרטית שלך. זו בעיה של השכינה. כל האומה הישראלית סובלת עכשיו.

זהו מצד אחד. ומצד שני, צריך האדם לדעת שכל ישראל ערבים זה בזה, ולכן אם הוא מצטנף בפנינו ופורש את עצמו מכל העולם, אין יבוא המלך המשיח? כלל ישראל צריכים לחזור בתשובה, ואם האדם רוק לעצמו ואינו חושב להחזיר בתשובה ולא בעלי העבירה, אין תפקיד התכלית לתקן עולם במלכותו ש-די ולהביא את הגאולה השלימה?

ע"י הקדושה אפשר לקרב רחוקים

ובכן, היסוד שחז"ל אומרים לנו הוא שהקדושה מתווספת לעולם ככל שהיא באה ממקום יותר אמיני. היו אומר: החילוק בין תורה לשמה לתורה שלא לשמה, אינה שתורה לשמה, היא עוד קצת. אלא החילוק הוא כחילוק שמים וארץ. כשהאדם לומד תורה לשמה, לא העולם מזדכך ומתמלא קדושה. וכשהאדם לומד עם תעורבות של טוב ברע, אין זה מביא אותה קדושה המעוררת בני האדם בתשובה.

אומרת לנו התורה בפרשה זו יסוד כזה: הבה ונבין! מדוע באמת זכה אברהם אבינו לנס כזה להציל את לוט? הן אנו יודעים שאסור לו לאדם להכניס את עצמו בסכנה, כי אפשר שאין לו מספיק זכויות שיעשה לו נס, ומתי יש לו לאדם מספיק זכויות? רק כשהוא במדרגה גדולה ביותר, כי אז אין למקטרגים שליטה עליו, ואדרבה, הם בורחים מקדושתו. אך כן מבואר, שכל עוד היה עם לוט, לא היה בעל מדרגה ולא היה ראוי להשראת השכינה, ומסתבר שאם היה לוט נשבה אז, לא היה יכול להילחם עם המלכים ולהציל את לוט. אדרבא ואדרבא, דווקא מפני שנפרד מלוט, חזרה אליו השכינה, והגיע

למדרגה זו שיוכל להכניס את עצמו לסכנה ולהלחם עם המלכים ולהחזיר את לוט.

שני צדדים לאותה מטבע

נמצא שלא זו בלבד שאין החלק האחד סותר את השני, אלא הם אף משלימים זה את זה. הדרך שהקדושה מתרבת בעולם, אינה לפי הכללים של העולם הזה. אלא על-ידי הגברת הקדושה בתוכו. כשהיודי מקיים מצוה בדחילו ורחימו, נעשה העולם יותר קדוש ויותר מוזכר, ובאופן ממלא בני אדם מתעוררים בתשובה. ואח"כ כשיש מצב של פיקוח נפש, לפעמים הוא יכול ללכת מבלי להינזק, והכל לפי דרגה. אבל אם הוא עצמו נמצא במצב נחות ומעולם לא טיפס על הסולם ולא למד להיות יהודי ירא שמים הפרוש מכל העבירות ומעבודות זרות, אין יש אצלו ריבים וסביבו יש עבודה זרה, אין הוא זה שיוכל לבוא ולהציל את לוט. אמור לי עם מי אתה בא להציל את לוט! הרי הוא הלך לבדו עם עבדו כמו שאמר חז"ל, כך שהיה זה נס נגלה. ובכן, אין תרצה לזכות לנס נגלה אם הקדושה ממך והלאה!!! נמצא שהאחד משלים את השני.

וכשהאדם מתבונן, הוא מבין שזקוקים לשני היסודות. מצד אחד צריך לבנות את העולם, לבנות את היהדות, אך דייקא מפני כך הוא צריך לשמור על עצמו נקי וטהור וקרוב אל ה', וכך יוכל להשפיע קדושה לעולם. ואחת מהדרכים להישמר בקדושה ובטהרה, היא על-ידי ההתרחקות מן הרע. ובמושג לצים לא ישב הוא סוגיא. לא דין הוא, אלא רעיון. המוח נקי, העיניים נקיות, הפה נקי, או אז אתה יכול להשפיע ולשנות, בדרך משל, את הרוח בחדר!

תפעל בשבילם, תתפלל עליהם, אבל שמור מרחק לבל תיפול אף אתה ברשתם...

שלב ד' ~ כדוק עם עצמו

כבר הבאנו כמה פעמים מהספר הקדוש "בית אהרן" (ליקוטים) בשם הרה"ק רבי זושא זיע"א על מאמר התנא (אבות פ"ה מ"ב) "עז פנים לגיהנם ובושת פנים לגן עדן", וכה פירש: עז פנים בקדושה, מי שכוחו תקיף וחזק בקדושה - לגיהנם. הוא יכול להכנס לגיהנם, הוא יכול ללכת בשווקים וברחובות ולא ייכשל. אבל בושת פנים בקדושה, מי שאין כוחו חזק דיו בקדושה - לגן עדן. יעשה טובה לעצמו וישאר ספון בבתי כנסיות ובתי מדרשות, וכך יועיל הרבה יותר.

כשהאדם רוצה להביא שכינה לעולם, הוא צריך לדעת באיזו דרגה הוא, באיזה מצב הוא, ואין לו לרמות את עצמו במחשבה שהוא מציל יהודים, כי יתכן מאוד שהללו מושכים אותו אליהם ומפילים אותו לכיבוי עמיקתא.

ונמצא שיש לנו כאן שתי נקודות, ונתחיל עם השניה: מי שלפי דרגתו אינו ראוי כלל ללכת בשווקים וברחובות, כי הוא עצמו עדיין זקוק לישועה גדולה, עדיף לו שיושב בגן עדן, כי כך יוסיף קדושה כעת עתה גם לו וגם לאחרים, ואח"כ כשיעלה ממדרגה למדרגה, יוכל אף להיכנס לתוך החושך ולסייע ליהודים לחזור בתשובה. והנקודה הראשונה היא זו שפתחנו בה את דברינו, שאף אברהם אבינו שהוא עז פנים בקדושה ואין לו שום מניעה לצאת לשווקים ולרחובות, כיון שהוא מתחיל להרגיש שמי שמסתובב סביבו, גורם לשכינה שתסתלק ממנו, הוא צריך להתרחק ממנו. ואין זו סתירה. אמשיך עם הכנסת אורחים כבראשונה, אמשיך עם כל

העבודות שיש לי, אבל איש זה אינו יכול לעמוד כאן, כי הוא גזול ממני את הכוח לקיים מצוות הכנסת אורחים. איני יכול לומר לאורחים שיש אלוקים בעולם אם מישוהו עם עבודה זרה מסתובב לי מתחת לרגליים. הפרד נא מעלי אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה, ואני אביא את הקב"ה לכאן.

בידינו הדבר להציל נפשות

כך אמר האהבת ישראל מוויניץ זיע"א: צריך להיות טוב לכולם ולא עם כולם. והאמת שאף מצד חכמת חיים, כשהאדם רחוק, הוא יכול להשפיע יותר. וצריך להבין זאת כדי שנוכל לקיימו. מי שיש לו בדרך משל מפעל גשמי ומתחתי מנהלים ועובדים, איש על מכונו ואיש על דגלו, ורוצה שדעתו תהיה אצלם חשובה, אם הוא נמצא בפנים ומעורב בתוך בעיותיהם, אין למילול מספיק כח והשפעתו פחותה בהרבה. דווקא כשהוא נפרד מהם, הוא יכול להזהר שלא להיפתס במחשבותיהם ושלא ללכת שולל אחר טעויותיהם, אך לראות את התמונה בהרבה יותר בהירות, וכך עצתו נבונה ואין אחר דעתו כלום.

ראו נא לשוננו של מרן החזון איש זצ"ל באגרותיו (ח"ג סי' 36) והוא נפלא: "כשם שאברי האדם מתחלקים לפעולותיהם, העין רואה, האוזן שומעת והידיים עסקניות, כך העם כולו הוא כגוף אחד ואישים נפרדים בו, וכל איש צריך למלא תעודתו (יעידו), ואם היו בני תורה עמלים בתורה לאמתה, היו מצילים ילדים הרבה ואנשים רבים מהרהורי עבירה וכפירה וכיוצא בזה בשפע קדשם, כי כשהאדם לומד, משתפר רוח טהרה בעולם. ובסביבות בעל תורה אמיני הדבר ניכר לעינינו כי ההשפעה מרובה (אנשים מתקרים וחרדים בתשובה. לא מפני שדיבר אתם, ולא מפני שקירבם וחיך אליהם, אלא מפני שרוח טהרה משתפכת שם), מה שכל השתדלות מעשית לא תשיגנו. וכמו לו יש רשמים על הרחוקים שאין עין הרואה מרגשת בהם לקדשם (הרשמים מאוד דקים, ולכן אינם ניכרים לעיני הרואים, אבל זוהי האמת)".

שלב ה' ~

מדת התפארת באהבת ישראל

הנה יסוד זה שראינו מהצדיקים שצריך להחזיק בשני הקצוות אינו שונה מהכלל שהעמיד הרמב"ם שבכל מדה צריך האדם להגיע אל האמצע, ואם הוא רואה שהוא נוטה לצד אחד, עליו להטות אל הצד השני, ורק כך יוכל בסופו של דבר להגיע אל האמצע. אך יש שהאדם מבין את דברי הרמב"ם בהבנה שטחית בלבד. למשל, הרמב"ם מביא שם כדוגמא, את הפזרנות כנגד הכילות (קמצנות), ואומר שאם האדם רואה שהוא נוטה קצת אל הקצה האחד, יטה את עצמו אל הקצה השני, עד שיחזור ויהיה אל האמצע. חושב האדם שהחסרון להיות נטוי אל הכילות הוא, שהנוטה אל הכילות אשתו סובלת ממנו ומתלוננת עליו, והחסרון להיות נטוי אל הפזרנות הוא, שלא יוכל לחתן את בניו. אך האמת היא שהחסרון להיות נטוי אל הקצה האחד הוא, שכך אינו קרוב אל ה', כי מדת התפארת היא מדתו של הקב"ה, וכשהאדם אינו עובד להעמיד עצמו בה, אינו קרוב אל ה'.

כשהרמב"ם אומר שהאדם צריך להיות במדת התפארת, הוא אומר כך: זה לא בדיחה. הקצה אינו מקום נעים, הוא מקום של עבודה זרה. אם אתה מוצא את עצמך שם, ברח בחזרה אל האמצע. ולא מספיק לך עכשיו שתלך אל האמצע. עליך להתאמץ ביגיעה ולהטות קצת אל הצד השני, ורק כך תוכל לחזור אל האמצע.

אותו דבר הוא לענין אהבת ישראל. מצד אחד פירושה לאהוב כל יהודי באשר הוא יהודי, אע"פ שהוא בעל עבירה ואע"פ שהוא רשע גמור. ומצד שני, צריך להתרחק מן הרע ומן הרשעים. ובכן, אם אתה מוצא את עצמך באחד מהקצוות, אתה שרוי בצרה גדולה. כשהאדם מתחבר לרשעים באופן שנותן לחדור למוחו מחשבות ורעיונות פסולים, ובעקבות כך הוא מתחיל לחקות את סגנון דיבורם ואת הלך מחשבתם בלי שימת לב, הוא מביא על עצמו חורבן גדול.

הרגשים נקיים

הנה כך כתב במסילת ישרים (פרק י"ט): "הוא מה שאמר שלמה עוזבי תורה יהללו רשע ושומרי תורה יתגרו בם", כי אתם שמהללים רשע ברשתו ולא יזכיתו על פניו מומו, הנה הם עוזבי התורה ומניחים אותה שתתחלל ח"ו". אך כן, ככה

"אני מרגיש שהתפילה שלי אינה פועלת כלום..."

אין שום תפילה חוזרת ריקם – סדרה חדשה, מחולקת לכמה שבועות.

והיינו שהרי עתיד הוא אברהם להקים דורות ישרים ולבנות את כלל ישראל, ולכן אע"פ שהתפילות לא יועילו עכשיו לבטל גזירת הפיכת סדום, הלא יועילו לבניו אחריו לכשיזדקקו להן.

ובזה מובן היטב שייכות הפסוק "ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו בו כל גוי הארץ", לפסוק שלפניו "המכסה אני מאברהם אשר אני עושה", ורש"י נתקשה בזה לפי דרכו ועיי"ש מה שפירש, אבל לפי האמור הוא הפלא ופלא, כי זה מה שנתכוון לומר, שתפילותיו לא ייצאו ממונו לבטלה, אלא יעמדו לאותו גוי גדול ועצום שעתיד לצאת ממונו.

זהו היסוד המפורסם ששום תפילה אינה הולכת לאיבוד, ואם נדמה לו לאדם שתפילתו לא נענתה, הלא תעמוד תפילתו לזכות לו ולזרעו אחריו.

והוסיף על זה בנו הרה"ק רבי ישכר דוב זיע"א שמטיבה זו לעמוד חז"ל הלכות תפילה מפרשה זו, הגם שלכאורה לא נענה אברהם בתפילתו, כדי להודיע לנו שכוח התפילה אינו מתבטא בהכרח כאשר רואים את השינוי לטובה תיכף ומיד, כי פעמים הרבה התפילה פועלת את פעולתה לזמנים אחרים.

ואברהם שב למקומו

הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זיע"א (מובא ב"ג אורח) סיפר על עובדא ביהודי אחד תושב טארנא שסחר בסחורה אסורה והסתבר עם הרשויות. משקיבל הזמנה למשפט והבין שמצבו אינו בטיב כי עלול הוא להכנס לבית הכלא לשנים רבות ובני משפחתו יאבדו את משענתם, שם את פעמיו אל הגה"ק משינאווא זיע"א. הגה"ק שמע את צרתו והתחיל לבקוע רקיעים בתפילותיו. הוא התפלל והתפלל וחזר והתפלל, אך כל זה לא הועיל - היהודי נשפט והושלך לכלא.

הוסיף הרה"ק מפשעווארסק: אם נפתח את הספר 'דברי יחזקאל' להגה"ק משינאווא בפרשת הפיכת סדום, נראה שם ביאור מפלא שאמר הגה"ק על הפסוק "וילך ה' כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקומו". לפי המקובל אמר אותו בעקבות אותו מעשה, כאשר התפלל בכל כוחו על אותו יהודי, ונדמה היה שלא נתקבלו תפילותיו.

זה לשונו שם: "התורה הקדושה סיפרה על צדקת אברהם איבנו ע"ה, דהנה הוא המליץ לפני הבורא ית"ש על אנשי סדום להצילם ואמר 'אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר' וגו', 'לחילה לך מעשות כדבר הזה' וגו', ואח"כ אמר 'אולי ימצאון שם ארבעים' ואח"כ אמר 'אולי ימצאון שם עשרים' ואח"כ אמר 'אולי ימצאון שם עשרה', וכל עבודתו היתה רק להצילם, אך לא פעל כלום בבקשתו אצל השי"ת שבבילם, כדכתיב אח"כ 'וה' המטיר על סדום' וגו', אעפ"כ כשלא פעל כלום לא התעצב אברהם מזה, רק הוא עשה את שלו שהתפלל, וכשלא פעל בתפילתו לא היה זאת עסק שלו, כי ידע שהקב"ה כל דרכיו משפט ואין עול, ותיכף אברהם שב למקומו, היינו למדרגתו הראשונה, לעבוד את השי"ת בשמחה כמקודם!"

והוסיף הגה"ק: "והתורה הקדושה היא נצחית, וכן ראוי להיות כל אחד מישראל!"

אמנם כן, לא דבר קל הוא למי שהשקיע תפילות לרוב כדי להמשיך רפואה לחולה ובסוף נצחו איראליים את המצוקים והחולה הותיר את כל קרוביו וידידיו אבילים ונדכאים, אך כאשר ידע האדם שתפילותיו בוודאי הועילו, ואם לא הועילו עכשיו יועילו לאחר זמן, יוכל להתחזק ולשוב אל מקומו לעבוד את השי"ת בשמחה ובטוב לבב כמקודם ממש!

[א"ה שבוע הבא נמשיך להתחזק בענין זה כמיסת גדול המקום בגליון]

ניזיל ונעסוק עתה ביסודות התפילה בכמה פרקים, ואע"פ שיודעים ומפורסמים הם, הלא זקוקים הם לחזרה ושינון כשאר כל חלקי התורה, וזאת מתלת טעמי, הראשון כי אם לא יחזור האדם על ידיעותו, הן ילכו וישתכחו ממנו מחמת התיישנותו, ועל ידי החזרה הן ישתרשו אצלו היטב ויוכל להשתמש בהן. והשני כי על ידי החזרה והשינון יבין האדם את ידיעותו באופנים חדשים ועמוקים כמאמר חז"ל (עירובין נד. ב): דברי תורה כל זמן שהאדם הוגה בהן, הוא מוצא בהן טעם.

והטעם השלישי, כי בזה שהאדם חוזר על דברי התורה אע"פ שהם ידועים לו כבר, הוא מגלה על התבטלות מוחלטת להקב"ה, וכמו שאמר חז"ל (תגייה ט. א): "אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחת", ופירש הרה"ק בעל 'התניא' ז"ע (תניא פט"ו) שבזמן חז"ל היו נוהגים לחזור על הלימוד מאה פעמים, ולכן אמרו שמי שחוזר עוד פעם אחת, מוכיח הוא בזה על התבטלותו המוחלטת להקב"ה שמחמתה הוא לומד את דבריו הקדושים כדי להתדבק בהם ולא רק כדי להגדיל את ידיעותו או כדי להשתעשע ברעיונות חדשים, וכשהאדם מתבטל להקב"ה, ממילא אור התורה מאיר בו, ואז הוא זוכה לסייעתא דשמיא בכל ענייניו.

בכל יום יהיו בעניניך כחדשים

הקדמה זו נחוצה מאוד, כי באמת היסודות שנעסוק בהם נוגעים לכל יום ויום מחיי היהודי וראוי מאוד שנעמוד עליהם היטב, אלא שדווקא מחמת היותם יסודות נידושים מפני שמדברים עליהם תמידין כסדרן, היצר מונע מאתנו מלהתייחס אליהם בכבוד הראוי, ובשל כך נוטים אנו לדחות אותם כלאחר יד, כאילו אומרים: הדברים כבר ידועים לנו ומה באתם לחדש.

ואמנם החכמה היא ללמוד אותם בפעם המאה ואחד כאילו לומדים אותם זה הפעם הראשונה, כי אז יתוספו לנו חידושים רבים בהם, כפל כפליים ממה שנתחדשו לנו בפעמים הראשונות, כי כל שהדברים יותר מיסודים לרוב החזרה עליהם, אפשר לבנות עליהם ולחדש בהם יותר, אך כאמור זאת בתנאי שנתרגל ללמוד אותם כפעם הראשונה ולא רק כדי לעבור עליהם ולצאת ידי חובת החזרה.

שום תפילה אינה הולכת לאיבוד

ועכשיו אל הענין: בפרשה זו כתוב לאמר בענין הפיכת סדום: "וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה". ופירש רש"י שהוא מענין מנהג דרך ארץ, וזה לשונו: "המכסה אני מאברהם אשר אני עושה - לא יפה לי לעשות דבר זה שלא מדעתו, אני נתתי לו את הארץ הזאת וחמשה כרכין הללו שלו הן... קראתי אותו אברהם, אב המון גוים, ואשמיד את הבנים ולא אודיע לאב שהוא אוהיב!"? הוי אומר: צד היה לו להקב"ה שלא להודיע על כך לאברהם, כי למה לו לאברהם לדעת על כך, אך אמר שאינו יפה לעשות דבר כזה מבלי להודיע על כך לאברהם מאחר שהארץ שלו והבנים שלו.

אולם הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זיע"א אמר בקדשו שמפסוקים אלו יכולים אנו ללמוד יסוד גדול בתפילה. וכה ביאר: צד היה לו להקב"ה שלא להודיע לאברהם על הפיכת סדום משום שידע שהגזירה מוחלטת ואפילו יתפלל לא יועילו לו לבטלה, ואם כן מה בצע להודיע לו על כך מאחר שלא יועילו תפילותיו. אך אז אמר להודיע לו באמרו "ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו בו כל גוי הארץ",

זה מתחיל. הם מתחילים לדבר ממעלותיו של הרשע - הוא חכם, הוא פיקח, הוא שונן", ואינם אומרים בינם לבין עצמם שהרשע הוא בעל מום גדול, הרי הם עוזבי התורה ומניחים אותה שתתחלל ח"ו. אך שומרה המתחזקים להחזיקה, ודאי שיגרו בו, לא יוכלו להתאפק ולהחריש".

ומסיים המסילת ישרים: "זה פשוט כי מי שאוהב את חבירו אי אפשר לו לסבול שיראה מכים את חבירו או מחרפים אותו, ובודאי שיצא לעזרתו. גם מי שאוהב שמו יתברך, לא יוכל לסבול ולראות שיחללו אותו ח"ו ושיעברו על מצותיו".

כשהאדם ישמור את ההרגשים שלו נקיים, יראה שלא יוכל לראות אנשים מתנהגים שלא כראוי. אפשר לראות זאת הרבה אצל תינוקות של בית רבן. יש ילדים 'בחדר' שכאשר רואים אחד מבייש את חבירו, אינם יכולים לסבול. הם מרגישים שאינם יכולים להביט בפני המתבייש. זה דבר רגיל אצלם, וזאת מפני שעדיין לא פגמו, והם עדיין כפי שנבראו. הם יכולים לחזור הביתה ולהיות בטראומה. מה קרה? יקח זמן רב עד שיצליחו לדלות מהם פרטים. הם פשוט ראו אחד מכה או מבייש ומתעלל באחר. נפשם הנקייה אינה יכולה להכיל זאת.

שלב ו'

לבו שניהם יחדיו

אף כאן, כשיהיה האדם נקי, יכאב בו לראות אנשים מחללים כבוד ה' ומצערים את השכינה. אכן אז יאמר לעצמו שאסור לו עכשיו לדבר מאומה כי כשם שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, ואז יגביר בלבו אהבת ישראל, ואז במקום לפעול שלא כדון תורה, יתפלל בעד אותם אנשים שהקב"ה יתתור חתירה מתחת כסא כבודו להחזירם בתשובה שלימה. אבל אם האדם רואה שלא אכפת לו כלל לא כואב לו. הוא יכול לראות את כל העוולות למיניהן ולחזוק אתם... הוא אדם נעים הליכות. הוא יכול להשפיל את עצמו לבני עוולה ולהצטחק אתם... עליו להבין שאינו עומד באמצע. הוא התרחק אל אחת הקצוות וסכנה גדולה מרחפת עליו.

על האדם להבין שזה אחד מהדברים שמחויבים לעבוד על שני החלקים בו בזמן. ואחת מהדרכים לעבוד עליהם בבת אחת היא שהוא רואה לנכון להוסיף בלימוד בקדושה ובטהרה, ולהרבות בתפילה, ולקיים מצוות בכוונה שזכותו תועיל לבני ישראל שיחזרו בתשובה, ולתרום כסף לארגוני קירוב. הדאגה שלו על כלל ישראל, נהפכת אצלו למהלך החיים.

אכן אצל כל אדם גדול אפשר לראות ששני החלקים פעלו בבת אחת. והאנשים שצפו מן הצד, הפליאו את הדבר, כאילו מציאות שלא מעלמא הדין היא. הם לא הבינו שפשוט הוא ששני החלקים הולכים שלובים. כל הסיפורים שמספרים על הרה"ק מסאטמאר זיע"א, כגון הסיפור הידוע באחד מהמזרחי שהיה לו חולה בתוך ביתו, והרבי תמך בו כספית, ואף הוא עצמו התפלא איך הרבי הידוע בקנאותו שינה לפתע את עורו. הלא זה חלק מהדבר. האדם אינו קולט כמה הדבר פשוט. אכן הדבר פשוט ביותר. דבר ראשון האדם מתרחק מן הרע, כי אינו יכול להיות חלק ממנו. אחריו שהוא מתרחק, אז הוא מוסר את נפשו לעזור ליהודי.

סוף דבר

אנשים חושבים שמדובר במשחק בעלמא, וזאת מפני שאינם מתרגשים אלא מרוח הנושב ברוחו, ורק כשרואים משהו מתחבק עם מי שאין רוח חכמים נוחה הימנו, סבורים הם שהוא אוהב ישראל האמיתי. אך הרוח ברחוב אינה זו שמלמדת אותנו השקפה. התורה היא זו שלמדת אותנו השקפה. והיא אמרת לנו: "תעשה שבביל יהודים, תפעל בבבילם, תתפלל עליהם, אבל שמור מרחק לבל תיפול אף אתה ברשתם". היצר הרע כל-כך נהנה לנצל מצבים מתפתחים לטובתו, ועיקר דרכו לתפוס אנשים במלתעותיו, הוא על-ידי מצוות. הוא מעסיק אותנו במצוות ולאט לאט מוביל אותנו לשאול. אכן החכם עיניו בראשו. הוא יודע שכדי לקיים את שליחותו בשלום, דהיינו לתקן את עצמו ולקרר את העולם אל תיקונו, הוא צריך דבר ראשון לראות שהשכינה תשרה עליו, ולכן הוא מתרחק מן הרע כמפני האש. ואז הוא הולך ומסור את נפשו ליהודים אחרים, יהיו מי שיהיו, ואוהבם אהבת נפש!

המתפלל בעד חברו - הוא נענה תחילה!

יסודו בפרשתינו - מאברהם אבינו יסוד האומה

מעשה

סיפר לי יהודי ממאנטריאל מעשה שהיה בשלהי שנת תשע"ט, לאחותו יש בן שסיים את הישיבה קטנה וחפשו בשבילו ישיבה גדולה אך לא מצאו. עברו שבועות אחדים ועדיין לא מצאו והבחור נע ונד בארץ ושרוי בסכנה רוחנית גדולה. בהגיע ראש השנה (שנת 5779) גמרו אומר לעשות את הסגולה של אמירת שתי פעמים כל ספר התהלים בליל ראשון דראש השנה. התיישבו האב והאם ואמרו שניהם את כל ספר התהלים מרישא לגמירא שתי פעמים. והיה בבוקר, האב נכנס לבית הכנסת, והנה הופיע לקראתו המשגיח של הישיבה קטנה שבה למד הבחור ואמר לו: "יש לי הצעה של ישיבה בשביל בנך... ישיבה פלונית בארץ ישראל..." ותפעם רוח האב בראותו כי מתרחש ניסא.

עד כאן החלק הראשון של הסיפור.

אכן חלקו השני של הסיפור הוא כך: לאם הבחור, יש שכנה אחת שאמרה לה: יש לי בת שצריכה שידוך ואין. אמרה לה אם הבחור: "ואני בן יש לי שצריך ישיבה ואין. ובכן, תכנית נפלאה יש לי. אני אתפלל שבתך תמצא את זיווגה, ואת התפללי שבני ימצא ישיבה". כך עשו. ישבו להן שתי נשים צדקניות כל אחת בביתן והתפללו זו על צרתה של זו. והנה לפני שבועיים ימים, בשבוע פרשת נח, התקשרה השכנה לאם הבחור ואמרה לה: "תפילותייך נתקבלו. היום עבר שוברים צלחת בביתנו בשעה טובה ומוצלחת. מרגישה אני שאת חלק מהשמחה שלנו". הישיבה לה אם הבחור: "לא תאמיני, אבל עכשיו, ממש עכשיו, עולה בני על מטוס לנסוע לישיבה בארץ ישראל. עד עכשיו זה התעכב מסיבות שונות ועכשיו זה קורה!"

הבנה למעשה

והנה הוא שייך לפרשתינו, פרשת וירא. בפרשתינו חזינו: "וה' פקד את שרה כאשר אמר ויעש ה' לשרה כאשר דבר" (כא א). מפרש רש"י: סמך פרשה זו לכאן (- אחרי המעשה עם אבימלך), ללמדך שכל המבקש רחמים על חבריו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה, שנאמר (לעיל כ, ח): "ויתפלל וגו' (ותפלל אברהם אל האלוהים וירפא אלוהים את אבימלך ואת שרתו ואמהותיו וילדה) וסמך ליה "וה' פקד את שרה" שפקד כבר קודם שירפא את אבימלך!" אולם האוה"ח הק' כתב לתמוה על כך ששרי כבר הבטיח לו ה' שיהיה לו בן, וכפי שנאמר גם כאן "ויעש ה' לשרה כאשר דיבר", וכן בפסוק שלפניו "וה' פקד את שרה כאשר אמר", ומה הוצרך אם כן לסגולה? מפרש האוה"ח הק' בפירושו השני: "לעולם כי תפילתו על אבימלך הוא דבר המעצמו לפקידת שרה והבטחת שרה יתברך היתה שיתן לו בן, והזמין לו ה' מצוה שסגולה שיעקד ובה נתיקמה הבטחתו. והוא אומר כאשר אמר פירוש ולצד האמירה שאמר ה' הוא שנודמן לו הדבר ונפקדה, כי כשירצה ה' להיטיב יזמין המצוה שסגולתה היא הטובה המבוקשת!"

יסוד מאוד יקר הוא שצריך ללוות את האדם תמיד. אם רואה אדם שנודמנה לפניו מצוה, כגון מצות גמילות חסדים, עליו להבין שהקב"ה זימנה לו מפני שהוא רוצה ליתן לו דבר הנצרך לו. יתעסק במצוה זו וייוושע. והנה כאן הודיע לנו האוה"ח הק' שלפעמים הקב"ה מזמין לאדם לראות בצרת חברו כדי שיוכל להתפלל עליו, וכיון שיתפלל עליו, ייוושע אף הוא עצמו. ודבר זה נוגע בוודאי לכל אחד מאתנו, כי מי הוא זה שאינו זקוק לישועה, ואם כן צריכים אנו לשים לב כשרואים או שומעים בצרת חברינו הדומה לנו, שמן השמים הוא כדי שנוכל להתפלל עליו וניוושע.

פעמים שהאדם יש לו בביתו כמה בנים המחכים למצוא את זיווגם והנה הוא שומע על פלוני שאף הוא בניו עומדים בתור ומצפים, ואין הדבר נוגע לבלו, כי הוא אומר: "פלונני צריך למצוא זיווגים לבניו? מה טוב ומה נעים! גם לי יש בית עם בנים". לו היה שומע שיש בביתו של פלוני חולה מוסכן ר"ל, זה היה נוגע לו ללב, כי היה מבין שמדובר בצרה גדולה, אבל עכשיו שהוא שומע שיש לו כאותה צרה שקיימת בביתו שלו, אין הוא מתרגש, אלא אומר: "חיי קודמין ואין לי פנאי להתעסק בשל פלוני". אומר לנו האוה"ח הק': איפכא מסתברא! הקב"ה הזמין לך לשמוע בצרת פלוני, כדי

שנוכל להתפלל עליו, ואם יעזור ה' לפלוני, יזמין לו לשמוע כמו"כ על צרתך, וכך כשתתפללו זה על זה, ייוושעו שניכם!
הנה כי כן, המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה!
אולם לכאורה היה אפשר לפקפק בזה, שהרי חז"ל הוסיפו לומר "והוא צריך לאותו דבר" - המתפלל בעד חברו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה", וכאן לכאורה לא הוצרכו לאותו דבר. אך הצדיקים כבר הסבירו בטעם דבר זה שהמתפלל על חברו הוא נענה תחילה, כי כדי שתפילת האדם תהיה תפילה אמיתית עם ההרגשה הנכונה הנצרכת לתפילה, צריכים הרבה סיעתא דשמיא, וכשהאדם מתפלל בעד חברו, אזי הרגשתו הרבה יותר קרובה אל האמת!

מעשה

ידוע שהרה"ק רבי מרדכי מנעשכין זיע"א היה מחולל מופתים גדולים שלא כדרך הטבע, מופתים של תחיית המתים ופקידת עקרונות, והדבר עורר קפיא מצד צדיקים אחרים שאמרו: "לא זו הדרך אשר נלך בה". יש על זה מעשה מקובל שבני הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זיע"א ביקשו לפעול בתפילתם שישלכו מהרבי מנעשכין את מדרגותיו, באמרם: "אף אבינו צדיק וקדוש היה ולא היה מראה מופתים גלויים, אלא עוסק היה בעבודה". כששמע זאת הרבי מנעשכין, קרא להם ואמר: "רצוני לומר לכם שבדומה לאביכם, אף אני איני עושה מופתים, ומה שאנשים נושעים על ידי, הוא מפני שאני מרגיש בצערם באופן העמוק ביותר". נתכוון לומר להם: "איני עושה מופתים, אלא עוסק אני בעבודה!"

מעשה

ואז סיפר להם מעשה נורא: "כשהתמנתי לרבנות נעשכין, יצאו לקראתי בתופים ובמחולות, שנתו לחיים והשמחה היתה גדולה. כשנגמרה הקבלת פנים ויצאתי לדרכי עם געגתי, והנה בדרך שמעתי קול בכי בוקע מן היער העבות. ביקשתי לעצור את העגלה כדי לראות מי הוא הבוכה, אבל האנשים שנסעו אתי לא אבו לעצרה באמרם: "מה אכפת לך אם איש בוכה שם, ואצלנו יום חג היום". בראותי כן, קפצתי מן העגלה תוך כדי נסיעתה והלכתי לראות מי הוא הבוכה, והנה מצאתי שם יהודי חולה מכוסה בשחין מכף רגל ועד ראש שמתגלגל על הארץ ומתחנן בקול מילל: "אנא ה' קח אותי מן העולם כי איני יכול לסבול את היסורים". רציתי לעזור לו ולרפאותו, אבל לא ידעתי איך, כי לא למדתי מרבי איך עושים מופתים. ובכן מה עשיתי? הצטערתי כל-כך עד שנשמתי פרח מגופי מרוב צער, וכשנשמתי באה למעלה, שאלו אותי: "מרדכי! מה אתה עושה כאן בשמים? הרי עדיין לא הגיעה שעתך, והעיר נעשכין זקוקה לך". עניתי ואמרתי: "איני רוצה לחזור לעולם הזה, כי איני יכול לראות יהודי מכוסה בשחין ומתגלגל בעפר". הבטיחו לי מן השמים שהחולה יתרפא, ולא זו בלבד אלא כל פעם שיגיע אלי יהודי ואצטער בצרתו כפי שהצטערתי עכשיו, הוא ייוושע!"

אמר הצדיק מנעשכין לבני הצדיק מזלאטשוב: "יש לכם טענות עלי שאני עושה מופתים. לא! איני עושה מופתים. אני מצטער כל כך ומקיים בעצמי כל המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר", כלומר כאילו הוא עצמו צריך לאותו דבר, תפילותיו מתקבלות!

הבנה למעשה

וכך הוא לשונו של הרעבי נחל" (פרשת ואתחנן דרוש ה): "יראה לבאר מה שאמר הכתוב "אל ה' בצרתה לי קראתי ויענני", והוא כי אמרו רז"ל "המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחלה", כי בזה ממשיך רחמים רבים לעצמו, בראות יתברך שמו כי גם הוא צריך לאותו דבר ושבין דיליה ומתפלל על חברו מהיותו מרחם על חברו, ומדת הקב"ה "כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים" (שבת קנא, ב), ולכן הוא נענה תחילה! ומזה ניקח קל וחומר, אם ישראל בהיצר להם אינם מתפללים רק על גלות השכינה אשר בכל צרתם לו צר, ושבין דיליהון, והם צריכים לאותו דבר, ודאי הם נענים, ולזה הוא אומר "אל ה'", פירוש אל דבר הנוגע לה' "קראתי בעת שצרתה לי", אז "ויענני!"

אכן מהמעשה של הצדיק מנעשכין אנו למדים שאין גבול לעבודת התפילה בשביל הולדת עם עוד רגש ועוד רגש ועוד רגש. הרבה צדיקים מתלמדי הבעש"ט הק' העידו שזה היה כוחם להמשיך ישועות על בני ישראל. הם כל-כך הרגישו בצרת זולתם שתפילתם עלתה לכסא הכבוד ונתקבלה.

ועל כל פנים עבודתו היא להרגיש בצרת הזולת ולהשתתף עמו היותר בכך נושעו מצרותו, ואף אנו נושעו בתשועת עלמים!

היחזמה בידך!

אחר שעלה הצורך להרחיב את מעגל ההפצה בכל רחבי הארץ,

כעת ההזדמנות בידך!

בתרומה שלך נפיץ את הגליון בעוד בית הכנסת, והמוני המתפללים יזכו גם הם לטעום מהצפיחות בדבש לזכות לחיים טובים ומאושרים!

פנו אלינו באחת מג' האופנים הבאים:

- בעמדות 'נדרים פלוס', בקופת 'בינינו ואלמדה', דרך נציגו הנאמן
- במס' פלאפון: 0533191594
- בשליחת הודעה לדוא"ל המערכת.
- שליט"א

ובזכות האמונה והביטחון בו יתברך, נושעו בתשועת עולמים במהרה!

מה תפקידנו בעת הזאת כשהמלחמה בארה"ק מתמשכת?

מקבץ שיעורים מהימים האחרונים יסייעו בידך להבנה בהירה והסתכלות מזוקקת על המצב השורר בארצנו הקדושה!

טלפון ישיר שע"י 'קול הלשון': 073.295.1337

לשמיעת השיעורים האחרונים לחצו בכניסתכם למערכת 111

קול הבינני א"ח - 072.2577726 ארה"ב - 718.686.8300 ברטינה - 0204.586.2115 בדגיה - 03.300.0223

לקבלת הגליון בקביעות
אנא שולחו אלינו את שםך וכתובתך
א60263@gmail.com

לתרומות והנצחת שיעור, וכן לקבלת שיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
לישיבת "מכון הבינני" באור"ל info@machonhavineini.com

ברכת מזל טוב
לדידנו הר"ר
אהרן אבסל
של"ט"א
לרגל נישואי
בתו

עב"ג החתן
הבחור המופלג
ה"ה אלטר
שלום רוס ה"ו
בן הר"ר משה
שמואל נח
של"ט"א
י"ד זרוב לבנות בית
צאנא לולותורתי

גיליון מס' 54 • וירא • תשפ"ד

קרובה ישועתך לבוא

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של הרה"ק רבי מרדכי מקומיר זי"ע סיפורים ותולדותיו, ותולדות תלמידיו אחריו

סיפור השבוע

סיפר אדמו"ר הה"צ זי"ע: כי בהיותו ילד כבר שית או שבע רצו החסידים שהיו בבית אביו המגיד הקדוש לאכול במוצש"ק יחד סעודת מלוה מלכה יחדיו, אבל לא היה להם מאכלים כראוי, וכשראה את דאגת החסידים, על סעודת מלוה מלכה כראוי, קרא להם ואמר בואו עמי ואני אראה לכם היכן תמצאו מאכלים טובים לסעודה. ויך אותם למרתף שהיה שם מאכלים טובים שנשתיירו משבת, בשר דגים וחלות ועוד, החסידים לקחו את המאכלים לביהמ"ד ועשו סעודת מלוה מלכה כסעודת שלמה. והוא נשאר לעמוד עליהם, ושמח מאוד. ובתוך כך באה אמו הרבנית הצדיקת מרת ריקעל ז"ל בת הרה"ק מקאוולע ז"ל שהיתה בטבעה מעט קמצנית, וראתה הסעודה הגדולה שעושים ותשאל אותם מהיכן יש להם כל המאכלים האלו, ויען הילר לאמר ראיתי כי החסידים רוצים לאכול סעודת מצוה. הראיתי להם מקום המאכלים שיקחו להם לאכול ותכעס עליך מן העריק ז"ל ותאמר לו: לכן לא חבא היום לבית לשכב ולאכול וכששמע הילד הקפדת אמו עליו, נכנס לבית אביו המגיד הקדוש ז"ל ודמעות על לחיו, שאלו אביו המגיד הקדוש בני מה לך וכששמע הילד הקפדת אמו עליו, נכנס לבית אביו המגיד כי תבכה, ויען: כי בעבור שהראה לחסידים מקום המאכלים כעסה אמו עליו ותצוהו שלא לבא לבית לישון. אמר לו אביו המגיד הקדוש בוא עמי לחדרי, ונתן לו שם מקום לישן על המטה שעמדה שם, ובאמצע שנתו הרגיש הילד הקדוש אור גדול בבית, וגם הריח ריח עשן, ושמע קול אנחות, וינער משנתו וראה את אביו המגיד הקדוש יושב ופגיו הקדושים לבנים כסיד, וישאל לאביו המגיד הקדוש מה זאת. ויאמר לו אביו שוב שכב הלאה על מטתך ואני אספר לך אח"כ מה זאת. ויעטוף את הילד בשמיכה על עיניו שלא יראה כלום וישן הלאה. למחרת שאל לאביו הקדוש מה היה אתמול בלילה ויאמר לו אין לי כח לספר לך עתה. והמתין ליום שני וישאל עוד פעם, והשיב לו המגיד הקדוש ז"ל כי אמו ז"ל היתה אצלו, יען שכאשר עלתה נשמתה השמימה פסקו עבורה גן עדן, אך בא מלאך אחד רע והזכיר כי בידה עון חילול שבת שגרמה פ"א מלאכת מחמר אחר בהמה. והמעשה שהיה כך היה כי פ"א ביום ו' עש"ק לעת ערב עברו דרך טשערנאביל עגלות גדולות מלאות סחורות שונות, ולפני בית אביו הרה"ק מטשערנאביל זצ"ל היה הרבה רפש וטיט, וישקעו בתוכם הסוסים עם העגלות ולא יכלו להולכים הלאה. ובתוך כך הגיע בין השמשות. בעלי עגלות שהיו חרדים למצות שבת, עזבו את העגלות והסוסים במקומם לפני בית אביו הקדוש וילכו לקבל שבת, ואמו ז"ל הרבנית היה דוכה לילך להתפלל בליל ש"ק לביהמ"ד של הקהל וכשחזרה מביהמ"ד לביתה מלובשת בתכשיטים ואבנים טובות שנתנו ברכ טוב, הלכה ובאה נגד העגלות והסוסים, וכשראו הסוסים את הברק שהוציאו האבנים יקרות מהתכשיטין חרדו מאד וירוצו מתוך הטיט והרפש עם הסחורות. ויען שהרבנית גרמה כל זאת יש עלי' חשש חילול שבת קודש, ופסקו עליה בבי"ד ש מעלה או שתתגלגל, או שתהיה בגיהנם שעה א' והברירה בידה לברור א' משתי אלה ואמרה שתלך לשאול עצת בנה המגיד הקדוש מטוריסק ז"ל מה לעשות באה אלי אתמול בלילה, ואומר לה שתברך שעה א' גיהנם אבל אופן שהגיהנם יהיה כאן בביתו, והסכימו זה, וזה הראית האור הגדול היה אור של גיהנום וגם העשן מגיהנום, וקיבלה עונשה בבית בנה המגיד הקדוש מטוריסק זצ"ל, כן סיפר מעשה זו האדמו"ר הר"צ מורינו הר' מרדכי זצ"ל בעצמו

אמרות טהורות

וירא אליו ד' באלוני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום. וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירץ לקראתם פתח האהל וישתחו ארצה. הענין והאמת מזנ דנודע כי האדם נברא מחומר וצורה, החומר שבו מושכו לתאוות ומדות רעות, והצורה מושכו לדברים רוחניים והשגות גדולות, וניתן לאדם כח הבחירה וברחת בחיים, בחינת והחכמה תחיה. ומצד טבעו ונפש הבהמיות נמשך לגסות הרוח, ומצד הנשמה נמשך לשפלות והכנעה:

והנה אברהם אבינו ע"ה אף שקיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה, על ידי הזדככות אבריו וגידיו שהם נגד המצות עשה והלא תעשה, אעפ"כ לא נקרא תמים עד שנימול, כמ"ש התהלך לפני והי' תמים ופירוש רש"י במצות מילה, ומקודם נקרא אברם, ונתוסף לו אות ה', ה' בחינת מלכות וה' בחינת בינה, ומרומז 'אברהם' בא"ל ב"ם בגימטריה קנ"א, כמנין 'אהי"ה' במילוי ההי"ן, ועה"כ מן ה' אותיות בגימטריה כמנין 'וסף', בחינת יסוד צדיק. ואחר שנימול בא למדרגה זאת, כנודע שכונת סוד המילה הוא המתקת הדינין, ואיתא במדרש הובא רש"י ז"ל עד עכשיו אתה חסר ב' עינים ב' אוננים ראש הגוי', ואוסף לך אות על שמך ויהיה מנין אותיות רח"ח כמנין אברך, והענין דהר"ת ב' עינים ב' א' אוננים ראש הגוי' בגימטריה פ"ר, כמנין פ"ר דינין, וכשניתוסף ה' הוא סוד המתקת הדינין, כנודע מכונת האר"י ז"ל בסוד מצות מילה.

נפלאות ערותיו

מחזה נורא הוד התחולל מידי פעם עת בירך רבינו על המזון. היה זה כאשר הגיע רבינו לאמירת 'הרחמן', שכמנהג טשערנאביל אומרים אותו הציבור פיסקא פיסקא אחר הרבי, היה הדבר מתארך שעה ארוכה, כפי שסיפרו החסידים. ובהגיעו ל'הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא זכור לטוב' היה משליך את ראשו לאחוריו ושוקע בדביקות עצומה והתפשטות הגשמיות, והציבור עמד בפחד גדול עד ששב והמשיך בברכת המזון, ויהי המעמד לחרדת אלוקים! (מתוך ספר אופני הקודש).

חסידים ואנשי מעשה

עקב ימי המלחמה נביא כאן מקצת דברי חיזוק וסיפורי גבורה וביטחון בה' מימי מלחמת ששת הימים / בשנת תשכ"ז סיפר הרה"ח ר' נחום ע. בריזל שליט"א: באותה תקופה של שחרור העיר העתיקה ליד היהודים בשנת תשכ"ז למדתי בישיבתנו הק' [ישיג] שהיתה אז בשכונת קטמון ת"ו, וכג' שבועות כבר לפני מלחמת ששת הימים היו דיבורים ושמעות שהולך לפרוץ מלחמה, ביום כ"ו אייר כשפרצה המלחמה התעוררנו לקול רעש מזור ורק הרה"ח ר' יעקב שמעיה שעדיין זכר את מלחמת השחרור מתש"ח הבין שזה קולות של פגזים שמעופפים מעל בנין הישיבה, וכך הבינו שבעצם אנו כבר בתוך המלחמה אבל עדיין לא ידענו עד כמה, עד שסיפרו בחדשות שזה משתי חזיתות גם ממזרים וגם מירדן.

והיות ובשיבה לא היה מקלט או חדר ממ"ד הלכנו ובקשנו רשות מהנהלת "המושב זקנים" ששכן ממול הישיבה אם נוכל להשתמש במקלט בעת צרה חל אם יהיה צורך. הללו נתנו את אישורים אך בתנאי שנעזור כולנו בשעת מעשה לפנות את כל הזקנים ולהורידם למקלט. ובשעה 10 ורבע הופיעה האזעקה הראשונה בקטמון (בשאר שכונות ירושלים היתה הראשונה בשעה 8 לפני זה) רצנו כולנו למקלט תוך כדי קיום הבטחתינו. שהינו שם כ-3 שעות עד זמן תפילת מנחה, אז נגש ר' יעקב שמעיה שליט"א לעמוד ולפני התפילה דיבר דברי התעוררות ועשה מנחה "איניס אין דער וועלט" שכולנו בכינו נוראות אפי' בשעת חזרת הש"ץ:

זה היה ביום רביעי כ"ח אייר שהגיע למקלט של הבחורים הודעה מארגון הג"ה (כיום פיקוד העורף). על הנצחון הראשון של הצבא שנכנסו לכפר ג'נין ע"י שהערבים דשם נכנעו אליהם. וכן סיפרו שכבשו את הכותל ב"ה ובשעט"מ וכל הזקנים של המושב זקנים ששו ושמחו על שהחיים וקיימם והגיעם ליום הזה שקיוו לו שיוכלו לשוב לכותל. אחר הרבה שנים שרח"ל נבצר מאיתם. וכן קיבלו אישור לחזור הביתה בליווי הנחיות בטיחות ללכת רק ליד קיר ואם עף פגז יש לשכב מיד על הרצפה וכך עשו וסבי רנ"ע מספר שרץ במשך 8-7 (!) דק' בסה"כ מקטמון עד מאה שערים לביתו וכשהגיע למדרגות ביתו מיד כשראה אותו אביו ר' אהרן יוסל ז"ל שעד כה לא ידע מה מצבו והיה בטוח שכל ירושלים נמחקה ח"ו וכשראה את בנו חי ושלם בירך שהחינו בשם ומלכות. עוד נס גלוי מהזכור ממה שאירע בימים ההם שנפל פגז בשכונת "בתי נייטרא" ליד מאה שערים ופגע בבלון גז שהיה ליד בית והיה יכול ח"ו להדליק את כל הבתים. ובהשגחה עליונה נפל פגז נוסף מיד לאחמ"כ על חבית מים שהיה ליד זה. החבית התפוצצה והמים שהתפזרו כיבו את השריפה בחסדי ה'.

פניני פרשת השבוע

מאת המחנך ר' בעריש גוטשטיין

איריש ווארט

א באשריבן אין תאריך טז תמוז תרצ"ב אין צייטונג טויזענדער יודען קומען אויפן אוהל פון קוזמירער רבי'ן אין קיעלץ אין קיעלץ געפונט זיך דער קבר פון בעוואוסטען רבי'ן ר' מאטעלע פון קוזמיר, א זוהן פון טריסקער מגיד.

אין טאג פון זיין יאהרצייט (ח' תמוז) קומט יאר יעהרליך קיין קיעלץ טויזענטע חסידים און רביים פון דער טשערנאבלער דינאסטיע מתפלל צו זיין אויפן אוהל פון ר' מאטעלע.

אויך היי יאר זענען זיך צונויפגעקומען קיין קיעלץ גרויסע מחנות חסידים פון אלע עקען פון פוילען און אפילו פון אויסלאנד. ס'זענען אויך געקומען די רביים פון כעלם, זשוריק, לובלין, זאמאשטש, וואס שטאמען פון דער טשערנאבלער גזע.

די חסידים פון די דאזיגע רביים זענען אין גרעסטען טייל, פשוטע, ארענטליכע, תמימות'דיגע יודען פון דער קלענערער פראווינץ. זיי זענען נישט אזוי איבערגעשפיצט און ראפינירט, ווי די אנדערע חסידים פון די פוילישע רבי'שע הויפען. און דערפאר טאקע, ווען זיי קומען צום רבי'ן, אדער גאר אויף א יאהרצייט, גיסען זיי אויס אלע וועיטאגען און ביטערנישען פון הארצען און בעהטען מיט די עהרליכסטע און פרומסטע געבעטען א היילף צו זייער פארצווייפעלטער און פאר'חושכטער לאגע.

אויפ'ן וועג צום קיעלצער בית עולם, איז אין טאג פון דער יארצייט געווען א לעכהאפטע בעוועגונג. דא האט מען געקאנט זעהן, ווי ווייט דער דלות הערשט צווישען די געדיכטע מאסען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין די קליינע שטעדטלעך. אלע כמעט זענען געגאנגען צופיס, הגם עס איז א שטיק וועג פון שטאדט.

אויך אויפ'ן קבר פון רבי'ן האט מען נאר געהערט איין פארצווייפעלטע געשריי: "רבונו של עולם, ווען וועט שוין נעימען א סוף צו די יודישע צרות?"

"יודען האבן נישט קיין פרנסה", "יודען געהען ממש אויס פון הונגער", "ס'איז נישטא קיין כח אויסצוהאלטן" - אט אזעלכע געשרייען האט מען געקאנט הערן פון די דאזיגע טויזענדער פראווינצער יודען, וואס האבען נאך איינגע יאהר צוריק זיך ערנעהרט פון זייערע געוועלבלעך אין די שטעדטלעך.

ויאמר אד' אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך. למדו מכאן חז"ל: גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה, ממה דכתיב ויאמר,,, אם נא מצאתי... אל נא תעבור, (שבת קכז) והיינו שביקש מה' שימתין עד שיכניס האורחים, והקשה הנתיבות שלום איך יתכן כדבר הזה, הרי קבלת פני השכינה היא המדריגה הגדולה ביותר. ובפרט שאברהם אבינו לא ידע כלל מי הם האורחים העומדים לפניו, להסביר הקדים ממה שכתב במי השלוח מאיזביצא בחלק ב וזה לשונו: מכל הכנסת אורחים שקיים אברהם אבינו לא נכתב בתורה מפורש רק הפרשה של המלאכים שהם אינם צריכים לאכילה והוא נחשב לו למצווה ויש בזה כמה דברי תורה עמוקים עכ"ל בספר לישרים תהלה מביא בשם מה ששמעתי ממורי הבעש"ט ביאור גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה והקשה, והעולה שלפעמים הכנסת אורחים הוא הביטול תורה או סיפורי לשון הרע וכו' מכל מקום גדולה הכנסת אורחים בספר דגל מחנה אפרים (ריש הליקוטים ד"ה י"ל טעם) וז"ל: יש לומר טעם על מה שאומר לשם יחוד על מצוות הכנסת אורחים כשיזמין לאחד מהם לקיים, ולמה יגיע זה מכל המצוות? אך דהאמת הוא שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה לכן אין שייך לומר לשם יחוד וד"ל עכ"ל, בספר מזקנים אתבונן על הפרשה איתא ממביקורי בארה"ב אצל הרה"צ רבי שמעליה מאמשינאב זצ"ל שהיה מכניס אורח באופן מופלא ביותר, באחת ההזדמנויות שאלתי אותו חז"ל שאמרו גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה, הרי לעיתים מגיע אורח פשוט כמוני, ומגישים לפניו אוכל שאינו יודע לכוון כוונות או יהודים.אלא אוכל מה שמגישים לפניו כי הוא רעב, ומבחינה רוחנית אין לאורח שום תועלת מכך, ואתם שקיימים מצוות הכנסת אורחים הרי גדולה היא מקבלת פני השכינה, אבל מה עם האורח? השיב לי רבי שמעון במתק לשונו: שאת האורח צריך להחשיב כחפץ של מצווה, כמו לולב שמענינים עמו, סיים רבי ישראל שמעון קאסטילניץ זצ"ל כשאמר לי זאת נזכרתי בסיפור ששמעתי מאחד הזקנים. שהרה"ק רבי זושיא ז"ע התארח פעם אצל יהודי אחד, כשנכנס לביתו עמד בפתח הבית והתחיל לנשק לעצמו את כפות ידיו, תמה הבעה"ב על כך?, וא"ל רבי זושיא ז"ע, איתא גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה. נמצא שהוא עתה חפץ של מצווה, ומאחר שהוא חפץ של מצווה, ומאחר שהוא חפץ של מצווה מנשק לעצמו,הקדושות לוי מבאר הפסוק " כי על כן עברתם על עבדכם" לכאורה אין זה דרך שיאמר בעל הבית לאורח לזה באת אלי להתארח לאכול אצלי?, אלא מסביר שם, ויתבאר כי כל המלאכים מקבלים שפע ממצוות ישראל, והקב"ה הוציא כאן חמה,,, ולא היה אברהם אבינו יכול לעשות מצוות עם הכנסת אורחים, ונמנע השפע מן המלאכים עליונים, וזה שאמר "כי על כן עברתם על עבדכם" כדי שאקיים מצוות הכנסת אורחים להשפיע בכם,ואכן לומד השל"ה הקדוש מהנהגותו של אברהם אבינו שיש לתת לאורחים ההרעגשה כאילו שהם אלו שמטיבים עמו, כמו שהראה אברהם כאשר פנה לאורחיו כמתחנן: "אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור" והיינו שיעשו עמו טובה ויכנסו לביתו (תוכחת מוסר) בספר עולם חסד יבנה מסופר על רבי יעקב יוסף הרמן זצ"ל שהתפרסם במיוחד במצוות הכנסת אורחים, שקיים מסופר: בשנת תרפ"ט כאשר התגורר עדיין בניו יורק, התעוררה אשתו לילה אחד בבכי סוער, היא סיפרה לבעלה כי ראתה בחלום את אברהם אבינו ושרה אמינו בוכים ומקוננים מרה, היא קרעה בגדיה והצטרפה אליהם בבכי, ואמרה לרבות הקדושים כי לא תעזוב הקדר עד שיביטחו לה שתפילותיה תתקבלנה, שרה אמנו החזיקה בידיה והבטיחה לה, באותה עת היה להם בן שלמד בישיבת כנסת ישראל בעיר הקודש בחברון, מבלי קשר לחלום, פנה הרב לרעיתו ואמר לה: היות וזה כבר ארבע שנים שהבן לומד בישיבה ולא ראינוהו, ועתה מלאו לו עשרים שנים, צריך לחזור הביתה ולמצוא שידוך, האם התנגדה באמרה: תניח לו ללמוד עוד שנה, עדיין הוא צעיר, הם הגישו טענותיהם לפני הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל דקמניץ שהתאכסן בביתם, והוא הצדיק את עמדת הבעל, בו ביום נשלח מכתב לבן לחזור מיד לבניו יורק, בבואו , הציעו לו שידוך שהורי המדוברת שם,,, אברהם ושרה, הם נישאו ואז ניסה החתן לשדל את רעייתו לשוב לחברון, אולם רעייתו לא הסכימה, והנה לפתע באותם ימים י"ח מנחם אב תרפ"ט, פרצו הדמים, וכשבעים יהודים נטבחו בחברון, ביניהם היו כ"ה מבני הישיבה, רק עתה גילה הרב הרמן לאשתו, "את זוכרת את אותו חלום ראיית את אברהם אבינו ושרה אמינו בוכים, בגלל אותו חלום החלטתי להחזיר את בנינו הביתה , האבות הקדושים שמדתם הבולטת היתה חסד, באל להציל את בנינו בזכות מצוות הכנסת אורחים שאותה אמצנו בהית ביתנו,נסיים בסיפור המובא בספר ילקוט מאורי אור עמוד קנו קודם הסתלקותו של הרה"ק ר אהרן מטשערנאבל זצוק"ל, התקבצו רבבות מישראל לקבל ברכת צדיק קודם פטירתו, ומאפס הפנאי לא כתבו כאו"א את בקשתם רק רשמו שם למזכרת, ובתוכם היה גם איש אחד מקעשינוב שהיה חשוך בנים רח"ל, וגם הוא לא כתב בקשתו, ואמר לו הרה"ק ברוח קדשו: מדוע לא הזכרת בהפיתקא הבקשה לזש"ק, ותומ"י אחר כתיבתו נענה בלשו"ק : במה יזכה נער , במה יזכה אדם להוליד בן? את אחרי לשמור, בזה שתשמור ליקח לך על כל השבתות השנה - אורח, היחס מטשערנאביל

תמונת השבוע

בית המדרש הגדול בטריסק

את הבקבוקים מביאים לאחת מנקודות האיסוף: ירושלים-חג' 21 מאחורי השער ביתר עליה-בתי 9/5 מאחורי הדלת

בקבוק = אותיות!

מחייבים לנהוג: מלאו את הבקבוקים בנשית, ונשית בנשית

אתם עושהים בספר תורה

בלשיתאיש ייש בקבוקים כי חנו בישו אשית נשית נשית

ניתן לשלוח תגובות, רעיונות, והערות למערכת באימייל: s0733678281@gmail.com

להפואת הילד חיים אריה ירמיהו בן אסתר בתוך שאר חולי ישראל

להצלחת ישראל אהרן בן גולדה ומשפחתו בכל הענינים

”וישכם אברהם בבוקר”

”והוא עומד עליהם תחת העץ” (יח, ח)

אם כתוב ”וישכם” – סימן הוא שאברהם אבינו ישן בלילה לפני.

אחד מתנאי הכנסת אורחים הוא, שלא יגלה המארח עליונות כלפי אורחיו, כדי שירגישו האורחים את עצמם באווירה ביתית. כידוע קרוי הצדיק ”הולך”, מכיון שהוא הולך ומתעלה במדרגות מפעם לפעם. לעומתו המלאך קרוי ”עומד”, מכיון שעומד הוא תמיד במדרגה אחת. כפי שאמר הכתוב: ”ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה” (זכריה ג-ז). לפיכך, כשבאו המלאכים אל אברהם, לא רצה להיות במדרגה (יותר) עליונה מן האורחים הללו, ולכן התלבש במדרגתם – ”והוא עומד עליהם” – הוא הפך ל”עומד”, ”עליהם” – בשבילם...

מפי השמועה

אנקודל'ה

”ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה לאמר האף אמנם אלד ואני זקנתי היפלא מה' דבר...” (יח, יג-יד)
לכאורה צריך ביאור מדוע האריך הכתוב במעשה זה שנראה כגנותה של אותה צדקנית, ומדוע האריכה תורה בכל הוויכוח שבין אברהם לשרה אם צחקה או לאו. מבאר החפץ חיים זי"ע (מכתבי החפץ חיים, כ), שהרי 'מעשה אבות סימן לבנים' וכל אשר אירע להם יארע גם לנו דור עקבתא דמשיחא, אשר רבים יאמרו איך יתכן שפתאום יבוא משיח צדקנו ויגאלנו, ויהיו צוחקים בקרבם לאמר לא ייתכן כדבר הזה, לזה האריכה תורה במעשה של שרה שנדע שיש לקב"ה תרעומת על הנהגה כזאת, כי 'היפלא מה' דברי' – הרי בכל רגע ורגע בידו להחיש לנו גואל צדק לגאלנו מגלות המר, ובין רגע יתהפך לנו הכל לאורה לטובה ולברכה.

באר הפרשה

”ויעקוד את יצחק בנו וישם אותו על המזבח ממעל לעצים” (כב, ט)

למה עקד אותו קודם ואחר כך שם אותו על גבי המזבח, הלא יותר פשוט שיצחק יעלה בעצמו על גבי המזבח ואחר כך יעקדנו. ואפשר לומר דהנה איתא בשבת (צ"ד): המוציא לרשות הרבים אדם חי בשבת פטור, משום דחי נושא את עצמו. אבל המוציא כפות חייב, שאדם הכפות אינו נושא את עצמו. ולפי זה יש לומר שאברהם דייק במצות ה' שציוה לומר ”והעלהו שם לעולה”, שהוא בעצמו צריך להעלותו על המזבח, ואם יצחק יגביה את עצמו וישכב על המזבח, הרי חי נושא את עצמו ונמצא שגם יצחק מסייע בדבר והוא אינו מקיים את מצות ה' בעצמו כמו שנצטווה... ועל כן נתחכם אברהם לעקדו עוד קודם שעלה יצחק על גבי המזבח, ועכשיו כשהוא כפות הרי הוא אינו נושא את עצמו ושפיר יכול לקיים את מצות ה' והעלהו בעצמו...

קדושת לוי

”ניסיון העקידה”

כתוב שהניסיון של העקידה היה אחד מהניסיונות של אברהם אבינו, ולכאורי זה היה אמור להיות גם הניסיון של יצחק על זה שהוא מקריב את עצמו? אלא שמעתי על זה ב' תירוצים: א. מידתו של אברהם אבינו הייתה 'חסד' ושל יצחק 'גבורה' – וממילא לאברהם היה זה ניסיון אבל ליצחק זה הרי המידה שלו וממילא לא היה לו ניסיון והקריב את עצמו בשמחה. ב. להרוג בן אדם לוקח שניה אחת אבל לחיות עם זה כל החיים זה הניסיון האמיתי לכן הניסיון נקרא על שמו של אברהם אבינו שהיה צריך לחיות עם זה כל החיים.

צדיקים

”ויבקע עצי עולה”

אברהם אבינו קם בבוקר והדבר הראשון שהוא עושה זה ”ויבקע עצי עולה” – ולכאורי הרי היה לו שלושה ימי הליכה ומה דחוף לעשות את זה עכשיו? אלא אומר אחד הצדיקים שאברהם אבינו פחד שיתקרה במצווה ואמר לעצמו – עכשיו אני חס למצווה – אזי עכשיו אני אבקע עצים.

ספרים

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מוריני
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

לכאור זה מיותר – הרי יכול היה להיות כתוב "ויאמר יצחק אל אברהם אביו – וישר "הנה האש והעצים וכו"? אלא ידוע שמעשה אבות סימן לבנים ובפרט מעשה העקידה שזכותו עומדת לנו עד עצם היום הזה, כשיהודי מתאנח ואומר "אבי" ישר הקב"ה מתמלא רחמים ואומר "הנני בני" - למלאות משאלותיך.

דברי ישראל

אזיס ווארט

"ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם"

השר שלום מבעלזא, נפגש פעם עם אציל אחד משרי המלוכה, שלמרות היותו נכרי התעניין בדת ישראל והכיר מעט את קורותיו. "אמור נא לי", פנה אל הרבי ושאל, "בתורתכם מסופר על אברהם אבינו שיצא לעקוד את יצחק בנו, אולם נאמר שם כשפנה אל נעריו 'שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם', ואם השתמש אברהם בלשון רבים ונשובה אליכם, הרי שמראש ידע אברהם שאינו הולך לשחוט את יצחק, ומה אפוא כל מסירות נפשו?" הביט בו הרבי, וראה כי השר מחשיב מאד את עצמו ורחוק מן הענווה, והשיב מיד: "הרי דרכם של מלכים ושרים, שהם מדברים על עצמם בלשון רבים ואומרים 'אנו' במקום 'אני', והרי אברהם היה אב לארם ומלך על כל העולם, ולפיכך השתמש בלשון 'ונשובה', למרות שכוונתו לא היתה אלא על עצמו"...

מהר"ש מבעלזא

"זכות העקידה"

אנחנו אומרים כל יום "כמו שכבש אברהם אבינו את רחמיו כן יכבשו רחמך את כעסך מעלינו" לכאור' איך אפשר להגיד כזה דבר להקב"ה? אלא אומר אחד הצדיקים שבעקידת יצחק בא השטן לאברהם אבינו ואמר לו ששמע מאחורי הפרגוד כי "השה לעולה ואין יצחק לעולה" ובכל זאת אברהם אבינו המשיך הלאה במצווה ולא שמע אליו, כמו כן אנו מבקשים מהקב"ה שכשהשטן יגיע אליו ויתחיל להגיד לו דברים על כלל ישראל – שלא ישמע אליו כמו שאברהם אבינו לא שמע אליו.

צדיקים

חז"ל דרשו שבאותו היום הוציא הקדוש ברוך הוא חמה מנרתיקה והקדיר את העולם. כי יש נרתיק לחמה כדי למתן את חומה, ככתוב "לשמש שם אוהל בהם". וכתב הרב "קרן לדוד" זצ"ל שלמדו זאת מן הפסוק: "והוא", אברהם אבינו עליו השלום, "יושב פתח האוהל", יצא ממחסה האהל אל פתחו, "כחום היום", כמו שחום היום יצא מאהלו, היינו יציאת חמה מנרתיקה ללהט את העולם כדי שלא יבואו אנשים להטריח את הצדיק!

מעין השבוע

"ויען אברהם... אולי יחסרון חמישים הצדיקים חמשה

התשחית בחמשה את כל העיר ויאמר לא אשחית אם

אמצא שם ארבעים וחמשה" (יח, כח)

הרה"ק בעל האמרי חיים מוויזניץ זי"ע אמר כאן הסבר אופייני ומיוחד לו: "חמשה" אותיות "שמחה", אברהם אבינו עליו השלום שאל את הקב"ה, אם יהיו חמישים צדיקים בעיר, אלא שתחסר להם מידת השמחה, התשחית? על כך השיב לו הקב"ה, על "שמחה" אינני מוותר, גם אם יהיו שם ארבעים צדיקים לא אשחית, אבל בתנאי שיהיו בהם ו"חמשה" שתהיה בהם מידת השמחה..

אמרי חיים

"אל נא תעבר מעל עבדך" (יח ג)

חז"ל לומדים מכאן שגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה, ולכאור' מילא אנחנו לומדים את זה מאברהם אבינו אבל מאיפה אברהם אבינו למד את זה? איך הוא יכל להגיד להקב"ה לחכות? אלא עונה אחד הצדיקים שאם לא היה כך – (שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה) לא היה צריך הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה כדי שלא יבואו אנשים – כי הרי בכל מקרה הוא מדבר עם ה', וזה שאברהם אבינו ראה שהקב"ה הוציא חמה מנרתיקה כדי שלא יבואו אנשים – הבין מזה שגדולה וכו'.

צדיקים

**הגיליון השבוע לזכות כלל
החטופים והשבויים שיחזרו
הביתה במהירות בריאים ושלמים
בגוף ובנפש**

הדלקת-נרות

י-ם-----4:13
ב"ב-----4:27

יציאת שבת

י-ם-----5:25
ב"ב-----5:27
ר"ת-----6:05

– פניני מזה –

דברי תורה לפרשת וירא

א {והוא ישב פתחו האהל כוזב היום} חז"ל אומרים שאברהם אבינו יושב על פתחו של גיהנום ואינו מניח למי שמהול ליכנס. {גמ' עירובין דף יט'} דבר זה מרומז בפסוק דנן: "והוא ישב פתח האוהל" הוא יושב תדיר על פתחו של האוהל, בו באים הרשעים על עונשם, הקרוי "כחום היום" כדברי הנביא {מלאכי פרק ג' פס' יט'} "הנה היום בא בוער כתנור והיו כל זדים וכל עושה רשעה קש ולהט אותם היום הבא" {ספרים הקדושים}

ב {וירא והנה שלושה אנשים} מדוע אצל אברהם כתוב אנשים ואילו אצל לוט כתוב מלאכים שנאמר "ויבואו שני המלאכים" ? אולם אצל אברהם אבינו ע"ה נדמו המלאכים לאנשים לפי שבראותם התנהגות אברהם אבינו עליו השלום ברוב קדושה וטהרה נתאוו המלאכים להיות כבני אדם. אבל כשבאו אצל לוט וראו הליכותיו אמרו מוטב להיות מלאך מאשר אדם בעוה"ז. {מקור ברוך}

ג {והרי שלושה סאים קמוזו} שלוש סאים קמח סופי תיבות "שמח" שמצות הכנסת אורחים יש לעשות בשמחה. {אבי מורי שליט"א}

ד {והוא עמד עליהם תזות העץ ויאכלו} אחד מתנאי הכנסת אורחים הוא שלא יגלה בעל הבית המארח עליונות כלפי אורחיו כדי שירגישו האורחים את עצמם באווירה ביתית. והנה כידוע שצדיק קרוי "הולך" מכיוון שהוא הולך ומתעלה במדרגות מפעם לפעם. לעומת זאת מלאך קרוי "עומד" מכיוון שעומד הוא תמיד במדרגה אחת כמו שאמר הכתוב "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה" זכריה ג' ז'. לפיכך כשבאו עבשיו המלאכים אל אברהם לא רצה להיות במדרגה {יותר} עליונה מן האורחים האלו ולכן התלבש במדרגתם – "והוא עומד עליהם" הוא הפך להיות ל"עומד" עליהם" בשבילם {קדושת לוי}

ה {ותצווק עירה בקרבה לאמר אזורי בלותי היתה לי עדנה ואדוני זקן} מובא בספרים הקדושים, כי "שרה" מרמזת על הגוף ו"אברהם" על הנשמה. הגוף צוחק בקרבו ואומר: "אחרי בלותי" היתכן שלאחרי בלותי ורקבי בקבר – "היתה לי עדנה" אשוב להיות רענן ומחודש ואקום בתחיית המתים? ועוד טענה בפיו של הגוף: "ואדוני זקן" היצר הרע השולט עלי הלא הוא "מלך זקן", וחייב אני משום כך לכבדו ולשמוע בקולו, שכן נאמר בתורה: "והזרת פני זקן" משיב השם יתברך על שתי השאלות ואומר: האף אמנם אלד" הלא עיניך הרואות כי מוליד אני בני אדם שעוד לא היו מעולם, על אחת כמה וכמה שאוכל להקים לתחייה בני אדם שכבר היו. כפי שהשיבו חכמים לאותו צדוקי "דלא הוי- הוי, דהוי- לא כל שכן" {סנהדרין צ"א} ממילא מתורצת שאלתך הראשונה: ובאשר לשאלתך השנייה, שהיצר הרע זקן הוא, היתירוך הוא: "ואני זקנתי"- אני קשיש ממנו... הלא אני הוא "עתיק יומין חי וקיים" ועליך לשמוע קודם בקולי... {אור פני משה, בשם הבעש"ט ז"ל}

גוט שבת, שבת שלום.

ידידכם

משה יוסף שמרן

מזה שבות טובה

מענה לבני הישיבות בנתיבי העליה

גליון 21

דברים אמורים בתחילת לימוד של אדם, אבל כשיגדיל בתורה ולא יהא צריך ללמוד תורה שבכתב ולא לעסוק תמיד בתורה שבעל פה, יקרא בעיתים מזמנים תורה שבכתב ודברי תורה שבעל פה, כדי שלא ישכח דבר מדיני התורה, ויפנה כל ימיו לתלמוד בלבד לפי רוחב ליבו וישוב דעתו".

הקדמה נוספת - נחוצה ועיקרית מאד: היה מקום לחשוב שידעית התורה תלויה בסייעתא דשמיא ובכח הזיכרון שאדם קיבל בטבעו, ואין ביד האדם להוסיף ולשנות בזה מאומה. ואיתא בגמרא (מגילה ו:): "אמר רבי יצחק אם יאמר לך אדם יגעתי ולא מצאתי, אל תאמין, לא יגעתי ומצאתי, אל תאמין, יגעתי ומצאתי תאמין. והני מילי בדברי תורה, אבל במשא ומתן סייעתא הוא מן שמיא. ולדברי תורה לא אמרן אלא לחדודי, אבל לאוקמי גירסא סייעתא מן שמיא היא". בפשטות מבואר שבכדי לזכות לאוקמי גירסא, א"צ אלא לסייעתא דשמיא. אמנם רש"י מפרש "סייעתא דשמיא - שיגע ואינו מוצא", והיינו שאין מי שאינו יגע ומוצא, אלא שבלי סייעתא דשמיא לא ימצא גם ע"י היגיעה. ועוד אי בגמרא (נדה ע:): "מה יעשה אדם ויחכם, אמר להם ירבה בישיבה וימעט בסחורה. אמרו הרבה עשו כן ולא הועיל להם, אלא יבקשו רחמים ממי שהחכמה שלו, וכו', מאי קמ"ל, דהא בלא הא לא סגי". ופירש רש"י שהוקשה להם מפני מה יש צורך להרבות בישיבה הואיל ובבקשת רחמים הדבר תלוי, ועל זה קאמר דבקשת רחמים בלי להרבות בישיבה ולמעט בסחורה לא סגי. ובמשנה באבות (פ"ו) נמנו מ"ח קנייני התורה, הרי זהדבר תלוי ביד האדם, ולא רק בסייעתא דשמיא.

אחד מתלמידי מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל מגדולי הפוסקים בדור האחרון, עמד לצד רבו לאחר התפילה, ועמד נפעם לנוכח תופעה לא מצויה, בה נשאל הגר"מ עשרות שאלות בנושאים שונים, ולכל שאלה ענה תשובה מיידית חדה וברורה. שאל אותו תלמיד את רבי משה, כיצד ניתן לענות על כ"כ הרבה נושאים בזמן כה קצר. במקום לענות לו התחיל ר' משה למנות לפניו את השאלות אחת לאחת, ונימק לו את המקורות והסברות העומדות מאחורי כל תשובה. זה דוגמה של ידיעת התורה ברמה של 'אמור לחכמה אחותי את'.

האדם הזוכה לידיעות רחבות וברורות בתורה, מלבד המעלה והזכייה העצומה שיש בלקיחת חלק חלק בתורה, יש לכך השפעה נרחבת בתחומים נוספים: ההנאה והסיפוק מהלימוד גדלים לאין שיעור, וממילא שעות הלימוד מתרחבות ומתווספות.. כמו"כ בדרך כלל מי שרוכש ידיעות ומשיגים בהרבה נושאים, נעשה גם בקיא בהלכה, ויכול לדקדק הרבה יותר בכל מעשה המצוות שלו. (לימוד 'לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא', היינו לתרגם את הידיעות להלכה למעשה, וזהו חלק נכבד בתורה, שלא כל לומד הלכה זוכה בו באופן אוטומטי, וראוי ללמוד מרב את דרכי הלימוד באופן זה). ידיעת התורה משפיעה על האישיות של האדם ומעדנת את מידותיו יותר מכל עסק אחר (גם של תיקון המידות) והופכת אותו לאיש אחר.

עד כאן לעת עתה, ואי"ה בשבועות הקרובים נמשיך לעסוק בנושא זה מזוויות נוספות, ונביא בס"ד עצות פרקטיות ומועילות להצלחה בידיעת התורה ברמה גבוהה.

אנו עומדים בתחילת זמן חורף מעובר של ששה חודשים, שזו הזדמנות מיוחדת להקדיש חצי שנה רצופה לשקיעות בלימוד ולקניית המסכת שנלמדת בישיבה, וכפי שהציע לנו רה"י הגאון... שליט"א שהחזיק המיוחד עקב המצב יהיה לסיים ולדעת כראוי את המסכת שנלמדת בישיבה (כמובן לא על חשבון ההשקעה הנדרשת בלימוד העיון). אשמח לקבל תמונה מקיפה וכוללת על הנושא של 'ידיעת התורה', כיצד מצליחים להגיע ולהשיג את מה שאנו כה שואפים אליו. המציאות בשטח (ונראה לי שלא רק אצל...) שלומדים ומשקיעים אבל רוב הלימוד נשכח ואינו. גם כשהשקעתי בחזרות, לא עלה בידי לזכור ולדעת לאורך זמן. נפשי בשאלתי כיצד ניתן לקנות קנין אמיתי במסכת לאורך זמן, בצורה נכונה שמביאה לתוצאות.

תשובה:

הנושא שהעלית הוא נושא מרכזי מאד ואולי החשוב ביותר בעולמו של בן ישיבה, שמתמסר ללימוד התורה ומעונין להתקדם הן בהבנה ישירה ועמוקה, והן בקנין רחב של ידיעת התורה, דף מצטרף לדף ופרק לפרק, מסכת חדשה מתווספת לקודמת, עד לידיעת כל התורה.

יש לדעת כי ידיעת התורה אינה מתחילה ונגמרת רק בחזרות, וכפי שכתבת החזרות אינן מתכונן בטוח לידיעה וזיכרון. כמו כן, לבחורים רבים קשה להקדיש הרבה זמן לחזרות, ובוודאי כאשר רוצים לשלוט בכמה מסכתות בצורה טובה ונדרש לכך זמן רב. לכן ראוי לברר בצורה מקיפה את הענין - כיצד לגשת לדף הגמרא ואיך ללמוד נכון, כיצד ללמוד מלכתחילה על מנת לזכור ואיך לחזור על הלימוד בצורה נכונה ולהגיע לידיעת התורה.

ראוי וחשוב לדעת כיצד פועלת 'מערכת הזיכרון' - מדוע ישנם נושאים ואירועים שמשתמרים בזיכרון לזמן רב, ויש ענינים אחרים שנשכחים מיד. בסייעתא דשמיא נעסוק בשבועות הקרובים בנושאים אלו בצורה רחבה במסגרת גיליון זה. ניתן לשלוח שאלות נוספות בעניינים אלו על מנת לחדד וללבן את הנושא לעומק לתועלת הכלל.

מקור החיוב של ידיעת התורה מובא בגמרא, אך הרמה הנדרשת שם גבוהה מאד. הגמ' דורשת את הפסוק "ושננתם לבניך" - שיהיו דברי תורה מחודדים בפיה, שאם ישאלך אדם דבר, אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד, שנאמר "אמור לחכמה אחותי את" (קידושין ל.). ומפרש רש"י דהיינו שתהא בקי בה כאחותך שאסורה לך. והעולה מן הדברים שרמת הידיעה הנדרשת מהלומד אינה ידיעה כללית של הנושא בצורה מעורפלת, או זיכרון עמוק שרק כאשר מזכירים לאדם פרטים מסוימים, הוא מעלה בזכרונו שאר פרטים. אלא יש להגיע לרמת בהירות וזכירה שמאפשרת שליפה מהירה ברורה ומדויקת של התשובה, כתשובתו המיידית של מי שישאל האם אחותו מותרת לו או אסורה עליו.

יש לדעת שאחר שהמצוה נאמרה לכל ישראל, כל אחד מסוגל להגיע ולהשיג את הלימוד בצורה ברורה, עד שיוכל לענות תשובות מיידיות ברורות ומנומקות. וכן נפסק בשו"ע (יו"ד רמז ד) "חייב אדם וכו' עד שידע עיקר המצוות והיאך יוצא האסור והמותר וכיצא בזה וכו', במה

בניעים שיחה

להרשמה לקבלת העלון במייל
bs0583201525@gmail.com
0556774358 - לתרומות והנצחות

פרשת וירא

עלון מספר: 6

עפר ואפר

"ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני ואנכי עפר ואפר"
 בגמרא מס' חולין (פט) נאמר: "אמר להם הקב"ה לישראל חושקני בכס שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני נתתי גדולה לאברהם אמר לפני אנכי עפר ואפר למשה ואהרן אמר ונחנו מה לדוד אמר ואנכי תולעת ולא איש אבל עובדי כוכבים אינן כן..." בהמשך מביאה הגמרא "גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם דאילו באברהם כתיב ואנכי עפר ואפר ואילו במשה ואהרן כתיב ונחנו מה"
 הגמרא אומרת שה' מאוד אוהב את הענווה שהייתה להם, אך הגדול מכולם הם משה ואהרן כי הם אמרו 'נחנו מה' ונשאלת השאלה מדוע זה פחות מאברהם שדימה עצמו 'עפר ואפר' או דוד שאמר ואנכי תולעת?
 במהלך השנים רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל נאלץ להתעכב ביום הקדוש יום הכיפורים בעיר מסוימת שלא הכירוהו ולא שמעו עליו. מנהג היה לו ביום כיפור לשבת עם האנשים שקשה להם, ובוכים ומבקשים מאת ה' את הצורך הקיומי הבסיסי שלהם. ויושבים מטבע הדברים במערב בית המדרש ולא ולא כמכובדים שיושבים במזרח קידמת בית הכנסת.
 ואכן כמנהגו כל השנה. היות ורצה להתערב עם בכיותיהם, היה יושב קרוב אליהם. והנה הוא נכנס לבית הכנסת הקרוב לאכסניה שלו, וחיפש שכן טוב אשר בסמוך אליו יוכל לשבת בעת התפילות.
 והנה קלט רבי יהונתן יהודי מבוגר שיושב ומתכונן ליום הקדוש בדחילו ורחימו. ומתפלל ובוכה בוודיו, מתוך שברון לב, בבכיות ואנחות. הוא הוסיף ואמר בסיום תפילתו: "ריבוננו של עולם, אתה הרי יודע באמת - כי הדברים נכונים כלפי ואיני כלום אלא עפר ואפר...". צורת תפילתו מצאה חן בעיני רבי יהונתן, והוא אכן התיישב במקום הסמוך אליו. תפילתו שנאמרה בהכנעה ערבה לאוזניו של רבי יהונתן, וגרמה לו התערורות רבה והשפעה טובה. הוא מאד שמח כי מן השמים זימנו לו לשבת סמוך אליו בתפילות. עד שהגיעה שעת קריאת התורה, היהודי לא קיבל את העליה שרצה, וכשראה זאת הוא החל בזעם לחרף ולגדף את הגבאי. כשחזר האיש למקומו, לא שלט רבי יהונתן ברוחו ושאלו: "במחילה מכבודו, הן רק לפני דקות בודדות התפללת בלב נשבר ונדכה, שפכת דמעות רותחות והתאנחת אנחות קורעות לב כשאמרת: "עד שלא נוצרתי איני כדאי, ועכשיו שנוצרתי כאילו לא נוצרתי, עפר אני בחיי...". וכיצד ייתכן אדם שחש כעפר, לזעום כך על טיפת כבוד?!"
 האיש השיב בפשטות ובתמייה "למה כבודו אינו מבין דבר כה פשוט? את זאת אמרתי לקדוש ברוך הוא, לפניו אני מסוגל להיכנע. אבל מה זה נוגע לגבאי?! הרי גם הוא עפר ואפר כמוני, והרי אני יותר מכובד ממנו. אז מדוע לא כובדתי בעליה המכובדת?!..."

בסיפור זה היה מסביר רבי יהונתן את דברי הגמרא כשאברהם אמר ואנכי עפר ואפר הוא אמר זאת כלפי הקב"ה, וכלפי קל יותר להרגיש עפר ואפר לעומת זאת משה ואהרן אמרו זאת בוויכוח עם המתלוננים, מול אנשים פשוטים שמתלוננים על ה' וזוהי דרגה גבוהה יותר על ענוה. וזוהי אף הסביר את דברי המשנה באבות "מאוד מאוד הווי שפל רוח". מדוע כפלו 'מאוד מאוד'? אלא כדי להגיע לדרגה נעלית של ענוה צריך להתאמץ מאוד מאוד... והוסיף רבי יהונתן מוסר השכל, גם כאשר אדם נמצא בדרגה גבוהה של קרבת אלוקים, וגם לאחר שהתפלל תפילה שלימה בהשתפכות הנפש וכוונת הלב, כאשר מידותיו מושחתות, אזי המידות יתגברו על קרבת אלוקים, וברגע האמת כשיעמוד בפני ניסיון - הוא עלול לאבד ברגע אחד את כל ההתרוממות שהשיג בעמל ויזע, ולהתדרדר מגובה עצום לעומק התהום - מבחינה מוסרית. אנו לומדים מכך שני לימודים:

ראשית - ראינו שבשבעות האחרונים כיצד אדם שאמור להיות 'נזר הבריאה' מדרדר להתנהג באכזריות שאין דומה לה, ובמקום שיתנהג כ'בן אדם' מתנהג כ'חייית אדם'. וכמה החובה המוטלת עלינו להחדיר מוסר בעצמנו ובצאצאיו כל הזמן, **כי בלא המוסר אין האדם יודע כיצד הוא יתנהג ויגיב בעת ניסיון.**
 שנית - עלינו להתכופף, לרדת לעיתים רמה כדי לעזור לילד, לדבר בשפתו, ואז לרומם אותו מתוך קומתו. וכמו שאומרים: **"להתכופף אליו ולדבר איתו בנובה העיניים"**. אף אחד לא אוהב שמדברים איתו מגבוה. לשחק איתם במשחקים שלהם, ולתת להם לפעמים "לנצח".

חכמת ההורה והמחנך היא לרדת לקומת הילד, ומתוך מבטו להשקיע בו. לחשוב מה מציק לו. מה צריך לסייע לו ואיך לקדם אותו. וזה לא רק בגיל שצריך 'להתכופף' אליו, גם בגיל שיתכן שהם כבר עברו את 'הגובה' שלנו... בגיל ההתבגרות, עלינו לתמוך בהם, להאזין למועקות איתם הם מתמודדים ולתת להם כתף תומכת, ולסייע איתם, והסיוע הכי גדול זה כשאנחנו יורדים לקומתם ומשם מצליחים לשפר את המצב, בס"ד. בע"ה שאכן נזכה לרוב נחת דקדושה מכל ילדינו ולימים שקטים ורגועים.

להזמנת הרצאות וייעוץ: 0583201525 | להערות / הארות ושאלות: bs0583201525@gmail.com

ויהי נועם

פרשתנו מספרת על הכנסת האורחים המדהימה של אברהם אבינו, אשר נעשתה מתוך מסירות נפש. ישנו מוטיב מרכזי בכל המעשה המופלא, והוא - המהירות והזריזות. שוב ושוב נזכרת המהירות: "וימהר אברהם האלהל אל שרה ויאמר: מהרי... ואל הבקר רץ אברהם, ויקח בן בקר רך וטוב ויתן אל הנער, וימהר לעשות אתו"

אברהם ממהר, אברהם רץ. אברהם לא מאבד את המצווה שהזדמנה לפתחו.

המילה "רוץ" היא מלשון "רצון". אדם רץ לדבר שהוא מחבב. אברהם אהב את החסד, ולכן הוא רץ אליו.

אף אנו בגידול ילדינו. שהדבר הכי אהוב על האדם הם ילדיו, ואם קרה והאדם חש הפוך כנראה הוא צריך שיפור ומשהו בגלגלים נתקע...

מרכז "בנועם שיח" מזמין אתכם לקבוע שיחה עם אחד מיועצי המרכז, להחזיר את האהבה הבסיסית ולהיות בית יציב ומעצים.

לע"נ המשגיח הגה"צ רבי דב בן צבי יחזקאל יפה זצוק"ל
 נתרם ע"י תלמידו החפץ בעילו"ש.

קוביה זו יכולה להיות שלך! זכיות רבות ייזקפו לזכותך! אפשרי לזכות: להצלחה / לע"נ / לרגל שמחה
 פנו עוד היום - 0556774358

התווית השבועית

תכונות רעות ניתנו באדם למען יתקן אותם. תכונות טובות ניתנו באדם למען יתקן איתם.

נכתב ע"י הרב ישראל זוזות שליט"א יועץ במרכז "בנועם שיח".

סיפר לי אליאב מתחזק במדרשת 'לב לאחים' סניף ירושלים בעצרת המיליון לפני כמה שנים שאלתי את אחד האברכים שהפגין מה הביא אותך לצאת מהכולל להפגנה הרי כך או כך ההפגנה שלך לא תועיל, לא עדיף שתלמד תורה בנתיים ?

הוא השיב לי אם גדולי הדור מבינים שכל אחד צריך לצאת להפגין משמע הם מבינים שיש משמעות שדווקא אני האדם הפשוט יעזוב את בית המדרש ויצא להפגין. ואם הם חושבים כך הרי שלי ה'איש הקטן' אין את הזכות לסרב להם.

ישנם הרבה תשובות שניתן לענות על שאלתו של אליאב אך בתשובה שאותו אברך ענה לו טמון יסוד חשוב עבור כל איש חינוך והורה, כשאנחנו מעריכים כל ילד בפני עצמו אנו יכולים לגרום להם לעשות פעולות שהוא לא היה עושה מעצמו, אותו אברך כשלעצמו, לא היה יוצא להפגין אך הוא השכיל להבין שאם גדולי הדור אמרו לו לצאת הוא יוצא.

כשנבחרתי לכהן כאחראי פרויקט חונכים שאלו אותי "איך תדע לבחור חונכים שיצליחו לעשות שינוי משמעותי בחניך?" עניתי להם: "מאחר ואין לי ניסיון כרכז אין לי עדיין דרך אמיתית לדעת, אך אני חושב כי חונך אמיתי יגיד לעצמו בכל פעם מחדש כי: 'חייב אדם לומר בשבילו נברא העולם'

חונך טוב מסתכל החניך ואומר לעצמו בשביל החניך הזה נברא העולם, יש לו מה לתת לעולם ולשנות אותו. יש לו דרך ייחודית רק לו, אנו כאן להאיר לו את הדרך. לסלול לו את דרכו הייחודית והתורמת למכלול הבריאה!"

אני חושב כי תובנה זו מסכמת את כל עבודתנו כחונכים ויותר מכך כהורים. אני חושב שיכולת זו בהחלט מודדת מי חונך ראוי, אך היא הרבה יותר משמעותית לנו ההורים. כשאנו מסתכלים על ילדנו דרך החלון הזה ואומרים לעצמינו 'בשבילו נברא העולם' מה מיוחד בילד שלנו? מה הוא יכול לתת? איפה הוא מצליח? חשיבה זו יכולה לפתוח לנו צוהר כבר מהגיל הצעיר אך להוביל את ילדינו להצלחה בכל תחומי החיים

וכשמסקיעים בגיל הצעיר, ומבינים שהילד הזה הוא אכן מיוחד בפני עצמו וכי יש לו יכולות שרק הוא יכול לתת בעולם הרי שיותר קל לנו למצוא את היכולות הללו ולהוביל את הילד להצלחה אמיתית.

תאמינו בכל ילד וילד שלכם. יש לו יכולות, והעולם זקוק לו!!

להארות / הערות. ניתן לפנות למייל 5374zuzut@gmail.com

שאל את המומחים

תשובה לשאלה משבוע שעבר

חברות, כפי שכתבת יפה, היא בניית קשר הדדי שכל אחד מהחברים נתרם ממנה ותורם לה, כל אחד בכישוריו ויכולותיו. חברות היא קשר שנעים להיות בו והוא, כפי שכתבת, גורם להתפתחות של אישיות 2 החברים בה. המקרה שאתה מתאר, מציג - לא חברות אלא, כפי שציינת יפה, סוג של השתלטות. במידה ואתה מרגיש שהחבר לא תורם לך אלא משתלט עליך ומולך עליך, זה נקרא עבדות. לא חברות.

במצב זה אתה עלול אט אט להתגרל לדינמיקה החברתית הזו, בה החבר הוא לו תורם ונתרם ואתה כחבר לא תורם ונתרם, אלא שחברות זה שולט ונשלט, וזה דבר לא רצוי בכלל. במקרה כזה, יש לפנות להורים/למחנכים שלך ולהתייעץ איתם, וניתן גם כמובן להראות להם את מה שאני כותב לך כאן.

עשה את הדבר הבא: בהזדמנות הראשונה שאתה חש, אפילו בספק ואולי, שהחבר לא אתך ובערך, תומך ואוהב, אלא משתלט ומכתיב, בז לרגשותיך וכדומה, העמד אותו על מקומו ואמור לו באופן ברור בלי חשש:

אני לא מרגיש שאתה חבר שלי. חבר זה מי שמבין אותי ומכבד אותי ואוהב אותי, אבל איך שהתנהגת כעת כלפי ואמרת (כאן אמור לו מה הוא הגיב ואמר שלא מצא חן בעיניך כל כך) זה לא נקרא חברות. אם אתה רוצה להיות חבר שלי, תכבד אותי ואת רגשותי, אם אתה לא רוצה, בוא נפרד כאן כידידים וכל אחד ימצא לו חבר אחר.

כך תאמר לו. אני משער, שיהיה לך מאוד קשה לומר זאת, כי מבין ריסי עינך ניכר, שאתה ילד/נער עדין הזקוק מאוד ליחס, קירבה ואהבה, ויהיה לך קשה לומר לו זאת, כי בלבך יהיה פחד, שאתה תדחה ממנו ומהחברה ולא תהיה רצוי ולא תהיה אוהב, אבל תדע לך, שהאופן שבו אתה חבר כרגע, זה לא נקרא להיות רצוי אוהב וקרוב, אלא להיות מנוצל ונשלט, וכדי לבנות חברות בריאה ורצויה, אתה חייב לאזור חייל ואומץ ולגרוע חברויות לא רצויות ולפתח מחדש חברויות רצויות או עם חבר זה, או עם חבר אחר.

ישנם 2 אפשרויות תגובה של החבר לאחר שתאמר לו את המשפט האמור. אפשרות 1. הוא יהיה לרגע המום, יתעשת ויאמר לך, למה אתה פוגע בי וכו' אנחנו חברים וכו' למה אתה אומר לי ככה וכו'. בקיצור הוא ישאיר אותך עם רגשות אשמה והרגשת טמטום. במקרה כזה, עליך לא להיות מוצף רגשית, אלא להשתמש בשכל שלך, ולומר לו, שאין לך שום דבר נגדו אישית, אבל שהאופן בו הוא מתייחס אליך, זה לא נקרא חברות, ואם הוא רוצה להישאר חבר שלך, עליו לשנות את הגישה. הוא רוצה - טוב, לא רוצה - עוד יותר טוב.

אפשרות 2. הוא יתעשת ויבין שהוא טעה, ויאמר לך שהוא לא שם לב וכו' והוא ישתפר וכו'. במקרה כזה, אמור לו במפורש, שאתה מוכן לנסות שוב ובמקרה שהוא אכן ישתנה, מה טוב, ואם לא, אתה תפרד ממנו.

ישנה אפשרות נוספת, שהוא יגיד לך: אז לא צריך להיות חבר שלך והוא ילך. זה מצב שפחות נראה לי שיקרה, אבל אם זה יקרה, זה טוב מאוד. כי זה מלמד שהוא לא היה קשור אתך בכלל ולא אכפת לו, אז זה טוב מאוד שהוא הלך ונפרד, ואתה אל תפחד מכך ואל תבהל ואל תיעצב אל ליבך, אלא שמח שנפרדת מחבר שאינו חבר, אלא מנצל, ומצא לך חבר אמיתי בלב ונפש שיהיה קרוב אליך באמת. בנוסף לכך, תתפלל על כך. באהבה כנה

על הכותב: אשר מורסקי, מחבר ספרים, מטפל רגשי מבוקש, וכותב הבלוג המונומנטלי רשימות תורניות על נפש, נשמה ומה שביניהם, בכתובת: soulology.co.il

כבר חייבת היום?

איזה שטויות זה שקפה שחור 'מעורר', הנחתי אותו ליד המיטה אתמול ועד עכשיו הוא לא צלצל.

לזכות להרחיב את ההדפסה באזור מגורכם להצלחה / לע"נ וכו' פנו עוד היום למזכירות הארגון: 0556774358 או למייל: bs0583201525@gmail.com

מהדורת הדפוס מודפסת בכמות מוגבלת, ברחבי הארץ. ניתן לקבל את הגיליון ללא תמורה בשליחת דוא"ל לכתובת: bs0583201525@gmail.com כמ"כ העלון נמצא באתרים: דרשו. לדעת.

הדפיסו וקחו הביתה לשבת קודש

לקיי
שעון חרף!

הדלקת נרות: 16:30
יציאת השבת: 17:20
רבינו תם: 17:56

ע"פ אופק תל אביב
כ' במר השוון תשפ"ד

טוב לחסות בה'

865

הצלה לדור האחרון

וירא התשפ"ד
עלון מיוחד לזמן המלחמה

עם ישראל זועק לישועת ה'. עם ישראל פונה לה' לגאולה האחרונה אחר אלפי שנים בגלות. ומה משיב לנו בורא עולם? לכו אל בת הזוג שלכם, זו הערבה עליכם והמתחייבת לשמור עליכם, בתנאי שגם אתם תשמרו עליה. מי היא אותה בת זוג של ישראל בעולם הזה? המגן והשמירה?
תני ר' שמעון בן יוחאי: "אמרה השבת לפני הקב"ה (בזמן בריאת העולם): "ריבונו של עולם, לכולן יש בן זוג, ולי אין בן זוג!". לעופות, לחיות ולבהמות – לכולם נתת בן זוג, ומה יהא עליי, מי יהיה שייך רק לי?
"אמר לה הקב"ה: כנסת ישראל היא בן זוגך. וכיון שעמדו ישראל לפני הר סיני אמר להם הקב"ה:

זכרו הדבר שאמרתי לשבת: כנסת ישראל היא בן זוגך, הינו דבור זכור את יום השבת לקדשו". (בר"ד יא, ח).

בני זוג שומרים ומגינים אחד על השני בכל מצב. הקב"ה הבטיח לשבת כי עמ"י יהיה בן זוגה וישמרו עליה, והיא תחזיר להם ותשמור עליהם בכל הדורות עד ביאת הגואל.

לכן, כותב ה'תולעת יעקב' (סוד השבת י"ד"ה לקדש על היין): "ועל דרך האמת, מה שחייבוננו לקדש על היין – הואיל והכלה נכנסת לחופה צריך לשמחה". כותב הצדיק, כי הסיבה שעושים קידוש בכל כניסת שבת, שהוא כקידושין שמקדשים את בת הזוג שלנו – שבת קודש. מכאן אמרה הגמרא (סנהדרין נח): "בן נח ששבת – חייב מיתה", גוי השומר שבת – חייב מיתה. מדוע?

מפני שהשבת היא בת זוגם של ישראל בלבד, וגוי השומר שבת, הרי הוא כנוטל אשה מחיק בעלה. וכך כותב הירושלמי (תענית פ"א ה"א): "אילו היו שומרי ישראל שבת אחת – היה בן דוד בא". וכך אומר גם רבי לוי שם בגמרא: "אילו היו ישראל משמרי שבת אחת כתיקונה – מיד היה בן דוד בא". מבהיל!

שבת אחת שכל ישראל שומרים – והמלחמה מסתיימת ובא הגואל שכולנו מחכים לו אלפי שנים!
גם אם אנו חושבים שאנו שומרים שבת, כל אחד יכול לחזק את השבת בלימוד הלכות שבת בשולחן השבת, בהכנסתה לפני הזמן, בחיזוק השמחה בבית בשבת.

את המעשה המדהים שלח למערכת העלון הרב שמואל שלום שליט"א: "את הנס הבא שמעתי מכלי ראשון, מחבר טוב שהוא בעל המעשה, וכך פרטי הדברים: "היה זה באותו בוקר קשה. בקיבוץ 'בארי' בדרום התעוררו בשעת בוקר מוקדמת מרעש האזעקות משפחה יקרה: זוג הורים עם תאומים בני שלוש וחצי. הם נכנסו אל חדר הממ"ד, מבולבלים וחוששים. תוך דקות ספורות הם מבינים שהגרוע מכל מתרחש בביתם – הארורים ימ"ש נכנסו לביתם על מנת לעשות את זממם. אב המשפחה נעל את הממ"ד והחזיק את הידית בכל כוחו, על מנת שלא יפרצו את הדלת. הרשעים הארורים מבינים שהמשפחה מסתתרת בפנים, והם מנסים לפרוץ את הממ"ד.

אב המשפחה נאבק בשארית כוחותיו, עד שהידיית נשברה. הארורים הללו ראו שהם מתעכבים שם זמן רב, ולכן החליטו פשוט לעלות את הבית באש. הבית מתחיל להישרף, כשהממ"ד מתמלא בעשן כבד ומחניק, ובעוד דקות בודדות גם הוא יעלה באש. "הבנתי שאין ברירה", מתעד אב המשפחה, בעל המעשה, "זה או שאנחנו נחנקים בממ"ד או שיוצאים אל המרצחים ימ"ש. החלטתי לצאת אליהם ולהסגיר את עצמי, אך הידית של הממ"ד נשברה מהמאבק, ונותרה לי רק ברירה אחת – לצאת מהחלון של הממ"ד אל השטח בו ממתנינים עשרות רשעים ארורים. אני ואשתי קפצנו עם הילדים החוצה, וכנגד עינינו, במרחק צמוד ביותר היו...
– המשך בעמוד 3 –

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציופורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מול. אלס בת פרידה. בת-חן בת גילה רוחמה. בנים זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בעדני בן חביבה. הרב ירחמיאל חביבה. אדלשטיין בן מרים זצ"ל. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחיה בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה זנדאני. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. סוין שושנה בת חביבה. אסתר בת מול. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה.

העלון מוקדש לברכה והצלחת התורם בעילום שם

העלון מוקדש להצלחת יונן בן רחל

העלון מוקדש לע"נ האחיות חנה ורות הודיה ותאיר ז"ל בנוט עדנה מרים. יצחק בן טובה. סוין שושנה בת חביבה. אסתר בת מול. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה.

העלון מוקדש לע"נ ולרי בן אירנה ת.נ.צ.ב.ה

דיני בגד רטוב

המכבס בגד במים, עובר מהתורה משום תולדת מַלְבֵּן. ואולם אסור גם לנקות בגד בשפשוף בלי מים או באבקת טֵלֶק וכדו', אך מותר לנקותו בכד יבש או בהעברה ביד בלי שפשוף. ואסור לתת מים אפילו מועטים על בגד לנקותו אף מבלי לשפשוף. שכלל בידינו "שרייתו, זהו כיבוסו", דהיינו עצם שריית הבגד במים נחשבת ככיבוס). (סימן שב סעיף ט')

בגד שנפל למים ומקפיד שלא יהיה רטוב, הרי הוא מוקצה ואסור לטלטלו, שמא יבוא לסוחטו. אבל מותר לשני אנשים לאחוז בו בעדינות ולטלטלו ואין חשש שיסחטוהו, שכיון שהם שניים, יזכירו זה לזה שלא לסוחטו.

בגד שנפל לשאר משקים – מותר לטלטלו, ואין חשש שמא יסחט, מאחר ואינו מתלבן בסחיטה זו ועדיין ישאר ממראית הלכלוך. על כן, אם נשפך מיץ על השולחן – מותר להניח עליו

סגולות יקרות לזמנים מיוחדים אומרים חז"ל: והסיר ה' ממך כל חולי – חולי זו הדאגה". לפנינו סגולה נדירה לביטול כל חרדה ודאגה:

בחור שסבל מפחדים ודמיונות קשים בא בבכיות אל זקן האדמו"רים הצדיק רבי יצחק מבוהוש זי"ע מבני ברק, שאמר לו: "בכל יום לפני השינה, אמור: "אמר ה'

סגולת הצדיקים

ליעקב – אל תירא עבדי יעקב", כך תעשה 40 לילות, ותינצל מהפחדו!".

הבחור שסבל מאד עשה כך, ואחר 40 יום באורח פלא חזר להיות כאדם רגיל ובנה את ביתו ב"ה.

לאחר כמה שנים, שזכה לילדים חזרו לו הפחדים באופן קשה מאד, וכיוון שהאדמו"ר מבוהוש זצ"ל נפטר, הוא הלך אל הצדיק רבי יצחק אייזיק מזוטשקא זי"ע שרבים נושעו בזכותו, שאמר לו: "אמר לפני השינה 'אמר ה' ליעקב – אל תירא עבדי יעקב', במשך 40 יום, ובניסים חזר לשלוות נפשו".

מעיל רטוב מגשם - המהלך בגשם והתרטב מעילו מאוד, מותר לו להמשיך ללכת איתו, ולא חוששים שמא יסחט את המעיל, כי אין דרך לסחוט הבגד שעליו.

* **בגד שנורטב ממים – אסור לתלותו על חבל כביסה לייבשו,** מפני מראית העין – שיחשדו בו שכיבס בשבת.

ואין לשוטחו אפילו בתוך ביתו, מפני שכל דבר שאסור משום מראית העין, אפילו בצנעה, אסור. ואם תלה את הבגד קודם השבת (אפילו בחוץ) – אינו צריך להסירו. ואם התייבש בשבת – מותר להורידו ולהשתמש בו.

בגד שנורטב או נספג בזיעה – מותר להניחו על גבי כסא לייבשו, אך לא יפרסהו על גבי כמה כסאות, מפני שניכר שמתכוין לייבשו, ושמא יחשדו בו שכיבס בשבת. אבל אם ניכר הלכלוך על הבגד, כגון בגד ילד קטן מותר לתלותו אפילו על חבל כביסה.

הדרכה הורית לזמן מלחמה

יובל פניה! תלכית רגליה רח תחלויה ונחתה חליה
והחיה אמתה וסמכותה איתנה ונחתה חליה

ביטחון = סדר

סדר יום קבוע. ילדים אמורים לדעת מתי הם צריכים לקום בבוקר, מתי אוכלים ארוחת צהרים, האם מתלבשים או נשארים עם פיג'מות, מה עושים אחרי ארוחת הבוקר וכמה זמן אפשר לשחק בגמבוויי, מתי נכנסים להתקלח ומתי הולכים לישון. גם אם לא נמצאים בבית, אפשר וצריך להתאים את הסדר למקום שבו אנחנו נמצאים.

כשליילד יש סדר, הוא מרגיש ביטחון!

הכאוס הזה לא יכול להימשך! ילדים והורים בבית, הורים בלי עבודה, ילדים בלי מסגרת לימודית, ואף אחד לא יודע עד מתי זה ימשך. חוסר האונים, חוסר הוודאות, הבלגן בראש ובעיניים צריך להיגמר! אבל איך עושים את זה? בשבוע שעבר הייתי במלון בירושלים, בו מתארחים תושבי דרום שלא מוצאים את נפשם, לא יודעים מה לעשות עם עצמם. כן, הורים וילדים שאמנם מצאו לעצמם מקום מחסה, אך לא שגרת חיים רגילה.

כשליילד יש סדר, הוא מרגיש רוגע נפשי. הוא לא דואג, הוא לא מפחד, הכל ברור לו, בפרט כי הוא יודע ומרגיש שלך, אמא, זה ברור!

החופש צריך להיות בתוך הגבול! בלי גבול לא יכול להיות חופש. הכל מבולבל כ"כ כשהכל "חופש".

ציפור יכולה לעוף בנחת ובשלוה כשיש לה

"מה הדבר הכי חשוב לעשות כרגע?", הן שואלות אותי, ואני מנסה לענות. לכולן, לתת עזרה מיידית, עזרה ראשונה. התשובה שענית להן מתאימה לכולנו, לכל זוג הורים עם ילדים בלי מסגרת, בבית או בבית מלון, זה לא משנה. הדבר שהילדים שלנו הכי צריכים עכשיו הוא ביטחון! הדבר שהילדים

כנפיים. ציפור ללא כנפיים לא תוכל לעוף בכלל. מרפסת בלי מעקה לא יכולה לשמש במקסימום שלה, כמו מרפסת עם מעקה. כשיש גבול – יש חופש! כשיש גבול – אין פחד! כשיש גבול / סדר, הילד שלך מרגיש רוגע ושמח. אז איך עושים את זה? ואיך את נותנת להם את זה? במאמר הבא בע"ה.

שלנו צריכים עכשיו הוא יציבות נפשית ורוגע נפשי. ואיך אנחנו עושים את זה עכשיו? בתקופה מלאה מתח וחסרת שקט כל כך. סדר! מילה אחת ומלאה משמעות. כשליילדים שלנו יהיה סדר, תהיה גם הרגשת ביטחון. ילדים צריכים לדעת מה סדר היום שלהם, מה הולך להיות היום, לקראת מה הם הולכים. נכון, אין לימודים, אין שגרה רגילה, אבל כן יש בבית שלנו

אות היא ביני וביניכם

מסרי המלחמה

– המשך מעמוד 1 –

"אני ואשתי קפצנו עם הילדים החוצה, וכנגד עינינו – במרחק צמוד ביותר – עמדו הרשעים עם נשקים. קפאנו על המקום והבנו שאלו הרגעים האחרונים של חיינו. אך משום מה, ממש נס מהשמיים, אנחנו מסתכלים עליהם, והם לא מבחינים בנו, למרות שהם ממש צמודים אלינו. לפתע, אני מבחין צמוד אליו בדלי עם מים – דבר שמעולם לא קרה. מעולם לא השארתי דלי עם מים תחת החלון של הממ"ד. מהיכן הוא הגיע? ראיתי שוב נס גדול מהשמיים, והרטבתי את החולצות של הילדים במים, על מנת שיוכלו מעט לנשום ולהשתעל בתוך החולצות. אינני יודע איזה נס גדול יותר – אבל העובדה שהתאומים בני ה-3 לא בכו ולא צעקו, הצילה את חיינו ממש. אני חייב להודות, אינני שומר תורה ומצוות ולא זכיתי להיות קרוב לבורא עולם, אבל במצב שהייתי וראיתי את אלוקים בחוש – אתה מבין מיד שה' הוא האלוקים, ואין עוד מלבדו. כך ישבנו תחת החלון במשך 3 שעות, כשאין לי שום הסבר כיצד המחבלים לא הסתכלו לעברנו ולא הבחינו בנו. לפתע, אני רואה במרחק של 100 מטר – גומחה גדולה עם הרבה עצים. רצנו והסתתרנו בתוך הגומחה, כשהרשעים מסתובבים ויורים לכל כיוון. שלחתי הודעות לאמא שלי, הודעות פרידה שאנו עומדים למות, והם הורסים ומחריבים הכל. יהיה לנו ניסים גלויים, אבל וודאי עוד כמה רגעים הם יבחינו בנו ויסיימו את חיינו, שלחתי לאמי. אמי שולחת לי: "שתי אחיותיך מקבלות על עצמן להתחיל לשמור שבת להצלתך. זו הקבלה הקשה ביותר עבורך".

שלחתי לאמי בדמעות: "גם אני מקבל על עצמי לשמור שבת עם כל משפחתי, כשבורא עולם יציל אותי מהגהינום שנמצא סביבי". כך ישבנו בגומחה רועדים ומבוהלים במשך 13 שעות שהיו נראות כמו נצח. כל כמה דקות אני שומע קולות של הרשעים, עד שכתבתי להוריי: "הסוללה נגמרת. אני שומע אנשים באים אלינו, זה הסוף שלנו. תודה על הכל". לאחר כמה שניות עמדו אל מול עינינו חיילי צה"ל כמלאכים להוציא אותנו מהגהינום. הם העלו אותנו לג'יפ. בכינו,

אם שפתים נרות סביב
אין עיניהם לנרות של סביב

התפרקנו ואמרתי לבורא עולם כי אני חוזר בתשובה שלימה, לאחר שראיתי עין בעין איך הוא הציל אותי ואת משפחתי, ומיד ביום ראשון ביקשתי שיביאו לי תפילין". (לאימות המעשה: 052-7193379) נס מבהיל מבעל המעשה בכח השבת. רבותיי, ראו מה אומרת הגמרא (שבת קיח): אמר רב יהודה אמר רב: "אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה – לא שלטה בהן אומה ולשון". אף אומה ולשון: לא פלסטינים, לא לבנונים, לא איראנים – הכל בכוחה של השבת הקדושה. יש פה פתרון ברור להצלת המערכה: להגיע לשיעור בהלכות שבת, להתחזק בתפילות השבת, שירי שבת. הסכיתי ושמעו מה אומר הזוהר הקדוש (פניני הזוהר לשבת קודש): "יש ארבעה מלאכים בארבע קצוות העולם הממונים להשגיח על היהודים השומרים שבת ומענגים את השבת כראוי", מלאכים מכל קצוות העולם שומרים מכל צרה את שומרי השבת ומענגים אותה כראוי.

ממשיך הזוהר הקדוש ואומר: "וזהנה, כשנכנסת שבת קודש, רואים אותם מלאכים את כל השולחנות של שומרי השבת, שהם בני היכל המלך, ומיד באים אליהם אלפי אלפים מלאכים לשולחנות. וכשרואים שמענגים את השבת כראוי – מברכים אותם וכל המלאכים עונים אמן ואומרים: "אז תקרא וה' יענה". כל מה שתקרא לה' – הוא יענה לך! מסיים הזוהר הקדוש: "אך כשחלילה רואים אותם מלאכים שהשולחן של אותו ברנש לא מסודר ומעונג כפי הדין – אז דוחים אותו ואומרים עליו דברים לא טובים רחמנא ליצלן. ובמקום עונג מקבל נגע חס ושלום".

העיר שדרות ספגה אסונות קשים באותה שבת בה נפתחה המתקפה על עם ישראל. מספרת תושבת העיר – נטלי עשור דבר פלא: "בשעה 6:40 בבוקר היתה אזעקת צבע אדום. התעוררתי במהירות ולקחתי מהר את הילדים לממ"ד. אני רואה מהחלון שלי בממ"ד קבוצה גדולה של מחבלים חמושים, מעל עשרה המסתובבים ברחובות. אני רואה איך הם יורדים מהרכבים שלהם ומתחילים לפסוע לכיוון הבניין שלי. פחדתי נורא. לראות אותם מסתובבים חופשי ומתקרבים לבית שלי. הרמתי את העיניים לבורא עולם ואמרתי: "בורא עולם, אתה פה איתי עם הילדים שלי הרכים. אתה נמצא איתי. ואני מבטיחה לך בורא עולם – שמהיום ואילך אני אשמור את השבת, והיא תהיה שבת קדושה. יום קדוש כפי שאתה רצית וביקשת". הם היו מטרים בודדים מהבית שלי, וברגע שאמרתי את זה בדמעות לפני בורא עולם, הם פשוט פסחו על הבית. עברו את הבית שלי והמשיכו לבתים הבאים. אין לי הסבר!!! אך הסיפור לא נגמר כלל... – המשך בעמוד 4 –

"אם שמרתם נרות של שבת – אני מראה לכם נרות של ציון" (הגאולה), שנאמר: זיהיה בעת ההיא אחפש את ירושלים בנרות... וכל כך למה? בזכות הנרות שהן מדליקין בשבת". (ילקוט שמעוני, פרשת בהעלותך) לשבת יש כח עצום ונורא לגאול את ישראל ולהציל את עם ישראל בכל הדורות הולכי!

{ אז נדברו }

פרשת וירא תשפ"ד | גליון מספר: 624 | לסדר: "למען הביא ד' על אברהם את אשר דבר לו"

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

בשורות טובות

ישועות ורחמים!

רק לא) ביחד (איתם) ננצח!!!

קראת את הכותרת?? זו סוגיה מאוד מהותית שמקורה בפרשת השבוע והיא רלוונטית במיוחד בימים אלו... ובכן: מצד אחד מקובלנו: שאם יש רשעים בדור ויש חרון אף ונגזר ח"ו עונש... אז גם הצדיקים נענשים בעוון הרשעים מדין ערבות ועל זה נאמר כיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין בין צדיק לרשע... **זה מצד אחד!!! ואילו מצד שני מקובלנו ההיפך הגמור** - צדיק יסוד עולם!!! ואדרבה... הצדיק מגן על כל הדור... ואם אמצא בסדום עשרה צדיקים ונשאתי לכל המקום בעבורם... אז יש פה סתירה... תכל'ס... מי יותר חזק ממי??

זו שאלה מהותית... ואם תעיין תגלה שאפשר למצא ראיות לכאן ולכאן... במעשה של סדום משמע בפירוש שהרשעים ניצלים בזכות הצדיקים!!! ואילו בקורח, האיש אחד יחסא ועל כל העדה תקצוף... כך גם במעשה דעכן שאיש אחד חטא וכל ישראל לקו, כך גם בחטא העגל שמעט חטאו וכולם נענשו... ומצד שני יש בגמ' על שאמורא או תנא שהגיניו בצדקתם על כל העיר וכו' וכו'... אז מתי כך ומתי כ?? מתי הרשע ניצל בזכות בצדיק... ומתי הצדיק לוקה בעוון הרשע?? ומתי צדקת הצדיק עליו תהיה ורשעת הרשע עליו תהיה??

ולכאורה התשובה היא די ברורה: (אדרבה... אשמח לשמוע דעות בעניין)

דבר ראשון: יש פה באמת קונפליקט מסובך... מדובר בשתי כוחות מנוגדים שכביכול נאבקים זה בזה ומנהלים כיפופי כוחות... מצד אחד ה' נתן כח השפעה לצדיק שבכוח צדקותו יכול להגן על הרשעים שבדורו כרשב"י שיכול לפטור את כל העולם כולו מן הדין... דא עקא!! שבמקביל לצדיק... מה לעשות שגם לרשע יש כח!! שהחרון אף שהוא מעורר יכול להביא אנדרלמוסיה שהורגת גם טובים וצדיקים שנתפסים בעוונם... **אבל עדיין!!!** יש הבדל גדול בין הכח של הרשע לכח שניתן לצדיק... הכח שניתן לצדיק זה אנטנה!! הזכות שלו פשוט מקרינה ברכה ושלום וחיי ומזוני על כל מי שסביבו... (תבין: הרשע לא צריך בהכרח להיות צדיק בשביל להיות מוקרן מהצדיק... זה פשוט מקרין...) לעומת זאת הכח שניתן לרשע לגרום שגם הצדיק נתפס בעוונם... זה לא עובד כמו אנטנה שמקרינה חרון אף... זה מגיע ממקום של תביעה!!! כשצדיק חי בשכנותו של הרשע הרי 'כל מי שיכול למחות באנשי עירו ואינו מוחה נתפס בעוונם!! ולכן נדרש מהצדיק להוכיח את הרשע ולנסות להחזיר אותו למוטב... וברגע שהצדיק לא מצליח להשיב את הרשע למוטב... כאן הוא צריך לעבור לשלב של **מחאה!!** מחאה פירושו: מפגן ברור ומוצהר של ניתוק והתנערות... אני מוקיע את מעשיך ואין לי עסק איתך... הפרד נא מעלי... זה מתבטא ביצירת חומה וחץ שמפריד באופן ברור בינו לבין הרשע **ולא קל לעשות את זה**... כל זמן שהצדיק לא עושה את זה... הוא נתפס בעוון הרשע... והאמת היא שלא כ"כ בעוון הרשע כמו בעוון עצמו!! (שהוא לא מחה ברשע... כלומר: זה שהצדיק נתפס בעוון הרשע זה לא שהצדיק עבר ברחוב ופתאום הרשע הקרין עליו קרני ליוז... אלא יש כאן תביעה על הצדיק שהוא לא התנער נכון מהרשע...) אבל ברגע שהצדיק עשה מה שמוטל עליו והתנתק מהרשע לגמרי... אהו... כעת הצדיק כבר משוריין ולא נתפס בעוון הרשע... ברגע שהצדיק נשאר נקי!! טהור!! ולא מושפע מהחרון אף של הרשע... כעת הצדיק נשאר עם זכותו נטו להשפיע שפע של שמירה והגנה גם!!! גם על הרשע **שמעבר לגדר... אבל זה רק בתנאי שהרשע הזה הוא כעת מעבר לגדר!!!** כי כל זמן שהרשע הזה נוכח כאן ומתערבב פה יחד עם הצדיק... אז לא זו בלבד שהצדיק לא יכול להגן על הרשע... אלא הצדיק בעצמו נתבע בעוון הרשע...

הבנת את המנגנון?? זה בדיוק כמו שיש הפסקת חשמל!! וכעת מגיעים טכנאי החשמל ורוצים לתקן את החשמל... אבל בשביל זה גופא הם צריכים חיבור לחשמל... אתה מבין לבד שהם לא יכולים להתחבר לחשמל כי... כי הרי יש הפסקת חשמל... פה הם צריכים איזה משהו שיש לו מערכת גנרטור ואנרגיה שמנותקת מהחשמל ורק הוא כעת יכול להושיע ולספק אנרגיה נחוצה... דווקא הניתוק שלו ביום יום מהחשמל!! הוא זה שמועיל ביום פקודה שהוא לא נופל יחד עם כל החשמל ויכול להועיל בשעת צרה... על אותו משקל: כשרח"ל גרמו עוונות פושעי ישראל ונוצר קצר בין ישראל לאביהם שבשמים ונפל כל החשמל... וברגע שיש הפסקת חשמל בסדום... גם ללוט נפל החשמל... גם לצדיקים אשר בה... כעת מי יציל את המצב?? דווקא אותו אחד שגם כשהחשמל עדיין לא נפל... הוא כבר אז נבדל והתנתק והשתמש עם גנרטור משלו... ביום יום הוא היה אמנם מנותק מהחשמל של כולם... אבל כעת שיש הפסקת חשמל דווקא הוא זה שיכול למשוך חוטים ולהמשיך חשמל על כולם... הצדיק שהתנתק מהרשע ולא היה מושפע מעוונתו... דווקא הוא זה שביום פקודה יכול להגן על הרשע...

זאת אומרת: יכול להיות מצב של שני צדיקים שוים!!! אחד מגן בזכותו על כל העולם ואילו השני בדיוק הפוך... נתפס בעוון הדור... **מה ההבדל ביניהם?? ההבדל הוא אבסורדי:** הצדיק שמגן על הדור זה דווקא הקנאי הזה שלא נשא פנים... ומחה בכל כוחו נגד פושעי ישראל ובונה חומת ברזל של ניתוק וניכור בינו לבין חטאי עמי... ביום יום הוא היה באמת מנוכר אליהם לחלוטין ושוררת ביניהם איבה... אבל ביום פקודה... כשכלל ישראל צריך רחמים דווקא לצדיק הזה יש את הכח להגן על אחרון נדחי ופושעי ישראל!!! כי הוא לא נתפס בעוונם... ואילו דווקא הצדיק שהיה מעורב איתם... לא רק שלא יוכל להגן עליהם אלא הוא גם יתבע בעוונם... תכל'ס - **כלפי מה הדברים אמורים???**

ההמשך בעמוד 2 בגיליון זה...

רק לא) ביחד (איתם) ננצח!!!

(המשך מעמוד 1) כלל ישראל צריך בימים אלו המון רחמי שמים!!! יש צורך באנשי אמנה שיבואו בכח מעשיהם יגשו לעמוד בפרץ ושיהיו לנו לחומה ומחסה ביום זעם...
 כעת מי הוא הצדיק שיכול הכי הרבה להגן ולהתפלל ולעורר רחמי שמים על הצבא ועל הציונים ועל החילונים ועל הנשמות הכי נדחות של אחרון השמאלנים ופושעי ישראל הכי גרועים?? מי יעיתר עליהם?? דווקא אותם גדולי ישראל שכל השנים ירו בהם גיצים והתנערו מהם מכל וכל!!! דווקא אותם תלמידי חכמים שגם בימים אלו ממשכים להתנער בכל עוז ותעצומות מכל סרך של שייכות לצבא ולמדינה וכו'... הם הם אלו שיש להם את הכח להגן בימים קשים אלו על אחרון נדחי ישראל... כי דווקא בזכות זה הם לא נתפסים בהפקרות החילונית ומשם יש להם את הכח להגן עליהם בזכות תורתם... ואילו דווקא כל החרדים המתוקים והחמודים שכעת מנסים ללקק ולהתחנף לציונים ולתת להם תחושה ש"ביחד נצח..." תדעו לכם ש**רק לא ביחד איתם ננצח!** אם אנחנו רוצים שיהיה לכלל ישראל את הזכות לנצח זה רק בתנאי שנמשיך להעצים את הניטוק והניכור המוחלט שיש לנו מהם... ומשם!!! מעבר לגדר והחומה הברורה שחצונו בינינו לבינם... דווקא מעבר לגדר נעמוד ונעיתר עליהם בהמון אהבת ישראל כנה וחומלת... אנא ה'... חוס על הבנים שלך... תחזיר את אחרון נדחי ישראל הבייתה בריא ושלם... אנחנו פה בשבילם...

ושים לב: זה מאוד מאוד מבלבל!!! כי זה באמת סוגיה סבוכה!!! בשבילי באופן אישי התפיסה הזו היא רעידת אדמה... כי סו"ס במושכל ראשון השכל הישר אומר ההיפך לגמרי: מי שעד היום אהב את ככלל עם ישראל... חיבק אותם וחיפה עליהם... הוא זה שאיכפת לו בימים אלו מהציונים והצבא וממילא הוא זה שאמור להעיתר עליהם ברחמים... ואילו מי שתמיד דיבר נגדם אש וגפרית... הוא מצידו יקוב הדין את ההר וכו'...

אבל לא!!! ההיפך הגמור!!! מי שעד היום נתחבר עם הרשעים... בימים אלו עדיף שיתפלל על עצמו שינצל... אבל דווקא אברהם שאומר ללוט הפרד נא מעלי... רק בזכות ההיפרדות הזו יש לו כעת את הכח להציל את לוט ביום פקודה... רק אחרי שמשוה ואהרן מקבלים הוראה הרומה והבדלו מתוך העדה הזאת... רק אז יש לאהרן כח לקחת מחתה ולעצור את המגיפה... זו הסיבה שרשב"י יכול לפטור את כל העולם כולו מן הדין כי הוא זה שהכי הסכים להתנתק ולהיבדל ולגנות את מעשיהם של אומה זו... ביום יום רשב"י מצטייר כאופוזיציה לוחמת נגד אלו שיעזבים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה; ודווקא בגלל זה... כשיש גזירה הוא נשאר המארג דלק היחיד שלכל ישראל האיר בסוד תורה הבהיר...

אשר ע"כ טייער יידן... אם אנחנו באמת באמת אוהבי ישראל... אם באמת איכפת לנו שמאות אלפי בנים של ה' יחזרו הבייתה לחיים ולשלום ולא תיפול משערת ראשם ארצה... אז אנא... לפחות בתקופה זו נתבצר בניתוק המוחלט שיש לנו מהצבא... לפחות בתקופה זו נוציא מהבויסם את ההשקפה החדה כתער שקבלנו מכל גדולי ישראל שחינו אותם להיבדל ולהתנתק לגמרי מכל שייכות לצבא ולמדינה שכל עניינה מרד במלכות ה'... נעמוד מהצד!!! ומשם!!! משם נעיתר עליהם בהמון דאגה ואכפתיות אהבת ישראל כנה... אנא ה'... חוס על הבנים שלך... תחזיר לנו את אחרון נדחי ישראל הבייתה בריא ושלם...

וכמוכן: שהצבא והמדינה זו אולי דוגמה עדכנית... אבל פחות נוגעת אלינו... הדוגמה היותר נוגעת אלינו... זה אותו אברך בן עליה שניגש אלי ושאל אותי: המשפחה המורחבת שלי כולם פושרים... רובם מחזיקים אייפון פרוץ... ואנחנו הזוג היחיד שנשארנו חרדים לדבר ה'... ותכל'ס... כשהמשיח יגיע... מקובלנו שרוב כלל ישראל ימות... (וישאר רק שלוש ועל זה נאמר 'ואשלם ניהומים לו ולבאביו, בקצור: יטרכו ניהומים) ותכל'ס... שואל אותי אותו אברך: שני דברים אני רוצה לדעת!!! דבר ראשון: מי אמר שאני לא אתפס בעונם... הרי כפי שהזכרתי מקודם 'כיון שניתר רשות למשחית אינו מבחין וכו', דבר שני: נו... נניח שהצלחת להרגיע אותי ולשכנע אותי שאני מסודר... אבל אבאלע... מה יהיה עם כל המשפחה שלי... מה... המשיח יגיע ואנחנו נשאיר אותם בעזזה?? זו שאלה מאוד כואבת... יש המון יהודים שמפחדים על הקרובים לליבם... אז דבר ראשון: נא לא לשכוח שיש פסוק אחר שמוכר לנו... וקיים לנו את הדבר שהבטחנונו ע"י צפניה חוזך כאמור בימים ההם ובעת ההיא, **יבוקש עון ישראל ואיננו ואת חטאת יהודה ולא תמצאינה כי אסלח לאשר אשאייר**... אה... פה כתוב מנגינה אחרת... שגם החוטאים יקבלו זיכוי וחנינה... כי אסלח לאשר אשאייר... נו... אז איך זה מסתדר???

אז הנה... שוב הגענו לאותה נקודה: החוטאים והנושרים והתינוקות שנשבו זה לא הסיפור!! הסיפור העיקרי הוא אותם צדיקים שיהיו שם בשבילם ויגנו עליהם!!!

אם אתה מצידיך תתנהל נכון ותיצור את החומה הנדרשת בינך לבינם... (כמוכן שחומה שנבנית בתוך המשפחה זה משהו שצריך ליווי צמוד של רב פיקח שבקי בתחום וידע להתנהל ברגישות אך נחישות...) ואם אתה תצור את הגבולות הברורים של 'והיה מחניך קדוש' שמפריד בינך לבין 'הערוות דבר' שיש אצלם... הרי לא רק שאתה לא תתפס בעונם... אלא אתה תהיה הצדיק שיכול להגן עליהם!!! אזדרבה... תעיתר עליהם... תתפלל עליהם ש: ישיב אותם בתשובה ושיסלח להם... ואת התפילה הזו תעשה רק אחרי שהצבת את הגבולות הברורים... כל נשכח שגם אברהם וגם לוט סגרו והתפללו על סדום... כשאברהם מתפלל על סדום ה' מקשיב לו... ואילו כשלוט מתחיל לסגור עליהם המלאכים סוגרים לו את הפה... למה?? כי אברהם לקח מאה צעדים מרחק מסדום וחטאיה ואז יש לו רשות להעיתר עליהם... אבל לוט שחי עם סדום ומתערבב איתם... ורוצה להתפלל עליהם... המלאך משתיק אותו... עדיף שתתפלל על עצמך שלא תתפס בעונם... זה היסוד!!! זה הכלל ברזל!!!

ממילא דווקא בימים אלו שיש איזושהי נטיה ואוירה כללית של "ביחד ננצח!!! כן... זה טוב להם... ה' רוצה שהם יפסיקו לריב והיה ביחד וזה חשוב... אבל אצלנו זה ההיפך הגמור... אנחנו רק לא ביחד איתם ננצח!!! אם אנחנו באמת רוצים להועיל להם זה רק אם נתבצר בעמדתנו ומשם נרעיף עליהם המון המון אהבת ישראל ללא תנאים... וזו עבודה פנימית עמוקה מאוד שהיא סוג של נקודת מבחן!!! אתה מסוגל לאהוב יהודי תוך כדי שאתה מתנער ממנו מכל וכל...?? זו אהבת ישראל המאתגרת שנדרשת מאיתנו!!! אנחנו נתפלל גם עליהם וגם על החרדים האלו שמנסים להתחנף עליהם... (עד שהם יקבלו יריקה בפרצוף ויבחרו משם... תשמע לי... חילוני לא רואה בעין יפה חרדי רופס שמלקק אותו... נפגש...) נתחזק באהבת ישראל אמיתית!!! לאהוב את הבנים של ה' כמות שהם ולהעיתר עליהם!!!

בפרשת השבוע קרה משהו מאוד 'לא שגרת'!! אברהם יושב פתח האוהל וחפש אורחים... וירץ לקראתם... קח נא מעט מים... ואל הבקר רץ אברהם... והתורה סוקרת כל תנועה של אברהם באותו יום... ועל כל תנועה הוא מקבל שכר לדורות... קח נא מעט מים - זכו בניו לבאר 40 שנה במדבר... ואקחה פת לחם - זכו בניו למן 40 שנה... ויש כאן שתי שאלות שזועקות לשמים: רבש"ע: מה שונה היום הזה מכל יום שגרת אחר אצל אברהם?? וכי זה היום הראשון שאברהם מכניס אורחים?? כבר ששששנים שהוא מכניס אורחים... הוא כבר שנים רץ אחרי הבקר... ולוקח פת לחם וסועד ליבם של האורחים... אז מה קרה בדיוק ביום הזה שכל המצלמות מתעדות כל תנועה של אברהם כאילו קורה פה משהו היסטורי...???

והשאלה השניה שזועקת עוד יותר: הרי דווקא ביום הזה ה' הוציא חמה מנרתיקה כדי להקל על אברהם שלא יצטרך לארוח... ותכל'ס... בסוף מתברר שאברהם רק מצטער מזה שאין אורחים... ואז ה' בסוף 'כנע' ומביא לו אורחים... אני לא מבין: מה... היה פה כביכול טעות באיסטרטגיה... ה' 'חשב' שחופשת מחלה תשמח את אברהם ובסוף המקבל הקיש ביטול??

ואולי אפשר לומר תשובה אחת על שתי השאלות:

בשביל אברהם לרוץ אחרי הבקר, ולהגיש עוגות לאורחים זה טרפיה! זה כף!!! הלוואי... תבואו כל יום... מה לעשות שביים יום אין לאברהם אבינו את הלוקוסוס לעשות את הכיף הזה... כי סו"ס גם בגמילות חסדים אברהם אבינו עושה מה שצריך ולא מה שכיף!! ולכן ביום יום השוטף אברהם עסוק בגמילות חסדים מול כל מיני טיפוסים מאתגרים ולעשות שירות סוציאלי מתיש ולהיות אוזן קשבת לכל סוגי הבעיות... ואת הגמילות חסדים הפוטוגוניות והיפה הוא משאיר לאחרים שרק את זה הם יודעים לעשות... והנה!!! הגיע יום השלישי למילה... הקב"ה רוצה לשלוח את אברהם אבינו ל'בית החלמה'... מה ה' עושה?? מוציא חמה מנרתיקה וכל האובייקטים והתיקים הקשים נשארים בבית... ואברהם לראשונה נשאר עם ההכנסת אורחים הטהורה!! הנקייה!! לרוץ אחרי בקר ולהגיש כוס מים צוננים... אה... אמחיה... כזו הכנסת אורחים עושה את אברהם בריא... ואז!!! אז באמת ה' שולח את כל המצלמות לתעד את החלק היפה של ההכנסת אורחים הפוטוגנית במיטבה!!! לא אברהם אבינו במיטבו... אלא גמילות חסדים במיטבה... אבל יום לאחמ"כ אברהם שוב חזר לשיחות טלפון הארוכות והמוכרות... שוב חזר להיות אוזן קשבת ולעשות את החסד האמיתי!!! מה שבאמת צריך לעשות בגמ"ח ולא רק מה שכיף ונותן הרגשה טובה... כן... צריך לדעת שגמילות חסדים זה משהו אמיתי!! זה משהו שאברהם אבינו הנחיל לעם הנבחר...

גמילות חסדים זה לא רק משהו יפה!!! זה גם מה שצריך!!! המבחן האמיתי של גמילות חסדים זה לעשות את החסד הנכון!!! את מה שצריך לעשות!!! וברוב הפעמים הגמילות חסדים האמיתי זה בבית... מול האנשים הקרובים ביותר... מול המשפחה המורחבת... ובכל מיני סיטואציות שלא תמיד אפשר להעלות אותם על נס... גמילות חסדים נכונה זה גם לדעת מתי לעשות חסד... אברהם לפעמים נאלץ לכבוש את החסד ולצייד את השפחה בלחם וחמת מים ולשלוח אותה... לפעמים צריך להגיד לאיש הקרוב ביותר 'הפרד נא מעלי!!!' בקיצור: מי שמחפש את הגמילות חסדים של כלל ישראל לעיני המצלמות... שידע לו שזה קורה פעם או פעמיים בחיים... הגמילות חסדים האמיתית והעצומה של כלל ישראל זה אותה אמה שעליה נאמר 'עושי צדקה בכל עת' שמגדלת את הילדים שלה במסירות, זה אותו אברך ש'חרפה לא נשא על קרובו' והוא עוזר לקרוב משפחה נזקק שאפילו תודה לא תמיד אומר לו ודווקא בגלל זה צריך דווקא אותו... זה גמילות חסדים יומיומית נוסח אברהם!!! וזה מצולם 24 שעות בשמים.

אחת מיטתו של מרן ר' ברוך מרדכי אזרחי זצוק"ל

עומדים אנו בתוך ימי השבעה להסתלקות מרן ר' ברוך מרדכי אזרחי זצוק"ל... שהיה לפיד האש וקידש מלחמת חורמה ועמד בחוד החנית בכל עוז ותעצומות נגד... נגד... נגד מה?? נו... תגיד אתה נגד מה??

נגד הקטנות!!! השפלות... הנחיתות וחוסר כבוד שבני התורה ומבקשי ה' לא נוהגים בעצמם... הוא עמד בחוד החנית ונלחם בעד כבוד התורה ולומדיה!!! ואת המצביא והגנרל הזה איבדנו בדיוק בתקופה הכי רגישה... בתקופת מלחמה שהנצחון תלוי באופן קריטי במורל של הצבא והחיילים... ומי יתן ל'כוחותינו' האמיתיים את הכח?? מי ה'משוח מלחמה' שיזכיר לנו בקולו החוצב שה' אלוהים מתהלך בקרב מחני-ך!!! מחנה בני (ה)תורה להצילך ולתת אויבך לפניך והיה מחניך קדוש...

בחורי ישראל אל ר' ברוך מרדכי זצוק"ל בכו המלבישכם גדלות ורוממות... המעלה על נס את נזר הבריאה על צאנורכם הזקוף (שלא יהיה כפוף)..

זה לא סוד שר' ברוך מרדכי היה הסמל ודוגמא למייצג שיטת סלבודקא שדגלה בגישה של 'גדלות האדם' ומהמקום הזה להתרומם בעבודת ה'... ולעומתה עומדת שיטת נובהרדוק שזה הקצה השני לבטל ולהביל את כל ענייני העולם הזה וממילא לא נשאר שום דבר חוץ מ'התורה הזאת'.

על פניו... ב'סידור מדפים' היהודי שני הדרכים האלו נתפסים כויכוח פנימי בתוך ה'מגירה' של 'תנועת המוסר'... אז זהו שלא!!!

צריך שהשתי גישות האלו לא נולדו ב-150 שנים האחרונות... הם היו קיימים מאז ומעולם וזה גם לא שתי גישות אלא הכל תלוי בנסיבות... ואיפה רואים את שתי הגישות האלו בצורה ממש בולטת וחדה??

מצינו שני מלכי יהודה!! שני מלכים שהיו צדיקים מאוד והקימו עולה של תורה ורוממו את דרך ה'... יהושפט!!! וחזקיהו!!! וההבדל ביניהם בגישה הוא כרחוק מזרח ממערב... נתחיל עם חזקיהו שהוא יותר מוכר לנו... חזקיהו היה מלך בתקופה הכי שברירת הביסטוריה... שנחריב באותו זמן משל בכיפה וטלטל את כל העולם ובלבל את כל האומות... הוא כבר הספיק להגלות את עשרת השבטים בשלוש נאגלות... והנה הוא כבר בדרך לנאגלה הרביעית... להגלות את מלכות יהודה... וכאן חזקיהו נהיה מלך!!! וכעת הוא אמור איכשהו להתמודד מול סנחריב... האיש החזק ביותר בעולם!!! חזקיהו הודיע מראש: רבותי!!! אנחנו אבודים... אין לנו שום סיכוי מול סנחריב... חבל להשקיע משאבים... חזקיהו נעץ חרב בבית

המדרש והכריז: מי שלא עוסק בתורה ידקר בחרב... במילים אחרות: הוא לקח את כל התקציבים של תחמושת וצבא ונשק ואת הכל הוא הזרים לבית המדרש... חובל עול מפני שמן- שמנו של חזקיהו שהיה דולק בבתי מדרשות... חזקיהו הבהיר חד משמעית לכל יושבי יהודה... אין צבא... אין גדר הפרדה... אין הרתעה... אין ירוטים... אין כככלום... יש רק דבר אחד!! בית המדרש!! תעסקו בתורה וה' יעזור... חזקיהו הוא אבי תורת נובהרדוק... אצל חזקיהו אין התפתלויות ואין הסברים שבזכות התורה שלנו חיל האוויר מצליח להרוג את המחבלים... ואם הצבא מנצח זה בזכות אלו שלומדים תורה... לא!! אצל חזקיהו אין את הלומד'ס הזו... כי אין!! אין כלום!! כי באמת אין כלום... כל התקציב הלך רק לתחזוקה של הבית מדרש... רק מה?? אני הולך לישון על מטתי וה' ילחם בעדי... אצל חזקיהו הבטחון זה עד הסוף!! זה נובהרדוק על כל הקופה!! עד הסוף!! ללא השתדלות ולא כלום... וחזקיהו באמת מנצח בגדול!! בענק!!!

חזקיהו הולך לישון ובבוקר הוא מגלה את עזה שטוחה לפניו... (איזה עזה... רוסיה וארה"ב!!! צבא סנחריב זה רוסיה וארה"ב ביחד...)

חזקיהו הוא אבי תורת נובהרדוק!! עד כאן חזקיהו המוכר לנו...

קעת נעבור למלך יהושפט... יהושפט קצת פחות מוכר לנו מהסיפורים... אבל יש משפט אחד ששגור על לשוננו והוא לקוח מיהושפט... **ויגבה לבו בדרכי ה'!!** כן... הפסוק הזה שכולם התבטאו על דמותו האצילית של ר' ברוך מרדכי שכל כולו היה "ויגבה לבו בדרכי ה'!!!" אז זהו!! שהפסוק הזה נאמר על המלך יהושפט... אבל לא כולם יודעים מה הרקע שעומד מאחורי הפסוק הזה... אז בקצרה ממש... יהושפט היה הניגוד הגמור לחזקיהו (חזקיהו היה נין של נין של יהושפט) יהושפט היה מלך מאוד חזק ועוצמתי... "ויהי יהושפט הולך וגדל... ויהי לו עושר וכבוד" והפלשתים היו כנועים לפניו והעבריים היו מעלים לו מס כבד וכל העמים רעדו ממנו...

אבל זה לא נגמר בזה!!! ליהושפט היה את הצבא הכי הכי גדול מכל המלכים שהיו לפניו ואחרי!! בדקתי את זה... יותר מדוד ושלמה ואסא... תן ניחוש כמה חיילים היו בצבא של יהושפט??? תזרוק מספר...

מיליון מאה ששים אלף חלוצי צבא!!! (זה לא המצאה שלי... זה פסוקים מפורשים... אתה מוזמן לעיין בפנים דה"י ב' פי"ז... רק לשם השוואה... לדוד היו בערך 330,000 חיילים, ולאסא שהוא אבא של יהושפט היו 580,000) יש לך מושג מה זה 1.160.000 חיילים?? רק שתבין... כל חיילי צה"ל כולל הכל... הם פחות מרבע מזה... בקיצור: מדובר היה במלך עצום ואדיר!!! מעצמה אדירה של כסף וצבא ומשאבים... ועל אותו יהושפט מלך יהודה!! אומרים חז"ל: **כשהיה רואה תלמיד חכם היה עומד מכסאו ומחבקו ומנשקו ומגפפו ואומר: אבי אבי, רבי רבי, מרי מרי,** (אני מחכה בכליון עיניים למישהו שילחין שיר על המילים העצומות האלו... אנא... שמעוני ופגעו לי...) מה כתוב כאן??

מיליון מאה ששים אלף חיילים עומדים במשמר של כבוד מול יהושפט!! מחכים לפקודה מהוד מלכותו...

ולפתע יהושפט מזהה שם מרחוק איזה אברך בן עליה שחוזר מהכולל עם קרטונים של 'משנת יוסף'... באותו רגע יהושפט קם מכסאו ורץ אליו... רבי רבי... מרי מרי... בא... שב על הכסא שלי... מאן מלכי רבנן... **אז הנה!! על זה!!!** על זה נאמר "ויגבה לבו בדרכי ה'!!!" גובה זה מילה יחסית!! גבוה הוא בייחס ל-מה שנמוך ממנו... אצל יהושפט יש!!! יש מה לראות!!! יש כסף... יש כבוד... יש ליהושפט צבא אדיר... ומעל הכל!!! **גבוה מעל גבוה!!** הוא מציב את התלמיד חכם **ומגביה** את קרנו גבוה מעל כל הערכים האחרים... לזה קוראים **ויגבה** לבו בדרכי ה'!!! עכשיו אתה קולט מה ההבדל בין חזקיהו ליהושפט?? חזקיהו המלך גם היה משתוקק להגביה ולרומם קרנה של תורה... אבל מה אפשר לעשות שבנסיבות הקיימות אין לו... אין לו עם מה... כי בשביל שבחור ישיבה ידע שהוא **גבוה**... בשביל זה צריך שיהיה מישהו נמוך ממנו!! צריך צבא... חיילים... שהם קיימים ויש להם נוכחות!! ובכל זאת אתה יותר גבוה מהם!! אבל מה לעשות שבדורו של חזקיהו אין... אין צבא... אין חיילים... אין כלום... אין לנו שיוור אלא התורה הזאת... ממילא בחור יקר... צר לי... להגיד לך שאתה גבוה?? אין לי דרך איך להגיד לך את זה... אבל מה אני כן יכול להגיד לך...?? שחוץ מתורה ולומדיה אין אף אחד!!! אתה היחיד שנשארת פה!! (אגב: זה גם ההבדל בין נח לאברהם... הנביא מכנה את אברהם 'אדם גדול בענקים' ואילו נח?? האם נח גם נקרא גדול? לא... מה אפשר לעשות... 'וישאר אך נח'!! אם רק נח נשאר אין לו על מי להיות גדול... זה מה שיש... תיבת נח... ממילא הדור של חזקיהו היו דור שכולו תורה... דור של נובהרדוק'רס... אבל אם אתה מחפש "ויגבה לבו"?? את זה הם לא יכלו לספק!! כי אין!! אין משהו אחר!! (אגב: במאמר המוסגר... זה לא נכון לומר שחזקיהו ככה נקט כתוצאה מחוסר ברירת מחדל... היה פה משהו מעבר לזה... חזקיהו היה צריך להקים עולה של תורה ולשקם אותה מאפס לאחר פטירת אביו... לכן הוא היה צריך לשים את התורה במרכז החיים ולדחות את כל הערכים האחרים והדברים ארוכים ואכז"ל...)

אבל אצל יהושפט יש!!! יש מה להציע... יש מה למכור... יש צבא אדיר... יש עושר וכבוד... יש מנהיגות חזקה... יש משילות... ו... וכאן מופיע יהושפט ולוקח את התלמיד חכם ושם אותו גבוה מעל כולם!!! כאן יש **ויגבה** לבו בדרכי ה'... כאן יש את ההיררכיה... את נמוך שמנשא מעליו את הגבוה...

ר' ברוך מרדכי היה ה-יהושפט של דורנו!! מעבר לגדלות העצומה בתורה ורובבות בני תורה שכל עמידתם הרוחנית נזקפה אליו... הוא היה עמוד אור יחיד בדורו שהעניק **גובה** ורוממות לדרכי ה' ובני תורה!!!

הוא לא היה התמקד בלבטל ולהביל עד כמה שאין כלום חוץ מתורה... לא!! יש עולם... יש חומרות... יש יפת אלוקים ליפת... אבל וישכון באהלי שם!! כן... ה-יפת המיופיף הזה מזהה ש-שם גבוה ומרומם ממנו... זה מה שעושה אותו כ"כ כ"כ אנטי-שם!!! את זה ר' ברוך מרדכי הנחיל... הוא אף פעם לא דיבר על דרך השלילה... הוא לא מחק את כל מה שבחוץ... הוא לא ביטל את ההכרה בחומרות... אדרבה... יש הכרה... יש עולם... ומצידי יש גם חיילים... אבל כל העוסק בתורה הרי הוא מתעלה!!! אתה מעל זה!! אתה גבוה מזה!! ויגבה לבו בדרכי ה'!!!

ומכאן ואילך זה פתוח... כל אחד יבחר לעצמו את הדרך שיותר מדברת אליו... האם חזקיהו או יהושפט... האם נובהרדוק או סלבדוקא... לי באופן אישי... עצם נוכחותו של ר' ברוך מרדכי מאוד השפיעה עלי! עצם ההופעה שלו נתנה לי באופן אישי המון גובה בעבודת ה'...

כלפי מה הדברים אמורים?? אני אתן לך דוגמא אקטואלית מאוד...

אנחנו נמצאים בעיצומה של מלחמה... צבא הגנה לישראליי נכנס קרקעית לעזה... וכאן אנחנו מתחילים להתפתל... הוי... שום דבר... כוחי ועוצם ידי... אין להם שום כח... רק בזכות התורה כלל ישראל ניצלים... המשפטים האלו הם אמת ואמונה!!! כלנו מאמינים בזה ויודעים שזו האמת... ובינינו... מי שהכי מבין את זה בימים אלו זה הקדקודים הראשיים בצבא... (בעלי האיטרטיגיה שקיבלו לפרצוף את הכשל ואת איבוד האימון בכל המערכות הכי משוכללות... הם הראשונים שמבינים עד כמה אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים.) אבל מה לעשות שאני טיפוס שמאוד מדבר אלי תותחים ופגזים וטנקים ובום בום ופייו פייו... כן... את חטאי אני מזכיר היום... כבר מגיל שלוש שנים הייתי משחק כל היום באוטואים ובג'יפים וכל הזמן הייתי דורס איתם את הבבות של אחותי... וכשהייתי קצת יותר גדול תמיד שיחקנו שוטרים וגנבים... (בלי שום קשר למשטרת ישראל... שוטרים של גנבים) ובפורים היה לי אקדח עם 'קבצונים'... בקיצור: לא תשנה אותי! בסופו של דבר נולדתי גבר!!! ולא סתם גבר אלא ישראל... כי שריתי... אני מדמיינ מלחמות... מדמיינ הפגזות... אני רק מדמיינ מה שהולך בעזה, זה מעלה לי את האדרנלין במוח... וגלגלי המוח שלי מתחילים לעבוד במהירות... יאלה... שיכסססחו איתם... שיכנסו מפה... שיגיעו אליהם מהצד וכו' וכו' ואכמ"ל... סליחה על השאלה: מישהו מבין על מה אני מדבר?? לא יעזור לנו כלום!! אני גבר ואתה גבר... וצבא וחייילים ונגמשי"ם ותותחים זה משהו שמדדבר אלינו בלי שום קשר לציונים ה'אלו... בסופו של דבר גבר נמשך לכח זרוע ושליטה... (אז בישיבה זה מתבטא בלהחזיק מפתחות... אח"כ בלעשות כסף ולקבל תיקים בעירייה... אח"כ זה להתחנף ולקבל עמדות השפעה... והשיא זה בכח הזרוע שמתבטא בנשק ויצאיה לקרב.)

ומעתה: לקשור לי מטפחת על העיניים ולסגור לי בכח את הראש ולקחת את כל הצבא והחייילים והנגמשי"ם שחולפים לידי בכביש שש... ולזרוק את כולם לפח ולהגיד לי שטויות... הם שוים כקליפת השום... הם לא עושים כלום... הכל כוחי ועוצם ידי... הלוואי!!!! אני בעד... מי יתן... הלוואי והייתי מספיק בעל מעלה לקלוט עד כמה שוא תשועת אדם... כי סו"ס זה נכון... והוכח עד כמה שום דבר לא הציל ולא עזר וממילא גם לא יעזור... (סו"ס כל אלו לא הצילו אותנו מהשוואה שהתרחשה כאן במשך יום אחד) אבל מה לעשות שלמרות הכל זה לא לגמרי עובד עלי... עדיין ריח הקרב זה משהו שמרצד לי מול העיניים וזה כן מדבר אלי... ולהדחיק לי בכח את כל האימביציות האלו ולבטל אותם לגמרי זה... זה זה לא תמיד חכמה... (זה בסה"כ מצטרף לעוד רשימה ארוכה של הדחיקת רגשות עם טיוח של דבק אפוקסי...) וכאן מגיע יהושפט מלך יהודה ואומר לך: כן!! יש חיילים... יש לי צבא אדיר... יש תותחים... יש חיל אוויר... ועדיין!!

יהושפט מלך יהודה היה רואה תלמיד חכם... והיה עוזב את כולם ורץ אליו ומחבקו ומנשקו ומגפפו ואומר: אבי אבי רבי רבי... זה הרבה יותר מדבר אלי!! הרבה יותר קונה שביתה בלבי!! וזו הייתה הסחורה שר' ברוך מרדכי סיפק!!

ר' ברוך מרדכי לא היה עסוק בלהביל ולבטל... לא בגלל שזה לא נכון!! אלא בגלל שאנחנו לא באמת אוחזים שם... ר' ברוך מרדכי לא אמר שהחיילים הם כלום... הוא אמר שבחור ישיבה הוא **גבוה** מהם!!!

את זה אני יכול להבין... בפרט בדורנו שהכל עובד עם שלט רחוק!! כולם מבינים שהחייל הקרב הוא הטכנאי ואילו המוחות שמפעילים אותו והדרג שמנהל את הקרב האמיתי נמצא אי שם בבור הפיקוד... אפילו החמאסניק שהשכלה שלו שואפת לאפס... גם הוא מבין שלא זורקים טיל עם תנופה של יד... לוחצים על שלט מרחוק... כיום שום דבר כמעט לא עובד עם פטיש ומסמר... ולא מזגן דינני... וגם לא אקדח דינני... ממילא כשר' ברוך מרדכי הסביר לי שאני נמצא בבור הפיקוד מול העושה מלחמות האמיתי... ומתוך השמירת עיניים שלי ועסק התורה שלי... שם מתקבלים ההחלטות האם ישב חרון אפו מעמו מעירו מארצו ומנחלתו... את זה אני מבין!! אבל להגיד לי שכל הצבא הוא גאנישט... לקחת את נושאת המטוסים האמריקאית ולהטביע לי אותה בים ולהגיד לי שזה שווה כמו פליימוביל... הלוואי!!! הלוואי והייתי אווז באמת האמיתית הזו... מה אעשה שאני לא אווז שם... מה כן?? תדע לך שעם כל הנשק וכל התחמושת שיש לצה"ל בסופו של דבר ה' הוא העושה מלחמות האמיתי וכשאתה יושב ושונה כנגדו!! אתה מקבל ההחלטות האמיתיות... ולפי גודל הנחת רוח שתעשה לפניו ה' יהיה בצד שלך והוא יצח בבית מלחמתם...

ושוב!! קח את הדברים בפרופורציות... אני לוקח בחשבון שיש הרבה שאוחזים במדרגה רוחנית יותר גבוהה משלי... מי שמסוגל לאחוז באמת שאין שום דבר... אין צבא... אין הרתעה... אין כלום ויש רק תורה... מי שאוחז שם שיחזיק בזה!! אני מקנא בו!! כי אליבא דאמת כלנו מבינים שזו האמת... אבל מי שלא אווז שם... נוצר מצב שהוא יצא קרח מכאן ומכאן... כי לשכנע אותך שהצבא זה כלום לא הצלחנו... ומה אתה שווה? גם כלום... אבל ברגע שר' ברוך מרדכי הגיע והוכיח לי ש-כן... יש צבא... ואני גבוה מזה!! הנה... כאן יהושפט מלך יהודה עומד מכסאו ומצביע על נזר הבריאה ואומר: רבי רבי מרי מרי... ויגבה לבו בדרכי ה'.

אתה מבין לבד שהדוגמא מהצבא והחייילים זה בסה"כ מדגם אחד... ר' ברוך מרדכי הלך בקו הזה בייחס לכל הגישה לחומריות של העוה"ז...

ר' ברוך מרדכי לא שידר זלזול לחומריות... לא ההביל את המראה החיצוני... רק מה? כל פועל ה' למענהו!! הכל נועד לרום ולשרת ולהגביה את האדם השלם!! וכאן אולי ננסה לגעת במילה אחת בנקודה עצובה ורגישה... בעשור האחרון משהו קרה ל'גדלות האדם'!!

וירוס אלים חדר לתוכי 'גדלות האדם' ורוקן אותה מכל התוכן...

מה שקרה זה ש... שהרבה בחורים יודעים לתאר איך שר' ברוך מרדכי עמד בתור בחור מול המראה וסידר את הבלורית כיו... כי גדלות האדם... אבל יש כמה פרטים שוליים שנשכחו משום מה... באיזה שעה הוא עשה את זה?? בארבע לפנות בוקר!! כשכולם מסביבו המשיכו לישון... והוא קם!! למה?? כי... כי גדלות האדם!! היות ואני גדול... אז אני מחוייב יותר מכולם!! אני מוכרח לשלוט בעצמי יותר מכולם!! הפרט הזה משום מה נשכח... יושב לו בחור רגל על רגל ו... ואני אעשה מה שאני רוצה... ושאר אחד לא יעז להגיד לי מה לעשות... ולמה?? כי גדלות האדם...

אני אחזיק מכשיר שיואמי... ואני אעשה בזה מה שאני רוצה... ושאר אחד לא יגיד לי מילה כן... כי... גדלות האדם... אני יודע מה שאני עושה...

עוד גדלות האדם אחת כזו והנמלה והג'ק כבר יותר גדולים ממנו...

אתה קולט מה קרה?? אתה קולט איזה וירוס אלים נכנס פה??

כשר' מרדכי העצים את גדלות האדם הגישה הייתה: אני גדול!! ולכן אני חייב יותר!! דורש מעצמי יותר!! אפשר לצפות ממני ליותר!! גם אם אני מוקף באנשים פחותי ערך שהם מובלים ונגררים... אני לא מובל אלא מוביל!! אני לא נגרר אלא גורר!! הראשון בהיסטוריה שדגל בגדלות האדם היה יוסף הצדיק שאומר לפוטיפר "איננו גדול בבית הזה ממני..." במילים אחרות: אין עעעעלי!! אני הכי גדול פה... אבל באיזה הקשר הוא אומר את זה?? הוא אומר את זה מול הסמארטפון המצרי... הוא אומר את זה מול היצרים שלו שלופתים אותו וכמעט מכריעים אותו... ויוסף מרים ראש ואומר: לא!! אני גדול!! אני ענק!! אני פה המנהיג והמושל!! ויש לי כח למאן ולהגיד לא!!!! שם המוצלח הגדול בהיסטוריה שולף את המסמך ומכריז: אני גדול!!!! מת?? כשנדרשים ממנו תעצמות הכי גדולות... כשנדרש ממנו היאבקות ומלחמת יצרים אדירה... שם הוא שולף את גדלות האדם!! זה גדלות האדם!! זה היה ר' ברוך מרדכי...

את זה הוא הנחיל לנו!!! בחור יקר: אתה מגיע מבית מודרני... גדלת בבית פתוח... קבלת חינוך פשרני... ו... ותוצאה מזה אתה מתמודד... כל שבת חופשית ולאו דווקא... ויש לך מלחמות עולם... דמותו של ר' ברוך מרדכי תעמוד לך מול העיניים: אני גדול!! איננו גדול בבית הזה ממנו... אני המוצלח פה... אני מנהיג ומושל... יש לי כח לשלוט על עצמי והנה אני אוכיח מנהיגות ואני לא אגרר... גם אם כל השלושה שסביבי בחדר ימשיכו לחרופ... אני גדול!! אני יכול להתגבר כארי!! יש לי ר' ברוך מרדכי שלימד אותי להיות גדול!! יש לי את ר' ברוך מרדכי שלא ההביל ולא זלזל בחומריות... אבל הוא לימד אותי שאני גבוה יותר!! למעלה מן השמש...

שבו לכם פה עם החמור בואדי

סילואן...

אנחנו צריכים לדעת שלמרכבה האבסורד אנחנו נמצאים כעת במלחמה דתית!!! החילונים לא יודעים אך לאכול את זה... הם מנסים להתנער מהשיח הדתי שיש כאן... אבל מה אפשר לעשות!! כמו שהחמאס גרר אותנו למלחמה... ככה הוא גרר אותנו לשיח דתי מובהק... החמאס כל העולם הערבי... הם לא מדברים על שטחים ונדל"ן... הם לא מחפשים קרקעות... הם רוצים **אל אקצא!!!** זו המילה שלהם!! את זה הם משננים יומם וליילה... ומוכנים להחריב את כל העולם על הפרנציפ הזה... אל אקצא שייך לנו!! זה לא יאומן!! יש פה ויכוח סופר סופר עקרוני... הויכוח פה הוא מי הוא עם הנבחר... מי רשום בטאבו יחד עם ה' בביתו... האם ישמעאל או ישראל...

והערבים מבינים את עוצמת הויכוח!!! זה עולה להם בחיים ואילו אנחנו בחסות המדינה החילונית... מנסים להסיט את הנושא... אנחנו כל הזמן מסיטים את זה לויכוחים זרים... וההלו... הם מדברים ברור!!! אנחנו רוצים אל אקצא!!!!

ואני כל הזמן מנסה להיכנס לראש של חילוני שיושב לו במסעדה בתל אביב רגל על רגל ורואה כדורגל ופתאום חולפים לו טילים וירוסים על הראש ומגיע אליו חמאסניק עם אקדח שלוף... הההלו... אל אקצא שלנו... הר הבית שייך לנו...

אני יושב וחושב לעצמי... מה החילוני אמור להגיד?? קח... שיהיה לך לבריאות... קח את אל אקצא... תעשה איתו מה שאתה רוצה... רק תתן לי להמשיך לאכול ולהנות ולבלות...

אבל לא!!! החילוני לפתע נעמד על שתי רגליו האחריות ואומר לחמאסניק... לא!! אל אקצא לא שייך לכם אלא שייך לנו... זה חשוב לנו... ואני תופס את החילוני לפינה... תגיד לי: אל אקצא חשוב לך?? מה... מה זה בכלל?? מה יש שם?? מילא אני... יש לי זבחים מנחות בכורות ערכין תמורה כריתות תמיד מידות יומא פסחים חגיגה... יש לי קרוב לאלף דפי גמ' שאני פוגש שם יום יום את הר הבית... אני מבין מצוין מה יש לחמאסניק מאל אקצא...

כי האל אקצא הזה עושה לי איש בעיניים הרבה לפניו... אבל אתה?? מה לך ולאל אקצא... תן לו את זה ושירגע...

אבל לא!!! החילוני מבין שהוא לא יכול לוותר על אל אקצא... אין לו מושג למה!!! ואני פה בשביל זה!!! אני פה בשביל שיהיה לך על מה להילחם!!! אצילי נמצא המידע על איזה ערכי עולם אתה נלחם!! אתה נלחם על אבן שתיה... בית הבחירה, גורן, ארנון, דביר המוצנע, חנה דוד, קודש הקדשים... אז נכון שאין לך מושג מה זה... ואתה נלחם בלי לדעת על מה... אבל בשביל זה אני פה! המידע אצילי... בשביל שיהיה לך על מה להילחם!!! אנחנו פה בפרשת וירא צועדים יחד עם אברהם ויצחק וביום השלישי הם רואים את אל אקצא מרחוק... ואז לפתע אברהם מצביע לישמעאל ואליעזר ואומר להם שבו לכם פה עם החמור... אני עולה עם יצחק לאל אקצא... ואתה ישמעאל תשאר שם בואדי סילואן עם החמור... ראיתי בסידור אוצר התפילות פיוט מיוחד שנתקן לפרשת וירא... קוראים לזה "אהבה" כי זה פיוט שנתקן לאמצע ברכת אהבה רבה לפני המילים 'וקרבנתו מלכנו לשמך הגדול!! כל הפיוט מסתובב סביב ישמעאל שמוען שהוא עם הנבחר... והפייטן מונה את כל השמות של ישמעאל ובני קטורה ומוכיח אחת לאחת שאתם מוחזן לתמונה... והפיוטן של הפיוט הוא קח נא את נכדך - את יצחק ולא ישמעאל... והסיימת היא וקרבתנו לשמך הגדול להודות לך וליחדך... בא"ה הבורח בעמו ישראל באהבה!!!

בית המקדש ברקע המלחמה והחזית... התפילה והזעקה...

בימים אלו בבית המקדש ישנה תכונה בכל החזיתות... מכל הכיוונים... העומס העיקרי הוא בעזרת ישראל... שם יש תיגבור משמעותי ביותר של 'אנשי מעמד'!! כל עיר ומחוז בישראל שלחו עוד ועוד חסידים ואנשי מעשה יראים ושלימים שיצטרפו לתענית מידי יום לייצא את כלל ישראל ולעמוד על קרבן אחיהם ולעורר אהבה ולזעוק ברחמים על שארית ישראל... בבוקר יש שחרית עם קריאת התורה בבריאת העולם... אח"כ יש מנחה גדולה... ולקראת בין הערביים מורגשת נהירה משמעותית של המונים... וגם נשים צדקניות שמגיעות להתפלל תפילת נעילה בציבור... לקראת נעילת שערי העזרה מידי יום... לזעוק ולהתפלל על אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה... ובצוק העיתים הצטרפו גם קבוצה של כהנים שהם עומדים עם הגב אליו... מאה אמות קדימה בין האולם ולמזבח יבכו הכהנים משרתי ה' ויאמרו חוסה ה' על עמך ואל תתן נחלתך לחרפה למשל במ גוים... מאות שמות של שבויים מוזכרים... ואלפי שמות של חולים... נציגי משפחות באים בזה אחר זה... נכנסים לגזברים ומקדישים לבדק הבית... יש אחד שקיבל על עצמו שאם בנו יצא מן השבי הרי הוא מקדיש חצי שדה אחוזתו לבדק הבית... (אמנם הוא מתגורר בעוטף עזה ואולי נראה לך שדומים שם לא שווים מידי הרבה כסף... אבל זה לא קשור... כי לא מדובר פה במקדיש שדה מקנה אלא במקדיש שדה אחחה... ובשדה אחחה יש מחירון קבוע זרע חומר שעורים בחמישים שקל כסף... והערכה היא שיש שם לפחות עשרים פעמים זרע חומר שעורים... אבל עדיין לא בדקו את הנקעים ואת התלים כך שזה עשוי להשתנות) והייתה סבלא שקיבלה על עצמה דמי נכדי עלי אם יחזור בשלום... והיה גם בחור ישיבה שקיבל על עצמו נזירות י"ב חודש אם ישוב אביו בשלום... לבנתיים בשורות טובות מתחילות להגיע... מתחילים להופיע כאן כל מיני אנשים שהיו שרויים בסכנה נוראה והתחייבו נדרים ונדבות... היה אחד שהתחייב קרבן תודה על כל כדור שנורה לעברו ולא פגע... נו... לך תברר את זה... מתברר שמחבל רוקן עליו מחסנית... הרובה נלקח ונמצאו ארבעים כדורים... יש לאותו יהודי כעת ארבעים קרבנות תודה שבכל אחד ארבעים חלות!! מי שיכול להשתתף בהוצאות יבורך

אבל יש גם מחזות קשים... בימים אלו מגיעים ללשכת הגזית שאלות מזעזעות ולא פשוטות על אשה שאיבדה בעל וילד ולא ברור מי מת לפני מי... וזה נ"פ"ם האם היא זקוקה ליבום או לא... יש גם כמה נשים שהגיעו מזירת הטבח והעידו מת בעלי... ולא תמיד אפשר לסמוך על זה... כי נכון שבדרך כלל אשה שאמרה מת בעלי נאמנת אבל כשמדובר במלחמה יש לחשוש 'דאמרה בדדמי' - מאומד לבה, דסברה ס"ד בכל הני דאיקטול הוא פליט?!? ואכן בחלק מהמקרים ב"ה הצליחו למצא עדים אחרים שהעידו על מיתתו... והיה פה גם מקרה אחד שהאישה באה לקבל היתר וכשנכנסה להר הבית לפתע קרסה מתעלפת... היא ראתה את בעלה... בא הרוג ברגליו!!! מתברר שגם הוא היה בטוח שאשתו מתה והוא רק בא לוודא ברישיות של לשכת הגזית שלא הגיע מידע אודותיה... (ישנה משמעות מסוימת שכמו רשימות של משרד הפנים כיום, הרי גם בזמן הבית היו רשימות מסודרות של אנשים עם עדויות של יחסין וכו' וכו' כלומר: רשימות שהצטרפו מכל סנהדרי קטנה ונכנסו למאגר כללי בלשכת הגזית)... סגירת המעגל התרחשה במקדש... עין לא נותרה יבישה... ידו לה' חסדו...

הנס הגדול היה שבכל הישובים שנכבשו לשעה ע"י האויב... בכלם כבר הוכשר בור בטחון יעודי למחבא של אדם אחד לכה"פ... והמחבא הזה הציל עשרות בתי כהונה שלא נפסלו מתרומה ולא נאסרו לבעליהן...

במקביל יש את ההיערכות למלחמה... המלך כבר נתן את אישורו!!! הוא נקש בלשכת כהן גדול ואמר לו אסוף ידיך ושאל לו במשפט האורים ונענה בחיוב ע"י האורים ותומים... לאחר שעברנו את הדרג של מלך יהודה, ואורים ותומים... כעת הגיע השלב לפנות ללשכת הגזית ולקבל מהיודעי בינה לעיתים עצה מה יעשה ישראל... האם נכון לגשת למלחמה... כך או כך... ואחר שהתקבלה דעת תורה מלשכת הגזית מזעיקים את גורמי המקצוע והאיסטרטגיה... אחיתופל מזוית של טכסיסי המלחמה ויואב בן צרויה מזוית המבצעית של הביצוע בפועל... שניהם מציגים את המפה ואת האפשרויות ולקבל אישור סופי מהנשיא והסנהדרין...

ואז מגיע השלב הסופי והקשה ביותר והוא ללכת לבית המדרש של הגיבורים אשר לדוד... ו... ולהציא אותם מהלימוד... משוח המלחמה אומר חלק מדבריו בעיר הספר... דהיינו בעיר קרובה לחזית... ושוב ממשיך את דבריו במחנה המלחמה עצמו בתוך החזית... זה מזירת הלוחמה... כמובן שבכל יציאה למלחמה יש את ה'ירא ורך הלבב' המפתיעים... אנשים נקיי הדעת ויראי ה' שבכל זאת נזכרו בעבירות קלות שבידם והם מקבלים רגלים קרות... יש את הזוגות הצעירים ומי שבנה בית חדש ולא חנכו... (אגב: ככל הנראה זה לא רלוונטי ביחס למלחמה מול הצר פצורר אתכם שלאמורה זה מלחמת מצוה לכל הדעות שיצא חתן מחדרו וכו')

במקביל!!! בשעות אלו חיזוק עצום בעסק התורה בכל ריכוזי שבט הלוי!!! שבט הלוי עמלים בתורה ביתר שאת ובייתר עוז... חלק קטן מהם יוצאים למלחמה כדי להריע בחצוצרות ונזכרתם לפני ה' אלוקים ונושעתם מאויביכם... אבל החלק העיקרי עסוקים בעמל שיחה וגירסה... ומחזקים ומתגברים את ידיהם של שוטרי הלויים הממונים מטעם לשכת הגזית ללכת ולסרוק כל פינה בארץ ישראל ולסקל כל 'ערוות דבר' שעלול לעלות לנו במחיר חיים... ישנם רשימות מוגדרות של סיקולים ממוקדים של מוקדי חטא ועוון ולשה"ר וליצנות... ושוטרי הלויים פועלים ללא לאות כדי להבטיח את ה'והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערוות דבר ושב מאחריך', זה בסדר... שבט הלוי תמיד היו כאן ותמיד ישארו כאן... הם תמיד ישארו צמודים ל"וורו משפטין ליעקב ותורתך לישראל"... הם תמיד יעמדו על משמר הקדושה ודקדוק הלכה בכל עיר ועיר בישראל... ובימים אלו נעשית אכיפה תקיפה ביותר תחת משטר צבאי!!! אין מה לעשות... בימים אלו אין זמן לאזהרות והתראות ולזימון בית דין וכתב סרבא... אנחנו במלחמה!! כלל ישראל שרוי בסכנה ואי אפשר להפקיר יהודים בשדה הקרב ל'איש אחד יחטא ועל כל העם יקצו'!!! אוטוטו אי"ה תסתיים המלחמה ואנשי הצבא יחזרו לכאן עם הרבה הרבה ביה ושלל... "ואכלת את שלל אויביך"... הם יגישו את כל השלל בצורה מסודרת מול נשיאי המטות וראשי העם... אבל שבט הלוי לא יהיו בתמונה!!! אין להם חלק לא בארץ ולא בביזה... זה זה שמזלזלים בהם בגלל שהם אברכים... אדרבה!! זה מגיע מהכיוון הפוך... היות וה' הוא נחלתם והם החיילים ואוכפי רצונו... והם תמיד עמלים בתורה לכן ארוחתם ארוחת תמיד הישר מאת ה'... ולכן הם לא צריכים ליטול בביזה... (כאן אולי המקום להפיט דעתם של נחיתים למיניהם על קיצוצי תקציב לבני תורה... גם בזמן הבית מי שה' הוא נחלתו היה אחרון ברשימת ה'חלוקות' ולא מסמך של זלזול אלא בגלל שהוא מסודר יותר מכולם)

יתן ה' שבמהרה נוכל כולנו לשמוח בישועת ה'... ואז לשכת הגזית יתכנסו ויחילו על יום טוב חדש נוסף במגילת תענית... האם הוא יהיה יום שרק אסור בתענית... או שהוא יהיה אסור בהספד ובתענית?? על פניו לפי גודל המערכה זה נראה שהולך להיות כאן יו"ט בדרג המחמיר!!! אסור בהספד ובתענית... ועד אז מרחפת לה שאלה בחלל העולם וכולנו ממתנים לנביא ה' או לבת קול שתופיע בבית מקדשנו שתאיר את עינינו בשאלה: ואתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עבדיך ועמך ישראל כי תורם אל הדרך הטובה אשר ילכו בה!!! אנא ה'... תורה אותנו את הדרך הנכונה... שנדע להצביע מהי הנקודה העיקרית שצריך לתקן.

פרשת וירא

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת כ' חשוון התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	י-ם
16:32	17:22	18:00
16:30	17:20	17:56
16:31	17:21	17:56
16:33	17:23	17:59

ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן ב"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

אלון וקנה סוף ליד אלון תמיר וחסון צמח לו קנה סוף צעיר ורך אמר האלון לקנה הסוף צר לי עליך הנה גם רוח קלילה מכופפת אותך ואילו אני גבוה ואיתן ושום רוח שבעולם לא תשפיל את קומתי. ענה קנה הסוף להפך דוקא בזכות רכותי גמיש אני מתכופף אך אני נשבר. עודם מדברים ולפתע **פרצה סערה** נוראה קנה הסוף התכופף לו ככל שיכול ואילו עץ האלון ניסה להלחם ברוח בעודו זקוף וסופו שנשבר גזעו ונפל על האדמה...

מי שגמיש ורך ומוכן לוותר ולהכנע הוא זה שיכול להשרד ואילו הקשה מי שאינו מסוגל להתגמש ולהתכופף דוקא הוא נשבר...

כדי לקבל הלוואה אתה דבר ראשון צריך להוכיח שאתה לא צריך אותה

כמו ב"מעשר בהמה" שקפץ אחד מן המנויים לתוך הדיר **כולם בטורים**, כך כאן, כשאחד חוזר בו בתשובה גמורה **כל ישראל זכאין בדינם**.

אנשים נחלקים לשלוש קבוצות- **אלו שגורמים לדברים להתרחש, אלו המביטים בדברים המתרחשים ואלו שמנסים להבין מה בכלל מתרחש.**

עכשיו נוכח אברהם לראות את כוחותיו הכבירים של יצחק הצעיר. הוא **עצמו** הרי שמע את המצווה מפי השם- יתברך עצמו, ואילו יצחק לא שמע אותה אלא מפי בשר-ודם, ובכל-זאת "וילכו יחדיו"- הוא הלך **באותה מידה של שמחה** וזריזות כשל אביו. ומשראה זאת אברהם, אמר: מעתה יש להתחבר אל הצעירים- "וישב אברהם אל נעריו"... (הה"ק מקוצק)

גופו של אברהם אבינו היה כל כך מקודש, עד שהיו אבריו **רצים מעצמם** לעשות רצון הבורא. לפיכך, משהרגיש אברהם, כי רגליו מתנשאות ממאליהן ורצות לקראת האורחים, הבין מתוך זה, שזוהי ההלכה- **"גדולה הכנסת אורחים** מקבלת פני השכינה..." (מהר"ן אדלר)

כאשר אדם מחזיק בתעודת זהות מזויפת של עצמיותו הרי זה מקור **לסכסוך פנימי** בלתי פוסק. רק תעודת זהות אמיתית תאפשר לו לחיות בהרמוניה ורוחנית מתוך **אושר של אמת**.

אם תיראה אדם כעסן- אל תגעסק עימו, אפילו בדבר ריווחי

רבי **איצ'לי מוולוז'ין** היה מקפיד תמיד לדבר במתינות ובלשון נקייה. פעם **אחת** ביקש לרמוז על אדם פלוני, שהוא דובר שקרים ואין לסמוך עליו, ענה ואמר: "פלוני הוא בעל זיכרון מופלא מאין כמוהו. יש מי שזוכר דברים שהיו לפני עשר שנים, או אפילו לפני עשרים שנה. בעל-זיכרון מצוין וזכר דברים שהיו לפני חמישים שנה. ואילו פלוני זוכר דברים **שלא היו מעולם**..."

לע"נ רחל (של) אלבו בת קלרה

עם התחלת הזמן או אחרי שבת היה זה מחזה נפוץ לראות בחור שנכנס לבנין הישיבה עם תיקים ומזוודות ופניו לחדרו בפנימיה ידעו כי בעוד כשעה יכנס הבחור לבית המדרש **לאחר שיארגן** את חפציו וינחה מהעליה התלולה לבנין הישיבה... **לא כן** התלמיד הרב משה לוי זצ"ל היה מגיע לישיבה **מניח תיקו בצד** החדר ורוץ לבית המדרש.

פנים שמחות

"רבי אלעזר בן ערך אומר לב טוב" (אבות ב', ט') כמדומה שיש מפרשים "לב טוב": מי שליבו טוב עליו. מי שהוא במצב רוח טוב **מיסב הנאה לעצמו** והנאה לעולם ודבריו נשמעים. זה חשוב מאוד.

מי שמפחד מ'אחד' לא מפחד מאף אחד. מי שלא מפחד מ'אחד' מפחד מכל אחד....

נקודה פוהששה

"היה זה בתשעה באב תש"ד במחנה הריכוז ברגן-בלזן. זו הפעם הראשונה שכל המחנה (היה זה מחנה של יהודים בעלי דרכונים של מדינות שמוחוץ לארצות הכיבוש הנאציים, והיו אלה "מחנות משפחתיים" בברגן-בלזן) קיבל עונש: היום **אין אוכל**, לא למבוגרים ונשים, ולא לזקנים וילדים. אימא הסתכנה **ובישלה דייסה** של מים בשביל בתיה, אחותי הפעוטה, בת השלוש וחצי. לרוע המזל נתפסה אימא על-ידי אנשי השמירה היהודית שבמחנה, והללו חרצו את דינה: משפט יהיה! וזה דבר המשפט במחנה: נוסף לעונשים שהגרמנים מטילים עלינו, מוטל על האחראים היהודים שבמחנה להעניש את ה"עבריינים". למטרה זו קיים משפט-פנימי, והגרמנים נהנים מאוד לראות איך יהודי" מעניש יהודי. משפטה של אימא נקבע **ליום ששי בערב**, ליל-שבת, שבת-נחמו תש"ד. בדרך-כלל מתנהל משפט כזה זמן רב ובעסק גדול. מופיע תובע יהודי, עדים, הודעת הנאשם נאום הסניגור, ולאחר-מכן פסק-דין של השופטים. אולם משפטה של אימא ארך זמן מועט. מיד הוצא פסק-דין: שלילת מנת-הלחם במשך יומיים.

אימא **ויתרה על זכותה** להכחיש חלק מן ההאשמות המופרות, ואף ויתרה על השתתפותו של הסניטר כדי לבקש הקלת העונש על בישול עבור תינוקות בת שלוש. "מוטב לקבל עונש חמור ולא להאריך את הדיון" - אמרה אימא. בברגן-בלזן לא הייתה הפרדה מוחלטת בין מחנה-הגברים ומחנה-הנשים (במחנות המשפחתיים). משך היום ניתן היה להיפגש. שאלתי את אימא, למה לא ניצלה את זכותה להכחיש חלק מהאשמות, ולמה לא טענה כי באתו היום לא חילקו אוכל והדייסה הייתה בשביל בתיה הפעוטה?! אימא לא השיבה לי. ראיתי שהיא נרגשת כולה. העזתי ושאלתי שוב. ואז השיבה לי אימא: הו שם לא רק שופטים, גם תובע וגם סניגור, וגם מזכיר שישב ורשם את הפרוטוקול. כל מלה שהייתי אומרת, הייתה מיד נרשמת **על-ידי יהודי**, וזה בליל שבת?! לכן שתקתי, אמרתי לעצמי כי מוטב לרעוב קצת יותר. מאשר לגרום לכך כי יהודי יכתוב ויחלל שבת". (העורך)

היסורים הזמניים הם נר דלוק ביד האדם לדעת מה טיבו עם בוראו

שבועה על סמך הרוב

מספרים, כי רבי שלום **זבילו** זצ"ל, ברך פעם אשה אחת שתזכה לזרע של קיימא, **ואף נשבע לה על כך**.
 משראה את הסובבים מתפעלים מכך שהוא נשבע על סמך ברכתו, פטרם ואמר: -מה לכם מתפעלים?
 הלא נפסק בתורה לילך אחר הרוב ובגמרא (יבמות) נאמר: "רוב נשים מתעברות ויולדות..."

מדוע ביקש רבינו עוגה רבנו הרב משה

לוי זצ"ל שהיה רחוק מהבלי העולם הזה בודאי לא נתערר בו טעם לעוגה **באמצע** כתיבת ספרו ברכת ה' וכשיצא פעם אחת לפתע מחדרו ופנה לרעייתו הרבנית תבלח"א בבקשה **לאפוח עוגה** מסוימת על פי מרכיבים שפרט לה היה ברור שאף זה בבחינת **ראה מעשה ונוצר הלכה** משהביט רבנו בעוגה שנאפתה הודה לרבנית ואמר:
 "עתה ברורה לי ההלכה לגבי ברכת מזונות לעוגה שכזו".

בזכות תפילת ותיקין

בתקופת מלחמת העולם הראשונה הצטרף הגאון רבי **בן ציון מאיר מוצפי** זצ"ל לקבוצה שנמלטה מפני הצבא התורכי. מנהיג השיירה שקיבל כסף רב, הוביל את הבורחים בין ההרים בצפון הארץ, בין ההרים בצפון הארץ, וביום התחבאו במערות, יום אחד, עם עלות השחר, החליט רבי בן ציון לעצור ולהתפלל שחרית ותיקין.
 מנהיג השיירה סרב לעצור והחליט **להמשיך** למערה סמוכה, אך רבי בן ציון חשש שמא תזרח השמש לפני שיספיק להגיע לשם, הוא ויתר על השיירה ונשאר במקום להתפלל. כשסיים את התפילה הגיע למערה ולא מצא שם איש. כשעלה לראש הגבעה, גילה **שכל החבורה נתפסה** על ידי התורכים. כל ימיו חזר וספר על הנס שארע לו, ואמר: "זכיתי לראות בעיני את דברי חז"ל, שהמתפלל עם נץ החמה, אויביו נופלים לפניו..."

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

"אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך" (בראשית יח, ג).

דרשו חז"ל (שבת קכו) מכאן שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה. **הגר"א** הסביר מאמר זה על פי הגמרא במסכת יומא (נג ע"א) שכהן גדול היוצא מבית קודשי הקודשים, פניו כלפי הקודש, ואינו מוחזר פניו ויוצא (אינו מסובב את פניו ומפנה גבו כלפי הקודש). וכן כהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדם, כשהיו נפטרים ממקום המקדש לא היו מחזירים פניהם והולכים, אלא מצדדים פניהם והולכים. וכן תלמיד הנפטר מרבו, לא יחזיר פניו וילך, אלא מצדד פניו והולך עד שמתכסה מעיני רבו.
 והנה, כשראה אברהם את שלושת האנשים הניעבים עליו, ביקש מהקב"ה שימתין מעט עד שיקבל את פני האורחים ורץ לקראתם, ולפי שורת הדין כשעבר את פני ה' היה לו ללכת אחרוניות כשפניו כלפי השכינה ולא כלפי האורחים, אך בהיות שאין משורת דרך ארץ לקבל אורחים כשמחזיר גבו אליהם, לכן נאלץ להסב פניו כלפיהם ולקבלם בסבר פנים יפות וכמו שנאמר **וַיֵּרָא וַיֵּרֶץ לְקִרְיָתָם** - פנים אל פנים.
 וזהו שאמרו חז"ל "גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה" (שבת קכו ע"ב), רצונו לומר, מלהיות מקביל פניו נגד פני השכינה.

וַיַּמְהַר אַבְרָהָם הֶאֱחִלָּה אֶל שְׂרָה וַיֹּאמֶר מִהְרֵי שְׁלֹשׁ סָאִים קָמַח סֵלֶת לֹשֵׁי וְעֵשִׂי גִגּוֹת: וְאֶל הַבְּקָר רֵץ אַבְרָהָם (בראשית יח, ז-ו).
 אברהם אבינו מיהר בכל פעולה ופעולה שעשה לכבוד האורחים החשובים, ובא ללמדנו שכשעושים את המצוות צריך לעשות בזריזות ובשמחה.
סוד הצלחתו של אברהם אבינו שעשה את כל המצוות בשמחה בזריזות ובדביקות ולא בעעלות וכבודות, וימהר אברהם, ואל הבקר רץ אברהם, הווי רץ למצוה (אבות פ"ד מ"ב), זריזים מקדימין למצוות (פסחים ד ע"א), עריך האדם לרוץ לקראת מצוה וככל שידרו לעשות ירוויח.
שיננא הטוף ואכול הטוף ושתי (עירובין נד ע"ב), נכנסנו לזמן חורף ארוך, שְׂשָׂה חֲדָשִׁים בְּשָׂמֶן הַמֵּוֹר וְשִׂשָׂה חֲדָשִׁים בְּבִשְׂמִים (אסתר ב, יב) ובאפשרותנו לחטוף, לחטוף תורה, לחטוף תפילה, לחטוף צדקות, מצוות ומעשים טובים!

שבת שלום אל בית ישראל

ביטחון והסתפקות במועט הם כללים לכל המידות

ילד מאחר לכיתה. המורה שואל אותו: "שוב אתה מאחר?" עונה הילד: "אמרת בעצמך שאף פעם לא מאחר ללמוד."

אתד התלמידים שאל את המורה: "אתה חושב שזה הגון להעניש אנשים על דברים שהם לא עשו?"
 המורה ענה: "בוודאי שלא!" אז התלמיד אמר: "יפה, כי לא עשיתי שיעורים..."

רק העסק בתורה בהתמסרות וביגיעה מביא אל ביטול היש של אהבת עצמו

מה באמת מקורו של דבר, שבהר לו יצחק דרך חדשה של פחד, ולא נקט במידת החסד כדרך אביו אברהם?
 משום שהיה יצחק מלא תמיד פחד ומורא: שמא עדיין אינני כמו אבא!
עד כמה עדיין רחוק אני ממידותיו של אבא! - ומתוך כך נעשה "פחד יצחק", דוקא מתוך שהיה שואף להיות כמו אביו... (מפי השמועה)

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

החולה פטור מכל המצוות פרט לאחת ונשמרתם מאוד לנפשותיכם

כא הרה"ק רבי **מנחם מנדל** זיע"א רבה של זדונסקא- וואלה, אל הרה"ק הרבי מקוצק זיע"א, והוא שבור ורצוץ. בתו היחידה נפטרה בצעירותה. נתן לו הרבי שלום ומיד הקשה קושיא בגמרא- ורבי מנחם מנדל **תירץ את הקושיא**. הקשה הרבי על דברי רש"י, ושוב תירץ רבי מנחם מנדל. הקשה על דברי התוספות ורבי מנחם מנדל תירץ.

טיפש אחד מתקשר להזמין מגש פיצה. המוכר בטלפון שואל אותו: "לכמה חתיכות לחלק את הפיצה, ל-8 או 26?" אז הכרדי עונה לו: "חלק ל-6 אני לא חושב שאני אצליח לגמור".

הרה"ק שר שלום **זבילוזא** זיע"א: "אם הרופא מצוה לאכול הרי שזו מצות השי"ת ויאמין לי שלא ראיתי אצלו שמחה כזאת זולת **באכילת מצה** בלילי פסחים...
 וזו מדרגה גבוהה מאוד שכל כולו אינו מתכוון אלא לקיים רצון הבורא ית"ש ומכוון שעכשיו זה רצונו **הרי שחובה עליו** לשמוח בזה כמו בקיום שאר מצוותיו ית"ש."

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעמה בת עזיה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איוה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סגב, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיאל, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמגני יפה בת לאה **מון הרב עובדיה יוסף בן גוריגיה**

יהודי הסתפק אם הוא אכל כשיעור שצריך לברך ברכה אחרונה או שזה לא כשיעור, אמר לו חבריו: כתוב באבות א' "עשה לך רב (רוב) והסתלק מן הספק"- תרבה קצת באכילתך ותסתלק מן הספק!

חשקה נפשי בתורה בקומה מעל בית המדרש בישיבה הק' כסא רחמים היה **חדרו צר וארוך** מאובק ועמוס בספרי קודש מספריו של מייסד הישיבה מרן הגה"ק רבי **מצליח מאוזן** זי"ע שהועלו בדרך נס ארצה מיד עם פטירתו, מנהל הישיבה הגאון הרב צמח שליט"א בהכירו ברב המיוחד רבי **משה לוי** שהוא **חי נשוא את עצמו**" הקצה לו את החדרון שם יוכל לשבת כדרכו ולעמול בתורה ורבנו יושב שם בחדרון המאובק **ולומד** ללא הרף.

החכם יודע שחכמתו מוגבלת אבל הכסיל חושב שידוע הכל

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע
כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה
וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל
כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האשיכו
להתפלל עבור
השק אותו הנכח
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיוב הכינו את השק לתפילה
חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:
02-6325070

לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

הכלי"ז תלחיצו?

עם המהירות של דפוס ספיד
הכל יגיע בזמן!

בצ'כובו/אמאן/חמות מקצ'ים למרפנעו אממיות ופלימתל דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים
דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם